Ч. 40. Чернівцї, середа дня 2. (15.) цьвітня 1903 р. Рочник XIX.

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ що середи, пятницї і недїлї, з тижневим додатком „РУСКА РАДА“.

Редакция адміністр. і експедиция при улици Петровича ч. 2.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застережене. — Рекламациї неопечатані вільні від оплати почтової.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“ разом з „Рускою Радою“:

на цїлий рік	20 К.	— с.
„ пів року	10 „	— „
„ чверть року	5 „	— „
„ місяць	1 „	70 „

Поодиноке число „Буковини“ 16 сотиків.

Передплата і належитість за інсерати платні в Чернівцях.

Посол Пігуляк запрашає сим своїх виборцїв на посольске справоздане, яке мати ме у великодний вівторок, дня 21. с. м. о 2 годинї з полудня **в Заставнї.**

До рускої інтелїґенциї на Буковинї.

П. др. Стоцкий розіслав власне до руских кас пожичкових і щадничих (райфайзенок) на Буковинї слїдуючу відозву, на котру сим звертаємо увагу нашої інтелїґенциї з тим, щоби заняли ся сею справою як найскорше і найревнїйше задля довершеня сего важного дїла. Надїємо ся, що у всїх селах, де є райфайзеньска каса, наша інтелїґенция допильнує справи підчас великодних сьвят і допоможе невтомимому орґанїзаторови др. Стоцкому допровадити се преважне дїло до успішного кінця, чого Волохи і Нїмцї вже доконали.

Відозва звучить:

Спільними силами, подавши собі руки, чесні господарі Вашої громади запровадили касу — собі і цїлій громадї на пожиток. Так само тоті каси, яких вже заложено пятьдесять по наших руских селах, повинні тепер зробити межи собою спілку і усї звязати ся до купи в олен кріпкий союз, аби через те прибуло їм сили, і аби вони рускім хлїборобам принесли що більший пожиток, подали їм ще більшу поміч і поратунок. Треба нам доконечно ступити о оден крок наперед в орґанїзациї кредиту для хлїборобів. Так зробили вже німецкі і волоскі каси, так і нам треба зробити, аби не лишати ся по заду других.

Велика користь вийде з того усїм нашим касам, а тим то і усїм рускими хлїборобам. Бо такий союз усїх кас стане їм щирим порадником і помічником в усїх справах, заступати і боронити ме усї каси перед всякими видимими і невидимими ворогами і напастями, він дбати ме о то, аби касам достарчити подостатком потрібного а дешевого гроша, він членам тих кас давати ме такі більші і довголїтні пожички, яких сельскі каси давати не годні, він ревідувати і контролювати ме усе дїловодство кас, аби в усїх касах був як найбільший лад і порядок, аби нїхто з членів не мав причини побоювати ся, що в касї будо якась страта, за котру прецїнь кождий член ручить цїлим своїм маєтком; він всїма силами дбати ме, аби по всяких громадах позакладувати і більші для хлїборобів хосенні установи; ба, він загадує орґанїзувати спільне купно всяких хлїборобских потреб і спільну продаж, перерібку і ужитковане хлїборобских продуктів, аби таким чином все таньше купити, своє дорожше продати і так на кождім кроцї засвідчити вершницю руских хлїборобів, а тим то піднести їх добробит, поліпшити їх долю і долю їх дїтий. Одним словом, сей союз усїх руских спілок хлїборобских на Буковинї має бути їх серцем, їх матерію і опікуном!

Докладнїйше побачите се із прилучених тут статутів такого союза, який ми для усїх руских кас і спілок тай товариств хлїборобских гадаємо *як найскорше* запровадити на Буковинї. А посилаємо сей статут на те, щоб Ваша Каса перетлумачила его докладно, обзнакомила ся з его замірами і заданем, порозуміла весь его устрій, а відтак рішила ся і ухвалила, пристати до него.

Притім мусимо звернути увагу на те, що нїхто инший, лиш самі наші каси і товариства хлїборобскі запроваджують собі сей союз, що лиш тоті каси, спілки і товариства можуть бути членами союза, а поодинокі особи лиш в такім разї, як не можуть бути членами сельскої каси або спілки або товариства, бо в їх громадї таких кас, чи спілок, чи товариств що нема, тай в такім разї, як загальний збір союза вибере їх до старшини або до ради надзорчої, а таких членів може найбільше бути лиш всего на всего пять. Таким чином самі каси зможи себе вибирають старшину і раду надзорчу союза, самі отже союзом завідують і управляють на добро і на пожиток усїх тих кас, спілок і товариств хлїборобских, які до союза пристануть.

Не лякайте ся того, що прийдоть ся вам вплатити до союза за кожду двайцятьпятку ваших членів оден пай по 100 корон, тай що порука кождого члена союза є аж трийцятьократна, бо розважте се, що без того не міг би союз мати нїде продиту, потрібного для в а ш и х кас; розважте добре великі користи, які мати ме кожда каса чи спілка із союза; розважте, що нїяка каса не зможе без него розвивати ся і процвитати, бо не мати ме нїде потрібного дешевого кредиту, як о тім вже не одна каса переконала ся.

Союз не виходить на зиски, лиш на поміч тим стоваришеним і спілкам, що пристануть до него!

Позволю собі звернути Вашу увагу ще і на те, що якраз тепер ухвалила рада державна такий закон, що правительство мати ме право ревідувати каси, а за таку ревізию поносити кошта буде мусїла кажда каса. Але як каса пристане до союза, то вже не правительство, але союз робити ме в касах приписану ревізию, і то б е з п л а т н о, а чого знов таки вийде нашим касам велика користь.

Подрібнїйше обговоримо всї справи на загальнім зборі союза, котрий загадуємо скликати в перших днях мая.

До того-ж часу треба, щоби Ваша Каса так само як і кожда инша каса,

1. скликала як найскорше загальний збір каси і на тім зборі ухвалила що пристає до союза,

2. щоб визначила одного повномочника на загальний збір союза, де кожда каса мати ме оден голос,

3. щоб підписала прилучену тут вступну заяву.

По загальнім зборі Вашої Каси, на котрім ухвалено, щоби Ваша Каса пристала в члени союза, прошу прислати на мою адресу вступну заяву, а на тій заяві прошу виписати число членів Вашої каси. Маючи вступні заяви від усїх кас в руках, скличу як найскорше загальний збір союза.

В вступній заяві на порожнім місци по словах „на підставі“ прошу виписати такі слова: „ухвали загального збору з дня . . . . . “.

Коли-б однак Ваша Каса не хотїла пристати до союза, то і в такім разї прошу о ласкаву хотьби і відмовну відповідь.

Берім ся усї разом до спасенного дїла!

Чернівцї, дня 12-го цьвітня 1903.

Др. Стефан Смаль-Стоцкий.

Вісти з цїлого сьвіта.

— *З Австриї.* Пражский професор Масарик, що стоїть на чолї партиї „реалїстів“ виголосив недавно бесїду на тему: „про мир з Нїмцями і про династичну полїтику Чехів“. В тій бесїдї висказав ся він за миром з Нїмцями. Як примір Чехам вказав на Данцїв, що недавно гостили у себе Вільгельма II. і на „лїпших“ ческих королїв. „Hlas Naroda“ замічає до сього: „проф. Масарик забуває, що до згоди потрібно порозуміня двох сторін, а от, що говорять Нїмцї: руч Чехів на касу ощадности в Празї доказує, що дальше пожитє з так безсовісним народом є прямо неможливе. Не позістає нам нїщо иньше, як тільки жадати повного і основного подїлу — национального і економічного.

— *§ 14 в Чехи.* Як ми вже доносили, субкомітет конституцийної комісиї ухвалив знести § 14 основних законів 13 голосами проти 12. За утриманем § 14, що надає нашій державі абсолютистичний ха-

Проз пацїя.

(Сїльскі образки.)

III.

(*Конець.*)

Було саме полудне. На дворі стояла чудова погода. Нї найменьшої хмарки не було видно на небі. Осїнє сонце сяло на оберту з плодів землю снопи теплих лучів. В горі десь високо висьпівували птахи. Над рікою кружляло цїле стадо риболовів і дві трикачі.

В вузкій долинї між досить високими горбами розтягнуло ся село. Нї одної душі не було видно на дворі; тільки над потоком пасло ся стадо гусий, а на оболони проходжували ся малі хлопскі коні.

Люди сидїли по хатах. Старші поклали ся відпочати по тяжкій шестидневній роботї, а молоді прибирали ся на музику. Они помогли єгомосцеви викопати бульбу, а за те могуть нинї погуляти.

Там в крайній хатї над ставом Пилипова Мариська, що тільки обмила ся, сїла перед зеркалом і смаровала лице гречаною мукою, аби мовляв білою бути, а насмарованими білими, виняла з під печи вугель і почала чорнити брови. В хатї по серединї села Лесьлова Пазька вже вмита, причесана і насмарована укладала перед зеркалом червону як жар хустку і обертаючи ся сюди й туди приглядала ся, чи їй до лиця. Кожда хотїла красною бути.

Вже і на вечінню заповнили. Милі улиці села почали рухати ся і наповнити ся ріжноманітним цьвітом. Цїле село йшло до церкви.

На майданї серед села зібрала ся велика товпа людий. Були і старі і молоді. Молоді гуляли, а старі дивили ся і нагадували собі, як то і они колись гонки витинали, а все не так як тепер, бо тепер не той сьвіт став — тепер і пити і гуляти так не вміють, як колись бувало. Колись чоловік проковтне горнець оковити як муху, а тепер — тепер від пиятики вже пяний. Гет люди звели ся.

В самій серединї крутили ся пари. Грали музики. Скрипак старий Гнатко витерлинував дрібненько на старій розбитій скрипцї, а Олекса Мудрий втурував єму поважно на басї з трьома струнами. Оба були своєю роботою вже ся дуже перемиті. Скрипак задивив ся десь в даль, кивнував головою на всї боки і давав такт притупуючи ногою, а Олекса стояв поважний та надутий, він знав, що на него звернені очи цїлого села і старих і молодих, бо нїхто так не басував, як він.

— Чом ти Параска не йдеш в танець — обізвала ся якась жінка.

— Бо нїхто мене не бере — відрізала висока чорноброва молодиця, що стояла вже довгий час в товпі старших жінок. Она не гуляла, але зліснями очима водила за парою молодих, що від самого початку тілько зі собою гуляли.

Парубок кремезний, гарний, чорноволосий з орлиним носом, той Іван, гуляв з Мариською, дївкою коло двадцяти двох лїт не дуже то й гарною. Обоє мов на злість крутили ся перед самою Параскою, щоби єї ще дужче розвитити. Коли часом паробок змучив ся, сейчас посилав якогось свого кулгана, аби его дївчина не стояла.

— Як тебе нїхто не бере, то бери ти яку дївку та гуляй на злість Іванови. Він мабуть підмовив всїх парібків, аби тебе не брали.

— Я не буду з дївкою гуляти, мене підняли би ще більше на сьміх, а що він намовив других, аби зі мною не гуляли, то нехай намовляє. Він сьміє ся тепер з мене, але ще посьмію ся я з него. Завтра термін, побачимо, як він буде гуляти в суді.

— А то гультай той Іван, але і Мариська не лїпша, прошу вас, она не встидає ся так до него залицити ся.

— Нехай залицяє ся. Як Іван з нею оженить ся, то я і его і єї так проклену, що нїколи нїчого не дороблять ся.

— Ей не клени Параска, то гріх.

— Хибаж то не більший гріх, що він зі мною зробив.

— Дай спокій, нехай він свою душу запродує, аби ти чиста була.

Гульня устала. Музики помучили ся, пішли відпочати і дещо перекусити. Дївчата посїдали на мураві, а хлопці курили „ляґара“.

Старий Мандюк підійшов до Параски і попросив єї на бік. До них приступила і стара Мандючка.

— Слухай Параска, погодім ся, не тягаймо ся по судах, се тобі нїчого не поможе, бо Іван з тобою не оженить ся. Скажи радше, що тобі заплатити „відшкодована“.

— Двісті риньских.

— Ов небого, двісті риньских, ще чого не стало, дві шістки не дам — обізвала ся стара.

— Та не давайте, не дасьте по доброму, то дасьте по злому. Сендая казав менї і татусови, що Іван, як не оженить ся зі мною, заплатить менї двісті риньских і що піде на три місяцї до арешту. Маєте віз і перепіз, або най женить ся, або дайте двісті риньских, або най іде Іван до арешту.

— Ну, ми іще порадимо ся.

Параска пішла до гурту, а старі домів.

IV.

В хатї Тимка Мандюка велика рада. Зібрали ся цїла рідня, аби рішити важну річ, з ким має женити ся Іван. Більшість була по стороні Мариськи меншість по стороні Параски.

Стара Мандючка вертаючи домів розмірковувала в своїй голові, що Іван з кимнебудь, а все таки мусить оженити ся. Она радшіша була би мати невісткою Мариську, бо Параски на перехід не терпіла, але его кололи ті гроші, які суд мав признати завтра Параскі. Она мов той купець клала на одну шальку ваги робучі руки Мариськи, а на другу три чверти морґа поля Параски, і гроші, які їй чи нинї чи завтра мусїла заплатити. Шалька Параски пішла трохи в долину. Вправдї руки до роботи то не аби що, але гроші, ті гроші звідки їх набрати ся. Що і по судах тягай ся.

рактер, голосували и комісиї: католицке центрум, консервативна більша посїлість, полудневі славяне (Хорвати і Словінцї) і Поляки. Молодочехи зовсїм не явили ся на засїданю; як запевняють їх проводирі стало ся те „припадком“. З другої сторони говорять молодоческі полїтики, що внесене § 14 унеможливило би ческу обструкцию. Цїкаво, як поступлять Молодочехи, як рішене комісиї предложить ся в парляментї, де треба 2/3 голосів, щоби звести § 14.

— *Балкан.* „Новое Время“ оголошує кореспонденциї зі Старої Сербії, в котрих обжалонує Австрию о інтриґоване між Альбанцями. Так між Турками як і між християнами має панувати переконане, що причиною забурень і нападу Альбанцїв на Митровицю суть австрийскі інтриґи. В цїлій Старій Сербії має панувати против Австриї обурене. З Австриєю симпатизують лише католицкі Альбанцї. „Н. Время“ взиває Росию, аби спаралїжувала австрийскі інтриґи. Австрия хоче витворити на Балканї антіславяньску лїґу, до котрої приступили би Туреччина, Греция і Румунїя. — В наслїдок представлень російскої амбасади султан скасував вирок воєнного суду виданий на Ібрагіма. Процес буде переведений еще раз. Ібрагіма засудять тепер без сумнїву на смерть. — В четвер привезено до Сальонїки сорок кілька Альбанцїв в кайданах. Сї низнї брали участь в нападї на Митровицю. На слїдуючий тиждень поставлять їх перед воєнний суд.

— *Вісти з Македонії.* Як доносять із Константинополя, російский посол з Митровицї Щербина помер сподї вечером в наслїдок рани від кулї турецкого вояка Ібрагіма. Fremdenblatt обговорюючи болгарско-македоньский рух і вість про смерть Щербини підносить, що цїлий сьвіт прийме сю вість з обуренем. Цїлком зрозуміла річ, що російска амбасада протестувала против згаданого руху. Точкою виходу до тої сумної полїї була демонстрация направлена не против російского конзули, лише против реформ, котрі Альбанцї уважають некористними для себе. Fremdenblatt зазначує, що болгарско-македоньский рух впливає на Македонцїв не лише посередно, викликуючи недовіре до всего, що могло би улекшити положене обох сторін, але провідники руху, дїлаючи безпосередно на Альбанцїв, настроюють їх ворожо до реформ. Певна річ, що Сарафов, перебуваючи серед Альбанцїв, підносив супроти них користи, які вийшли би для Альбанії із заведеня автономії. Не говорив він того очевидно в інтересї Альбанцїв, але для своїх власних цїлий. Дальшим аґітацийним средством єсть ширене поголоски, що султан не бажає собі реформ і лиш про око на то згодив ся. То не годить ся з дїйстним станом річи, бо султан покликуючи войска з Азиї, хоче виступити рішучо против аґітациї серед Альбанцїв. Здогадувано ся, що та аґітация доведе до непорозумінь між Австриєю і Росиєю, однако то не мало нїякої основи.

— *Справа Драйфуса.* У Франциї несподївано виринула справа Драйфуса. Витягнув єї на верх социялїстичний посол Жоре — здає ся в порозуміню з мінїстерством — аби Драйфуса цїлком оправдати. Цїлию виступу социялїстичного посла було виказати, що лист цїсаря Вільгельма, на підставі котрого Драйфуса засуджено, був дїйстно сфалшований, що ґенеральний штаб був сьвідомий того в хвили, коли Драйфуса засуджено, а в хвили, коли відбувала ся ревізия процесу Драйфуса, навіть мінїстер війни, Кавеняк знав цїлком певно, що той документ є фальсифікатом. Жоре доказав то при помочи листу ґенерала Пельє, затасного перед тодїшним президентом мінїстрів. В наслїдок нового відкритя, котре без сумнїву доказує, що воєнні судя дїлали против Драйфуса фальсифікатом. Жоре зажадав нового слїдства (адмінїстративного), а особливо предложеня листу ґенерала Пельє і „листу цїсаря Вільгельма“. Палата ухвалила 550 голосами против 75 порядок дневний з довірєм до правительства і з тим, аби справи Драйфуса не виволїкати ще перед суд, але перейти над нею до дневного порядку. Ті, що хотїли оправдати Драйфуса, осягли свою цїль. Хоч справа не прийде ще раз перед суд, то правительство буде цїлком виправдане, коли в адмінїстративній дорозї переведе слїдство і оправданому в очах суспільности Драйфусови дасть відповідну сатисфакцию і відшкодоване. На случай, коли дїйстно покаже ся, що документ, на підставі котрого Драйфус був засуджений, єсть фальсифікатом, Драйфуса будуть могли спенсионувати в відповідній ранзї і з відповідною платнею. То було цїлию виступу посла Жоре, підмовленого, здає ся, бувшим президентом мінїстрів Бріссоном в порозуміню з теперішним правительством. Дневник Patrie доносить, що мінїстер війни хоче установити мішану комісию, зложену з офіцирів і цивільних членів касацийного трибуналу, котра заняла би ся новим слїдством в справі Драйфуса. Правительство хоче Драйфуса оправдати і дати єму становище в армії.

Reichswehr про полїтику ґр. Ґолуховского.

Як глядять австрийскі військові круги на балканьску полїтику ґр. Ґолуховского, показує статя, котру на сам латиньский великдень подав віденьский орґан, близький до військових кругів, Die Reichswehr п. з. „Die Politik der Andeutungen“.

„З обави, що на Балканї грозить нам погана блямажа — так починає ся статя, — виходить повели соромітна певність. Вже то несносібні люди визначають ся тим, що марнують сили, а ґр. Ґолуховский попросту мистець в тій штуцї. Австрийско-російска умова виглядала на возир в руках грача, але п. мінїстрови заграничних справ надеходївано скоро удало ся сю важну карту зложити на бік мов непотрібну. До чого властиво був ґр. Ламсдорф у Відни? Чи тілько на те, щоби російскі дневники видали ся тепер на Австрию? Де видо правительство не може відповідати за голоси печати, але в Росиї пишуть дневники лише то, що подобає ся правительству. Колиж „Новое Время“ посуджує Австрию о тайні інтриґи в Македонії, то се певно має свою причину“.

Дальше указує ся на самолюбство Росиї, що у згодї з Австриєю рада бачити для себе вигідне обезпечене, але не має охоти дїлати ся з нею сподїваними здобутками. Випадок з конзулем Щербиною прийшов їй на руку і вона певно використає єго. Тим сумнїйші є за то виглядн Австриї. Клятва нерішучости спочиває на всїх дїлах ґр. Ґолуховского. Він нїби хоче чогось, нїби не хоче; він не веде полїтики, а лише зазначує, марнує єї. І се не перший у него. Коли держави змушені були бльокувати Крету, замаркував він бльокаду одним батальоном; воно не мало змислу, але за те коштувало богато. Австро-Угорщина є великою оружною силою і в рішучих хвилях повинна такою показати ся. Або була призначена участь в бльокадї Крети, а тодї треба було так виступити, як вожда инша велика держава; або бльокада не мала цїли, а тодї і одного батальону не треба було висилати. Підчас хіньскої війни також лише зазначено чинну полїтику. Держави европейскі і північно-американьскі повисадали великі війска, а побіч них маширував малоньский австрийско-угорский відділ, наче щоби умисно задемонструвати нездарність. І тепер повтаряє ся се по раз третий. Австрия маркує на Балканї полїтику. Росия видає громи, завдає балканьским державам страху, а заразом енерґічно ставить ся против Порти. Австро-Угорщина стоїть безчинно і жде заклопотана. А нїгде не є так не на місци така маркована і несьміла полїтика, як на Балканї. Там має вагу лише те, що є так і зрозуміле як удар в лице. Чи-ж справдї хто гадає, що Альбанцї і Македонцї роблять собі з чемних дипльоматичних рад? Хто здобуде ся на тілько добродушности, щоби припустити, що завзятих ворохобників можна звитьвати дагідними словами? А коли би й можна, то чи наша, як-раз наша задача старати ся всїма силами о удержане гнилого, крихкого спокою в тих країнах? Франция, для котрої нема чого глядати на Балканї, відсуває ся і видумує тисячні причини, щоби лише також мати там свою руку. Анґлїя кріпко усадовила ся при Портї і порає ся сильно против віднїчного свого противника, против Росиї. Італїя видвигає своє право на альбаньске побереже. А всї ті три держави не мають иньшого оправданя для своїх заходів, як хиба свій добрий апетит. Ми-ж є державою балканьскою (?), маємо право виступити, і нїхто не може нам взяти за зле, коли би ми зробили ужиток з тих припоручень, які нам дав берлиньский договір. Але ми завсїгди є сторожами мира, о котрім властиво нїхто нїчого не хоче знати. Бо, просто кажучи, страшно богато лицемірить ся. Поза гарними словами анґлїйскої ни і російскої, французскої ни італїйскої печати крає ся горяча жадоба добичи. Лише ми беремо річи чесно і щиро. Є се чесота і щирість, що сходить на глупоту і мало з'єднує собі признаня. Нинї ми аж так щасливі, що Росия невдоволена з нас і рада би нас позбути ся. Македонцї нас ненавидять за ту згоду з Росиєю, в котрої нїчого нам не прийде, а Туреччина і разом з нею Анґлїя підозрівають нас. Се наслїдки того чемного маркованя полїтики ґр. Ґолуховского.

Знищене самостійности Фінляндиї.

Північний велит систематично заневолює і нищить самостійні орґанїзми, які попали ся під єго важку верму. Давно вже, як втратили свою самостійність Казаньске й Астраханьске царство, знищено відтак автономію України, прийшла опісля черга на Польщу, а на останку забрав ся північний велит і до Фінляндиї. Цеголку до цеголки прикладала Росия до сеї кріпости, в якій мала згинути самостійність фінляндского народу. Протягом років виходили з Петербурга укази за указами, без огляду на запоручені і заприсяжені свободи і привілеї і зносили частину по частинї з фінляндскої конституциї. А нжеж вінцем усїх тих указів і московскої насили є іменоване указом царским з 26. марця ґенерал-ґубернатора Бобрикова, чим віднято Фінляндиї останок єї самостійности. Супроти безлїчи насильств і заневолення треба чудувати ся невичерпаній терпеливости удалого народу, який при всїм тім не дасть ся зіпхнути з законного шляху і обмежає ся лише до страдального опору. Сей страдальний опір спершу не дуже відчували московскі гнобителї, позаяк уміли се вихіснувати. Але инакше склали ся справи, коли сей страдальний опір перенинув ся на військове поле і протягом останних двох років лише незначний процент обовязаних до побору пиш ся до бранки. Сю недостачу відчула Росия дуже значно. Задля того Росия тепер рішила ся на згадане в горі насильство. Бобрикова іменовано ґенерал-ґубернатором з диктаторскою владою, а петербурске правительство знесло крім то-

---

А тут як на лихо та на неса ще одна біда причепила ся. Стара гадала, що справа з весїлем піде легко і як тілько вернув Іван з війска, сейчас найблизшого вітрка пішла на ярмарок до Миколаєва та купила підсвинка, аби єго відгодувати на весїлє. Підсвинок вже потовстїв і саме добрий був під ніж, як раз весїлє справляти — а ту анї руш. Коби хотяй правник який був близько, але до Параскової що далеко. Торги позамикали через якусь хоробу, а ту свиня бульбу геть то виїдає. Потреба конечно весїлє справити, аби єго зарізати.

І стара рішила, що Іван мусить женити ся, а як не з Марисьою, то нехай з Параскою.

— Ну що ми тепер з тобою маємо робити Іване — спитав старий.

— Та робіть, що хочете, кажете женити ся з Марисьою добре, з Параскою дуже добре. Ви зразу не питали мене про се, то і тепер не питайте.

— О Параскі і мови нема.

— Чому нема, а я кажу нехай вже Іван женить ся з Параскою.

— Стара, чи ти здуріла?

— Нї не здуріла, але таки так мусить бути. Я нацяти дальше тримати не буду, бо і нам бульби не стане; продати єго не можна, оказії нема, а чей для себе свиї не будемо різати. Цїле село підняло би нас на сьміх; ось то каже Мандюня вже дістали такі паньскі писки, що свиї ріжуть, аби мясо мати.

— Та роби вже, що хочеш; я вже не знаю чи жию, голова менї ходором ходить.

— Но Іване жени ся з Параскою, додала стара.

— Та нехай буде.

— Як Іван женить ся з Параскою, то мене тут не треба, — обізвав ся молодший брат Федько, що до тепер сидїв тихо на лаві. — Я на се робив тілько лїт, аби тепер все те нищила Параска, що вас хотїла потроїти. Побачите, що она вас до року з сьвіта зведе. Я йду геть від вас. Ще такого нїхто не чув, аби хтось женив ся проз пащи.

— — — — — — — — —

Над землею розтягнув ся темний небозвід засипаний густо ясними зорями. Блїдий місяць, що вже помало потив ся в долину, осьвічував ясно пусті улиці села. Все спало. Навіть і дерева здавало ся спали. Тілько легенький вітер порушував листками на білих березах, що росли над потоком. А потік, котрого чисті струї сїяли на ясним місячним сьвітлї мов хрустальї, сьпівав собі під носом свою звичайну пісню тихо, тихо, аби не збудити природи, що потонувши в глибокий сон спочивала. На загумінках чорнїли великі стоги сїна і збіжа таємничо мов анї велети-духи, а їх довга тїнь додавала їм ще більшої таємничости. Навіть і сови, посїдали на хрестах старої деревляної церкви і дрімали. Побілені хрести на цинтарі відбивали ясно, на темнім тлї ріжнопородних корчів, позасаджуваних на малих гробах. На камени під церквою спав твердим сном підложивши кулак під голову громадский сторож, коло него спокійно лежала труба, котрою витрубював годинн, і чорний кудлатий пес. Всюди було тихо мов в гробі.

Нараз на кінци села щось загуло, задзвенїло і понесли ся пані крики. Крик той перервав глуху тишину нічну. Повіяв дужший вітер, зашелестїли дерева, зажурчав голоснїйше потік, прилетїла сова, пробудив ся сторож і затрубів першу годину.

Там в крайній хатї женила стара Мандрочка свого сина.

го російскі закони, які доси обовязували і в Фінляндиї.

Але не досить того, що тепер видано Фінляндию на ласку і неласку диктаторови, нищать тепер усї добродійні інституциї фінляндскі. „Правительственный Вѣстникъ“ звіщає, що цар Микола 1. (14.) цьвітня застановить дїяльність окремого „комітету для збирання складок для нуждаючих ся в Фінляндиї“ заведений при фінляндскім секретариятї державнім в грудни 1902 р. Супроти такого гноблення нїчого дивного, що в розлучливім опорі фінляндский нарід хватає ся останнього способу і утїкає в сьвіт за очи.

Виселене захоплює широкі круги, а тепер звіщають, що 30.000 Фінляндців старає ся о переселене до південної Африки. Як диктатура там потріває якийсь час з питомою їй строгостю, то небавом Фінляндия витратить своє тубільне населене у великій части.

НОВИНКИ.

Цїсарскі маневри на Буковинї? Ходять вісти, що сего року відбудуть ся цїсарскі маневри на Буковинї в околицї Гадікфальви і Глїбокої аж до семигородских гір. Сумнїваємо ся, чи на тім є хоть трохи правди.

Церковні справи. Гр. ор. парохами назначені: адміністраторами Ник. Вазд для Неполоківцїв, і Дмитро Дробот для Задубрівни. Адміністратор в Неполоківцях Омелян Никорович перенесений до Зеленева.

Вільні місця. При гр. пр. реальній школї в Чернівцях є до обсадженя дефінітивне місце учителя погадової ґеометриї і математики як головних фахів. Подання належить вносити до 30. квітня на руки бук. шкільної краєвої ради.

Нові аптики. Небавом мають ся утворити на Буковинї чотири нові аптики, а іменно одна в Чернівцях, одна в Горішнім Вікові, одна у Вамі або Руській Молдавиці, а одна в Глїбокій.

Задля образи маєстату, засудив черновецкий трибунал Тимофія Корнчука, з Кіцмани на чотири місяцї тяжкої вязниці. Засуджений, якого боронить др. В. Дутка, вніс рекурс.

Загальні збори каси позичкової і щадничої в Глїбокій відбудуть ся дня 6. мая б. р.

Доведена до божевільности. Суд апеляцийний в Оломуцу розбирав і полагодив справу карну, котра яко рідка в своїм роді заслугує на увагу. Дня 10. серпня мин. року завізвала жандармерия у Великій Бистрици коло Рожнова на Мораві аж до того часу зовсїм здорову женщину і переслухувала єї там в присутности якогось лїсничого в справі крадежі серни, якої хтось допустив ся ще перед роком. Коли вийшла з жандармскої канцеляриї, була дуже роздразнена, ще того самого дня дістала нападу а на другий день тати зовсїм з розуму війшла. Божевільна палила одїж в комнатї, дерла все на собі і майже голa втїкала в лїсп, а одного разу знайдено єї ледви ще живу в потоцї. В хвилях, коли була при трохи здоровійшім розумі, розповідала своїм синам а відтак і чужим людям, що єї в касарни жандармериї били, грозили, що пробють, закують і замкнуть на рік до криміналу в Міраи, коли не признаєть ся до крадежі. Дня 22. вересня 1902 року відставили єї до дому божевільних, де она була аж до кінця марта сего року. Лїкарі сконстатували, що нещаслива в наслїдок нагаого страху війшла з розуму і що з того вже не вилїчить ся. Сини нещасливої, Франц і Йосиф Ґолини зробили на основі того, що їм мати розповіла, доносене до прокураториї. Жандармерия жадала тодї, щоби Франца і Йосифа Ґолинів уварати, а суд повітовий в Прерові вирком з 24. січня с. р. засудив Франца Ґолина на 14 днїв а Йосифа Ґолина на 4 днї арешту за клевету на жандармів. Оба брати відкликали ся до висшого суду а той казав лїкарам з дому божевільних розслїдити нещасливу про волїю з дня 10. серпня 1902. Божевільна, котра аж до сего часу була зовсїм апатична і до нїкого не говорила, розповіла всю свою пригоду так, як єї розповіла синам, а відтак як звичайно запала в давну задуму і не відзивала ся. Суд апеляцийний увільнив тодї братів зовсїм від вини і кари, додавши до вироку, що они зробили зовсїм так, як повинні були зробити в такім случаю яко горожани і дїти, бо дали властям знати о подїї, котра після того, як розповідала їх мати, єсть причиною, за котрий належить ся тяжка кара. Жандармерию засудив суд на поношене всїх коштів процесу.

Самоубійник засуджений на смерть. Після карного закона в Анґлії, коли дві особи постановлять заподїяти собі смерть, а лише одна з них помре, то друга особа відповідає перед судом за злочин убійства першої. Наслїдки сего §-у вічув на собі 59-лїтний робітник Йосиф Аббот в Льондонї. Анї він анї єго жінка швачка не могли від довшого часу найти роботи і не мали чим заплатити чинш за мешкане. Виженені на улицю, з розпуки постановили відобрати собі житє. Аббот купив дві унциї салїтрової кислоти і вечером дня 27. лютого обоє напили ся отруї. Сильний орґанїзм Аббота видержав отрую, а померла лише жінка Аббота. Онодї станав Аббот перед судом присяжним, обжалований о злочин убійства своєї жінки. Аббот описав при розправі цїлу подїю з подробицями, одначе присяжні судиї потвердили єго вину, а трибунал засудив єго на кару смерти. Зроблено єму лише сю прислугу, що поручено єго королївській ласцї.

Виказ жертв і датків на „Народний Дім“. Членські вкладки зложили Вп. панове: Дмитро Ґрецуп і Каролїна Суханов по 6 кор., Юрій Балешоскул 20 кор., о. Семака 4 кор., Іван Велигорский, Вол. Кунелка по 2 кор., Евгеній Недїльский і Іван Гарасимович по 3 кор., Василь Продан і Денис Цурканович по 10 кор., Тит Козак 4 кор., Іван Радожский 6 кор., др. Олександер Петровский і Константин Цурканович по 10 кор., др. Кордуба 4 кор., Олексий Попович і Іван Циганюк по 5 кор., Конст. Шинкарюк 20 кор., Орест Гандзя 2 кор., Каролїна Суханов 6 кор., др. Кордуба і Тит Козак по 4 кор., Денис Цурканович, Омелян Іванїцкий, Наталка Попович і др. Теодот Галїн по 5 кор., Іван Гарасимович і Евгеній Недїльский по 3 кор., др. Галїн 2 і 1 кор. і Василь Продан 10 кор. Датки: Адвокат др. Вільгельм Тітінґер 40 корон.

Жертви на бурсу. Вп. П. Найнтейбель 10 кор., Вол. Михальский 4 кор., Єротей Пігулак, др. Стоцкий, др. К. Клим, Вол. Ясеницкий, Антін Клим по 2 кор., Сергій Шпейнаровский 1 кор., о. Тиміньский 6 кор., адвокат др. Сальтер 20 кор., Антін Клим, Вол. Ясеницкий, др. Стоцкий, Ом. Попович і Єр. Пігулак по 2 кор. і Вол. Михальский 4 кор. — Видїл складає сердечну подяку.

Оголошене! На підставі § 43 статуту товариства „Каса позичкова і щадниця для громади м Старій-Жучцї, стоваришене зареєстроване з необмеженою порукою“ і ухвали старшини з дня 12. цьвітня с. р. оголошує ся сим, що сегорічні головні весняні збори відбудуть ся на 21. цьвітня н. ст. с. р. о 3. годинї по обідї в шкільнім будинку з слїдуючим дневним порядком:

1. Справоздане дїяльности старшини за минувший час;
2. вибір касиєра;
3. нарада над кредитом старшини, то є вільно гроший має старшина мати в касї;
4. нарада над опроцентованем пайв;
5. установа відсотків від позичок;
6. вільні внесеня.

Стара-Жучка, дня 12. цьвітня 1903.

Дарій Пігулак, начальник каси.

Малий фейлетон.

Гординьский.

Сонце і хмари.

Мов можний пан сидїло сонце на золотокованому престолї і глядїло на землю. А куда звернули ся його очи, туда стелив ся сьвіт, ясність, тепло, горяч. Земля аж угинала ся від його лучів, що так і протибали єї до нутра — здаєть ся, хотїли єї спалити. І тоє синє, безкрає небо не могло знести сього жару, а якось прибліднло... Люди на землї кидали всяку працю і лягали лїниво у холодок; зьвірята перестали також шукати поживи і поховали ся по тїнистих місцях; ростини схилили безрадно свої привялі листочки і склонивши голову, піддавали ся усьому у покорі, не сьміючи підвести очий до того можного пана-сонця. Навіть пустотливий вітер мусїв опустити свої крила і лег десь у щелинах спал. Було якраз полудне.

Аж ось на вінцї розжареного аж до білости неба натемнїло щось, показала ся якась точка-плямка. Се була хмарка.

Та сонце не зважало на неї. Воно, правда, доглянуло щось незвичайне, але тільки подивило ся на хмарку і сьвітило собі дальше.

А плямка більшала. Се облобило троха сонце. Хто сьміє вдирати ся безкарно в тоє небо, де воно панує? І то що така муха? Може воно хоче з ним бити ся? І сонце зареготало ся на саму згадку того та сипнуло ще дуже жаром.

А плямка більшала. Спокійно, поволи зачала займати крайовиду. Очевидно готувала ся до борби з паном неба.

І вислала першого посла до сонця, жадаючи, щоби воно уступило. Се був легенький вітрець.

Але сонце поглянуло лиш на лягіт з висока та засьміяло ся з його безсильности і тим усьміхом здавило його.

А плямка більшала. От вже висунула ся поза край неба, уже видно єї цїлком докладно.

Сонце призадумало ся. Невже-ж борба? Щось нїби лиш перейшло його. Але нї, се не може бути. Та хмарка мала би з ним мірити ся?! Та воно розтопить єї своїм проміннам. І дихнуло на неї цїлим своїм жаром...

Хмара задріжала. Прискорила бігу, заняла ще більшу просторонь і мов грізьбу видала тихий, приглушений грохіт. А до сонця післала вже не легіт, але вітер, не щоб жадати уступленя, але щоб звістити борбу... І кинув ся вихор по землї, замів порохами, закрутив віском, вдарив об дерева, пригнув їх долї, відбив ся від них і кинув ся в небеса аж під сам престол сонця. Воно здивило ся. Тумани пилу притемнили його троха. Та воно не дасть ся, не уступить. З розпукою почало бороти ся.

А хмара в слїд за вихром розпинула перед сонцем всю свою силу. І от занимає вона щораз більшу часть неба вже закрила його четвертину, третину половину і в цїлій своїй величи станула перед сонцем.

Оба противники зміряли ся очима. Хвилька ожиданя...

Втім хмара підсунула ся ще більше, натиснула ще сильнїйше і — сонце зачало уступати.

А хмара лїзла його, закрила зовсїм, а побороши противника, зареготала ся страшним проймаючим сьміхом-громом і розлила ся по цїлому небі.

Заскреготала жостоко зубами, аж блискавки блиснули, кареніла ще раз страшенним громом і — небо злучило ся з землею у потоках дощу.

Минуло декілька хвиль. Хмара скаженїла, лютуючи з своєї побіди, і тратила в тій скаженій злотости своєї сили. Ось єї струї щораз слабші, ось єї громи щораз тихші. В тім стає вона в одному місцї щораз яснїйша з чорної: сїра, біла, срібна, а там — продерло ся і крізь неї сонце — змучене, облите потом-дощем. Та хмара ще сильнїйша. Невадовго сонце сховало ся. Але побіда була вже по його стороні. Ще дуже потиснуло воно жаром, ще більше сипнуло своїми стрілами-лучами і — хмара стала уступати ся...

І от воно вирвало зовсїм із хмари і тріюмфуючо глянуло на землю. А хмара чим скорше утїкала... І знова сонце усьміхнуло ся, але вже якось блїдо, не так могучо, як перед тим і знова пустило своє тепло, але жар уже сховало.

Кульчицї, в серпни 1901.

НАУКА, ШТУКА, ЛІТЕРАТУРА.

Українсько-руска Видавнича Спілка видала отсї книжки:

Олекса Стороженко: **Марко проклятий.** Українська леґенда з 1647 р. Друге видане. У Львові 1903. Стор. 131, 8°. Цїна 1.40 корон.

Михайло Коцюбиньский: Поєдинок і иньші оповіданя. (З портретом автора). У Львові 1903. Стор. 147, 8°. Цїна 2 кор.

„Як робити тестаменти?“ написав Стефан Тихий. Цїна 30 сот. Коломия. Накладом редакциї „Поступу“. Брошурка написана незвичайно приступно і зі згляду на се, що питане: „як робити тестамент“ є для наших селян дуже пекуче, повинна ся книжочка находити ся в кождій читальнї.

Посмертна † вістка.

Др. Володимир Лучакінский, адвокат і посадник міста Тернополя, помер онодї в Тернополи. Покійний належав до піонїрів українскої ідеї в 60-их роках, беручи живу участь в тодїшнім громадяньскім руху і пробував також своїх сил на лїтературнім поли. Кілька удачних гумористичних оповідань з-під пера покійного явило ся свого часу в деяких періодичних українських видавництвах. Головною однак дїяльностию покійного була адвокатура, причім тактовне поведене і проджена вічливість придбали єму в широких кругах незвичайну симпатию та пошану. Задля тим приметам вибрано покійного по смерти проф. Погорецкого посадником міста Тернополя. На тім становищи положив він для столицї подїльскої Руси чи малі заслуги, бо доперва під єго управою Тернопіль став двигати ся із довголїтного занупщеня і набирати характеру більше цивілізованого міста. Між иньшим гарний спер ін. Шевченка повстав за часів посадництва покійного. Мимо ревних трудів около добра сего міста покійного піддержувало лиш населене руске та жидівске, між тим коли польскі патріотичні відносили ся до него все з недовірєм. Земля єму пером!

Телеґрами „Буковини“.

Відень, 14. квітня. Цїсар надав ордера золотого руна князеви Альфредови Ліхтенштайнови, полковникови кн. Лобковицови, кн. Ник. Естергазі, кн. Альойсови Шенбурґови, ґрафови Каролеви Менукороньскому, маркґрафови Шанґорови Шехеньому. Міністрови-президентови Керберови надав цїсар великий хрест ордеру Стефана.

Відень, 14. квітня. Посол Шенерер призвав всїх німецких послів із Чехії на конференцию для придумання мір проти чехізованя німецких назв місцевостий.

Париж, 14. квітня. Президент републики Любе виїхав до Альжіру.

Загреб, 14. квітня. На желїзничій стациї Запресіа під Загребом напали хорватскі селяни з желїзничого двірця мадярску фану, піраали на клавали, поламали пьєтою і спалили. При всестоящій жандармериї вивішено сейчас нову фану.

Вашінгтон, 14. квітня. На острові Гайті грозить загальна революция. На острові Мінданао на Філїпінах вибухнуло повстане.

Царгород, 14. квітня. Ґенеральний інспектор турецкої армії Гільмі паша заявив, що вість про другий напад Альбанців на Митровицю є неправдива. Туреччина вислала доси до Альбанії 36 батальонів війска.

Новий Йорк, 14. квітня. З Манїлї доносять, що американьске війско здобуло у вінторок село Бакольор на острові Мінданао. В борбі згинуло 100 мошанців села, а богато було ранених. Американцї мали 3 ранених.

Належитість за Оголошеня за один раз:

Ціла сторона коштує 30 К. — Одна трета сторони через цілу ширину 10 К. — Пів сторони 15 К. — Чверть сторони 7 К. 50 с. — Одна осьма сторони 3 К. 75 с. — Одна шістьнацята сторони 1 К. 88 с. — **Дрібні оголошеня** (в шпальтовій ширині стрічок) по 4 сотики за верш. — При більшаравових уміщенях опускаєть ся на нині процент після спільности уміщеня.

В товаристві взаїмних обезпечень „Дністер“

було в місяци марті с. р. 7.506 важних полїс на суму 8,005.618 кор. обезпеченої вартости з премією 72.695 кор. 70 сот. разом в I. кварталї с. р. виданo 19.122 полїсів на суму 21,867.603 кор. з премією 187.568 кор. 15 сот. Попередного року в тім самім часї було 15.641 полїс. на суму 18,372.386 кор., з премією 153.002 кор. 17 сот. то є сего року о 3.481 полїс і 34.565 кор. 98 сот. премії більше.

На шкід був март с. р. обильний в наслїд частих і великих пожарів в краю. Більші пожари приключились в Долинї, Мистетичах, Чертежи і Дідушицях пол. В марті зголошено 136 шкід, проте разом від 1. січня по конець марта с. р. було 283 шкід, з котрих 275 вже виплачено, 3 шкід находять ся в лїквідациї а виплату 5 відшкодовань (в квотї 1.990 кор.) на разї з причин правних здержано. Сума всїх тих шкід разом з коштами лїквідациї виносить brutto 146.000 кор. 63 сот., а з чого по потрученю части реасекурованої лишає ся на власний рахунок 68.467 кор. 72 сот.

Рахунок Товариства взаїмного кредиту „Дністер“ у Львові стоваришеня зареєстр. з обмеж. порукою за місяць март 1903.

I. Вкладки щадничі.

Стан на початку року	1257 вкладок в сумі кор.	1,103.383·40 с.
від 1|1 до 31|3 вложило	439 сторін к. 196,535.39 с.	
„ „ „ „ виняло	255 „ к. 88,812·92 с.	
остає 31 марта с. р.	1552 вкладок на . кор.	1.211.055·87 с.

II. Позички на скрипти і векселі:

Стан на початку року	2163 позичок в суму к.	1,239.243.46 с.
1|1 до 31|3 удїлилисьмо	175 „ к. 103,740.—	
„ „ „ сплачено	119 і рата к. 136,823·89	
остає 31 марта с. р.	2219 позичок на суму к.	1,206.159·57 с.

а то: 2014 позичок на скрипти в сумі . . . к. 1,075.422·40 с.
і 205 „ „ векселї „ „ . . . . . к. 130·737·17 с.

III. Членів прибуло 136 виступило 73 остає 2455 членів.

IV. Сума удїлів декларованих к. 128,550·— вплачених к. 965,544·12 с.

V. Фонд резерновий, спеціяльна резерва і фонд на ріжницю курсів . . . . . к. 14.871·64 с.
Фонд власний разом (IV + V) . . . . . к. 111,415·76 с.

VI. Сума всїх активів Товариства виносить к. 1,384.819·33 с.

а то: на позичках на висше . . к 1,206.156·57
в цінних паперах . . . . . к 85.982·—
в русаних Тов. вкладки . . . . к 55.177·23
готівка (в касї в Щадници почтовій і на рахунку біжучім) . . . . к. 37,500·53.

Товариство удїляло в тім кварталї крім инших позичок парцелянтам в Підгайчиках (пов. Зазочівского), в Одеську і Коцюбиньчиках (пов. Гусятиньского), — натомість сплатили часть позичок парцелянти Пукова (пов. Рогатин). **Просимо звертати ся дальше о більші позички** внесечні, потрібні при купнї землї. — Від позичок числить ся $5\frac{1}{2}$ % і додатов 1 проц. на кошта адміністрациї (при сплатї в 20 ратах $\frac{1}{2}$ річних виносить рата амортизацийна 6·72 проц.)

Вкладки приймає ся на 4 проц.—

Красне, добре і дешеве.

Улиця Ратушева ч. 6 Готель „Централь“. Улиця Ратушева ч. 6 Готель „Централь“.

Перед тим

МАРКУС ФУРЕР

Кождого сезону **НОВОСТИ** для панських панночок і панів. Новости: в Жакетах, новітних і палащах з найлїпших матеріялів відомих і берлиньских сальонів.

Магазин одягів дамских і мужеских **Чернівцї** ул. Ратушева 6. Готель „Централь“ (в льокалях Якова Гольда)

ВСІЛЯКІ ЗАМОВЛЕНЯ виготовляють ся сейчас.

Одяги для панів, хлопців і дїтий. Загортки, ульстри і шапороки. Футра звичайні і до подорожи і вельвет в великім талуз. вкладчі артикули з первородних фабрик.

8 (7—8)

Красне, добре і дешеве.

Красне, добре і дешеве.

50 лїт істнуюча фірма

ОСИП АНҐЕЛЬСКИЙ

в Чернівцях

улиця Ратушева ч. 19

поручає

НА ВЕЛИКОДНІ СЬВЯТА

ріжнородні найлїпші

нефальшовані натуральні вина

столові і курацийні, як також иньші споживчі продукти по дуже умірковaних цїнах.

Вигідна кімната до снїдань.

9 (7—8)

Друкарня тов. „Рускої Ради“

поручає отсї книжки:

Видання тов. „Руска Бесїда“:

	К. с.
* * * „Надія“ сходинська книга . .	—·24
Ів. Сянок. „Образи з природи“ . .	—·20
О. П. „Хлопцї сходинки“	—·40
Омелян Попович „Гомони“	—·40
Кирило П. Устиянович „Три кіжні загадки“	—·40
В. Умінський-Ф. Городовський „Як наистала земля і який буде єї конець.“ . .	—·30
Проф. О. Єремічук „Іван Сучавский“ .	—·40
Ів. Баванский. „Пропаєть“ . . .	—·20
Ф. Колосов. „Наша думи“	2·50
Гаршин. „Малярі“	—·20
* * * „Зерна“	—·20
* * * „Котлоїї по заслузї“	—·20
О. П. Кониський. „В день сьвятої волї“	—·20
Ю. О. Федькович. „Проскурня“ . .	—·20
Омелян Попович. „Дастівка“ (старі річники.)	2·—

Видання тов. „Руска Школа“.

Барановский Мечислав. „Педаґоґіка“ .	1.20
Ом. Попович. „Методика“ I часть . .	—.80
„ „ „Як бідні збоскїли“ . .	1·—
„ „ „10 казок для дїточок“ .	—·20
„ „ „Збірка пазлів“	1·—
Ів. Сянок. „Образи з житя“	—·20
Шпейкаровский Сергій. „Руска Читанка“ для II. класи гімн.	2·80

Др. Стеф. Сказь-Стоцкий. „Громада“ .	—·20
„ „Перклади“ на складати писи	—·40
„ „Буковинцї на Русї“ . . .	2.4
„ „Minoritätsvotum“ in der von k. k. Bukowinaer Landesschulrathe behufs Regelung der ruthenischen Schulorthografie“	—·40
Ю. О. Федькович. „Шпеї жовнирскі“ .	—·20
„ „ „Твори“ том I. . .	—·40
Франко Іван. „Русько-українська лїтература“	—·30
Теодот Галіп. „Домашний лікар“ . .	1·—
Шухевич Єротей. „Перклинські загадки“ .	2.—
О. Шпитко. „Листя з вежи“ . . .	—.30

Важне для кождого!

Важне для кождого!

Випродаж!

По дешево лишений хлоп, лише за 2 зр. 95 кр. прекрасний годинник, шановий з 14 кінних предметів, а цїнно.

1 годинник вікльовий, анкер ремонтоар (на жадане посріблений) з гарно граверованими окладинками, докладно реґульований, з трилїтною гарантиєю і етуї.
1 гарний ланцушок з голдиник або кіклю з кутасом. Перевеї системи.
1 шпилька до краватки, з голдиник іміт. брилянт.
1 пара позолочених спинок до ваштетів, марка „Garantie“.
1 ґарнітур (5 штук) спинок з голдиник до кавіґрів і сорочок.
1 пара ковтків з правдивого срібла, значеного тридом. 1 (12—20)
1 перстень голдиник з гарним каменем.
1 кишенькове зеркальце і етуї.

Той самий ґарнітур з годинником включним в огню, який не тратить полиску коштує лиш 5 зр. 10 кр.

Сих 14 гарних і цїнних предметів разом з годинником (анкер ремонтоар) розсилає за 2 зр. 95 кр. (за попередною або висилкою наперед гроший) фірма:

Brüder Hurviz

Expörthaus, Krakau, Stradom Nr. 17.

Коли ся кому не сподобає ся, може до 8 днів звернути і дістати гроші назад, одно нема решти. — Богато ілюстровані катальоґи годинників, ґарнітур золотих, срібних і з хінського срібла товарів по малій цїнї — gratis і franco.

Перша буковиньска

спеціяльна робітня обуви і ортопедичне заведене

ІВАНА ДІКА

абсольвента найвисшого курсу ц. к. технольоґічного ремесленного музею у Відни, і заприсяженного судового знатока

поручає

ВЕЛИКИЙ СКЛАД ОБУВИ

найновійшого краю для пань, панів і дїтий.

Замовленя виготовляють ся сейчас з заграничних шкір.

При замовленях з провінциї посилане, або прислати з'ужитий черевик на міру.

Чернівцї

ул. Руска II, а Філїя ул. Ратушева 17. (під „золотою Грушкою“).

7 (—)

Православний

! МОЛИТВЕННИК !

Доносимо до загальної відомости, що вийшли **„короткі православні молитвенники“**, видані товариством „Руска Бесїда“. Купувати можна в нашій Папірнї (улиця Петровича ч. 2, Чернівцї). Цїна примірника в гарній оправі 24 сотиків (12 кр).

(9—0)

І. ФУРЕР

усувач нагнїток

Чернівцї, ул. Руска 8.

8 (7—1)

Важне для Вп. відпродавців. (9—0)

Папірня тов. „Рускої Бесїди“ в Чернівцях,

ул. Петровича ч. 2

звертає отсим увагу Вп. Панів Торговельників, особливо по селах, аби гуртом закуповували не де инде але в нашій папірни

всякі прибори шкільні,

а іменно:

зошити, оловцї, пера, стирки, (радирки), чорнило, крейду, папір, губки, таблички, лїнії і проч.

Все те дістануть у нас по фабричній цїнї і зможуть на тім красший дохід маги. Всї ті артикули суть далеко лїпші як в иньших склепах,

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає Іван Захарко.
З друкарнї товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

Ч. 41. Чернівцї, пятниця дня 4. (17.) цьвітня 1903 р. Рочник XIX.

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ що середи, пятницї і недїлї, з тижневим додатком „РУСКА РАДА“.
Редакция адміністр. і експедиция при улици Петровича ч. 2.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застережене. — Рекламациї неопечатані вільні від оплати почтової.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“ разом з „Рускою Радою“:

на цїлий рік	20 К. — с.
„ пів року	10 „ — „
„ чверть року	5 „ — „
„ місяць	1 „ 70 „

Поодиноке число „Буковини“ 16 сотиків.

Передплата і належитість за інсерати платні в Чернівцях.

Посол Пігуляк запрашає сим своїх виборцїв на посольске справоздане, яке мати ме у великодний вівторок, дня 21. с. м. о 2 годинї з полудня **в Заставнї.**

Вісти з цїлого сьвіта.

— *До ситуациї.* Як звістно, був в середу угорский президент мінїстрів Сель, а за ним і мінїстер гонведів бар. Феєрварі на довгій авдиенциї у цїсаря, відтак бар. Феєрварі конферував з Сельом, а Сель з гр. Ґолуховским. Сель здавав монархови справу про полїтичне положенє в Угорщинї, а може нїколи не був він в так труднім становищи супроти монарха як тепер. Кошутівцї домагають ся усуненя з дневного порядку войскового закона, а то значило би цїлковите усуненє войскового предложеня, котре в Австриї єсть вже обовязуючим законом і до якого супроти монархії зобовязало ся також угорске правительство. Приняти отже услівя Кошутівцїв не можливо угорскому правительству і оно радше стане на становищи ех lex, як би мало уступити. Але иже та обставина важна, що Кошутівцї вдають ся в переговори, значить, раді би погодити ся і їх условий не треба уважати крайним словом. Які услівя подасть їм правительство, того ще не знати, як не відомо нїчого певного про те, яке становище в тій справі займає корона. Імовірно дворічна служба, котрої заведени домагають ся і в Угорщинї, буде одною з тих уступок, яку зробить опозициї. На те вказує обставина, що бар. Феєрварі приїхав з цїлим штабом войскових урядників і розсїди над переведенєм дволїтної служби мають бути тепер прискорені.

— *Президент мінїстрів про положенє в Австриї.* Віденьский Neues Wiener Tagblatt помістив в однім з послїдних чисел обширну розмову свого дописувателя з п. президентом мінїстрів др. Кербером про розвиток внутрішних відносин в Австриї. Бесїдник підносить, що ті відносини набрали деякої постійности, хоч все ще суть значні перепони до поборени. Але, каже др. Кербер, нема хиба нї одного народу в Австриї, котрий би міг жалувати ся, що має причини, аби міг аж посунути ся до нищеня істнуючих підвалин держави. Др. Кербер каже, що всї прийшли до пересьвідченя, що більше можна здобути дорогою мира і що відвічальність за непокої паде не на него, а на сторонництва. Вкінци своєї розмови переходить др. Кербер до мінїстерства судівництва, котрому віддає ся з особливим уподобанєм, і зазначує, що хоче на тім поли перевести важні реформи, але тим реформам стоять на перепонї неупорядковані відносини полїтичні. Пан мінїстер робить однак, що може в дорозї адмінїстративній, поки не прийде час на реформи в дорозї законодатній. Першим проявом тої роботи д-ра Кербера суть его звістні вже розпорядженя до президентів судів і прокураторий. Яко дальший терен, вимагаючий печалиної руки п. президента, єсть реформа адмінїстрациї, також вимагаюча поправи особливо в тім напрямі, щоби людність відносила ся з більшим довірєм до полїтичних властий.

— *З'їзд монархів.* З Льондона наспіла до Відня вість, що анґлїйский король Едвард VII., котрий має тепер відвідати італїйського короля і президента Любета, прибуде на початку осени до Відня, аби зложити візиту цїсареви Франц Иосифови. З иньшої сторони доносять, що в хітї має бути з'їзд короля Едварда з цїсарем в Ішли і що при тій нагодї анґлїйский король відвідає кн. Кумберляндского в Ґмунден.

— *Австро-нїмецкий конфлїкт в Хінах.* Між 50 австрийскими а 50 нїмецкими жовнїрами прийшло до бійки в пекінськім шинку, котра закінчилась бійкою на улици. Вояки били ся палицями, кидали на себе цеглами а вкінци вхопили за оружиє. Товпа Хінцїв придивлялась борбі, котру закінчила нїмецка компанїя і австрийска патруля. Кільнох ранених відвезено до шпиталя. Через кілька тиждні будуть сконсиґновані відділи австрийскі і нїмецкі.

— *Здержане урльопів.* Мінїстерство війни здержало на Угорщинї звичайні урльопи для жовнїрів третого року служби з причини, що не відбулась попа бранка.

— *Хорватскі демострациї.* Оногдї вечером повторились антимадярскі демонстрациї, в котрих брала участь майже сама дїтвора. Студенти не брали участи в демонстрациях. Вибито кілька шиб в національнім касинї. Полїция розігнала демонстрантів.

— *Серби проти Ягіча.* Сербскі студенти устроїли два рази демонстрацию проти професора Ягіча (Серб) за его виводи в віденьских дневниках. Полїция розігнала демонстрантів.

— *Против дуалїзму.* На оногдїшнім засїданю социяльно демократичного конґресу ухвалено резолюцию з жаданєм цїлковитого роздїлу Угорщини від Австриї під оглядом економічним.

Знов румуньский шовінїзм в церкві.

Ми дістали таку допись: „На Благовіщенє сьпівав в тутешній катедральній церкві мішаний хлопячий хор по румуньски.

Навіть на ектению, читану в славяньскій мові, відповідав сей хор по румуньски. Цікаво було знати, хто то сьпіває в тім хорі. На наше превелике здивованє довідали ся ми, що сей хор, то дївоче товариство „Луміна“, а сьпівки — руські і румуньскі школярі з православної народної і з дївоцкої школи. Се товариство під проводом якогось Vasilescu recte Василовского і дївоцкого учителя Братина, устроює також вечерки з танцями та сьпівом при спів'участи сих школярів.

Питаємо ся тепер:

1. Чи дістає тов. „Луміна“ субвенциї із краєвого і релїґійного фонду, аби в так визиваючий спосіб нехтувати руску мову при богослуженю, незважаючи навіть на присутного Архипастиря?

2. Чи вільно управителеви гр.-ор. народної школи і директорови дївоцкої школи позвалати школярам брати участь в публичних виступах такого товариства?

3. Коли загадує Преосьвященний Митрополит положити вже раз конець такому румуньскому шовінїзмови в церкві?

Недавно писала „Buk. Post“ (ч. 1329 із 6. січня 1903) і иньші часописи про „Armoni-ю“, але на се видко конечно.

Немоєвскі.

В тихий вечір.

З польского перевела Наталка Левицька.

Над Вефтанією зависав чистий звід неба. Сонце сьвітило на західній сторонї Оливної Гори і наповняло воздух золотим пилом, разячи очи тих, що глядїли в тім напрямі. Ґвіра погружені в тїни, покривали ся синим туманом. А тишина панувала в воздусї, як би щастє, призначене для людий дійшло вже до всїх закутків землї, до всїх хат і шатер.

Часом уносили ся білі голуби і погуливши у воздусї, опадали знова на ґвіра. Часом відозвав ся сьпів пастуха на пасовиску, пролунав у воздусї і утихав. По хвили відбивав ся сей сьпів відгомоном. Здавало ся, що відбивши ся о звід неба розходив ся знов по земли. На кінци місточка стояла маленька хатина, укрита в блющу. Домок той був обведений муром, а на около муру росли кипариси. За муром знов росли дерева оливні, фіґи, ґранати і пахтуси.

За деревяною фіртиєю на дорозї уносила ся курава.

Приближала ся громадка босих людий, на переді йшов старець з великою сивою головою, оточеною лиш по краях цуклями сивого волоса.

Громадка йшла від фіртки в напрямі місточка і небавом зникла за деревами. Перон опадав поволи на дорогу, а по хвили в чистім воздусї мерехтїли знов сонїшні проміні. Перед хатою під тїнистим ведром була верниця, а на ній сидїв мущина в білій одежі. Русяве волосє розділене на голові, спадало по боках стиглої твари і на плечі. Легкий заріст, такоїж барви, продовжав троха його черти. Сині очи дивили ся в блеск сонця і втягали в себе проміни, того осьлїпляючого сьвета.

Дивний спокій малював ся на його блїдім, осьмнім лици; лиш коло уст блукав якийсь смуток. Від високого чола била як би триумфальна радість, лице виражало спокій, устa смуток. Можна було дивити ся в ту твар без кінця.

Мущина той, вилївши очи в заходячім сонци, мовчав. У руках тримав цьвіт рожі.

У ногах йому сидїла молода жінка, задивлївши ся в його гарне лице. Жінка та мала незвичайно лагідний вираз твари, а білість дорівнувала алябастрови. Темнїє єї волосє з помиком міди, спадало на плечі, рамена і руки, якими підпирала голову.

На порозї хати в напів відхилених дверах стояла друга жінка, з мискою в руцї і цеглиним збанком на голові. Була також молода і гарна, але ріжнила ся від тамтої смаглявою церою і чорним як круп волосєм.

Звернула свої чорні очи на мущину коло верниці, дивила ся на нього з привязанєм і подивом, може она по розуміла його так, як розуміли його мущини, але була би за ним йшла в найдальші околиці, щоби усувати йому зпід ніг терне, черпати води і думати о поживі, як спічне по шляходеннім труді.

І тепер думала о тім входячи до сїнїй хати, де панувала велика радість.

Бо улюблений їх брат Лазар, прийшов нараз до здоровля. А она, Марта і сидяча при верници Марія були утратили вже всяку надію уратованя його, бо слабість його була страшна, тріпала вже кілька лїт і змагала ся з кождим днем. Аж, вкінци одного полудня хорий примкнув очи і весь віддих улетів з його грудий і смертельна синість виступила на лице. Тодї то власне той молодий раббі, що сидить там при верници, з'явив ся в Вефтанії. Повні розпуки сестри шукали його по цїлім місточку, вкінци знайшли в домі побожного митаря. Не міг прибути зараз, тож чекаючи під дверима ломали руки, бо ходило вже, о кожду хвилю. Чекаючи довго утратили вкінци зовсїм надію і гадали, що всяка поміч буде спізнена.

Але він устав від стола, пішов за ними і переступив поріг їхньої хати.

Довго дивив ся на Лазаря, що лежав без руху. Сестри стояли у дверях і плакали. Звернув ся до них в задумі і сказав, показуючи на лежачого:

— Як тихо, він спить! А потім не мов до себе додав:

— Чим маю сей сон перервати?..

Але вкінци його з задуми голосний плач сестер, що почувши його слова, взяли ся в обійми і шльохали:

— Утратили ми улюбленого! Так багато розпуки було в їх нарікаю, так багато болю в їх твари, що обгорнув його жаль і казав їм вийти за поріг, сїв при ліжку Лазаря та взяв його за німу руку, що тяжіла безвладно в його долони.

Настала тишина.

Сестри прикляки в другій комнатї, притулили твари до стїни і напоювали ся від плачу. Потім шльохане їх замінило ся в безмольний стогін, що слабнув в міру того, як хвилї утїкали. Довго панувала тишина, нараз роздав ся при ліжку сильний голос:

— Наказую тобі Лазарю, встань!

Дало ся чути зітхане, потому стукане і по хвили з'явив ся на порозї раббі, що тримав за руку Лазаря.

Сестри кинули ся з плачем братови на шию, стискали його і постили, потім упали до ніг раббі, цїлували, росили сльозами радости і не могли прийти до себе від щастя.

Раббі полюбив тих людий, і перебуваючи в Вефтанії, заходив до них що вечера.

Не раз провадив з Лазарем довгі розмови. Марія сїдала тодї у його ніг, Марта заходила ся коло вечері.

Лазар пильнував також, щоби товаришам раббі, що повістали в місточку, на нїчім не збувало. Тож на відходї, розмавляв раббі також з Марією.

Розмови, що їх провадили, при верници, відносили ся до гір, над якими сьвітив сонячний пил заходу, відносили ся до чистої синяви неба, що над Вефтанією виносило ся, відносили ся до ріжного зіля, що запахом напувало воздух; але відносили ся також до людий і близких подій.

рия не пважає, бо иначе не посьміла би „Луміна“ як би на перепір, завинати ще й рускихъ школярів до своїх румунізаторских змагань.

„Русини то торбарі, нездібні до иншої культури, Kunstputzer, і т. д.“ — пишуть Волохи в своїх лицарских органах, але не стидають ся забити всїлякими способами рускихъ школярів до помочи при своїх „конкертах“.

НОВИНКИ.

Новий президент Буковини прибуде до Чернівців 21. с. м.

З греко-орент. реальної школи. Міністер просьвіти надав місце професорови при I. державній ґімназиї в Чернівцях Николаєви Шлюсарюкови місце учителя при греко-орент. реальній школї в Чернівцях.

Буковиньска праса обіцяла ся вже про книжку „Eine Kulturliga für die Bukowina“. Волоскі ґазети „Buk. Journal“ і „Deșteptarea“ написали вступні статї однакового змісту, в котрих реаґують тільки на ту часть, де йде мова про те, що православна церква на Буковинї не була волоска аж до забігів румунїзаторских Морари. Обі ґазети, розуміє ся, проти иної гадки, хоч значно спустити з колишньої підкованої неґациї Руси на Буковинї. Про всї прочі виводи мовчать, а кажуть тільки, що не найдуть ся Волохи, щоби тримати на згоду з Русинами. Чого иньшого не мож було й сподївати ся з боку рицарів Янкія Фльондора і Волчиньского, котрих орґанами є сї ґазети. — „Buk. Nachrichten“, орґан християньских Німців подав тільки конець брошури, а і каже, на доказ духа, який в ній віє. От і все, на що здобули ся ґерманїзатори супроти гірної правди, яку вичитали в сїй книжцї. „Czern. Tagblatt“ заповідає, що напише про сю „цїкаву книжку“ обширнїйше.

Загальні збори „Руської Каси“ в Чернівцях відбудуть ся 27. цьвітня (в понедїлок) о год. 6. веч. в „Народнім Домі“.

Новий намісник Галичини. „Dziennik Polski“ доносить з дуже добре поінформованих кругів з Відня, що ґраф Штюрґкий не поверне вже більше до Львова на становище намісника. Єго наслїдником буде бувший намісник і президент кабінету ґр. Казимир Балеґі, якого іменоване вже підписане, але буде оголошене в урядовій „Wiener Zeitung“, аж за два або три тижнї.

Надзвичайні загальні збори тов. „Буковиньский Боян“, що були заповіджені на 13. с. м., відрочено на внесеня п. інсп. Поповича задля малої участи членів на по сьвята. Речинець буде оголошений в „Буковинї“. Підписаний видїл скликає отсим всїх членів, щоби зняли ся як найчисленнїйше на слїдуючі збори, бо розходить ся о важні справи, яких полагодженя жде цїла руска громада з великою нетерпеливостю, а які сам видїл мимо найлїпшої волї задля причин від него незалежних не міг успішно полагодити.

Кораленич голова. *Бурачиньский* за писаря.

Ческа опера. Ческа опера в Чернівцях відограє в суботу оперу Масканього „Cavalleria rusticana“, в недїлю по обідї при знижених цїнах оперу Смєтани „Prodana nevěsta“, а в недїлю вечер при звичайних цїнах „Оповіданя Гофмана“. Тим закінчить ся цикль вистав.

Фальб заповів на цьвітень: 1. до 9. дощ від 10. до 13. дощ збільшає ся, від 14. до 20. дощ зменшає ся, від 21. до 25. дощ паде рідко, від 25. до 30. часті дощі. Отже цїлий місяць самі дощі. В прогнозї на першу половину цьвітня Фальб помилив ся; дасть Бог, що в другій половинї місяця буде більше вперемя, чим заповідженого Фальбом дощу.

Звичайні загальні збори каси в Кичері відбудуть ся в сьвітлий вівторок о 10-ій годинї рано з слїдуючим дневним порядком: 1. Предложеня замкненя рахунків за минувший рік. 2. Вибір доповняючий до старшини. 3. Наради про центральний союз, який заснила „Руска Рада“. 4. Вільні внесеня.

Іля Ілюк касиєр. *Володимир Турчик* начальник.

П. Михайло Грушівский, проф. львівского університету, виїхав оногдї до Парижа, де на запросини тамошного вільного російского університету уряджує курс української історії.

З Америки. Американьска „Свобода“ доносить: О. Д. Добротвір поренїо ся з McKeesport, Pa до Troy, N. Y., а о. В. Нижанковский з Granville, N. Y. до McKeesport, Pa. Та переміна сьвященників наступила на згодою ради духовної. О. Д. Добротвора представили рускій громадї в Troy, N. Y. о. П. Тимкевич з Yonkers, N. Y., а о. Нижанковского о. Стефанович з Pittsburg, Pa.

Снїги на Угорщинї. В часї так стрійно і гарно розвиваючої ся у нас весни, на далекім полудни падуть снїги. Іменно доносять з полудневої Угорщини, що в комітатї Зала і в Патиценках упав оногдї снїг.

Пропав в білий день. Польскі часописи доносять, що дось пропав зі Львова полковник-аудитор правної оборони, Гекайло. Навіть військові власти не знають, де він подїв ся. Остали по нїм листи, в яких заявляє, що відбере собі житє.

Читальня „Рускої Бесїди“ в Іспас-Дубровї відограє дня 21. цьвітня 1903. (в сьвітлий вівторок) в будинку шкільної кімнати в Чорногузах „Аревдар“ драму в 3 актах. Цїни місць: I. ряд 1 кор. 50 сот.; II. ряд 1 кор.; стоячі місця 40 сот.; для молодїжи по 20 сот. Початок о год. 7. вечером. Чистий дохід призначений для бідних школярів. Видїл Читальнї просить о ласкаву участь, близких і дальших гостий. Особливо просимо гостей з поблизьких читалень, щобисьмо могли перед ними показати, що і селяни не послїдні в сьвітї, за яких нас наші сусїди мають. Просимо також сердечно нашу інтелїґенцію о ласкаве прибутє на представленє, щоби вона могла нашу ревність і старанє як слїд оцїнити і додати охоти до дальшої працї. За видїл читальнї Рускої Бесїди в Іспас-Дубровї. Дня 12. цьвітня 1903.

Кость *Сарматюк*, писар. *Василь Мацюк*, голова.

Катастрофа на кораблї. На воєнним кораблї „Нова“, який належить до фльоти Спол. Держав північної Америки, відчас вправ тріснула гармата і убила на місци 3 канонірів, а кільканайцять воїнів ранила.

Новий крах ческої каси. Сим разом прийшла черга на ческу щадницю в Грубіш в Моравії, де викрито оногдї дефіцит в висоті 600.000 кор. Добре поінформовані обчисляють дефіцит о 200 тисяч кор. більше. Страти повстали через те, що управа каси вдала ся в легкодушні спекуляциї при удїлюваню кредиту на будову домів. Ся фінансова інституция належала до найзначнїйших позичкових кас, з котрої користали особливо селяни. Теперішний крах знищить матеріяльно всїх членів, числом около 400, котрі цїлим своїм майном відповідають за всякі страти.

Що чижик — то не слон. Оригінальна розправа судова відбула ся сими днями у Відни. Якийсь ветеринар Льовятіна запізвав вдовицю по капітанї пану Штаддер о заплачене єму 1444 корон. Штаддерова позичила ветеринареви з простої дружби 6000 корон. По якімсь часї Штаддер потребувала гроший і запізвала Льовятіна, а суд і наказав єму заплатити. Тодї Льовятін запізвав Штаддерову, щоби она єму заплатила слїдуючий рахунок:

204 ординаций по 6 кор.	.	1224 кор.
9 операций по 10 кор.	.	90 „
6 секций по 20 кор.	. .	120 „
1 сьвідоцтво для пса	. .	10 „
разом		1444 кор.

Заступник запізваної зазначив, що Льовятін, доки не був запізваний, не домагав ся сеї заплати, а противно, просив завсїгди лиш о позичку, а нїколи не предкладав якогось рахунку; він аж тепер впав на гадку зажадати за лїченє зьвірят такої суми. Він лїчив зьвірята панї Штаддерової лиш з вдячности за позичені гроші, а впрочім дістав ще від панї Штаддерової за свої труди 200 кор. в дарунку на Різдво. — На то відповів ся ветеринар: 200 корон то не заплата за такі труди, я дістаю нераз і 25 корон за візиту. — Предсїдатель трибуналу: То може заплата з вдячности, ми не можемо тут таку заплату уважати за належну. — Позовник: Така заплата належить ся, бо я мусїв уживати особливої штуки, іменно же при операциї чижика. — Адвокат: Я був завідателем конкурсовим віденьского зьвіринця і платив лиш по 2 корони за візиту від найбільших верблюдів і величезних слонів. — Позовник: Що чижик, то не слон, пане доктор! — Адвокат: Я то знаю. — Позовник: Чижик то таке делїкатне зьвіратко, що єго лиш в руки взяти, а оно вже може згинути, а дотого ще й тота мука з псом. — Предсїдатель трибуналу: Панове, погодїть ся, бо як станете так дальше балакати, то нас і чижик дуже подорожіють. — Остаточно стануло на тім, що обі сторони погодили ся і ветеринар замість 1444 корон пристав і на 350 корон.

Перегони через Атлантийский океан розпічнуть ся дня 14. с. м. Ту великаньску забаву устроюють собі два пароходи північно-німецкого Льойда, іменно найбільший з істнуючих пароходів „Цїсар Вільгельм“ довгий на 216 метрів, о силї 40.000 коний, і „Престолонаслїдник Вільгельм“. Місце виїзду — Брема, мета — Новий Йорк.

На дївочу бурсу жертвували: пп. Русиан з Раранча 2 кор., Іля Ілюк 2 кор., Леонтій З. 2 кор., Т. Паримский 2 кор. З попередними разом 24 кор. — Щирий спасибіг! — *Михайло Кроналїй* касиєр.

НАУКА, ШТУКА, ЛІТЕРАТУРА.

Ческа опера в Чернівцях. З великою нетерпеливостю вижидали музикальні черновецкі круги прибутя ческої опери до Чернівців, яке було заповіджене вже кілька тижднїв на перед. Нетерпеливість і цїкавість зовсїм оправдана. Від кількох лїт не мають Чернівцї своєї опери. Вправдї сеї зими грав тутешний міский театр кілька опер, але всї вони стояли з малими виїмками понизше артистичної критики. В тих операх мали ми нагоду чути друго- або треторядних солїстів і невишколені хори; бачили ми дуже нужденні строї і декорациї і великкінчену режисерию.

Як раббі говорив, Марія вліпювала свої очи на його сумні уста і хватала кожде слово. А він не тільки розповідав, але також думав голосно, не уприпаючи перед нею своїх гадок. Бо була йому вірною і була би за ним йшла, як Марта. Але йдучи, не була би думала о черпаню води і вареню поживи, лиш мала би чуйне ухо на то, що говорить. А прийшла би на нього зневіра, то потрішила би його солодким словом і вірним поглядом. Тепер як дійшов до Вефтанії, як був ледви кільканайцять стай від Єрусалиму, якого вежі сяяли в далї, як з простачих околиць, що були йому так віддані, мав рушити до столиці краю, вийти у сьвіт великих відносин, чув, що так вірного серця, може більше потрібує, як би хто небудь припускав; що можуть прийти хвилї, як найвірнїйші задрожать і вирвуть ся його, розбігнуть ся в перестраху, лишаючи самого на тяжку годину. І бажав, щоби таке серце стояло при нїм, як би подібна хвиля наступила.

Дивив ся весняїйно в синїючі вежі. Чув, що там його судьба рішить ся. От за вірною зникли його товариші, вислав їх до місточка, щоби на завтра були готові в дальшу дорогу.

Сей вечер був може остатним найкрасшим перийодом його житя...

Бо кінчить ся вже третий рік, як перестав самітно жити і виступив між людий; як зачав ходити з міста до міста, з місточка до місточка, научаючи по божницях. І ті три роки минули, як три дни, як один сон! Товпа окружала його, а він сїдав з ними на горах і промавляв до них. Або, плаваючи по озерах казав прибивати човно до берега, де чекало на нього множество людий. Як зближали ся так, щоби його могли чути, говорив — говорив притчами. Приводили до него дїтий, щоби їх благословив. Терпячі хотїли, щоби на них глянув і руку на головах положив. Инші старали ся дїтнути бодай одежі його. Три роки минули, як ходив по тих синих узгірях, як пливав по озерах з рибаками, що його любили і шанували; як по горячім дни сїдав на вершини і дивив ся на заходяче сонце, підносячи часом пахучу цьвітку до лиця.

Окружали його любячі серця і прості уми, що в нього вірили. Любив їх і був їм дорогий.

Як отже погоду житя і його красу мало ся людям показати, як інше о усмирене сердець і поучене, що можна жити на земли в щастю і піднесеню духа, то се вже стало ся...

Як треба було доказати, як можна підгорнути під свою гадку незнану товпу, як єї провадити і як єї смуток і журу віднятн, то се лїстало вже виконане...

Тепер треба було щось більше учинити.

До тепер зустрічав на своїй дорозї серця, що самі перед ним отвирали ся; тут на тих узгірях, на тих долинах і озерах чекали на прихід такого чоловіка.

Длятого, як з'явив ся, пізнавали його і шанували. Але він чув, що там між тими синїючими вежами все змінить ся; що там чекає його тяжша задача, що буде мусїв ударити в серця тверді, як камінь і дїтнути умів, сливих як тїло вужа. Зробивши тілько, не міг вернути ся. Мусїв там йти, так як сонце мусить осьвічувати не лиш приступні місця і верхи, але й побуджувати в житє рослини, укриті за мурами.

Догадував ся, що там иньшими поглядами будуть його витати і иньший наслїдок осягне його мова, що буде мусїла бути жарка.

Що там натрафить на душі понурі, як ніч, а гадки відпорнїйші від скали.

І жаль йому було відходити від тих людий чистих, простих і відданих йому.

Жаль йому було того узгіря, того сонячного пилу, тих чистих облаків, тих цьвітів пахучих.

Жаль йому було за тими красними днями, за тими тихими вечерами, сповитими мрїями, виповненими піднеслими гадками, які провів на розмові перед хатою тих людий.

Відвернув очи від сонця, примкнув їх на хвильку, а потому схилив їх в дїл до Марії, що підперши голову рукою, вдивлювала ся в нього з великою любовю і відданем.

Довго мовчав і поглядав на неї, аж вкінци отворив уста і спитав:

— Чи любиш ти мене?...

А она прикинула перед тим, приложила лице до його колїн і дивлячи ся йому в очи, відповіла сльозавим поглядом.

Він знов мовчав і дивив ся, а потім спитав дальше:

— Не покинеш мене?...

Тодї она заплакала і притулившн очи до його колїн не могла з плачу утримати ся.

А він питав дальше:

— Не відступиш мене, як всї зі страхом розбігнуть ся?... Як вождий, дрожучи о себе, буде казати, що мене не знає?... Як лишу ся самітний в неспокою і нарузї?...

Она плакала ревно і не могла прийти до слова. Лиш обіймала його ноги і цїлувала його колїна.

Він питав дальше:

— Не виречеш ся мене, як межи проклони на мою голову упадуть, як люди будуть роздирати з обурена мою одежу, як піднесуть камінє і покажуть мене суспільности?...

Як може варту вишлють по мене, схватають, вяжуть і запровадять перед суд?...

Не виречеш ся мене тодї?...

Она зі страхом піднесла голову, зложила руки і блїдість покрила єї лице.

Він питав дальше:

— Як відруть з мене одежу, щоби прутями січи?...

Як будуть плювати мені в лице і називати мене брехуном та богохульником?...

Як імя моє буде наругою, а віра в мене небезпекою житя?... Як побачиш зганьбленого, окровавленого...

Не виречеш ся ти мене й тогдї?...

Прилушений стогін вийшов з грудий молодої жінки. Очи єї бухнали, а уста дрожали.

О скілько висше стоїть гра ческої опери! Може бути, що багато підносять наші симпатиї до сеї опери „славяньска взаїмність“, але таки ніде правди діти, ми не можемо відказати ческій трупі нашого повного признаня.

Циклъ представлень розпочав ся в понеділок 13. с. м. оперою Сметани: „Prodana nevěsta“ і то під щасливими авспіциями. Театер був розпроданий до послїдного місця. Опера Сметани, се артистичний пир в повнім значіню того слова. До викінченя вистави причинили ся не тільки соліісти, що відзначають ся по найбільшій части дуже гарними голосами і посїдають дуже добру школу, але також мішані і мужескі хори, як також і орхестра під батутою п. Прохаски. Довершили цїлу справу балетники, що виконали з великою ґрацією ческу польку.

Між сольоними сьпіваками, що зараз по першім виступі здобули собі серця слухачів, відзначили ся особливо п. Айзенгут (Марженка) теплотою і модуляцією об'емистого і металїчного сопрану. Єї дует з п. Вальчком (Янічек) в першім акті, викликав бурю неумовкаючих оплесків. Побіч п. Вальчка, що володіє високим і мягким тенором, не позістав по заду п. Альойс Півонка в ролї супружого посередника. Його basso-buffo, його делїкатна коміка, його свобода рухів і певність себе, не позіставили нїщо до бажаня. З поміж иньших артистів треба згадати паню Півонка і барітона п. Комарова. Дуже гарно виконали: дует „Знаю дївчину, що має дукати“ і секстет „Розважь собі Марженко“.

Не дивуємо ся зовсїм, що „Prodana nevěsta“, випроваджена на віденьску оперу в часї найзавзятїйшої борби між Чехами а Нїмцями, зискала собі право горожаньства і визначне місце на нїмецких сценах.

„Dame-Pique“. Другий гостинний виступ ческої опери був присьвячений одній із популярнїйших в Росиї опер Чайковского — „Пікової дамі“. Чайковский, що по справедливости лїчить ся першим российским мельодистом, що розвив до високого артизму росийску сальонову музику, за мало відомий за кордоном Росиї; щоби вистави его творів на більших европейских сценах не мали успіху. Се легко поясняє ся так смаком европейскої музики, вихованої на творах західно-европейских композиторів, як і крайним суб'єктивізмом музичної творчости Чайковского. Не призвичаєному до авторского суб'єктивизму слухачеви, треба пильно вслухати ся в музику Чайковского, щоби перенятн ся красою його лїричної мельодиї і натхненним настроєм композитора. Так само багато труду мусять покласти „европейскі“ актори, не вихованї на творах Чайковского, щоби приблизити ся в своєму виконаню до артистичної інтерпретациї замислів композитора.

Маючи се на увазї, вистану ческої опери в черновецкім театрі в вівторок 14. цьвітня треба лїчити до таких, що вишали нельмь удатно. На сам перед похвала належить ся орхестрі, що під енерґічним проводом п. Прохаски виконала свою задачу знаменито. Тим більше се потрібно їй поставити в заслугу, що головна специяльність творчости Чайковского полягає в тому, що він дуже часто запобігає передачі головної мельодиї, іменно орхестрі. Се Чайковский робить у всїх місцях, де дїєві особи мають діяльогічні рецітативи, якими так густо обсажена цїла опера. Часом навіть в солях лишає композитор акторови досить сухий рецітатив, передаючи виконане мельодиї тому або иньшому інструментови в орхестрі. Напр. фінальна сцена 1 картини і цїла 5 картина. Відтак до найсильнїйших місць опери належать „німі сцени“, коли цїле враженє на слухачів мусить справити сама орхестра. Напр. вступна сцена 4 картини. Коли до того додати, що у Чайковского незвичайно красно скріяь ілюструє ся і доповнює мельодию сьпіву, стане зрозумілим, що в виконаню опери головна праця полягає на орхестрі, і коли ся праця сумлїнно виконана, то успіх справи вже на половину забезпечений. Одже орхестра виконала свою задачу майже бездоганно. Темпи скрізь були взяті правильно; хіба лиш в де-яких специяльних місцях, як пісня Томського в остатній картинї трохи темно був затягнений, як і в пісні старої графинї в 4 картинї. Але се подробиці, що в великій штуцї не можуть бути поставлені в вину режіщерови, так само як і мала численність інструментів, що виявила ся в фіналї 1 картини в передачі несподїваної грози.

Так само знаменито були виконані і всї жіночі ролї. Стара ґрафиня, Ліза і Павлїна тут найголовнїйші ролї цїлої опери, були заступлені дуже добре. На сам перед похвалу треба заадресувати до панї Орт, що в невеликій ролї Павлїни а відтак Дафніса (в інтерьедиї) виконала з великим артизмом як в вокальній так і драматичній части. Дуже гарно відсьпівала п. М. Скала красину і мельодийну арию Лїзи в 6. картинї і з потрібною експресією провела цїлу 2. картину. П. Віра Півонка знаменито виконала цїлу 4. картину як в лїричній части (давні спогади і французкий сьпів) так і в драматичній части (сцена смерти). Ґубернантка п. Іосифа Патек, свої куплети, що власне складають цїлу єї партию, опустила, а тому сеї ролї нїби не було.

На жаль не можна дуже похвалити мужеский персонал. В головній партиї Германа виступив п. Домбровский, що очивидно не був в голосї, часами спостерігало ся навіть захрипліне. Се очивидно відбивало ся і на грі артиста, що була досить деревляною; отже для того не вільно судити про виконане цїлої сеї партиї. П. Комаров в ролї князя Єлецкого з теплим чутєм і музично відсьпівав свою арию в 3. картинї. Але голос артиста трохи за низький для сеї партиї. Вигляд артиста зовсїм не нагадував князя, российского аристократа. П. В. Карес в ролї ґрафа Томского випусками зовсїм звів до нїчого свою велику партию.

Що до великих випусків, то за них не можна не зробити закиду режісерови. Особливе не можна оправдати випуску балляди Томского в 1. картинї. Ся балляда власне починає акцию і пояснює зміст цїлої песи. Ся балляда робить враженє на Германа, від неї у нього починає ся психічна боротьба між коханєм до Лїзи і жадобою до грощий, що доводить його до остаточного божевіля. Лише після балляди зрозумілим являє ся, чому Герман остає ся підчас грози в парку, лише після балляди стає зрозумілим, чому Герман зайшов до будуару старої графинї і смерть сеї останньої. І дїйсне, після випуску балляди цїла песа лишила ся для публїки цїлком не зрозумілою, тим більше, що песа досить сильно змістом ріжнить ся від новелї Пушкіна. З иньших випусків зле відбили ся на виконаню цїлої опери випуск другого куплету Германа в останній картинї „сьогодня ти, а завтра я!“, і мовчане жіночого хору при виходї старої ґрафинї в 4 картинї. Тут чомусь хор, замість щоб виконати красний рецітатив, обмежує ся мовчазним метушінєм по сценї, і інтродукцию грає лиш орхестра. Решта випусків, як от куплета гувернантки в другій картинї, хор хлопців в першій картинї, то що, можна оправдати технїчними причинами гостинної вистави.

Натомісць брак артистичного чутя виявляє режісерська частина, розтягаючи народню пісню дївчат в другій картинї. Ся проста, не мудра мельодия, вставлена композитором лише для того, щоби лїпше підтїнити чудово мельодийний дует і пісьню Павлїни, написані в дусї сальонових романсів французкої школи, а також для того, щоби лїпше історично ілюструвати добу Катерини II-ої, коли в российському інтелїґентному суспільстві панувало захоплене французським сентіменталїзмом, але іноколи проривали ся і национальні порини. Отже в інтересї цїлости музикального враженя, ся пісня мусить бути упірована в другому куплетї, а не відсьпівувати ся як окремий нумер. Так вона лиш псує музичний настрій цїлої картини і з драматичної сторони нищить цїлий зміст сцени з гувернаткою.

Стрій акторів в цїлій песї досить добре видержаний, лише не вдали ся і зовсїм не нагадували российских „кокошників“ головні убори дївчат, покоїнок і не до речи на де яких хористах були одягнені якісь „кафтани“, що швидше нагадували добу великокняжу, ніж часи Катерини, краще було-би Германови одягнути військовий періг замість шапки „циганьского барона“.

Обстанова дуже мало нагадувала береги Неви, але сего не можна і вимагати, бо сценїчна обстанова взята із тутейшого мійского театру. Одже апартаменти графинї можливо би було оставити так, щоб вони більше нагадували графскі палати.

Загалом лише слабша режісерська часть, трохи псувала дуже добре враженє цїлої вистави.

Також годить ся зауважити непризвичайність публїки до российскої музики, що виявляла ся в відношеню до акциї на сценї. Після лїпших і гарно відсьпіваних мельодий публїка нїчим не виявляла своєї присутности в театрі, тим часом після де-яких крикливих нут зовсїм не до річи здіймали ся оплески; так під оплесками публїки в 6. картинї мусїла топити ся „бідна Лїза“.

Він ще більше похилив ся над нею і вкінци вишептав урваним голосом:

— Як може виволїчуть за нуря того, що вийшов на тайнім і розпаченого на стовпі полишать ятакам?...

Як прийде страх і кемане і найтяжша хвиля?...

Як треба буде ночею зняти, обмити, обвинути, уложити, насунути камінь...

Не відступиш ти мене й тогди?...

Марія з плачем усунула ся йому до ніг. Біль стиснув єї серце, а гадки путали ся і мішали ся. Приложила уста до його стіп а рукою стиснула розпалене чоло, в нїм мов молотом били трівога, жаль, розпука. Він мовчав і не відносив єї, чекаючи на відповідь.

По хвили піднесла ся сама, аж не притомно: тера чоло, водила доосала блудним оком. І дивила ся на небо, як-би хотїла спитати; чи може спокинити ся то, що чула?... Потім глянула на сині узгіря, як-би хотїла знов спитати: чи можливо, щоби то все мали йому заподїяти?... І глянула на олиньі дерева, на бранети, блюші коло хати, на красу і спокій вечірний, вкінци на його білу одежу, не вене чоло і правду, що малювала ся в його очах. Водила блудним оком і не могла зрозуміти.

Тож сидїли нїмо. Настала довга мовчанка.

Тодї з'явила ся на порозї Марта. Смагляво єї лице було румяне, з очий било житє. Тримала в руках коновку і стоячи на порозї, відозвала ся до сестри:

— Чиж не поможеш менї заходити ся коло вечері?

Брат скоро верне з місточка і возьме нашого гостя до стола. Як-жеж покажемо нашому гостеви своє признанє, як не будемо старати ся, щоби йому доголяти?

Марія взяла ся знов за чоло, не дочула; гадки єї були далеко.

Раббі усьміхнув ся сумно, подивив ся на Марту і сказав:

— Не дай єї. Може она в тій хвили заходить ся більше від других?

Марта підійшла до керниці, поставила коновки на помбрию і спитала:

— Як то розумієш раббі?

Користаючи з того Марія, встала і зникла в дверах хати. Ще Марта не скінчила розмови з молодим раббі, як Марія з'явила ся знов, несучи мідяне начинє, а підійшовши до раббі, упала коло його ніг.

Була дуже бліда. По нерухомім лици спливали сльози. Руки єї дрожали. Обмила йому ноги і обтерла зновия свого волоси. Потому зросила слезами і знов обтерла буйним волосєм. Вкінци добула дорогих олїйців і намастила йому ноги.

Раббі положив одну руку на єї голову, другою прислонив лице.

Марта дивила ся на нього і на сестру і не розуміла.

В тій хвили впав на заходї останний промінь найкрасшого дня на земли...

Телеґрами „Буковини“.

Прага, 16. квітня. Чесько-радикальний посол Кльофач дістав нечайно вибух крови і лежить тяжко хорий.

Білгород, 16. квітня. Піхотинний полковник Ґліц і 6 офіцирів того-ж полку піхоти вістали вчера увольнені на специяльний приказ короля.

Кольонїя, 16. квітня. Доносять з Петербурга до тутешних часописий, що там вважають положенє на Балканї дуже поважним. Часописи остерігають правительство на случай, коли би реформи не принесли бажаного успіху.

Стамбул, 16. квітня. Порта дістала довірочну відомість, що македоньскі комітета приготовляють на Великодні сьвята вибух повстаня. В наслїдок того поробила Порта зарядчі кроки і зміцнила військові ґарнізони. Болгарский екзарх дістав незвичайне вказівки успокоюючо на населенє. З ріжних околиць Македониї доносять про кривавы битви між болгарскими відділами, а турецким військом. Российске правительство зажадає від Турциї відшкодованя в сумі 1.200,000 фр. по померлім конзулї Шерниї, яке буде призначене для родини померлого.

Належитість за Оголошеня за один раз:

Цїла сторона коштує 30 К. — Одна трета сторони через цїлу ширину 10 К. — Пів сторони 15 К. — Чверть сторони 7 К. 50 с. — Одна осьма сторони 3 К. 75 с. — Одна шістьнацята сторони 1 К. 88 с. — **Дрібні оголошеня** (в тривальтовій ширині стрічок) по 4 сотики за верш. — При відьвазових уміщених опускаєть ся на цїнї процент після скількости уміщеня.

Склад товарів Б. Бальтіжестра молод.

Чернівцї, улиця Головна-Енценберґа ч. 3.

Склад ц. к. упривілейованої фабрики товарів з альпаки і хіньского срібла В. Бахмана і Сп. у Відни.

Вахлярі воронові і з правдивих струсових пер, ручки перлові і з черепахи, Вахлярі Gasé, найновійший вироб, в білих, чорних і всїх инших барвах модних.

Рукавички: білі Glacé, шкіряні Зємїш і шовкові у всяких довжинах для пань і панів.

Коци до подорожи на повози і сани, а також накривала на ліжка. Найновійші бронзові товари і з старого срібла. Склад правдивих петербурских пальтоців і черевиків до снїгу.

Балеві краватки: найновійшого жанра. Балеві мужескі сорочки шовкові, з Piqué і батисту. Найновійші новіри і манжети, хусточки шовкові, батистові і полотняні. Ґузики до новіри і шемізетові. Мужескі шкарпетки.

Ізза пізного сезону продають ся по дуже знижених цїнах всї товари кожухові, плетені, воняні і черевики.

Прибори до Lawn-Tennis, ракети, пилки, до сього черевики всяких родів і инші шпортові прибори.

Більші засоби на складї: перзиньскі кучми, дамскі заручники, чапочки, полїери і т. д. Правдива білизна Єґера: кафтаники, мужескі панчохи, шкарпетки, Chenillen Eschargen і хустки, воняні шалї і хустки воняні і полотняні дамскі спідниці, камаши; огрівачі нудьса і дитов; плетені воняні і футровані шкіряні рукавички. Полотняні і шкіряні черевики для пань, дївчат і дїтий, а також футровані штіфлети. Черевики до совганки для панів і пань.

Ц. к. склад оружия, патронів і пороху. (—)

Красно, добре і дешево.

Улиця Ратушева ч. 6 Готель „Централь“.

Перед тим

МАРКУС ФУРЕР

Кождого сезону НОВОСТИ для панфенциї пань, панночок і панів. Новости: в Жакетах, номіґах і плащах з найлїпших штофів віденьских і берлиньских сальонів.

Магазин одягів дамских і мужеских Чернівцї ул. Ратушева 6. Готель „Централь“ (в льокалю Якова Ґольда)

ВСІЛЯКІ ЗАМОВЛЕНЯ виготовляють ся сейчас.

Одяги для панів, хлопців і дїтий. Загортки, ульстри і шенфрени. Футра звичайні і до подорожи і всїлякі в сю галузь входячі артикули з первородних фабрик.

6 (9—20)

Улиця Ратушева ч. 6 Готель „Централь“.

Красно, добре і дешево.

Красно, добре і дешево.

Рік заснованя 1892.

Товариство взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕР“

Львів, Ринок ч. 10 (дім „Просьвіти“.)

єдиноке руске товариство асекурацийне,

Обезпечає будинки, движимости, збіже і пашу против шкід огневих, побирає умірковану оплату премій, а чистий зиск т. є. надвишку з оплат розділює межи членів яко звороти; в послїдних трох лїтах виносив зворот 8%.

Виплачує шкоди дуже скоро а о цїнку шкід переводить разом.

ДНІСТЕР з делеґатом і місцевими членами. За 10 лїт виплатив 6.064 відшкодовань в сумі 3,187.258 кор.

ДНІСТРА полїси приймають при позичках Банк краєвий і васи ощадности. Посередничить при обезпеченях на житє в краківскім Товаристві.

ДНІСТЕР відступає часть провізиї з таких обезпечень на руські добродїйні цїли; длятого на житє треба обезпечати ся тілько через „Дністер“.

ДНІСТРА фонди виносять з кінцем 1902 р: 838.364 кор. і всї уміщені в цїнних паперах пупілярних.

ДНІСТЕР улїгає аґенциї селянам особливо там, де єще не роблять дотеперішні аґенти.

ДНІСТРА аґенти заробили вже 432 тисячів корон провізиї

Дрібні оголошеня.

Осип Нехцай (—)

робітня обуви мужескої і дамскої (спеціяліст-абсольвент чернівецкого технольоґічного курсу, полїканий до тканець обуви при ц. і. к. 22. полку обор. краєв.) в Чернівцях, ул. Йосифа ч. 26. приймає всїлякі роботи і виконує їх солїдно і дешево.

Особа,

інтелїґентна, приємної поверховности, знаюча ся на господарстві домовім, шукає місця яко ключниця, господиня дому, варидительна або товаришка. Місце прийме і на провінциї. — Близших інформаций удїлить канцелярия друкарнї тов. „Рускої Ради“ в Чернівцях, Петровича 2. (5—10)

Православний

! МОЛИТВЕННИК !

Доносимо до загальної відомости, що вийшли **„короткі православні молитвенники“**, видані товариством „Руска Бесїда“. Купувати можна в нашій Папірнї (улиця Петровича ч. 2, Чернівцї). Цїна примірника в гарній оправі 24 сотиків (12 кр).

(0—0)

Важне для кождого!

Важне для кождого!

Випродаж!

По дуже дешевій цїнї, яко: за 2 зр. 95 кр. пересилаю гарнітур, складений з 14 цїнних предметів, а іменно:

1 годинник кишеньковий, анкер ремонтоар (на жадане посріблений) з гарно ґравіровними окладинками, докладно преґульований, з трилїтною ґарантиєю і етуї.
1 гарний ланцушок з ґольдини або мікелю з кутасом. Парисної системи.
1 шпилька до краватки, з ґольдини імїт. брилянт.
1 пара позолочених спинок до манжетів, марка „Garnulle“.
1 ґарнітур (3 штук) спинок з ґольдини до новірців і сорочок.
1 пара ґомбків з правдивого срібла, позолоченого ґридок. 1 (13—20)
1 перстень ґольдини з гарним каменем.
1 кишенькове зеркальце і етуї.

Той самий ґарнітур з годинником золоченим в огню, який не тратить полиску коштує лиш 5 зр. 10 кр.

Сей 14 гарних і цїнних предметів разом з годинником (анкер ремонтоар) розсилає за 2 зр. 95 кр. (за послїплатою або висилкою наперед гроший) фірма:

Brüder Hurviz

Exporthaus, Krakau, Stradom Nr. 17.

Коли се кому не сподобає ся, може до 8 днїв звернути і дістати гроші назад, єдно нема рекламацїї. — Богато ілюстровані катальоґи годинників, ґарнітур золотих, срібних і з хіньского срібла товарів по малій цїнї — gratis і franco.

Перша буковиньска

спеціяльна робітня обуви і ортопедичне заведенє

ІВАНА ДІКА

абсольвента майстерского курсу ц. к. технольоґічного ремесельного музея у Відни, і випробованого судового знатока

поручає

ВЕЛИКИЙ СКЛАД ОБУВИ

найновійшого крою для пань, панів і дїтий.

Замовленя виготовляєть ся сейчас з заграничних шкір.

При замовленях з провінциї пожадано, аби прислати з'ужитий черевик на зіру.

Чернівцї

ул. Руска II, а Філїя ул. Ратушева 17. (під „золотою Грушкою“).

7 (—)

Найновійші Schulversäumnisse

получити можна

в друкарнї „Рускої Ради“, в Чернівцях

улиця Петровича ч. 4.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає Іван Захарко.

З друкарнї товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

Ч. 42. Чернівцї, недїля дня 6. (19.) цьвітня 1903 р. Рочник XIX.

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ що середи, пятницї і недїлї, з тижневим додатком „РУСКА РАДА“.

Редакция адміністр. і експедиция при улици Петровича ч. 2.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациї неопечатанї вільні від оплати почтової.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“ разом з „Рускою Радою“:

на цїлий рік	20 К. — с.
„ пів року	10 „ — „
„ чверть року	5 „ — „
„ місяць	1 „ 70 „

Поодиноке число „Буковини“ 16 сотиків.

Передплата і належитість за інсерати платні в Чернівцях.

Посол Пігуляк запрашає сим своїх виборцїв на посольске справоздане, яке мати ме у великодний вівторок, дня 21. с. м. о 2 годинї з полудня **в Заставнї.**

Вісти з цїлого сьвіта.

— *Полїтика Молодочехів.* Член молодоческого клюбу посол др. Форшт, що належить до найрадикальнїйшого гурта того клюбу, говорив на виборчих зборах в чеснім Бродї про полїтичне житє Чехів. Висказав, що не годить ся в теперішною опортуністичною полїтикою Молодочехів і заявив готовість зложити свій мандат. Арґументи, на яких опирає молодоческий клюб зміну в своїй тактицї, назвав п. Форшт безосновними. Цїлу полїтику ведуть деякі личности клюбу, на яких впливає мінїстер Резек. На перекір гадкам клюбу, твердить Форшт, що в угодовій комісиї тяжко вести технїчну обструкцию. Молодочехи зробили тактичну ошибку, подарувавши Нїмцям побіду без битви і зміцнивши централїзацийні тенденциї, против яких Чехи борють ся вже 50 лїт. „Я не могу — говорив Форшт — приняти на себе одвічальности за таку тактику. Може бути, що др. Кербер старає ся розбити нас на окромішні фракциї, щоб тим легче нами нормувати. На всякий случай нашим гаслом повинна бути згода. Молодоческа формация гине; на єї місци творить ся нова, одинока всеческа формация“. Перед Чехами стоять дві цїли: полїтична самоуправа і национальна рівноправність з Нїмцями. „Треба стреміти до ческої згоди з Нїмцями, яка була би забезпечена зміною конституциї в дусї децентралїзациї“. Зборя висказали для посла Форшта вотум довіря, спонукали його до затриманя мандату і заохотили до борби із шкідливою полїтикою молодоческого клюбу.

— *Здобуток Словінцїв.* Триестиньскі Словінцї можуть похвалити ся новим здобутком що до национальної рівноправности перед судом. Дня 1. і 3. цьвітня с. р. вели ся розправи в триестиньскім окружнім судї виключно по словіньски. Не знати тільки, як дїло дальше піде, бо італїйскі посли вже заявили різкий протест против такого розширеня прав словіньского народа, який переважає в 6 чисто словіньских округах, що входять в територию триестиньского окружного суду.

— *Іспанїя.* „Daily Express“ доносить з Мадрида, що молодий іспаньский король Альфонс XIII. заручить ся небавом із своєю тїточною сестрою Марисю доль Піхар, що має тепер всего 12 лїт.

— *Нїмецкий канцлер Більоф про македоньску справу і нїмецко-французкі відносини.* Один французкий журналїст мав розговір з Більоном, про який пише паризкий „Temps“. Більоф мав сказати, що полїтична ситуация в Европі є знаменита. Вирацї маємо македоньске питанє. Се не є буря в склянцї води, бо склянка за велика, але державні кабінети згодили ся сей страшний округ відгородити і не допустити до розширеня нещастя. Маємо найлїпшу надію, що сї розрухи не заплямутять мира. — Франция і Нїмеччина стоять до себе в як найлїпших відносинах. Нема ніяких чорних точок. Не потрібуємо боятися повороту кривавих конфлїктів минувшини. Мусимо плекати і розвивати те все, що нас до себе зближує, а оминати все, що могло би причинити ся до непорозуміня. Я впевняю себе щоденно, що обі народности можуть себе звести. Наші цивілїзациї доповняють ся. Край Пастера, Вольтера і Молїєра, не може зле жити з краєм Ґетого, Шілера і Гельмгольца. У нас в Нїмеччинї зискають Французи що день більше симпатий. Всюда принимають їх щиро. Се успокоюючий симптом.

— *Нїмецко-американьский конфлїкт.* Державний секретар заграничних справ Гай, звернув ся до американьского амбасадора в Берлїнї з просьбою, щоби він звернув увагу нїмецкого правительства на жалобу місийного комітету увязненя американьских місийних учеників на острові Рук, положенім в групі кароліньских островів. Місийний комітет оголосив іменно лист місионари Стімзена, в якім кажеть ся, що нїмецкий воєнний корабель „Корморан“ прибув до Рук і капітан казав Стімзенови зійти ся на покладї, щоби переслухати його в справі жалоби що до зневаженя нїмецкої фляги місийними учениками. Капітан не хотїв вислухати оборони Стімзена і обійшов ся з ним грубо. Приватні телеґрами доносять в справі нїмецко-американьского спору такі близші поясненя: чотирох місийних учеників піймав комендант „Корморану“ і увязнив в Понапе. Скоро ся вістка дійшла до Берлїна, заряджено слїдство і зажадано докладного справозданя. Полїтичного значіня не має сей конфлїкт. З американьскої сторони кажуть, що увязнені ученики мали оголосити таке евангелиє: „Америка є всїм, Нїмеччина нїчим!“

НОВИНКИ.

З нагоди сьвітлого празника Воскресения желаємо нашим читачам і прихильникам веселих і щасливих сьвят!

Сегодїшне число „Буковини“ виходить в так малім форматї задля сего, що в пятницю, як в день сьвята наша друкарня була зачинена, а за суботу не можна було задля навалу працї зложити цїле число. Слїдуюче число вийде в пятницю.

Гр.-прав. буковиньска архидиецезия. Цїле гр.-прав. населенє нашої архидиецезиї числить після шематизму, що вийшов сими днями, 124.863 родин, а 518.032 душ. З того припадає 298 родин, а 1429 душ на Галичину. Числа вірних з инших коронних країв, шематизм не подає. В 5 монастирях, до яких належить одна дочерна церков і 4 каплицї, жиє 42 монахів. Разом із парохіяльними церквами у Відни, Львові і Станїславові, має буковиньска архидиецезия разом 373 церквів і каплиць. На Буковинї є 12 протопрезвітерятів (деканатів), 242 парохій, на які припадає 221 парохів, 16 адміністраторів, 22 експовованих помічних сьвященників, 68 кооператорів. На Львів і Станїславів експововано 2 сьвященників. Надто є 5 дефінитів і 3 сьвященників не наставлених. На гр.-прав. теольоґічнім факультетї є один говоровий професор, 4 звичайних, 4 над'звичайних професорів 2 суплентів і один говоровий доцент. На факультетї

Степан Понїй.

Мій позаторічний великдень.

Ет говорїть ви панчу своє, що паламар має лепшу роботу, ніж простий хлоп. Та бачите, простий хлоп не має тільки клопотів, що паламар, тільки гриже. Та коли ви не віриге. Але послухайте, що я мав позаторік на великдень.

Жінка пекла паски, та десь захворіла. От як баба. В велику суботу каже вона до мене:

„Ти завтра понесеш паску, аби єї посьвятити, бо я щось слаба та не здужаю.“

Як нести, гадаю, то нести. Встаю рано, хочу сьвітити а тут нема сїрник. Став я коло перелазка, та питаю ся усїх, що йдуть до церкви, чи не мають. Дістав десь від Максима, засьвітив в хатї та збираю ся. Але то все байки; послухайте-но, що то далї було. Збираю ся, а тут загорнотїв віз перед хатою.

„Збирай ся скорше, бо єгомость уже поїхали. Будуть ще причати, що ти церкви не отворив“, каже жінка.

Зібрав ся я скоро, взяв кіш з паскими та біжу до церкви. На маєш. Я забув кадильницю взяти. Учора приніс єї з церкви, аби на нинї вичистити та насипати вугля. Усе зробив, та забув єї взяти. Пропало уже! Вертати ся нема уже часу; і так пізно. Біжу з паскими та на свою недолю, — навіть не схапнув ся — пошпотав ся та упав. Паски з кошика усї розлетїли ся по дорозї. А то досьвіта. Темно, хоч око вибий; зібрав я їх, обтер та поклав до коша. Усе вже є. Хочу йти, та нагадав за ковбасу. Нема; ну що тут робити? Ще стара до голову менї обірве, як виздоровіє. Ну, а тут темно. Шукаю на помацки, ага уже намацав, під плотом. Поставив я єї на сам верх, аби люди бачили, що то моя жінка приладила. А вона вміє, бігме що вміє. В містї служила нїм ми побрали ся. Забіг я іще до Юрка, що коло церкви сидить.

„Чуєте“, кажу, „най у вас моя паска тимчасом перестоїть. При кінци відправи я єї возьму. Жінка щось слаба.“

Пішов я до церкви, а тут перед церквою стоять люди.

„Йде уже, йде,“ кажуть вони, коли я надійшов. Приходжу, а єгомость до мене:

„Паламарю! хто мав порков відмикати, ти, чи я? Ту люди мерзнуть, а ти собі дома спиш.“

Я руку до холяви по ключі, а їх нема. На маєш, от і біда. Я отворив губи та стою.

„Та отвирай уже раз“, мовлять уже недобрі, єгомость.

„Та я забув ключі...“ мовлю й стою.

„Ну, та чого стоїш, біжи по ключі. Чи може хочеш, аби я пішов?

Пішов я, та чую, що як єгомость кажуть:

„Він мабуть в Гершка почував“.

А я від 5-ти лїт горілки й не видїв, а не то аби єї в губі мав. Несу ключі та гадаю: іще нїколи мене єгомость так не мерзили, як нинї, то щось недоброго буде. Та най дїсть ся божа воля. Отворив я церков, засьвітив сьвічки, роздув вугле в старій кадильници, убрав єгомостя тай уже по моїй службі. Усе решта було уже добре! Іще подяв нїльна разів книжку та нїлею єгомосцеви руки водою, але се вже байки, гадаю. Або так було? Та ле! Даю кадильницю, а вони знова:

„Дай воку, нинї сьвято“.

А я собі лише тепер нагадав за кадильницю. Та я вертав по ключі домів, а єї таки забув. От якесь мене уже тодї опутало.

„Та я воку забув дома; узяв, аби вичистити та мене щось нинї опутало“.

„Агій! тобе нинї опутало. Ти мене уже нинї зиїш“, сказали вони, вирвали кадильницю з рук та пішли надити. Дивлю ся за єгомосцем, а вони править в шапцї. Нова мода, гадаю. В звичає сьвято мають якесь чорне — гейби макітру на голові, а на великдень, в сьвято, беруть ясно шапку. Тана, видко, мода, таки зі Львова прийшло. Тай люди таки так гадали. Бо то, знаєто, навели того лїта чі хлопаки, ну і я не знав іще, як з ними мав обходити ся. Та я собі байдуже, що мене єгомостеви голова обходить? аби у церкві було чисто, от се моя робота. Прийшло уже „единородний“, єгомость за шапку — і гейби задовбіли. Як на мене подивлять ся, то мало не вїдять. Даю по „апостолї“ кадильницю, а вони до мене:

„А ти паламарю не міг менї сказати, що я в церкві в шапцї місто в колапцї“.

„Та я гадав, що так має бути. Єгомость нїколи іще в тім клопоту на великдень не правили, та я гадав, що так має бути. Як би я знав, що так не має бути, що був би сказав. Та чому нї. — Та я так гадав“...

„Гадав! гадав! Мене уже так розізлостив, що я навіть колпак забув на голову взяти. На маєш шапку а дай полпан з оберона“.

Дав я їм уже по евангелію, а вони знов подивили ся на мене з під ока. Я хотїв сказати, що я не винен, а вони далї. „Господу помолїм ся“. Я почервонїв ся та пішов до захрестиї.

„Що ти хотїв єгомосцеви казати?“ питає мене старий брат.

„Нїщо, нїщо!“

„Е, мабуть сварили перед тим бо ти щось червоний“.

„Ей, та дайте менї покій“, кажу я та що гірше червонїю. Вже перебув я якось службу Божу! А то була мука! Іще нїколи такого не мав. Єгомость спічали правити, а я попросив дяка, аби погасив усе сьвітло та іще в чім мене наступив, ніби було треба. А сам пішов до Юрка по паску. Єгомость знов злостили ся, що мене нема; так менї дяк казав. Прибіг я з паскою в єгомость уже сьвятить. Рядом, знаєте, стоять баби з паскими в кошинах, то в цебриках, з мясом, сиром і яйцями. А до-яка, як спече паску, то гай, гай! Та ви то бачили, но що менї се говорити. Прибіг і я, розклав свій кіш з паскими та підсунув його до середини. Навіть на паски не дивлю ся, най инші люди дивлять ся, яке то моя жінка напекла.

є вписаних 55 слухачів. В низьких закладах фунґує 6 сьвященників як катехити.

Загальні збори „Каси пожичкової і щадничої для громади Верешчанка, стоваришеня зареєстрованого з необмеженою порукою, відбудуть ся в неділю дня 26. цьвітня 1903 о 3. годині пополудни в будинку шкільнім. — Верешчанка, 16. цьвітня 1903.

Ілія Молюк, начальник.

Зміна намісника Галичини. — До „Kurjer-a Lwowsk-го“ пишуть з Відня: про намірену димісию ґр. Пінїньского довідуємо ся, що ґр. Пінїньский по інтеринациї п. Дзєдушицкого, написав до дра Кербера лист із гіркими закидами, що анї президент палати послів, анї жаден посол не відповів на інтерпеляцию. Дальше заявив ґр. Пінїньский, що в наслідок такого стану річи він не може позіставати дальше на становищи намісника. Др. Кербер і кабінет мали предложити цісареви ґр. Казіміра Баденього як найпідповіднїйшого кандидата. В чій справі пишуть инші часописи, що міродатні круги пропонували становище намісника ґр. Андрієви Потоцкому, однак він відповів, що не має відповідних кваліфікаций і припоручив як найпідповіднїйшого кандидата ґр. Каз. Баденього. Говорять також про кандидатуру кн. Павла Сапіги, котрої однак ніхто не бере поважно. Деякі польскі часописи дементують вісти про димісию ґр. Пінїньского і кажуть, що ґр. П. нічим не провинив ся проти центрального правительства, проте нема причини уступленя.

Утеча оберлейтнанта Гекайла. Надпоручник-аудітор Гекайло, про якого утечу ми в попереднім числї доносили, мав „надути“ своїх приятелів на суму 60.000 корон. Припускають, що він утїк до Росиї, або до Америки. Його жінка і дитина позістали у Львові. Гроші мав пріграти в газардовій грі.

Середно-европейский час в урядах почтових і телеґрафічних. Від 1. мая 1903 буде запроваджений у всїх австрийских урядах почтових і телеґрафічних, середно-европейский час. Середно-европейский час на Буковинї, ріжнить ся від місцевого часу о 42—43 мінут в зад.

Я відвернув ся в инший бік, від єгомости та відсапую, бо змучив ся. Чую, щось Хандрихова Маґра та стара Лобущиха сьміють ся. Сьмій ся, гадаю, та ти уже й так нашій сїрій молоко відобрала. А тепер з злодрости сьмієш ся, бо таких пасок не маєш, як моя жінка спекла. Дивлю ся уже на єгомости, а рукою нїби кошик поправляю. Але я, знаєте, витягав ковбасу на верх, аби усї видїли й аби Лобущисї й Маґрії слинка текла й аби їх гірше розізлити. Вони ще гірше сьміють ся. Го! го! уже увидїли ковбасу. Але то була, гейби руда. Єгомость кропить водою паски. Приходять і до мене, а я відвертаю ся, бо образив їх. А з ними нема що зачинати. Нема тай годї.

„Ей ти здурів?“...

А ту всї коло мене сьміють ся.

„Та я,.. нї... єгомость“...

А вони усьміхають ся та показують кропилом на мій кошик; я дивлю ся також. А ту на пасці канадок кімаєв. Ей би хто таке збав? Ну й публїка. А то я, знаєте, як паски розсипав, підмав місто ковбаси канадок пятнів. А Лобущиха каже:

„Він, видно ворожить“.

А вона сама ворожка; на пущенє горшки била та ворожила перед своїми воротами. Так то усе село знає. „Він ворожить“, каже, а вона сама відобрала нашій сїрій молоко. Єгомость потому сьміяли ся з мене, та, єще тепер часом бувало кажуть: „Не бери ся до того, що до тебе не належить. Паску має жінка носити, а не ти“. А як що злого зроблю, кажуть:

„Ей, ти не віс нинї до церкви ковбаси?“

Ну а тепер самі скажіть, хто більше має клопотів, чи простий мужик, чи пахамар. Ну, пахамар то уже уряд, але таки хлїба за дурно не дають. Бігме, що більше клопотів.

Полїтичні арештованя в Варшаві. Львівский „Пшеґльонд“ доносить: В середу великого тижня, головно в ночи з середи на четвер, увязнено в Варшаві і замкнено на цитадели около 150 осіб. Пізнїйше звожено з провінциї увязнених і замкнено всїх на цитадели. Очевидно була се облава, але на кого, досі напевно нїхто не знає. — Причиною сих арештовань має бути социалїзм, а дехто догадує ся, що були они наслїдком донеси, поміщеної в краківскім „Пшеґльонді пшехновльскім“ про революцийний рух між польскими хлопами в Королївстві.

Желїзничі нещасти. Історія нещасних випадків на желїзницях є так стара, як сам винахід желїзниць. Вже перша льокомотива, яку 1830 збудував Стівенсон, в своїй першій подорожи з Ліверпулю до Манчестру потягнула за собою жертву людского житя, пророкуючи, що сей великий винахід буде мусїла суспільність оплачувати від часу до часу людскими офірами. Однак небезпеченьство на желїзницях є в порівнаню із небезпеченьствами, на які ми щоденно виставлені, дуже мале. Із статистики виходить, що у Франциї 60 разів більше було нещасливих случаїв підчас подорожий возами і почтами, як тепер по запровадженю желїзниць. Як за підставу обчислень візьмемо статистику желїзничих випадків за послїдних 4 роки і порівнаємо єї із числом подорожних, перетранспортованих в тім часї, то довідаємо ся, що чоловік, який уродив ся в ваґонї і не опускав його через цїле житє, робячи денно 900 клм., діставав би доперва в 135 роцї житя легке ушкодженє, а в 720 роцї житя згинув би в наслїдок колїєвої катастрофи. Маючи на увазї статистичні обчислення, не будемо уважати пересадою твердженє, що місце в I. клаcї особового потягу є найнебезпечнїйше зі всїх, які можна собі подумати.

Проект закона в справі забезпеченя на старість і на случай непридатности до працї. Переговори, які свого часу начинало було міністерство внутрішних справ з иншими міністерствами в справі проекту закона про забезпеченє на старість і на случай нездібности до працї, як також що до зміни забезпеченя в разї слабости і калїцтва, доведено вже до кінця, як о тім доносить Fremdenblatt. Крім сього проектує ся відповідна реформа істнуючих відділів обезпеченя, а то в цїли реалїзованя улїпшеня, пропонованих підприємцями і робітниками. В той спосіб випрацьовані проекти законів, предложить ся побаром фаховим прибічним радам і иншим інтересованим інституциям, що будуть мали висказати свою опінїю.

Поворот з Америки. Шлєскі часописи доносять, що щоденно вертає велике число австрийских еміґрантів назад до Австриї, бо неможуть знайти в Америцї працї. Недавно осібний потяг з Гамбурґа приніс до австрийскої границї 800 таких робітників.

Малолїтний злочинець. Недавно відбула ся в Берлинї судова розправа против 12-лїтного хлопця Альфреда Пачко, якого оскаржено о те, що обікрав своїх родичів а потім підпалив хату, щоби затерти слїд свого злочину і нищити в огни родичів. По переведеню розправи, зажадав прокуратор для оскарженого 13-лїтної вязниці, однак трибунал, узгляднивши молодечий вік оскарженого, засудив його на 4 лїта вязниці. Молодий злочинець приняв вирок обоятно.

Сьвяте обурене виявляють польскі ґазети, довідавши ся, що в однім полку піхоти у Львові явив капітан Руски заборонив підчиненим, особливо підофіцирам, говорити до него а так більше до вояків — по польски. Капітан виходить з того, зовсїм справедливого становища, що дотичний полк рекрутуєть майже виключно з Русинів, т. зв. Regimentssprache повинна бути руска. Польским шовіністичним полїтикам не може поміститти ся в голові, що військо, хочби навіть в уроченій „хвальбіци польскій“, Галичині, може не мати характеру польского, який вони хотять так нахабно накинути всїм можливим у нас інституциям. Дїйсно, велике щастє для згаданого капітана, що завдяки від військових клеветий, а не від „пшехнольского рожду народного“ инакше опинив би ся певно — на Мазурах!

Рахунки помічені. В Женеві перебуває недавно др. Еміль Фріщавер, адвокат з Відня, і разом з адв. Лашенальом, заступником б. архикн. Леопольда Фердинанда, а тепер Льва Вельзлїнґа, полагодив відносини Вельзлїнґа з двором віденьским і тосканьским. Вельзлїнґ відписав умову, на основі якої зрік ся своїх прав архикняжих і спадкових, зложив всї військові гідности і відзнаки, зрік ся принятя чуже підданьство (швайцарске) і нїколи не повернути до Австро-Угорщини. За те одержить титулом одноразової відправи 200.000 франків, а що року буде побирати по 30.000 фр. в місячних ратах по 2.500 фр.

Монте Карльо. Князь Монако відновив контракт з домом гри на дальших 10 лїт. Закладовий капітал дому гри виносить 10,000,000 франків. Найбільше акций сего дому має парисский банкир Гайне, бо аж 18,000; по нїм слїдують бар. Едм. Ванк. і кн. Роланд Бонапарте. Минулого року хвалило ся, що дім гри перенесе ся з Монте Карльо до Тонтідеру коло Білгороду, бо кр. Монако хотїв позбути ся єго зі своєї „держави“. Однак властителї дому гри прирекли побудувати своїм коштом в Монте Карльо великий шпиталь і розширити пристань а оферту їх принято. Таким чином будуть могли знова 10 лїт полювати на чужу кишеню і використувати людску глупоту.

Страйки. Słowo p. доносить з Заліщик, що в тамошнім повітї вибухнули хлїборобскі страйки в громадї Рожанівка вибухнув страйк, але другого дня покінчив ся, бо підвисшено платню робітникам. В Лисівцях страйкує цїла громада; до державця Штекля нїхто не йде на роботу. В селї між страйкарями спокійно.

Вершок обманьства. Яких раффінованих способів уживають мантїї, показує отсей примір: До ювілєра в Марсилїї заїхала новою богато убрана пані, аби купити пашийник і коштки. По довгім оглядаю предложених єї дорогоцїнностий вибрала пашийник і коштки вартости 15.000 франків і просила ювілєра, аби післав з нею одного зі своїх субєктів, а єї муж лїкар-психіятр заплатить належитість. Ювілєр знаючи імя сего лїкаря згодив ся на предложеня. Субєкт всїв з панею до повозки і поїхали. Перед домом згаданого лїкаря, обоє висїли з повозки і пішли до мешканя лїкаря. Ту війшли до гостинної сьвітлиці; пані отворила двері до канцеляриї лїкаря, а замітивши, що він сидить при бюрку, відозвала ся до него словами: „Приводжу звісну особу разом з дорогоцїнностями, про які ми говорили“. Опісля взяла з рук субєкта пашийник і коштки і вийшла другими дверми. По кількох хвилях війшов до сьвітлиці лїкар, посадив субєкта з одної сторони стола, а сам усїв напроти него і почав розмову. Субєкт заговорив сейчас про дорогоцїнности, на що лїкар усьміхнув ся і відповідав виминаючо, а при тім пильно слїдив єго фізіоґномію. Субєктова видала ся цїла справа загадочною і почав домагати ся гроший або звороту брилянтів. Слово по слові прийшло між обома до колотнечі, а вкінци справа вияснила ся ось як: День перед тим прийшла до сего лїкаря якась пані і заявила єму, що має божевільного сина, який все торочить про якісь брилянти, що єму пропали. Вкінци просила лїкаря-психіятра, аби порадив що єї синови. Она єго приведе другого дня і лишить самого при лїкарі. Всьо стало ся після уложеної програми. Она привела субєкта, а сама з брилянтами вийшла і пропала. Повідомлена про сю подію полїция зарядила слїдство, але чи вкриила раффіновану мантїйну? — не знати.

Гармати против демонстрантів. З Петербурґа доносять, що в однїй великій фабрицї в Нижнім Новгородї вибухли розрухи. Полїция не могла дати собі ради, отже приклинено військо. Явила ся також артилєрия і дала салюту до товпи. Говорять, що відразу упало 30 трупів і лиш 100 ранених. В великій фабрицї чобіт в Петербурзї робітники залишили роботу.

Стрілянє з моздірів в часї сьвят, іменно же відчас воскресної утрені було вже нераз причиною великого нещастя, калїцтва на цїле житє або й смерти. Але й многі люди в своїм дитинячім розумі все ще гадають, що пукання з моздірів робить Господу Богу таку саму утїху як людям, ну тай пукають жваво дальше, доки їх аж не стрітить якесь велике нещастє. Таке страшне нещастє стрітило і Тому Курдзеля в Боженицях, повіта хшанівского, котрий дня 12. с. м. загодив в своїй хатї порох до стрілянє підчас ресурекциї на латиньскі великодні сьвята. Курдзель обходив ся так необережно, що порох займив ся і вибухнув та нещасливця тяжко не лиш єго самого але й єго жінку та пятеро дїтий а до того згоріла ще й ціла хата. Одна дитина і жінка зараз померли, а четверо дїтий і Курдзель також вже близькі смерти. Нехай же ся пригода при надходячих сьвятах буде осторогою для наших людий.

НАУКА, ШТУКА, ЛІТЕРАТУРА.

Поступ ч. 13 вже появило ся і містить: До наших прихильників! — Що таке поступ? (дра І. Франка) — Як таксувати ґрунта? — Із далекого Сходу. — Останнїй атаман Запорожської Січи. — Редакторский клопіт і Всячина. Число, як і попередні, дуже богате материялом і інтересне, а у вступній статї до прихильників взиває редакция читачів до подання своїх вказівок, бажань і помічень що-до дальшого веденя видавництва. Передплата стоїть 4 кор., а нові передплатники одержать також всї попередні числа. Адреса видавництва: Коломия, Народний Дім, I. пов.

Надіслане.

Дорогі брати Русини!

Зближаєть ся наше найбільше сьвято, „Сьвято Воскресенє“. Кождий нетерпливо вижидає сеї так великої днини, щоби з радостию міг один другому сказати се так для нас дороге слово, „Христос воскрес“. Тому не забуваймо і на руских православних дївчат і на бурсу для тихже, щоби їм також отворити дорогу до просьвіти і щоби й бурса для православних дївчат з новим шкільним роком воскресла. Памятайте брати і сестри на сю так важну інституцию і давайте і збирайте хто кілько може а тим покажете, що ви справедливі християни.

Думаю, що підопрете се так важне дїло, відзиваючись до дорогих руских братів і сестер і до всїх руских товариств „Христос воскрес“.

Ваш щирий

Михайло Кракалїя пасвер.

Запрошенє.

В Калинівцях над Черем. відбуде ся отворене каси райфайзенської — перший загальний збір — стоваришеня зареєстрованого з необмеженою порукою (в пропідну неділю), дня 26-го м. ст. цьвітня 1903 в шкільнім будинку о годині 11-ій перед полуднем.

Порядок нарад: 1. Має ся установити стан паїв, вкладок і позик; має ся установити, яку найбільшу і яку найменшу суму позволяє ся одному чоловікови зложити до щадничої каси; має ся установити речинцї виповідженя для вкладок щадничих і речинцї платности відсотків від вкладок щадничих; має ся установити, яку найбільшу пожичку одному членови дати; має ся установити, стопу процентову для вкладок щадничих і для пожичок. 2. Має ся ухвалити, що робити з лишками в касї грішми і як роздобути потрібних для каси гроший. 3. Ухвала в справі запомоги краєвої. 4. Вибір касиєра, і назначенє платнї для него. 5. Ухвала кілько має бути членів в радї надзорчій і вибір ради надзорчої. — Калинівцї, д. 11. м. ст. цьвітня 1903.

Василь Гнатюк, начальник.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає Іван Захарко.
З друкарнї товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

Ч. 43. Чернівцї, пятниця дня 11. (24.) цьвітня 1903 р. Рочник XIX.

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ що середи, пятницї і недїлї. з тижневим додатком „РУСКА РАДА“.

Редакция адміністр. і експедиция при улици Петровича ч. 2.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациї неопечатані вільні від оплати почтової.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“ разом з „Рускою Радою“:

на цїлий рік	20 К.	— с.
„ пів року	10 „	— „
„ чверть року	5 „	— „
„ місяць	1 „	70 „

Поодиноке число „Буковини“ 16 сотиків.

Передплата і належитість за інсерати платні в Чернівцях.

З буковиньскої полїтики.

Під заголовком „З Буковини“ помістило „Zeit“ кореспонденцию в вечірнім числї з дня 18. квітня с. р. Автор в такому дусї написав сю кореспонденцию, начеб хотів зі всїма жити в як найбільшій згодї та нікого не образити. Здаєть ся навіть, що він постарає ся, аби відкрито Foro incognito. За тим промавляє ся обставина, що кожда з згаданих там осіб одержала якусь скількість похвали. А хвалить ся там: барона Бурґіньона, про котрого кажеть ся, що „він аж до недавна тїшив ся довірєм центрального правительства“; хвалить ся Николая Василька, — „котрий безсумнївно є інтересною людиною, котрого особиста ввічливість, готовість помочи другому та його славна вимова з'єднали йому багацько приятелїв“; хвалить ся др. Івана Фльондора яко „повного темпераменту і не нездібного“ а вкінци хвалить ся і нового президента краєвого князя Гогенльогого, котрого попереджає сьвітла опінїя. Більше в одній кореспонденциї справдї вже не можна вимагати!

Дивне диво тільки, що притім забуто на непомиканого Скедля. Сей муж потрафив би також внести похвалу... При тім позволив собі автор кілька разів збрехати, як приміром, що Николай Василько в краєвім соймі виступив проти нїмецких шкіл. Се є прямо брехня. Николай Василько виступив тільки проти нїмецкого приготовляючого курсу в ґімназиї а то ізза того, що з природи річи кожда нїмецка народня школа є вже такою приготівкою. Також неправдою є, аби хто небудь в краю виступав проти нїмецкої мови яко „мови посередництва“, бо яко такої єї доконечности нїхто не перечить. При кінци кореспонденциї каже автор: Князь Гогенльоге добре зробить, коли менче занимати ме ся полїтикою, а більше посьвятить ся управі тяжко занедбаного матеріяльно краю. З того жаданя „Zeit-у“ видко ясно, що Бурґіньон не цїлком так заслужив на похвалу, як одержав від автора кореспонденциї, бо через своє жадане куж з „Zeit-у“ признає, що він „страшно занедбав край“. Отже принаймні при кінци здобув ся автор кор. на лїпший погляд...

Вісти з цїлого сьвіта.

— *Сейль у Відни.* Онодї приїхав до Відня Сейль і здавав цїсареви справу з ситуациї на Угорщинї, котра є прямо розпучлива. Опозиция рішучо не хоче допустити до ухвалени буджетової провізориї.

— *Студентскі розрухи в Росиї.* В справі студентских розрухів в Росиї, про які доносили заграничні часописи, пише урядовий „Правит. Вестник“: „Вже з кінцем лютого замічало ся між студентами лїкарского інституту невдоволенє з намірених змін екзамінацийних. Заворушенє росло і довело дня 23. марта до недозволених зборів в інститутї, в котрих взяло участь около 600 студентів. Директор і куратор петербурского наукового округа на дармо взивали, щоби розійшли ся. Збори тревали три години. На другий день замкнено інститут. Дисциплїнарний суд удїлив 317 студентам догану, а 28 постановив острійше упарати, але не видалювати. Але коли ті 28 студентів не явили ся на візванє у ректора, одних видалено цїлком, а иньших на означений час. Дня 9. с. м. виклади розпочато наново“. Дальше оповіщує „Прав. Вестник“, що дня 31. марта зібрало ся в університетї около 500 студентів і, не слухаючи ректора і куратора, радили дві години над пригодою лїкарского інституту. Щоби запобігти дальшим непорядкам, замкнено університет. Дисциплїнарний суд видалив 4 студентів, 14 видалив на все, позваляючи їм записати ся в иньшім університетї, 7 видалено до серпня 1904 року, 14 до серпня 1903 р., 5-ом уділено упімнене, 14 догану. Дня 8. с. м. отворено університет. За те замкнено їдальню товариства, що подавала поміч убогим студентам, бо виявило ся, що всї заколоти, які від року 1899 проявили ся між студентами, виходили з тої їдальнї.

— *Росия в справі Ватикану.* Справою наслїдства по папі Льві XIII. починають вже занимати ся серйозні полїтичні круги. Особливо Росия хотїла би мати наслїдником на Петровім престолї чоловіка їй прихильного і тому заздалегідь хоче приготовити собі відповідний терен. Для Росиї був би найвигіднїйший кардинал Рампола, теперішний мінїстер куриї для справ заграничних (т. зв. секретар стану), котрий вже нераз дав докази своєї прихильности для російскої держави. Особливо в численних конфлїктах з польскими біскупами в т. зв. „польскім королївстві“ Рампола йшов нераз на руку Росиї і не допускав до заостреня відносин між Росиєю а Ватиканом, чого іменно бажали собі польско-католицкі патріоти. Однак вибір Рамполї напотикає на деякі трудности, іменно через те, що Рампола занимає дуже важний уряд, котрий не так легко обсадити. Тому на случай неможливости вибору Рамполї сейчас, Росия буде старати ся перевести вибір котрогось з иньших, найстарших кардиналів, щоб по того-ж смерти можна було перевести вибір Рамполї. Тим „Platzhalter-ом“ для Рамполї був би по бажаню Росиї Ґотті, наслїдник кард. Ледоховского, або Вантелї, до котрого Росия має також довіре. В кождім случаю цїкаве, що „Новое Время“ грозить довгим „конклаве“, наколи-б не вибрано вже тепер Рамполю, даючи тим до пізнаня, що Росия має собі прихильних деяких кардиналів, і що ті не так легко допустять до вибору особи, противної інтересам Росиї.

— *Фінляндия.* Дневники оголосили розпорядженє, силою котрого ґенерал-ґубернатор дістав власть замкнути на якийсь час реставрациї, книгарнї, склепи і промислові заведеня. Дальше дістав ґенерал-ґубернатор право заборонити приватні товариства і виганяти особи, „небезпечні для публичного спокою“. Вигнанє може наступити лише за дозволом царя з виїмком наглих случаїв. Особи вигнані з Фінляндиї мають бути відставлені до певних місцевостий в Росиї на постійний побут. Згадане розпорядже-

Із словяньскої старини.

Пять викладів професора д-ра Стефана Смаль-Стоцкого.

Історичне товариство в Чернівцях ухвалило устроїти на лад людових університетів платні популярно-наукові курси. Перший такий курс перепровадив проф. др. Стоцкий популярними викладами про словяньску старину. Цїкавий предмет а ще більше імя предлєґента, що, як рідко який учений, потрафить виложити й меньше осьвіченому хоч би й найтруднїйшу річ ясно і зрозуміло, зібрало зверх 60 слухачів і слухачок, переважно молодших. В пятьох більших, по читаних викладах, з котрих кождий тривав більше як $1\frac{1}{2}$ години, зумів др. Стоцкий живим і ясним представленєм нераз трудної річи, не тільки займити всїх і кождого з присутних, але й виробити докладне зрозуміне часто дуже запутаної справи. Виклади не були доґматичні а розбирано докладно суперечні гадки так, що висновки виходили вповні узасаднені і переконуючі. Гучні оплески, що повторяли ся по кождім викладї, були доказом одушевленя і подяки, з якою присутні приймали виводи нашого учеського, що помимо безмірного тягару, який двигає ся народний дїяч, посол і член ріжних корпорациї, підняв ся ще і сеї працї задля дальшого національного осьвідомленя ширшого кружка. Щира подяка належить ся єму проте не тільки від історичного товариства і участників курсу, але й від усего загалу. Для історичного-ж товариства най сей хороший успіх буде заохотою до продовженя популяризациї науки.

Спробуємо подати нашим читачам хоч побіжно хід гадок сих викладів.

Пізнати минувшість свого народу не тільки цїкаво але й конечно, коли маємо поступати певним і сьмілим кроком вперед. У Русинів великий брак тої сьвідомости, проте й багато хиб. Пізнати бувальщину можна з устних і письменних памятників своїх і чужих. Перебравши усе своє, дійдемо небавом туди, до гублять ся всякі слїди Руси в цїлій Словяньщинї, а перейшовши і єї все взад і взад, не стане на конець і словяньскої нитки. Але порівнуюче мовознавство сягнуло далеко взад в передісторичні часи і прийшло до спільного жерела всїх індоевропейских мов, відки вийшла і словяньска. Всї єї мови мають спільну прикмету: відмінюванє на оден і той сам лад. Іти далеко поза 5000 лїт перед Христом годї, бо науково не дадуть ся всї людскі мови звести на оден початок, як се читаємо в біблії про вавилоньске замішанє одної мови. Можна говорити тільки про ґрупи мов: індоґерманьску від Ґанґесу по Ісляндию, уральско-альтайску, семітску, хамітску. Хоч і дві послїдні мови мають з аріоевропейскими спільну прикмету відмінюваня, то иньші мови не мають і тої спільности, бо є корінні мови, що мають незмінні елементи, що лише через ріжне становище в реченю набирають ріжного значіня, н. пр. в мові хіньскій, мадярскій і др.

Отже спільність нашої мови сягає лише до Аріоевропейців, що кілька тисяч лїт перед Хр. мусїли жити в купі, говорити спільною мовою, котрою нинї нїхто вже не говорить. З того одного народу повстали народи: германьскі, романьскі, словяньскі і др.

Як із того праіндоевропейского народу повстали тоті ґрупи-народи, про се найлїпша теория Шмідта, котрий пише, що серед цїлої полоси, яку займав той праіндоевропейский нарід, не було якихсь границь, а одна мова переходила в другу через незамітні відтїнки. Се можна замітити і нинї н. пр. у руській мові, коли йти з гуцульских гір все дальше і дальше на доли, то перехід буде незамітний, коли-ж порівнати мову на кінцевих границях краю, то вийде вже замітна ріжниця. Люди, що живуть близше, близші собі й мовою, і на навоpіт.

Де мешкав праіндоевропейский нарід, про се безліч гіпотез: одні кажуть і доводять, що в Азиї, а другі, що в Европі. Се питанє поки що не рішене.

Про культуру праіндоевропейского народу сьвідчать слова, що подибують ся у всїх або у кількох віддалених частин того народу із тої давної доби. Із того знати, що тодї була камінна доба, бо ріжні знаряди з каміня, але знане було і золото та що один метал (може залїзо, може й мідь), срібла не знали; знали худобу, управляли рілю, мали ріжну збрую, доми і вози, знали вогонь, слово бог, сьвятий і сьвященник, голову родини, деякі звірята і дерева...

Розмножившись ся, розходили ся поодинокі ґрупи сего народу і довго-довго про них нїчого не чути, аж відтак виступають вже в історії поодинокі індоевропейскі народи, одні скорше, другі пізнїйше, з державним устроєм, з культурою: як Греки, Перси, Індийцї, Римляни, Кельти, Германи і др. а про Словян довгі віки нема анї слиху, хоч мусїли й вони вже бути осібним народом, бо все вже відокремило ся. Аж Германи, найблизші сусїди Словян, передають Римлянам і Грекам імена: Wenden, Winden, windisch, що й находить ся відтак у римских і грецких писателїв під часів Христа. Від них і знаємо, що правітчина Словян була межи Вислою а Дніпром, що вони звали ся головно Словіни і Анти, що над ними панували Скити, Готи, відтак Гуни, та що вони з ними і за ними посунули ся аж до Тиси а на полудне аж по Дунай. У Прокопа з Цїзареї (552) є на богатьох місцях вказні сьвідоцтва про первістних Словян, що почитають одного бога-перуна, ріки і русалки, що ворожать, роблять обіти жерта, що в нужденних колибах далеко один від одного, що переходять з місця на місце, до війни виступають пішо зі списами і щитами, без панцыру, ба навіть без шапки і без сорочки а тільки з якоюсь запаскою; вони видом незвичайно сильні, чорняві, недбалі, незлосливі і непідступні а прості собі. Устрій у них паперіз демократичний, бо слова як: король, цїсар, князь і т. п. самі чужі: Karl (der Grosse) Cäsar.

Імя Словіни виводять від: слова,

не важне на 3 роки. — Обговорюючи царске розпорядженє, „Фінляндиа газета“ пише: „Хочемо надіяти ся, що се надзвичайне зарядженє доведе до пожаданого результату і не покаже ся конечність еще острійших средств. Російске правительство не здержить ся зі своїми зарядженями так довго, як довго не переведено супроти кождого підданого „сьвятої, абсолютної волї царя“.

Обструкция на Угорщинї.

Опозиция в угорскім соймі (Кошутовцї, сторонництво Угрона і сторонництво независимих) постановила витревати в своїй тактицї, скоро показало ся, що міністри Сейль і Феєрварі не привезли з Відня жадних уступок в справі військових предложень, ба навіть не старали ся там мабуть о жадні уступки.

Одним з головнїйших оружий опозициї є популярна в краю борба о цїсарский гимн. Австрийский цїсар є для Мадярів королем і лише королем; тимчасом цїсарский гимн, зложений давно перед дуалїзмом за часів абсолютизму, згадує лише за „цїсаря“, за „наш край“ — значить, за Австрию. Длятого виступає опозиция завзято проти такого гимну, а домагає ся иньшого, котрий би відповідав теперішному державному становиску Угорщини; цїсарский гимн є для неї гимном „чужої держави“.

Сего оружия імила ся опозиция також и четвер, коли сойм зібрав ся на перше засїданє по сьвятах. П. Ґаль говорив про пригоду, яка сталась ся дня 15. марця в Питиперквах в надецкій школї. В день народного сьвята угорского казав комендант школи сьпівати ученикам цїсарский гимн. Тим, що не послухали, виточено слїдство, кількох видалено з заведеня. В сїй справі промовляло ще кількох бесїдників. Відповідь міністра гонведів Феєрварія перериванo грімкими криками. Міністер закінчив свою відповідь словами: „Цїсар і король — се одна особа. Поки я тут сиджу, гимн той буде граний і сьпіваний, бо я не лише добрий патріот, але й вірний королеви. Не закажу сьпівати той гимн, бо не є він гимном „чужої держави“. Що при его звуках вішано патріотів з р. 1848, се неправда, котрою лише підбурює ся людий. Гимн той є знаком почести для короля; мусить его знати кождий жовнїр, коли его грудь наповнена любовію і честию для першого мужа угорского, що є славою нашого народу“. Засїданє закінчило ся внесенєм, щоби міністер Феєрварі дав другим разом відповідь „мериторичну“; міністер пристав на те і засїданє відложено, з радостию для опозициї, що буде мати і дальше відповідний материял до веденя обструкциї.

Вчерашнє засїданє почало ся дискусиєю над буджетовою провізориєю. Промовляли п. Кошут іменем свого сторонництва, докоряючи правительству, що замість у властивім часї внести буджет, змушує сойм до нарад над войсковими предложенями. Сторонництво бесїдника при нарадах над першою провізориєю буджетовою поступило собі льояльно, але правительство надуживає сеї льояльности і весь час провізориї заповнило войсковими предложенями. Бесїдник закінчив візванєм, щоби правительство по провізориї весь час посьвятило лише розправі буджетовій; заразом висказав правительству недовіре за те, що не дбає про независимість Угорщини.

Потім міністер Феєрварі відповідав на інтерпеляциї в справі цїсарского гимну і просив о приняте своєї відповіди. По острій полемицї п. Пепа постановлено голосувати над сею справою поіменно на слїдуючім засїданю. Опісля міністер Сейль відповідав на інтерпеляцию в справі загребских демонстраций, заявляючи, що донесеня дневників є пересадні, хоч годї заперечити, що демонстрациї звернені були проти угорскої ідеї державної. Палата приняла відповідь до відомости, і на тім засїданє закінчено.

НОВИНКИ.

Іменованя. Міністер просьвіти іменував заступника учителя в ґімназиї в Станиславові, Петра Кумановского, провізоричним головним учителем в семинари учит. в Чернівцях.

Новий президент краю, принц Гогенлоге прибув сего вівтірка рано до Чернівцїв і заїхав сам до правительственної палати, бо не повідомив нїкого о своїм приїздї. Посїдавши, перейняв зараз уряд, а в полудне відвідав Митрополита, капитана краю і посадника міста. По полудни звідував вже поодинокі бюра правительственні. В середу принимав урядників всїх єму підчинених зверхностий. На невитанє радника двору Барзеона відповів довшою промовою, в котрій напоминав урядників, щоби все тямили, що вони є для народу, а не народ для урядів, щоби примінювали закони в дусї гуманности, щоби дбали все і всюди про добро народу і обходили ся з ним людяно. Новий президент має 40 лїт, але виглядає далеко молодший, русявий і більш як середного росту; говорить рівно і здає ся бути дуже енерґічним.

Буковиньский сойм краєвий, як доносять нам з добре поінформованих кругів, має бути скликаний аж в місяци вересни.

Будова II. державної ґімназиї. Научна управа згодила ся з планом будови, який уложила місна рада і зачато вже копати землю для підвалин.

Надане стипендий. Краєвий президент надав опорожнені стипендиї в сумі по 210 кор. річно слухачеви фільософії Осипови Проскурницкому і слухачам прав Алекс. Ластовецкому і Дм. Коропатницкому.

Посольске справоздане п. Пігулика, що відбуло ся сего вівтірка в Застанї, зібрало зо 300 селян і интелїґенциї. Збори вислухали з увагою докладного справоздання посла, висказали єму і свому послови на сойм др. Зубрицкому подяку і довірє та ухвалили кілька резолюций. Обширнїйше справоздане подамо на другий раз.

„Листъ пастырскій Архієпископа і Митрополита д-ра Владиміра де Ретта о средствахъ данныхъ намъ отъ Господа нашего Іисуса Христа, щобы мы могли удержатись на дорозѣ спасенія: уважати, знати свѣтъ насъ окружающій и знати самыхъ себе“. Отсе заголовок посланія нашого Митрополита, виданого на великодні сьвята. Мова сего листа справдї більше руска, як давнїйших, але ще далека від того, щоб була чистою й Русинам, а особливо народови зрозумілою, а велика сила цитатів із сьвятого письма в церковній мові без перекладу руского наложила на сей лист надто 7 печатов... На що-ж пишуть ся такі листи нїби і по руски? Нам чудно та дивно, що такий сьвітлий чоловік, як Митрополит Ретта позволяє на те, щоби ядро науки замикано в шкаралупу мови, якої крім кількох одиниць нїхто не розкусить. Не можемо припустити, щоби Архієреови байдуже було, чи руский нарід его науку розуміє чи нї. Не хочемо вірити, щоби Митрополит годив ся на таке калїченє мови з ненависти до живого руского слова, яким виключно поводують ся противники нашої мови. Не вже-ж і Архієпископ Ретта поводує ся пустим консерватизмом язиковим, жертвує зміст і смуток християньскої науки зверхній формі язиковій, про недотепну і неодностайну правопись вже й не згадуємо, і зрікає ся безпосередного впливу на своїх вірних, аби тільки не промовити до них в їх рідній мові і тим не признати єї, Божого і людского права? Иньшої причини годї нам доміркувати ся, бо коли Митрополит думає, що мова, в якій написаний его пастирский лист рускому народови зрозуміла, то нехай переконає ся о тім сам, бо-ж лише на стілько по руски. Нехай пересьвідчить ся, чи его пастирский лист розуміє нарід лїпше так, як він був написаний, чи так, як н. пр. ми его переповіли. Звертаючи сим увагу нашого Владики на сю для православної церкви і для православних Русинів переважну справу, надїємо ся, що Митрополит поручить на будуче руский переклад своїх листів до православного народу знатокови рускої мови, коли-ж нї, то Русини дальше калїченє своєї рідної мови уважати муть за ворожу супроти них політику.

Поляки а наш університет. „Słowo Polskie“ взиває поло польске, аби воно в случаю заснованя нїмецкого університета в Бориї домагало ся внесеня нїмецкого університета в Чернівцях.

Звичайні збори черновецкої філії товариства „Руска Школа“ відбудуть ся в недїлю дня 3. мая н. ст. с. р. в „Народнім Домі“ о 2. год. по обідї із слїдуючим дневним порядком: 1. Відчит п. Ілярія Карбулицького на тему: Чому Русини вістали ся по заду в культурі. 2. Внесеня видїлу. 3. Справа про „Крейцарову бібліотеку“. 4. Вільні внесеня. Задля дуже важних справ, що стоять на дневнім порядку, просимо всїх членів взяти ся як найчисленнїйше.

Від видїлу черновецкої філії товариства „Руска Школа“:

Ю. Мартинюк, голова. *В. Романовский*, писар.

Звичайні загальні збори каси в Рус-не-Боуді відбудуть ся в недїлю дня 26. цьвітня 1903 в домі господаря Танасія Фарнала. — *Юрий Яцубович*, касиєр, *Олекса Лоба*, начальник.

Надзвичайні загальні збори „Каси пожичкової і щадничої“ в Слободї-Комарівцях відбудуть ся 26. цьвітня 1903 о 3-ій годинї пополудни в шкільнім домі. — Др. *О. Мальчиньский*, начальник.

Загальні збори „Каси пожичкової і щадничої для громади Балинець“ відбудуть ся Томиної недїлї, дня 26. цьвітня 1903 о 2-ій годинї пополудни в домі Василя Корошки. — *Василь Нижник*, начальник, *І. Ламуста*, касиєр.

Головні весняні збори „Каси пожичкової і щадничої в Камени“ відбудуть ся з тим самим порядком дневним що і другі, 26. мая о 2-ій годинї пополудни. — *Юрий Дутчак*, касиєр, *Юрий Шербановский*, начальник.

„Каса пожичкова і щаднича“ для громади Панка-Забагна і Нова-Слобода-Комарівцї оголошує, що загальні збори відбудуть на 26. с. м. о 1-ій год. пополудни у господаря Якова Гаврилюка з слїдуючим дневним порядком: 1. Справоздане дїяльности старшини за минувший рік. 2. Вибір касиєра і установленє платнї для него. 3. Нарада, чи каса пристане до „Союза руских хлїборобских спілок на Буковинї“ „Селяньска Каса“. 4. Вільні внесеня. — *Прокіп Лагодин*, касиєр, *Іван Гаврилюк*, начальник.

Того самого дня відбудуть ся загальні збори читальнї філії „Руської Бесїди“ в тім самім домі о 3-ій годинї пополудни. — *Прокіп Лагодин*, секретар

свобода і слава, та се буде прізвище тої частини, що перша зітхнула ся з культурними народами Европи, себто Словінцї, після котрих прозвано і всїх иньших з того племени. Від 6. віку по Христї почавши, Словини воюють і посувають ся враз із Аварами на полудне і їх північний захід геть далеко аж у ті країни, де є словяньскі племена й доси, ба ще і в такі, котрі відтак стратили, як на півночи в користь Нїмців або в теперішній середущій Угорщинї.

З кінцем 5. а з початком 6. віку закінчило ся й спільне пожите Словин, се конець праслованьскої доби, поодинокі племена вилущують ся, опускають правітчину, одні скорше, другі пізнїйше, називають себе ріжними іменами. Перші видїлили ся Словіни, що жили в правітчинї на самім полудни. Вони посували ся все дальше на полудне до Дунаю а далї кинули ся за Дунай на византийску державу (527) і поздовж Дунаю, займаючи Волощину, Семигород, Банат, Панонію аж до Баварії а на полудне аж до Пелопонезу. Де осїли масами, там остали і доси. В Болгариї підбили Словін Болгари, турецкий нарід, що дали їм імя Болгар а самі вигинули. Словіни в Дакії зрумуньщили ся а в Панонії (на Угорщинї) вигинули.

Анти, що мешкали побіч Словін, се нїхто инший як Серби і Хорвати, що й пішли враз із Словінами на полудне й осїли: Хорвати в Дальматиї і на Побережу аж до Істриї і по гори на схід, а Серби в нинїшній Сербії аж по Хорватию.

Північним шляхом вийшли зі словяньскої правітчини: Чехи, за ними Серби Лужицкі а відтак лядскі Словини, що колись займали великі простори нинїшньої Нїмеччини.

В словяньскій правітчинї остала проте лише частина лядских Словян і русні Словини, що мусїли жити найдальше на північнім сходї правітчини.

Розширюючи ся, Словини стали жити окремим житєм і ріжним устроєм.

Ширшу згадку заняло у викладах нихрещене Словян. Болгари нихрестили ся за князя Бориса (864—865), принявши літурґічну мову враз із митрополитом від Греків. Серби і Хорвати дістали сьвященників з Риму, але 868—870 говорить ся знов про нихрещене Сербів. Велика Моравія піддала ся задля обезпеки від Аварів Нїмцям і приняла від них латиньску віру. Аж князь Ростислав здобув назад самостійність Великої Моравії (855) і звернув ся до Царгороду по учителїв християньскої віри. Так прийшли туди Константин (Кирил) і Методій, що уложили церковні книги словяньскі. По смерти обох первоучителїв словяньских мусїли їх ученики ізза переслїдувань від Риму утїкати до Болгариї, відки словяньска церковна література стала ширити ся.

Цїкаве було питанє про мову наших первовних книг, що вона не була спільна всїм Словянам, не є матїрю всїх словяньских мов, а набуть одна з тодїшних словяньских мов, хоч неодностайна. Так само письмо старославяньске не є осібне, умисно винайдене, а перероблене з грецкого і то: Кирил зробив із грецкої скорописи VII. віку глаголицю, а епископ Клементій († 916) з грецких початкових букв IX. віку т. зв. кирилицю.

Послїдний виклад був присьвячений питаню про подїл словяньских мов. Представлено нинїшні теориї і їх постійність, др. Стоцкий стоїть по стороні Шмідта-Мікльосіча, що кожда мова для себе одиниця, а чи вона більше чи меньше споріднена з другою, про се рішає ґеоґрафічне положенє. Таким чином до сербської наближена словіньска, до неї чеська, до сеї горішньо-лужицка, відтак до долїшньо лужицкої польска, а до сеї білоруска, котра знов веде на північ до московскої, а на полудне до рускої.

На остаток розбирав др. Стоцкий думки Потебнї, Огоновского, Шахматова і Яґіча про розмитов руских мов і ріжницю межи велико- і мало-рускою мовою, ставляючи проти спільних прикмет обох мов, які наводить Яґіч, ще більше і то далеко важнїйших ріжниць.

Кінчаючи наше побіжне справоздане, жалуємо, що годї нам запускати ся у вельми цїкаві подробиці, особливо фільоґлотичні приклади, які др. Стоцкий подавав на поволенє своїх виводів, але не можемо промовчати бажанє, щоби історичне товариство постарало ся видавати друком такі популярні виклади, чим причинилось би до ще більшого розповсюдненя науки. Надрукувавши їх н. пр. впоред в „Буковинї“ і зладивши передруки, видатки вернулись би небавом навіть зі значним зиском на цїли товариства. А коли-б товариство постарало ся о двох стеноґрафів на такі виклади, то прелеґентам остала-б тільки провірка стеноґрамів перед їх випечатанєм.

О. П.

Померли. Оногдї номер тут радника двору Фердинанд Syrkisiic в 67 роцї житя.

Арештоване шпигуна. В Сан Ремо увязнено поручника Весселя, обжалованого о обманьства. Вессель протестував рішучо против арештованя, покликуючи ся на то, що его справа є чисто полїтична, бо посередно вмішаний був в справу Драйфуса в часї, коли мешкав в Нїцеї з одною женщиною, котра була аґентою французского бюра інформацийного в міністерстві війни. Дальше показало ся, що Вессель вмішаний був також до звісної шпигуньскої афери „Пшиборовский и Мозетіґ“. Пшиборовский мав продати Франциї важні документи о австрийских зелїзницях, одержані від Мозетіґа. Єму то оповідав тодї, що війшов в зносини з Естергазім, що постановив від французского правительства видобути гроші насїдном підробленя одного документу для процесу в Рен. І дїйсно підробили документ, на котрім находило ся імя Драйфуса та Естергазого, а яко посередника до продажи сего документу ужито Черпуского, мало звісного тодї у Франциї. Черпуский поїхав дїйсно до Рен і одержав за той документ високий гонорар, коли Пшиборовский втратив гроші, написав до французского правительства, що як не одержить означеної грошевої квоти, то зрадить походженє того документу, дорученого Черпуским. Лист той перехвачено і він то дав нагоду посланцу Гумбертови до висвеленя інтерпеляциї, котра набрала свого часу такого великого розголосу, що міністер війни, ґенерал Ґалїфе мусїв уступити. Так оповідав Вессель, найнїйше одначе показує ся, о скілько в тім правди.

Зелїзний жолудок. Якийсь придурковатий чоловік у Відни проковтував неначе які ласощі всякі тверді предмети як цьвяхи, скляні пльомби, кусні, скла дерева і. т. д. Якийсь час було єму з тим добре, але вкінци жолудок не міг стравити таких ласощів і почав болїти. Винуділого пажорника привезено на клїніку. Тут его насамперед розслїдили лучами Рентґена, а підтак стали добре годувати бараболями. Тодї вийшли з него одни пльвах, кусень скла і одна оловяна пльомба. Але коли показало ся, що в жолудку є ще щось більше, і приступлено до розрізаня жолудка тодї ось що в нїм найдено: Три великі пльвахи, кусень дрота, чотири кусні дерева, металеву лодку від машинки до робленя папіросів, ручку від ложки, зігнену в двоє бляшку і кусень скла. Мимо того, що кусень жолудка треба було вирізати, бо дріт вбив ся був него одним кінцем, рана загоїла ся зовсїм і чоловік сей жиє до нинї, а навіть може вже їсти і тверді страви.

Трагічна помилка. В селї Обіджи під Старим Санчом приключив ся страшний случай отроєня сільним квасом через похибку. Місцевий війт Мадяр, хотячи почастувати горівкою прибувшого на сьвята сина-одинака і его військового товариша, налив їм до келишків через похибку сільного квасу. По кількох годинах муки оба померли.

Малий фейлєтон.

Василь Димчук.

На Великдень не мирований.

У великодну суботу у вечер походили ми з моїм неньом в хату і зачали приготовляти ся на досьвіта до церкви. Ненько кроїв пасци, лупив яйця і складав все то в нову дїжницю, щоб раненько, лиш дасть ся чути перший вистріл моздїра, посьпішити до церкви на всенощне. Мама, зваривши писанки, позасувала в піч горшки з начинкою і соломиною, аби пекло ся, подавала нам білі сорочки і положила ся спочивати.

Ненько ще не спав, бо мав якусь роботу, а я зібрав ся гарненько і хотїв іти до церкви схухати „дїяка“ сьвятих. Але що то було ще за рано, сїв собі на лїжко і нехотячи заснув.

Підчас спаня снив я ось що: „Прийшов я десь до церкви, став собі там, де звикле наш пан учитель з школярами стояли, коло дяскала, помолившись ся Богу тай уважно слухав, як дяскал читав дїяне сьвятих. Наш дяскал узрівши мене, закликав до себе і казав читати. Я з утїхи не знав що робити: беру і читаю, а так красно, що аж менї самому сподобало ся, а люди кивали ся на мене та подивували мій розум. І так читав я, не знаю, як довго, аж дивлю ся, вже й наш пан-отчик прийшли. Я зі страху перед панотцем, лишив читанє і сховав ся межи людьми, а з підтак вийшов перед перон, де пан-отець мали всенощне відправляти. По всенощнім пішов я на то місце, на котрім ми що-року з пасцом стояли і лишив ся при пасках; а мій ненько пійшов в церков Богу помолити ся. Потім вийшов ненько до пасок, а я пійшов знов в церков. В церкві став я коло пана дяскала і сьпівав з школярами „Христос воскрес“. Панотець, видячи, що я так красно сьпіваю, приклікали мене до себе, похвалили і писанками обдарували. З утїхи, що дістав подарунок та що й від „пан-отця“, я пробудив ся.

Чую, а то вже стрілають. Я хапив ся з лїжка і сам собі не довіряв, чи я в церкві чи дома. Нарештї прийшов я до себе і на приказ мого ненька пібрав ся і ми пійшли до церкви.

Ранок був красний; нї вітру нї хмарки. А на небі миготять зіроньки, здавало ся, гей-би усьміхали ся з утїхи. Ми з неньом переступили на церковне подвіре. Перед і вона церковою поставали люди з пасками в два ряди, один коло другого, а перед кождим в дїжницях горіли сьвічки. За брамою на толоцї стояло рядом хвацькийшть моздїрів понабиваних порохом, і від часу до часу давав ся чути вистріл моздїра, котрий на знак паламара чи там брата церковного, випалено.

На дворі зачало свитати, а зіроньки зачали зникати з небосклону, гей-би в морі утонули. Християни стояли то на подвірю церкви, то одні в церкві слухали службу Божу. А вислухавши службу Божу, виходили перед церков і приготовляли ся до осьвященя пасок, повиймавши на верх яйця, солонину, хрін, чосник і т. и., щоби то все покропив сьвященик сьвяченою водою. З нетерпеливостю ожидали люди виходу сьвященика з церкви. На конець і дочекали ся.

Дав ся чути голос дзвонів; за брамою сильні вистріли моздїра, що аж земля трясла ся, а з церкви зачали виходити парубки, повбирані в красні сорочки перовні, з хоругвами, хрестами і дїхтярами, а за ними і пан-отець з сьвятим евангелїєм і хрестом в руках. Перед перовою кождий станув на своє місце в два ряди а пан-отець з дяскалом в середині в коло них і наш пан учитель з школярами, межи котрими і мій меньший брат був, і зачали сьпівати „Христос воскрес із мертвих“. Боже, як то мило они сьпівали, ті школярі! А я лиш дивив ся з боку та тихенько зітхав і жалібно заплакав. І чогож я плакав? Так то, прецінь, тогди був Великдень, день веселости, а не смутку; — того дня люди забувають на смуток і радують ся сьвятим Воскресенем нашого Спасителя. Тогди й на смутних людий лиці відбиває ся яка утїха; тогди так слабий як і здоровий веселить ся, як великий так і малий тїшить ся. А чому-ж я не тїшив ся і не веселив ся як другі? Та-ж я не був ні хорий, ні нїчо менї не бракувало. Родичів я мав здорових і також веселих. І щож менї не ставало? Чого-ж я сумував тай плакав? А мав я за чим таки плакати. Чи згадав би хто, що за причина була мого смутку і плачу? Та тут нема з чим собі мозок розбивати; се-ж не є жадна фільозофія; се могла би й панна польска, котра що недїлї в восьцелї так сердечно з перевернеиої кіонжки молить ся, відгадати. — Приглянью ся близше тим школярам, що з нашим паном учителем так красно сьпівали — „Христос воскрес“. Менї лиш снило ся, що я дїйсно сьвятих читав, і яка то честь для мене була, що то за повагу мав я межи людьми? А сї-ж школярі, що такі — дїйсно були вчені, дїйсно читали і сьпівали в церкві! Що то за утїха була для них?! Бож того дня були в церкві з цїлого села люди і всї мусїли подивляти розум і знаня тих щасливих дїтий-школярів.

І чомуж би й я не був таким щасливим хлопцем, чому не міг би і я з ними коло пан-отця стояти і разом „Христос воскрес“ сьпівати? Та се не для мене; я не школяр; я темний і мімий, значить, я простий хлїбороб; а такого простого — вчені цурають ся. Так то й мене цурали ся. І хоть то був Великдень, коли всї тїшуть ся і веселять ся, — я засмутив ся і гірко заплакав. І за чим менї було плакати і жалувати? Нї за чим, лиш за школою, за осьвітою, — а на сїм відгадана загадка.

(Конець буде.)

ВІДОЗВА.

Для наших молодих письменників.

Одною з дїймаючих недостач в нашім лїтературнім руху і одною з великих перепон у належнім його розвитку є брак періодичного видавництва, посьвяченого красній лїтературі, в котрім наші молоді т. з. початкуючі письменники пробували-би лету своїх крил, ставляли би перші кроки на шляху, що стелить ся перед ними може далеко і високо, в кождім разї незвісно, таємно.

Одинока наша лїтературна часопись не може заспокоїти тої конечної потреби і з огляду на рівень, на якім мусить стояти і з огляду на обем, якого не може переступити.

Кождий, у кого запали ся іскра божого таланту, що був серед далеких мрій уяви і перли своїх почувань і золоту пряжу своїх думок переносив на папір у горячім захваті молодого артиста, як найсильнїйше відчуває, що се значить бачити твір свого духа в холодних рамках друку...

Кождий, хто для розвою лїтератури, для єї поступу і совершеньства має щирий і прихильний інтерес, що з сердечним теплом відносить ся до неї, хто з праздничною радостию витає нові поява і нових людий робітників на тім полї — знає дуже добре, який благодатний вплив на молодого автора мусить мати сей момент, коли твори його не киснуть в запорошеній тецї, але стають перед очи широкої суспільности, промовляють до неї і ждуть від неї відповіди, відзвуку, чають оцїнки, осуду.

Відчуваючи сю невідперту конечність, і розуміючи єї досягність хочемо дати товаришам нашим хоч-би моментальну, хоч одноразову спроможність станути перед forum publicum з тим, що виклекіли в своїм умі, виносили в своїм серцю...

А з другого боку хочемо і загалови нашої суспільности зробити немаловажну прислугу, бо хочемо дати йому коли не наглядний образ, то хоч характеристичний начерк того, що думає, що відчуває, чого бажає, чого прагне, чим болїє, чим радуєть ся, чим живе чим хоче жити наше наймолодше поколїнє лїтератів.

Щоби хоч в части затикати сї люки, щоби хоч в малій мірі усунути сю недостачу, задумали ми видати альманах чи збірку белетристичних творів наймолодшого поколїня наших письменників.

І отсею відозвою звертаємо ся до Вас, Товариши і Товариші, по віковім нашому молодому і по всїм тім, що у сфері думок, почувань, ідеалів та вмагань є нам спільне, є для нас характеристичне — до Вас звертаємо ся з зазивом: приложіть свої молоді і раді до праці руки до розпочатого нами дїла!...

І отсею відозвою звертаємо ся до загалу нашої суспільности, до всїх, кому не байдужа ідея піднесена нами, дайте нам помічну руку.

Українська академічна молодїж, що ґрупує ся у тов. „Січ“ у Відни шле сей поклін у рідний край в надії, що там стрінуть його з таким теплом та щирою прихильностю, з якої він у нас зродив ся.

Що до проґрами чи змісту сього збірника — то думаємо помістити в нїм по можности як найбогатший і найлучший матеріял, допустити до слова як найширший загал наймолодших наших лїтератів. Розлєгуємо отже передовсїм на шкільну молодїж чи університетских чи ґімназияльних чи семинарийских чи видїлових лавок, розлєгуємо на два боки і на тих тоже, кому не судило ся засїсти в тих лавках, але хто своїм віком і своєю душею числить ся до рядів української молодїжи...

Збірку хочемо посьвятити виключно красній лїтературі: поезиї віршованій і не віршованій, оповіданям, начеркам, оскізам і т. д. коротким творам драматичним, чи то в цїлости чи то в уривках (фраґментах). Не потребуємо додавати, що з конечности, а то з огляду на місце, мусимо числити ся з тим, з чим дуже радо не хотїли би числити ся, іменно з обемом творів. Коли хочемо мати у збірці як найбільше авторів, з конечности мусимо дати кождому поодиноко не богато місця.

Щоби сього — на нашу думку важного і неменьше досягалого дїла довершити, ми вибрали з поміж себе редакцийний комітет, у якого склад увійшли п. т. Борусовський Іван, Брик Іван, Кічура Мелетій, Лозиньский Михайло і Темницкий Володимир.

Звернемо ся отже до Вас, товариши і товариші, з просьбою: вертуйте у своїх письменницких теках, ладнайте те, що муза Вам нашептала, переписуйте виразно і читко (а пишіть лиш на однім боцї партиї паперу) і присилайте чим скорше нам!

Присилайте те, що уважаєте за найлучше, найбільше щире, найсильнїйше, Вам питоме і оригінальне. По можности те, що ще не було печатане, і що не напечатаєть ся скорше де небудь, чим у нашій збірці.

А вкінци ще одна річ, без котрої всї наші наміри, добра воля і щира охота, остануть ся в сфері недосяжних ідеалів — вкінци гроші!

Нїяких фондів ми не маємо і тому числимо лиш на поміч загалу!

Знаємо, що хто признаєть нашу думку доброю, наш намір гідним здїйсненя, сей не пожалїє гроша. Тому розписуємо заразом пренумерату. Кождий, хто пришле нам тепер 2 кор. 30 сот., зробить велику прислугу справі, а сам дістане книжку, як лиш вийде з друку.

Маємо надію, що видавництво се принесе нам побіч морального хісна також і матеріяльний і тому чистий дохід призначуємо в части на запомоговий фонд тов. „Січ“ у Відни, в части на фонд видавничий. Може удасть ся нам видавши сеї збірки положити засновок під періодичне видавництво, котре, придержуючи ся проґрами сеї збірки, стане лїтературним орґаном української молодїжи.

Порішенє судьби нашого наміру лежить в руках Ваших товариши і товариші, та в руках загалу нашої суспільности. Передаємо його зі спокоєм, бо знаємо, що не дасьте загинути доброму дїлу!

І Ви, товариши і товариші і ти українська суспільносте, спішіть нам з поміччю!

Речинець надсилання рукописей до 1. червня 1903.

Рукописи слати: Johann Bryk, Wien, XVIII. Standgasse 54.

Гроші надсилати: Johann Borusowski, Wien, VIII. Lerchenfelderstrasse 58.

Відень, дня 17. цьвітня 1903.

За комітет:

В. Темницкий, голова. *Мелетий Кічура,* писар.

НАУКА, ШТУКА, ЛІТЕРАТУРА.

„Положенє Русинів на Буковинї“, називає ся руска книжка про руску справу на Буковинї, котрої зміст ми подали оногди; він одинаковий із змістом книжки „Eine Kulturliga für die Bukowina“, тільки ширше розведений.

Телеґрами „Буковини“.

Будапешт, 23. цьвітня. В військових кругах говорять, що в сїм роцї буде завезене в цїлій піхотї австрийскої армії уоружене новим карабіном, меншим від дотеперішного.

Петербург, 23. цьвітня. В Кишеневі прийшло 19. і 20. б. м. до розрухів робітничих против жидів, причім 25 осіб згинуло, 75 тяжко а близько 200 осіб є легко ранених.

Належитість за Оголошеня за один раз:

Ціла сторона коштує 30 К. — Одна трета сторони через цілу ширину 10 К. — Пів сторони 15 К. — Чверть сторони 7 К. 50 с. — Одна осьма сторони 3 К. 75 с. — Одна шістьдесята сторони 1 К. 88 с. — **Дрібні оголошеня** (в тиждневій ширині стрічок) по 4 сотики за верш. — При кільканазових уміщенях опускаєть ся на цінї процент після скількости уміщеня.

Склад товарів Б. Бальтінестра молод.

Чернівці, улиця Головна-Енценберґа ч. 3.

Склад ц. к. упривілейованої фабрики товарів з альпаки і хіньского срібла В. Бахмана і Сп. у Відни.

Вахлярі коронкові і з правдивих струсячих пер, ручки перлові і з черепахи. Вахлярі Gazé, найновійший вироб, в білих, чорних і всїх инших барвах модних.

Рукавички: білі Glacé, шкіряні Zemin і шовкові у всяких довжинах для пань і панів.

Коци до подорожи на поволи і сани, а також наривала на ліжка. Найновійші бронзові товари і з старого срібла. Склад правдивих петербурских калошів і черевиків до снігу.

Балові краватки: найновійшого жанра. Балові мужеські сорочки шовкові, з Piqué і батисту. Найновійші коніри і мандети, хусточки шовкові, батистові і полотняні. Гумки до коніри і шем'єтові. Мужеські шкарпетки.

Інша пізнього сезону продають ся по дуже знижених цінах всї товари кожухові, плетені, вовняні і черевики.

Прибори до Lawn-Tennis, ракети, пилки, до сього черевики всяких родів і инші шпортові прибори.

Більші засоби на складї: перлинові сучки, дамські заручавки, чапочки, колїєри і т. д. Правдиві білизна Єгера: кальсонки, мужеські панчохи, шкарпетки-Chenillen Eschärpen і хусткі, вовняні шалї і хусткі вовняні і полотняні дамські спідниці, камаши; огрівачі нуньса і литок; плетені вовняні і футровані шкіряні рукавички. Полотняні і шкіряні черевики для пань, дївчат і дїтий, а також футровані штіфлети. Черевики до совгалоки для панів і пань.

Ц. к. склад оружия, патронів і пороху. (—)

Юрасно, добре і дешево.

Улиця Ратушева ч. 6 Готель „Централь".

Перед тим

МАРКУС ФУРЕР

Магазин одягів дамских і мужеских

Чернівцї

ул. Ратушева 6. Готель „Централь"

(в льокалах Якова Ґольда)

Кождого сезону НОВОСТИ для панів, панночок і панів. Новости: в Жакетах, ковтрах і плащах з найлїпших шкіл відомих і берлинских силоеів.

ВСІЛЯКІ ЗАМОВЛЕНЯ виготовляють ся сейчас.

Одяги для панів, хлопців і дїтий. Загортки, ульстри і шлафроки. Футра ковчайні і до подорожи і всїлякі з сю галузь належні крайкуи з первородних фабрик.

2 (5—20)

Юрасно, добре і дешево.

Рік заснованя 1892.

Товариство взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕР"

Львів, Ринок ч. 10 (дім „Просьвіти".)

єдиноє руско товариство асекурацийне,

Обезпечує будинки, движимости, збіжо і пашу против шкід огневих, побирає умірковану оплату премій, а чистий зиск т. є. надвишку з оплат розділає межи членів яко зворот; в послїдних трох лїтах виносив зворот 8%.

Виплачує шкоди дуже скоро а о цїну шкід переводить разом.

ДНІСТЕР з делеґатом і місцевими членами. За 10 лїт виплатив 6.064 відшкодовань в сумі 3,187.258 кор.

ДНІСТРА позіки приймають при кожичах Банк краєвий і каси ощадности. Посередничить при обезпеченях на житє в краківскім Товаристві.

ДНІСТЕР відступає часть провізиї з таких обезпечень на руські добродійні цїли; длятого на житє треба обезпечати ся тілько через „Днїстер".

ДНІСТРА фонди виносять з кінцем 1902 р. 838.364 кор. і всї уміщені в цїнних паперах пупілярних.

ДНІСТЕР уділає аґенциї одиноким особливо там, де еще не роблять дотеперішні аґенти.

ДНІСТРА аґенти заробили вже 432 тисячів корон провізиї.

Дрібні оголошеня.

Осип Нехцай (—)

робіня обуви мужеской і дамеиї (ексаміновіт абсольвент чернівецкого технольоґічного курсу, положений до техниці обуви при п. і. к. 22. полку обор. кроп.) в Чернівцях, ул. Йосифа ч. 26. приймає всїлякі роботи і виконує їх солїдно і дешево.

Особа,

інтелїґентна, кривовної непорочности, знаюча ся на господарстві домовім, шукає місця яко ключниця, господиї дому, парадительки або товаришки. Міне крайне і на провінциї. — Близших інформацій удїлить канцелярия друкарої тов. „Рускої Ради" в Чернівцях, Петровича 2. (6—10)

Православний

! МОЛИТВЕННИК !

Доносимо до загальної відомости, що вийшли **„короткі православні молитвенники"**, видані товариством „Руска Бесїда". Купувати можна в нашій Папірнї (улиця Петровича ч. 2, Чернівцї). Цїна примірника в гарній оправі 24 сотиків (12 кр).

(6—6)

Важне для кождого!

Важне для кождого!

Випродаж!

По дешево дешевій цїнї, лише за 2 зр. 95 кр. прекрасний Гарнітур, складений з 14 цїнних предметів, а іменно:

1 годинник вікльовий, анкер ремонтоар (на жадане посріблений) з гарно гравірованими окладинками, докладно урегульований, з трилїтнею ґарантиєю і етуї.
1 гарний ланцушок з ґольдиня або вікльо з путтєм. Царской пентоки.
1 шпилька до краватки, з ґольдиня іміт. бриллянт.
1 пара позолочених спинок до ковнїрців, марки „Garantie".
1 ґарнітур (5 штук) спинок з ґольдиня до ковнїрців і сорочок.
1 пара ґомбів з правдивого срібла, значного ґрадиу. 1 (14—20)
1 перстень ґольдиня з гарним каменем.
1 кишенкове зеркальце і етуї.

Той сам ґарнітур з годинником волоченим в огню, який не тратить позлоту лиш 5 зр. 10 кр.

Сам 14 гарних і цїнних предметів разом з годинником (анкер ремонтоар) розсилає за 2 зр. 95 кр. (на послїплатою або висилкою наперед гроший) фірма:

Brüder Hurviz

Exporthaus, Krakau, Stradom Nr. 17.

Коли ся кому не сподобає ся, може до 8 днїв звернути і дістати гроші назад, одно нова ремонта. — Богато ілюстрованих катальоґи годинників, ґарнітур золотих, срібних і з хіньского срібла товарів по малій цїнї — gratis і franco.

Перша буковинська

спеціяльна робітня обуви і ортопедичне заведенє

ІВАНА ДІКА

абсольвент майстерского курсу ц. к. технольоґічного ремесленного музеи у Відни, і заприсяженого судового знатока

поручає

ВЕЛИКИЙ СКЛАД ОБУВИ

найновійшого крою для пань, панів і дїтий.

Замовленя виготовляють ся сейчас з заграничних шкір.

При замовленях з провінциї пожадане, аби прилати з'ужитий черевик на міру.

Чернівцї

ул. Руска 11. а Філїя ул. Ратушева 17. (під „золотою Грушкою").

7 (—)

Найновійші Schulversäumnisse

получити можна

в друкарнї „Рускої Ради", в Чернівцях

улиця Петровича ч. 4.

Видає товариство **„Руска Рада"** в Чернівцях. За редакцию відповідає Іван Захарко.

З друкарнї товариства „Рускої Ради" в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

Ч. 44. Чернівцї, недїля дня 13. (26.) цьвітня 1903 р. Рочник XIX.

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ
що середи, пятницї і недїлї,
з тижневим додатком
„РУСКА РАДА“.
Редакция адміністр. і експедиция
при улици Петровича ч. 2.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациї неопечатані вільні від оплати почтової.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“
разом з „Рускою Радою“:
на цїлий рік . . . . . 20 К. — с.
„ пів року . . . . . 10 „ — „
„ чверть року . . . . . 5 „ — „
„ місяць . . . . . 1 „ 70 „
Поодиноке число „Буковини“ 16 сотиків.
Передплата і належитість за інсерати платні в Чернівцях.

Посол Єротей Пігуляк перед виборцями в Заставнї.

У великодний вівторок, дня 21. с. м. складав посол Пігуляк посольске справоздане в Заставнї. Збори розпочали ся о 2. годинї з полудня в домі господаря Івана Мятейчука. Перед самим домом улиця і подвірє були людьми битком запевнені, і всї витали посла сердечними оклисками, а при входї повитав посла начальник Сливка з Заставної промовою і передав єму хлїб і сіль, а величезна громада людий гукала „Многая лїта“ і „Славно“; посол дякував щиро за те гарне принятє.

На вічи справоздання зібрала ся велика маса люда, було около 700 людий, межи тими бачити було: 3 сьвященників, двох урядників судових, поверх 20 учителїв народних, кілька секретарів громадских і більше начальників та резешів і селян з цїлої окресности.

Посол повитав цїлу зібрану громаду і обсвіти цїль зборів. На внесенє судиї п. Цурковского вибрано одноголосно надучителя з Юрсівців п. Войновского на предсїдателя зборів, а учителя з Боянчука Падуру письмоводцем. Предсїдатель просить зібраних, щоби слухали уважно слова посла, задержали порядок і представили зборам правительственного заступника, комісаря п. Мацейовского.

Тодї забрав голос посол і обговорив за порядком, всї справи, які в минувших двох роках були предметом нарад в радї державній і соймі. Промову посла дуже часто перебивав збір оклисками признаня і вдоволеня.

Дальше забрав слово секретар п. Циганюк, дякуючи послови в імени народу і інтелїґенциї за єго велику працю в радї державній і соймі краєвім для добра нашого народу, як і також підносить заслуги посла Зубрицкого, і ставить внесенє, аби послам Пігулякови і Зубрицкому, посїдному телеґрафічно висказати вотум довіря, що одноголосно, серед грімких „Многая лїта“ і „Славно“ принято.

Дальше слїдували жалоби і запитаня.

Господар Василь Павелчук жалував ся на те, що беруть від людий „акцїя“ за складки. То є по селах звичай, що перед Великоднем і Рождеством купують люди безрогу, рубають і розділюють межи себе, а за те кажуть власти від недавного часу, бо давнїйше того не було, платити податок.

Начальник з Кадобівців, Іван Молиничевко, жалує ся, що їх дїдич прийняв около 16 морґів громадского ґрунту, а громада платить за него податок. Просить отже, аби ся домагати, щоби дїдич віддав громадї той ґрунт, або щоби на него інтабулював ся, аби громада не платила за дурно податки. З тоби народу давали ся голоси чути, що таке саме і по инших громадах дїє ся. При сїм розвела ся довша дискусия, в котрій нарід просив о полагодженє ґрунтових книг.

Начальник з Опута, Костинюк, вносить скаргу, що громади Потік, Опут, Самушин і Мосорівка сплатили поверх 24.000 кор. на дорогу повітову, котра провадить з Садаґури до Вігнанки до Днїстра, а ту дорогу не довінчено, тілько до Добриниївців, до в'їзду двірского обшару дїдича Бухенталя, зроблено. Вище наведені громади працювали також коло нов. дороги, котра провадить з Вігнанки через Погорилівку. Малий Кучурів до Чернівців; тому просять, щоби їм дорогу з Добриниївців до Вігнанки довінчити, або домагати ся звернення тих 24.000 кор.

Посол Пігуляк відповідає на всї жалоби, прирікає своєї помочи, і радить за всякі кривди висилати потиції на руки свого посла до сойму і ради державної.

Потім забрав слово надучитель Забачиньский, заохочуючи нарід до просьвіти і підніс в честь наймилостивійшого цїсаря, що від него мають народи конституцию і право зборів, многая лїта, що весь зібраний нарід з одушевленем повторив.

Предсїдатель дякує еще раз послови і комісарови тай закликає збори.

По зборах загостили до п. Циганюка посла Пігуляк і майже вся інтелїґенция і забавляли ся в гостиприятнім домі сего патріота аж до вечера. *П.*

Вісти з цїлого сьвіта.

— *До ситуациї.* Теперішна робота ради державної перенесла ся майже виключно до єї комісий. Важні суть поясненя, які др. Кербер подав в угодовій комісиї що-до причин, промовляючих за удержанем спільности з Угорщиною. Застереженє льояльности підписали оба правительства. Нї одно з них не має супроти другого примусового способу; коли застереженє льояльности не буде додержане, то осуд про таке поведенє буде виданий при слїдуючій угодї. В справі достав заявив ґр. Кербер, що уважає ясне установленє нашої промислової свободи пожаданим. В ходї переговорів з Угорщиною, а також при їх покінченю з нїякої сторони не було натиску. Справа мирового суду на случай спору ясно постановлена; понад ними стоїть монарх, що може і має бути мировим судиєю.

— *З парляментарних комісий.* На вчерашнім засїданю угодової комісиї полагоджено перші уступи угодового закона після предложень правительства. П. Міністер скарбу др. Бем-Баверк поборював жаданє п. Пльоя о обниженє угорских митових видатків о 300.000 корон. З черги виринуло в комісиї питанє митової унїї з Німеччиною і жаданє митового роздїлу з Угорщиною. Внесени п. Удржали і Кафтана жадаючі такого роздїлу упали. Слїдуюче засїданє відбуде ся ві второк. — Зелїзнича комісия радила опосля над правительственним предложенем в справі будови деяких льокальних зелїзниць, між ними зелїзниці Львів-Підгайцї і Тернопіль Збараж. — В комісиї мировій вела ся обширна дискусия над точками, дотикаючими лену і конопель. Пос. Колїшер жадав обниженя зелїзничих тариф. Обговорював сумне положенє ткачів і потребу підпираня промислу через заведенє в армії білїя і мундурів льняних. Резолюцию п. Колїшера принято. — На опосїдшнім засїданю комісиї прасової при дискусиї над § 14, котрий постановляє, що часописи, котра була більше як два рази в роцї сконфіскована, може бути відобране право кольпортажи, прийшло до горячих спорів. На внесенє п. Сильвестра вичеркнено цїлком той уступ, а іменно 66 голосами проти 14.

— *З ради державної.* По великодних феріях зібрала ся передвчера палата послів на нові наради. Засїданє розпочало ся о годинї 11½ перед полуднем. П. Президент міністрів предложив письмо з просьбою о вибір членів квотової депутациї. Відчитано кілька внесень і інтерпеляций, між ними дві п. Василя Яворского. З черги відповідав п. президент міністрів на інтерпеляциї, між иньшими на інтерпеляцию п. Романчука в справі спинюваня заробкової еміґрациї. П. міністер заявляє, що число зголошень по пашпорти в лютім і марті с. р. було незначне. Особливо-ж мало пашпортів жадано до Німеччини. При видачи пашпортів поступають власти без нїякої проволоки і обєктивно. На 111 просьб о видачу пашпортів, в 72 случаях полагоджено справу ще того самого дня. В прочих случаях власти поучили сторони о правї рекурсу. До намiст-

---

Іларій Карбуницький.

Страшна пригода.

(Після анґлїйского.)

Було то одної студеної та непогідної днини в січню. Але все таки не хотїв я залишити мого звичайного проходу та рішив ся вибрати собі дорогу в далеку мочаристу сторону — серед Порсеґру, що лежала на западї під мого готелю. Заглублений в думках, збаудив я в сїй мрачнїй, пустій стороні дорогу. Наступив вечір, густа мрака підняла ся із землї, а я не знав, куда менї кинути ся. Можна собі мою радість легко представити, коли в після кількагодинної крутанини в тій мрачнїй самотї надрів маленьку халабудку.

Коли я зближив ся до тої хатки, опанувало мене якесь незвичайне чувство, але причину того чувства не міг я собі вияснити. Може причиною того була та самітна, незвичайна хатка, а може лише такий страх змучиного блудника. Притім притискав мене голод і я кинув кілька разів у двері. Жадної відповіди. Я подумав собі, що сю хату не замешкує нїхто і зайшов до середини. Ціла та халабуда складала ся з двох стаєнь, котрі переділені були деревляною стїною. Перший відділ здавав ся менї, що мав би служити за помешканє. На середині стояв стіл і два чи три стільці; якась стара драбина провадила на під, але більше не міг я нїчого в тій темнотї побачити.

Коли вступив я до другого відділу, то мало, що не впав стрімголов у якусь ямницю, що знать — нащо там знаходила ся, і я бачив, як улискувала з неї вода. Се все здавалось менї, що воно лише для якогось розбишацкого захованка сотворене. Але я все та и мусїв рішити ся — переночувати тут. В однім кутї лежала купка сухої папороти. Як міг — кробив я собі з того ліжко та одягнений як був, кинув ся змучений відпочивати. Якийсь час не міг я заснути і прислухував ся меланхолїчній вітровій гармонії, але опісля опанувала мене утома, і я заснув.

В короткім часї я пробудив ся і страшенно випудив ся. Моїм здивованем було то, що я не знаходив ся вже більше в темнотї. В першім відділї горіло червоне сьвітло і я чув, як хтось балакав, але я не міг нїчого побачити опріч тїни двох мущин.

— Я знав, що вона буде йти туда до Тірстону, — сказав один в американьскому діалектї, — і я чатував на ню ізза якоїсь на ній розваленої стайнї. Коли вона зближилась до мене на яких десять кроків, я скочив і скакував ся єї трахнути. Я не дуже добре на ню цїляв, бо я був дуже зворушений, очивидно річ не вдала ся, і я спробував другий раз і от по другім разї вдало ся. З великою обережностию притаскав я єї сюда.

Якусь хвильку він замовчав, але відтак почав вдоволяючою бесїдою:

— Вона мала на собі чудесний капелюшик і власне я добре трафив той капелюшик.

З великого переляку зажмурив я очи. Безперечно знаходив ся я в розбишацкім захистї!

Після короткої перерви проговорив один із спрятників:

— Винеси єї сюда, Блюнте, і ми вже остаточно з нею упораємось.

Великий Боже, подумав я, їх бідна жертва не жива і от вони загадують зробити єї кінець!

Я підоймив ся, щоби помочи бідній дївчинї, але голод і утома так мене змучили, що я безсильний впав назад на свою постіль.

Обидва мущини мовчали кілька мінут. Старі, згрунтілі двері заскрипіли на своїх завісах, а вітер завивав ще страшнїйше як перше. Американець перервав тишину і сказав:

— Здаєть ся, що нїхто тебе не бачив, бо инакше могла би нам цїла штука не вдати ся.

Се говорив Блюнт вперше. Єго голос аж дрожав з переполоху.

— Гиппоно, принести мішанину і може би вже влити?

— Замкни вперед двері, міг би ще хтось йти і перешкодити нам.

Блюнт пішов скорим кроком хрусканючими дошками і замкнув двері. Потім взяв він темну фляшку, і я чув, як він лив з неї той смертельний напиток в шклянку.

— Я думаю, що вже час нам починати, — сказав Американець позїваючи, — принеси єї сюда!

Блюнт послухав. Я бачив тїнь їх обох на стїнї, вони поправляли. Їх жертва не боронила ся а навіть і одного звука не було чути.

— Тримай єї сильнїйше, ти дурню, ти, здаєсь, не дуже хоч маєшти своєї руки сею роботою.

Оба мовчали якусь хвильку. Я чув їх скоро дихане, а моє серце било ся борше і сильнїйше.

— Ой, єї лице стає цїлком чорне! — крикнув Блюнт з пересердя.

Мене опанував величезний страх, а ніт лиш ся так студено по мойому тїлї.

— Як лише страшно виглядає білок у єї очах, — сказав другий зі сьміхом і почав свистати якусь мельодию.

— Але вона незвичайно довго потребує, ти здаєть ся за слабу мішанину зробив.

— А чому ти сам єї не робив, ти знаєш лїпше, як із тим обходити ся.

Американець засьміяв ся, здаєть ся йому подобав ся сей комплємент.

— Но, вже безпечно замізно залишити цїлу річ, — сказав Блюнт — (він взяв ся сего злочину).

— Ти, любчику, не перший, що щось такого пробує, — сказав його приятель із барбаричним сьміхом, — щось зачав, то мусиш і кінчити.

— Я хотїв би, щоби се вже скінчило ся! — відповідав другий хлопака.

Американець здаєть ся тїшив ся зі перестрашеня свого приятеля.

— Чи то вже безусловно за пізно? сказав раптом Американець.

— Спробуй, коли хочеш, але я тобі

ництва вплинуло 3 рекурси, з яких один полагоджено прихильно, два відмовно. Дальше наводить п. міністер розпорядженє міністерства справ внутрішних, видане для львівского намістництва, в справі заробкової еміграциї до Прус. В тім розпорядженю приказано видавати заробкові пашпорти до Прус як найборше, а в кождім случаю відмови мусить бути відкинене просьби основно умотивоване. П. Міністер заявляє вкінци, що в міністерстві внутрішних справ ведуть ся пильні студиї над управильненєм опіки над еміґрантами і небавом мабуть буде та справа урегульована осібним законом. В дальшім ході засїданя посол Ґрос реферував від социяльно-політичної комісиї справу 36-годинного недїльного відпочинку і 24-годинного сьвяточного відпочинку по придїльних. Справу передано правительству до подрібнїйшого розслїду. — Дальше принято внесенє економічної комісиї що до реформи консулятів в напрямі лїпшої опіки над еміґрантами і установленя технїчних, промислових та торговельних знатоків при консулятах. По промовах кількох послів в справах формальних, відложено засїданє до дня 28. с. м. Тимчасом будуть радити комісиї, особливож регуляміновa.

— *З Ческих таборів.* Дня 19. с. м. відбулось в Празї під проводом п. Скадри засїданє виконуючого комітету Молодочехів. Посол Герольд предложив елаборат і внесеня, котрі мають бути предложені на конференциї ческих мужів довіря дня 26. с. м. Елаборат Герольда з кількома додатками принято і вибрано его референтом для згаданої конференциї. — Виконуючий комітет ческої національної партиї для Шлеска ухвалив на нарадї в Привоїї резолюцию, в котрій зазначено, що справа теперішної тактики повинна бути загально ческою і розтягати ся на всї краї ческої корони. Резолюция похвалює політику ческого клюбу і специяльно зазначує, що для шлеских Чехів ся політика є дуже користна. Резолюция домагаєсь дальше, аби в конференциї мужів довіря взяли також участь представителї Шлеска. Резолюция стверджує, що теперішна нїмецка система управи на Шлеску противить ся всяким засадам справедливости, а адміністрация є для ехів прямо ворожа. Ческий народ на Шлеску ужиє всяких средств в цїли поборюваня урядників; ческому клюбови поручено дїлати в сїм напрямі. — Професор Масарик промовляв в Кралевім Градци о політичнім положеню і дуже остро ударив на Молодочехів. Бесїдник доказував, що санацию Австриї буде мож перевести лише через иньше уґрупованє сторонництв. Збори ухвалили дуже остру резолюцию против політики Молодочехів.

— *Положенє на Балканї.* Альбаньскі провідники зобовязали ся присягою, що не допустять до переведеня реформ в Старій Сербії після австро-російского пляну. Тим толкують громадженє турецких войск на границях Старої Сербії, де розміщено доси 50 баталїонів піхоти. З иньшої знов сторони доносять, і то не безосновно, що Туреччина тихцем порозуміла ся з Альбанцями і дїлає в порозуміню з ними, а їх опір против реформ вимускує, аби змобілїзувати цїлковито свою армію. — Анґлїйский дневник „Daily Mail“ оголосив розмову з сербским королем Александром. Король жалував ся, що Анґлїя так спокійно заховує ся супроти подій на Балканї, хоч Анґлїя яко інтересована держава могла би найскорше привернути спокій на Балканї. Король висказав дальше признанє і вдоволенє, що Австро-Угорщина бере чинну участь в балканьскій справі і всїми силами старає ся удержати status quo. Сербія не вступить на дорогу інїциятиви, але як Туреччина буде випроваджувати більші воєнні сили до Старої Сербії, то і Сербія буде мусїла поробити відповідні зарядженя. На всякий случай — замітив король — македоньска справа не є так поважна, як ситуация в Альбанії. — Що до справи наслїдника престола в Сербії, то король, маючи доперва 27 лїт, цїлком ще не думає о іменованю наслїдника, хоч би з тої причини, що ріжні претенденти старали-б ся переформувати свої претенсиї. — В Софії появило ся нове письмо „Балкан“, редаґоване в язиках російскім і болгарскім. „Балкан“ має на цїли бороти ся о автономію Македониї.

— *Гр. Більов про македоньску справу і француско-нїмецкі відносини.* Один француский журналїст мав розмову з ґрафом Більовом, про котру пише париский Temps. Ґр. Більов мав сказати, що політичне положенє в Европі знамените. Вправдї маємо македоньске питанє і не єсть то буря в склянцї води, бо склянка за велика, але державні кабінети згодили ся той страшний округ відгородити і не допустити до розширеня нещастя. Маємо надію — сказав ґр. Більов — що ті розрухи не закаламутять мира. Франция і Нїмеччина стоять до себе в як найлїпших відносинах. Нема нїяких чорних точок. Не потребуємо боятися повороту кровавих спорів минувшини. Мусимо плекати і розвивати те все, що нас до себе зближує, а оминати все, що могло би причинити ся до непорозуміня. Я впевняю себе щиро, що обі народности можуть себе знести. Наші цивілїзациї доповняють ся. Край Пастера, Вольтера і Мольєра не може зле жити з краєм Ґетого, Шілера і Гельмгольца. У нас в Нїмеччинї зискують Французи що день більше симпатий. Всюда принимають їх щиро. Се успокоююча познака.

— *Нїмецко-американьский спір.* Американьский державний секретар заграничних справ Гай, звернув ся до американьского амбасадора в Берлинї з просьбою, щоби він звернув увагу нїмецкого правительства на жалобу місийного комітету упиженя американьских місийних учеників на острові Рук, положенім в ґрупі каролїньских островів. Місийний комітет оголосив іменно лист місионаря Стімзена, в котрім каже ся, що нїмецкий воєнний корабель „Кормуран“ прибув до Рук і капітан велїв Стімзенови явити ся на покладї, щоби переслухати его в справі жалоби щодо зневаженя нїмецкої фляги місийними учениками. Капітан не хотїв вислухати оборони Стімзена і обійшов ся з ним грубо. Приватні телеграми доносять в справі нїмецко-американьского спору такі близші поясненя: чотирох місийних учеників піймав командант „Кормурану“ і увязнив в Понапе. Скоро та вістка дійшла до Берлина, зарядженo слїдство і зажадано докладного справоздани. Політичного значіня не має сей спір.

НОВИНКИ.

Особисті вісти. Почтовий наддиректор ф. Пош удав ся вчера в службових справах до Відня а управу дирекциї почт і телеґрафів на протяг його неприсутности обнимає почтовий радник Ліхтендорф.

Шкільні вісти. Міністерство просьвіти потвердило іменованє Атанасия Русняка і Франца Маврера учителями при тутешній промисловій школї.

Затвердженє вибору бар. Кохановского на посадника міста Чернівців. Цїсар затвердив найвисшою ухвалою з 4. б. м. вибір барона Антона Кохановского на посадника міста Чернівців. Сьвяточне заприсяженє барона Кохановского відбудеть ся дня 30. квітня б. р.

З церкви. Гр. ор. парохіяльний сотрудник Корнило Барбір в Жадові іменований там-же завідателем парохії.

Бранка. На 192, що ставило ся вчера до бранки, взято до війска 32.

Промоция. На тутешнім університетї промовано передвчера ґімназияльного професора А. Міхневича на доктора фільозофії. Яко промотор функцонував пр. др. Гавдаль.

Звичайні збори черновецкої філії товариства „Руска Школа“ відбудуть ся в недїлю дня 3. мая н. ст. о. р. в „Народнім Домі“ о 2. год. по обідї із слїдуючим дневним порядком: 1. Відчит п. Ілярія Карбулицького на тему: Чому Русини зістали ся по заду в культурі. 2. Внесеня виділу. 3. Справа про „Крейцарову бібліотеку“. 4. Вільні внесеня. Задля дуже важних справ, що стоять на дневнім порядку, просимо всїх членів явити ся як найчисленнїйше.

Від виділу черновецкої філії товариства „Руска Школа“:

Ю. Мартинюк, голова. *В. Романовский,* писар.

III. Надзвичайні загальні збори тов. „Буковиньский Боян“ відбудуть ся

не раджу! була рішоцушна відповідь.

— Сего чоловіка я ненавиджу, сказав Американець.

— Хто то є? спитав Блюнт, — може его витягнути?

Великий Боже, мене помічено! Я знав, що сї розбишаки й мінутки не подарують менї житя, та в трясучи ся на цїлому тїлї очікував своєї судьби.

— Віддай його менї, — відповів Американець, — я знаю лїпше, як з ним обходити ся — він ти.

Ну, тепер приходила черга на мене — умирати.

Чи мож утечи — але як? — Неможливо! Двері були замкнені, а хотяи дійти до них, то я мусїв переходити попри тих розбишак. Але все таки конечно було річ попробувати.

Я набрав ся досить відваги і хотїв підняти ся, але впав назад. Їх голоси здавалось менї, що вже трохи з далеку добивались до мого уха, а їх тїни на стїнї стали непрозорими. З напруженєм моїх сил я трохи підвів ся, щоби слухати дальше.

— Я вже трохи змучив ся, — сказав Американець, — вже досить; вийми і кинь его в воду. Лише відваги, хлопче, відваги!

Блюнт тяжко вилихнув і слухав. — Бідно дївча було отже заполене вижем. Ганзон ще оглядав єї.

— Думаю, що єї рідна сестра не пізнали би, така змінена, — сказав він.

— Але що сказав би єї нареченний, коли би єї побачив?

Із сими словами стукали оба до корчиї.

Мене напав правдивий смертельний страх, а віг то аж напав менї з чола. Отже я знав, що в тій чорній водї має бути тїло замордованої дївчини.

— Я думаю, що треба би менї ще вмити руки, бо з таким брудом не міг би я піти звернути, — сказав Блюнт.

— Дурню, таже то не тротто; поставь фляшку знов на місце а потім троха відпочнемо.

Я бачив Блюнтову окровавлену руку, що ставив мій фляшку на полицю і я з перезиду аж здрігнув ся. Я заприсяг ся пімстити ся за бідну дївчину.

Ганзон стояв два метри від корчиї, а Блюнт клячав на краю, приглядаючи ся тій чорній глубині. З неможливою силою скочив я на Американця і хапнув його за горло. Моїм замірем було трутити його на Блюнта, що клячав над водою і таким чином пихнути обох в корчиї. Але я не знав, з ким тут я маю до роботи. Він подав ся троха назад, але потім вдарив міцно по моїй руцї і відділив єї від свого горла і змусив мене, борячи ся зі мною кров за кровом подавати ся назад. Я чув себе мов дитина під його могутними руками і впав остаточно на обезсилений замлю, щоби получити „решту“.

— Душегубці! — причав я, по памяті мані руки кровю ще й другої жертви:

— Ти ідовите, мало дрантє, — сказав він, хапаючи мене за горло, — з якого далекого сьвіту приходиш ти?

— Сей чоловік божевільний, Блюнте, божевільний в найвисшій степени! Бідний чоловік!

Я бачив, що для мене не було вже більше ратунку. Але перед моєю смертию хотїв я ще їм сказати, що таки знаю за їх душегубство.

— Я знаю, що ви чатували на те бідне дївча і в сїй вашій норі замордувалисте єї!

Він знов стиснув менї горло, а його очи аж блищали зі злости.

— Блюнте, піди но на під, — сказав він, — і принеси менї мотуз, що лежить там у кутї. Ми трошка усьмо его панка, що спить в нашій стайнї та що й душегубцями нас називає.

Його приятель взяв драбиною на гору і я почув його кроки верх моєї голови. За відомо хвиль стояв він з мотузом перед мною.

— Звяжи йому обережно ноги, — сказав Американець розлюченим голосом, і в хвилї лежав я нежучий, мов вгня в ріжнїї.

Оба вони пішли назад до тої корчиї і радили щось тихим голосом. Безперечно рішали вони мою судьбу. Нараз Ганзон нїгнув ся і взяв щось із руки свого приятеля. Я побачив, що вона заблищалась проти сьвітла.

То мусїв бути пробій! Отже заколоти мають вони мене. Я скриготав зубами і очікував із зажмуреними очима моєї смерти. Так мусїв я чекати кілька мінут і не міг вже більше витримати, коли почув отсї слова:

— Єй Богу, вона трафлена досконало. Я утворив очи. Темно черленого сьвітла вже не було. Було цїлком ясне сьвітло, оба мущини стояли коло стола і обережно оглядали два фотоґрафічні неґативні образки, що держали їх против лампи.

Ну, як тепер стало менї все ясно; мої розбишаки були аматорені фотоґрафи!

Вони балакали про якесь „трафлене“.

Гадка про фотоґрафічний апарат не прийшла менї до голови — я чув слово „вона“, і бачив у черленім сьвітлї мокру руку а менї здавало ся, що то кров!

Вона говорила про конечну „пунїль“, а бачив у своїй нетямі чорну воду і думав, що так мають утопити труп замордованої дївчини! Я думав, що мене спостерігли, коли Блюнт крикнув: „Хто се?“ коли на недовиченій неґативі побачив ще один образ.

Образ дївчини був призначений яко несподїванка для єї нареченого, тому то й єї два мужі старались все річ задержати в тайнї.

Цїле непорозуміне ми зараз між собою вияснили і можна собі легко уявити веселість обох „душегубців“, коли я уповідав їм про мої пригоди.

В кількох хвилях був я увільнений від посторонків і при чарочці „настоящої“ познакомили ся ми близше.

Ся комедия з Ганзоном і Блюнтом спонукала нас до щирого приятельства, що ще й до сегодня триває.

Але все таки мене злотять, коли часом беруть мене мої приятелї з сею пригодою „на бас“.

в суботу 2-го мая 1903 о 6-ій год. вечером. Наколиб на сю годину не зійшло ся вимагане статутами число членів, відбудуть ся загальні збори о 7-ій год. вечером того самого дня при якім небудь числі учасників. Порядок дневний: 1. Провірене протоколів з послідних загальних зборів. 2. Справоздане виділу. 3. Вибір нового ся. сконалстоване старого виділу. 4. Вільні внесеня і запитаня.

За виділ:

Королевич, голова. *Бурачинський*, писар.

Головні збори „Каси пожичкової і щадничої для громади Кучурів-Малий, стоваришеня зареєст. з необмеженою порукою“ відбудуть ся на 26. цьвітня 1903 о 3. годині по полудни в домі Георгія Загородного. — *Роман Тагаржинський*, начальник.

Надзвичайні загальні збори „Каси пожичкової і щадничої для громади Кіцмань“ відбудуть ся в неділю дня 3. мая 1903 в комнатах „Руської Бесіди“. — *Демас Евстафієвич*, касиер.

Надзвичайні загальні збори „Каси пожичкової і щадничої для громади Вашківці н. Ч.“ відбудуть ся в неділю дня 3. мая 1903 о годині 1-ій пополудни. Порядок нарад: 1. Отворене зборів. 2. Справоздане з дотеперішної діяльности станичини. 3. Ухвала що до приступаня до краєвого союза буковинських руских кас райфайзенських. 4. Вільні внесеня і запитаня. З причини, що льокальтовариства не помістив би всїх членів, відбудуть ся збори в просторій стодолі п. Митра Лютика Танасієвого. — *Іван Герасимович*, начальник.

Про уступлене намісника гал., після Dziennik-a polsko-го, подає тезер Słowo polskie з „найдостовірнїйшого жерела“ вістку з Відня, що уступлене є вже порішоною справою, але хвиля уступленя еще не порішена. То саме заповіджено було еще торік, але якось ся хвиля не спішить ся... Видко, що ціла трудність лежить у виборі наслїдника, яким польскі шовіністи найрадше хотїли-б мати теперішного маршалка краєвого гр. Андрея Потоцкого, а якого правительство шукає між личностями з повним знанем краєвих відносин та почутєм справедливости для обох народностий.

Орґанїзациї середних шкіл. В міністерстві просьвіти у Відни зібрали ся дня 16., 17. і 18. с. м. краєві інспектори для середних шкіл на конференцию під проводом міністра просьвіти д-ра Гартля. Предметом нарад була справа помноженя в школах середних фізичних вправ. Загально підношено конечність розширеня науки ґімнастики і забав для шкільної молодїжи. В справі допущеня матуристів реальних шкіл до університету згодила ся конференция на думку, щоби 7-клясову школу реальну розширити на 8-клясову і обом родам середних шкіл признати право, аби упівчені їх ученики могли записувати ся на університет. Порушено також справу скороченя адміністрацийної сторони служби інспекторів при їх інспекцийній праци. Міністер вправив надію, що ті наради заохотять до тим решітнїйшої праці около розвою середних шкіл.

Конкурс. Товариство взаїмних обезпечень „Дністер“ у Львові потребує і приймає урядника до зістановлений шкіз огнем. Кандидати мають предложити метрику на доказ непереступаного 40 р. житя, сьвідоцтва укінчених студий або відписи їх і сьвідоцтва дотеперішного занята на доказ фахового уздібнення до переводженя оцінок будинків, движимостей, збіжа і паші. Платня сего урядника враз з додатком мешкальним виносить 1900 корон річно, кромі коштів подорожи і диет підчас виїзду на комісиї. Перший рік є часом проби і довірия по році може наступити стабілїзация. Подання з залучниками належить вносити **тілько на письмі** до Дирекциї Товариства (Львів ринок ч. 10) найдальше до 15. мая с. р.

Огонь. Великий хутір, що є власностию дїдича з Чернівець, згорів передвчера до вищаду. Багато стоділ враз збіжевими засобами пало жертвою полоумінний. На просьбу мешканців Чернівець улаза ся садґурска огнева сторожа на місце пожежі і здоказалїзувала огонь. Шкода є дуже велика. Навіть приносні помешканя робітничі пали жертвою огню.

В Загребі увязнено в понеділок редакторів „Обзора“ д-ра Назуру і „Hrvatsk-ої“ п. Гайнерак. Ся обі часописи є опозицийні. Третий редактор утїк перед арештованем.

Дволїтна військова служба. Віденьскі часописи доносять, що міністерство війни приготовляє проект закона що до заведеня в Австро-Угорщині 2-лїтної служби військової в піхоті. Проект має стати предложений обом палатам в слїдуючім році.

Женщина дорожником. Російскі дневники доносять, що на одній станциї коло Києва сповіщала від 2 років обовязки дорожника перебрана женщина, Олександра Рогушевска, донька урядника. Укінчила вона ґімназию і приготовляла ся до лїкарского інститута. Відтак була народною учителькою, а перед чотирма роками щезла без слїду. Остаточно перебрана за мужчину вступила до зелїзничої служби і мешкала спільно з иншими в одній касарни. Тут іменовано єї старшим робітником, а недавно дорожником.

Пропав офіцир. З Оденбурса на Угорщині доносять: Ґедеон Горват, б. поручник віл ґонведів і професор в тутешній військовій школї реальній, пропав без вісти — мабуть виїхав до Америки. Перед виїздом зложив степень офіцира і при помочи підроблених документів вибрав в міністерстві ґонведів в Пешті кавцию своєї жінки в квоті 44.800 кор. Горват був жонатий від трех лїт, а жіночку мав продлину.

В Америці нема роботи. Шлеські часописи доносять, що кождого дня повертають сотки переселенців з Америки до Австриї, бо не можуть найти роботи в Америці. Оногдї окремий поїзд з Гамбурґа привіз до Австрийської границї 800 осіб, що надармо гадали праці в Америці, а коли їм фонди на удержане минали ся, американьскі власти чим скорше приневолили їх до виїзду з Америки.

Пожар і єго наслїдки. Вчера вечером наспіли з Рави руської трівожні телеґрами отсего змісту: „В Угнові згоріло 40 домів. Рівночасно вибухнули там антисемітскі розрухи. Було кілька случаїв смерти. На місци находять ся комісар староства з жандармериєю. Покликано війско“. Сю телеґраму кореспонденцийного бюра польскі часописи розробили гаматистичним сосом після власної рецепти і висунували неімовірні страховища. Так приміром еутгский „Пшедсьвіт“ скомпонував собі такі телеґрами: „Розрухи в Угнові прибрали дуже грізний вид. Хлопство збунтоване кинуло ся до підпалювани домів. Дотеперішнє згоріло около 40 домів. Змора пожарів грозить дальше“. Ціла околиця підмінована. В сїй хвили розрухи принали явне питно антисемітсво. Не виключене, що до розрухів проти жидів приступать також підбурені рускі мужики з околиці. Нині рано прийшло до стрічі межи чернию і війском. Стріча була кровава. Війско дало кілька разів огня. Упало пять трупів, кілька осіб ранено. Староста телеґрафував до намісництва о більшу силу війска“. З отсих донесень еутгского „Пшедсьвіта“ міг би хтось подумати, що в Угнові вибухнула революция на цілій лінії, революция неменша від французкої. Подібні телеґрами появили ся і в инших польских часописях, лише були инакше уложені. Тимчасом показує ся, що всї сї вісти про розрухи, морди і трупи є неправдиві і походять від жидів, котрі як-раз самі ту завинили. — В Угнові, як звісно, повтарають ся огнї що року, навіть по кілька разів до року, так що деякі з давних богатих міщан поставали нині крайними жебраками. Вчера рано коло 4. години вибухнув знова огонь в стодолї міщана Кричука. Огонь ширив ся з незвичайною силою наслїдком вітру і в кілько годинах знищив до тла 20 домів і 40 господарских будинків. Ціле місточко було досьвіта на ногах. Люди гуртами розправляли про нове нещастє і висновували, що ніхто инший лише жиди з мести підпалили стодолу Кричука, у котрого був за челядника недавно вихрещений жид 16-лїтний хлопець. Обурене на жидів росло з кождою хвилею. Міщане толпою кинули ся в жидівскі заулки і почали вибивати вікна. Одного з жидів, підозрілих о підпал, Фишля Клейна, побито палицями до крови, а кілько инших жидів лише. На вість о пожарі і бійці приїхав до Угнова староста з Рави і з обами перед більшими розрухами післав компанию стрільців з Рави. Війско прибуло до Угнова коло полудня, коли в місті було вже зовсім спокійно, бо міщани гуляли по жидівских вікнах лише 2 години. Кажуть, що в цілім Угнові нема жодного дому жидівского зі всїма шибами. Заряджено сейчас слїдство і увязнено доси 30 осіб, жидів, підозрілих о підпал, і міщан, які мали намовляти инших до вибиваня шиб.

Малий фейлєтон.

Василь Димчук.

На Великдень не мирований.

(*Конець.*)

Та, вернім ся до посьвященя пасок. Пан-отець скінчивши благословене, а потім вилїзли на призначене місце і жевали всїм своїм парафіянам щасливих сьвят і довгого житя, — хоть се вони, здаєть ся, не з цілого серця желали, бо при кінци закинули на щось иньше. Вони дуже жалували ся, а таки й нарікали на наших людий за то, що де-котрі хрестяни не принесли для пан-отчиня, то що їм за посьвящене пасок належить ся. Казали, що женщини рушами мали по пять міхів перепічок, по десять золотих і що не по тисячи писанок а сегодня не було більше, як два міхи перепічок і лиш три золоті з писанок лиш одни кошелик. „І такі ви християни?“ кажуть, „що за цілий рік не могаєсьте постарати ся по парі ґрейцарів, писанок та по перепічці?“ — Отсе сказали і по трикратнім „Христос воскрес!“ оставили місце і пішли в церков. А наші люди, дістави таку честь від свого душпастиря, на що нїколи в сьвітї не сподївали ся, поспускали носи в долину, забрали свої паски та розійшли ся — кождий в своєси. Ми також так зробили: нено взяли тайстру і дійницю наповнену ріжними ласитами а я взяв паску на перед себе, котру ма силу здоймив, і вирвали ся аж дома в хатї.

Дома застали ми вже й все готове; стіл застелений білою скатертю а на нїм три перепічки, три писанки, гуска соли і фляшка з горівкою а в хатї напашено ладаном. Нено повибирали з дійниці смакощі, сказали нам обсїдати на около стола а на кінці стола стали они і заспівали „Христос воскрес“, — при чім і мій меньший брат школяр помагав, — перехрестили ся і зачали разом з нами сьвяченим яйцем частувати ся. Не можу ту нїзу моїх родичів і братів тут описати. А я бідний не тїшив ся, не веселив ся сьвятим Воскресенем. Менї чогось не достакало; менї жаль серце розривав; я був би плакав, та встидав ся перед родичами і братами. Я чув ся такий нещасливий і від цїлого сьвіта остаканений, що, як би була земля проступила ся, був би живий закопав ся. Менї здавало ся, що того дня не лише Христос воскрес, але й всї люди. Лиш я ще спав сном смертельним: я не міг воскреснути з мого сна, котрий мав цїле житє спати. І хтож міг би мене з того сну збудити? Нїхто иньший, лиш школа; там би й я був воскрес і тїшив ся сьв. Воскресенем, як люди. Але, горе менї! Для мене було вже занїдно до школи; бо коли я був до школи записаний, мій ненько уникнув ся сюди-туди, на решті попросив пан-отця, а пан-отчик були так добрі, також десь покрутили ся — що я їм і вмру, не забуду — і мене з школи виписали; я лишив ся простим хамом, жидівским іванком. І хтож менї пошкодив, як не наш пан-отчик, котрий не дуже любив, щоби мужик просьвічав ся: бо хто-ж би єму безроги пас?

А щож дальше стало ся зі мною того Великодня?

По снїданю повставали ми зза стола, подякували Богу за єго дар, та розійшли ся — кождий в свою.

Мій ненько лягли трохи спочити, а нам позволили йти д церкві на цмитар, де хлопці, то качали ся, то викачували ся писанками, а де котрі ішли на дзвіницю і дзвонили. А дївчата також бавили ся: то „вербової дощечки то молодячика“ і т. п. грали ся, при чім їм і хлопці помагали.

Прийшов і я межи граючі ся хлопці, котрі, побачивши мене, запросили викачувати ся, на що я їм відказав і лиш приглядав ся їх завзятій забаві. Аж, дось, пополудню дістав і я охоту до гри. У мене було щось десять писанок, так зачав і я викачувати ся; а на малочи щасти в сїй грі прокачав всї писанки, а сам лишив ся без жадної. Но, а з чим цїлу мирувати ся? За дармо не мирують. Нараз перестали дзвонити. Коло церкви зібрало ся майже з цїлого села народу; прийшли на вечірню і щоби помирувати ся. Дивлю ся, вже й наш пан-отчик з їх добродїйкою і панячами йдуть. Ветупили они до церкви а за ними й люди. Я не маючи писанки, не йшов в церков, а пішов відшукувати моїх родичів, щоб дали писанку на мироване, а на жаль не міг їх відшукати, а йти домів було за далеко, тож пішов без нїчого в церков.

Тут зачала ся вечірня. Школярі стояли коло пана дасканя і сьпівали „Христос воскрес“. Присунув ся й я до наших школярів і, нїби, також й я школяр, потягаю там „Христос воскрес“, але по тихо, щоб нїхто не учув, бо міг би мене з відтам випровадити. І лиш я собі се погадав, а тут вже й відтручує мене брат церковний — пан-отця одно ухо — з межи школярів а на решті таки витрутив аж на самий зад церкви. Ах, недоленько ти моя нещаслива! А то за що, за яку провину я так караю ся? Чиж не заповати ся менї живому в землю? Менї не вільно мирити ся, для мене хорошо. Христос воскрес, як другі дїти, засьпівати! Бо я не школяр!

Я зайшов в якийсь кутик, щоб нїхто не бачив і розпливав ся на увесь рот, що аж стїнї церковні жаль стало. Церква була переповнена людьми, тож і не диво, що мене до тої стїни так сильно притиснули, трохи не минув ся.

На конець і вечірня скінчила ся. Люди зачали іти до мироваля, при чім кождий давав по писанцї. Прінтав ся якось і я з межи людий і чекав, доки на мене черга не прийде. Дивлю ся, пішли вже й наші школярі а майже всї без писанок. Не знаю, чи їх пан-отчик мусїв і без писанок мирувати, чи відай встидав ся їм що казати при учителеви, котрий близько него стояв. Досить того, прійшла черга і на мене. Я пустив ся цїлувати хрест, але мене стримав один з паничів, котрий тут стояв і від мирующих ся писанки відбирав, і я мусїв вернути ся. Не за довго пустив ся я з лиця, а мене й другий раз завернено, через то, що не мав писанки. Аж на щастє відійшли паничі від пан-отця, а я користаючи з доброї нагоди, поцїлував армос і хрест став перед панотця, щоб мене помирував. Но панотчик не так дуже цїлував ся. На мість миром — мирував він мене словами; а то так, що встидно було слухати: „А, мой бре, котюго, та я тобе вже давно вижу, що та пхаєш ся сюди і хочиш дурачков помирувати ся! А до твоя письмка, га? А диви-ж ти, мой бре, що то за котюга, що то за шморгун! Нєй бре, а твоя мама не давала тобі писанок?“

Я з встиду не знав що робити. Менї здавало ся, що на мене церква паде. Вступивши ся від пан-отця вийшов я з церкви і пійшов „не мирований“ домів.

Такий то мав я Великдень. Дай Боже, щоб люди лїпший мали. І казав би хтось, що сон не правду каже. От він менї по правдї пророкував. А не бажаю я собі більше такого сну і такого Великодня...

Телеґрами „Буковини“.

Нант, 25. цьвітня. З причини заміненя монастиря Норбертанів прийшло вчера до великих демонстраций, а підтак до бійки на улицях. Арештовано богато осіб. Подібні демонстрациї відбули ся і в містах Анжер, Лєман і Лїм. Всюди мусїла заводити лад полїция.

Неаполь, 25. цьвітня. Оногдї приїхав до неапольского порту на своїм кораблї „Вікторія і Альберт“ анґлїйский король Едвард VII. Король приймав на покладї корабля італїяньских князїв і військову депутацию. Вечером було місто ілюміноване.

Належитість за Оголошення за один раз:

Цїла сторона коштує 30 К. — Одна третя сторони через цїлу ширину 10 К. — Пів сторони 15 К. — Чверть сторони 7 К. 50 с. — Одна осьма сторони 3 К. 75 с. — Одна шістьнаста сторони 1 К. 88 с. — **Дрібні оголошеня** (в шпальтовій ширині стрічки) по 4 сотики за верш. — При більшеразових уміщенях опускаєть ся на пінї процент після скількости уміщеня.

Склад товарів Б. Бальтінестра молод.

Чернівцї, улиця Головна-Енценберґа ч. 3.

Склад ц. к. упривілейованої фабрики товарів з аль- пани і хіньского срібла В. Бахмана і Сп. у Відни.

Вахлярі коронкові і з правдивих струсових пер, ручки перлові і з черепахи. Вахлярі Glacé, найновійший вироб, в білих, чорних і всїх инших барвах модних.

Рукавички: білі Glacé, шкіряні Земіш і шовкові у всяких довжинах для пань і панів.

Коци до подорожи на повози і сани, а також накривала на ліжка. Найновійші бронзові товари і з старого срібла. Склад правдивих петербурских кальошів і черевиків до сьвту.

Балеві правати: найновійшого жанра. Балеві мужеські сорочки шовкові, з Ріпсе і батисту. Найновійші ковнїри і манжети, хусточки шовкові, батистові і полотняні. Ґузики до ковнїрів і шемізетові. Мужеські шкарпетки.

Іза пізного сезону продають ся по дуже знижених цїнах всї товари кожухові, плетені, вовняні і черевики.

Прибори до Lawn-Tennis, ракети, пилки, до сього черевики всяких родів і инші шпортові прибори.

Більші засоби на складї: перлиньові гучки, дамскі заручники, чаночки, колїри і т. д. Правдиво білизна Єґера: наґотники, мужеські панчохи, шкарпетки Chenillen Eschargren і хусткі, вовняні шалї і хусткі вовняні і полотняні дамскі спідниці, камаши; огрівачі вушьса і литок; плетені вовняні і футровані шкіряні рукавички. Полотняні і шкіряні черевики для пань, дївчат і дїтий, а також футровані штіфлети. Черевики до совганки для панів і пань.

Ц. к. склад оружия, патронів і пороху.

(—)

Красне, добре і дешеве.

Улиця Ратушева ч. 6 Готель „Централь“.

Перед тим

МАРКУС ФУРЕР

Кождого сезону НОВОСТИ для конфекциї пань, панночок і панів. Новости: в Жакетах, ковнїрах і плащах з найлїпших штоффів віденьских і берлинских сальонів.

Магазин одягів дамских і мужеских Чернівцї ул. Ратушева 6. Готель „Централь“ (в льокалю Якова Гольда)

ВСІЛЯКІ ЗАМОВЛЕНЯ виготовляють ся сейчас.

Одяги для панів, хлопців і дїтий. Загортки, ульстри і шаферки. Футра звичайні і до подорожи і всїлякі в сю галузь входячі артикули з первородних фабрик.

Красне, добре і дешеве.

Першна буковиньска спеціяльна робітня обуви і ортопедичне заведенє

ІВАНА ДІКА

абсольвента майстерского курсу ц. к. технольоґічного ремесельного музею у Відни, і направленого судового знатока

поручає

ВЕЛИКИЙ СКЛАД ОБУВИ

найновійшого крою для пань, панів і дїтий.

Замовлення виготовляють ся сейчас з заграничних шкір.

При замовленях з провінциї посилаю, аби прислати з'ужитий черевик на віру.

Чернівцї

ул. Руска 11, а Філїя ул. Ратушева 17. (під „золотою Грушкою“).

(—)

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях

отворена в недїлю і сьвято від 9 до 11 години рано.

Товариство взаїмного кредиту

„ДНІСТЕР“

Стоваришенє зареєстроване з обмеженою порукою

Львів, Ринок ч. 10 (дім „Просьвіти“.)

ПОЗИЧКИ удїляє своїм членам на $5^1/_2$ 2 і 1 2 додатку на кошта адміністрациї, за предложенєм документів виказуючих достаточну гіпотеку.

СПЛАТУ позичок розкладає догідно на рати до 10 лїт. Сума позичок інтабульованих і за порукою: 1,239.243 корон.

ЧЛЕНОМ може бути тілько обезпечений тревало в „Дністрі“ від огню.

УДІЛ членьский виносить 50 кор. вписове 2. кор. число членів 2.391 з 2.501 удїлами на 125.050 кор.

ВКЛАДКИ щадничі приймає „Дністер“ і опроцентовує по 4 2 від ста. Сума вкладок на 1.256 книжочках 1,103.333 кор.

ЧИСТИЙ ЗИСК розділяє ся частию на дивіденду для членів, а частию на публичні добродїйні цїли: на церкви, бурси, захоронки, школи і т. д. На ті цїли роздано до тепер з Товариства кредитового 10.840 корон.

ІНФОРМАЦИЇ в справах позичок удїляє Дирекция і аґенти.

(—)

Православний

! МОЛИТВЕННИК !

Доносимо до загальної відомости, що вийшли **„короткі православні молитвенники“**, видані товариством „Руска Бесїда“. Купувати можна в нашій Папірнї (улиця Петровича ч. 2, Чернівцї). Цїна примірника в гарній оправі 24 сотиків (12 кр).

(0—0)

ФАЛЄЄ

усувач нагнїток

Чернівцї, ул. Руска 8.

(6—1)

Найновійші Schulversäumnisse

получити можна

в друкарнї „Рускої Ради“, в Чернівцях

улиця Петровича ч. 4.

Важне для Вп. відпродавців. (0—0)

Папірня тов. „Рускої Бесїди“ в Чернівцях,

ул. Петровича ч. 2

звертає отсим увагу Вп. Панів Торговельників, особливо по селах, аби гуртом закуповували не де инде але в нашій папірни

всякі прибори шкільні,

а іменно:

зошити, оловцї, пера, стирки, (радирки), чорнило, крейду, папір, губки, таблички, лїнії і проч.

Все те дістануть у нас по фабричній цїнї і зможуть на тім красний дохід мати. Всї ті артикули суть далеко лїпші як в инших склепах.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях.

З друкарнї товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

За редакцию відповідає Іван Захарко.

Ч. 45. Чернівцї, середа дня 16. (29.) цьвітня 1903 р. Рочник XIX.

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ
що середи, пятницї і недїлї,
з тижневим додатком
„РУСКА РАДА“.
Редакция адміністр. і експедиция
при улици Петровича ч. 2.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застережене. — Рекламациї неопечатані вільні від оплати почтової.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“
разом з „Рускою Радою“:
на цїлий рік . . . . . 20 К. — с.
„ пів року . . . . . 10 „ — „
„ чверть року . . . . 5 „ — „
„ місяць . . . . . 1 „ 70 „
Поодиноке число „Буковини“ 16 сотиків.
Передплата і належитість за інсерати платні в Чернівцях.

Новий президент краю.

Тиждень тому обняв управу краю новий президент і за той час мали ми нагоду почути его програму. Се справдї тільки слова, але президент зазначив з натиском, щоби сї его слова не уважати за пусті фрази. Задля того треба звернути увагу на засади, яких новий намістник хоче придержувати ся.

Як ми вже писали, новий президент сказав до підчинених собі урядників, що вимагає від них працї для народу, задля котрого вони наставлені і що кожде пропущене нагоди, котру хто з урядників мати ме, щоби зробити щось доброго для народу, уважати ме занедбанем обовязку. Рівно-ж уважати ме провиною кожде нелюдске обходженя з народом.

До краєвого видїлу сказав президент, що хоче посьвятити свої найлїпші сили для добра краю і его жителїв без ріжницї народности, віри, стану і знаня, а Митрополитови і консисториї сказав, що хоче зі всїх сил подбати о мир і спокій в краю.

Знаменні також слова президента краю, які сказав до членів краєвої ради шкільної, що підставою всего поступу і добра народного то осьвіта, а вона залежать від доброго шкільництва, о котре новий президент хоче подбати зі всїх сил і тому проводити ме нарадам краєвої ради шкільної лично.

На остаток важні для нас ще й слова президента висказані до відпоручників руских товариств, що під проводом надрадника Ясеницкого повитали нового президента іменем руских товариств, котрі поставили собі за задачу культурне і материяльне двигнене вірного Цїсареви і державі руского народу, котрий складає ся головно з хлїборобів, що більш як всї инші потребують помочи.

Пан президент подякував за повитанє і запевнив, що правительство зробить все, щоби піднести стан хлїборобский, що всїх годує, і полїпшити его долю. Далї просив, щоби у всїх справах удавати ся до него безпосередно, а він розвирати ме всї бажаня обставно і без упередженя й рішати їх ме по справедливости. Заразом просить, не забувати, що в краю є й другі народности і мають теж свої бажаня, а правительство мусить дбати, щоби удержати мир в краю. Се, додав президент казав він і відпоручникам всїх инших народностий. В кінци перепросив, що не може відповісти по руски, але він порозумівав ся на Угорщинї з рускими хлїборобами в ческій мові, однак надїє ся, що навчить ся й руской мови.

Із отсих заяв нового управителя краю виходить, що він ставляв добро народу без ріжницї не то національної і віроісповідної, але, що далеко важнїйше, бо без огляду на стан, за найвисшу цїль свого правлїня. Отже, що не буде на далї у нас полїтики паньскої, що рівняла ся румунїзаторскій, головно на поли церковнім, анї християньско-нїмецкої, себто германїзаторскої в шкільництві. Є й надїя, що полїтична управа не буде задля виборів служити всїляким ворогам народної просьвіти і полученого з ним культурного і економічного добра народного, що мати ме та шанувати ме й мужиків за повноправних обивателїв краю і держави, що годують всїх, отже задля того повинні найти щиру опіку в цїсарских урядах.

Новий президент хоче на конець справедливим і прихильним поступованем супроти всїх та без ріжницї і без упередженя, привернути красви мир, що є першим услівем піднесеня краю із тяжкого занепаду.

Отсе програма нового намістника. Годимо ся на неї вповні. Русини нїгде і нїколи не жадали нїчого иньшого, як щирої і однакової жичливости супроти всїх, а тим то й рівномірної справедливости та рівноправности і для себе. Русини не ворогують проти нїякої народности, нїякого віроісповіданя анї жадного стану, а борють ся тільки проти нежичливости, несправедливости і упослїдженя, якого дізнають на поли церковнім під претекстом „волоского характеру“ православної церкви на Буковинї, та проти германїзаторского духового гнету під плащиком спільної мови нїмецкої і проти культурного і економічного нищеня мужицкого і тому „меньше партного“ руского народу під покришкою „висшої культурности“ сусїдів і їх станових інтересів.

Тому витаємо в імя руского народу на Буковинї нового заступника нашого найвисшого батька-цїсаря сердешним „Боже помагай!“ до тяжкого але й великого дїла. Дай Боже, щоби воно відповіло его програмі, щоби енергія, яка виявляє ся в его словах, нїколи не уявала, та щоби нїяким лукавим заходам не удало ся затемнити его здоровий і ясний погляд на те, що може вийти красви й державі на добро а ему самому на честь і славу!

З ческих таборів.

Дня 26. квітня відбули ся довірочні збори молодоческих мужів довіря в Празї. В зборах взяло участь 438 мужів довіря із Чехів, Морави і Шлеска. По горячій посмертній згадцї, посьвяченій голові ческих полїтиків д-рови Рієгрови, приступлено до дневного порядку. Посол Герольд реферував про полїтичну ситуацию і предложив справоздане про поступоване молодоческих послів до державної ради. Вкінци предложив резолюцию, що відносить ся до орґанїзациї партиї і тактики на будуче.

По довшій дискусиї, в якій забирали голос репрезентанти Чех, Морави і Шлеска, принято резолюцию п. Герольда.

Зміст резолюциї п. Герольда ось який: на початку говорить ся, що мужі довіря уважають обовязком молодоческого клюбу, стеречи свободи і незалежности своїх постанов і то так взглядом правительства, як і взглядом инших партий і в цїли своїм поступованю мати на оцї полїтичну вагу і велике значінє ческого народа і ческої справи. Резолюция висказує дальше надію, що ческий нарід в теперішній тяжкій борбі не відважe поперти своїм послам. Дальше є бесїда про орґанїзацию партиї. Ухвалена резолюция пропонує іменно скликане народної ради при співудїлї всїх партий і ґрунт інтересентів, але без нарушеня полїтичної самостійности поодиноких полїтичних партий.

Що тичить ся тактики послів, заявлено в резолюциї, що мужі довіря вважають як конечне, щоби чеські посли позістали в безвзглядній опозициї до теперішного правительства і ставляли йому всякий можливий опір і робили трудности, а то в тім переконаню, що теперішне правительство дїлає тільки на ко-

---

Антон Чехов.

Спати хочеть ся.

Нч. Варка, нянька ровів тринайцяти, колише дитину і ледве чутно муркотить:

„Ой, люлї, люлї,
Моя дитино,
В день і в ночи“...

Біля образа блимає зелена лямпадка; вадовиж нїмнати, від кутка до кутка, тягнеть ся мотузок, на котрому висять пелюшки та великі чорні штани. На стелї від лямпадки веніеть ся велика зелена плама, а пелюшки та штани видають довгі сутїнї на піч, полицю, на Варку... Лямпадка починає миготїти, — плама й сутїнї ніби оживають і ворушать ся, наче від вітру. Душно. Тхне квасом і шевским ремінєм.

Дитина верещить. Вона давно вже охрипла і знемоглась від лементу, але все ще кричить і невідомо, коли перестане. А нянї хочеть ся спати... Очи їй злипають ся, голова хилить ся до долу, вени болять. Їй не сила поворухнути ні повіками, нї устами, і здаєть ся їй, наче обличе в неї висхло й задубіло, наче голова єї стала малесенькою-малесенькою. „Ой, люлї, люлї, моя дитино!“ — муркотить Варка.

Під ніч скорчить пьяницу. З суміжної нїмнати, за дверима чути хропінє господаря і його челядника Онанаса... Коли жалісно рипить, сама Варка муркоче — і всї ті згуки зливають ся в чарівну ніч — мельодію, котру так любо слухати, тодї як лягаєш спати. А тепер ці згуки тільки дратують і пригноблюють: вони накликають сон, а спати не можна; хай лиш Варка, крий Боже, засне, то господарі закатують єї.

Лямпадка миготить. Зелена плама й сутїнї ворушать ся, лїзуть в напів розплющені, нерухомі очи Варки і складають ся в єї соннім мозку в туманні привиди. Вона бачить чорні хмари, котрі женуть ся ціла за цїлою поза сїре, брудне небо, і скиглять наче дитина. Але ось зірвав ся вітер, хмари зникли. Перед Варкою широкий брудний шлях; по шляху рипать і ледве сунуть ся вози, бредуть з клунками за плечима люде, снують-бігають взад і вперед якісь сутїнї; крізь холодний, сувоий туман синїє ліс. Коли се раптом люди з клунками й тїні хилять ся й падають на брудний шлях, в калюжу. „На віщо це?“ — питає Варка. „Спати, спати“ — відповідають їй. І вони солодко, міцно засипають; а на телеґрафічнім дроті сидять сороки й ворони, силкують ся їх розбудити, скиглять як дитина. „Ой, люлї, люлї, моя дитино!“ — муркотить Варка, і вже бачить себе в темній, душній хатї.

На долівцї качаєть ся єї небіжчик тато Юхим Степаненко. Варка не бачить його, але чує, як він стогне й від болю качаєть ся по долівцї. У нього, як каже він, „розгулялась грижа“. Біль такий сильний, що він не спроможен вимовити жадного слова і тільки, тягнучи в себе повітре, бубонить губами: бу, бу, бу...

Неня Палажка побігла до панів благати, чи не дадуть якого поратунку. Давно вже пішла вона, час би й вернутись. Варка не спать, лежить на печи і прислухаєть ся до батьківского „бу, бу, бу, бу“... Але наче хтось під'їхав до хати. Що певно пани прислали молодого лїкаря, що приїхав гостювати до них з міста. Ось лїкар входить в хату; його не видко в пітьмі, але чути, як він рипнув дверима й нахикнув.

— Засьвітіть сьвітло“, каже він.

— Бу, бу, бу, бу... відповідає Юхим. Палажка кидаєть ся до печі і помацки шукає черепка з сїрниками. На хвилину в хатї стає тихо. Лїкар теж шукає, шпортаючись по кишенях і нарешті витягає свого сїрника.

— Ось зараз паночку, зараз — каже Палажка, кидаєть ся прожогом з хати і трохи згодом вертаєть ся з недогарком.

Щоки у Юхима як жар — палають, очи блищать; погляд у його якийсь незвичайно острий, наче він бачить наскрізь і хату і лїкаря.

— Ну, як ся маєш? Що се ти вигадав? — каже лїкар, нахиляючись до нього. Єгего! І давно це у тебе?

— Бу-бу-бу... Чого? Час помирати, ваше благородиє... Не жити вже мені...

— Є! Бог-зна-що верзеш... Вигоїмо!

— Це вже як собі хочете, ваше благородиє, дякую уклінно, а тільки що... бачу вже и добре... Коли смерть приступила, то що вже там...

Лїкар хвилин пятнадцять порпаєть ся біля Юхима; потім підводить й каже:

— Нїчого я тобі не вдію... Треба тобі, чоловіче, в лїкарню їхати, там операцию тобі зроблять. Зараз же їдь... Неодмінно їдь! Трошки пізно, в лїкарні вже усї сплять, але по байдуже, я дам тобі квиточок. Чуєш?

— Паночку! та чим же він поїде? — каже Палажка. — У нас же коняки нема.

— Байдуже, пани дадуть коняку, я попрохаю їх.

Лїкар виходить, сьвічка гасне. Тихо; тільки чути стогін та невгаваюче „бу-бу-бу“...

Через пів години щось знову заторохтїло попід хатою... Це пани прислали віза, щоб їхати до лїкарні... Юхим запитуєть ся і їде...

Розвидняєть ся. Настає гарний, ясний ранок... Палажки нема дома: пішла в лїкарню довідатись, що з Юхимом робить. Чути — десь верещить дитина і хтось, впиваєть ся Варцї, єї голосом сьпіває:

„Ой люлї, люлї,
Моя дитино!“

Палажка вертаєть ся; вона хрестить ся й шепотить:

— В ночи „вправили йому“, а до ранку й Богови душу віддав. Царство небесне, вічний покій! Кажуть, за пізно звернулись. Раніш треба було...

Варка йде в ліс, щоб там на самотї виплакатись, але хтось знепацька бє єї по потилицї, та так щиро, що вона стукаєть ся чолом об березу. Росплющує очи: перед нею господар-швець.

рветь Німця, а на шкоду славяньских народів, особливо чеського народа.

Ріжні явища з нагоди допущеня угодової предлоги до першого читаня в палаті послів, могли викликати в чеськім народі обаву, що берма чеських справ у Відни не стоїть з енерґічній опозициї до теперішного правительства і системи. Се були явища, що могли захитати довіре виборців до послів.

Мужі довіря сподіють ся з цілою певністю, що причини тих явищ зістануть устранені. В переконаню, що сю надію виповнить ся, вбір мужів довіре обстає що до політичної тактики при резолюциї, ухваленій в Німбурґу дня 23. вересня 1894 і позіставляє послам, аби з узглядненем основної проґрами партиї і з узглядненем даної їм довершини, уладжували ся в кождім случаю відповідно до відносин, як сего вимагає користь народа; при тім не виключаєть ся і обструкциї, яка в лекких случаях є політичною конечністю.

На зборах відчитано також мемориял, підписаний 16 студентскими товариствами, що домагають ся заложеня другого чеського унїверситету.

Вісти з цїлого сьвіта.

— *До ситуациї.* Палата послів відбуде в сїм тиждни два повні засїданя, а то в середу і в пятницю. На дневний порядок війде передусїм справа знесеня кавций урядничих, бо предложене о зміні реґуляміну палати поки-що відложено на жадане п. президента міністрів дра Кербера. Другою точкою порядку дневного буде справа будови льокальних зелїзниць. — Вчера відбули ся в праскім ратуши збори чеської народної ради. То були від давна заповіджені збори молодоческих мужів довіря, від котрих ухвал має залежати дальша тактика сторонництва в палаті. Наради вели ся довірочно, мимо того нема сумніву, що побороли посли умиренного сторонництва, поручаючого виконуючому комітетови, зглядно парляментарному клюбови вільну руку в позициї і похвалюючого дотеперішну тактику. В зборах брав участь також міністер др. Резек. П. президент міністрів др. Кербер нараджував ся опісля з пос. Прадим, а відтак відбудуть ся дальші наради з пос. Дершаттою. Дотикають они угоди з Угорщиною т. є. нарад угодової комісиї в тій справі.

— *Зміна намісника в Галичинї.* Оскілько можна виносити із вістий польских і руских часописий, зміна намісника в Галичинї майже доконана. Із поміж кандидатур, які попирували, найбільше неправдоподібна є гр. Казиміра Баденього. Першу вістку про се приніс орґан Баденього „Dziennik polski“. В кождім разї піднесене сеї кандидатури сьвідчить про те, що деякі круги польскої шляхти в Галичинї старають ся злагодити непорозуміне, яке істнує між цїсарским двором а особою К. Баденього і яке повстало по тій причині, що гр. К. Бадені обидив цїсарский двір з нагоди свого побуту в Парижи. Польскій шляхтї, що змагає до як найбільшого зміцненя своєї сили в Галичинї супроти Русинів і що заздалегід хоче забезпечити ся против евентуальних рільничих страйків, була би дуже пожадала кандидатура властителя „желїзної руки“. До сего замічає віденьска „Freisinnige Ztg“. ось що: „...Ми переконані, що воскресене є неможливе на політичнім полї і тому уважаємо иньші кандидатури за більше можливі, як пр. кн. Любомірского. Що теперішний намісник уступає, є певною річию, бо і коло польске пре до сього“. — Найсильнїйшою однак має бути кандидатура маршалка краєвого гр. Андрія Потоцкого.

— *Бійка в війску.* В недїлю м. т. прийшло в Кронштадї до кровавої бійки між жовнїрами курдийского полку а матрозами. Участь в бійцї брало до 2000 людий. Є богато убитих і ранених. Інтервенция військової сторожи а навіть офіцирів була безуспішна. Між убитими є два офіцири, а віцеадмірал, комендант Кронштаду, Макаров тяжко ранений.

— *Справа багдадскої зелїзницї.* Зелїзниця, що має перетяти цїлу Малу Азию і стати сухопутним сполучником між Середземним морем і Індийским океаном, мусить стати великим економічно-політичним здобутком для сеї держави, чи тих держав, що успіли забезпечити собі виключний вплив на єї будову і веденє. Тою державою мала бути Німеччина, що султаньским іраде з дня 17. лютого с. р. одержала концесию на будову. Зелїзниця має покінчити ся за вісїм лїт, отже до р. 1911. Про сю подію писало свого часу „Новое Время“: „До вісїм лїт удасть ся Німцям правдоподібно позискати всї лїнії, які лучать їх з Туреччиною, а тодї на цїлій просторови від Гамбурґа до Перского заливу будуть перевозити ся німецкі товари німецкими зелїзницями. Буде се великою побідою на мирній дорозї Німеччини, що принесе їй обильні овочі під економічним і політичним зглядом. Заледве по 25 лїтах від хвилї, коли під стїнами Царгороду ми диктували розбитому нашою армією порогови услівя мира, мусимо приглядати ся на берегах Босфору триюмфови тої держави, що нїколи не приносячи на балканьскім півострові нїяких жертв, зуміла на мирній дорозї здобути побіду історичного значіня. Перед двайцять пять лїтами ми стратили в Берлинї то, що здобули власною кровю. Нинї Берлин прибув до Царгорода, щоби забрати там і ту решту, до якої посїданя ми мали ще право...“ — Та мимо тих віщовань російского дневника німецко-анатольска зелїзниця до Баґдаду не стане виключним здобутком Німцїв, але передовсїм загальним здобутком культури. З иньших держав передовсїм Франция заінтересувала ся тим підприємством і умістила там свої капітали, а тепер і Анґлїя вмішала ся в ту справу о стілько, що порушено єї в анґлїйскім парляментї. — Анґлїйский президент міністрів Бельфур відповів на дотичну інтерпелацию, що анґлїйске правительство вправдї не ухвалило в тім зглядї нїякого рішеня, але правдоподібно виробить там місце також для анґлїйских капіталів. Поки-що Німеччина і Франция подали такі предложеня: 1. Що-до капіталу і контролї Анґлїя має бути рівнорядною з кождою иньшою державою. 2. Анґлїйске правительство не повинно противити ся піднесеню акцизних оплат зі сторони Туреччини, бо часть сего доходу буде ужита в торговельнім інтересї нового зелїзничого підприємства. 3. Зелїзниця буде перевозити почту до Індий, під услівями, які ухвалять пізнїйше. 4. Анґлїйске правительство причинить ся до цїлого підприємства не через фінанси, але удїлене відповідної кінцевої етапи в границях своїх азийских посїлостий. — Після телеграмів три держави вже порозуміли ся що-до взаїмного полагодженя своїх інтересів в обсязї нової зелїзницї. В той спосіб Німцям не удав ся плян захопити в свої руки зелїзницї Малої Азиї.

НОВИНКИ.

Посли Пігуляк і Васильько виїхали до Відня на сесию ради державної.

З почти. Почтовий офіциял Роман Кулїк перенесений з Чернівець до Львова.

Кругольня „Народного Дому“ отворена що дня, а в недїлї і сьвята пополудни і для пань та панночок, котрих сим запрашає ся до численної участи.

На пароха в Бергометї над Серетом предложила консистория, поминувши кільнадесятьлїтних сьвященників-Русинів, молодого сотрудника-Волоха Уреулеяна, що викликало велике огірчене між сьвященниками-Русинами. Час би і їм подумати о самообороні против румунїзаторскої протекцийної господарки!

Наш земляк в Америцї. Доктор медицини Микола Ардан, обнявши лїкарску посаду в Duffield, Va в північній Америцї, одружив ся дня 2. с. м. з Американкою, Мариєю Роберте з Richmond, Va.

Унїверситетске питане. Віденьска „Zeit“ пише: „Питане кроване чеського унїверситету в Берні не вступило іще в стадиюм поважних переговорів, а вже дало воно притоку до ріжних проектів, що зовсїм не причиняють ся до упрощеня рішеня сего питаня. Ми репродукували недавно домаганє, звернене до польского кола, щоби воно вступило ся за знесенєм німецкого унїверситету в Чернівцях. Сегодня

— Що не не ти, стерво? — тріпо гукає він. — Дитина плаче, а ти спиш?

Швець боляче сшика єї за вухо, а вона, струснувши головою, знову колише дитину і мурчоче свою пісеньку. Зелена плама й сутїні від штанів та пелюшок знову ворушать ся, кивають їй і швидко знову запанують єї місцем. Знову бачить вона брудний шлях. Люди з клунками за плечима, тїні розлягли ся на ньому і міцно сплять. Варка дивить ся на них, і їй самій непереможно хочеть ся спати; вона залюбки лягла б, так мати Палажка йде поруч. Обидві вони поспішають ся в місто найматись.

— Господа милостивий, господа милосердний, змилуйтесь над моїм нещастем! Подайте милостиню Христа ради! — благає мати подорожних.

— Дай сюди дитину! відповідає єї чийсь дуже знайомий голос. — Давай же сюди дитину! каже той самий голос, але вже тріпо й нерескливо. — Спиш, сволоч?

Варка схоплює ся і, позирнувши навкруги, бачить, в чому річ; нема нї шляху, нї Палажки, нї подорожних, а стоїть посеред кімнати одна тільки господиня: се вона, прокинувши ся, прийшла погодувати свою дитину. Поки гладка, плечиста господиня годує та запитує дитину, Варка стоїть, дивить ся на неї і чекає, заки вона скінчить. А за вікнами ще синїє повітре, сутїні й зелена плама на стелї білїють. Хутко розвиднить ся.

— На, возьми! сичить господиня, застьопуючи на пазусї сорочку. — Плаче. Мабуть, напрочили.

Варка бере дитину, кладе єї в колиску і знов починає колисати. Плама й сутїні повільно виникають; нема вже кому лїзти в Варчину голову, туманити єї мозок. А спати хочеть ся їй, як і перше, страшенно хочеть ся! Варка схиляє голову на край колиски і тремтить усїм тїлом, аби перемогти сон, але очи все таки злипають ся і голова обтяжіла.

— Варко, а розпалюй-но у печи! гукає за дверми господарский голос.

Се вже час брати ся до роботи. Варка кидає колиску і біжить в дровітню за топливом. Се єї тїшить. Як бігаєш або ходиш, вже меньше хочеть ся спати, ніж коли сидиш. Вона приносить оберемок дров розпалює в печи і почуває, як випростовуєть ся єї задубіле обличе і проясняють ся в голові.

— Варко, став самовара! гуває господиня.

Варка розщеплює тріску; ледве встигає запалити скіпки й кинути в самовар, як чує новий загад:

— Варко, почисть господареви кальоші!

Вона сїдає на долівку, чистить кальоші і марить, як би гарно всунути голову у воляну, глибоку кальошу і трошки покунати в ній... Кальоша росте, розширяєть ся, сповнює собою всю комнату, щітка випадає з рук, але Варка трусить головою, лупає очима і силкуєть ся дивити ся так, щоб кальоші й иньші річи не росли і не крутили ся в єї очах...

— Варко, потурбуй зверху східцї, а то перед замовниками сором!

Варка шурує східцї, прибирає в кімнатах, палить у другій печи і біжить в крамницю. Роботи багато, нема й хвилини вільної.

Але нема нїчого важного, як стояти стовпом, на однім місци в кухнї перед столом і оббирати картофлю. Голову хилить до стола, картофля мережить в очах, ніж падає з рук, а біля неї вештають ся з заголеними руками гладка, тріпа господиня і балакає так гучно, що аж в вухах лящить. Неможливо нудно також услугувати за обідом, прати, шити. Набігають хвилини, коли хочеть ся, не вважаючи нї на що, кинути ся на долівку й заснути.

День минає. Дивлячи ся, як сутїнїють вікна, Варка здавлює свої задубілі виски і всьміхаєть ся, сама не відаючи чому й задля чого. Вечірня мла голубить єї знесилені очи і віщує незабаром міцний сон... В вечері у господарів гостї.

— Варко, став самовара! верещить господиня.

Самовар у хазяїв маленький; заки гостї напють ся чаю, доводить ся підогрівати його разів пять. Після чаю Варка цїлу годину стовпіє на однім місци, глипає на гостий очима і жде загадів.

— Варко, біжи купи три пляшки пива!

Вона зриваєть ся з місця і примушує себе бічи швидше, аби відогнати сон.

— Варко, бігай по горілку! Варко, де пробушини? Варко, оббери оселедця!

Але ось гостї нарешті пішли; огнї погашено, господарі залягли спочивати.

— Варко, заколиши дитину! розтинаєть ся останний загад.

З під печи скорчить пьіркун; зелена плама на стелї та сутїні від штанів і пелюшок знову насувають ся в напіврозплющені очи Варки, кивають їй і туманять голову.

— Ой, люлї, люлї моя дитино! мурмотить вона. А дитина кричить, роздираєть ся від лементу. Знову бачить Варка брудний шлях, подорожних з клунками, Палажку, батька Юхима. Вона усе розуміє, всїх пізнає, але крізь сон ніяк не здолїє зрозуміти ту силу, що скувала їй руки й ноги, душить єї, не дає жити. Вона озирає ся, шукає ту силу, щоб визволити ся, здихати ся єї, але не знаходить. Нарешті, змучена, вона напружує усї свої сили і очи, дивить ся в гору на зелену пламу, що миготить і, прислухаючи ся до крику, знаходить ворога, що не дає їй жити.

Сей ворог дитина.

Вона всьміхаєть ся. Чудно їй: як се раніш вона не спромогла ся додумати ся до сього? Зелена плама, сутїні і пьіркун теж, здаєть ся, всьміхають ся й дивують ся.

Хибна умна опанувує Варку. Вона підводить ся з дивлина і, всьміхаючи ся на увесь рот, не кліпаючи очима, переходить по комнатї... Їй приємно і ласкотно від думки, що вона зараз увільнить ся від дитини, що сковує єї руки й ноги. Задушити дитину, а потім спати, спати, спати... Всьміхаючи ся, підморгуючи і сварячи ся пальчиком на зелену пламу, Варка потихонько закрадаєть ся до колиски і схиляєть ся над дитиною...

Задушивши єї, вона хутко лягає на долівку, радо всьміхаєть ся, що вже може спати, і через хвилину міцно, як убита, спить.

Переклав з російского.
Павло Горняцкий.

робить „Dziennik polski“ такий проект: В виду сього, що Русини становлять 42 проц. буковинського населеня, повинно ся креснати в Чернівцях руский унїверситет, а німецкий перенести до Берна і крім сього заложити на Моравї ческий унїверситет.“

200-лїтний ювилей Петербурга будуть обходити сего року. На се торжество мають запросити представителїв 33-ох найбільших міст заграничних і 60-ох міст в Росиї.

Англїйского короля обікрали. До варшавского Figar-а доносять з Сиракуз, що всї подорожні покупки і скрині анґлїйского короля Едварда пропали в дорозї зелїзницею з Реджіо до Сиракуз. Доси не відкрито злодїїв, ані не віднайдено украдених покупок.

Грім і дерева. Статистика ударів грому веде до заключеня, що грім має особливо уподобане до деяких дерев. Стверджують се нові спостереженя К. Міллера, який в „Himmel und Erde“ зіставив результати своїх дослїдів, що їх робив через 11 років в лїсах одної місцевости, заросаї ріжнородними деревами. В тім часї грім ударив 56 разів в дуби, 3 рази в ялиці, 20 разів в сосни а ніколи не дїтинув ся буків, хоч они становили більше як половину всїх дерев в тій місцевости.

Притчи Соломона до передплатників ґазет. — Одна американьска ґазета подала на початку року для с. сїх передплатників ось такі притчи Соломона: 1. Розумний син, се велика радість для вітця, але передплатник, що платить з гори ґазету, се більша радість для видавця. — 2. Марнотратність є безрозумною забавкою, а недбалий передплатник уводить біду до хати видавця. — 3. Все, що тілько хто робить з взаємного пересьвідченя, є добре, з виїмком пересьвідченя, що за ґазету не треба платити. — 4. Лїпше мати сотки, а добрих, як тисячі, а нездалих передплатників. — 5. Лїнивий чоловік убогий, а справедливий і платчий ґазету, як богатий, що говорить: я нїзнайшо завдячу. — 6. Котра жінка любить чоловіка, поступає гарно, а котра любить ґазету, поступає ще гарнїйше. — 7. Хто жінку покидає, грішить, а той ще більше грішить, хто нашій ґазетї наниде, що єї не приймає. Сї притчи написані як би спеціально до руских пренумерантів. Видко, що і в Америцї знають наших людий.

Вік пануючих. Наймолодший з пануючих тепер володарів є іспаньский король, котрий має 17 лїт, а найстарший є князь Люксембурский. Одинока женщина на престолї, королева Голландиї, має 23 лїт, жороньский султан 24, король сербский 27, недавно єгипетский 29, емір Афґаністану і китайский цїсар по 32, італїйский король 34, цар 35, португальский король 40, болгарский князь 42, німецкий цїсар 44, шах перский 50, цїсар Японії 51, король грецкий 52, цїсар Менелїк абісиньский 60, султан турецкий 61, князь чорногорский 62, король анґлїйский 62, король румуньский 64, король бельґійский 68, цїсар австрийский 73, король шведский 74, король данський 85. — Президент республики Колюмбія має 76 лїт, президент Франциї 65, президент Арґентини 61, президент Сальвадора і Параґваю 45, президент Венезуелї 43, президент Спол. Держав 45, президент Нікарагуї 51, президент Болївії 54, а президенти Гондурасу і Перу по 56 лїт.

Масонерия у Франциї. Французке правительство приказало замкнути почеру в Люрд, в якій містить ся чудотворний образ Матери Божої. Коли посадник міста Люрд одержав письменну вість про се зарядженє, заявив дотичному професторови департаменту, що не ручить за удержане спокою в місті і околиці, бо може дійти до проливу крови. Се зарядженє дїйстно би не лише релїґійні почуваня населеня, але також нанесло би великі матеріяльні шкоди мешканцям в Люрд, котрі путники дають прибичні доходи.

Бійка лїтератів. В польскій пресї великого гамору наробила полеміка двох корифеїв найновійшої польскої лїтератури, Сенкевича і Пшибишевского, що погнївали ся на себе о то, хто з них славнїйший. Сенкевич закинув при тій нагоді провідникови польских модерністів, що ширить в лїтературі „поганї гадки“. У відповідь на се виступив против автора „Quo vadis“ варшавский пост-модерніст, Бжозовский з острою реплїкою в тижневику „Głos“, де сказує Сенкевича безкардонно з вершин сьвітової слави, а відтак прилучив ся до него сам Пшибишевский, котрий відмовив Сенкевичеви прямо всякої моральної вартости. Така полеміка вихлюпала в цїлій польскій пресї велике обурене. На модерністів посипались громи, особливо-ж з боку варшавских дневників. Нескорі борба зі шпальт перенесла ся — до публичного льокалю. Ось перед кількома днями пан фейлєтоніст Kurjer-а warszawsk-ого Рабский, в одній цукорнї у Варшаві на редактора „Głos-у“, Давіда, і вибив єго по лици, причім і Давід спробував на противнику сили своєї руки. Серед бійки поломлено на собі держак від ґазети. Тепер Пшибишевский і єго приклонники оголосили протест против напасти Рабского на Давіда.

Демонстрациї против професора Ягіча. До чого доводить манїя славянофільства, доказом єго демонстрациї, яку виправили у Відни Серби з кількома славянофілами вельми заслуженому професорови. Недавно помістив він в „Neue freie Presse“ статю про відносини македоньскі, де про мешканців Старої Сербії сказав, що вони з Сербами лиш споріднені своїм диалектом. Ся стаття, оперта на етноґрафічних дослїдах, наробила між Сербами великого крику, бо не їм під лад сероский політицї на Балкан, тож закинули Ягічови політичну нїґтанню в користь політики австрийскої на балканьскім півострові. Хорвати своєю дорогою не вдоволяють Ягіча, — хоч він сам є Хорват, — за се що не дає пірватись їх вузко-партийним мрям і не признає їм ні національної ні лїтературної окремішности, бо між мовою хорватською а сербською нема найменшої ріжниці, а лиш обряд і азбука відріжнює Хорватів від Сербів. До того ненавидять єго всї панславісти, бо він є противником їх ідеї, що особливо між полудневими Славянами глубоко запустила своє коріне. Ягіч, чоловік ненарушимо лїберальний, у своїх наукових поглядах строго обєктивний, не дає руководитись жадним згадам ні впливам, а служить лиш науцї. Вже від перших початків своєї лїтературної дїяльности заявив ся рішучим противником безглуздого славянофільства, чого найкращим доказом єго критична студия на Пипіна „Обзоръ исторіи славянскихъ литературъ“, яку помістив ще в. р. 1865 в хорватскій періодичній часописи „Književnik“ (III. 1. стор. 153). Там він голить ся пікоанти з поглядами Пипіна, що наступає рішно против ретроґрадного режіму російского правительства і є горячим приклонником ідеї широкої гуманности, самостійности, та свободи розвою кождої народности. Що погляди Ягіча до тепер не змінились, сьвідчить гарна єго стаття, яку помістив дня 7 с. м. в „Neue freie Presse“ з нагоди ювилея 50 лїтної наукової дїяльности Пипіна. Се як раз наукова обєктивність Ягіча була солию в оці всяким панславістам, тож шукали лиш нагоди, щоб висказати єму свою обурене. І нагода лучилась по надрукованю висше згаданої статї, що не подобала ся Сербам. В недїлю дня 5 с. м. зібрало ся понад 20 сербских студентів, до котрих прилучились і наші панславісти з кацап. т. „Буковини“ з др. Верґуном та виправили під помешканем загально любленого і поважаного професора потечу музику, викрикуючи „Pereat Jagić“ і т. д. Та єго було їм за мало. На другий день, 6 с. м., зібрали вони ще більшу тайку до 100 осіб і скинено ревізи під єго помешканем „Pereat Jagić, Abzug Jagić, Nieder mit Jagić“! і т. д. Поліция розігнала товпу та богато Сербам повідбирала легітимациї. Відтак виправили таку саму демонстрацию від славянським семинаром в унїверситетї і під редакциєю дневника „Neue freie Presse“.

Брилянти подорожіють. Товариство показень диямантів в полудневій Африцї оголошує, що з днем 1. мая с. р. підносить ціну диямантів о $5^1/_2$. Русинам се мабуть ріжнодушно.

В сїй дорозї закрашає ся пп. часопіс товариства „Руска Школа“ філїї путилївскої на звичайні, загальні збори, котрі відбудуть ся на дни 3. мая 1903 о 11-ій годині перед полуднем, в будинку шкільнім в Сергіях. — За видїл тим. „Руска Школа“ філїї путилївскої. — *Осип Брамбель*, голова, *Юрій Гордійчук*, писар.

Загальні збори каси райфайзеньскої в Правничу відбудуть ся дня 10. мая с. р. о 2. год. по обіді, в домі пішла церковного. — *Дмитро Скакум*, касиер, *о. Юрій Калинюк*, начальник.

Загальні збори каси райфайзеньскої в Глїбоцї відбудуть ся дня 6. мая о 4. годині по полудни в читальни. — *О. Теодор Матейко* касиер, *Георгій Пєдевич* начальник.

Перші загальні збори товариства „Шкільна поміч“ в Стрілецкім Кутї відбули ся дня 26. цьвітня 1903 при участи 25 членів. До видїлу вибрані: Василь Кіндрат голова, Василь Радомский заступник, Михайло Краковїя секретар, Петро Танцюк касиер, Дмитро Ганчарюк бібліотекар, Іван Боднарюк господар, Гуго Ружічка контролюр. Заступники: Симіон Оленчук, Олекса Бороук, Іван Майовский. — *Михайло Краковїя*, секретар.

Загальні збори каси райфайзеньскої для пожичок і ощадности в Тарестенах відбудуть ся 3. мая 1903 р. — *Старшина.*

Загальні збори каси райфайзеньскої для пожичок і ощадности в Негостенах зі звичайним порядком дневним відбудуть ся 3. мая 1903 р. *К. Стрічка*, касиер, *Д. Томасійчук*, старшина.

Звичайні загальні збори райфайзеньскої каси в Южинци відбудуть ся тож дня 3. мая 1903 о 11-ій годині рано з слїдуючим дневним порядком: 1. Відчитане протоколу загального збору з 1901 року. 2. Предложене замкненя рахунків на рік 1902. 3. Вибір доповняючий до старшини. 4. Вибір доповняючий до ради надзорчої. 5. Наради над статутом, Союза руских хлїборобских спілок на Буковинї „Селяньска каса“. 6. Вільні внесеня. — *Сим. Бойчук*, начальник.

Малий фейлєтон.

Якін Леонарді.

Розмова продавця календарів з прохожим.

Продавець. Календарі, нові календарі; нові місячники. Кому служити? панове, календарі.

Прохожий. Календарі на новий рік?

Прод. Так, добродію.

Прох. Гадаєте, що новий рік буде щасливий?

Прод. А розуміє ся, пане, певно.

Прох. Як цей рік минулий?

Прод. Більше, далеко більше.

Прох. Як рік тому назад?

Прод. Більше, більше, ласкавий пане.

Прох. Та як котрий з них? Ви-б не бажали, щоби новий рік подобав на який з тих послїдних лїт?

Прод. Ні, добродію, я би не хотїв сього.

Прох. Кілько поних років минуло з того часу, від коли ви продаєте календарі?

Прод. Буде двайцять лїт, ласкавий пане.

Прох. До котрого з тих двайцяти лїт, бажали би ви, щоби був подібний будучий рік?

Прод. Е? не скажу.

Прох. Не пригадуєте собі точнїйше жадного року, який би вам здавав ся щасливим?

Прод. Правду сказавши, ні, пане.

Прох. Але жите гарна річ, що?

Прод. Розуміє ся...

Прох. Чи не схотїли би ви зачати на-ново жити тих двайцяти лїт, та що й увесь минулий час, почавши від дня, як ви продали ся?

Прох. Ех, дорогий панцю, дав би то Бог!

Прох. Але коли би вам довело ся переживати давне жите меньше-більше з тою самою долею й недолею?

Прох. Того не хотїв би.

Прох. Отже якого би ви бажали нового жита? Сього, яке я переживу, жита кілького, чи якого? Або гадаєте я, або князь або хтонебудь другий не сказав би того, що ви ось що сказали? Та, що маючи пережити жите таке саме як пережив, схотїв би хтось вертати ся назад?

Прод. Це я знаю.

Прох. Та й ви не схотїли би вертати ся під тим услівєм, як би не можна було инакше?

Прод. Справдї, добродію, не схотїв би.

Прох. Отже якого вам жита хочеть ся?

Прод. Я би хотїв такого жита, яке би менї дарував його Господь Бог без инших умов.

Прох. Жити на ослїп, не знаючи нїчо про завтра, так як не знає ся за новий рік?

Прод. Як раз.

Прох. Так і я би хотїв, як би мав в друге віджити, тай й усї... Видко ясно, що кождий тої гадки, бодай то йому судило ся більше і тяжше горе чим гаразд, если під услівєм зачати знову прожиту жизнь з усїм горем і гаразд, нїхто на те не пристав би. Жите красне не є тим житєм, яке знаємо, але житєм, якого не знаємо; не є житєм прожитим, але будучим. З новим роком зачне ся жите щасливе, що?

Прод. В Бозї надія.

Прох. Отже покажіть менї найкрасший з усїх ваших календарів.

Прод. Прошу, добродію. Корона пятьдесять.

Прох. Нате корону пятьдесять.

Прод. Дякувать, ласкавий пане; моє поважане. Календарі, нові календарі, нові місячники.

Переклав *Петро Гурский.*

НАУКА, ШТУКА, ЛІТЕРАТУРА.

Ruthenische Revue. Під таким заголовком почне виходити у Відни від 1. мая с. р. нїмецкий двотижневник під редакциєю д-ра Коса і Романа Сембратовича. Часопись буде подавати статї змісту полїтичного, наукового і історичного і т. д. яких цїлию буде інформувати Нїмцїв про Русинів. Важнїйші статї будуть переводити ся на язик французкий і анґлїйский. Ruthenische Revue повинна знайти у нашої суспільности як найбільшу матеріяльну підмогу. Передплата до кінця сего року виносить всего 4 корони.

Ой не цим в кайданах ходити, мішаний хор з супроводї фортепяна і мужеский хор „a capella“. Слова Підгірянки, музика Йосифа Кишаковича. Цїна 60 сот. — Є се ч. 10. видавництва Станїславівского Бояна.

Телеґрами „Буковини“.

Відень, 28. цьвітня. По отвореню засїданя палати послів відповідали міністри фінансів, освіти і торговлї на перший раз інтерпеляциї, почім палата перейшла до наглячого внесеня що до виповідженя ґандлевих трактатів із Сербією. У видїлї находять ся наглячі внесеня молодочехів що до відносин в одомуцкій архидиецезиї.

Відень, 28. цьвітня. Саский король прибув тут і зістав принятий цїсарем. Привитане монархів було дуже сердечне. Король замешкав в бурду.

Скопліи, 28. цьвітня. Під селом Прадовиці прийшло до борби між ворохобниками а турецким войском. Борба була завзята. Болгари утратили 93 людий, Турки 14 убитих і 15 ранених.

Рим, 28. цьвітня. Нинї приїздить сюди з Неаполю король Едвард VII, перший король Анґлїї, котрого нога постане в Римі. Місто пристроїло ся торжественно на приняте гостя. Вечером відбуде ся в королївскій палатї двірский обід. Король Едвард забавить в Римі до четверга.

Пекин, 28. цьвітня. Тутешні заступники Анґлїї і Японії порадили Хінам аби відкинули нові жаданя Росиї в справі Манджуриї.

Належитість за Оголошеня за один раз:

Цїла сторона коштує 30 К. — Одна трета сторони через цїлу ширину 10 К. — Пів сторони 15 К. — Чверть сторони 7 К. 50 с. — Одна осьма сторони 3 К. 75 с. — Одна шістьнацята сторони 1 К. 88 с. — **Дрібні оголошеня** (в шпальтовій ширині стрічок) по 4 сотики за ряд. — При кільканазових уміщенях опускаєть ся на цїнї процент після скількости уміщеня.

Склад товарів Б. Бальтінестра молод.

Чернівцї, улиця Головна-Енценберґа ч. 3.

Склад ц. к. упривілейованої фабрики товарів з альпаки і хіньского срібла В. Бахмана і Сп. у Відни.

Вахлярі коронкові і з правдивих струсових пер, ручки перлові і з черепахи. Вахлярі Glacé, найновійший вироб, в білих, чорних і всїх инших барвах модних.

Рукавички: білі Glacé, шкіряні Semiin і тонкові у всяких довжинах для пань і панів.

Кепи до подорожи на повози і санки, а також наривала на ліжка. Найновійші бронзові товари і з старого срібла. Склад правдивих петербурских калошів і черевиків до сьвту.

Балеві краватки: найновійшого жанра. Балеві мужескі сорочки тонкові, з Pique і батисту. Найновійші ковнїри і маншети, хусточки тонкові, батистові і полотняні. Ґузики до ковнїрів і темізетові. Мужескі шкарпетки.

Цїна пізного сезону продають ся по дуже знижених цїнах всї товари вожухові, плетені, вовняні і черевики.

Прибори до Lawn-Tennis, ракети, палки, до сього черевики всяких родів і инші шортові прибори.

Більші засоби на складї: перкальові кучми, дамскі заручники, чапочки, колєри і т. д. Правдива білизна Єгера: кальсонки, мужескі панчохи, шкарпетки-Chenillen Eschargres і хусткі, вовняні шалї і хусткі вовняні і полотняні дамскі спідниці, камаши; огрівачі нульса і литок; плетені вовняні і футровані шкіряні рукавички. Полотняні і шкіряні черевики для пань, дївчат і дїтий, а також футровані штіфлети. Черевики до совгавки для панів і пань.

Ц. к. склад оружия, патронів і пороху.

(—)

Красне, добре і дешево.

Улиця Ратушева ч. 6 Готель „Централь“.

Перед тим

МАРКУС ФУРЕР

Улиця Ратушева ч. 6 Готель „Централь“.

Кождого періоду **НОВОСТИ** для панночок і панів. Новости: в Мантелях, капелюхах і плащах з найлїпших штофів віденьских і берлиньских салонів.

Магазин одягів дамских і мужеских **Чернівцї** ул. Ратушева 6. Готель „Централь“ (в льокалю Якова Ґольда)

ВСЇЛЯКІ ЗАМОВЛЕНЯ виготовляють ся сейчас.

Одяги для панів, хлопців і дїтий. Загортки, ульстри і шлафроки. Футра звичайні і до подорожи і всїлякі в сю галузь входячі артикули з первородних фабрик.

(—)

Красне, добре і дешево.

Перша буковиньска спеціяльна робітня обуви і ортопедичне заведенє

ІВАНА ДІКА

абсольвента майстерского курсу ц. к. технольоґічного ремесленного музею у Відни, і заприсяженого судового знатока

поручає

ВЕЛИКИЙ СКЛАД ОБУВИ

найновійшого крою для пань, панів і дїтий.

Замовленя виготовляють ся сейчас з заграничних шкір.

При замовленях з провінциї пожадане, аби прислати з'ужитий черевик на міру.

Чернівцї

ул. Руска 11, а Філїя ул. Ратушева 17. (під „золотою Грушкою“).

(—)

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях

отворена в недїлю і сьвято від 9 до 11 години рано.

Друкарня тов. „Рускої Ради“

поручає отсї книжки:

Видання тов. „Руска Бесїда“:

	К. с.
* * * „Падуха“ елементарна книга	—·24
Ів. Синяк. „Образки з природи“	—·20
О. П. „Хлопцї селяни“	—·40
Олекса Попович „Розмови“	—·40
Кереньк П. Устаткування „Три цїкаві загадки“	—·40
В. Уніяньский-Ф. Корозеньский „Як повелась земля і який буде єї конець.“	—·30
Проф. О. Ґреміч „Іван Сучавский“	—·40
Ів. Бажаньский. „Прощаєть“	—·20
Ф. Колесса. „Наша дума“	2·50
Гарнек. „Малярі“	—·20
* * * „Верба“	—·20
* * * „Котюгі по заслузї“	—·20
О. П. Кониський. „В день сьвятої волї“	—·20
Ю. О. Федькович. „Преекурка“	—·20
Олекса Попович. „Лаґінка“ (старі речинки.)	2·—

Видання тов. „Руска Школа“.

Баранівский Мечислав. „Педаґоґіка“	1.20
Ож. Попович. „Методика“ I часть	—.60
„ „ „На біднї збогатїли“	1·—
„ „ „10 книж для дїточок“	—·20
„ „ „Збірка пісонь“	1·—
Ів. Синяк. „Образки з житя“	—·20
Шпейкарський Сергій. „Руска Читанка“ для II. класи гім.	2·80

Др. Стеф. Смаль-Стоцький. „Ґрамада“	—·20
„ „Порадник“ як закладати кооп	—·40
„ „Буковиньска Русь“	2.4
„ „Mitteilungen“ in der vom k. k. Bukowinner Landesschulrathe behufs Regelung der ruthenischen Schulorthografie“	—·40
Ю. О. Федькович. „Цїнї жемчужскі“	—.20
„ „ „Тзора“ том I.	—.40
Франко Іван. „Русько-українська лїтература“	—.20
Теодот Галїв. „Домашний пасар“	1·—
Шгулак Єротей. „Вергуньньові загадки“	2.—
О. Шпитко. „Листи з пекла“	—.30

Важне для кождого!

Випродаж!

По дешево за 2 зр. 95 кр. прекрасний гарнітур, зложений з 14 цїнних предметів, а іншому:

1 годинник вікльовий, якор ремонтоар (на жадане поперібленний) з гарно ґравірованими окладинками, докладно зрегульований, з традїтною ґарантиєю і етуї.
1 гарний ланцушок з ґольдини або ніжно з путасом. Паризкої системи.
1 шпилька до краватки, з ґольдини іміт. брилянт.
1 пара позолочених спінок до маншетів, марка „Garantie“.
1 гарнітур (5 штук) спинок з ґольдини до комірців і сорочок.
1 пара кнопок з правдивого срібла, значеного урядом. 1 (15—20)
1 перстень ґольдини з гарним каменем.
1 кишенькове зеркальце і етуї.

Той самий гарнітур з годинником золоченим в огню, який не тратить полиску вистуче лиш 5 зр. 10 кр.

Сих 14 гарних і цїнних предметів разом з годинником (якор ремонтоар) розсилає за 2 зр. 95 кр. (за посліплатою або висилкою наперед гроший) фірма:

Brüder Hurviz

Exporthaus, Krakau, Stradom Nr. 17.

Коли се кому не сподобає ся, може до 8 днїв звернути і дістати гроші назад, одно нема ровника. — Богато ілюстрованої катальоґа годинників, гарнітур золотих, срібних і з хіньского срібла товарів по малій цїнї — gratis і franco.

Важне для Вп. відпродавців. (0—0)

Папірня тов. „Рускої Бесїди“ в Чернівцях,

ул. Петровича ч. 2

звертає отсим увагу Вп. Панів Торговельників, особливо по селах, аби гуртом закуповували не де инде але в нашій папірни

всякі прибори шкільні,

а іменно:

зошити, оловцї, пера, стирки, (радирки), чорнило, крейду, папір, губки, таблички, лїнії і проч.

Все те дістануть у нас по фабричній цїнї і зможуть на тім красший дохід мати. Всї ті артикули суть далеко лїпші як в инших склепах.

Найновійші Schulversäumnisse

получити можна

в друкарнї „Рускої Ради“, в Чернівцях

улиця Петровича ч. 4.

Православний

! МОЛИТВЕННИК !

Доносимо до загальної відомости, що вийшли **„короткі православні молитвенники“**, видані товариством „Руска Бесїда“. Купувати можна в нашій Папірнї (улиця Петровича ч. 2, Чернівцї). Цїна примірника в гарній оправі 24 сотиків (12 кр).

(0—0)

В ПАПІРНИ „РУСКОЇ БЕСЇДИ“ в Чернівцях (Петровича 2) суть на складї слїдуючі книжки:

Наша дума. Ф. Колесса за 2 кор. 50 с.
Писани Ос. Юр. Федьковича I., II. і IV. том по кбт: 7·20, 6·80, 4·—, 3·60, 2·— 12·60 к.

При більшім закупнї опускає ся значний рабат. (0—0)

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає Іван Захарко.
З друкарнї товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

Ч. 46. Чернівцї, пятниця дня 18. цьвітня (1. мая) 1903 р. Рочник XIX.

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ що середи, пятницї і недїлї, з тижневим додатком „РУСКА РАДА“.
Редакция адміністр. і експедиция при улици Петровича ч. 2.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застережене. — Рекламациї неопечатані вільні від оплати почтової.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“ разом з „Рускою Радою“:
на цілий рік . . . . . 20 К. — с.
„ пів року . . . . . 10 „ — „
„ чверть року . . . . 5 „ — „
„ місяць . . . . . 1 „ 70 „
Поодиноке число „Буковини“ 16 сотиків.
Передплата і належитість за інсерати платні в Чернівцях.

Рада державна.

Засїдане палати послів з дня 29. квітня с. р.

В справі виповідженя ґандлевих трактатів із Сербією кабрано ґенеральних бесїдників і на тім дискусия перервано, по чім розвинула ся гаряслива дискусия над дневним порядком слїдуючого засїданя.

Президент палати поставив внесок, щоби слїдуюче засїдане відбуло ся доперва вівторок 5 мая, а яко пяту точку дневного порядку поставив справоздане реґулямінової комісиї в справі зміни реґуляміну. — Пос. Ґрабмайр спротивив ся тому, аби справоздане реґулямінової комісиї класти доперва на пятім місци дневного порядку. (Живі оклики і протести зі сторони соціялістів. Дашиньский кличе: Не провокуйте! Як хочете мати обструкцию, то можете єї мати!) Ґрабмайр говорить дальше. Дашиньский кличе: Ви є членом найменшого сторонництва, ви не маєте права говорити, ви не маєте виборців! — Пос. Ґрабмайр вносить внїци, щоби слїдуюче засїдане відбуло ся в пятницю 1. мая, і щоби дневний порядок засїданя уложити в той спосіб, або по залагодженю справи внесеня службових кавций, поставити яко трету точку справу зміни реґуляміну. — Пос. Штайн противить ся другому внескови Ґрабмайра, бо уважає його провокацию. Ставить внесене, аби дня 1. мая відбуло ся засїдане і аби яко трету точку дневного порядку поставити перше читане внесеня комісиї в справі внесеня § 14. — Пос. Первертсторфер годить ся з другим внесенем п. Штайна, а противить ся сему, аби засїдане відбуло ся 1. мая. Дальше вносить, щоби справу зміни реґуляміну зовсїм усунути з дневного порядку. Бесїдник противить ся сему, щоби реферат про зміну реґуляміну форсовано тадї, як важні економічні предложи очікують полагодженя. — Пос. Дворжак вносить, аби як 6. точку дневного порядку поставлено справоздане конституцийної комісиї про внесене § 14. — Президент зарядже голосоване. — Внесеня Первертсторфера, аби засїдане відбуло ся в четвер, відкинено. Внесене Ґрабмайра і Штайна, аби засїдане відбуло ся 1. мая принято. Внесене Первертсторфера, аби справу зміни реґуляміну зовсїм усунено з дневного порядку, відкинено 139 голосами проти 76. Так само відкинено внесене Штайна, аби як 5. точку дневного порядку постановлено справу внесеня § 14.

При голосованю над внесенем Ґрабмайра, аби як трету точку дневного порядку поставлено справу зміни реґуляміну, прийшло до бурливих сцен. Дашиньский кричав: проч з великою посїлостию! проч з привілеями! Пос. Іро: чи ваше хочете обструкциї? — В голосованю внесок Ґрабмайра відкинено 115 голосами проти 95 (живі оплески социялістів і всеславів). — За внесенем Ґрабмайра голосували: Поляки, антисеміти і велика земска посїлість.

Засїдане закінчено о год. 5. по пол.

Послїдне дїло бар. Бурґіньона.

В Кіцманю відбули ся від 14. до 17. с. м. вибори до ради громадскої і скінчили ся тим, що вибрано 15 селян а 15 не-Русинів, отже з рускої інтелїґенциї не вибрано нїкого, навіть і тих кількох, що доси засїдали в радї. Такий наслїдок виборів належить приписати політичній аґітациї ґерманїзаторів проти Русинів. Се признає і дописуватель „Czern. Tagblatt-у“ в числї з дня 24 с. м., котрий каже, що політичним гаслом була ґімназия, що люди не хотять рускої ґімназиї, анї навіть рускої народної школи в Кіцманю, а кричать за німецкою школою, бо їх переконано, що з школи нема нїякого хісна, коли їх дїти по скінченю школи не вміють прочитати анї слова по німецки, а люди мусять носити ся з німецкими судовими завіваними і картами на худобу, доки їх хто прочитає, бо навіть руські проводирі не вірять, що єї письма мали-б небавом виставляти по руски, і посилають свої дїти до ненавистних німецких шкіл.

Отже ті підступні арґументи, якими воюють ґерманїзатори проти руских шкіл і ловлять людий в свої сїти, щоби жадали німецких шкіл, в котрих вороги руского народу, як се видимо по всїх середних школах на Буковинї, напихають своїх дїтий сотками, наколи руські дїти, коли і з тяжкою бідою і увійдуть які до неї, пропадають ізза чужої мови марно, так що і сотна частина не кінчить німецкої школи. Ворогам руского народу страшно, що от приміром до руско-німецких клас черновецкої ґімназиї вступає річно майже сотка дїтий наших та йде лекше вперед, як в чисто німецких школах, і тому вороги підурюють несьвідомих людий бріхнями, що проводирі руского народу из Буковинї жадають чисто руских шкіл, в яких би руські дїти зовсїм не учили ся по німецки. Вороги брешуть, — як се якийсь д-р Ґ. написав виразно в „Czern. Tagblatt-і“, що дїти, як покінчать школу народну в Кіцманю, не вміють прочитати і одного слова по німецки, наколи з кіцманьскої школи пішов вже не один хлопець до руско-німецкої ґімназиї в Чернівцях, де мусїв робити з німецкої мови вступний іспит. Той кіцманьский дурисьвіт бреше, що руских пасів на худобу не дїждуть ся люди, хоч се залежить лиш від волї громади, і є вже громади, де сї карти пишуть по руски. Сей дурисьвіт бреше далї, що руські проводирі з Кіцманю посилають свої дїти до німецких шкіл, але не пише хто, бо се неправда.

Але на жаль є люди, що слухають таких дурисьвітів, вірять їм і жадають німецких шкіл, аби в них множили ся такі дурисьвіти, аби і на далї було кому сосати кров із руских дїтий, перед котрими рідні батьки помагають замикати науку-просьвіту німецкими ключами.

Отже покалали ми словами самого дурисьвіта з Кіцманю, чому то до тамошної громадскої ради не вибрано сего разу і одного інтелїґентного Русина. Той дурисьвіт, каже і сам далї, що теперішна громадска рада перепровадить усе, що задумують нові люди, що до неї увійшли, а межи ними є й він сам, що виливав усе наперед. Вони надїють ся запровадити, як каже, німецкі школи, не лиш німецку ґімназию але й німецку школу народну. Тому треба було позбути ся тих радних Русинів, що перешкодили єї ворожі для руского народу плани в старій радї.

А щоби позбути ся тих радних Русинів, що вимагали ся за правами руского народу, видумали вороги і розпустили по Кіцманю вістку, що кіцманецкі інтелїґентні Русини хотять скинути теперішного начальника. Сю поголоску признає і кіцманьский дурисьвіт у своїй дописи в „Czern. Tagblatt-і“. Таку штуку придумали вороги, аби начальника і єго партію роз'єднати з інтелїґентними Русинами і їх прихильниками. Се їм на жаль і вдало ся. Дурисьвіти ходили до одних Русинів против других дїти, аж не зробили з поліпших приятелїв завзятих ворогів, а тодї заставили теперішну сильнїйшу партию не вибрати нї одного інтелїґентного Русина, а натомість усїх завзятих противників руских шкіл і всего, що руске. Так то в руским місті, де є ледво горстка не Русинів становлять половину ради чужі люди, котрих інтереси противні інтересам руских хлїборобів. Дурисьвіт з „Czern. Tagblatt“ і прогоноши ся, кажучи дослівно: „Тепер треба основно знищити старі порости мужицкі.“

Отже борба против Русинів, се гасло нової громадскої ради в Кіцманю. А ся рада то послїдне дїло бар. Бурґіньона, бо як відомо вставляв ся він Русинам на злість за ґімназию в Вижници; коли наші посли виєднали в міністерстві ґімназию для Кіцманя, то бар. Бурґіньон задумав повести аґітацию против кіцманьскої ґімназиї із самого Кіцманя через нову Русинам ворожу раду громадску, котру назав вибрати, нїм ще минув час урядованя старої ради і нїм ще прибув новий президент. Політичні урядники в Кіцманю заложили виборчий комітет, до котрого не взяли і одного інтелїґентного Русина, і уложено лїсту кандидатів, до якої з інтелїґенциї увійшли вані вороги всего, що руске. Пан староста Своракевский, зладивши дїло після волї бар. Бурґіньона личною аґітациєю, на що маємо сьвідків, виїхав собі на відпустку, щоби таким способом відвернути від себе підозрінє. Ось так то викинено з ради громадскої всїх інтелїґентних Русинів і заміщено їх воротами руского народу, котрі вже зикують, що громада, котра

А. П. Чехов.

У предводительки*).

Першого лютого кождого року, в день сьв. мученика Трифона, в добрах вдови бувшого уїзного предводителя Трифона Львовича Завьялова, відбуває ся незвичайний рух. В сей день вдова предводителя Любов Петровна служить по усопшім іменинку панахиду, а по панахиді благодарний молебен Господу Богу. На панахиду з'їзджають ся весь уїзд. Тут побачите теперішнього предводителя Хрумова, предсїдателя земської управи Марфуткина, недавнього члена Петрошкова, обох участкових мирових, справника Криволїнова, двох станових, земского лїкаря Дворжанїна, що нахне йодоформом, всїх поміщиків, більших і малих, і проч. Всього набирає ся людий около пятьдесятки.

Точно о 12. год. витягнувши фізиономії, пробирають ся гості по всїх кімнат до салї. На підлозї коври і кроки не роблять шуму, але настрій хвилї наче інстинктово відносить ся на пальцї і вимахувати відчас ходу руками. В салї вже все готове. Отець Евмений, маленький старчик, у високім поливанцім підкашку, надїває чорні ризи. Диякон Конкордиєв, червоний як рак і вже одтий, безшумно дістує требник і вкладає в нього картки. В дверьох, що ведуть до передсїнка, роздуває дячок Лука кадило, набувши широко щоки і випучивши очи. Саля постепенного наповняє ся синоватим, прозрачним димом і запахом ладану. Народний учитель Гелїконський, молодий чоловік в новім мішковатім сурдутї і з великими принцами на наличаних лицї, розносить на підносї воскові сьвічки. Хазяйка Любов Петровна стоїть на переді коло столика з кутиєю і заздалегідь прикладає до твари хустинку. Кругом тишина, яку від часу до часу перериває зітханя. У всїх лиця натягнені, торжественні.

Панахида начинає ся. Із кадила струїть ся синїй димок і грає ся в скіснім соняшнім проміню, запалені сьвічі слабо тріскають. Сьпів, з разу різький і оглушаючий, стає небаром тихий і стрійний, як тільки сьпівакам мало-по-мало пристосовили ся до акустичних условин кімнат... Мотиви самі печальні, сумні... Гості мало-по-малу достроюють ся на меланхолїйний лад і призадумують ся. В їх голови лїзуть мисли о неротности людского житя, о марнотї, суєтї земській... Нагадує ся покійний Завьялов, повний, чернощокий, що випивав душком бутильку шампанського і розбивав головою зеркала. А як засьпівають „со сьвятыми упокой“ і розносить ся шльохане хазяйки, начинають гості нетерпеливо переступати з ноги на ногу. Більше чувственних починає ласкотати щось в горлї і коло носів. Предсїдатель земської управи Марфуткин, нахиляє ся до уха справника і щоби заглушити приверо почуване шепче:

— Вчера був я у Івана Федорича... З Петром Петровичем дурака грали... Ей Богу... Ольга Андріевна так з'іритувала ся, що в неї з рота випав штучний зуб.

Але от сьпівають „вічная память“. Гелїконський збирає з повагою сьвічки і панахида кінчить ся. По сїм іде хвилева метушня, переміна риз і молебен. Після молебня, заки отець Евмений розбирає ся, гості потирають руки і покашлюють, а хазяйка розказує про доброту Трифона Львовича.

— Прошу панове до закуски! — кінчить вона своє оповіданє зітхаючи.

Гості сьпішать до столової і стараються не тручати ся і не ставати один другому на ноги... Тут ожидає їх снїданє. Се снїданє так розкішне, що диякон Конкордиєв на його вид що року уважає за свій обовязок розвести руки, похитати із дива головою і сказати:

— Страшне природне! Се, отче Евмений не так похоже на їду людий, як радше на жертви, що приносять ся богам.

Снїданок справдї незвичайний. На столї є все, що можуть дати фавна і фльора; страшне природне на нїм тільки одно: на столї є все, крім... горячих напитків. Любов Петровна присягла не держати в домі карт і горячих напоїв — двох річий, що погубили єї мужа. І на столї стоять тільки бутильки із оцтом і оливою, словно на сьміх і дотинку снїдаючих, що один в одного були самі відчаяні пияки і гуляки.

— Їжте панове! — просить предводительки. — Тільки небачте, горіхи у мене нема... Не маю...

Гості приближають ся до стола і нерішучо приступають до пирога. Але їда не клеїть ся. В тиканю вилками, в краню, в жуваню видно якусь лїнь, апатию... Видно, чогось не достає.

— Відчуваю, як бим щось згубив... шепче один мировий до другого. — Таке саме почуванє було у мене, як жінка з інжінером утїкла... Не можу їсти!

Марфуткин, заки зачав їсти, довго бушує по кишенях і шукає хустки до носа.

— Таже хустка в кожусї! А я шукаю, — нагадує собі на голос і іде до передсїнка, де повішені кожухи.

Із передсїнка вертає ся із насупленими очима і з апетитом кидає ся до пирога.

— Правда, хле на сухо їсти? — шепче він до отця Евмения. — Ступай батьку в передсїнок, там у мене в шубі бутилька є... Тільки смотри, осторожно, не хвони фляшкою!

Отець Евмений нагадує собі, що має де що приказати Лукї і іде в передсїнок.

— Батюшка! дві слові... в секретї! — догоняє його Дворжанїн.

— А яку я собі шубу купив принагідно, мої панове! — чванить ся Хрумов. — Варта тисячу, а я дав... не повірите... двіста пятьдесять! Всего!

В кождий инший час, приняли би

*) Предводителька — жінка дворяньского предводителя, то є маршалка.

просила у самого цісаря о руску ґімназию, не схоче навіть русско-німецкої з чисто німецкої.

Звертаємо на се діло політичних урядників увагу президента краю а радних селян і начальника в Кіцмани напоминаємо, щоби розважили добро, що роблять, не йшли на сліпо за ворогами, щоби не стратити того, чого домагали ся тримать літ, а тепер заходом руских поселян мають вже и руки, себто ґімназиї, котра не буде чисто руска, але не сьміє бути і чисто німецка, лише русско-німецка, аби до неї мали лекший приступ і руські діти, а не лише німецкі, для котрих є на Буковині вже з десять німецких шкіл середних. Памятайте панове радні, що вороги хотять позбавити Кіцмань сеї школи, аби єї отворено тами у Вижници, де руских дітий було би хиба на зїм, за те цовно тих, що й так наповнили вже всї школи, наколи в Кіцмани і в околици за мало їх є, і тому ґімназия в Кіцмани буде головно для руских мужицких дітий, що найшли ворогам солию у оці, бо чим більше наших дітий вийде в люди, тим гірше для тих, що живуть хитро-мудро, легко і добре з нашої темноти.

Вісти з цїлого сьвіта.

— *На засїданю палати послів* дня 29. цьвітня відповів др. Кербер на інтерпеляцию п. Пігуляка в справі обсаджуваня руских парохій на Буковині румуньскими сьвященниками, що не володїють рускою мовою і ворожо відносять ся до руского народа.

— *З комісий.* На засїданю цлової комісиї, що відбуло ся дня 29. цьвітня складав п. Понте реферат про позицию звірячих продуктів в тарифі. В дебаті забирали слово між иньшими пп. Пігуляк, Т. Фльондор і Ник. Василько. На жаданє заступника правительства принято допірочність засїданя. — Комісия шкільна залагодила на засїданю 29. цьвітня закон про інжинерский титул. Після ухвал комісиї мають абсольвенти промислових шкіл право в деяких случаях уживати титулу інжинера. — На засїданю комісиї для сїльскої господарки, в дискусиї над справою знижки цїни кухонної соли і фабрикациї масла, брали удїл посли Николай Василько і Т. Фльондор.

— *Заведенє дволїтної служби войскової.* В справі загальної служби войскової, в скороченім періодї двох лїт, яку хотять завести в нашій армії, населенє висказувало від давна бажанє, аби скоротити час служби. Однако скороченє не єсть так велике, як би здавало ся на перший погляд, бо і так задля надміру рекрута урльоповано по більшій части вояків на довший час серед їх трилїтної служби. При заведеню дволїтної служби устануть такі відпустки, а надто всї полекші і обовязок служби розтягне ся на найширші круги, навіть на менше розвинених фізично, та остаючих у потрібнїйших відносинах родинних. До того заведенє дволїтної служби потягнуло би за собою збільшенє видатків в адміністрациї, а вплинуло би, як деякі кажуть, умно на спосібність армії, бо за два роки не можна з новобранця виробити порядного вояка. Редакция віденьского дневника „Zeit“ зарядила між послами анкету що-до квестиї дволїтної служби у війску, а відповіди вийшли дуже ріжнорідно. Лише посли сторонництв: поступово-німецкого, людово-німецкого і хлопского, так німецкого, як ческого, заявили ся без застережень за проектом, иньші висказали більше або меньше застережень, головно з обави перед надмірним збільшенєм військових тягарів.

— *Положенє на Угорщинї.* На Угорщинї ситуация поволи проясняє ся. Президент міністрів Сель вспів за цїну деяких досить значних уступок улагодити опозицию о стілько, що тепер в рядах обструкциї полишили ся лише сторонники Угрона. Обітниця переносеня всїх офіцирів мадярскої народности з Австриї до Угорщини і установленя в спільній армії на Угорщинї мадярских державних відзнак, як і заповіджене скороченє войскової служби до двох років видали ся мадярскій опозициї вистарчаючими поки-що здобутками за ухваленє рекрута і буджетової провізориї. Президент палати послів гр. Апоний, враз з лїним кризом лїберального сторонництва залишили опозицию, в заміну за що хтось з сего крила вийде до зреконструованого кабінету, котрий через те лише зискає на силї і підпорі. Партия независимости також схиляє ся до залишеня обструкциї, а відокремлені Угроністи певне не потрафлять перенести успішної обструкцийної борби. Так Сель сподїває ся мати незадовго державні конечности полагодженими. Оподі виголосив Сель в угорскім соймі доншу промову, в котрій заявив, що ухваленє буджетової провізориї не єсть ознакою довіря для правительства, бо то довіріє можна заявити в иньший спосіб. Обовязком правительства єсть буджет предложити, а парляменту полагодити его. Предложенє Кошутівців, що опозиция не буде вести обструкциї против буджетової провізориї, коли правительство в 4 найблизших місяцях не предложить войскового зак., бесїдник не може приймити, бо то було би укритим відступленєм від войскового предложеня. Відтак обговорював обширно конечність підвисшеня контингенту рекрутів для удержаня державного становища монархії, що лежить в інтересї й мадярского народа. Поборював виступи против німецкого язика в армії і обговорював справу 2-лїтної войскової служби, зазначуючи, що не може в тій справі дати якогось запевненя, бо так важної реформи не можна так скоро виготовити. Удержанє армії на тім самім роменї буде вимагати значних коштів. Однако цїла справа вже принципіяльно вияснена і бесїдник гадає, що з осенню буде міг ясно і подрібно здати справу. Відтак серед великої уваги послів заявив Сель, що правительство мало до вибору або заострити реґуляміи палати, аби спинити обструкцию, або так безсторонно вести управу, аби всяка обструкция показала ся неоправданою. Правительство вибрало ту другу дорогу. Бесїдник дякує провідникам опозициї за то, що признали, що від р. 1867 управа краю не була нїколи така безсторонна як тепер, а вибори нїколи не відбули ся так цїлком без всякого напору.

— *Демонстрация в Варшаві.* В недїлю відбулась величезна демонстрация робітників, котрі устроїли похід улицями. Жертв було мало. Перед кількома днями відбулись численні арештованя в домбровских копальнях в Лодзї (до 300 осіб), в Жирардові і в Варшаві.

— *Болгарский князь утїк?* З Біграду доносять West.-Oest. Corresp., що болгарский князь Фердинанд не виїхав з Болгариї добровільно. Єму представили, що дальший его побут в Болгариї супроти розвиваючих ся на Балканї подій може принести шкоду не лиш інтересам болгарского народу, але також его особі і династиї. Князь послухав ради і виїхав до Ментони.

— *Революция в Хінах.* В провінциї Квансу в полудневих Хінах вибухла пожежа революции. Повстанцї опанували цїлу сю провінцию (50.000 анґлїйских миль квадратових). Кантон також загрожений. Революция має на цїли повалене династиї і цїлком не звертає ся против Европейцїв.

— *Бійка в Кронштадї.* В битві між жовнїрами піхоти а матросами брало участь 12.000 людий, котрі зривали бруки і розпочали формальне бомбардованє. При одній улици знищено богато домів. Огнева сторожа пустила на жовнїрів з сикавок воду, але і вода не охолодила розїлих. Полїцмайстра, полковника Стоянова ранено тяжко каменем. Так само поранено богато офіцирів. Віцеадмірал Лаврон явив ся з сильним віддїлом і казав стріляти слїпими набоями, що довело до зглядного спокою. Поле битви було застелене трупами.

— *Манджурска справа.* Послїдні жаданя Росиї в манджурскій справі суть предметом живої дискусиї в японьскій пресї. Навіть дневники, котрі доси в манджурскій справі були умірковані, висказують гадку, аби держави інтересовані в ненарушимости Хін зробили якийсь рішучий крок. — Американьский амбасадор в Петербурзї одержав від свого правительства порученє передати російскому міністерству заграничних справ ноту в справі Манджуриї. Нота, уложена в формі запитаня, є властиво сильним протестом против поступованя Росиї. Американьскому послови в Пекінї вислано інструкциї, аби хіньскому правительству висказав невдоволенє з причини російских поступлитів і аби висказав надію, що Хіни сих жадань не приймуть. — Хіньске правительство вислало російскому правительству до Петербурга ноту з офіцияльним відкиненєм жадань Росиї що до Манджуриї.

НОВИНКИ.

Просимо о надісланє пренумерати, инакше здержимо дальшу висилку ґазети.

Президент краю наміряє сими днями завідїти середні і народні школи в Чернівцях.

Повітові учительскі конференциї. Бракна рада шкільна поставила на дневний порядок сегорічних конференций питанє: „Яким способом можна селян приєднати для школи? — Вижницка повітова рада шкільна поставила надто такі питаня: 1) В чім лежить причина слабих успіхів з рахунків і ґеометриї, та як би уладити сю науку, щоби добутки були лїпші? 2). Як уділити науку рускої граматики, щоби переробити в суть річи приписану материю в приписанім часї у всїх роках шкільних? 3) Показати наглядно, які хиби лучають ся при науцї писаня і як їх анетерігати ся і усунути?

Найцїкавійшою депутациєю для нового президента буде безперечно сотка селян руских і волоских з Тарашци і Преворопів, що прийшли просити о гроші на дорогу за Канали. Се найбільший зовсїм нужди і темноти, яка панує в краю між заведбаними корінними населенєм.

Час середно-европейский на почтї. Дирекция почт і телеграфів оголошує: Силою розпорядку міністерства торговлї буде від 1. мая б. р. в службі почтовій, телеграфічній і телефонічній уживаний час середньо-европейский (час зелїзничий). Ріжниця поміж часом середньо-европейским а місцевим виносить на Буковині пересічно 42 до 43 мінут. Від дня 1. мая будуть години урядові для обслуги публичности зачинати ся і кінчити ся після часу середно-европейского.

Загальний збір Союза руских спілок хлїборобских, відбуде ся в недїлю, дня 10-го мая о год. 3-ій по полуд. в салї Народного Дому в Чернівцях з отсим порядком обрад: 1. Ухвала в справі статута, 2. вибір старшини і ради надзорчої 3. вільні внесеня членів.

Др. Сваль-Стецкий.

Хамелеоньство. Капаский „Карпат“, що називає себе „russischer Verein“ представив ся новому президентови як „ruthenischer Verein“, як про се доносить „Czernowitzer Zeitung“.

Пригадуємо всїм членам „Бояна“, що загальні збори нашого товариства відбудуть ся в суботу 2. мая 1903 о 6-ій евентуально 7-ій годинї вечером. Особливо до вас наших звертаємо ся з просьбою, явити ся як найчисленнїйше на збори. — *Виділ.*

гостї сю вістку рівнодушно, але тепер визнають своє здивованє і не вірять. Кімець-німець взяли всї товсою в передсїнок оглядати шубу і оглядають єї так довго, доки докторів Місешка не вивесе тайком із передсїнка пити порожних фляшок... Як подають взреного сестра, нагадує собі Мерфуткін, що забув в саних тютюнярку і іде до стайнї. Щоби одному не було скучно іти, бере із собою дивкова, що власне хоче сганяти конї...

Вечером того самого дня, сидить Любов Петровна у себе в кабінетї і пише листа до давньої петербурґської подруги:

„Сегодня по примірі минувших лїт — пише вона між иньшими — була у мене панахида по покійнім. Були на панахиді всї мої сусїди. Народ грубий, простий, але які серця! Угостила я їх на славу, але, розуміє ся, як минувшими роками, горячих напоїв нї капля. Від тої пори, як він умер через те, що перебирав міру, я присягла собі впровадити до нашого уїзда тверезість і тим самим відкупити його гріх. Проповідь тверезости я начала від свого дому. Отець Евменій захвачений моєю задачею і помагає менї словом і дїлом. Ах, та chère, коби ти знала, як любить мене мої медведї! Предсїдатель земської управи Марфуткін прийшов по сніданку до моєї руки, держав єї довго при устах і сьмішно покрутивши головою, заплакав: багато почуваня без слів! Отець Евменій, той чудний старик підійшов до мене і слезами глядячи на мене, лепетав щось довго, як дитина. Я не розуміла його слів, але умію порозуміти щире почуванє. Справдї, той красний мущина, о нїм я тобі писала, кличав передїмною на колїнах, хотїв віддекламувати свої стихи (він у нас поет), але... не стало сил... перехилив ся і упав... На великана напала істерия... Можеш представити собі нїй захват! Не обійшло ся впрочім і без неприємностий. Бідний предсїдатель мирового уїзда Алашкін, чоловік поважний і апоплектичний, почув що йому не добре і перележав на софі дві годинї в непритомнім станї. Прийшло ся відливати його водою... Спасибіг докторови Дворагінови: прийшов із своєї аптики бутильку коняку і прокочив йому носи; від того він скоро прийшов до себе і його відвезли...“

З російського перепів

Мик. Левицкий.

Головні весняні збори „каси позичкової і щадничої в Ставчанах“ відбудуть ся в неділю дня 3. мая н. ст. с. р. в „Народнім Домі“ в Ставчанах о 3. год. по полудни із слідуючим дневним порядком: 1. Справоздання діяльности старшини за минулий рік. 2. Вибір касиєра і установлене до „Союза руских хліборобских спілок на Буковині“ „Сезаньска Каса“. 4. Вільні внесеня. — *Денис Тотеснул* касиєр.

Загальні збори Каси позичкової і щадничої для громади Рогожешті відбудуть ся в неділю, дня 3. мая 1903. — *Петрашук* касиєр, *Шендру* начальник.

Отворене райфайзеньскої каси в Оршівцях відбудеть ся дня 17. мая с. р. о год. 11. рано в будинку Петра Чабана зі звичайним дневним порядком. — *Омеляи Попович*, начальник *Тодор Николайчук*, заступник.

Про антисемітскі розрухи в Кишеневі в часі Великодних сьвят пише „Прав. Вестник“: Розрухи почали ся грабленем жидівских крамів і домів і скоро прийняли знамена загальних розрухів. Мимо старань поліциї і помочи відділів війска не можна було спинити розрухів. Гуртки мужиків переходили улицями і побивали шиби та нищили жидівске майно. При тім вибито також шиби в кількох християньских домах. Другого дня розрухи повторили ся в грізнійшім виді, бо прийшло до кровавих стріч з війском. Війско засипане камінем і револьверовими кулями, дало кілька разів сальву. Того дня погибло 26 осіб, тяжко ранених було до 75, а легко ранених около 200. Наслідком розрухів заведено в Кишеневі і в околици військовий стан.

Малий фейлетон.

Марк Твен.

Червона кульочка.

Було то за часів Олтаєра Кромвеля. Полковник Міфер був наймолодшим полковником в армії. Мав ледво тринять літ, а поміжю того уходив за досьвідченого і хороброго жовнїра і ізза того не тільки набув великої слави, але також узискав високу військову степень. Значення чаністало його велике нещастє, темні хмари затьмили ясний небосклон його житя.

Був довгий вечір зимовий. На дворі лютувала сніговиця, в кімнаті панувала тишина гробова. Полковник і молода його жінка сказали собі вже всьо, поділили ся больом. Тепер сиділи перед грубою, мовчачи вижидаючи...

— Зараз прийде Орися — сказав полковник — обітри сльози і пізнайсь перед нею спокійних...

На порозі з'явила ся мала сонцятина дівчинка. Обильні сонця вогонь палали на її чисту сорочку. Полковник вхопив єї в обійми і окрив малу головку поцілунками.

— Алеж, татуньо!

— Я на тебе гніваю ся. Побурив ти мені волосє...

— Не гнівай ся, Орисю! Скажу тобі за се байку...

Раптом родичі здержали віддих. Чути звіс кроки, що раз близше, близше... Ні, минули і затихли...

— Отже, яку хочеш байку, веселу?

— Ні батьку, ліпше страшну! Не можна завсїди слухати таких веселих байок. І пістунка казала менї, що людям не завсе весело. Чи се правда?

Мати зітхнула, а батько відповів сумно.

— Правда, дитино. На сьвітї трапляють ся нещастя. Се сумно, але правда.

— Отже, скажи менї байку сумну, страшну, аби ми гадали, що то нас навістило нещастє. Сядь, вечечко побіч і дай менї руку, щоби менї не було лячно. Ну, вповідай батьку!

— Добре. Було трех полковників...

— Таких, як ти?

— Таких... На війнї передусім заховувати треба карність. Полковникам наказано удати напад на неприятеля, аби закрити відворот головних сил, але вони, в запалі і розгарі битви напали направду на неприятеля, побили і приневолили до утечи. Начальний командант розгнївав ся і, хоч не міг зганити їхньої хоробрости, велїв віддати їх під суд воєнний.

— Начальний командант то Кромвель, батьку, правда? Я його бачила... Проїжджа часто попри наш дім, завсїди гнївливий; я гадала собі, що його всї лякають ся. Але я не бою ся, завсїди гляди на мене так лагідно.

— Тихо, сорово!.. Слухай дальше! Полковників увязнено і принесено до Льондону. Тут пущено їх на слово чести домів, аби могли попрощати ся з родиною... Знова кроки... Ні, стихли.

Молода женщина притулила ся до мужа, сали єї обусили.

— Сегодня власне приїхали до Льондону.

Дитина отворила широко здивовані очи.

— Батьку, то не байка, то правда?

— Так дитино!

— Ах, ні то добре! Но, говори далї... Чого плачеш мамо!

— Ні, Орисю... Я думала о бідних родичах...

— Не плач, всьо добре скінчить ся, побачиш... Говори, батьку, скоро, як то скінчило ся і як після того всї були щасливі.

— Наперед заведено їх до казниці. Суд воєнний засудив їх на розстрілене.

— Кто, убити?

— Так.

— Ах, які то недобрі люди! Мамо, не плач! всьо буде добре...

— Отже трех полковників...

— Та їх знаєш, батьку?

— Так, Орисю... засуджено на смерть. Всїм стало їх дуже жалко, а навіть судиї пішли просити начального команданта о уласкавлене. Але Кромвель відповів, що полковники мусять бути покарані для приміру. Приклякав їх до себе і спитав, як би вони поступили собі на його місци. Відповіли, що знають добре, що заслужили на кару смерти. Се тронуло начального команданта, і по короткім намислї казав їм тягнути жереби. Один згине, двох лишить ся при житю. Полковники віхмовили.

— Ізза чого, батьку?

— Відповіли, що жеребів тягнути не будуть і велять померти разом...

Знова кроки... Одисмаїтні кроки жовнїрсї...

— В імени права — отворити!

— Ах се жовнїри, я так люблю жовнїрів! Відчиню їм сама...

Зіскочила з колїн батька і відчинила двері широко.

— Прошу увійти! Батьку, се гренадієри!

Війшов відділ жовнїрів, офіцир по військовому вклонив ся, полковник мовчаливий і поважний так само відклонив ся. Молода женщина стояла блїда як смерть, одная на позір спокійна, а дитина глядїла на всїх здивованю.

Іще один поцілуй довгий, горячий.

— ...Бачиш, мамо, чи не говорила я, що всьо добре скінчить ся? Тепер батько пішов до казниці упільнити полковників!

— Ніщо, дитино, бідна сирота — шепотїла нещасна мати, притискаючи дівчинку до грудий.

* * *

На другий день молода женщина захорїла тяжко. Лїкарі осружили єї лїжко. Орисю не впускано до кімнати хорої. Дівчинка вбрала ся і непомітно вибігла на вулицю. Вилю її на гадку, аби упередити о хоробі матери батька, котрий є в питаделї і о нічім не знає.

О тій самій порі Кромвель візвав до себе суддїв. Стояв на середині кімнати, суворий, неумолимий. Один з суддїв промовив перший:

— На нїчо не здали ся наші намови. Жеребів кидати не хотять, волять померти разом.

Кромвель зморщив гнївно брови.

— Добре, жереби тягнути не, хто инший. Вашів привпровадити до сусїдної кімнати і уставити лицем до стіни, зі завязаними в зад руками. Опісля приклякав дижурного адютанта і велїв привпровадити першу дитину, яку зустріне на улици. Адютант на подвірю зустрінув малу Орисю і повернув з нею сейчас. Дівчинка пізнала Кромвеля, перед котрим дрожали перші достойники держави, вдрапала ся на його колїна і сказала:

— я пана знаю, пане Кромвель! Бачила я пана, коли приїжджав ти попри наш дім. Нїколи не боялa ся я пана, як всї другі. Чи пан мене памятає?

Кромвель усьміхнув ся.

— Приро менї, але...

— забув мене пан, правда?

— Так, але тепер пізно о тобі, дитино, не забуду, даю тобі слово. Подибаєш до моєї дівчинки, котрої вже не має на сьвітї. Давно вже то було...

— Який пан добрий! Прошу мене поцілувати.

— З приємностию, дитино... Скажи менї, чого жадаєш, всьо для тебе зробю.

Дівчина плеснула в руки з утїхи, коли нечайно почула широні кроки жовнїрів.

— Жовнїри, жовнїри, хочу їх побачити.

— Зараз дитино, зажди хвилину.

Кромвель взяв зі стола три кульочки деревянні, дві білі, одну червону. — Червона означала смерть.

— Які гарні кульочки? — Чи то для мене? — І ся червона?

— Ні, дитино, то не для тебе. Заганяй до другої кімнати. Побачиш там трех людий, що стоять лицем до стіни, з руками завязаними взад. Зближи ся до них і кождому вложи в руку одну кульочку. Опісля прийди до мене.

Орися зникла за завісою, а Кромвель остав ся сам.

— Хіба Бог сам віддав менї сю гадку — говорив до себе — і вказує, хто має остати при житю...

Тимчасом дівчинка в другій кімнаті з цікавостию споглядала на жовнїрів і три стовпи неподвижно під стіною постаті.

Нагло усьміхнула ся.

— То батько, — шепнула кишком — я його пізнала. Дам йому найгарнїйшу кульочку червону...

Усьміхнена підійшла на пальцях, зложила кульочки в витягнених долонях, після чого закликала весело:

— Батьку, гадай, що маєш? То я тобі дала.

Полковник глянув на кульочку, опісля пан на колїна і устиснув дитину, котра видала на нього засуд смерти. Жовнїри, офіцири і вазаї стояли неподвижно. По хвили з усїх грудий мужеских розлаг ся плач, страшний плач мужеский...

Офіцир дикурний зближив ся до полковника і дотикаючи його рамени, відізвав ся тихо:

— Обовязок приневолює мене...

— До чого? — весело спитала дівчинка.

— Відпровадити твого батька...

— Не можна. Мати хора, батько мусить йти зі мною до хати. Ходи-м, батьку...

— Не могу... Мушу йти з ним...

Дівчинка тупнула ніжкою на офіцира.

— Прецінь сказала я панови, що мама хора і мусимо зараз йти домів.

— Дайби я много, аби зробити, що хочеш, мала... Наперед, жвро!

Орися скочила до сусїдної кімнати і повернула, ведучи за руку Кромвеля. На вид диктатора всї станули, як окопані.

Кромвель задрожав.

— Хто! Се твій батько?

— Ах так, прецінь кому иньшому не дала би я тої гарної, червоної кульочки!

— Боже! — прошептав Кромвель — о мало не сповнив ся страшний злочин.

Орися стратила вже терпеливість.

Вели його увільнити, — кликала з плачем. — Сказав ти, що зробиш всьо, що буду хотїла, а не хочеш увільнити батька... Лагідний усьміх проясняв суворе лице Кромвеля. Взяв дитину за руку і сказав:

Добре, що не прийшов я за пізно. Маєш правду, дитино: я прирік, що зроблю всьо, що схочеш і слова мушу додержати. Полковнику, ви вільний! Возьми доньочку і йди домів.

Переклав *О. Сьвітлан.*

НАУКА, ШТУКА, ЛІТЕРАТУРА.

Максьм Горький „Міщани“ сцени в домі Безсемйонова. Драматичний нарис в чотирьох діях. Переклала Маруся Полтавка. З переднім словом і портретом автора. Видавництво тов. українських студентів „Січ“ в Чернівцях (перед тим „Молода Україна“) ч. VII. Накладом товариства. Ціна 1 кор.

В слові від видавничого комітету кажеть ся між иньшими, що чисто студентскі справи, які захопили усю академічну українську молодїж в Чернівцях, клопоти з адміністрацією і иньші, зовсїм від молодїжи незалежні причини, спинили видавничий рух, який так гарні видав овочі за останні два роки. Від видання „Молодою Україною“ „Відгуків“ минув рік і аж тепер вдало ся видати слїдуючу книжку, голосний твір М. Горького „Міщани“. — Що до змісту видавництва кажеть ся, що видавничий комітет буде держати ся даньної програми. За „Міщанами“ пійдуть иньші твори Горького, твори Толстого, Достоєвського, Вересаєва, Андреєва, як також твори молодших українських авторів. — Темпо, в якому виходити муть випуски бібліотеки, не зовсїм буде залежати від вид. комітету. Тут жде „Січ“ спічутя і піддержки від української суспільности, що їй на серцї лежати ме культурний розвій нашої нациї.

По слові від вид. комітету слїдує передне слово, написане незвичайно тепло і з молодечою вервою, в якім в простих чертах представлений розвій російської літератури, єї звязь із суспільною еволюцією і житєпись та оцїнка таланту найзнаменитшого російського художника слова, М. Горького.

Книжка представляєть ся що до зверхної форми дуже гарно і обіймає 129 стор. друку. В порівнаню зі змістом і зверхньою формою являєть ся книжка казочно дешевою. Ми певні, що знайдеть ся вона в хатї кождого Українця, що сприяє розвоєви рідної літератури, що сприяє роботї нашої чернівецької української молодїжи. — Замовляти можна у п. Омеляна Могильницкого в Рускій Касї (Петровича 2), як також в обох руских книгарнях у Львові. *Н. Лев...*

Надіслане.

Тов. „Руска Бесїда“ в Чернівцях отсим завзиває всїх тих Вп. Панів котрі взяли в розпродаж

Православні календарі

а до сеї пори не звернули анї примірників анї гроший, аби як найскорше се зробили, бо в противнім разї товариство буде приневолене иньшою дорогою домагати ся своїх претенсий.

Телеґрами „Буковини“.

Відень, 30. цьвітня. Король саский відїхав вчера до Монахова у відвідини до князя реґента баварского Леопольда. Цїсар відпровадив короля на дворець і сердечно його попращав.

Рим, 30. цьвітня. Анґлїйский король Едвард в товаристві короля Віктора Емануїла звиджував вчера Пантеон та инші особливости Риму.

Шанґай, 30. цьвітня. Відбули ся ту збори Китайців із всїх провінций. Бесїдники відкликували ся до патріотизму зібраних і взивали правительство, аби не робило инших уступок для Росиї в справі Манджуриї.

Належитість за Оголошеня за один раз:

Ціла сторона вонтує 80 К. — Одна трета сторони через цілу ширину 10 К. — Пів сторони 15 К. — Чверть сторони 7 К. 50 с. — Одна осьма сторони 3 К. 75 с. — Одна шістьнаста сторони 1 К. 88 с. — **Дрібні оголошеня** (в шиальтовій ширині стрічок) по 4 сотики за верш. — При кільканазових уміщенях опускаєть ся на пій процент після скількости уміщеня.

Склад товарів Б. Бальтінестра молод.

Чернівці, улиця Головна-Енценберга ч. 3.

Склад ц. к. упривілейованої фабрики товарів з аль- паки і хіньского срібла В. Бахмана і Сп. у Відни.

Вахлярі коронові і з правдивих струсових пер, ручки перлові і з черепахи. Вахлярі Glacé, найновійший вироб, в білих, чорних і всіх инших барвах модних.

Рукавички: білі Glacé, шкіряні Ясміш і шовкові у всяких довжинах для пань і панів.

Коци до подорожи на повози і сани, а також наприкладі на ліжка. Найновійші бронзові товари і з старого срібла. Склад правдивих петербурских кальшів і черевиків до снігу.

Балеві краватки: найновійшого жанра. Балеві мужеські сорочки шовкові, з Piqué і батисту. Найновійші воникри і маншети, хусточки шовкові, батистові і полотняні. Гуцики до воникрів і шемізетові. Мужеські шкарпетки.

Іма нішного сезону продають ся по дуже знижених цінах всі товари кожухові, плетені, воняні і черевики.

Прибори до Lawn-Tennis, ракети, пилки, до сього черевики всяких родів і инші спортові прибори.

Більші засоби на складі: перпиньєві сучки, дамські парукавки, чапочки, колєри і т. д. Правдиві білизна Ееґера: платаниці, мужеські панчохи, шкарпетки. Chenillen Escharpes і хустки, воняні шалї і хустки воняні і полотняні дамські спідниці, кожухи; отрівачі пудьєв і дитин; плетені воняні і футровані шкіряні рукавички. Полотняні і шкіряні черевики для пань, дівчат і дітий, а також футровані штіфлети. Черевики до сонганки для панів і пань.

Ц. к. склад оружия, патронів і пороху. (—)

Красне, добре і дешево.

Улиця Ратушева ч. 6 Готель „Централь".

Улиця Ратушева ч. 6 Готель „Централь".

Перед тим

МАРКУС ФУРЕР

Магазин одягів дамских і мужеских

Чернівці

ул. Ратушева 6. Готель „Централь"

(в льокалю Якова Гольда)

ВСІЛЯКІ ЗАМОВЛЕНЯ

виготовляють ся сейчас.

Кождого тижня **НОВОСТИ** для конфекциї пань, панночок і панів. Новости: з Манетах, капелюхах і плащах в найлїпших виробах віденських і берлиньских сальонів.

Одяги для панів, хлопців і дітий. Загортки, ульстри і шлафроки. Футра звичайні і до подорожи і всілякі з сих газуль вкладні артикули з первородних фабрик.

(15—20)

Красне, добре і дешево.

Красне, добре і дешево.

Перша буковинська

спеціяльна робітня обуви і ортопедичне заведенє

ІВАНА ДІКА

абсольвента майстерского курсу ц. к. технольоґічного ремесьдного музея у Відни, і напрямленого судового знавця

поручає

ВЕЛИКИЙ СКЛАД ОБУВИ

найновійшого крою для пань, панів і дітий.

Замовленя виготовляють ся сейчас з заграничних шкір.

При замовленях з провінциї нежадаю, аби прислати з'умлий черевик на міру.

Чернівці

ул. Руска 11, а **Філїя** ул. Ратушева 17. (під „золотою Грушкою").

7 (—)

Друкарня „Рускої Ради" в Чернівцях

отворена в неділю і сьвято від 9 до 11 години рано.

Друкарня тов. „Рускої Ради"

поручає отсї книжки:

Видани тов. „Руска Бесїда":

	К. с.
* * * „Вадиха" сьвітільна книжка	—·24
Ів. Снєгн. „Образки з природи"	—·20
О. П. „Хлопці сьвітлиці"	—·40
Олекса Попович „Розвідки"	—·40
Корнель Н. Устиянович „Три цікаві загадки"	—·40
В. Умінський-Ф. Королевський „Як пишетала земля і який буде її кінець."	—·30
Проф. О. Ерешчук „Іван Сучавський"	—·40
Ів. Франко. „Провіщеть"	—·20
Ф. Колесса. „Наша дума"	2·50
Гаршин. „Малярі"	—·20
* * * „Зерно"	—·20
* * * „Кожной по заслуґі"	—·20
О. П. Кониський. „В день сьвятої неділї"	—·20
Ю. О. Федьькович. „Проскурня"	—·20
Олекса Попович. „Листівка" (старі річники.)	2·—

Видання тов. „Руска Школа".

Парановский Мечислав. „Педаґоґіка"	1.20
Ок. Попович. „Методика" I часть	—.60
„ „ „На біді збогатіла"	1·—
„ „ „10 казок для дїточок"	—·20
„ „ „Вібірка вакоміс"	1·—
Ів. Снєгн. „Образки з книги"	—·20
Шпайдарневский Сергій. „Руска Читанка" для II. клясу гімн.	2·80

Др. Стев. Смаль-Стоцкий. „Громада"	—·20
„ „Передвіки" як викладати касу	—·40
„ „Бурлаченьска Руса"	2.4
„ „Minoritätsvotum" in der vom k. k. Bukowinaer Landesschulrathe behufs Regelung der ruthenischen Schulorthografie"	—·40
Ю. О. Федьькович. „Повні жаноцкі"	—·20
„ „Твори" том I.	—·40
Франко Іван. „Руско-українська література"	—·20
Теодот Галіп. „Домашний лікар"	1·—
Шгулах Братей. „Перхоньскі нгідки"	2·—
О. Шпитко. „Листи з ноків"	—·30

Важне для кождого!

Важне для кождого!

Випродаж!

По дуже дешевій цїні, лише за 2 зр. 95 кр. прекрасний гарнітур, складений з 14 ріжних предметів, а іменно:

1 годинник кишеньний, анкер ремонтоар (на жадане посріблений) з гарно ґраверованими накладками, докладно реґульований, з трьохлїтною ґарантиєю і етуї.
1 гарний ланцушок з годинника або кільце з кутиком. Паризкої системи.
1 шпилька до краватки, з ґольдини іміт. брилянт.
1 пара виполированих спинок до маншетів, марка „Garantie".
1 гарнітур (3 штук) шпинок з ґольдини до воникрів і сорочок.
1 пара ногтків з правдивого срібла, значного уряду. 1 (18—20)
1 перстень ґольдини з гарним каменем.
1 кишенькове зеркальце і етуї.

Той самий гарнітур з годинником золоченим в огню, який не тратить полиску коштує лиш 5 зр. 10 кр.

Сих 14 гарних і цїнних предметів разом з годинником (анкер ремонтоар) розсилає за 2 зр. 95 кр. (за попередньою або висилкою наперед гроший) фірма:

Brüder Hurviz

Exporthaus, Krakau, Stradom Nr. 17.

Коли се кому не сподобає ся, може до 8 днів звернути і дістати гроші назад, єдиє нема решта. — Богато ілюстрованої катальоґи годинників, ґарнітур золотих, срібних і з хіньского срібла тощо по малій цїні — gratis і franco.

Важне для Вп. відпродавців. (0—0)

Папірня тов. „Рускої Бесїди" в Чернівцях,

ул. Петровича ч. 2

звертає отсим увагу Вп. Панів Торговельників, особливо по селах, аби гуртом закупонували не де инде але в нашій папірни

всякі прибори шкільні,

а іменно:

зошити, оловці, пера, стирки, (радирки), чорнило, крейду, папір, губки, таблички, лїнії і проч.

Все те дістануть у нас по фабричній цїні і зможуть на тім красший дохід мати. Всї ті артикули суть далеко лїпші як в инших склепах.

Найновійші Schulversäumnisse

получити можна

в друкарні „Рускої Ради", в Чернівцях

улиця Петровича ч. 4.

Православний

! МОЛИТВЕННИК !

Доносимо до загальної відомости, що вийшли **„короткі православні молитвенники"**, видані товариством „Руска Бесїда". Купувати можна в нашій Папірні (улиця Петровича ч. 2, Чернівці). Цїна примірника в гарній оправі 24 сотиків (12 кр).

(0—0)

В ПАПІРНИ „РУСКОЇ БЕСЇДИ"

в Чернівцях (Петровича 2)

суть на складї

слїдуючі книжки:

Наша дума Ф. Колесса на 2 кор. 50 с.
Пісоня Ос. Юр. Федьковича I., II. і IV. том по цїнї: 7·20, 6·80, 4·—, 2·60, 3·— і 12·60 к.

При більшім закупні опускає ся значний рабат. (0—0)

Видає товариство **„Руска Рада"** в Чернівцях. За редакцию відповідає Іван Захарко.

З друкарні товариства „Рускої Ради" в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

Ч. 47. Чернівцї, недїля дня 20. цьвітня (3. мая) 1903 р. Рочник XIX.

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ
що середи, пятницї і недїлї,
з тижневим додатком
„РУСКА РАДА“.
Редакция адміністр. і експедиция
при улици Петровича ч. 2.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациї неопечатані вільні від оплати почтової.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“
разом з „Рускою Радою“:
на цілий рік . . . . . 20 К. — с.
„ пів року . . . . . 10 „ — „
„ чверть року . . . . 5 „ — „
„ місяць . . . . . 1 „ 70 „
Поодиноке число „Буковини“ 16 сотиків.
Передплата і належитість за інсерати платні в Чернівцях.

Відповідь мінїстра Гартля на інтерпеляцию п. Нігуляка, Николая Василька і тов. в справі обсади руских громад на Буковинї румуньскими сьвящениками, що не розуміють і вороже відносять ся до рускої мови.

Як ми вже доносили в попереднім числї нашої часописи, відповів мін. Гартель дня 30. м. м. на висше наведену інтерпеляцию наших послів і сказав меньше-більше ось що:

Передусім прекритикував міністер зміст інтерпеляциї і сказав дальше: „Головна їхня брака відповідного числа руских сьвященників фунгує тепер в 82 буковиньских громадах із переважно, або виключно руским населенєм 87 сьвященників, що почувають ся до румуньскої народности. З того володїє рускою мовою 66, або 75·8 проц. цїлковито, 19 то є 21·8 проц. в меньшій мірі, а двох сьвященників малоби не уміти рускої мови. З тих двох сьвященників, є один наставлений в парохії, що підлягає приватному патроматови, що до обсади якої не має проклятика управа цїлої інтерпеляциї, а другий є кооператором, якого буковиньска гр.-прав. консисторія тільки задля того висилає до рускої парохії, бо не було сьвященика, що володїв би рускою мовою.

В виду такого стану річи не можна уважати загально трафним твердженє панів інтерпелянтів, що в бук. гр.-ор. архидиецезії фунгують по руских громадах сьвященики не володїючі рускою мовою.

Що-до бесїди, в якій відправляють ся богослуженє по бук. гр.-ор. церквах, істнує засада, що бесїда богослуженє має взагалї стосувати ся до бесїди парохіянів, хоч що при тім треба брати під увагу також язикові меньшости в поодиноких громадах і національну приналежність церковного патрона так, що поодинокі части богослуженє відбувають ся в бесїдї дотичних факторів. Відступленє від тої засади трафлять ся в поодиноких случаях; одная державна управа осьвіти старає ся такі случаї подавати до відомости дицезальної управи і напирати на їх усуненє.

Що до язика, в якім мають вести урядову кореспонденцию гр. прав. сьвященики, не постановляє церковно право гр. прав. церкви нїчого. Урядові зносини гр. прав. сьвящеників із сьвіцкими урядами відбувають ся в нїмецкій бесїдї, з партиями в тих краєвих язиках, якими вони послугують ся, отже поступованє, против чого із державного боку не можна нїщо закинути.

Так само нема нїякої конкретної норми що до язика в якім мають ся вести метрики в гр.-ор. архидиецезії. Відвикнено до року ведено метрики ще до шістьдесятих років по всїх громадах в румуньскій мові і сьвященики послугували ся при тім загально уживаної кирилицї. На початку шістьдесятих років одная, приняла румуньска мова до письма латиньскі букви і гр.-ор. сьвященики почали уживати латиньского письма при веденю метрик. В тім самім часї почато уживати в богатьох громадах при веденю метрик рускої мови, в якій і тепер послугують ся кирилицї і против сього не виступив нїхто, бо не було що до сього нїяких норм. По усуненю кирилицї, а запровадженю латиньского письма до румуньскої бесїди, запроваджено звичай, що особи і назви місць при вписуваню до румуньских метрик приступовують ся до румуньского язикового ідїому і се могло викликати нарікане на румунїзацию руских осіб і назвищ місцевостий, хоть латиньске письмо в румуньскій мові відповідає що до руских імен рівнозвучно давнїйшій кирилицї.

Щоби в тім взглядї довести до вдоволяючої рівноваги, приступлено до відповідних кроків і правительству лежить на серци, щоби ті наміри як найскорше покінчити і рішити се питанє.

Взвіщи, що тичить ся ворожого заховання румуньских сьвящеників по руских громадах при виборах, то правительство не заведбувало нїколи вмішувати ся в сю справу, як справді зайшла колїзия між обовязками сьвященичого стану а горожаньскими обовязками.

Самі інтерпелянти признають що після їх переконаня наступило справдїшнє поліпшенє у відносинах, на які вони нарікають; се усьпіх, який треба приписати консекветному вмішуваню правительства. Що до сього, що інтерпелянти добачують в обох наведених случаях із послїдного часу, іменно в публїкациї статї против Русинів, яка має походити з під пера румуньского сьвященика против рускої мужицкої бандерії, докази застою в оплакаших відносинах, в котрих в послїдних часах наступило значне поліпшенє, то треба вказати на се: Навіть в случаю, що автором згаданої вступної статї „Buk. Journal-у“ справдї є якийсь румуньский сьвященик — чого однако не можна було сконстатувати, навіть коли би нарікане згаданої сьвященика позводив собі на прокляв, який не є дозволений в гр. ор. церкві, перед своїми парохіянами вертаючи з церкви домів, то навіть в такім случаю не можна би з таких поодиноких недробниць робити загальний висновок на заховане румуньских сьвящеників в руских громадах.

Що тичить ся стараня, якого жадає ся в другій точцї запитаня в інтерпеляциї, о підвисшенє числа гр. ор. сьвящеників, то позволю собі вказати на сей факт, що правительство намагає ся вже від многих лїт зарадити браковя гр. ор. руского сьвященства. В тім напрямі можна би зарадити передусім систематизованєм катедри для практичної теольоґії з руською викладовою мовою, а опісля заснованєм катедри для церковно-славяньских мов на гр. ор. теольоґічнім факультетї в Чернівцях. Опісля постановило правительство завести румуньский і руский обовязковий курс язиковий при гр. ор. митрополичій духовній семинариї в Чернівцях, аби кандидати духовного стану також серед їх богословских студий дати спромогу набрати відповідної кваліфікациї в обох краєвих мовах. В тій справі ведуть ся від довшого часу переправи з властями дицезальними і вони відай вже в скоротнім часї дадуть задоволяючі результати.

Так само суть майже вже на укінченю переправи в справі побільшеня числа гр. ор. руских духовних кандидатів через заснованє стипендий для ґімназияльних учеників гр. ор. конфесиї.

Взвіщи наложить згадати, що чимало причинить ся до збільшеня руских духовних кандидатів також гр. ор. руский інтернат, що отримує річну значну субвенцию від релїґійного православного фонду.

А що правительство яко мога найбільше піклує ся тим біжучим питанєм, то можна ожидати, що руске населенє добачить поліпшенє в послїдних роках тутешних відносин і офірувані средства уже зі зрозуміньем та що в Буковиньских гр.-ор. руских парохіях уложать ся так відносини, що відповідати муть як інтересам рускої людности так і інтересам гр.-ор. церкви“

Вісти з цїлого сьвіта.

— *З Руского клюбу.* Руский клюб відбув дня 29. цьвітня засїданє, на якім застановлювано ся над справою обсади галицкого намісництва. Руский клюб висказав ся в тій справі в той спосіб, що найвідповіднїйшим кандидатом на місце галицкого намісника бувби який архикнязь, або високий ґенерал в службі, якому треба би додати цивільного адлятуса. Тільки в той спосіб можна би загарантувати Галичинї об'єктивну управу. В той самий спосіб задивляють ся на справу обсади місця галицкого намісника і рускі часописи в Галичинї.

— *З парляментарних комісий.* Парляментарна комісия шкільна радила оноді над проєктом закона о титулї інжинера. Відчитано внесенє що-до сотвореня титулу „академичний інжинер“ і „інжинер державний“. Принято параґраф, що укінченим слухачам висших шкіл промислових або рівнорядних заведень краєвих чи заграничних, котрі

А. П. Чехов.

Ну, публика!

Досить, не буду більше пити!... Нї... за нїщо! Пора вже нарозумити ся. Треба працювати, трудити ся!... Хочеш платню побирати, так працюй чесно, усердно, совісно, не жалуючи спокою і сну. Забаву кинь... Приняв брате дарон платню брати, а се от і не гарно... і не гарно...

Вичитавши собі кілька таких моральних проповідий, над'кондуктор Подтягін начинає почувати в собі непоборене стремлїнє до праці. Вже друга година в ночи, але не зважаючи на се, він будить кондукторів і разом з ними їде по ваґонах контролювати білети.

— Ваши... білети! — викрикує він, весело клацаючи щипчиками.

Сонні фіґури, окутані ваґонним півсумраком, будять ся, потрясають головами і подають свої білети.

— Ваши білети! — звертає ся Подтягін до пасажира II. класи, грубого, жилястого чоловіка, окутаного в шубу і одїало і окруженого подушками. — Ваши... білети!

Жилястий чоловік не відповідає. Він погружений в сні. Над'кондуктор торкає його за плече і нетерпеливо повтаряє:

— Ваши білети!

Пасажир будить ся, отвирає очи і зі страхом глядить на Подтягіна.

— Що? Хто? а?

— Вам говорять по людски: ваши... білети! По—о—фатиґуйте ся!

— Боже мій! — стогне жилястий чоловік, вкриваючи лице як до плачу. — Господи, Боже мій! Я терплю на ревматизм... три ночи не спав, умисно морфіну зажив, щоби уснути, а ви... за білетом! Таж се безсовісно, по-людськи! Як би ви знали, як тяжко мені заснути, то не стали би безпокоїти мене такою дурницею... Несовісно, недобре! І на що вам мій білет здав ся? Навіть глупо!

Подтягін роздумує, чи йому обидити ся, чи нї, — і рішає обидити ся.

— Ви тут не кричіть! Тут не коршма! — говорить він.

— Таж в коршмі люди гуманнїйші... нашляє пасажир. — Коби я заснув тепер другий раз! А диве дїло: всю заграницю я їздив і нїхто там від мене білета не жадав, а тут, слепо чорт їх під лоботь дюгає, то кажене, то кажене!...

— Ну, то їдьте за границю, як вам тим подобаєть ся!

— Потано капочку! Так! Мало того, що морять пасажирів загаром, духотою і сходами, так хотять іще, чорт їх побери, формалїстикою добити. Білета йому захотїло ся! Скажіть, що за ціль! Коби се хоть для контролї робило ся, а то от половина поїзда без білетів їде!

— Послухайте, пане! — залазить ся Подтягін. — Як ви не перестанете кричати і безпокоїти публики, то я буду примушений висадити вас на стациї і уложити про сей факт письмо!

— Се обурюче! — негодує пудженний, отворає очи і скрививши до плачу лице, спирає ся на опірку сидженя.

— Боже мій! Зажив другий порошок і тільки що задрімав, а він опять... опять! Молю вас, змилуйте ся надімною!

— Ви от можете поговорити з паном начальником стациї... Чи маю повне право домагати ся білета, чи нї?

— Се непосьмо! Нате вам ваш білет! Нате! Купцю іще пить білетів, тільки дайте мені умерти спокійно! Чи ви самі нїколи не були хорі! Безсовісний народ!

— Се просто обурююче! — негодує якийсь пан у військовім убраню. — Инакше не можу поняти тої зачіпки!

— Оставте... морщить ся начальник стациї, торкаючи Подтягіна за рукав.

Подтягін стискає плечима і виходить поволи за начальством стациї.

— Пробуй тут догодити! — міркує він. — Я через нього завізвав начальника стациї, щоби він понял, успокоїв ся, а він... дмить ся.

Друга стация. Поїзд стоїть десять хвиль. Перед другим дзвоненом, як Подтягін стоїть коло буфета і пє сельтерську воду, підходить до нього два пани, один в уборі інжинера, а другий у військовім пальтї.

— Слухайте над'кондуктор! — звертає ся інжинер до Подтягіна. — Ваше поведенє взглядом хорого пасажира обурило всїх очевидців. Я інжинер Пузицкий, а се... пан полковник. Як ви не оправдаєте ся перед пасажиром, так ми подамо жалобу до начальника руху, нашого спільного знакомого.

Хорий пробуджує ся, дуже обиділий. — Чіпає ся хорого чоловіка! Послухайте, майте серце!

— Таже вони самі дають ся! — спускає з тону Подтягін. — Добре, я не возьму білета... Як вам подобаєть ся... Тільки от, самі знаєте, моя служба того вимагає... Як би не служба, то певне,... можете навіть начальника стациї поспитати... Кого хочете, поспитайте...

Подтягін стискає плечима і відходить від хорого. Зразу уважає себе за ображеного і троха пониженого, але потім, перейшовши два-три ваґони, починає відчувати в своїй над'кондукторській груди певного рода неспокій, похожий на гризу совісти.

— Справді, не треба було будити хорого, — думає він. — Впрочім я не винен... Вони там думають, що я з жиру, от, не маючи що робити, а сього не знають, що так служба вимагає... Як они не вірять, так я можу до них начальника стациї привести.

Стация. Поїзд стоїть пять хвиль. Перед третим дзвоненом входить в описаний ваґон II. класи Подтягін. За ним іде начальник стациї, в червоній шапці.

— А от, сей пан, — починає Подтягін: — говорять, що я не маю повного права жадати від них білета, і... обиджають ся. Прошу вас, пане начальнику стациї об'яснїть їм — чи я в службі маю право вимагати білета, чи нї? Пане, — звертає ся Подтягін до жилястого чоловіка.

— Пане! Можете от запитати ся начальника стациї, як не вірите.

Хорий пробуджує ся, дуже обиділий.

по 4-літній практиці на поли технічнім мали дійстно титул інжинера, має міністерство просьвіти дозволити на просьбу, щоби той титул задержати на дальше. Міністерству просьвіти дає ся право дозволу на уживанє титулу інжинера також таким особам, котрі не мають згаданого образованя шкільного, але з огляду на свою технічну діяльність мали титул інжинера перед правосильностию того закона. По правосильности закона може міністерство просьвіти дозволити укінченим слухачам висших шкіл промислових або рівно поставлених вишших заведень красних або заграничних уживати титулу інжинера, коли інтересовані особи своєю науковою діяльностию або практичною працею виказують достаточне фахове образованє на поли технічнім.

— *Гостина короля Едварда в Римі.* З Риму доносять, що в часї вчерашного галевого обіду підніс король Віктор Емануель тоаст в честь англійского короля, зазначуючи, що Італія і Англія були все для себе прихильні, як в добрих так і в злих часах. Король висказав надію, що та приязнь буде вічно тревати і чим раз більше кріпшати. Дякуючи за тоаст, відповів король Едвард, що під многих иже літ істнуюча дружба між обома державами не ослабне. Оба народи: англійский і італіяньский люблять свободу і ішли спільною дорогою цивілізациї і поступу, дбаючи рівночасно о удержанє загального мира. Король не сумнїває ся, що й на дальше оба народи будуть спільно працювати для свободи і загального добра всїх народів. — Опісля при гарній погоді відбула ся велика войскова парада в честь короля Едварда. В параді взяло участь 20 тисячів. По правах войско дефілювало перед обома монархами. По войсковій параді о годині 3½ з по

— Панове, також я... також ви... — оторопів Подтягін.

— Пояснень нам не треба. Одначе упереджуємо, як не справдаєте ся, так ми беремо пасажира під нашу опіку.

— Добре, я... я, пожалуйте, оправдаю ся... Позвольте...

Через пів години входить Подтягін до ваґона, придумавши фразу на оправданє, що не обидила би пасажира і не понизила його достоїньства.

— Пане! — звертаєть ся до хорого. — Послухайте пане!

Хорий будить ся і зіскакує.

— Чого?

— Я тее... не його?... Ви не обиджайте ся...

— Ох... боли... задихуєть ся хорий і хватаєть ся за серце. — Третий порошок морфіни зажив, задріман і... опять! Боже, коли нас наконець залїчить ся отся нитка?

— Я тее... вибачте...

— Слухайте... Висадіть мене на найблизшій стациї... Більше терпіти не годен... Я... я умираю...

— Се подло, гидко! — обурюєть ся публика. — Забирайте ся вон з відсїла! Ви відповісте за таке поступованє! Вон!

Подтягін махає рукою, зітхає і виходить із ваґона. Іде в службовий ваґон, садить ся знеможений за стіл і жалуєть ся:

— Ну, публика! Пробуйте єї догодити! Пробуйте от служити, трудити ся! Поневолї нанесли на все і запеш... Нічого не робиш — сердять ся, почнеш діяти — також сердять ся... Вишити!

Подтягін випиває відразу півбутельки і більше вже не думає про труд, обовязок і честь.

З російського переклів

Мик. Левицький.

НОВИНКИ.

Просимо о надісланє пренумерати, инакше здержимо дальшу висилку ґазети.

З зелїзниць державних. Як в році минулім, так і в біжучім сезоні, то є в часї від 15. мая до 30. вересня видавані будуть в стациях: Чернівці, Фальче-Ґартен, Іцкани, Серет і Радівці, білети поворотні для туристів, що устроюють прогулки в неділї і сьвята, під тими самими услівями, що року минулого. Близша відомість по оголошених плякатах. — Поїзди ч. 2951, 2952, 2953 і 2954 курсувати муть від 16. червня до 15. вересня б. р. аж до стациї Дорнватра. В часї від 1. липня до 31. серпня б. р. курсувати муть крім поїздів вище згаданих на шляху Гатна-Дорнватра іще поїзди ч. 2955 і 2956. Близші подробиці подають афішові розклади їзди зелїзниць державних.

Канадийскі еміґранти у президента краю. Оногдї явило ся у нового краєвого президента верх 100 мужиків із черновецкого і серетского повіту і просили о позволенє виеміґрованя до Канади, бо їм донесли якійсь аґенти, що канадийске правительство принимає робітників до будови зелїзниці і дає заплати в сумі 600 левів на особу. — Президент пп. Гогенльоге подивував передусїм мужикам за те, що з довірєм віднесли ся до нього: знаючи, що кождому вільно вирадї шукати праці де він хоче, але треба уважати, щоби не впасти жертвою визискувачів. — На розпорядженє п. президента заряджено сейчас попукуванє за аґентами, знайдено їх в однім пункту, приарештовано і віддано карному судови. Як дотепер стоїть справа, згадані аґенти звабили мужиків до міста, щоби від них вимагати малі суми і потім здиміти.

Лихва. Оногдї увязнено тут за злочин лихви торговця образом Вольфа Сокаля.

Виїмковий стан в Фінляндиї. Зі Штокгольма доносять: Стан в цїлій Фінляндиї має бути дуже грізний. Новий ґенерал-ґубернатор Бобріков заряди ріжні способи русифікацийні. Найдїльнїйших людий проганяють з краю, а їх майна конфіскують. Поліция нападає без причини і дозволу до жительств невинних горожан і переводить ревізиї. Ціле поведенє російских властий стремить до викликаня в краю революциї.

Кровані розрухи в Італії. В Ґаллятині, в полудневій Італії, збули ся перед кількома днями кровані розрухи. Після „Giornale d' Italia“ справа представляє ся так: Від довшого часу панує в Ґаллятині велика нужда, майже голод. Місні власти звертали ся надармо з просьбою о хлїб для позбавлених праці. Зарях громади старали ся завести публичні роботи і розділили хлїб між голодних. Громадска каса не має одначе відповідних фондів, так що поміч на 4000 людий не була достаточною. Вони в неділю розділяли хлїб, зібрало ся около тисячи людий без занята і стали кричати: „Проч з муніципією! Проч з комісарем поліциї! Не хочемо визвоєнні!“ Двісті осіб з товпи побігло на дворець і стали відривати зелїзничі шини та перетинати телеґрафічні дроти. Рівночасно инша часть товпи ударило на телеґрафічний уряд в місті. На прибуваню поліциї і жандармерию посипав ся град каміни. Тимчасом прибуло з Лекко війско. Товпа кинула ся на поїзд, щоби перешкодити жовнїрам в висїданю, але подала ся в хвід по першім пострілї війска. Коли війско прибуло до міста, найшло ся окружене товпою, котра принятала его камінєм. Коли мимо дворазового наміненя і мимо пострілів в воздух, товпа не хотїла уступити ся, але заатакувала війско, дано сальву. На площі остало трийцять ранених і один убитий. Демонстранти розбігли ся, а 50-ох найвідважнїйших, котрі підбурювали, поліция увязнила.

Поживність і лїкарске значінє меду загалом не доцінює ся. Богато людий думає, що мід — се лиш ласощі, а на дїлї становить він поживу вже з того згляду гідну поручення, що є дуже стравний. Мід перетравлює жолудок вчоли а з людского переходить прямо в кров і хїлає дуже зміцнюючо. Розуміє ся, що се дотичить меду чистого, не запрaвленого ріжними шкідними примішками, як се водить ся по всїх більших містах, де є більший попит на мід, чим єго достава. Нераз не має нам лишений або якийсь мід нічо спільного з пчелами крім солодости та барви. Добрий сьвіжий мід становить також домашний лїк в деяких недугах горла і грудий. Передовсїм надає ся він для людий недокровних і слабовитих дїтий, які замість пр. цукру до чаю, повинні уживати виключно меду. — Яке значінє має мід питний, про се мабуть було лишним говорити, бо Русини вже здавна люблять потягати медок. Оно мабуть було і лїпше пити справедливий мід, чим заливати ся палючою горілкою, у якій мачають свої Ізраїля вашо, тютюн, попіл, старі шкіри з виходжених черевиків і многі инші рівно смакомиті річи.

Загальні збори райфайзеньскої каси для ощадности і позичок в Рарапчу, відбудуть ся в неділю дня 3. мая с. р. зі звичайним дневним порядком о годині 3-ій пополудни в „Народнім Домі“ в Рарапчу. — *Старшина.*

Загальні весенні збори каси позичкової і щадничої в Мігучеях відбудуть ся в неділю дня 10. мая с. р. о 2-ій годині пополудни в шкільнім будинку з слїдуючим дневним порядком: 1. Предложенє замкненя рахунків за минувший рік. 2. Нарада що до приступленя до союза „Селяньска каса“. 3. Вибір доповнюючий до ради надзорчої. 4. Вибір касиєра і установленє платнї для него. 5. Вільні внесеня. — *Мик. Гадзе*, касиєр, *П. Ящубович*, начальник.

Звичайні загальні збори райфайзеньскої каси в Манїївцях-Нових відбудуть ся дня 3 мая 1903 о 2 годині пополудню в шкільнім будинку слїдуючим дневним порядком: 1. Вибір заповнюючий до ради надзорчої. 2. Нарада над статутом союза руских хлїборобских спілок на Буковині „Селяньска каса“. 3. вільні внесеня. — *Іван Ящубович*, начальник.

Загальні збори каси райфайзеньскої для ощадности і позичок в Черепівцях товариства зареєстрованого з необмеженою порукою, відбудуть ся в суботу дня 9. мая с. р. о год. 4-ій по пол. в народній школї в Черепівцях. На порядку дневнім між иншими нарада над тим чи каса має вступити до союза хлїборобских спілок „Селяньска каса.“ — *Альбін Носкевич*, касиєр. *Саве Іванюк*, начальник.

Загальні збори каси позичкової в Панї-Забагні, відбули ся 26. с. м. на котрих ухвалено вільна голосами приступати в члени „Селяньска каса“ в Чернівцях і вибрано одноголосно тутешного п. уч. Проєна Лагадина яко делеґата сеї каси на загальні збори „Селяньска Каса“.

Загальні збор читальні в Панїй-Забагні, відбули ся 26. с. м. на котрих взяли ся майже всї члени. В імени голови читальні привитав п. уч. Проєн Лагадин всїх присутних і отворив збори та здав справоздаєнє виділу як також справоздаєнє касове. Членів має читальня 38. Межи тими 6 письменних. Доходу було 19 К. 30 с. бо є ще кілька членів що незаплатили членьску вкладку. Розходів було 12 К. 13 с. В касї зістає ся 7 К. 17 с. Читальня побирає ґазету „Руску Раду“ і приєдала в члени „тов. Просьвіта“. Члени сходять ся що неділї і сьвят і їм прочитують ся ґазети і книжочки. Від коли читальню заснована від того часу багато хосенного придбало ся. Член читальні Дмитро Мироюк заложив „Руский сьвет і трафіку“. Тепер непотребують люди аж до Сторожинця на закупно іти. Члени вирадили на загальних зборах вибудувати власну хату на читальню під котру ґрунт дарує голова читальні Іля Гаврилюк. В тій цїли вибрано комітет будівельний до котрого війшли: Іля Гаврилюк, Дмитро Мироюк, Данило Малицук і Іван Зорин. Ся четири ґазди новою будуть старати ся всїма силами щоби як найскорше вибудувати дім читальні. Установлено членьску вкладку на будучий рік 50 с. До нового виділу читальні вибрано: Іля Гаврилюк голова, Митро Мироюк касиєр, Провін Лагадин секретар, Іван Зорин бібліотекар, Андрей Іванїцкий контрольор. Виділові: Іван Савюк і Николай Гаврилюк Василів. — *Провін Лагадин*, секретар.

НАУКА, ШТУКА, ЛІТЕРАТУРА.

Вже почин ся X-ий випуск видавництва музичного „Станїславівского Бояна“ за місяць січень 1903 „Ой не пам в кайданах ходити“ слова Підгірянки, музика звістного композитора о. Йосифа Кишакевича на хор мішаний з супроводі фортепяна і на хор мужеский „a capella“.

Випуск сей дізнав спізненя задля причин від редакциї незалежних а іменно через те, що друкарня в котрій наші видани друкуємо, перейшла на власність чию-иншу і мусїла бути перенесена на инше місце. наслїдком чого всяку роботу в ній на якийсь час здержано.

Щоб вдоволити наших Вп. предплатників видамо в короткім часі твір о. Остапа Нижанковского „Нова Січ“ слова Федковича на хор мужеский сольо тенорове і барітонове з супроводі фортепяна. Є се річ більша і дуже гарна і вистарчить за два наші випуски.

При сїй нагоді звертаємось до нашої п. т. публики і просимо щоб зволила наше одоноке музичне видавництво через замовленє підперти як також просимо по всїх книгарнях его жадати.

В комісову розпродаж даємо нало. Всї письма і замовленя просимо на руки п. Евгена Якубовича в Станїславові слати.

За видавництво музичне „Станїславівского Бояна“:

Денис Січинський. *Евген Ящубович.*

Надіслане.

Тов. „Руска Бесїда“ в Чернівцях отсим запрошує всїх тих Вп. Панів котрі взяли в розпродаж

Православні календарі

а до сеї пори не звернули анї примірників анї гроший, аби як найскорше се зробили, бо в противнім разї товариство буде приневолене иншою дорогою домагати ся своїх претенсий.

Телеґрами „Буковини“.

Константинополь, 1. мая. Дня 30 м. м. висаджено в Сальоніках динамітом в повітря філію отоманьского банку. Мешканцїв будинку і склади уратовано. Рівночасно на ріжних точках міста наступило 50 динамітових експльозий. Богато осіб погинуло і є ранених. Ранено і німецкого конзула. Над Сальоніками зарядженo стан облоги. Кореспонденцийне бюро додає одначе, що сї вісти мабуть перебільшені.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях. За редакцию відповідає Іван Захарко.
З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

Ч. 48. Чернівцї, середа дня 22. цьвітня (5. мая) 1903 р. Рочник XIX.

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ що середи, пятницї і недїлї, з тижневим додатком „РУСКА РАДА“.

Редакция адміністр. і експедиция при улици Петровича ч. 2.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациї неопечатані вільні від оплати почтової.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“ разом з „Рускою Радою“:

на цїлий рік	20 К. — с.
„ пів року	10 „ — „
„ чверть року	5 „ — „
„ місяць	1 „ 70 „

Поодиноке число „Буковини“ 16 сотиків.

Передплата і належитість за інсерати платні в Чернівцях.

Вісти з цїлого сьвіта.

— *З державної ради.* П. Николай Василько і тов. внесли інтерпеляцию до мінїстра желїзниць в справі безправного уживаня польскої мови, як урядової в буковиньскій части станїславівскої дирекциї желїзниць. — Як відомо, Буковина домагаєть ся вже від довшого часу відлучени від станїславівскої дирекциї желїзниць, яка веде управу буковиньских желїзниць в польскім дусї і тільки в галицких інтересах. До сього, що вже знає мінїстерство желїзниць із добре змотивованих скарг буковиньского сойму і послів в парляментї, як також із ухвал бук. сойму і гандлевої комори, а в кінци із ухвали желїзничої ради, додають інтерпелянти іще ось що: на Буковинї є краєвими мовами: мови руска, румуньска і нїмецка. Мимо сього імпортуєть ся до Буковини велике число польских желїзничих урядників, так, що на полї желїзничої управи польска мова стала майже урядовою. Станїславівска желїзнича дирекция хоче одвак як здаєть ся зробити польску мову урядовою на Буковинї і каже навіть карти їзди для буковиньских лїнїй друкувати в польскій мові. Так одному подорожному видано дня 15. цьвітня с. р. карту їзди на лїнїї Чернівцї-Іцкани друковану в двох бесїдах. Інтерпелянти є в спромозї доручити сей білет мінїстрови в оригіналї. — Підписані ставлять до мінїстра желїзниць запитаня: 1. що задумує зробити його ексцеленция, щоби державний розпорядок станїславівскої дирекциї змінити і згадити? 2. коли задумує Ваша ексцеленция сповнити умотивоване домаганє Буковини що до устроєня осібної желїзничої дирекциї?

— *Альбанїя і Австрия.* На всї поголоски о можливій, або порішеній вже оружній інтервенциї Австриї в Альбанїї, на вісти о зарядженій вже в тій цїли мобілїзациї, N. W. Tagblatt, котрий одержує безпосередні інформациї з мінїстерства внутрішних справ, відповідає рішучо, що Австрия абсолютно в альбаньску справу не вмішає ся. Хоч би на Балканї прийшло навіть до забурень, то о військовій інтервенциї нема бесїди. — Pester Lloyd полемізує з виводами „Нового Времени“, котре доказує, що хоч Австрия на підставі берлиньского договора має право заняти турецку територию аж по Митровицю, то коли з сего права не скористала, а в роцї 1897 порішено удержати status quo, Австрия вже не має права користати з признаної їй берлиньским договором концесиї. — Pester Lloyd доказує, що Австриї вільно обсадити новобазарский санджак своїми гарнїзонами і обсадити так торговельні як стратегічні дороги. Навіть бесїди не може бути о передавленю, або о тім, аби Австрия зрезиґнувала з сего права. На кінци P. Ll. заявляє, що на виводи російского дневника відповідає лише в тій цїли, аби мовчанки з австрийскої сторони не інтерпретовано фальшиво.

— *Борба з конґреґациями.* Полковник 4 полку драґонів в Шамбері Кубертен, одержавши порученє висланя до гранд Шартрез двох швадронів (проти Картузів), вніс телеґрафічно до мінїстра війни просьбу о димісию. Факт сей викликав велику сензацию. — Приїхала тут судова комісия. Виломано 5 брам заки дібрано ся до монахів зібраних в каплици. До 1000 осіб з околицї демонструвало в честь Картузів, але до забурень не прийшло. Картузи не хотїли добровільно покинути монастиря, отже жандарми виводили кождого поодиноко. — До 1000 осіб демонстровало перед монастиром Капуцинів. Полїция розігнала демонстрантів. Ранено 15 осіб, в тім кількох полїцаїв. Аби не допустити до розрухів, ігумен казав оборонцям монастиря відійти. В монастирі лишать ся тілько монахи так довго, аж усунуть їх силою. — Суд ухвалив олечатати монастир Норбентанів. Монастир сильно набарикадований і обсаджений численними приклонниками. Судия і єго заступник не послухали візваня, аби монастир опечатати.

Др. Кербер про румуньских Жидів.

При кінци засїданя палати послів дня 30. цьвітня, відповів президент мінїстрів др. Кербер на інтерпеляцию п. дра Штравхера в справі румуньских Жидів і переведеня реформ предпиджених берлиньским державним договором в справі провінций турецкої держави, що є замешкалі Вірменами. Спільне австро-угорске правительство дуже добре знає менче корисне положенє румуньских Жидів. Правительство знає дуже добре в якім невідрадним положеню находять ся вони зглядом румуньскої конституциї, що не позволяє їм здобувати собі жерел доходу в рідним краю. Спільне правительство, яке хотьби вже з гуманїтарного згляду дуже радо приняло би поліпшенє положеня румуньских Жидів, звертало вже перед увагу на се румуньскому правительству. Однак на виступ інтерпелянтів може з дипльоматичного боку пасти зовсїм инше сьвітло, бо букарештеньске правительство може назвати се вмішуванєм чужої держави до справ держави румуньскої. Виводувати право до такої інтервенциї із постанов берлиньского договору не можна, бо проти сього говорить арт. 44 берлиньского договору. Мимо сього спільне правительство буде старати ся вплинути на се, щоби румуньске правительство поліпшило долю румуньских Жидів.

Що тичить ся інтерпеляциї дра Скедля і твердженя, що виандровуванє румуньских Жидів може вплинути на відносини на Буковинї, то правительство постарало ся о засоби осторожности, щоби напливу румуньских жидів не викликав в нашій державі злих стосунків. Правительство переконало ся, що румуньскі еміґранти-жиди переїзджаючи через Буковину, нїде не затримували ся і не входили в стичність із буковиньским населенєм. Вкінци ті румуньскі населенцї, що їм вдало ся перейти границю і яких назад не завернено, старають ся як професионісти або робітники заробити на хлїб і не становлять нїякого тягару для населеня. Проте нема обави, щоби румуньскі еміґранти зле вплинули на відносини

А. П. Чехов.

Пересолив.

Землемір Ґлїб Гаврилович Смірнов приїхав на стацию „Ґнїлушні“. До села, куда призвали його до вимірюваня межі, треба було проїхати кільма верст трийцять — сорок. (Як візник не пяний і і конї добрі, то і трийцять верст не буде, а як візниця „з мухою“ і конї зворені, то цїлих пятьдесять наберуть ся).

— Скажіть з ласки своєї, де мені тут дістати почтових коний? — звернув ся землемір до стацийного жандарма.

— Яких? почтових? Тут за сто верст путньої собаки не знайдеш, а не то почтових... А вам куда дорога?

— В Девкіно, добра ґенерала Хотова.

— Щож? — зівнув жандарм. — Ступайте за стацию, там на дворі бувають деколи мужики, що возять пасажирів.

Землемір зітхнув і поплентав ся за стацию. Там по довгім шуканю, розговорах і надумуваню, найшов здоровенного мужика, великого, рябого, одїтого в пірвану опанчу і ходаки.

— Чорт знає, яка у тебе телїга! — Насупив ся землемір, зіпучи на віз. — Не розбереш, де у неї зад, а де перед.

— Щож тут розбирати? Де кінський хвіст, там перед, а де сидить пана милість, там зад...

Кінь був молодий, але худий, з розчепіреними ногами і покусаними ухами. Як візник підняв ся і стягнув його батогом із верівки, то він тільки покивав головою, а як він зібрав ся і стягнув його іще раз, то телїга кинула ся і задрожала, як в лихорадцї. По першім ударі телїга рушила ся, а по четвертім покачала ся з місця.

— Оттак будемо їхати цїлу дорогу? — запитав землемір, відчуваючи сильне струсенє і дивуючи ся дрібности російских візниць, що уміють здучити тиху, черепашину їзду, із трусенцею, що душу витрясає.

— До—о—їдемо! — успокоїв візник. — Кобилка молода, скора... Позволь єї тільки розбічи ся, так потім і не стримеш... Но—о—о, проклята!

— Як телїга виїхала зі стациї, були сумерки. На право від землеміра тягнула ся темна, замерзла рівнина, без кінця і краю... Подеш по ній, так певне заїдеш чортови в зуби. На овидї, где вона щезала і зливала ся з небом, лїниво догорала холодна, осїнна зоря... На ліво від дороги, в темнїючім воздусї, виднїли ся якийсь кучугури, нїби торічні стоги, або село, що було з переду, того землемір не бачив, бо ніде поле зріня засланяла з тої сторони широка, незґрабна спина візника. Було тихо, але холодно, морозно.

— Як тут глухо! — думав землемір, стараючи ся прикрити своє уха комірцем від палиця. — Ані вола, ані двора. Неневний час — нападуть і ограблять і нїхто не довідаєть ся, хоть із гармат стріляй... І візник неневний... Дивно, яке плечище! Як таке дитя природа пальцем кине, так душа вон! І пика у нього звірска, неневна.

— Гей, любчику, — запитав землемір, — як тобе зовуть?

— Мене? Клим.

— Щож Климе, як у вас тут? Не небезпечно? Не шалїють?

— Нї, Богу дякувати... Кому-ж шалїти?

— То добре, що не шалїють... Але на всякий случай все таки я взяв з собою три револьвера, — збрехав землемір. — А з револьвером, знаєш, нема жартів. З десятьма розбійниками можна справити ся.

Стемнїло. Телїга опять заскрипіла, задрожала і нїби нехотячи, повернула на ліво.

— Куда-ж він мене везе? — Подумав землемір. Їхав все просто, а тепер на ліво. Як добре пійде, завезе, падлюка, в яке не — будь урочище і... і... Так траєдеть ся! — Слухай, — звернув ся до візника. — Так ти говориш, що у вас тут не є небезпечно? Шкода... Я люблю з розбійниками дерти ся... На зверх я худий, хоровитий, а сили у мене, достоту як у бика... Оноді напали мене три розбійники... Так що-ж ти думаєш? Одного так тарахнув, що... що, уважаєш, Богу душу віддав, а два другі задали мене в Сибір на каторгу пійшли. А звідкіля сила у мене береть ся, не знаю. Візьму одною рукою якого будь здоровуку, от як ти, і... і задреш ноги.

Клим оглянув ся на землеміра, заморгав цїлим лицем і стягнув коня.

— Так братину... — продовжав землемір. Не допусти Боже зі мною задерти ся. Мало того, що розбійник без рук, без ніг, останеть ся, але іще й перед судом відповість. Всї судиї і справники, мої знакомі. Я чоловік державний, потрібний... Я от Іван, а начальство про се знає... так і гляди, щоби мені хто небудь яка не заподіяв. Всюда здовж дороги поза корчами урядники і сотські понатикані... По-по... постій! — закричав нараз землемір. — Ти куда в'їхав? Куда ти мене везеш?

— Не вжеж побачите? Ліс!

— Справдї, ліс... — подумав землемір. — А я налякав ся! Одная не треба здражнювати свого зворушеня... Він вже замітив, що я бою ся. Задля чого він почав так часто на мене оглядати ся? Певне, задумує що небудь... Перше їхав нога за ногою, а тепер дивись, як мучить ся!

— Слухай Климе, чого так гонити коня?

— Я його не гоню. Сам розбіг ся... Вже як розбіжить ся, то нїяким способом не остановиш. І самий він по радий, що у нього ноги такі.

— Брешеш любчику! Виджу, що брешеш! Тільки по радку тобі так скоро їхати. Притримай-но коня... Чуєш? Притримай!

— Длячого?

— А длятого... длятого, що за мною мають виїхати зі стациї чотири товариші. Треба, щоби вони нас дігнали... Они обіцяли дігнати мене в тім лїсї... З ними буде веселїйше їхати... Народ здоровий, корінистий... У кождого по ні-

в державі, а специяльно на Буковині, а тим самим твердженя, висказані в інтерпеляциї дра Скедля, є зовсім неоправдані. Що до сього правительство не потрібує робити ніяких дальших заряджень. Вкінци заявив др. Кербер іще раз, що спільне правительство буде старати ся вплинути на румуньску державу в тім напрямі, щоби поліпшити долю румуньских Жидів.

Ex lex на Угорщині.

Опозиция довела до позазаконного стану, не допустивши до ухваленя провізориї буджету. З вчерашним днем настав сей стан на Угорщині, а міністер скарбу видав обіжник до скарбових дирекций і податкових інспекторів, щоби завезхали зовсім стягане податків аж до дальшого зарядженя. Ідеальний стан, се „ex lex“, коли податковці мають вакациї і податкова шруба не функціонує!

Президент міністрів Сель предложив на вчерашнім засіданю сойму справоздане правительства і найвисшої обрахункової палати з заряджень, виданих з причини стану „ex lex“ задля дальшого веденя і охорони фінансових справ державних. Нос. Полонин добачає в тім нарушене конституциї і охоту завести на Угорщині австрийский § 14. Президент Сель відповів, що бесідник є в блуді, бо тут не розходить ся о самі зарядженя, лише о справоздане з них.

Дальше заявляє президент Сель, що не можна тут говорити про перепачковане, бо се не перший випадок такого стану; вже в р. 1899 предложено палаті таке саме справоздане. Бесідник не хоче управляти патентами, а порівнане з § 14 австрийского закона є зовсім безпідставне, бо він входить в житє в часї замкненя законодатних тїл, а тут зовсїм не розходить ся о замкненя сесиї.

Опозиция підносить такий крик, що президент сойму після довгого, безуспішного дзвоненя перериває засїдане на чверть години. По поновнім отвореню засїдани опозиция не хотїла знов допустити Селя до слова, так що през. Апоній загрозив аж реґуляміновими карами на послів. Вкінци утишило ся настілько, що Сель міг заявити, що вина стану „ex lex“ спадає не на правительство, а на опозицийну меншість.

Слїдуючі бесїдники опозициї виступають в острих словах проти Селя, а навіть ставляють внесене на розвязане палати, що викликає веселість у правиці. Сель бере в оборону обрахункову палату, але єму перебивають бесїду так, що він заявляє, що не буде дальше говорити, доки не настане спокій. Гамір тревае дальше і президент знов перериває засїдане. Коли підтак знов зачав говорити Сель, стали єму перебивати так, що він знов замовк, доки не утишить ся. Вкінци заявив, що він годить ся на поставлене внесеня, щоби нинїшне справоздане полагодити аж по ухваленю буджетової провізориї.

НОВИНКИ.

Просимо о надіслане пренумерати, инакше здержимо дальшу висилку ґазети.

Особисті вісти. Митрополит др. Рента виїхав передвчера до Відня. — Нотар Н. Дрогомирецкий повернув з відпустки і обняв свій урад.

Головні збори „Бук. Бояна“, заповіджені вперше другий, відбули ся дня 2. с. м. при слабій участи членів, бо явила ся ледво половина місцевих, себто зо 20. Так то представляє ся в дїйстности прославлена сьпіволюбивість Русинів, котрих годї притягнути до численної участи в одинокім на цїлу Буковину товаристві сьпівацкім. Предметом нарад були нодї, що уневоможливили приготований, ба навіть вже заповіджений концерт в память Шевченка. Висказавши др. Стоцкому подяку за бережене прав тов. „Боян“ супроти посторонних вимагів, збори наложили на новий видїл обовязок устроїти і сего року сьвято в память Тараса. Відтак вибрано новий видїл, до котрого увійшли: др. Стоцкий, др. Кобриньский, проф. Гандак, др. Кордуба і ассп. Бурачиньский, уч. Гарас і Бендак, урядник жел. Модест Левицкий і пані Сімовичева, Пігулякіна тай Костецка. Головою вибран видїл д-ра Кобриньского а писарем проф. Гандака.

Вінчане проф. реальної школи в Чернівцях Теофіля Бриндзана з панною Паннолізиною, дочкою надучителя в Вазлї, відбуде ся там сегодня о 7. год. веч. Желаємо молодій парі щасливого пожитя на многі лїта.

Дешеву вимінку найшов собі німецький дописуватель „Cz. Tagblatt-y“, щоби збути ся відповіди на статю „Буковини“ про німецькі вибори громадскі, бо каже, що цїла статя збудована недовільно на друкарскій похибці „Tagblatt-y“, щоби знищити мужицкі „Vorteile“ замість „Verurteile“. Що се не правда, доказом сама статя. З неї й видно, що ми сей іарсиз представили тільки за *симовільний* висказ задушевних бажань наших німецьких ворогів, доказаних фактами і прочими словами дописувателя „Cz. T.“

„Gazeta Polska“ надрукувала витяг із справоздання політ. тов. „Koło polskie“ на Буковині, в котрім тов. старає ся оправдати зміну політики вірмелоньских послів в бук. соймі супроти Русинів старим арґументом, що п. Николай Василько, заступаючи ся в радї державній за правами Русинів, згадав про ворожу Русинам політику польської шляхти в Галичині. Отже буковиньскі Поляки тим зражені, бо чують ся одно зі всїма Поляками, а з тої причини не позволяють буковиньскому Русинови почувати ся до єдности з галицкими. Чудна консеквенция, зовсїм після засади: Хлопови засї!

Драматичний кружок товариства „Зоря“ відограє в недїлю дня 10. мая в салї „Нар. Дому“ ул. Петровича ч. 2 представленє аматорске а то: „Соловейко“ оперета в однім акті і „Майстер і челядник“, комедия в двох актах переклад Ів. Захарка. Початок о год. 8-ій вечером. Цїни місць: I. три ряди 1 кор. 20 сот., II. три ряди 1 кор., дальше по 80 сот. Партер 40 сот. Скорше білетів можна набути в торговлї „Руської Бесїди“ ул. Петровича. Отсим запрашаємо русну інтелїґенцию як міщан і селян так з Чернівцїв як з поза Чернівцїв, аби зволили підперти цїль товариства своєм прибутєм на представленє.

Вижницка філїя тов. „Руска Школа“ устроює по конференциї учительскій, 30. мая с. р. вечерницї з танцями. Вступ від особи виносить 2 кор. Стрій вечерковий. Повідомляє ся вчасно всїх, щоби були приготовані. А щоби не було виявки, що о вечерницях з ґазети не довідали ся, бо ґазети не потягають, то розішле ся особні запрошеня. Від видїлу: *Никорович* голова тов., *Лучиньский* голова забавного комітету.

Кружок дїночий. В недїлю 10. б. м. точно о пів до третої ($2^1/_2$ год.) по полудни в льокалю Товар. ул. Новий Сьвіт ч. 6. відбуде ся відчит акад. П. Клима під заголовком: Наполеон I. яко представитель третої кляси (робучого люду). О як найчисленнїйшу участь Русинів але лиш красного пола просить Видїл.

На бурсу П. Клима зложили: п-на Натальїя Попович 4 кор., п-на Ст. Федорович 2 кор., п-на Безпалко 1 кор., п-на В. Суханов 1 кор. і п-на Блясеї 2 кор. Ласкавим жертводательцям щиросердешну подяку складає П. Клим.

Страшний морд. Дня 3. мая, около год. 10. веч. донїс поліциян Д. Ітнїн до тутешної поліцийної інспекциї, що при ул. Паньаїтів ч. 2 довершено страшного морду на особі 20-лїтної дївчини Анастазиї Федорів. Маґістратска комісия, зложена із мійского лїкаря д-ра Фліпнера і канцелїста Ерлїха, удала ся сейчас на місце і сконстатувала, що Анастазия Федорів замордована пружком від мамалиґи, яким єї бито по голові. Труп був страшенно помасакрований. Анастазия Федорів мешкала у свого батька Олекси і мачохи Анни. Олекса Федорів є історичним панщиною, а його жінка, як говорять, мала зносини зі слугою Василем Скаруком. Як сконстатувала маґістратска комісия, замордована мала того вечера суперечку з мачохою, що завсїгди старала ся позбути ся єї в який небудь спосіб. На хустцї, що єї мала Анна Федорів на голові знайдено слїди крови. О морд підозрівають мачоху і слугу Василя Скарука і їх арештовано. Арештовані відпирають ся від вини.

Ізза галицких еміґрантів прийшло до процесу межи двістами аґентурами Місляра в Бремі і Софії Бесядецкої в Осьнітимі, що висилають галицких селян на зломане карку за море. Бесядецка, вдовиця по професорі медицини в краківскім університетї, одержала була перед двома роками концесию на отворене бюра продажі корабельних карт для тих кораблїв, що відходять з Антверпії. Місляровим було то дуже не на руку, бо заробок з галицких селян переходив до Бесядецкої. Отже Місляр знайшов спосіб, якби позбути ся конкуренти і зробив на ню донесене, що она перевозить при помочи поліциї до Америки таких людий, що мають ставити ся до войска, та що намавляє до еміґрациї і вивозить таких людий, котрих з Австриї за якийсь злочин чекає кара. З сего вже видко, яких то чесних средств уживають против себе ті головні аґенти, що вивозять наших людий за море, які то чесні душі і чому то так дуже ширить ся у нас охота до еміґрациї. В наслїдок того доносу Місляра вело ся протиз Бесядецкої слїдство через цїлий рік. Переслухано сотки сьвідків в Галичині і еміґрантів в Америці при помочи консулятів. Вислїд сих дохожень був такий, що Бесядецка і товариші станули тепер перед судом, обжалованї о провину за намову до еміґрациї. Першого дня розправи перечитано зізнана Бесядецкої, зложені в слїдстві. Она признає, що богато осіб жертвувало їй свої услуги в лїтованю за еміґрацию, але она їх не приняла, бо єї бюро обходить ся без аґентів, а розсилає лише за посередництвом громадских урядів просьби і цїнники корабельних білетів до Америки через Антверпію. Дальше признає, що давнїйше з засиг удїляла еміґрантам, котрі їхали на Брему, хвалебного приставовища в льокалю свого бюра, але коли наслїдком того прийшло до непорозуміня між єї бюром а Місляром, она поручила своїй службі не займати ся еміґрантами, що їхали на Брему. — Розправа почала ся дня 27. с. м. і потягне ся пять днів.

Планету Меркура, найблизшу до нашого сонця, котру задля того можна лиш дуже рідко видїти, можна буде сими днями добачити голим оком. Тота планета переходить дня 1. мая понїд громаду зьвізд пазу „Квочкою“ або „Плеядами“ і сего вечера, як і через кілька слїдуючих буде єї видно в тій сторонї на небі аж до години пів до десятої, о котрій то порі она заходить.

Банду фальшівників монет вислїдила жандармерия в Молдавскім Банилові з повіті Сторожинецкім. Належали до неї 32-лїтний робітник, занятий в паровій трачні, Василь Пасїчук, 28-лїтний зарібник Іван Гаврилюк, і того-ж жінка Олена. При домашній трусеници знайшто цїлий варстат, розмаїті знаряди власної конструкциї, відтиски і фальшівки. Фальшівники ті виробляли 20-гелерівки і ворошівки з цинк, а монети через них виробловані були мимо примітивних приладів, якими послугувано ся при фабрикациї фальшівків, до правдивих разячо подібні. Фальшівників увязнено і відставлено до суду повітового в Сторожинци.

Передпотопові зьвіри. В Египті, в місцевости Фаюм віднайдено пять чоренів передпотопових зьвірят, котрі не відносять ся до нїякого із знаних родів давно вигибших зьвірят. Найбільше однак збливають ся до громади слонів, з тою лише ріжницею, що не мали труб і кленаків, а за те два роги на голові, подібно як жирафи. Кости тих зьвірят відкопано в покладах третої формациї. Ново відкритому родови тих зьвірят надано назву „Arsinoetherium“.

Смерть в розтопленім зелїзї. Страшне нещасте лучило ся недавно тому в Пітебурзї в сталевих гутах Карнеґія. Наслїдком експльозиї одної з печий фабрики, вилило ся зі збірника розтоплене зелїзо і залило 20 робітників. Коли видобуто, безтаманні жертви зпід зелїзної лави, 6-ох було спалених на вуголь а 10 так спечених, що їх тїло відпало від костий. Більша половина з них померла зараз серед нескольких мук.

Про пропавшого полковника-авдитора Гекайла доносять: Коло Нерві недалеко Ґенуї знайдено плащ і шаблю австрийского офіцира; недалеко від того знайдено також і лист самоубийника. Річи і лист той мають походити від полковника Гекайла, котрого недавно тому вислїли в Анконї, а котрий собі житє відобрав.

Крадїж трупів. Перед судом присяжних в Індианополїс, в Спол. Державах відбуде ся цїкавий процес, в справі крадїжи трупів з тамошних кладовищ. Після поліцийних доходжень показує ся, що звиж 105 гробів по ріжних кладовищах було розритих а трупи продані до просекцийних салї і численних медичних шкіл. Недавно найдено знов 4 тїла в міхах на улици коло медичного заведеня. В звязи з тим злочином увязнено вже доси 17 осіб: трох лїкарів, одного похоронного підприємця, трох нічних сторожів кладовищ і 10 мурнїв. В цїлім місті запанувало страшне розрене, бо нїхто не знає, чи тїла членів родини або приятелів не витягнені. Всї хотїли лїнчувати злочинців, наслїдком чого подвоєно сторожу вязниці. Сю торговлю трупами вели арештовані майже від пів року, а інтерес їмов знаменито. Один труп приносив їм до 100 долярів

столету... Чого ти заєдно оглядаєш ся і рушаєш ся, як на голках? а? Я любчику, тее... любчику... На мене нїчого оглядати ся... інтересного нїщо на мнї нема. От є револьвера тільки... Позволь, як хочеш, я найму їх, понижу... Позволь...

Землемір почав удавати, що бушує по кишенях і тодї лучило ся щось такого, чого він не міг ожидати при всїй своїй трусливости. Клим нераз витаючи ся із телїчи і на рачих побіг в кущі.

— Караул! заголосив він — Караул! Бери оманний і коня і толїгу, тільки не губи моєї душі! Караул!

Розносили ся сконі, віддаваючі ся вроки, тріск хворосту — і все замовкло... Землемір, що не ожидав такої репрімендя, остановив передусім коня, потім сїв на возї і почав думати.

— Утїк... настрашив ся дурак... Ну, що тепер буде? Самому дальше їхати не добре, бо дороги не знаю і можуть подумати, що я у нього коня вкрав... Що буде? — Климе! Климе!

— Климе! — відповіла ехо.

Від гадки, що йому всю ніч прийдеть ся просидїти в темнім лїсї на холодї і слухати тільки вовків, ехо і ферхкане сухого коня, почали землемірови мурашки бігати за плечима.

— Климцю! — закричав. — Голубчику! Де ти Климочку?

Дві години кричав землемір і як тодї, як охрипі і помирив ся з гадкою про нічліг в лїсї, донїс до нього слабий вітрець чийсь стогін.

— Климе! То ти голубчику? Поїдемо!

— У... убєш!

— Так я пажартував, голубчику! Побий мене Бог, пожартував! Яні у мене револьвера? Се я зі страху брехав! Не гнївай ся, поїдемо. Холодно мені!

Роздуманни собі очивидно, що настоящий розбійник давно вже буди прогнав з кинем і толїгою, вийшов Клим із лїса і вершучо підійшов до свого пасажира.

З російського переклів
Мик. Левицький.

доходу і більше. На щасте найшли ся люди, котрі вислідили злочинців, а тепер жде їх ще лїпша заплата з рук суду.

Про антисемітскі розрухи в Кишиневі в Бесарабії доносять, що розрухи проти жидів тревають дальше. Шкоди виносять понад 2 мілїони рублїв. Богато золота і дорогоцїнностий знищила товпа. Цїле місто засипане пірєм з жидівских перин, на улицях мають лежати... повиривані з людий (??) кишки. З Петербурга вислано двох окремих урядників до Кишинева. Число убитих має доходити до 300. Так доносять жидівско-німецкі ґазети. Здає ся, що на цїлій вісти тілько правда, що було на вістах про побите жидів в Угнові.

Музикальний дім. Американьскі часописи доносять, що в Мінеаполе стоїть 14-поверховий дім, в нїм находить ся 129 фортепянів, 19 органів, 7 скрипок, 37 мілїончель і до 100 инших інструментів. Коли бувало настає день, то ся каменица аж дрожала від звуків ріжнородних інструментів. З огляду, що три чверти властителїв інструментів доперва що вчили ся грати, і то в ночи, полїция заборонила їм грати від 10. год. в ночи до 8. год. рано.

Також доля. В Аншгеттен, в долїшній Австриї арештовано за волоцюгство баронову Вікторину Вольф з Тодеснант і єї 22-лїтного, слабого на умі сина, та поки-що замкнено разом з другими шупасниками. Баронова розповіла, що була колись маюча, бо до неї належала колись цїла маєтність ґрунтова і замок в Айхенав коло Фульди в Гессії. Баронова, котра має нинї 47 лїт, сталась жертвою якогось дурисьвіта, котрий удаючи великого пана, прилипав ся звідкись до неї і в 1881 р. оженив ся. Той дурисьвіт, іменем Дето, з котрим она опісля розвела ся, програв цїле єї майно в Монте Карльо, а підтак ще й показало ся, що він був вже жонатий з другою, коли женив ся з нею, та що єго жінка ще жила. За двоженьство засуджено єго на чотири роки вязниці, а она тимчасом зі сином від него Ервіном впадала в щораз більшу нужду, аж остаточно не маючи з чого жити, пустилась в сьвіт за прошеним хлїбом і так аж доси волочить ся. Нещасливу мають відставити тепер шупасом назад до єї місця приналежности, до Айхенав.

Щасте в нещастю. З Райхенберґа в Чехах доносять: Пять робітників вибралось було сими днями в горах Карконошах на гору звану Шнеґрубе. Один з них мав то нещасте, що посвигнув ся і упав в пропасть 25 метрів глубоку, але при тім упав так щасливо на снїг, що нїчогісенько єму не сталось. Не досить того; коли він серед мраки почав шукати, наллетїв снїговий осуг (лавіна) вхопив єго та понїс ще 15 метрів дальше. Мимо сеї нової страшної пригоди знайшли єго опісля лиш незначно покалїченого; звихнув собі лиш руку в плечи і в кількох місцях на тїлї стерло єму шкіру.

Хто чим воює, від того гине, можна би сказати о тім підмайстрі мулярськім в Ріґі (Фіюме), Сукіяттім, котрий сими днями сам собі житє відобрав. При будові одного дому, де була яма з водою, накидав він богато негашеного вапна, а коли зачало гасити ся і вода аж кипіла, Сукіятті спочив в яму. Єго видобули з вапна ще живого, але так страшно попареного на цїлім тїлї, що він в кілька хвилин опісля закінчив житє.

Страшне дїло божевільного. Онегди около години три чверти на 7 вечером стрілив якийсь чоловік в церкві сьв. Стефана у Відни кілька разів з револьвера і зранив тяжко учителя шкіл середних Іраника. Друга куля почіпала якусь панну, але не зранила єї, бо відбила ся від ключів. Третя куля попіпала пауч, а четверта лиш продіравила капелюх одному з побожних. В церкві настав страшенний переполох. Люди кинулись на стрілючого, вирвали єму револьвер з рук і відставили на полїцию. Тут показало ся, що то єсть якийсь божевільний, котрий каже, що єсть спасителем сьвіта і мусить сьвіт спасти. Божевільний називає ся Конрад Гаґ, лїт 27 і був давнїйше електро-техніком.

Померли. Передвчера вечір помер тут спенсионований ґімназияльний директор і шкільний радник Лімберґер в 81 р. житя.

Малий фейлетон.

Едмондо Де Амічіс.

Із Дневника Батька.

Це єство, що займає таку велику часть моєї жизни і без якого, здаєть ся, я не був-би в силї жити, наче-б його звязала зі мною невидима артерия, три дїта тому назад не єствувало навіть в моїй уяві. Дивне диво! Менї здаєть ся, що заглублячи ся думкою в мою минувшість, повинен-би я найти бодай який слїд, якогось його предтечу. Що то за істота? Відкіля приходиш? Хто ти? З якою вовною ти прийшов на сьвіт? Хто твоя причина, ти заволоко? Чого глядаєш, невідома людино? Чому на мій запит відповіси ти голубими, а не чорними очима? Скажи, загадочна тварь божа.

— — — — — — — — —

Найкрасший він для дїтий — після тих, що мають побіч батьківського серця мистецьке око-тоді, коли вони випрямили ся можуть ще перед стіл ходити, коли їх можна підняти одною рукою, посити на порешках, скрити під часопись, увязнити між двома словарями; а весь їх обиг — від чепця до черевичків — змістить ся в старім капелюсї бабуні. В тім віцї мати нетерпеливить ся, наволїкаючи своїй дитинї панчошку; але як воно колись десятлїтном затисне ніжку твердо, тодї його обійме і закличе з нагальним одушевленем: Ти чоловік!

— — — — — — — — —

Мають лично, сказавшись, яблоко з очима, ніжну шийку, що єї обіймеш пальцем і указовим пальцем, двоє рученят, які треба бачити зблизька, аби пересьвідчити ся, що вони вже мають усї пять пальців, та ніжку, якої рішучо голї надати ногою. Їх головка, відповідно до хвилї, в яку єї понюхати, має запах поробати, котика, крілика, ластівочого гнїзда, цегол, дерева, вовсту, квіти — усього, що находить ся в хатї, та чого вони можуть доторкнути ся: а їхнїй віддих — то легенька вонь молока, змішана з любим запахом Бог зна якого цьвіту; по легіт, що як його вдихнути, повинен, бачить ся, відсьвіжити твою кров, як воздух пини.

— — — — — — — — —

А однак є люди, що не люблять сього сотворіня. Бачу думкою рожеве, усьміхнуте дитятко, що з невинних обіймів простягає любо рученята до довгого, сухорлявого, суворого добродія, який з нетерпеливістю і з вимушеним усьміхом має йому перед очима кістистим пальцем, та боїть ся, щоби його не доторкнути ся. О ти довгий, сухорлявий, суворий чоловіче! будь ти собі великим міністром, голосним письменником, або основателем добродійних заведень, я все таки тебе остужую.

— — — — — — — — —

Треба бачити як воно уложене в колисцї, рано, коли ще проснеть ся. Хто здержить ся від цїлованя і сьміху? Це постава жонирів, що позигли на поли битви, вираз розпучного болю, корчена лицеволовія, немилі постави охлялих любовників. Будь кинне ся в клубок на подушці, будь сервесь під подушку, будь перевинесь до гори ногами — так, що глядаючи лична, найдеш нїчим ніг, а хотячи взяти його за ніжку палець в губення. Тодї найкрасше зібрати в один клунок усьо: дитину, простирадо, покривало і колдру і пустити ся по хатї з теплою добичю на грудях.

— — — — — — — — —

Хто може дивитись без сьміху на трилїтню дитину, що ось-що встала? Єї убрали і поставили на землю. Хвильку стоїть непадвижно, а підтак пускаєсь поволеньки, уважно, збентежено, недоволене, повиріє та косить на людий очеватами. Або коли змерено так, що аж посиде йому посик, та дрібочо як кулька, згорблене, серед тисячних припадних легоньких порушень, буйм хотїло-б сказати: я таке маленьке, я не значу нїчогісінько, загрійте мене, а то знину. Або коли пірне половиною голови в чарку з водою, держачи єї обоїма руками, та сьорбаючи захлаппо, стережно ніючком кусник сухаря, підозріваючи, що ви маєте ані против нього неприязні заміри. Хто дивить ся на це без сьміху, той не має винїзнїлого комічного змислу.

— — — — — — — — —

Нема нїчого красшого, як бачити його підчас бігу в тім віцї. Його біг має щось трохи з підскоків пружистого м'яча, з колиханя пиного та лету листя, коли його несе вітер. Це маленьке сотворіне вимикаєсь з комнати, спотикаєсь на котя, перевертає крісло, пересаджуєсь через поріг і утїкаючи перед мамою, дрібоче, вимахуючи руками, з комнати до комнати, залапить за подорожну торбу; і сидкуєсь відси ставити вже послїдний опір своєму порогови. Ох! даром! Треба дати ся вмити...

— — — — — — — — —

Хто скаже, що є голос дїточий? Це тьохкане соловія, щебет ластівки, пїванє курати, мявкане котика. Це звуки флету, поспішчено солодке журчане та шепіт, сик та дзвоніне, що аж по ухах дре, трелї сопрана, вибухи ліржного голосу, фальші гердяного тенора, фістули кукли, дивні украшеня і пасажі — усї звуки, що видобувають ся з кітки з цїлою сотнею пташок, або впосеред стоїнструментової орнестри. Нуте прилоніть губу до їхніх уст та промовте яке слово до уха: як стій добуває ся з уст звук, що зливає ся з вашим; здаєть ся, ви приложили ухо до отвору загадочних дверий і чуєте надзвичайний голос.

Воно сьміє ся. Я не бачив нїколи, аби хтось так щиро реготав ся. Це насилуваний, роздираючий, душливий регіт. Лякаєсь наконець, що йому не стане духу. Кидаєсь на право і на ліво, крив'ить голову назад, очи заходять сльозами, а лице синїє. „Вже досить, гей, може тобі пошкодити, перестань!“ Це сьміх нестримний, якийсь корч, сьміх, що нутро роздирає. „Та скінчи вже раз! Та чого сьмієш ся? Що сталось?...“ А! я не замітив, воно всадило менї на голову паперову капелюшину...

— — — — — — — — —

В смутку добачаю в вождім його веселїйшім настрою образ нещастя, що може йому дучитись, і завмираю серед безлїчи болючих з'ображень. Зломить ся кулї нога, думаю: невже-ж воно упаде і зломить ногу? Грає ся кульками, питаю я дусї: невже-ж йому бути грачем? Бе в бубон, менї уявляєсь, що воно згиво серед борби; перевернє маленький простол, боюсь, аби не стало скептиком; побачу його десь в мутнику між двома кріслами, ого! вже менї здаєсь, що колись дістане ся в тюрму. Воно! То привиди. Доки я живу, йому не бачити горе. Піду за ним, як тїнь за чоловіком. Стану йому другом, сповідником, опікою. Але колись? Ог! Думка, що його полишу на сьвітї самотою, страх мене лякає; боюсь смерти, я став трусом. Хотїв-би я жити цїлий вік, пережитись, ослїпнути, набратись гістиних болїв, стати прикованим до стільця на віки — коби лиш в днях сумніву або небезпеки подати йому руку, положити долоню на його голову, та вполити його, як вже не словами, то бодай знаками і сльозами, аби не сходив з дороги чести.

— — — — — — — — —

То страх пригноблює. Нераз, дивлячись на нього, бачу в уязі тисячі і тисячі дїтий в його віцї, що суть його кравками і так само як воно, суть в тій хвилї непорочні, принадні та любі. Уявляю собі їх в колисках, на лонї материй, як їх обіцїлюють і кличуть найсолодшими іменами людської мови. Бачу в серцях їх батьків ті самі надії, ту саму думку, що вони будуть чесними і щасливими, ба навіть ту саму гарбову певність, основану на тім самім, що і моє, розумованю. А однак, думаю, з цїлого сього легіону ангелят найдуть злодії, фальшівники, розбишаки, матери-убійники, що кинуть між свою сїмю розпуку і неславу. Коли отся думка вбесь менї в голову, важко менї єї позбутись. Нинї рано узяв я свого малого на колїна і питаю: „Дитинко, будеш розбишакою?“ Воно ще не розуміє значіня сього слова. „Буду — каже — але хочу цукерів.“

— — — — — — — — —

Коби менї відчитати його будучність з долонї, як це циганки чинять! За що возьме та ручка? За меч? Кисть? Перо? Смичок від скрипки? Анатомічний ніж? Бідна ручка, кілько разів підіпре голову, втомлену невдячною працею або болючим думанем! Кілько розломить печатов чорно-обрублених листів! Кілько прийдеть ся їй стискати рук фальшивих приятелїв! Але ти збережеш єї незамараною, мій сину! А если колись вмучить тебе незаслужений біль, ти підимеш єї в гору, не щоби лихословити, але здучити з другою, як тебе вчить що вечера і що рана твоя мама.

— — — — — — — — —

Дивлю ся на його ручку, стискаю її в моїй долони та усьміхаюся на думку, що такий вид переходили також руки найстрашнїйших борців і найголосніших сьвітових артистів. А та гадка веде мене до моєї наймилїйшої мрії, про дитинчий пів великих мужів. Уявляю собі Гомера, що бегає ся в розпуці, бо йому вирвали бресну; Цезаря, що дрожить перед щуром, Данта, що гупає по хрестї деревляного коника, Мікельанджеля, що підчас коли йому показує батько статую, старає ся всїми силами відсунути від себе камінець, та добродійну Бонапарте, що каже будучому поборителеви Европи: „Встидай ся! В твоїм віцї, як має хто потребу, говорить мамі, а не наскудити хату в той спосіб“.

— — — — — — — — —

Коби стало великим чоловіком! Це мрія усїх батьків; але вона не є неможливою. Впрочім воно є загадкою; є гієроґлїфом, якого значіне ще незвісне; словом, з котрого ледви перша буква написана; числом незмірмої ходсьвої дьотериї. Цей сумнїв є найсолодшою поживою моєї жизни. Здаєть ся менї, я посїдаю загадочну скринку, в якій може містити ся жмена рінків, або горсть перлів. Менї доходить трійцятка, а моя будучність, що стала вже обмежати ся, нечайно розширила ся; я пострадав послїдні молодечі мрії, а віднайшов незмірні надії хлопячого віку. Що значить, що має волосє випадає? Його густїє. Що значить, що я сходжу в низ? Він іде в гору.

З італїйского перевів
П. Карманський.

Надіслане.

Тов. „Руска Бесїда“ в Чернівцях отсим запрошує всїх тих Вп. Панів котрі взяли в розпродаж

Православні календарі

а до сеї пори не звернули анї примірників анї гроший, аби як найскорше се зробили, бо в противнім разї товариство буде приневолене иньшою дорогою домагати ся своїх претенсий.

Заряд друкарнї тов. „Рускої Ради“ просить всїх тих Вп. Панів що посилають гроші на книжки, аби зволили ласкаво присилати і на оплату почтову, бо присилані квоти покривають лише цїну книжок, а пошта висилки, мусить покривати заряд з власної кишенї.

Телеґрами „Буковини“.

Лїндан, 5. мая. Княгиня Люїза повила вчера вечір дочку.

Петербург, 5. мая. „Новое Время“ приносить знов цїлий ряд назвищ осіб, котрим приказано виїхати з Фінляндиї. Прогнані належать переважно до шведскої народности.

Константинополь, 5. мая. Російский амбасадор Зіновієв був вчера на авдиенциї у султана, котрий обіцяв, що справа втихомирення Альбанцїв не спустить з ока і енерґічно єї переведе.

Належитість за Оголошеня за один раз:

Ціла сторона коштує 30 К. — Одна трета сторони через цілу ширину 10 К. — Пів сторони 15 К. — Чверть сторони 7 К. 50 с. — Одна осьма сторони 3 К. 75 с. — Одна шістьнаста сторони 1 К. 88 с. — **Дрібні оголошеня** (в шпальтовій ширині стрічок) по 4 сотики за верш. — При кільканразових уміщенях опускаєть ся на ціні процент після скількости уміщеня.

Склад товарів Б. Бальтінестра молод.

Чернівці, улиця Головна-Енценберга ч. 3.

Склад ц. к. упривілейованої фабрики товарів з альпаки і хіньского срібла В. Бахмана і Сп. у Відни.

Поручає на літо наймоднійші артикули в найбільшім виборі.

Парасолї	наймоднійші шовкові фарбовані не линючі, півшовкові фарбовані і темні, ґазини білі, Entout Cas чорні: для дівчат і дітий з мережкою і дощені для пань і панів.
КАПЕЛЮХИ соломні і фільцові шапки.	**Самостійна продаж** з ц. к. надвірних фабрик J. Heinr. Ita у Відни, Josef Richter & Schur в Ґрацу Borsalino Gius & Fto, Giovanni Panizza і R. Cattaiu в Італії, як також з иньших визначнійших фабрик тутешних і заграничних. — Для дам шпортові анґлійські капелюхи: для панів і хлопців наймоднійші соломнові і фільцові до виходу і на що день. Фільцові чорні і в иньших фарбах, мягні і тверді, на літо легонькі (35 ґрамів) в ріжних цінах. Шапки для пань, панів і дітий.
Обув для дам панів і дітий.	**Самостійна продаж** з найвизначнійшої фабрики черевиків Антона Чапека у Відни (Chevreax Schuh-Fabrik), і з иньших фабрик. Черевики з червоної, брунатної, жовтої, синої шкіри як також з лакеру до шнурованя і на ґузики пів черевики Laven tennis; системи Др. Ламана і ин. Кнайпа — Черевики до ґімнастики і. т. п.
Ексквізита	в мужеских краватках найлїпшої анґлійскої сорти, в білю ріжвородної сорти як: з батисту, батисту, шифону і. т. д. — Всякі прибори для новобранців. Кафтаники до голоса, панчохи, сорочки сїткові і. т. д. Рукавички Glacé, Chair, шовкові для пань, панів і дітий. Дамски поясі, шнурівки ланцушки Lorgnon, ґудзики до манжетів, всяка біжутерия і товари з бронзу.
Всякі артикули до подорожи.	Ріжні куфри, валїзи, Пледи, на ремінцї, футерали до парасолїв, пошини на харч, мошонки, коци, подушки пуделка на капелюхи і. т. д. (ріжна сорта).

Замовленя з провінциї виготовляють ся сейчас.

(—)

Перша буковинська

спеціяльна робітня обуви і ортопедичне заведене

ІВАНА ДІКА

абсольвента майстерного курсу ц. к. технольоґічного ремесленного музею у Відни, і випробованого судового шатника

поручає

ВЕЛИКИЙ СКЛАД ОБУВИ

найкоснїйшого краю для пань, панів і дітий.

Замовленя виготовляють ся сейчас з пограничних шкір.

При замовленях з провінциї пожадаю, аби прислати з'ужитий черевик на міру.

Чернівці

ул. Руска 11, а **Філїя** ул. Ратушева 17. (під „золотою Грушкою").

? (—)

Красне, добре і дешево.

Улиця Ратушева ч. 6 Готель „Централь".

Улиця Ратушева ч. 6 Готель „Централь".

Перед тим

МАРКУС ФУРЕР

Кождого сезону **НОВОСТИ** для шановної пань, панночок і панів. Новости: в Жакетах, комбрах і плащах з найлїпших штоків віденьских і берлинских сальонів.

Маґазин одягів дамских і мужеских

Чернівці

ул. Ратушева 6. Готель „Централь"

(в льокалю Якова Ґельда)

ВСІЛЯКІ ЗАМОВЛЕНЯ

виготовляють ся сейчас.

Одяги для панів, хлопців і дітий. Загортки, ульстри і шлафроки. Футра звичайні і до подорожи і всякі в сю галузь входячі артикули з перворядних фабрик.

Красне, добре і дешево.

Красне, добре і дешево.

Важне для Вп. відпродавців. (0—0)

Папірня тов. „Рускої Бесїди" в Чернівцях,

ул. Петровича ч. 2

звертає отсим увагу Вп. Панів Торговельників, особливо по селах, аби гуртом закуповували не де инде але в нашій папірни

всякі прибори шкільні,

а іменно:

зошити, олівці, пера, стирки, (радирки), чорнило, крейду, папір, губки, таблички, лїнії і проч.

Все те дістануть у нас по фабричній цїнї і зможуть на тім красний дохід мати. Всї ті артикули суть далеко лїпші як в иньших склепах.

І. Ґет, механик

Чернівці, улиця Паньска ч. 26

виконує

всякі інсталяциї і репарациї телеґрафів, телефонів, **громозводів, електричного сьвітла.**

Репаратури машин до шитя і писаня, як також лїкарских і фізикальних інструментів.

Репаратури, нікльоване і емайльоване бісиклів і. т. д.

Всї репаратури як і роботи, що входять до сього фаху, виконує скоро і дуже старанно.

Замовленя з провінциї виконують ся як найскорше.

Друкарня тов. „Рускої Ради"

поручає отсї книжки:

Видання тов. „Руска Бесїда":

	К. с.
* * * „Ядоха" сповіньска казка	—·24
Ів. Синюк. „Образки з природи"	—·20
О. П. „Хлопці сеїдкинки"	—·40
Онеаен Попович „Розмови"	—·40
Корнил Н. Устинович „Три цїкаві загадки"	—·40
В. Уміньский-Ф. Королевський „Як повстала земля і який буде єї конець."	—·30
Проф. О. Єремічуи „Іван Сучавский"	—·40
Ів. Бажиньский. „Пропасть"	—·20
Ф. Колесса. „Наша дума"	2·50
Гаршин. „Малярі"	—·20
* * * „Вірна"	—·20
* * * „Котлоїї по заслузї"	—·20
О. П. Конаський. „В день святої волї"	—·20
Ю. О. Федькович. „Проскурня"	—·20
Онеаен Попович. „Ластівка" (старі річники.)	2·—

Видання тов. Руски „Школа".

Барановский Мечислав. „Педаґоґіка"	1.20
Ом. Попович. „Методика" I часть	—.60
„ „ „Як бідні збогатїли"	1·—
„ „ „10 казок для дїточок"	—·20
„ „ „Вібрка наукиів"	1·—
Ів. Синюк. „Образки з житя"	—·20
Шпайкаровский Сергій. „Руска Читанка" для II. класи гімн.	2·60

Др. Стеф. Смаль-Стоцкий. „Громадя"	—·20
„ „Порадник" як закладати каси	—·40
„ „Буковинське на Руси"	2.4
„ „Minoritätsvotum" in der vom k. k. Bukowinaer Landesschulrathe behufs Regelung der ruthenischen Schulorthografie"	—·40
Ю. О. Федькович. „Пісні жаннарскі"	—.20
„ „Твори" том I.	—.40
Франко Іван. „Русько-українська література"	—.20
Теодот Галїп. „Домашний лікар"	1·—
Шгуляк Братий. „Верховинські згадки"	2.—
О. Шпитко. „Хиста з неба"	—.30

Важне для кождого!

Важне для кождого!

Випродаж!

По дешевій цїнї, лише за 2 зр. 95 кр. прекрасний гарнітур, складений з 14 цїнних предметів, а іменно:

1 годинник нікльований, анкер ремонтоар (на жадане посріблений) з гарно ґравірованими покажчиками, докладно хронометрований, з трилїтною гарантиєю і етуї.
1 гарний ланцушок з ґольдиня або нікелю з кулцом. Паризкої системи.
1 шпилька до краватки, з ґольдиня іміт. брилянт.
1 пара позолочених спинок до манжетів, марка „Garantie".
1 гарнітур (5 штук) спинок з ґольдиня до воскрилів і сорочок.
1 пара кнопків з прадивого срібла, значеного урядом. 1 (17—20)
1 перстень ґольдиня з гарним каменем.
1 кишеневе зеркальце і етуї.

Той самий гарнітур з годинником золоченим в огню, який не тратить полиску коштує лиш 5 зр. 10 кр.

Сих 14 гарних і цїнних предметів разом з годинником (анкер ремонтоар) розсилає за 2 зр. 95 кр. (на послїплатню або висилкою наперед гроший) фірма:

Brüder Hurviz

Exporthaus, Krakau, Stradom Nr. 17.

Коли се кому не сподобає ся, може до 8 днів звернути і дістати гроші назад, одже нема ризика. — Богато ілюстрованої катальоґи годинників, гарнітур золотих, срібних і з хіньского срібла товарів по малій цїнї — gratis і franco.

Видає товариство **„Руска Рада"** в Чернівцях.

З друкарнї товариства „Рускої Ради" в Чернівцях під зарядом Івана Захарко.

За редакцию відповідає Іван Захарко.

Ч. 49. Чернівцї, пятниця дня 25. цьвітня (8. мая) 1903 р. Рочник XIX.

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ що середи, пятницї і недїлї. з тижневим додатком „РУСКА РАДА“.

Редакция адміністр. і експедиция при улици Петровича ч. 2.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застережене. — Рекламациї неопечатані вільні від оплати почтової.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“ разом з „Рускою Радою“:

на цїлий рік	20 К.	— с.
„ пів року	10 „	— „
„ чверть року	5 „	— „
„ місяць	1 „	70 „

Поодиноке число „Буковини“ 16 сотиків.

Передплата і належитість за інсерати платні в Чернівцях.

Рада державна.

Відповідь д-ра Кербера.

По відчитаню внесень та інтерпеляций д-р. Кербер відповів на інтерпеляциї пос. Шенерера в справі стану сх. їх на Угорщинї. Чи теперішні відносини на Угорщинї — сказав др. Кербер — є конституцийні, чи нї, — се не є річию австрийского парляменту, але инших чинників. Що дотичить перервання нарад над угодою, преже кабінету не бачить жадної причини до сего, так само як в р. 1899 не перервано на Угорщинї нарад, хотяй австрийский парлямент не міг розпочати другого читаня.

На інтерпеляцию Біанчіні о справі послїдних демонстраций в Загребі відповів др. Кербер, що анї правительство австрийске не є компетентними в сїй справі, яка відбуває ся в краю, приналежнім до угорскої корони і бесїдник не уважає відповідним виводженє сеї справи перед некомпетентним форум.

Пп. Іро і Біанчіні жадають отворення дискусиї над тими відповідями, але палата відкидає сї внесеня.

Справа ек. Комба.

В дальшій дискусиї над нагним внесенєм пос. Странского в справі олмунецкого архиепископа, генеральний бесїдник рго промовляв за нагностию внесеня, виказуючи, що на Моравї панує з причини послїдних подій велике огірченє, та разом з тим змагає ся реформацийний рух. Нагність внесеня ухвалено потрібною більшостию $^2/_3$ голосів (70 против 56).

Що-до вирітуи внесеня промавляв пос. Айзенштольб в тім дусї, що єдиним лїком на усуненє таких випадків є клич „Lex von Kom“. Пос. Малік застерігає ся против відказуваня парляментови компетенциї в сїй справі. Пос. Груби виступає против Всевишнїх, що збавляють неприсутного князя церкви; парлямент міг би аж тогди заняти ся сею справою, коли-б перше орекли в нїй перевагу власти. По фактичнім спростованю пос. Хена в чеснім язиці, приступлено до голосованя. Показав ся брак комплету і з сеї причини замкнено засїданє, назначуючи слїдуюче засїданє на вторник.

Вісти з цїлого сьвіта.

— *Наглі суди в Хорватиї.* Угорске кореспонденцийне бюро доносить з Загребу, що з причини „жекарности населеня“ і безнастанних атакін на чужу свободу і майно, старшини жупан комітату Бельовар чун ся змушений завести в вільнім місті Крайц наглі суди. Потрібна військова асистенция і поміч для жандармериї відійшли.

— *Борба з конгрегациями.* Монахів, котрі не хотїли услухати наказу опорожненя монастиря Норбертанів, карний суд позасуджував на 50 франків гривни. В дорозї до суду монахи були предметом так прихильних як і порожих демонстраций товпи. Позїция арештувала кілька осіб. Сенатори і посли департаменту, в котрім знаходить ся славна печера „Люрд“, випросили у Комба, що не замкне сеї печери, бо замкненє грозить населеню руїною.

— *Подїї на балканьскім півострові.* На балканьскім півострові прийшло в послїдних днях до дуже поважних розрухів, котрі хто знає, чи не викличуть остаточно інтервенциї держав. Іменно в Солуни довершили македоньскі ворохобники аж 50 динамітових замахів в ріжних точках міста. Шайка, що кидала бомби, переїзджаючи на возах через місто, мусїла бути неаби-як сильна, коли на улицях міста вела ся з нею борба майже до самої півночи і коли з обох боків упало кількасот ранених і трупів. Рівночасно через болгарско-македоньску границю впали на турецку тераторию нові сильні віддїли ворохобників та звели з турецким військом кровані борби. Всьо те сьвідчило би, що революцийний рух в Македониї зростає та що революцийний комітет завзяв ся подразненєм мусулманів викликати турецкі строгі міри супроти християньского населеня Македониї, а дальше й інтервенцию держав. То звичайна тактика всїх революцийних комітетів під турецким панованєм. Що головно ходить ворохобникам о ту европейску інтервенцию і загалом о заінтересованє Европи македоньскою справою, про те сьвідчить вибір місць для динамітових замахів. Бомби кинено там, де они могли принести найбільше шкід на майнї чи житю підданим европейских держав. Висаджено отже у воздух філїю отоманьского банку, европейский клюб та дві европейскі реставрациї. Погибло при тім чимало Европейцїв, а між тяжко раненими находить ся й нїмецкий конзуль. Виконуючи свої страшні замахи, революционери з гори знали, що европейскі держави будуть мусїли виступити в охоронї безпечности своїх горожан і коли турецкі власти покажуть ся неспосібними забезпечити їм певність житя і майна, тодї з конечности наступить загрозлива інтервенция і загальний міжнародний европейский заколот, з котрого відтак скористали би Болгари. — В віденьских дипльоматичних кругах міста з Солуня зробили велике враженє. Нинї не може нїхто заперечити, що стоїмо супроти добре з'орґанїзованої революциї. Дневники представляють ситуацию яко дуже поважну, а з усїх статий виходить, що остаточно не обійде ся без інтервенциї держав. — Оподїнні телеґрами доносять про солуньскі замахи такі близші вісти: Донесеня консулїв стверджують, що динамітові атентати, нагінка і борба з напастниками тревали до недїлї рано. Войско мало поступити острійше, як то було потрібне. По обох сторонах мало згинути 100 осіб. Вість, що в Солуни оголошено стан облоги, не потверджує ся. Говорять, що при розрухах погибло до 500 людий. — При атентатї на отоманьский банк ужито 50 кґ. динаміту. Динаміт введено підкопом з дому по другім боцї улицї. Над підкопом працювано цїлий рік. Динамітові бомби, які революционїсти кидали в містї, були наповнені кусними зелїза і міди. Круги ворохобників признають ся до звязи з динамітовими замахами. — Розійшли ся поголоски, що такі самі замахи мають повторити ся в Адриянополи і Скопаїю. В тих містах заряджено надзвичайні средства осторожности. З зізнань арештованих членів македоньского комітету і на підставі донїсчих вістий виходить, що єсть також плян допустити ся замахів в Царгородї. Супроти того обставлено сторожию правительственні будинки, посольства, консулати, банки, почти і инші доми з публичними заведенями. Болгарам з Болгариї і Македониї приїзд до Царгороду заборонений. Замешкалих в Царгородї Болгарів власти пильно стережуть, а підозрілих арештовано.

Іван Хмара.

В дорозї на катехизацию.

Була пізна осїнь. Стояли сумно голі дерева з їхними запостенїлими вітами. Вершки горбів пращали сього дня в послїдне сонячні проміня. В селї Мирівцях панувала сьвяточна тишина. Здавало ся, мов би люди й звірята, настроєні й перенятї почуванєм останнього оклику покійника: „Будьте здорові“, хилили в те тихе конанє дня найнїжнїйші струї свого співчутя...

По правій стороні села стирчав під широким дїбом високий і голий горб Мася. По під сей горб вела по між низенькі, соломою покриті хатки, дорога.

В Стефановій голові, що йшов самітний сею дорогою до порсти на катехизацию, снувала ся думка за думкою: „Може поїхала, може сидить дома а може хтось прийшов до неї в гостї?!“

Стефан зітхнув важко з підняшим головою, побачив свого товариша, що прямував до його.

Стефана пражила ся стріча не приємно. Він бажав самоти. Його голову занимали думки, яких нїхто не сьмів знати. Се була його тайна. Він хотїв мріти-мріти як до утоми, а тут „нещасне“ Петра. Він мусить з ним стояти й говорити, бо они собі знакомі, хотяй жили оба, як то кажуть, з далека.

Поздоровивши один одного вже з далека, зупинились вони й стали перекидати ся занятими запитаннями: куди, з відки, хотяй певно нїодин з них не бажав конче довідатись, куди й відки йде один або другий.

В протязї їхньої коротенької розмови, глянув Стефан мимо возї на вершок Мася. В ту мить повернув ся він зі своїм товаришем. Не зводячи з того горба зору, поступив він кілька ступнїв далї і знов став мов чимсь приголомшений. Серце зворушилось йому в грудях, затьохкало, а відчемія того тьохканя став підбивати ся чим раз сильнїйше й сильнїйше в його души...

— Чи дївчинка, чи привид? — спитав він шепотом самого себе.

— Ся Богу, що она — она — она! впевнив ся він, леда рухаючи устами. На самім шпилї Мася стояла нерушимо постать женщини.

Проміни зникаючого сонечка осяювали єї з дївої сторони а по зад неї видно було чорну, зникаючу хмару. Стефанови здавало ся, мов би она сходила з небес на землю. Він стояв як укопаний. Очи його блестїли невимовним виразом радости й обожаня.

Нараз стала она його кликати, махаючи рукою.

Сей знак заповнив його, що не помиляє ся нїяк в своїх догадах. Запрошений нею в той спосіб, щоби підійти до неї, забув він про все, що снувало ся в його голові. Проникнутий насерідь одушевленєм милого побаченя, почув, як в його грудях заженїрїла якась полумінь, як жилами полилась горяча кров.

— Теодоре, любо Теодоро — шепотав Стефан під гору. Він не тямив свого ходу. На скрутнї дорозї глянув що раз в ту сторону, до вона стояла, але єї вже там не було. Він зупинив ся, дивить ся, як нараз виринає єї постать і ховає ся знову. Він подумав, що она або сїла відпочинути, або спустила ся в убіч — бути може й проти нього — но йде, а лїтає чим раз близше — близше. Перебігає через лопади, потім в убіч корчиками на стежочку, то знов на правець під горбочок, там підпирає пальцем, тут вхопить за галузку й підтягає ся, ба й на колїна впаде та гупне з тихенька: „тсїй маро“, то сонно, то знов здушить віддих.

Чим ближше цїли, тим дужше бєть ся серце, тим більше розпирає ся грудь, а по лици, то клетить якась полумінь, то потягає холодом. Мабуть не почув би був й крихітки утоки, як би й на найстрійнїйшу сталу драпав ся. На підпиші самого шпиля спинив ся поволеньки його хід. Йому стає якось стидно того шалу. Але якась внутрішна сила підбадьорює його дух; він ступає ще доснть скоро далї й гамує на силу своє зворушенє.

— Боюсь — шепче — що пізнаєть всї подїї моєї души і хто знає, чи не вразить єї ті мої порывання до неї. Він став на хвильку й прошептав: Ох, Теодоро! коли-б ти знала як я тебе кохав! Він задумав ся...

Що ти, ти єї кохаєш? — запитав він з перестрахом себе.

Знов хвилька задуми а по нїй став Стефан нїби сповідати самого себе: „Адже ти єї любиш, кохаєш? Відкоди й яким правом? Чому не осьмілюєш ся твої уста се вимовити вже раннїйше? Чому боїш ся ти перше й подумати о тім?

По його палаючім лицї, повіяв холодний вітер.

— А може она любить вже кого иньшого? Чи не холодну могилу буде огрівати той небесний огонь мого серця?

— Нї, нї — найдорожша! шепче він з тихенька. „Мені вільно тебе кохати моя любо Теодоро всїм своїм серцем і убожати мою сьвятиню великого Бога! Нїхто з живих не видре сеї сьвятости з мого серця. Ти бачиш всї мої дорогоцїнности души й серця, моє житє, мій цїлий сьвіт, що лежить коло твоїх ніг. Як не приймеш і не підіймеш їх, так віддали ся від їх без погорди, бо они щирі й правдиві як сонце і не заслугують подентани і зневаги. Лиши їх на тім самім місци, аж згинуть побіч з моїм житєм з самих сьвіти на базиті житя кому судило ся!“

Такі думки шибнули йому головою. Він не тямив, коли й кілько часу вже тому, як стояв на тім самім місци, де бачив з дороги Теодору. З його чола пілли ся піт і залив очи. Він протер їх, оглянув ся за нею, але далеко й широко круг себе не бачив нї єї, нї кого иньшого живого. Утираючи піт з чола, почув, що є страшенно змучений. Наслухує, розвирає ся на всї сторони, всю-

— *З подорожий монархія.* Цїсар Вільгельм перебуває тепер в *Римі*, де его приймають дуже величаво. Так само як анґлїйский король зложив і цїсар візиту папі і папа приймив цїсаря на окремій авдиенциї самого. В королївскій палатї в часї обіду в честь цїсаря виголошено тоасти, котрі зазначили, що союз між Італїєю і Німеччиною тревае дальше.

Еміґрация.

Краківский Сказ замістив ряд статий д-ра Бенїса, який на підставі — як каже — дуже обильного материялу подає дані про всї роди еміґрациї з Галичини і Буковини. Автор дїлить еміґрантів на три більші групи, а іменно: на рільних робітників, які виходять лише часово за працею, на робітників (звичайно углекопів), що йдуть за море на заробітки та на заморских поселенцїв.

Рільні робітники — каже др. Бенїс — що удають ся до Німеччини, і Данії, як також до Німеччини звертаючі ся робітники з будівляних промислів (мулярі, теслї і др.), творять ґрупу численну 80—100.000 голов річно. (Очивидно майже виключно Мазури. — Ред.). Покидають Галичину завсїгди лише на один сезон, який тревае звичайно від цьвітня до жнитва, а часом сягає аж до половини грудня. Оощадженї зарібки виносять 100 до 150 марок на голову. Служать они в зимі головно до покритя видатків на житє, так що сї періодичні мандрівки становлять для переважаючої части робітників, виходячих на Саси, нормальний спосіб удержаня від осени аж до слїдуючої весни, на котру знов покидають край на зарібком. На закупно землї, худоби і. т. д. взагалї на капіталїзацию їде лише дуже скупа часть оощаджених в Німеччині грошей. Сезонові мандрівки рільних робітників поза границї краю, носять на собі цїху визначно заводову. Се не є якісь надзвичайні труди одиниць, які енерґічною працею в тяжких услівях зміряють до здобутя якогось маєтку, але нормальний спосіб заробковання для близько сто тисячів людий. Про сей факт треба памятати при всїх пробах реформи, нижо що в сих мандрівках такі численні жертви нарвають фізично і морально.

Робітники, що їдуть за море, гірники, лїсові робітники і рільні, а також жіноча служба з північної Америки остає поза краєм, нераз на кілька заводів, по 2—4 літ. Оощаджені зарібки, як ріжниця межи американьскою платнею а житєними вимогами галицкого і буковиньского хлопа, досягають у сїй ґрупи дуже значної висоти. Грошевий дохід, який вплиає до краю через сей invisible export, виносить на 16—20 міліонів корон річно. Господарчий ефект сеї, прибуваючої до краю суми грошей є дуже значний (між Лемками та Мазурами. — Ред.). Майже всї оощадности американьскі обертають на закупно землї, що лежить в найтїснїйшій звязи з розподїлом і нарощуванєм середної посїлости, так як взагалї пристрасть набуваня землї є провідною тенденциєю цїлого руху і заробкової мандрівки до Америки. Заробкова еміґрация до Америки представляє тому зовсїм инший тип, як німецка.

Вкінци про поселенчий рух, каже др. Бенїс. Істория сего поселенчого руху, який звернув ся був в давнїйших часах до Бразилії і Арґентини, є надто знана, щоби над нею тут розводити ся дальше. Вистарчить згадати, що від двох лїт ся струя змінила своє русло. Під добу є Канада цїлою подорожи для мас, коли еміґрация до полудневої Америки прибирає чимраз менші розміри. Річно виходить з Галичини 7—9 тисяч поселенцїв. З того три чверти до Канади. Фармери в полудневій Америці творять тим, заховуючи народну звязь, як Поляки в Австриї. (Про Русинів др. Бенїс не забув забути. — Ред). Формальні кольонїї. Приміром може тут послужити Парана, де, изминаючи кілька цїменних епизодів, цїлий край замешканий близько 100-ма тисячами галицких хлопів, зорґанїзованих в самоправні громади. Є се арештою одинока, австрийска, заморска кольонїя.

НОВИНКИ.

Особисті вісти. Радник двору Ульман в службових справах виїхав до Відня.

З університету. Концепіст фінансової прокураториї в Стирії др. М. Вельзенхер іменований на тутешнім університетї надзвичайним професором австрийского цивільного права.

З церкви. Гр.-кат. адміністратор парохії Дмитро Курдидик в Погорилївцях перенесений до Галичини а завідатель парохії в Галичині Володимир Копиньский іменований завідателем парохії в Погорилївцях.

Проба мішана тов. „Бук. Боян" відбуде ся нинї в пятницю, 8. с. м. точно о годинї 8-ій вечером. З уваги, що проба ся є приготовленєм до маючого ся урадити иже и як найзоротнїм часї вечерка Шевченка, маємо надію, що кождий хто хоче взяти участь в названім концертї явить ся нинї докладно на пробу. — За видїл: Др. *Е. Кобриньский* голова, *О. Гандак* писар.

Звичайні загальні збори тов. „Руский міщаньский хор" в Чернівцях відбудуть ся в недїлю, дня 10. мая с. р. о год. 7-ій веч. в домі братства св. Тадея ул. Кушнірска, ч. 10, на котрі підписаний видїл має честь запросити усїх членів товариства. — За видїл: *Ор. Гандак*, голова, *Гн. Власюк*, писар.

Отроєнє. Торговельний помічник вірни Шмід і Фонтін, Лев Радон, отроїв ся тут передвчера арсеніком.

Приписи в справі докторату богословія улягли деяким змінам. На днях оголосила Wiener Ztg. розпорядженє міністра просьвіти що-до нових условин, під якими можна одержати докторат богословія на університетах у Львові, Кракові, Відни, Празї, Інсбруку і Грацу, як неменш на теольоґічних видїлах в Олмуцу і Сольногороді.

Малї втїкачі. З Рогатина донесли вноді телеграфічно львівскій поліциї, що звідтам втекли від своїх родичів два хлопці Альфонс Бекман, ученик II. класи реальної і Н. Марґухес, ученик III. класи ґімназияльної.

Жиди в Київі попали в великий страх, бо розійшла ся чутка, що мають вибухнути антисемітські розрухи. Кілька тисячів родин виїхало вже з Київа, а инші богаті жиди перенесли ся на мешкання до готелїв. В місті ходять військові патрулї днями і ночами, а для успокоєня жидівского населеня розширено межи в заборонов, збирати ся гуртами на улицях.

Малий фейлєтон.

Михайло Дашкевич.

Великодні прощі.

Воскрес еси Христе із мертвих
І людям всїм гріхи простив,
Зносив за нас тяжкі страдання,
За нас умер — для нас ожив.

Себе замучить дав, Ісусе,
І знов воскрес — дїлом зрадїв,
Що нас терпіти вчив а друге:
Простить, Христе, Ти нам всїм.

І я судьбі моїй прощаю
Зауцана всї і сльози ті
Пролиті нишком, катуваня
І все прощаю із душі.

До .....

Одного разу, — я ще памятаю, —
Просила та мене: „Зложи стишок
І присвяти мені! а я цьвіточок,
Клейноту сю — на памятку сховаю.

Замкну у серцї моїм і згадаю
Колись весняний вік і його страту
Згадаю і сей сьвіт: житя марноту.....
Здаєсь тодї аж лекше стане, як спокаю."

З тихенька став питать я серце своє:
Скажи, бідноте, правду — чим богате?
Що маєш дай, нехай жертвую тоє!"

А серце вбилось, добирало мову:
Саме убоге, долею заклате.
„Давай мене!" сказало втїшно знову.

ВІДОЗВА

до сьпіволюбивих Русинів на Буковинї.

Надзвичайні загальні збори тов. „Буковиньский Боян" вибираючи недавно тому новий видїл, припоручали єму яко его перший і найголовнїйший обовязок, постарати ся о те, щоби сьвятковани памяти нашого незабутного ґенія Т. Шевченка відбуло ся як найкорше і як найвеличавійше. Наближуючи до сеї ухвали загальних зборів підписаний видїл тов. „Буков. Боян" звертаєсь еще раз на тій дорозї до всїх сьпіволюбивих Русинок і Русинів буковиньских з горячею просьбою, вступати як найчисленнїйше в члени нашого товариства, а через то уможливити нам по лише як найкрасше звеличанє памяти нашого найбільшого поета, але й взагалї причинитись до матеріяльного і морального піднесеня одинокого сьпівацкого товариства на Буковинї.

Дїйсно, як жаль тисне за серце кождого щирого Русина-Українця, коли погадаємо, до як високого розцьвіту довели инші народи на Буковинї, от хочби Німцї або й Румуни своїм товариства сьпівацкі; всїлякі концерти, вечерки, прогульки та вистави драматичні слїдують скоро одні за другими, лише у нас, котрі, — так би сказати — ще з материньских грудий виссали замилованє до рідної пісни, треба всїляких публичних закликувань, горячих просьб, заким наші сьпівацкі приготовлять ся на стілько, щоби могли бодай раз в рік гідно обійти памятку найбільшого сина Руси-України. Правда, богато у нас все еще ріжної ворожнечі та особистих негодощів між нами самими; — але коли на инших поли трудно нам зійти ся, то нехай бодай ся пісня руско-українська, така милозвучна а така ніжна та тужна, буде для нас тим звеном, що сполучить нас усїх в одну велику, згідну родину, в одно товариство, що собі й за виключну задачу покладе, ширити чудові звуки сеї пісни по цїлій буковиньскій Руси-Українї. В надії отже, що й тепер наш зазив не пропаде марно, кличемо еще раз до всїх, кому милу руска пісня: не забувайте на так патриотичний, а так високий обовязок, як плеканє рідної пісни і музики, а ветуйтесь всї чим скорше до товариства „Буковиньский Боян!"

Записуватись можна що дня в „Народнім Домі" у писаря або касиера товариства п. Осипа Бурачиньского.

За видїл тов. „Буковиньский Боян":

Др. Евген Кобриньский, голова. *Орест Гандак*, писар.

Телеґрами „Буковини".

Відень, 7. мая. Посли Н. Василько і краєвий маршалок Лупул інтервеніювали вчера у президента міністрів др. Кербера ізза нового наміреного підвисшеня цла на кукурудзу, що було би страшним ударом для буковиньского мужицтва. Наколи би підвисшеня цла від кукурудзи принято, то посли домагають ся таких самих виїмкових приписів, які естують в Дальмациї. Др. Кербер заявив послам, що Дальмация не належачи до спільної области цлової, передом посїдала вже виїмкові приписи і що ізза того Угорщина підносе енерґічний протест против таких виїмкових приписів для Буковини.

Відень, 7. мая. Цлова комісия залагодила вчера такі позициї: шкіра, шкло, камінні товари. Посли Н. Василько і Колїшер остро виступили против підвисшеня мита від помиїв.

Відень, 7. мая. Краєвий маршалок Андрій Потоцкий мав вчера довшу конференцию з др. Кербером. Іменованє А. Потоцкого на намісника Галичини є безсумнївне, особливо також тому, що деякі орґани руских сторонництв в Галичині мають підпирати його кандидатуру. Крім того при іменованю місто-намісником одного віденського урядника, що не найдальше стоїть від партийних пристрастий в Галичині, мати ще ся зглядна на Русинів.

Відень, 7. мая. Прибув тут катрозиґт др. Рента. Скликанє гр. ор. синоду є назначене на половину мая.

Відень, 7. мая. Австрийске правительство висилає до Льондона спеціяльних делеґатів, котрі мають пояснити Анґлії, що контингентова система нїчим не нарушує засад брукселської конвенциї.

Відень, 7. мая. Кружок сьвященників пише до кардинала Рамполї скаргу против архиепископа Кона за се, що він старає ся сьвященника Сторнала намовити до нарушеня тайни сповіди через видане імени автора, укриваючого ся під псевдонїмом „Рентус". Позовники находять доказ на свій закид.

Залїщики, 7. мая. Звиначе стоїть ніле в полумінях. Всї будинки в ринку, як також почтовий дім пали жертвою огню.

нього. Лиш з противної убочі почув блеєнє овець: „бе-е-е-е!" і знов на переміну мов на гаум набігала друга грубшим голосом: „бе-е-е-е!"...

Через часок зрадїв Стефан. Йому блеснула ся нова потїшаюча думка.

— Мабуть — гадає — сховала ся в ся той смерекевий чигір або десь за бука в лїсї й тїшить ся моїм збентеженєм.

Чекає. Побачивши, що час уплинув а сї нема, почав шукати за слїдом по притрусеному снїгу. Впили очи в землю, бігає з межі на межу а з віден скочив на стежку й тїни, аж тут слїд подібний до сї обуви. Так і біжить за слїдом в напрямі до лїса та рахує: „от тут раз-два-три-чотири й знов збив ся з дороги, бо не стало більше снїгу. Приходить на край лїса й став. Прислухує ся, не чути нїчого. Розгляда ся но бачить нїкого. Довго стояв Стефан схиливши голову до долу, аж нарешті захитали ся ноги в колїнах і він причаяв ся до землї. Сїв і пливає ся на нїм примиснимм очима перед себе. Зсумував сердега; серце його затремтїло, зайшло ся бідне і лиш десь на десь тихо як перед конанєм...

Нараз почув реґіт.

Стефан підняв голову і скочив на ноги. Дивить ся в сторону, з якої долїтав той реґіт, а на вершку противного горба сидить они з якимсь дївчиною. Они говорили, сьміяли ся, ба й обнимали ся і цїлували. Стефан дивив ся з за пождим подїлюнком чув як його кололо в серцю... Зітхнув тяжко, пустив ся бігчи за ними, скочив кілька разів і впав безпритомно на землю.

— — — — — — — — —

Як довго він там лежав, не знав бідний Стефан. Але як прочунив ся, побачив коло себе їх обоїх. Она тримала Стефана за голову, а сї любимець саме тодї приніс у капелюсї води з потічка і хотїли обкропляти зімлїлого. Стефан скочив на ноги й дивить ся а то не його улюблена Теодора з Іриня Марчишина із своїм нареченим Павлом Копаяном.

Йому так і полекшало на серцї.

— А що се з вами — питає Ірина.

— Та я хотїв перескочити отсю яму, зашпотав ся тай упав головою на камінь — каже Стефан.

— Обітри кров з чола Стефане — каже Павло.

Стефан пообтирав ся а Павло залїпив йому шпіраком рану та розповів, як они бачили з горба його пригоду та як спішили йому на поміч.

Стефан подякував за порятунок і попрощав ся з ними.

Він завернув до дому. Як минав церкву, бачив що саме тодї виходили дївчата й парубки з церкви. Теодора йшла з пан-отцем. Він сховав ся за вербу і чекав аж не перейдуть усї. Коли вже не видко було нїкого, вийшов на дорогу і пустив ся зовсїм засмоченний домів.

Видає товариство „Руска Рада" в Чернівцях. За редакцию відповідає Іван Захарко.
З друкарнї товариства „Рускої Ради" в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

Ч. 50. Чернівцї, недїля дня 27. цьвітня (10. мая) 1903 р. Рочник XIX.

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ
що середи, пятницї і недїлї,
з тижневим додатком
„РУСКА РАДА“.
Редакция адміністр. і експедиция
при улици Петровича ч. 2.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“
разом з „Рускою Радою“:
на цїлий рік . . . . . 20 К. — с.
„ пів року . . . . . 10 „ — „
„ чверть року . . . . 5 „ — „
„ місяць . . . . . 1 „ 70 „
Поодиноке число „Буковини“ 16 сотиків.
Передплата і належитість за інсерати платні в Чернівцях.

Вісти з цїлого сьвіта.

— *З парляментарних комісий.* Угодова комісия радила онодї дальше над митово-торговельним законом. В дискусиї взяв участь і п. мінїстер торговлї бар. Каль і супроти ряду піднесених попередно жалоб зазначив, що заслугою теперішного правительства єсть знесенє істнуючого від многих лїт обтяженя нашого перевозу угорским перевозовим податком. Плавба на будучих каналах не може підлягати иньшим приписам нїж дотеперішна плавба на ріках. Правительство все буде мати на оцї охорону інтересів краю без нарушеня міжнародних зобовязань. Відтак промавляв ще др. Менґер і обговорював будову каналу Дунай-Молдава і Лаба та Дунай-Одра-Вісла. — В комісиї митовій вела ся онодї жива дискусия над роздїлом „збіжеві оплати“. Дискусиї на онодїшнім засїданю не покінчено і відложено до нинї. — Прасовий субкомітет закінчив онодї нараду над правительственним предложенєм закона і вчера відбуло ся ще послїдне засїданє. — В промисловій комісиї раджено онодї над законом против пиянства. Між иньшими принято § 18 закона після внесеня п. Добошиньского, до котрого прилучив ся також субкомітет. Той параграф звучить: Коли хто до чотирох тижднїв буде в публичних місцях пяний і там може викликати заколот, має бути за ту провину покараний арештом від 1 до 2 тижднїв, або карою грошевою від 10 до 200 корон. В случаю лагодячих обставин може одержати лише напімненє. Против § 22 обговорюючого право пропінациї промавляли посли Пахер і Шікер. В голосованю показав ся брак комплету і засїданє закрито. Угодова комісия приймила на вчерашнім засїданю без зміни роздїл 5-ий митово-торговельного союза в справі мит, а відкинула внесенє п. Кафтана. — В дискусиї над роздїлом „пароходна плавба“ обговорював п. Еллєнбоґен невідрадні відносини в австрийскім тов. „Льойд“, котре мимо того, що побирає субвенцию від правительства, спроваджує робітників з Греции і Арабії. Вкінци заняв ся бесїдник за предложенєм закона в справі достаточної охорони робітників, занятих в корабельних підприємствах. — Комісия митова приймила кілька дальших роздїлів, як „товари камінні“, „товари глиняні“, „коріня“, „полудневі овочі“ і „тютюн“. Роздїл „цукор“ відложено на пізнїйше. Дальша дискусия відбуде ся нинї.

— *Ex lex на Угорщинї.* В угорскім соймі опозиция веде дальше обструкцию против войскового закона. Онодї через цїлий час засїданя промавляв п. Лендель.

— *Угорский сойм.* Цїле засїданє угорского сойму з дня 7. с. м. виповнила обструкцийна бесїда посла Ленґієля, по чім обради перервано. На слїдуючих засїданях сойму будуть нести ся обради над справозданєм президента мінїстрів Селя про стан ex lex.

— *Нова прасова предлога.* Президент товариства чеських дневникарів в Празї оголосив ось яку заяву: Мимо сього, що до обрад в субкомітетї прасової комісиї ми не привязували великої ваги, мусимо прецїнь заявити, що дїйсність показала ся іще гіршою, як можна було припускати. Що було в предложї прасовій добре, те виелїмінувано, а особливо гідне співчутя є те, що ся судьба діткнула також постанову про спростоване і деякі иньші важні постановленя. Також в квестиї судової компетенциї не узглядненo становища майже цїлої австрийскої праси і зроблено рід компромісу, який доперва в практицї покажеть ся, чи він добрий. Враз із цїлою прасою висказуємо жаль, що не узглядненo домагань репрезентантів цїлої праси і надію, що при дальших обрадах будуть узглядненї домаганя і інтереса дневникарства.

— *Намісниківска кріза.* Подану нами онодї вість, що намісником Галичини іменований ґр. Андрей Потоцкий потверджує N. Fr. Presse, котра доносить, що галицкий маршалок вже приняв гідність намісника Галичини. Остаточно порішено сю річ дня 5. с. м. на конференциї ґр. Потоцкого з Кербером. Димісия ґр. Пінїньского і іменованє ґр. Потоцкого будуть оголошені еще в сїм тижднї. Ґр. Пінїньский одержить великий хрест ордеру зелїзної корони I. кляси. Kurjer Lwowski пише, що всї вісти о полагодженю намісниківскої кризи треба приймати з застереженєм.

— *Побіда антісемітів.* При виборах до ради громадскої в Відни з 2 тїла виборчого вийшли в 20 округах самі антісеміти. Доси в 1 і 19 округї вибирали лїберальних кандидатів.

— *Хорватскі розрухи.* В повітї Коруя поновили ся хлопскі розрухи. Арештовано маршалка повіту і пароха в Ґльобові під закидом підбурюваня до бунту.

— *Драйфус.* Онодїшна рада мінїстрів заявила, що не має причини займатись дальше справою Драйфуса. Ся справа спочиває в руках мінїстра війни.

— *Манджурия.* Заступник Росиї зложив заяву з запереченєм поголосок, що Росия кує плани атентату на Манджурию. Росийский посол заперечив поголоски розсївані анґлїйскими дневниками, що Росия має плян нарушеня інтеґральности Манджуриї і що ставить услівя суперечні з вимогами евакуациї сего краю. Представлені Росиєю услівя суть конечні для оборони росийских інтересів.

— *Борба з конґреґациями.* Домінїкани, Францїшкани і Капуцини в Парижи внесли подане о авторизацию яко нові конґреґациї з обмеженєм своєї дїяльности яко заграничні місиї. Сеї просьби о авторизацию їх заграничних місий еще не взято під розвагу, бо они не одержали еще жаданого законом епископского потверджеия. — З порученя правительства виконано домашну ревізию у монахів в Нансї. З тої причини прийшло до забурень. Кількох жандармів і одну жінку ранено. Жандарми усунули збудовані товпою барикади.

— *Македоньска рухавка.* З Константинополя доносять, що в тамтейших полїтичних кругах застановляють ся поважно над питанєм, чи для здавленя македоньского повстаня не було би добре виповісти війну Болгариї. В турецкім мі

Якоп Леонарді.

Розмова Торквата Тасса з власним опікунчим духом.

Дух. Як ся маєш, Торквато?

Тассо. Знаєш добре, як живеть ся в тюрмі та серед горя по самі уха.

Дух. Ех... Та після обіду не слїд марнувати. Кинь лихом об землю та посміймо ся оба в купі.

Тассо. Менї не дуже до сього. Але твоя присутність і твої слова менї усе приносять пільгу. Сядь біля мене.

Дух. Е — сїдати? Це не так легко духови. Та — хай тобі здасть ся, що я сїв.

Тассо. Ох коби менї побачити мою Леонору. Як тілько вона прийде менї на гадку, сейчас будить ся в менї дрож радости, що перебігає від вершка голови аж до самих пальців в ногах. І немає в мене ні нерву ні жили, щоб не потрясла ся. Нераз коли думаю про неї, відживають в моїй души ріжні образи і чувства так, що в тій хвилї бачить ся менї, я ще той сам Торквато, яким я був, поки ще досьвідчив тілько злиднїв і пімки людий, по яких я тепер так часто радаю. Дїйсно я би сказав, що житє серед сьвіта та довгих злиднїв буває наче зміняє і заморює в кождім з нас того первісного чоловіка; він в радости відживає в нас на короткий час, але тим рідше, чим дальше поступаємо в лїта; відтак що-раз більше входить в наше нутро та западає у щораз глубший сон — так, що еще за нашого житя завмирає. Впрочім, моя думка, як може думка про жінку посїдати на стілько сили, аби, так скажу, відновити в менї душу та велїти менї забувати на тілько нещасть. І як би не то, що я вже не надію ся єї побачити, то я би гадав, що менї ще не судило ся розвращати ся із щастєм.

Дух. Що після твоєї гадки солодше: бачити любку, чи про ню думати?

Тассо. Не знаю. То певне, що як була зі мною, видавала ся менї жінкою; здалека видавала ся і видаєть ся богинею.

Дух. Ті богинї такі ласкаві, що скоро хтось до них зближає ся, як стій відкидають своє божество, віднимають від голови проміне та вкладають його в пишеню, аби не осліпити смертельника, що зближає ся.

Тассо. На жаль кажеш правду. Та чи не видаєть ся тобі у жінок гріхом це, що в дїйсности вони такі відмінні від тих вихрілих?

Дух. Не знаю, чим вони винуваті, що вони з мяса і з крови, а не з амброзиї і з нектару утворені. І що на сьвітї має хоч тїнь, або твоєчну частину того совершеньства, яке ви-б хотїли найти у жінки? Та й се менї непонятне, що ви не дивуючи ся зовсїм, що люди є людьми, себ то не дуже похвали достойними сотворінями, не можете понятн, яким чином жінки не суть на зїлї ангелами.

Тассо. А однак пропадаю серед бажаня єї побачити і поговорити з нею.

Дух. Гарадз, сеї ночи у снї я тобі єї приведу: гарну як молодість і таку любу, що в твоїм серцю зродить ся охота до далеко щирійшого і веселїйшого розговору, як колинебудь давнїйше; ба навіть на пращанє можеш стиснути єї руку, а вона своїм поглядом вляє в твою душу таку солодич, що від неї примаїєш; а другого дня, скоро тілько нагадаєш собі сей сон, забє ся тобі серце від міжного зворушеня.

Тассо. Велика потїха: сон замість правди.

Дух. Що є правда?

Тассо. Плато знав так само як я.

Дух. Отже я відповім за тебе. Знай, що між сном а правдою нема иньшої ріжниці, кромі сеї, що сон може бути нераз о много красшим та солодшим чим правда.

Тассо. Так отже росиїм у снї значить те, що й на яві?

Дух. Так думаю. Що більше: я знаю від певного чоловіка, що коли його любка явить ся йому в нїм милім снї, то він цїлий слїдуючий день старавсь не стрічатись і не бачитись з нею, позаяк знає, що вона не могла-б іти в порівнанє з образом, який витиснула в його уяві сон, та що дїйсність, затираючи в його уяві сон, та що дїйсність, затираючи в його умі полуду, позбавила-б його незвичайної єї роскоші. І тому не треба гудити старинних народів, які від нас були о много більше снї, догадливі і предприємчиві у вишукуваню всякого рода приємностий, що суть одній людській природї доступні, — коли вони звикли були старатись всїлякими способами о росиїм і солодки снїв. Та й Піфагорови годї дорікати, що він заборонив їсти біб, уважаючи його шкідливим і непокоячим спокійний сон. Треба також простити сувірам, що заки укладались до сну, звикли були молитись і сповняти обряд зїбаниї панови сну Меркурисви, аби зволив зіслати їм веселі сни, та що держали в тій цїли вирізьблений його образ на ногах ліжок. Бо не находячи нїколи щастя на яві, старались о нього бодай у снї. Та й, гадаю, в части внось його находили: та Меркурий вислухував їх мольб скорше чим иньші боги.

Тассо. Отже, позаяк люди приходять на сьвіт і живуть для самої приємности, будь плотської, будь духової, а позаяк з другої сторони приємність находить ся лишень і найбільше в снах, то не зле буде, як ми рішимось на житє сну. На це, признаюсь, не можу ограничитись.

Дух. Ти вже ограничив ся і рішив ся на це, позаяк живеш і годиш ся на житє. Чим є приємність?

Тассо. Я не досьвідчив єї на стілько, аби менї знати, чим вона є.

Дух. Нїхто єї не знає з досьвіду, лиш при помочи розумованя. Позаяк приємність є чимось уявним, розумовим, а не реальним; бажанєм, а не чином; почуванєм, яке чоловік відчуває думкою, а не досьвідчає його; або скажім радше, понятєм, а не почуванєм. Чи ви не замічаєте сього, що підчас якої небудь приємности, — хотяй на єї бажаєте над силу, та тонути від себе з несказаним

міністерстві війни дуже оживлений рух. Стягають великі засоби провіянтів, а міністерство маринарки дістало розказ мати в кождій хвилї на поготові воєнні кораблї для транспорту війска. Ситуация дуже грізьна.

— *Балкан.* З Царгороду доносять, що положенє в послїдних часах дуже заострило ся. В турецких кругах політичних гадають, що в наслїдок подій в Солуни о переведеню реформи не може бути навіть бесїди. Ждуть на спільну акцию всїх держав. — Будапештеньскі дневники доносять, що дирекциї угорских зелїзниць держ. и Клявзенбурґ і Кронштадт мають наказ приготовати 4000 ваґонів до транспорту війска на Балкан. Оподїшним поспішним поїздом приїхали до Клявзенбурґа два високі штабові офіцири, убрані по цивільному. Один з них поїхав до Предеалю на румуньскій границї, другий конферував в дирекциї зелїзниць в Клявзенбурґу. Се донесенє треба приняти з резервою, а то тим більше, що нїякої дирекциї зелїзниць в Кронштадї нема. — З Білграду доносять, що в послїдних днях в Македонії відбули ся численні бійки між македоньскими ватагами а турецким війском. В многих битвах ватаги цїлком розбито. Коло місцевости Малеш Болгари кидали на турецке війско динамітові бомби. — В тій битві погибло 50 Болгарів і 40 Турків. Ватага складала ся з 200 людий, між котрими було 30 випущених з вязниць злочинцїв. В Кондїї, повіту Кратово, битва тревала цїлу добу. Болгари стратили 50 убитих. Коло Скольораза погибло 16 Болгарів. Коло Смілїяни скопельского санджаку битва була дуже завзята і кровава. По болгарскій сторонї погибло 57 людий, а по турецкій 180. Коло Рінниць погибло 10 Болгарів а між ними один капітан; коло Непрокопу погибло 29 Болгар. В повітї Кратово Болгари спалили кілька турецких громад. Болгарскі комітети стягають примусово податок від населени, а до опираючих ся висилають письма, в котрих грозять смертю на случай, коли би не заплатили жаданого податку. — В Ґенґелї коло Солуни якийсь Болгарин хотїв виконати динамітовий атентат на почтовий будинок. Атентат ударемнено, а Болгарина арештовано. — В Царгородї полїция хотїла арештувати на улици недалеко отоманьского банку прилично одїтого Болгарина. Коли его полїцай задержав, арештований витягнув револьвер, стрілив і зачав утїкати. Полїцай зачав гнати і стріляти за ним з револьвера, але пошпортнув ся і упав, а Болгарин утїк. — Австрийский амбасадор в Царгородї одержав з Софії вість, що перебрані Болгари виїхали з Софії до Царгороду і забрали з собою велику скількість динаміту. — Болгарска телеграфічна аґенция заперечує вість, що в монастирі Рільо фабрикують динамітові бомби і що болгарске війско підпирає македоньских повстанцїв.

Динамітовий заговор.

Голосний динамітовий замах Болгарів з дня 29. цьвітня на місто Солунь (Сальоніки) удав ся — як доносять новійші вісти — лише в частинї. Болгари приготовили були з великим накладом працї і обережности далеко страшнїйший бенкет і мимо кинених 50 бомб в містї, уважають свій замах неудалим.

Лише перша часть їх плану удала ся їм, именно висадженє у воздух моста, який веде від двірця зелїзницї; разом з ним перервано рури водопроводів і ґазу, так що попри малий потоп в деяких улицях, настала нїчьма в цїлім містї. Але вже друга точка душегубного наміру не сповнила ся. Заговірники хотїли підпалити величезний склад нафти і через то викликати пожар, який міг був знищити цїле місто. Однак між робітниками, занятими в складах, не мали своїх спільників, а приступу з бомбами не могли здобути. Вкінци і третя, найважнїйша якщо задля збурени Солуни не мала успіху завдяки чистому припадкови.

Болгари задумали підложити велику динамітову міну під отоманьский банк. В тій цїли напротив будинку в якім містив ся банк, винаймили партеровий домок, в якім якийсь Болгарин перед шести місяцями отворив склеп з мясом і вуженинами. Склеп був невеличкий, а Болгарин ще передїлав собі его деревляною стїною на дві половини. Торгував дуже мало і мусїв докладати до інтересу.

Але, як на другий день по замаху викрила полїция, у передїленій части склепу був тайний вхід до пивниці. З пивниці провадив підземний коритар, височини 1·85 метра а ширини 90 см. в сторону отоманьского банку. Будова хідника була ведена фахово, а полїция відкрила в нїм міни, наповнені земдею, електричні прилади, лямпи, акумулятори, дроти і цїлий склад инших знарядів.

Як видко, заговірники працювали при електричнім сьвітлї і певно в день, щоби стукіт їх працї глушив ся гамором оживленої улицї. У вузькім хіднику могло лише двох працювати так, що один копав землю, а другий відгортав єї. Кільоох мусїло обрабляти стовпи і дошки для забезпеченя стелї і стїн та відвозити землю, яку приміщувано частию в примежних пивницях, частию виносено з крамниці в міхах під позором вудженини і мяса. Ся праця мусїла тревати зо шість місяців, отже зачала ся зараз по отворенню торговлї з мясом.

В сей спосіб вивели в поле полїцию і сусїдів та довінчали свій підземний хідник. В критичнім дни інсталювано електричну батерию і злучено єї з динамітовими набоями, які у великій скількости приміщено на кінци хідника. В означенім часї, коли сьвітло згасло в містї, кільканайцять молодих Болгарів під проводом кількох бувших офіцирів, удало ся перед будинок отоманьского банку, щоби змилити сліди, і там почали кидати бомби через вікна до будинку. Одна надто сильна бомба, кинена до комнати як-раз над підземним хідником заговірників, виломала цїлий мур і потрясла землею так сильно, що підземний хідник засипав ся і електричний дріт перервав ся. Наслїдком сего підложена міна не вибухнула зовсїм і зберегла велику часть міста від неминучої, страшної погибели.

НОВИНКИ.

Іменованя на почтї. Почтові практиканти Филип Ґреґорович в Радівцях, Герман Левенцуе в Серетї, Вольф Мошедь в Чернівцях і Берґман в Серетї іменовані почтовими асистентами.

Сьвяточне отворенє Академічного Дому університету цїсаря Франц Йосифа відбуде ся у вівторок, дня 12. мая с. р. о 11. год. перед полуднем.

Драматичний кружок товариства „Зоря“ відограє в недїлю дня 10. мая в салї „Нар. Дому“ ул. Петровича ч. 2 представленє аматорске а то: „Солонейко“ оперета в однім акті і „Майстер і челядник“, комедия в двох актах переклад Ів. Захарка. Початок о год. 8-ій вечером. Цїни місць: I. три ряди 1 кор. 20 сот., II. три ряди 1 кор., дальше по 80 сот. Партер 40 сот. Скорше білетів можна набути в торговлї „Рускої Бесїди“ ул. Петровича. Отсим запрашаємо руску інтелїґенцию як міщан і селян так з Чернівцїв як з поза Чернівцїв, аби зволила підперти цїль товариства своєм прибутєм на представленє.

Проба мішана тов. „Бук. Боян“ відбуде ся в понедїлок, 11. с. м. точно о годинї 8-ій вечером. З уваги, що проба ся є приготовленєм до маючого ся урядити вже в як найкоротшім часї вечерка Шевченка, маємо надію, що вождий хто хоче взяти участь в названім концертї явить ся нинї докупи на пробу. — За видїл: *Др. Е. Кобринський* голова, *О. Гандак* писар.

Звичайні загальні збори тов. „Руский міщаньский хор“ в Чернівцях відбудуть ся в недїлю, дня 10. мая с. р. о год. 7-ій веч. в домі братства св. Тадея ул. Кушнірска, ч. 10, на котрі підписаний видїл має честь запросити усїх членів товариства. — За видїл: *Ор. Гандак*, голова, *Гн. Власюк*, писар.

Вечерок з танцями тов. „Філїп Рускої Школи“ в Вашківцях н. Чер., що мав відбути ся дня 30. мая б. м., з причини відложеня учит. конференциї не відбуде ся.

Зміна намісника в Галичинї. „Gazeta Narodowa“ пише: „З Відня доносять нам: В переїздї на великодні ферії був намісник ґр. Пінїньский в послїдних днях марта у Відни і заявив президентови міністрів свою рішучу резиґнацию зі становища намісника нашого краю. Коли се постановленє по уладї місця не змінило ся, покликало центральне правительство минувшого тижня до Відня краєвого маршалка ґр. А. Потоцкого і запропонувало йому обнятє галицкого намісництва. Ґр. Потоцкий старав ся зразу ухилити ся від принятя тої місиї, але остаточно уляг і зараз покликано його на послуханє до цїсаря. Тим самим усуненє Пінїньского і іменованє Потоцкого треба уважати як доконаний факт — одная зі взгляду на деякі справи, яких виконанє має перепровадити іще ґр. Пінїньский, відрочено так урядове оголошенє тої зміни, як і обнятє урядованя на кілька тижнів. — Пропозицию що до обнятя маршалківства, предложить ґр. Потоцкий цїсареви в половинї червня.

трудом і неохотою, позаяк та приємність, якої ви досьвідчаєте в кождій такій хвилї, не може вас вдоволити, — ви все таки дожидаєте приємности більшої і більше правдивої і майже силоміць рветесь задно на стрічу тій самій приємности? А вона кінчить ся навсїгди поки ще надійде хвиля вашого вдоволеня. І не лишає вам нїякого хісна, хиба слїпу надію на красшу і більше правдиву приємність при иньшій нагодї; і тую потїху, що можете удавати і вмовляти самі в себе иншу приємність та розповідати про ню другим; не задля простого себелюбства, але щоби вмовити в них те, що хотїли-б ви в себе вмовити. Тому хто пристає на житє, той не робить сього з иньшій цїли, лиш для сну, себ-то, аби мочи вірити, що його жде і він досьвідчає приємности. І одно і друге мрія та омана.

Тассо. Чи люди нїколи не можуть бути тої гадки, що вони в теперішности досьвідчають радости?

Дух. Коли-б були тої гадки, то дїйсно-б єї досьвідчали. Але скажи менї, чи пригадуєш собі, аби ти в якій хвилї свого житя сказав зовсїм отверто і рішучо: я щасливий. За те що-дня казав ти і кажеш щиро: буду щасливий; а нераз навіть, трохи з меньшою щирістю: я був щасливий. І так приємність є все будь в минувшости, будь в будучности, — в теперішнім часї єї нема нїколи.

Тассо. То значить: єї нема нїколи.

Дух. Нїби так.

Тассо. Навіть у снах.

Дух. У властивім значіню.

Тассо. А однак не лиш властивим, але і одиноким предметом і цїлию нашої жизни є як раз приємність, если розуміти під приємністю щастє, що — від чого-б воно не походило — має бути в наслїдках приємністю.

Дух. Зовсїм певно.

Тассо. І тому наше житє, минаючись заєдно зі своєю цїлию, є несовершенне; і тому жизнь є сама собою чимось вимушеним.

Дух. Відай.

Тассо. Але чому-ж ми живемо? хочу сказати, чому пристаємо на житє?

Дух. Що я в тих справах розумію? Це знаєте лїпше ви, що єсьте людьми?

Тассо. Що до мене, клянусь, не знаю того.

Дух. Питай иньших розумнїйших, а може найдеш кого, що тобі розвяже сю загадку.

Тассо. Добре радиш. Але то певне, що жизнь, яку я веду, є чимось насилуваним; позаяк, поминувши нїкі болї, сама нудьга мене вбиває.

Дух. Що значить нудьга?

Тассо. Тут не бракне менї досьвіду, аби заспокоїти твою цїкавість. Менї здаєть ся, що нудьга походить з природи з воздуху, що виповнює усї простори між иньшими материяльними предметами і усї порожнї, які в них містить ся, і до уступає одно тїло, а друге його не засхупить, там втискаєсь безпровольно. І так всї хвилї людського житя, що підлягають приємностям і неприємностям, суть виповнені нудьгою. І тому, як після Періпатетиків в сьвітї материяльнім нема нїякої порожнї, так само і в нашім житю нема порожночи, хиба що ум перерве собі думанє. А впрочім наш ум, навіть если його уважати віддїльним і відлученим від тїла, досьвідчає якоїсь страсти, яко такий, що його недостача приємности і неприємности наповняє нудьгою. А вона є також страстию, так само як біль і роскіш.

Дух. А позаяк усї ваші роскоші складають ся в матерії похожої на павутинє, дуже ніжної, рідкої і прозорої, тому то, як воздух виникає в павутинє, так нудьга виникає у роскоші з усїх сторін і єї виповняє собою. Дїйсно, гадаю, під нудьгою не треба розуміти нїчо иньшого, як лише чисте бажанє щастя; якого не справляє приємність, а не виносить цїлковито неприємність. Сього бажаня, як я що йно сказав, не можна втихомирити нїколи; а властивої приємности не найти. І так людське житє є, як то кажуть, зложене і витване по части з болю, по части з нудьги. Від одної з тих страстий нема спочину, хиба впаде ся в другу. А не ви лиш твоя судьба, але загальна, вселюдська.

Тассо. Якого средства уживати проти нудьги?

Дух. Сну, опіюм і терпінє. Воно є найуспішнїйшим з усїх, бо чоловік підчас терпіня не нудьгує нїколи.

Тассо. Місто такого заїку, волю нудьгувати цїлу жизнь. Але і ріжнородність в дїланю, в занятях і в думках, хоч не увільнює від нудьги, бо не справляє нам правдивого уподобаня, все таки єї зменьшає та розвіває. І тому в тій тюрмі, до я відмежений від людий, де менї не позволяють писати, де мене ограничають на числене для розваги тикань годинника, на обзорини прохожих і щілин та черноточина в підлозї, на розгладанє сведіння, ігране з мотильками і комашнею, що лїтає менї по хатї, на проводженє усїх майже хвиль в однаковий спосіб — тут я сам не знаю, що могло-б хоч в части розвіяти мою важку нудьгу.

Дух. Скажи менї, від коли тебе засудили на таке житє?

Тассо. Від кількох недїль, як знаєш.

Дух. Не замітив ти якої зміни в сїм твоїм нїчемнім житю від першого аж до нинїшного дня?

Тассо. Розуміє ся, спершу я досьвідчав більшої нудьги. Позаяк згодом мій ум, що не був нїчим иньшим занятий, став прикмати щораз більше і з більшою для себе як з початку розрадою до розговорів з самим собою та став набирати вправи в розмові, ба навіть в пересторогу сам в собі, до того степеня, що нераз майже менї здаєть ся, що я маю товариство осіб, в хвилї, коли вони розуміють між собою; а найменьший предмет, який насуне ся менї на гадку, вистарчає, аби я розпочав між собою з собою велику розмову.

Дух. Та привичка буде в тобі спріяти ся і змагати ся з дня на день, до тої границї, що коли опісля будеш мати нагоду зносити ся з людьми, то буде видавати ся, що ти меньше занятий в їх товаристві як на самотї. І не думай, аби та привичка в подібних житевих условинах проявляла ся лиш у таких як ти, що вже звикли до роздумованя, — вона виробляє ся в довшім або коротшім часї у всякого. Що більше: розлука з людьми, або скажім, з самим житєм, приносить сей хосен, що чоловік пресичений, знеохочений і знуджений з досьвіду сьвітовими справами, стає поволи пригадувати ся їм з далека, відки вони видають ся далеко кращими і цїкавійшим чим зблизька. І забуваючи про їхнї суєт-

Український міліонер. Н. Терещенко, про котрого смерть була недавно звістка, полишив поверх 30 міліонів рублів майна. Спадковий податок від того майна виносить 500.000 рублів. Небіщик записав его своєму старшому синови І. Терещенкови з порученем, щоби він яко головний наслідник дав звісні суми другим дітям покійного і притім роздав ріжні суми на добродійні і культурні цїли. Та скоро по смерти Н. Терещенка помер також годовний его наслідник І. Терещенко і тепер прийдесь платити від спадщини новий податок, позаяк перейде воно на внуків міліонера.

Обманьства при військовій бранцї. Велика розправа в справі обманьства при бранцї відбуде ся у Львові дня 24. с. м. перед судом присяжних. Головним обжалованим стане перед судиями секретар бобрецкого старостства Франц Вечерек, котрий вже пів року сидить в слїдчім арештї. Посередник в сих обманьствах Мошко Ґотлїб, радний міста, начальник каталу і властитель реальности в Бібрцї, втік, здаєсь, до Америки, а перед судом стане лиш его син Йосько; сей і помічник канцелярийний старостства Йосиф Міллер брали участь в обманьствах і будуть тепер за те відповідати. Крім того будуть ще відповідати перед судом Саломон Ґотлїб, шинкар, рільники Вольф Мілер, Яцко Бойко і Герш Вольман за те, що у власних справах хотїли підкупити референта справ військових при старостві бобрецкім, Вечорка.

Дочка проти батька. Граф Леоній мав судиве дорогою доходити своїх прав спадкових від свого батька, бельґійского пэрства. Гр. Леоній твердить, що маєтова спільність по смерти его матери, Генрієтти, вже его не обовязує. А се тому, що при заключуваню супружої умови в 1853 р. не був присутний державний нотар. Після права бельґійского і французского, іменно після наполеоньского кодекса, коли при супружій умові не є присутний державний нотар, тоді по смерти одного з супругів устає маєтова спільність і майно переходить по половині на живучого супруга, і на потомків померлого. В сїй справі гр. Леоній радила ся найзнаменитших адвокатів французских і бельґійских і аж потім рішила ся на процес.

Російскі людоїди. Недавно тому розійшла ся була чутка, що на острові Сахалїнї, де як звісно, є кольонїя самих злочинців, засуджених на найтяжші кари, два Москалї з'їли двох своїх товаришів. Зразу нїхто не хотїв тому вірити, аж ось тепер судове слїдство потвердило правдивість тої чутки. Два каторжники Сурбаєв і Гїмронов втекли були минувшої зими з кримінялу на тім острові і вдарили ся в тамошних лїсах, мерзли і страшно голодували. При тій нагоді стрітили они двох иньших товаришів, якогось Плахтенка і Карачінцева, котрі так само як і они втекли з якогось кримінялу та крили ся по лїсах на острові. Они їх убили і з'їли. Коли їх зловлено знайдено у них в торбах ще малі кусні мяса з людских трупів. Сурбаєв і Гїмронов не виправують ся того, що спожили своїх товаришів, але кажуть, що они їх не убили, лиш знайшли в лїсї замерзлих, а з'їли їх длятого, бо вже від кількох днїв не їли нїчого і страшно мерзли.

Секта самоубийців. В Петербурґу відкрила поліция оригінальну релїґійну секту. Єї члени з'обовязали ся умерти добровільно в трийцяту річницю своїх уродин, виходячи з того заложеня, що пересїчний вік чоловіка тріває трийцять лїт, хто отже жиє довше, „робить се на кошт иньших одиниць.“ Сей блуд природи постановила секта поправити в той спосіб, що кождий член постановив відобрати собі житє в трийцятім роцї. Як котрий із членів дійшов до свого віку, то иньші товариші замуровували його живцем серед всяких церемоний. Поліция викрила сектарів власно в хвилї, як збирали ся до замурованя одного сектаря в приписаний спосіб. Всїх присутних арештовано. Оригінальна секта має прихильників в Москві, Київі і Одесї.

Огнї. Дня 5. с. м. о год. пів до третої пополудни вибухнув огонь в Заличчи, на буковиньскім березї Днїстра, навпроти Залїщик. Огонь повстав в жидівскій шопі і в короткім часї обняв около 50 жидівских домів, переважно покритих соломою. Між иньшими згоріли божниця, уряд почтовий, склад муки, три млини, пропінация, три корчми. З християн нїхто не погорів, бо огонь не досягнув горішної части села, лише знищив всї доми в довгім ярі, що кінчить ся коло мосту на Днїстрі. В великім необезпеченьстві був також великий міст на Днїстрі, бо вітер ніс в ту сторону іскри і жар. Однак пожарна сторожа в Залїщик весь час обливала міст водою і тим чином охороняла его від огню. — Дня 4. с. м. коло 10. години рано вибухнув огонь в Брідку, кіцманьского повіта на Буковинї, і знищив 4 хати селяньскі. При сильнім полудневім вітрі перекинув ся огонь через широку ріку Днїстер на галицку сторону і тут згорів в Синькові, залїщицкого повіта, 17 селяньских хат з усїми господарскими запасами. Шкода виносить до 12.000 зор. Обезпеченого не було нїчого.

Кровані розрухи на Угорщинї. В місцевости Сепроес прийшло при виборі зійта до кровавої бійки селян з жандармами. Коли оголошено вислїд голосованя, та партия, що програла, кинула ся з буками на жандармів. Жандарми дали огня і убили чотирох селян, а кільканацятьох ранили. З ранених вже один помер. З Араду прибули до Сепроес 3 компанії війска.

ність і нїчемність, стає собі з'ображати і майже творити новий сьвіт після власного понята, стає цїнити, любити і бажати житя, що його надїями — як йому не віднято можливости або віри в відшукане пожитя серед людського товариства — він живить ся і любує ся, так як вони був в перших своїх лїтах. І так самотність майже спиняє обовязок молодости; себто відмолоджує ум, сталить волю і вводить в дїланє уяву та відновлює в досьвідченім чоловіцї благодать його первісного недосьвіду, яким ти тепер живеш. Лишаю тебе, поки бачу, що сон тебе огортає; а сам іду приготовити тобі сон-мрію, яку тобі обіцяв. Так серед снів і мрій доживати меш віку, в тій одиноцій цїли, аби його пережити. Бо се одинокий хосен, який можна в тім житю з нього вынести, і єдинока мета, яку ви повинні ставити собі перед очи кождого ранку, пробудивши ся зі сну. Густо-часто доводить ся нам тягнути його зубами; блаженний день, в якім ви зможете його волїчи за собою руками, або нести на спинї. Та впрочім твоє житє в тюрмі не инше повозїйно чим житє твого угнетателя серед пишних комнат і городів.

Тассо. Здоров був! Але слухай. Розмова з тобою мене дуже потїшає. Не тому, що перериває мій смуток. Але він найчастїйше похожий на претемну ніч, без місяця і вірниць; а коли я з тобою, то він подобає на понурий сумерк, що милий, а не докучливий. Аби я тебе міг від тепер приклякати або найти коли тілько буду відчувати потребу, скажи менї, де ти зиш перебувати.

Дух. Ти ще не пізнав? В благороднім памятку.

Переклад *Петра Гірного.*

Малий фейлетон.

Я. А. Гординський.

Кохання.

I.

Скажіть менї, і звідки тоє
Кохання ся бере?
Скажіть менї, в якому краї
Оттая квіточка росте?
Як смерть нежданно воно приходить,
Як камінь душу пригнїта,
Як поломінь з'їдає серце,
Як грім всї нерви потряса.
Скажіть менї, чому у ньому
Отрути тільки є?
Скажіть менї, чому так миттю
Сотво цїлоє розбере?
Немов чахотка тїло сушить,
Немов опир воно кров пє,
Немов параліж серце вдавить,
Немов коса ти підтне.
Скажіть менї, чому воно так
Цїлую душу огорта?
Скажіть менї, чому від него
Освобождення вже нема?
Тугою душу огортає
І страстию єї палить,
А завистию єї мучить,
Похмурістю єї в гріб мчить.
Скажіть менї, чому коханню
Не супротивились ще нїхто?
Скажіть менї, чом ясне серце
Йому в покорі улягло?
Твердє, мов грім той розбиває,
Мягке легенькою запрягa,
Тяжке тож вікностию огорить,
А гостре гострим розрива.
Скажіть менї, і звідки тоє
Кохання ся бере?
Скажіть менї, в якому краї
Оттая квіточка росте?

II.

Я люблю... упоєний тією страстю,
Не бачу в тепер нїчо,
Передімною все стає лиш
Пречудне лице одно.
Мов зорі очи ті сїяють,
Голубі, мов небо те,
Глубокі, мов би тоє море
Безкрає, шумнее-бурне.
В очах тих потонула
Цїла душа моя;
А гадка лиш до неї
Звертаєсь все одна.
Мов рожа тая розвила ся,
Розвило ся лице єї,
Немов би сонце в небесї.
Загинув я — мене спалив вже
Огонь любови геть до тла,
Лишило ся бездушно тїло,
В котрому серце вже нема.
Загинув я — нема для мене
Вже щастя на землї отсїй:
Вся радість там при нїй осталась
І щастє всьо також при нїй...

III.

Ой повіяв буйний вітер
З гори на толоку;
Я кохання не зазнав ще,
Аж до того року.
Я кохання не зазнав ще,
Не знав, що то муки.
Аж тепер його пізнав я
Бажав би розлуки
З тим коханнєм проклятущим
Страшно мучить душу...
Та пропало — до дна чашу
Горя випить мушу...

IV.

І як се стало, що єї
Я так дуже полюбив?
Як се стало ся, що свою
Душу так завистив?
Та питаєш, звідки тоє
Кохання взяло ся?
Яким способом у твоє
Серце украло ся?
Запитай ся, чому голуб
День і ніч верчує,
Як не бачить голубиці,
Чому він сумує?
Запитай ся, чому місяць
Серед неба сяє
Так сумненько, як своєї
Зірки не вбачає.
Запитай ся, чому сонце
Так в зимі зимненьке,
Як від свого любу зомлю
Сніг скриває біленький.

V.

Кажуть менї добрі люди,
Що я одурів
Правда, люди, бо я серце
Вже своє згубив.
А хто серденька не має,
Той проклятий вже,
Той уже не відчуває,
Що жиє еще.

VI.

Ой ти дївчино, голубі очи
І в день ся нудьгу і не сплю в ночи.
В день, мов тїнь та я ходжу — блукаю
Нїкде, де ступлю, спокою не маю.
Прийде ніч темна, я зажурю ся
Й крізь журбу тую я не просплю ся.
А то крізь тії голубі очи
І в день ся нудьгу і не сплю в ночи.

Надіслане.

„Ню-Йорк“

Товариство обезпечень на житє.

Стан товариства

дня 1. січня 1903 року

після білянсу, який предложено високому ц. к. міністерству справ внутрішних:

Загальний маєток:	1593 міл. кор.
Загальна сума обезпечень: 704.567 полїс на обезпечений капітал:	7667 міл. кор.
Зібрані резерви на покрите дивіденд, припадаючих обезпечении, включно на покрите діверзийної специяльної резерви:	246·9 міл. кор.
На ново замкнений і заплачений інтерес в 1902 р.: 155.440 полїс на обезпечений капітал:	1494 міл. кор.
В роцї 1902 виплачуе за премії, відсотки і пр.: . .	390 міл. кор.
В роцї 1902 заплачено готівкою дивіденди обезпеченим:	20·9 міл. кор.

Ґенеральна дирекция для Австриї: **Відень, I., Ґрабен 8 (в палатї товариства).**

Ґенеральна репрезентация для Буковини: **Чернівцї, Ринок.**

Тов. „Руска Бесїда“ в Чернівцях отсим завізиває всїх тих Вп. Панів котрі взяли в розпродаж

Православні календарі

а до сеї пори не звернули анї примірників анї гроший, аби як найскорше се зробили, бо в противнім разї товариство буде приневолене иньшою дорогою домагати ся своїх претенсий.

Зарад друкарнї тов. „Рускої Ради“ просить всїх тих Вп. Панів, що посилають гроші на книжки, аби зволили ласкаво присилати і на оплату почтову, бо присилані квоти покривають лише цїну книжок, а копіта висилки, мусять покривати зарад з власної кишенї.

Телеґрами „Буковини“.

Льондон, 9. мая. Times доносить з Пекіну: Російский адмірал Алексеєв видав оповіщене, в котрім каже, що в обширах провінциї Мукден, з котрих Росия відкликала свої войска, можуть заграничні піддані подорожувати без російских паспортів. Алексеєв заявив одному з російских дописників, що жаданя Росиї, які дійшли до публичної відомости, суть дійсно справедливі. Лиш Росия і Хіна суть інтересовані в справі манджурскій. Росия не згодила би ся на то, щоби до сеї справи мішали ся ще Анґлїя або Япан.

Марсилїя, 9. мая. Президент Любе вернув тут вчера по полудни.

Константинополь, 9. мая. В Солуни допустили ся вчера Болгари кількох замахів динамітових. Філїя банку отоманьского знищена; богато людий згинуло, богато єсть поранених. В Константинополи гадають, що замахів тих допускають ся Болгари в тій цїли, щоби спровокувати Турпія.

Стефан Ґаїна

склад товарів корінних, вин і делїкатесів в Чернівцях **прийме зараз**

ПРАКТИКАНТА

з лїпшого дому і відповідною шкільною наукою.

Належитість за Оголошеня за один раз:

Ціла сторона коштує 30 К. — Одна третя сторони через цілу ширину 10 К. — Пів сторони 15 К. — Чверть сторони 7 К. 50 с. — Одна осьма сторони 3 К. 75 с. — Одна шістнаста сторони 1 К. 88 с. — **Дрібні оголошеня** (в шальтковій ширині стрічок) по 4 сотики за верш. — При більшеразових уміщенях опускаєть ся на пятий процент після спільности уміщеня.

Склад товарів Б. Бальтінестра молод.

Чернівці. улиця Головна-Енценберга ч. 3.

Склад ц. к. упривілейованої фабрики товарів з альпаки і хіньского срібла В. Бахмана і Сп. у Відни.

Поручає на літо наймоднійші артикули в найбільшім виборі.

Парасолї	наймоднійші шовкові фарбовані не линючі, півшовкові фарбовані і темні, гладкі білі, Entout Cas чорні: для дівчат і дітий з мережкою і дощені для пань і панів.
КАПЕЛЮХИ соломяні і фільцові **шапки.**	**Самостійна продаж** з п. к. надвірних фабрик J. Heinr. Ita у Відни, Josef Richter & Schur в Ґрацу Borsalino Gius & Fto, Giovanni Panizza і R. Cattaneo в Італії, як також з инших визначнійших фабрик тукрасних і заграничних. — Для дам шпортові анґлійскі капелюхи: для панів і хлопців наймоднійші соломкові і фільцові до виходу і на що день. Фільцові чорні і в инших фарбах, мягкі і тверді, на літо легонькі (35 ґрамів) в ріжних цінах. Шапки для пань, панів і дітий.
Обув для дам панів і дітий.	**Самостійна продаж** з найвизначнійшої фабрики черевиків Антона Чапека у Відни (Chevreax Schuh-Fabrik), і з инших фабрик. Черевики з червоної, брунатної, жовтої, сивої шкіри як також з лакеру до шнурованя і на ґузики на черевики Laven tennis; систему Др. Лимана і ин. Кнайпа — Черевики до ґімнастики і. т. п.
Ексквізита	в мужеских краватках найлїпшої анґлійскої сорти, в білю ріжнородної сорти як: з зефіру, піки, батисту, шифону і. т. д. — Всякі прибори для наколїсників. Кафтаники до колеса, панчохи, сорочки сїткові і. т. д. Рукавички Glacé, Chair, шовкові для пань, панів і дітий. Дамски новеські, шнурівки ланцушки Lorgnon, ґудзики до манжетів, всяка біжутерия і товари з бронзу.
Всякі артикули до подорожи.	Ріжні куфри, валізи. Пледи, на ремінї, футерали до парасолїв, кошики на харч, мошонки, коци, подушки пуделка на капелюхи і. т. д. (ріжна сорта).

Замовленя з провінциї виготовляють ся сейчас.

(—)

Перша буковинська

спеціяльна робітня обуви і ортопедичне заведене

ІВАНА ДІКА

абсолвента майстерского курсу ц. к. технольоґічного ремесельного музея у Відни, і заприсяженого судового знатока

поручає

ВЕЛИКИЙ СКЛАД ОБУВИ

найновійшого крою для пань, панів і дітий.

Замовленя виготовляють ся сейчас з заграничних шкір.

При замовленях з провінциї пожадане, аби прислати з'ужитий черевик на міру.

Чернівці

ул. Руска 11, а Філїя ул. Ратушева 17. (під „золотою Грушкою").

7 (—)

І. ФАЛЭЗ

усувач нагнїток

Чернівці, ул. Руска 8.

8 (4—7)

Православний

! МОЛИТВЕННИК !

Доносимо до загальної відомости, що вийшли **„короткі православні молитвенники"**, видані товариством „Руска Бесїда". Купувати можна в нашій Папірні (улиця Петровича ч. 2, Чернівцї). Цїна примірника в гарній оправі 24 сотиків (12 кр).

(0—0)

Рік заснованя 1892.

Товариство взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕР"

Львів, Ринок ч. 10 (дім „Просьвіти".)

одиноке руске товариство асекураційне,

Обезпечає будинки, движимости, збіжа і пашу против шкід огневих, побирає умірковану оплату премій, а чистий зиск т. є. надвишку з оплат розділює межи членів яко звороти; в послїдних трох лїтах виносив оборот 8%.

Виплачує шкоди дуже скоро а о цїну шкід переводить разом.

ДНІСТЕР з делеґатом і місцевими членами. За 10 лїт виплатив 6.064 відшкодовань в сумі 3,187.258 кор.

ДНІСТРА позіки приймають при пожичках Банк краєвий і каси ощадности. Посередничить при обезпеченях на житє в краківскім Товаристві.

ДНІСТЕР відступає часть провізиї з таких обезпечень на рускі добродійні цїли: длятого на житє треба обезпечати ся тілько через „Дністер".

ДНІСТРА фонди виносять з кінцем 1902 р: 838.364 кор. і всї уміщені в цїнних паперах пупілярних.

ДНІСТЕР удїляє аґенциї селянам особливо там, де еще не робить дотеперішні аґенти.

ДНІСТРА аґенти заробили вже 432 тисячів корон провізиї

Жрасне, добре і дешево.

Улиця Ратушева ч. 6 Готель „Централь".

Улиця Ратушева ч. 6 Готель „Централь".

Перед тим

МАРКУС ФУРЕР

Кождого сезону **НОВОСТИ** для конфекциї пань, панночок і панів. Новости: в Жакетах, кавірах і плащах з найлїпших штоків віденьских і берлинських фальвік.

Маґазин одягів дамских і мужеских

Чернівцї

ул. Ратушева 6. Готель „Централь"

(в льокалю Якова Ґольда)

ВСІЛЯКІ ЗАМОВЛЕНЯ

виготовляють ся сейчас.

Одяги для панів, хлопців і дітий.

Загортки, ульстри і шлафроки.

Футра звичайні і до подорожи і всякі в сю галузь входячі артикули з перворядних фабрик.

Жрасне, добре і дешево.

Жрасне, добре і дешево.

Жрасне, добре і дешево.

І. Ґет, механик

Чернівцї, улиця Шевська ч. 26

виконує

всякі інсталяциї і репарациї телеґрафів, телефонів, громозводів, електричного сьвітла.

Репаратури машин до шитя і писаня, як також лїкарских і фізикальних інструментів.

Репаратури, нікльоване і смайльоване бісиклів і. т. д.

Всї репаратури як і роботи, що входять до сього фаху, виконує скоро і дуже старанно.

Замовленя з провінциї виконують ся як найскорше.

Видає товариство **„Руска Рада"** в Чернівцях. За редакцию відповідає Іван Захарко.

З друкарнї товариства „Рускої Ради" в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

Ч. 51. Чернівці, середа дня 30. цьвітня (13. мая) 1903 р. Рочник XIX.

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ що середи, пятниці і неділї. з тижневим додатком „РУСКА РАДА“.

Редакция адміністр. і експедиция при улици Петровича ч. 2.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациї неопечатані вільні від оплати почтової.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“ разом з „Рускою Радою“:

на цілий рік	20 К. — с.
„ пів року	10 „ — „
„ чверть року	5 „ — „
„ місяць	1 „ 70 „

Поодиноке число „Буковини“ 16 сотиків.

Передплата і належитість за інсерати платні в Чернівцях.

Вісти з цїлого сьвіта.

— *Поворот короля Едварда.* Король Едвард повернув вже з своєї довгої подорожи по чужих краях до Анґлії. Найкрасша погода сприяла королеви в часї морекої переправи з Шербурга до Перемант, де всї вібрані в портї кораблї витали короля вистрілами з армат. В Льондонї величезні товпи публики дожидали монарха. На дворець Вікторія прибув кн. Уельский, перший міністер льорд Бальфур, льорд Робертс і множество иньших достойників. В Льондонї дуже вдоволені з вислїду подорожи, роспочатої під знаком мира, а в цїли навязаня сердечнїйших відносин між Францією а Анґлією, особливо межи народами обох тих могучих сусїдних держав, котрих інтереси дуже часто бувають тотожні. Король тепер не виїде з Анґлії, аж в лїтї має удати ся на лїчене до Гамбурга в Німеччинї.

— *Подїї на Балканї.* Polit. Correspr. доносить з Константинополя: Під впливом першого враженя тревоги, яку викликала в султанській палатї і в правительстві вість про подїї в Солуни, заволодїло в турецких кругах чувство роз'ярення не лише проти болгарского населеня, але також проти болгарского князївства. Підносять ся голоси з жаданем, аби Туреччина виступила як найострійше супроти Болгариї, добила ся від болгарского правительства запоруки, що воно ужиє найострійших средств проти аґітациї македоньских комітетів. Деякі дуть ще дальше і представляють конечність войскової демонстрациї проти Болгариї, аби тим способом приневолити єї до стереженя границь і спинюваня дїяльности аґітаторів на болгарскій земли. Колиж би такий напір не приніс бажаних наслїдків, тодї Туреччина не повинна страхати ся навіть виповідженя війни. Настрій держав єсть, як кажуть прихильники тої послїдної гадки, для Туреччини користний і взагалї тепер найвідповіднїйша пора, аби дати Болгариї науку, яку би довго попамятала. — Однако не можна сумнївати ся, що той загорілий настрій щезне і проявлять ся спокійнїйші погляди на значінє, яке можуть мати розумно розважені подїї солуньскі для дальшого поведеня в македоньскій справі. Можна цїлком певно сказати, що шалені злочини солуньских анархістів не вспіють попхнути управителїв турецкої полїтики до воєнних кроків проти Болгариї, котрих наслїдки були би необчислимі і що цїла турецка робота обмежить ся до придавленя македоньскої ворохобнї. Особливо можна в особі султана і єго звістних миролюбивих поглядах мати запоруку, що пристрастне роз'ярене не буде мати впливу на постанови, які мають порішити ся в Константинополи в справі розвязки трудного македоньского питаня. — До Vossische Ztg. доносить, що головою ворохобнї в Македониї єсть звістний Борис Сарафов, бувший поручник болгарскої армії, званий нинї македоньскими Болгарами „кралем Борисом“. Побіч него найвизначнїйшими членами ворохобничої управи єсть якийсь Ґельчов, що виробляє динамітові бомби і Корлоґонов, клавший шеф штабу Сарафова. — Болгарский посол в Парижи в розмові з редактором часописи Махін висказав пересьвідченє, що до війни безусловно не прийде, не тому, щоби така буза волї султана, але з причини рішучого противоєнного становища держав.

— *Військова революция.* З Нового Саду доносять, що в Сербії приготовлясь військова революция. В армії кипить з дня на день що раз сильнїйше. Сербскі офіцири вже кілька разів демонстрували антидинастично.

— *Манджурия.* Росия наново обсадила Нюєван сильним ґарнїзоном, порт при горлї ріки Ляо і взагалї робить великі воєнні приготовленя. До Нюєвану надійшли великі гармати. Між Артуром а рікою Ляо стоїть 14.000 Росиян. На горбі збудовано сильні фортифікациї, пануючі над рікою Яль. В Нюєванї громадять великі маси провіянту. Урядові депеші доносять, що ті приготовленя пороблено проти ворожому Росиї рухови в Манджуриї. — Державний департамент одержав вість потверджаючу приготовленя Росиї в Нюєванї. Супроти того, що президент Рузвельт пробуває тепер в Калїфорниї, секретар Гай зажадав повновласти до спільної акциї Америки, Анґлії і Японії проти аґресивного поступованя Росиї в Нюєванї.

— *Кроваві виборі.* При кровавих виборах війта в Шапресї на Угорщинї убито 7 осіб, а 14 тяжко ранено. На місце вислано 25 жандармів, компанїю війска і комісаря.

— *Близші вісти про динамітові замахи в Солуни.* Німецкі та французкі часописи містять тепер богато допісий про страшні днї в Солуни. Між иньшими розказує один дописуватель так про ті подїї: „Дня 29. цьвітня, точно о годинї 8-ій вечером, революціонери висадили у воздух головний ґазовий провід за містом і в містї запанувала темнота. Сейчас, як на умовлений знак, в десятьох ріжних точках міста вибухло десять динамітових бомб, переважно в каварнях, що розуміє ся — викликало панїчний перестрах. В кілька хвиль потім вибухло кілька великих бомб в палатї філїї отоманьского банку. Передна стїна палати запалила ся, а в нутрі будинку заняв ся пожар та обхопив небавом цїлу палату. Тут три динамітарди впали на місци трупом, четвертий дістав ся живцем в руки полїциї. В иньшій части міста один бувший болгарский офіцир кинув в ріжні будинки 15 бомб. Турецкі жовнїри положили єго трупом враз з чотирома єго товаришами. Тимчасом переляканє населенє ховало ся по домах, замикаючи двері і брами. До півночи чути було вибухи бомб, хоч військові віддїли, полїция і жандармерия перебігали місто. Через цїлу ніч грохіт карабінових сьвідчив, що на улицях веде ся завзята борба. Другого дня, т. є. 30. цьвітня о годинї 1 в полудне, знов вибухли бомби, на ново викликуючи панїку. Вкінци удало ся полїциї відкрити дім, де находила ся фабрика динамітових бомб. Полїция застала там 5 Болгарів, з котрих три забили ся самі а двох упало в борбі. — Про те відкритє бомб оповідає дру.

Г. Коваленко-Коломацький.

В царстві мамони.

Був вечір раннього маю. Небо геть чисто усипане зірками; вони мерехтять в чистому прозорому повітрі, напоєному пахощами сьвіжої трави та квітів, що старанно понасаджені по клумбах міського парку. Завдяки зоряному небу, на віддалених алеях парку стоїть сутінь: голі ще віти алаций не перешкаджають зоряному сяйву проникати на землю. Геть на округи панує тиша, тільки здалеку доносить ся шум великого міста: гуркіт екіпажів по бурнованих вулицях, гудіння та свистіння трамваю. Центральна частина парку осяяна електричним сьвітлом, але я віддалив ся від центру до хоч зрідка а трафляють ся перехожі, мені-ж хотїло ся бути на самоті, аби вільно було віддати ся власним почуттям та сконцентрувати ті враженя, що вражав протягом дня в сїм богатім росвішнім місті про яке богато чув, а бачив у перше на власні очи. Ті богацтва, та кажна, що довело ся менї спостерегти в день, стають перед мене зараз, викликають одно по однім питаня і вимагають відповіди на них. Над усе мене дивує старе як Божий сьвіт, а тимчасом і нове, мабуть довічно нове питанє: чому та росвіш та богацтва належать одній невеличкій ґрупі людей? Чому на сьвіті так ведеть ся, що одні кидають зайвину на будівлю росвішних палаців для своєї втїхи, нохають ся у змислових та материяльних роскошах та майже нїчого не роблячи, набивають власні кишенї з чужої зрівної праці, на той час, коли величезна більшість людности, що покладає часом своє житє на користь тієї меньшости живе голодна й холодна по льохах та землянках, позбавлена найменьшої вигідности в житю?... До та сила, де та влада що зрівнює мерешті людий, ущасливить усїх?!...

Віддавши ся оттаким мріям, я непомітно як упливуе час, як вибила десь одинацята година. Я все ще сидїв на лаві, все ще не відочив від натовпу думок, навіяних, вони ще гірше роїли ся в голові і викликали одна одну на герць; пригадали ся марксісти з усїма знаганями своїми... робітничні страйки... студентські рухи...

Але почуваючи, що не дати менї ладу своїм думам і до ранку в постановив іти спати, час було вже дати спокій напруженим нервам. Отже тільки що погадав я про се, маючи замір підвести ся з лави та іти до готелю, як стій з'явила ся неподалїк мене, ніби з землї виросла жіноча постать. Ось вона вближаєть ся до мене, я не бачу ще єї в обличя, але серцем чую, що се якось нещасне сотворіннє. Але щож їй треба від мене?

— Вечір добрий вам! звернула ся вона до мене з якоюсь неприродною жвавістю.

— Добрий вечір! відповідаю я.

— Можна сїсти біля вас?

— Чому не можна? Прошу.

Вона сїла.

Мене починало цікавити безпорядне поведенє сеї жінки, під вечірню добу, в майже глухій алеї парку. Вона сидїла якусь хвилинку мовчки, мугичучи собі під ніс якусь пісню. Я передчував що се за особа і не дивив ся на неї, але якось інстинктово відчував на собі пильний погляд єї і був певен що вона ось-ось зараз забалакає до мене. Моє передчутє справдило ся.

— Що ви такі сумні? Ходїть разом — повеселїйшаєте, хі-хі-хі... промовила вона ненатурально весело і хіхікаючи.

Голос єї викликав в менї бридженє. Я спинув на неї очима і коли поглянув їй просто у вічі, бо сїла вона надто близько, отида змінила ся на співчутте до неї: худе, змарнїле майже дитяче обличя було звернуте просто до мене, усе постать єї нагадувала 14—15 лїтнього підлїтка. Згадавши де я, згадавши великомійського життя, особливо життя в нїм простої недосьвідченої дївчини, менї спало на думку ось що: чи маю я моральне право бридити ся та зневажливо відносити ся до сеї дївчини, що на вигляд подібна до дитини?... Хто знає єї минувшину? Кому відоме, які обставини життя примусили єї чіпляти ся людям на шию і хто в тому винен. Під впливом сих нових думок я звернув ся до неї ласкаво, і яко мога мягше:

— А куди се ви закликаєте мене?

Сей запит на „ви“ примусив єї відвернути від мене своє лице; зараз я не бачив єї лиця, але серцем почував, що по йому розлив ся густий румянець; але все-ж вона схиливши перед себе голову подви чутно відповіла мені запитом:

— Хиба... не знаєте куди?... Ви десь не тутешні?...

Та се не був кокетний запит роспустної жінки, се був скоріш стосін хорої душі, в якій вдавало ся менї незгасла ще Божа іскра, а тільки приглушена була попілом великого міста і, хто знає! може сподївала ся тільки коли дмухне тихий вітрець та розвіє той попіл... Але в сїм великомійськім вертепі годї сподївати ся того добра! Хто знає, думав я далї, може се є жертва одного з тих володарів розкішних палат та віль, що я оглядав сьогодня... Може ся дївчина — дитина служила втїхою якомусь роспустному пану, що переситив ся був доболою жіночою і схотїв відвідати сьвіжого тїла простої дївчини, яка служила може в його господині за горничну?... Хто знає!

А тим часом, бачучи замішанє своєї припадкової знайомої, що сидїла і вагала ся, незнаючи чи тікати їй від мене чи лишити ся ще в надії на поживу, я повів з нею ось яку розмову:

— Слухайте, почав я стиха, — пощо ви провадите таке житє? Пощо марнуєте молоді сили, розмінюючи здоровлє на дрібні гроші?... Ви молоді, могли-б трудити ся собі чесно. Хиба не почуваєте ви отиди коли пристаєте до людий з отаким мерзенним прикладаннем?...

Моя знайома не рухала ся. Починаючи свою мораль, я сподївав ся був що вона втїче зараз, але-ж навпаки, я завважив що вона радо вислухує мене

гий дописуватель так: Як раз відвідав я дім, де відкрито фабрику бомб. Лежить він недалеко отоманьского банку. Долину займає якась Італїянка, що віднаймає комнати. Одну з тих комнат наймив Юрий Журдан, що подавав ся за Серба і говорив по французски і по турецки. Розказував, що був торговельним аґентом. По правдї однако був болгарским офіцером і виробляв бомби. Виходив що дня рано і вертав пізно ночию, замикав ся в хатї і працював. Та про то допіляла ся полїция за пізно. Разом з ним працювало завсїгди кількох его товаришів. Динаміт приносили они певно малими пачками, бо нїколи не замажано нї одного з них з більшою пачкою. Вечером, в день замахів, в чверть години по висадженю у воздух отоманьского банку, вернув Журдан дуже змучений. Другого дня рано вийшов в иньшім одязї і в соломяним капелюсї, кажучи, що небавом верне та просячи господиню, щоби задержала его знакомих, коли би прийшли. В комнатї лишив велику подорожну валїзку. Господиня щось стала підозрівати і повідомила полїцию. Коли в полудне Журдан повернув, сейчас за ним прийшло ще 3 людий з великими пакунками. За ними явив ся офіцир з 30 жовнїрами і окружив дім. Офіцир зажадав, щоби єму відчинено двері. Тодї вискочило 3 людий з револьверами в руках і з повним поясом набоїв. Сам Журдан кинув з тераси дому динамітну бомбу на жовнїрів, що відповіли сальвою з карабінів. Журдан кинув другу бомбу, а коли хотів кинути і трету, одержав постріл в руку. Тодї вийняв револьвер і сам застрілив ся. Другий его товариш втїк перед жовнїрами до саду і рівнож сам застрілив ся з окликом: „Так умирають Болгари!“ Два другі заговірники утїкли на дах і звідтам клали трупом Турків, доки не попілено їх і они впали на брук улицї. Тодї войско вийшло до дому, де панувала вже тишина. Перетрясено домівку Журдана, але найдено лише попіл зі спалених листів, трохи калькового паперу і пустий куфер. Дім, де мешкав Журдан, від вибухів бомб лежить на пів в руїнї.

Зміна намісника в Галичинї.

Вступлене на становиско галицкого намісника А. ґр. Потоцкого, витає консервативна польска праса як найвідповіднїйшого мужа своїм високим родом і високою робучостию та тактом, який супроти Відня буде мати досить самостійности, а в краю доволї сили і знани, щоби служити для „краю і народу“. Натомість жидова праса представляє зовсїм иньший образ дїяльности будучого начальника краю.

В ходї віденьских переговорів з ґр. Андрієм Потоцким — пише Kurjer Lwowski — була бесїда про услівя, які ґр. Андрій Потоцкий мав ставити центральному заряду. Після наших інформаций услівя мали обнимати три головні точки: 1. звільнене від етикетальних приняв на двірцях у Львові ріжних віденьских достойників в разї їх приїзду до столицї краю. 2. Дуже знатне поширене бюрократичних сил в намісництві і по старостствах, бо теперішні після его гадки не вистарчають особливо в предвиборчі часи. 3. Свобіднїйшого чим до тепер диспонованя військовими силами в краю так, щоби намісник не діланав в тім напрямі жадних перешкод, анї уваг зі сторони корпусних командантів.

Коли є правдою, що ґр. Потоцкий вже заявив готовість обняти намісниківску верму, то належало би припускати, що або центральне правительство приняло повисші услівя, або ґр. Потоцкий в послїдній хвилї по намислї відступив від своїх жадань. Перша альтернатива видає ся неймовірною, особливо що-до зможеня бюрократиї та піддання війска під єї команду.

В своїх дальших увагах, Kurjer Lwowski висказує ся, що іменоване ґр. Потоцкого намісником значить зможене шляхотно-реакцийного напряму в Галичинї. „Скоро доведено до якогось значуженя ходу на вибрини кансового егоїзму — каже згаданий дневник — політичний розум каже верховодячій партиї приспішити кроки, щоби в законодатній дорозї натїснити пута, що вяжуть люд, а горетиї табуляристів запечатати нові політичні та економічні користи. Відповідна хвиля може минути скоро. Знають про се добре провідники верховодів і громадять ся до рішаючої борби за окружні громади, адміністрацийні округи, за неподїльність хлопских ґрунтів, за законну концесию до винищеня лїсів, а хто знає, які еще проявлять нові забаганки. Руска справа перехрещує дещо сї плани, але навіть від грозою, що она злогнить ся, не здержують ся непоправні перед нападом на автономію громад і інтересів люду. Імовірно люд порушить ся під впливом небезпечности. Який буде остаточний вислїд реакцийної компанії, на яку без сумніву заносить ся, нинї трудно оречи.

Сумний се і невідрадний гороскоп, який ставить польский людовий дневник — навіть не відзначуючий ся прихильностию до Русинів — новій ері Потоцкого. („Руслан“.)

НОВИНКИ.

Особисті вісти. Директор краєвого шпитали, санітарний радник д-р Фиднинович, повернув зі своєї наукової подорожи до Вроцлава, Берлїна і Дрездна та обняв знова управу краєвого шпитали.

Іспит зрілости. Вчера розпочав ся при гр. ор. реальній школї і в ґімназиях на Буковинї письменний іспит зрілости.

З суду. Канцелярийний офіциал повітового суду в Радівцях Володислав Кватковский іменований канцелярийним надофіциалом окружного суду в Сучаві.

З зелїзниць. Від 1. мая 1903 р. зістала знижена оплата за уживане возів до спаня I. класи на шляху Краків-Чернівцї з 12·50 кор. на 10·50 кор., Краків-Львів з 10 на 9 кор., Львів-Чернівцї з 10 на 9 кор. Дворець Панна зістане отворений для загального руху дня 1. червня 1903 р. — Так як тогід так і сего року буде можна дістати карти їзди до Іцкан по знижених цїнах на сьвято сьв. Івана в Сучаві в часї від 5. до 7. липня. До вжитку прочан будуть віддані на шляху Неполоснїцї-Іцкани осібні поїзди.

Шкільні вісти. Перенесені: Мих. Смолїньский, підучитель в Задубрівцї до Старої Жучки і помічний учитель К. Янович в Старій Жучцї до Чорногузів. — В сталий стан сповчину перенесені: Г. Товстюк, надучитель в Вижних Шерівцях і Стефан Струк, управитель школи в Задубрівцї.

Нова стация телеґрафічна. Дирекция почт і телеґрафів доносить: Міністерство торговлї дозволило, аби в Міхишівцях при істнуючім там-же почтовім урядї заведено вістала служба телеґрафічна. Речинець отвореня тої стациї телеґрафічної буде поданий пізнїще.

Нові уряди почтові. В Дорошівцях (пов. Кіцмань) вийшов в житє з днем 6. мая б. р. почтовий уряд зі звичайним кругом дїланя. Округ доручуваня творять громади Дорошівцї, Тонтри і Залуличкі, як також двірский обшар в Дорошівцях. — Новий уряд почтовий і телеґрафічний в Стефанівцї на Буковинї (пов. Кіцмань) розпічне свою дїяльність дня 16. мая б. р. Експедиентом іменований там-же Яков Райнер з Чудина.

Страйк. Вчера застрайковало около 174 столярских помічників і хлопців, домагаючись підвисшеня платн о 30 процент, десятигодинного часу працї і виполоване хлопців по 4 роках. Між майстрами а страйкарами посередничать промислові власти, однако доселї без найменшого вислїду а то ізза того, що майстри не хотять сповнити анї одного жадання страйкуючих.

Russisch a не ruthenisch. Оногдї отримали ми від тутешнього ренеґатско-кацапского акад. тов. „Карпат“ спростоване на нашу новинку „Хамелеонство“ поміщену в одному з попередних чисел „Буковини“. В тім спростованю, котрого задля формальних причин дословно не поміщуємо, наші кацапенята відпекують ся того, що представили ся краєвому президентови яко ruthenisch akad. Verein а не яко russischer Verein, а то ізза того, що представителї його промавляли на „обще лїтературній мові“ себто російский. В спростованю кажеть ся між иньшими, що „Карпат“ зовсїм не відповідає за те, що пише „Czernowitzer Zeitung“ — але, як бачимо із самого факту, що „Карпат“ вислав до нас спростоване, то йому зовсїм не маловажне те, що ми написали, бо тут ходить „Карпатови“ о баламучене публичної опінїї, а ми сему зробили на перекір. Зі свого боку заявляємо, що поступоване „Карпата“ будем так довго пятнувати як хамелеонство, доки він не спростує в урядовій „Czern. Zeitung“, що представив ся новому президентови на російскій мові, отже не як ruthenischer, але як russischer Verein. Крім того чересмірно нас дивує, що в краєвім правительстві не знають, що то є „ruthenisch“ а „russisch“ і в XX. столїтю не вміють розріжнити руської мови від російскої та подібні вісти кольпортують в урядовій часописи.

Загальні збори каси для спадщиности і позичок в Кайводинї, відбудуть ся в недїлю дня 17. с. м. зі звичайним дневним порядком.

Старшина.

Жертва краху. В Праскій касї св. Вацлава нинї скрахований, умістив був один вахмайстер цїле своє майно в квотї 40.000 корон. В суботу мало бути вінчане его дочки, а що через той крах не був в силї дати своїй дитинї відповідного посагу, повісив ся з розпуки в самий день весїля.

Професор д-р Ягіч в неласцї у москвофілів. — Славний віденьский славіст — як ми вже мали раз нагоду занотувати — попав в неласку наших москвофілів та всяких инших менших елементів зпід славянофільского стягу тому, що не думає своїх научних поглядів на славяньску фільольоґію нагинати до інтересів та забаганок російскої політики. Тепер знов напав ся на проф. Ягіча верґунівский орґан „Славянскій Вѣкъ“ за статю під заголовком „Das macedonische Problem“, поміщену ним на стовпах „Neue freie Presse“. В сїй статї д-р Ягіч з научно-фільольоґічного становища осьвітлює етнічні відносини в Старій Сербії і Македонії. Між иншим, на основі язиково-граматичних, історичних, етноґрафічних і статистичних даних виказує д-р Ягіч, що Стара Сербія (віляет Косове Поле,) в переважній части заселена Арнавтами (Альбанцями) та що тамошної славяньскої меншости не можна причисляти до Сербів, але треба вважати осібним, хоч близьким до Сербів, славяньским племенем. — Такий результат научних дослїдів д-ра Ягіча цїлком не йде в парі з інтересами антіавстрийскої полїти Росиї на Балканї, тож московські аґенти з „Славянск'ого Вѣк'у“ накинули ся на ученого професора мокрим рядном і виливають на его голову весь запас своєї „общерусской“ культурности. Після „Славяньск'ого Вѣк'у“ д-р Ягіч „оказывается — какъ ученый дискредитованнымъ... какъ человѣкъ слабохарактернымъ а какъ славянинъ — плохимъ сыномъ своего племени“, бо „забылъ интересы науки и истины“ і „политическую ложь и заблужденіе защищаетъ научной мистификаціей“ і. т. и. — Ну! ну! Щасте, що сотворіня, маючі навичку рити морду, не мають рогів і розпоряжають лише тупими рилами, а то-б готова справдї д-ра Ягіча стрінути „деґрадация“ по „дискредитованю“ его в так поважних, научних орґанах, як... „Славяньский Вѣк“ і наш „Галичанїн“, що з телячим одушевленем поспішили перепечатити єдиноубраниї дружного орґану зпад синього Дунаю.

Місто жонатих. Французский ученний Кайлянд, що обїздив вже кілька разів Африку, оповідає, що серед лїбійскої пустинї находить ся місто Сіноар, в якім мешкають самі жонаті. Як лиш хлопці доживуть віку мужеского, мусять іти до села, яке лежить впрочім не дуже далеко від Сіноар і можуть аж тодї вернути в родинне місто, коли виберуть собі там якусь дївчину за жінку. Таке право обовязує і вдівців. Шкода лиш, що учений не повістує, що дїє ся із сіноатскими дївчатами. Невже і они йдуть у чужину шукати собі досмертних товаришів житя?

Упертий сьвідок. Перед карним трибуналом у Львові відбувала ся сими днями розправа против селянина з Дорошева вел. Дмитра Висоцкого, обвиненого о крадїж збіжа на шкоду одного з тамошних господарів. Висоцкий признав ся, що збіже украв, але не в такій скількости, як єму закинено, і на шкоду зовсїм иншого селянина, іменно

схилиши ще низше голову: я старав ся користати ся з того і провадив свою мораль далї.

— Отже поки молоді ваше тїло охоче купують, а що чекає на вас тодї як ви постарієте? Кому ви тодї потрібні?... Тепер ви зазнаєте вже десь повного відцурання чесних людий, а на старість що з вами буде? Болїзнь, жебрацтво і кінець-кінцем голодна й холодна смерть... Чи не краще-ж повернути ся поки не запізно до чесного порядного житя?

Дївчина, несподїваючи ся десь від мене такої моралї схилила голову і слухала увесь час уважливо. А коли я скінчив промовляти стиха, тяжко зітхнувши:

— Ах!.. Радиїшньо, то алеж... пізно вже! Я хтїла повернути ся до чесного житя скоро ступила на сю стежку, але полїция нетрями не дала; одна моя знайома — вона служила тут за куховарку — обіцяла навіть дати місце в панів...

Менї було і шкода сеї дївчини і приємно, що я викликав єї на щиру розмову.

— А якже ви прийшли до сього становища? Хто тут винен?

— Сама винна... Ох пане, краще незгадувати! Чи мало-ж в отсїй сеодомі спокуси для нашого брата? А тільки нане зараз так тяжко жити, так тяжко!.. От як не принесу нїчого хазяїцї, або не приведу кого бити, ме...

Я бачив що їй тяжко згадувати минуле і не став втрати єї праці безцільними розпитами.

— Ну, а зараз хочете повернути ся до чесного житя? спитав я.

— Радиїша-б, та алеж...

Отже коли згоджуєте ся вийти на чесну стежку і зберегти себе, то залишите ото своє „то але-ж“, і приходьте завтра до моєї кватирі, а вас визволю з сего становища. Прийдете?

— Добре, прийду. А тільки, пане, то відочого: навряд полїция дасть мої метрики... Навряд!

— Будьте певні що дасть. То вже мій клопіт. Приходьте-ж.

Я дав єї свою адресу і підвів ся аби йти до дому, коли се вона схопила мене за руку, маючи десь замір подякувати народним звичаєм за людяне поводжене з нею, а коли я випростував руку, не давши їй сповнити замір, вона не сьміливо звернула ся до мене:

— Пане... Вибачайте... Чи не пожертвуєте щось... Далебіг сьогодня...

Вона не довінчила своєї гадки і менї зостало ся не відомо, що то значило „сьогодня“: чи не їла ще, а чи може визначало, що вона сьогодня не може продати ся, а хазяїцї треба нести гроші, — не знаю, а тільки менї соромно стало за себе і я мерщій вийняв карбованця і подав їй, взявши слово бачити єї завтра у себе.

Але другого дня даремне я сподївав ся на неї, моя нічна знайомка не приходила. Певно, звикши до темряви вона побояла ся сьвіту сонця не підозрівакючи, що воно сьвітить як богатому так і убогому, як праведному так і грішному. А чи праведніш за неї оті дуки в золотих палацах?!...

На третій день я залишив царство мамони, віддавши останній привіт безмежному морю, на березї якого я й зазнав тільки відраду, вливаючи ся його величністю і під час тихої розмови хвиль з небережним піском та камінцями, і в добу сердитого реву бурунів.

Стефана Мартина. Переслухуваний в кулиївскім суді Мартин зізнав на Висоцкого обмиваючо, але поклинаний на енодішну розправу у Львові яко сьвідок заявив, що „присягати не буде“. Виразді трибунал повсиив єму, що після закона сьвідок не може відтягнутись від присяги. Мартин затяв ся і все своє: „я на него присягати не буду“. Дармо представляли сьвідкови всї члени трибуналу провуратор, а навіть присутні дневникарі, що за те жде его кара, що через него і на его кошт відложить ся розправу на 6 тижнїв. Мартинів станув як мур і заявив: „Я тілько раз цїсареви присягав, а більше не буду, абиж цїлий рік мав в кримінали сидїти“. При тім показав рукою на одного зі сьвідків, говорячи, що той вже раз так присягнув, а відтак померли єму жінка, дїти, пять утїк, худоба згинула і. т. д. Трибунал нараджував ся кілька разів, що зробити з упертим сьвідком і велїв Мартинови добре надумати ся. Колиж по хвили надуми Мартин попробав ся в голову і відповів рішучо: „присягати не буду“, засуджено его на 24 години арешту і 20 К. гривни. Відтак на другий день по відсидженю кари рішучо заявив що присягати не буде. Тольував ся тим, що як постигне его яке нещастє, в селї будуть показувати на него пальцем і скажуть що Бог укарав его за присягу. Трибунал відложив знов розправу, а упертого селянина засудив на три дни арешту і зворот коштів ударемненої розправи. Мартин приняв вирок, а коли відводили его до тюрми, закликав: „Повісьте мене і поховайте зараз тут, а я присягати не буду!“ Коли забобонний селянин витревав в своїм упрямстві, грозить єму після закона кара 6-тижневого арешту.

Буря над Львовом. Около в полудне появила ся на західнім небосклонї грізна дощева хмара і з громами посунула над північною стороною Львова і понад Клепаровом та Замарстиновом в напрямі Гнилих. В середнїсю Львова падав тодї густий дощик і віяв шалений вихор.

Немила несподїванка. В Лаїнґ від Віднем запрались були два брати, сини вдівци Антона Краля, до комори ресторатора Віндіша і забрали звідтам все мясо призначене до вуджения, між тими 2 величезні шинки, всего разом на 200 К. вартости. Місцева жандармерия стала слїдити за злодїями, а слїди завели єї аж до хати Краля. Як-раз коли жандарми увійшли в полудне до хати, побачили на столї величезну миску ямадїя і уварену шинку, з котрої аж курило ся. Старий Краль забирав ся як-раз крадти шинку, коли гостина жандармів пробила єму немилу несподїванку і дозволила годни понюхати то, на що вже острили собі зуби.

НАУКА, ШТУКА, ЛІТЕРАТУРА.

Наука і розвага ч. 5. містить малюнок із селяньских розрухів під заголовком „Салдатики!“ Написав В. Деле. Стор. 16. Цїна 10 сот. Замовляти можна у Льва Когута, Чернівцї ул. Приватна 4.

Папуги і мухи, промова Лїбкнехта; видане бібліотеки „Селянина“. Стор. 7.

О уряджeню і веденю шкільного огорода при школї народній сїльского типу, написав о. Антоній Гвоздїньский. З плином огорода і 21 рисунками. Передрук із „Учителя“. Накладом руского товариства педагогічного. З друкарнї наук. тов. ім. Шевченка.

Лїтературно-науковий Вістник за май 1903:

Із поезій Сергія Павленка: I. Не судилось, II. З поеми „На батьківщину“, III. Епіґраф. — Із поезій Уляни Кравченко: Спогад. — Із поезій О. Дафненка: Вродини хлїборобського сина. — Із поезий О. Д—ки. — Арсен Рущенко: Сестри, оповіданє (конець). — Андрій Веретельник: По черзї, оповіданє. — Г. Коваленко-Коломацький, фотоґрафії з житя новобранця: I. На словесности, II. На ґімнастицї, III. По обідї й до ночи. — А. М. Варшавський: Божевільні, фантазія. — Анатоль Франс, під новий рік, нарис: I. Новорічна казка, II. Кренкебіль. — Із поезій Йогана В. Ґете, пер. П. О. Кулїша: III. Рибалка.

Олександра Єфименко: Національне роздвоєнє в творчости Гоголя, нарис. — Стефан Пятка: Продукция нафти (скального олїю) в Бориславі. — И. Ван т' Гоф: Розвій природничих наук у XIX віцї. — В. Ягіч: Александер Николаєвич Пипін. — Дискусиї: IV. До питаня про єство і цїну штуки, дра Івана Копача. V. А може ще не все пропало? — В. Доманицького. — Хронїка і бібліоґрафія.

Драматична вистава тов. руских ремісників „Зоря“. В недїлю дня 10. с. м. відіграв драматичний кружок „Зорі“ аматорску виставу, на яку зложили ся дві штуки: оперетка Белзи „Соловейко“ і двоактівка Корженьовского „Майстер і челядник“ — обі в перекладї Івана Захарка. — Що-до першої штуки, то зміст єї дуже а дуже плохенький. До Жаба приїзджає ні з відси ні звідти богатий льорд Лїльбурн, якого цїла дїяльність полягає на зїваню і спаню. В спаню перешкаджає йому „Соловейко“ в особі цьигарки Ганусї. Щоби утихомирити того соловейка, купує льорд від Ганусї цьигітів на 300 дукатів, якими вона має заплатити довг вітця свого будучого мужа, Стефана. Стефан, заплативши довги свого батька анґлїйскими грішми, починає підозрівати Ганусю, що вона дістала ті гроші „за що инше“, залишає, що зриває з нею і вибігає з хати. Гануся попадає у велику розпуку і починає сьпівати. Сей сьпів зачув Стефан, вертає до хати і починає наново любити Ганусю. Вкінци благословить їх льорд на щасливе житє в супружестві і забуваючи зовсїм про те, що не терпить сьпіву, стає до квартету із Ганусею, Стефаном і своїм ґрумом Джоном. На тім штука кінчить ся. — Гра аматорів позіставила дуже багато до жиченя. Передусім до відіграня оперетки треба мати сьпіночі сили, треба мати добру орхестру і т. д. Всего того бракувало. З чим будь не можна ставити перед публику. Інше досить добре виграла гра Ганусї (п. А. Голубович) і Джона (п. І. Захарко). П. Крушиньский в ролї аманта (Стефана) був за мало природний, хоть не відмовляємо йому надії, що виробить ся на доброго дилетанта. Нам здасть ся, що п. Крушиньский скорше дав би приміняти ся до комічних, як до плаксивих роль. Гра льорда Лїльбурна, що є незвичайно легка, виняла в кревиї пана Кончиньского слабо. — Друга штука що-до змісту також слаба. Шкода було переводити. Єї зміст: майстер шевский Шарупний ин. Його жінка Руза не не, але за те сварить, тупає ногами, бє по лицї і веде цїлий варстат. Що є донька Шарупского Веронця і челядник Гнат. Розуміє ся, що вони мусять залюбити ся, бо инакше не було би нїякої комедиї. На заливаню приїзджує їх шевчиха і починає страшенно сварити і тупати ногами. Вкінци одобрухує ся, як Гнат признав ся, що любить Веронцю і задля того в наступстві майстра веде надзір над челядниками і роботою. Але біда не спить. Майстер Шарупний вини ся і прирік свому товаришеви Лиґальскому свою доньку за жінку. В заміну за те має Лиґальский заплатити довг Шарупского в сумі 3000 рублїв, який він винен лихварови Мордкови. Оба пани приходять до варстату і оповідають майстровій про уложений пани. Майстрова виганяє Лиґальского за двері і оповідає про цїлу сю „здєлку“ не кому иншому, а челядникови Гнатови. Щастє хотїло, що автор вплутував в комедию „Незнакомого“, а то цїлої комедиї не можна би розвязати. Сей Незнакомий чудним трафом вложив на імя Гната „значну суму“ в касї ощадности і листом повідомив його про те. Гнат біжить до щадниці, бере гроші і платить довг Мордкови. Приходить Незнакомий, купує дві пари черевиків і вкінци признає ся до сього, що він батьком Гната. Мають ся розуміє, що цїла штука кінчить ся благословеньством і заручинами. — Як в попередній штуцї, так і в отсїй гра аматорів була слаба. Найлїпше випала гра Шарупского (п. Іван Созаньский) і Лиґальского (п. Іван Захарко), дальше Мордка (п. Ник. Унгурян); зовсїм слабо гра Руза (п. О. Сиїжок) і єї доньки Веронцї (п. М. Сиїжок). На адресу пана Крушиньского (Гнат) повторяємо те, що ми висше вже сказали. — Тепер кілька слів до драматичного кружка „Зорі“. Як з одної сторони ми високо цїнимо значінє аматорскої сцени для людности, так з другої сторони вимагаємо від аматорів лїпшої гри, а від управи кружка сього, щоби вона вибирала вартнїйші штуки, як отсї. По що сягати за материялом до „сутерен“ чужої лїтератури, як в рідній лїтературі знайшли би ся відповідні штуки. Також звертаємо ся до драматичного кружка з отсим, щоби він не виставляв штуки так довго, доки аматори єї не навчать ся. І найгірша штука представляєть ся ино-тамо, як добре єї відіграють ся.

М. Л.

Надіслане.

Тов. „Руска Бесїда“ в Чернівцях отсим заявляє всїх тих Вп. Панів котрі взяли в розпродаж

Православні календарі

а до сеї пори не звернули анї примірників анї гроший, аби як найскорше се зробили, бо в противнім разї товариство буде приневолене иньшою дорогою домагати ся своїх претенсий.

Заряд друкарнї тов. „Рускої Ради“ просить всїх тих Вп. Панів, що посилають гроші на книжки, аби зволили ласкаво присилати і на оплату почтову, бо присилані квоти покривають лише цїну книжок, а кошта висилки, мусить покривати заряд з власної кишенї.

Телеґрами „Буковини“.

Відень, 12. мая. Перервані в суботу викади на тутешній політехнїцї, наслїдком бійки студентів, мають почати ся завтра на ново.

Ґрац, 12. мая. В Віндішґрец лютував вчера великий вогонь. Ізза великого вітру до вечера жертвою вогню пало 45 домів враз з господарскими будинками и числї около 300. Шкода виносить понесп 300.000 кор. Пізно в ночи вогонь зльокалїзовано.

Будапешт, 12. мая. Надїють ся, що з сподїваним нинїшним приїздом монарха до Будапешту полїтична ситуация полїпшить ся.

Прага, 12. мая. Ческа партия католицка, котра доси творила окреме сторонництво, получила ся з ческими аґрарниками. Аґрарники заявили, що віроісповідні справи виключають з своєї проґрами.

Петербург, 12. мая. На 200 лїтний ювилей Петербурга запрошено міста Краків, Львів і Величку (?).

Царгород, 12. мая. З Солуня доносить, що ескадра австрийска, німецка та італїйска полишуть в Солуни лише по одному кораблеви, а самі відїдуть, коли буде певність, що настане в місті спокій.

Пекін, 12. мая. Цїсарева-вдова вельми занепокоїла ся поведенєм Росиї з Манджуриї.

Танґер, 12. мая. Бюро Райтера доносить, що війско мароканьского султана побило повстанцїв.

Стефан Ґаїна

склад товарів корінних, вин і делїкатесів в Чернівцях **прийме зараз**

ПРАКТИКАНТА

з лїпшого дому і відповідною шкільною наукою.

Друкарня тов. „Рускої Ради“

поручає отсї книжки:

Видання тов. „Руска Бесїда“:

	К. с.
* * * „Надія“ сьвященна книга	—·24
Ів. Синюк. „Образки з природи“	—·20
О. П. „Хлопці сидяньки“	—·40
Омелян Попович „Розмови“	—·40
Корнель П. Устиянович „Три цїкаві загадки“	—·40
В. Умінський-Ф. Корозевський „Як повстала земля і який буде єї конець.“	—·50
Проф. О. Ґреміччук „Іван Сучавский“	—·40
Ів. Важинський. „Прикмета“	—·20
Ф. Колесса. „Наша дума“	2·50
Гаршин. „Малярі“	—·20
* * * „Зорка“	—·20
* * * „Котиної по закону“	—·20
О. П. Конаський. „В день сьвятої волї“	—·20
Ю. О. Федькович. „Проскурка“	—·20
Омелян Попович. „Бастінка“ (старі роченки.)	2·—

Видання тов. Руска „Школа“.

Кадинський Маниислав. „Пропорції“	1·20
Ом. Попович. „Методика“ I часть	—·60
„ „ „Як бідні збогатїли“	1·—
„ „ „10 казок для дїточок“	—·20
„ „ „Збірка законів“	1·—
Ів. Синюк. „Образки з житя“	—·20
Шпейзарский Сергій. „Руска Читанка“ для II. класи ґімн.	3·60

Др. Стеф. Смаль-Стоцкий. „Ґрамада“	—·20
„ „Порадник“ як закладати касу	—·40
„ „Буковинська Русь“	2·4
„ „Minoritätsvotum“ in der vom k. k. Bukowinaer Landesschulrathe behufs Regelung der ruthenischen Schulorthografie“	—·40
Ю. О. Федькович. „Пісні журавлині“	—·20
„ „Твори“ том I.	—·40
Франко Іван. „Русько-українська лїтература“	—·20
Теодот Галїп. „Доживший пасар“	1·—
Пігулик Єротей. „Верховинські пісня“	2·—
О. Шпитка. „Листи з пекла“	—·30

Важне для кождого!

Важне для кождого!

Випродані!

По давно дорогій цїнї, лише за 2 кр. 95 кр. прекрасний ґарнітур, складений з 14. цїнних предметів, а іменно:

1 годинник кількаковий, анкер ремонтоар (на жадане посріблений) з гарно ґравіронними окладинками, докладно зреґульований, з трилїтною ґарантиєю і етуї.
1 гарний ланцушок з ґольдкам або мікелю з кутасом. Парисної системи.
1 шпилька до краватки, з ґольдкам іdt. брилянт.
1 пара позолочених спинок до манжетів, марки „Garantie“.
ґарнітур (3 штуки) спинок з ґольдкам до кошулї і сорочки.
1 пара коштків з правдивого срібла, знаменого ґрадом. 1 (17—20)
1 перстень ґольдкам з гарним каменем.
1 кишенькове зеркальце і етуї.

Той самий ґарнітур з годинником золотистим з огнем, який не тратить полиску коштує лише 5 кр. 10 кр.

Сих 14 гарних і цїнних предметів разом з годинником (анкер ремонтоар) розсилає за 2 кр. 95 кр. (за посліплатою або висилкою наперед гроший) фірма:

Brüder Hurviz

Exporthaus, Krakau, Stradom Nr. 17.

Коли се кому не сподобає ся, може до 8 днїв звернути і дістати гроші назад, одже нема ризика. — Богато ілюстровані катальоґи годинників, ґарнітур золотих, срібних і з хінського срібла товарів по малій цїнї — gratis і franco.

В ПАПІРНИ „РУСКОЇ БЕСЇДИ“

в Чернівцях (Петровича 2)

суть на складї

слїдуючі книжки:

Наша дума Ф. Колесси за 2 кор. 50 с.
Писани Ос. Юр. Федьковича I., II. і IV. тик по цїнї: 7·20, 6·80, 4·—, 3·60, 3·— і 2·60 к.

При більшім закупнї опустка ся значний рабат. (0—0)

Належитість за Оголошення за один раз:

Цїла сторона коштує 30 К. — Одна трета сторони через цїлу ширину 10 К. — Пів сторони 15 К. — Чверть сторони 7 К. 50 с. — Одна осьма сторони 3 К. 75 с. — Одна шістнаната сторони 1 К. 88 с. — **Дрібні оголошеня** (в тиналїтовій ширині стрічки) по 4 сотики за верш. — При більшеразових уміщенях опускаєть ся на цїй процент після скількости уміщеня.

Склад товарів Б. Бальтіжестра молод.

Чернівці, улиця Головна-Енценберга ч. 3.

Склад ц. к. упривілейованої фабрики товарів з альпаки і хіньского срібла В. Бахмана і Сп. у Відни.

Поручає на лїто наймоднїйші артикули в найбільшім виборі.

Парасолї	наймоднїйші шовкові фарбовані не линючі, пішевкові фарбовані і темні, гладки білі, Entout Cas чорні; для дївчат і дїтий з мережкою і доцеві для пань і панів.
КАПЕЛЮХИ соломані і фільцові шапки.	**Самостійна продаж** з ц. к. надвірних фабрик J. Heinr. Ita у Відни, Josef Richter & Schur в Ґрацу Borsalino Gins & Fto, Giovanni Panizza і R. Cappain в Італії, як також з инших визначнїйших фабрик туземних і заграничних. — Для дам шпортові анґлїйскі капелюхи: для панів і хлопців наймоднїйші соломані і фільцові до виходу і на що день. Фільцові чорні і в инших фарбах, мягкі і тверді, на лїто легонькі (55 ґрамів) в ріжних цїнах. Шапки для пань, панів і дїтий.
Обув для дам панів і дїтий.	**Самостійна продаж** з найвизначнїйшої фабрики черевиків Антона Чапека у Відни (Chevreax Schuh-Fabrik), і з инших фабрик. Черевики з червоної, брунатної, жовтої, сивої шкіри як також з ланцеру до шнурованя і на ґузички під черевики Laven tennis; системи Др. Лиманя і ес. Кнайпа — Черевики до ґімнастики і. т. д.
Ексквізита	в мужеских кравецтвах найлїпшої анґлїйскої сорти, в білю ріжнородної сорти як: з ґевіру, віки, батисту, шифону і. т. д. — Великі прибори для наколїсників. Кафтаники до колеса, панчохи, сорочки сїтчові і. т. д. Рукавички Glacé, Chair, шовкові для пань, панів і дїтий. Дамски поясні, шнурівки ланцушки Lorgnon, ґудзики до манжетів, всяка біжутерия і товари з бронзу.
Всякі артикули до подорожи.	Ріжні куфри, валїзи. Пледи, на ремінцї, футерали до парасолїв, кошики на харч, мошонки, коци, подушки пуделка на капелюхи і. т. д. (ріжна сорта).

Замовленя з провінциї виготовляють ся сейчас.

(—)

Перша буковиньска

спеціяльна робітня обуви і ортопедичне заведенє

ІВАНА ДІКА

абсольвента найстаршого курсу ц. к. технїчно-ремісничого рекоснаного жуєя у Відни, і напрасженного судового знатока

поручає

ВЕЛИКИЙ СКЛАД ОБУВИ

найновійшого крою для пань, панів і дїтий.

Замовленя виготовляють ся сейчас з заграничних шкір.

При замовленях з провінциї пожадане, аби приклати з'ужитий черевик на міру.

Чернівцї

ул. Руска 11, а Філїя ул. Ратушева 17. (під „золотою Грушкою").

(—)

І. ФАЛЄЗ

усувач нагнїток

Чернівцї, ул. Руска 8.

(1—7)

Православний

! МОЛИТВЕННИК !

Доносимо до загальної відомости, що вийшли **„короткі православні молитвенники"**, видані товариством „Руска Бесїда". Купувати можна в нашій Папірнї (улиця Петровича ч. 2, Чернівцї). Цїна примірника в гарній оправі 24 сотиків (12 кр).

(0—0)

Найновійші Schulversäumnisse

получити можна

в друкарнї „Рускої Ради", в Чернівцях

улиця Петровича ч. 4.

Жрасно, добре і дешево.

Улиця Ратушева ч. 6 Готель „Централь".

Перед тим

МАРКУС ФУРЕР

Магазин одягів дамских і мужеских

Чернівцї

ул. Ратушева 6. Готель „Централь"

(в льокалю Якова Ґольда)

Кождого сезону **НОВОСТИ** для конфекциї пань, панночок і панів. Новости: в Жакетах, кожухах і плащах з найлїпших штоффів віденьских і берлиньских сальонів.

Одяги для панів, хлопців і дїтий. Загортки, ульстри і шлафроки. Футра найчайші і до подорожи і всякі в сю галузь входячі артикули з первородних фабрик.

ВСЇЛЯКІ ЗАМОВЛЕНЯ

виготовляють ся сейчас.

(15—29)

Жрасно, добре і дешево.

Просьвіт промінями Рентґена.

Лїченє сухо-горячим повітрем

подаґри, ревматизму, люмбаґи (пострілу) Іскіаса, невральґії, болю в суставах, нарви і спухлизни.

Апарати сухо-горячого повітря (Системи д-ра **Райфелєра**), що прикладають ся до слабих частий тїла, уможливляють найвисші температури з всякими формальними методами, а через те й найкрасші успіхи в лїченю і навіть застарілих слабостий. Значно усмиряє біль. При лїченю є ціле тїло вільно окрім слабого місця, тому можуть його зносити і ті, що терплять на серце, на ношчостий і астматики. Лїченє може відбути ся і в помешканю пацієнта.

Купелї в електричнім жаровім сьвітлї против слабостий, як зміна материї, подаґра ревматизм і против затовщеня.

Др. Г. ХАЄС, Чернівцї, улиця Почтова число 5а.

(1—56)

І. Ґет, механик

Чернівцї, улиця Шанська ч. 26

виконує

всякі інсталяциї і репарациї телеґрафів, телефонів, громоводів, електричного сьвітла.

Репаратури машин до шитя і писаня, як також лїкарских і фізикальних інструментів.

Репаратури, нікльоване і емайльоване бісиклів і. т. д.

Всї репаратури як і роботи, що входять до сього фаху, виконує скоро і дуже старанно.

Замовленя з провінциї виконують ся як найскорше.

Видає товариство **„Руска Рада"** в Чернівцях. За редакцию відповідає Іван Захарко.

З друкарнї товариства „Рускої Ради" в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

Ч. 52. Чернівцї, пятниця дня 2. (15.) мая 1903 р. Рочник XIX.

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ що середи, пятницї і недїлї, з тижневим додатком „РУСКА РАДА“.

Редакция адміністр. і експедиция при улици Петровича ч. 2.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациї неопечатані вільні від оплати почтової.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“ разом з „Рускою Радою“:

на цїлий рік	20 К.	— с.
„ пів року	10 „	— „
„ чверть року	5 „	— „
„ місяць	1 „	70 „

Поодиноке число „Буковини“ 16 сотиків.

Передплата і належитість за інсерати платні в Чернівцях.

Рада державна.

Засїданє палати послів з дня 12. мая с. р.

Між иншими находить ся інтерпеляция п. Василя Яворского і тов. в справі надужитя власти урядової і злочину вимушеня, попошеного секретарем староства в Борщеві, Антоном Смешком. Міністри Кербер і Гартель відповідали на інтерпеляциї; між иньшими відповів мін. Гартель на інтерпеляцию в справі забурень на політехницї і унїверситетї у Відни. Внесенє на отворенє дискусиї над сею відповідю Гартля на слїдуючім засїданю, принято 139 голосами проти 43.

Дальше приступлено до голосованя над наглячостию внесеня п. Страньского в справі архиепископа Кона. Наглячість внесеня принято.

П. Давид Абрагамович в довшій бесїдї, перериваній окликами Всенїмцїв, висказав жаль по тій причинї, що палата послів за мало працює так в пленум, як також в комісиях, а то задля браку комплету в палатї. Всенїмцї обурювали ся тому, що президент позволив бесїдникови так довго промовляти до формального запитаня.

Президент палати відповів п. Абрагамовичеви, що палата так мало відбуває засїдань тому, що дві найважнїйші комісиї цлова і угодова мають полагодити дуже багато справ в дуже короткім часї. Зрештою і він жалїє над тим, що на засїданє являть ся так мале число послів, звертає увагу послів на § 11 реґуляміну і заявляє готовість скликати конференциї клюбових провідників в цїли запобіженя браковн фреквенциї послів.

Потім перейшла палата до дневного порядку т. є. обрал над внесенєм службових кавций державних урядників. До сеї справи промавляли: Кінмен, Грубі, Носке, Вайлінгер, Штайнер і мін. Бем-Баверк, що противив ся внесеню Гайлінгера, аби сею уставою обіймити також нотарів.

Вкінци ухвалено устану ві всїх трех читанях. Дальше приступлено до дискусиї над справозданєм социально-політичної комісиї в справі зміни, або доповненя устави о недїльнім спочинку в промислї.

Що до настрою в палатї, то між послами панує правдива анархія. Парляментарні авґури і дорадники дра Кербера, видумують що хвиля нові концепта, щоби уможливити правильний хід парляментарних робіт.

Вісти з цїлого сьвіта.

— *До ситуациї.* Онодї відбула ся двогодинна рада міністрів, в котрій взяли участь всї міністри. На радї розбирано політичне положенє в державі. — В сїм тиждни відбудуть ся два повні засїданя палати. — В суботу мин. тиждня відбуло коло польске засїданє, на котрім раджено між иньшими над ухвалами комісиї митової. П. Абрагамович виступав против ухвали комісиї, в котрій комісия заявила ся за зниженєм оплати від довоженої із заграницї кукурудзи. Відтак обговорювано положенє в палатї і ухвалено домагати ся від президента гр. Феттера, аби уложив порядок парляментарних праць.

— *Противмадярскі розрухи в Хорватиї.* З Загреба доносять: Онодї вечером прийшло в Осеку до противмадярских розрухів, котрі прибрали по части противжидівский характер. Збурено один готель і каварню. Вибито шиби у вікнах мешканя бурмістра і в цловім урядї. Відтак хотїла товпа перейти перед зелїзничий дворець, але вернула, довідавши ся, що дворець обсаджений войском. Також в доохрестних місцевостях прийшло до неспокоїв і власти вислали там войско. В Осеку переведено ревізию у двох редакторів часописи Narodna obrana Левковича і Вільстера, а відтак обох їх арештовано на підбурюючі статї. Оба они мають бути социлїстами.

— *Клопоти кола польского.* Заініціонана Шиїньским в Słow-i Polsk-ім аґітация против голови кола польского ведесь дальше. До опозициї против Яворского прилучив ся Абрагамович. Говорять, що в наслїдок сеї аґітациї коло в осени змінить свого презеса, коли правительство не виратує его якою уступкою для Поляків.

— *Резиґнация Кона.* З Риму доносять, що Ватикан буде в дуже делїкатний спосіб старати ся спонукати оломуцкого архиепископа, аби виїс „добровільну“ резиґнацию. — Резиґнация архиепископа Кона вже має бути порішена. Іменованє Кона кардиналом наступить о много пізнїйше, як се первісно було намірене.

— *Балкан.* Болгарске правительство вислало спільну ноту до кабінетів: віденьского, париского і петербурского, в котрій протестує против закидів, що на нїм тяжить вина забурень в Солуни і в цїлій Македониї. Те обжалуванє не має нїякої підстави. Забурени викликала Туреччина, зьвірствами доконуваними на християнах і занедбанєм переведеня відповідних реформ. — Як лиш запанує певність, що атентати і розрухи в Солуни не повторять ся і що чужинцям не грозить нїяке небезпеченьство, австрийска ескадра уступить ся, лишаючи лише один панцирник. Так само мають поступити нїмецка і італїйска ескадра. — Порта одержала з дипльоматичних кругів раду, аби енерґічних зарядженъ против македоньских комітетів і виновників атентатів не розширювала на невинних, аби виминала непотрібні острі зарядженя і не допускала до надужить полїциї, що тілько роз'ярує товпу і збільшає число обжалувань против Порти. — В Македоньскім містї Кютрюль якийсь Болгарин підложив динамітову міну під мечет, висадив его в воздух і погребав під завалищами 200 Турків. По виконаню атентату Болгарин застрілив ся. При нїм знайдено лист слїдуючого змісту: „Я є одним з членів македоньского ордену рицарів смерти. Ми звязані присягою, що по виконаню атентату кождий сам собі відбере житє“. — З Білграду доносять, що онодї о годинї 4 пополудни в Монастирі виконано кільканацять динамітових атентатів. На улицях прийшло до битви між християнами а турецким війском. Ґубернатор вислав против християн не правильне війско, але башибожуків Альбанцїв, котрі до-

---

А. П. Чехов.

Переполох.

Машенька Павлєнка, молоденька, лиш що увінчавша курс інститутка, вернувши з проходу до дому Кушнїних, де жила яко гувернантка, застала незвичайний переполох. Отворяючий їй швайцар Михайло був роздражнений і червоний як рак.

З гори доходив шум.

— Правдоподібно з хозяйкою припадок... — подумала Машенька — або з мужем суперечка.

В передпокою і на коритари стрітила вона покоївки.

Одна з них плакала...

Потім Машенька виділа, як з єї покою вибіг сам хазяїн Николай Сергієвич, маленький, не старий ще чоловік, з палитим лицем і з великою лисиною.

Він був червоний і дрожав...

Не замітивши гувернантки, перейшов коло неї і піднявши руки в гору закричав:

— О як се страшно! Як безтактовно! Як глупо! дико! нерозумно!

Машенька увійшла до свого покою і прийшло ся їй і тут перший раз в житю зазнати в цїлій остротї чувство, котре так знане людям занесиним, безпритульним, що живуть на хлїбі у богатих і значних.

В єї покою робили трусеницю. Хозяйка Федосея Василєвна, кремпа, плечиста пані, з густими чорними бровами, простоволосa, угнована, — з лелви замітними вусиками і червоними руками, лицем і рухами подібна на просту бабу-кухарку, стояла коло єї стола і складала поспішно до єї кошика від робіт клубки волїчки, паперцї, дрібнички...

Очивидно поворот гувернантки був для неї несподїваний, бо, оглянувши ся і увидївши єї блїде і здивоване лице, вона легко змішала ся і пробормотїла:

— Pardon! я... не хотячи розсипала... зачепила рукавом...

І сказавши що денцо, пані Кушніна зашуміла шелєстом і вийшла. Машенька обвела здивованими очами свій покій і нїчо не понимаючи, не знаючи, що думати, здвигала плечами, похолонула від страху... Чого Федосея Василєвна шукала в єї кошичку? Єсли справдї, як вона говорить, вона нехотячи зачепила рукавом і розсипала, то чого-ж Николай Сергієвич вибіг з покою, такий червоний і зворушений? Чого легко висунена одна шуфлядка у столї? Пуделко, в яке гувернантка ховала дрібні гроші і старі марки, було отворене. Його отворили, але замкнути не успіли, хоть перебушували все під замком. Етажерка з книжками, поверхність стола, постіль — все носило на собі сьвіжі слїди трусеницї. В куфрі з білєм також. Біле було зложене акуратно, але не у такім порядку, в якім лишила його Машенька виходячи з дому. Значить трусили умисно, але чого і за чим?

— Що сподїлось? Машенька згадала змішане швайцара, переполох, що все ще продовжав ся, запланану покоївку; не було то все в звязи, з тільки що відбувшою ся у неї трусеницею? Чи лиш не замішали єї в яке страшне дїло? Машенька поблїдла, похолонула, опустила ся на куфер з білєм.

До покою увійшла покоївка.

— Ліза, ви не знаєте, чого се мене... трусили? — спитала гувернантка.

— У пані пропала брошка за два тисячі... — сказала Ліза.

— Так, але чого-ж мене перешукували?

— Пані всїх обшукували. У мене всьо обшукали... Нас розбирали до нага і обшукували... А я, пані, так як перед Богом... Не то, що їхню брошку, але й до шуфлядки близько не підходила. Я й на полїциї се скажу.

— Але чого-ж мене обшукують, говорила гувернантка в нестямі?

— Брошку, кажу украли... Пані сама своїми руками все обшарила. Навіть швайцара Михайла сама обшукала. Чистий сором! Николай Сергієвич, лиш дивить ся і кудкудякає, як курка. А ви пані пусто дрожите. У вас нїчого не найшли. Як ви не взяли брошку, то нема вам чого і боїти ся.

— Але-ж бо се, Ліза низько... уразливо! — сказала Машенька задихуючи ся з обурення. — Таж се, піддість, низота! Яке вона мала право мене підозрівати і рити ся у моїх річах?

— У чужих людий живете, пані, — зітхнула Ліза.

Хоть і ви пані, а все таки... мов би прислуга...

Се не то, що у тата і мами жити... Машенька повалила ся на ліжко і гірко заплакала. Нїколи ще не зроблено над нею такого насиля, нїколи так глубоко єї не обидили як тепер... Єї, добре виховану, чутливу дївчину, підозрівають о крадїж і обшукують, як уличну женщину! Більшої обиди здаєть ся, годї придумати. І до того чувства обиди долучив ся ще важний страх; що тепер буде?! Приходили єї до голови всякі неможливости. Єсли єї могли підозрівати о злодійство, то можуть тепер арештувати, розібрати до нага і обшукати, потому провадити під конвоєм через улицю, посадити у темну-холодну дюлу з мишами і стоногами, точка в точку, в таку, у якій сидїла княжна Тараканова. Хто уйме ся за нею?

Родичі живуть далеко на провінциї; щоби приїхати до неї, у них нема гроший. В столици вона одна, як в пустому поли, без рідних і знакомих. Що схочуть можуть з нею зробити.

— Побіжу до всїх судиїв і оборонців... — думала Машенька дрожачи. Я обсеню їм, присягну... Они повірять, що я не можу бути злодійкою!

Машенька пригадала собі, що у неї у куфрі під простиралами є схована тісточка, які вона по старій інститутській привичцї, ховала при обідї у кишеню і приносила до свого покою. На згадку, що ся єї маленька тайна відома вже ховаям, єї кинуло в жар, стало встидно, і від всего того — від страху, встиду, і обиди дістала сильне биттє серци, яке

пускались страшних жостокостий не лиш в місті, але і в околици. Два християньскі села вирізано до ноги. — З иньшого жерела доносять, що в Монастирі не кидано динамітових бомб. До борби прийшло через суперечку якогось Турка з болгарским кущем. Турки напали на Болгар, котрих погибло 20, а богато є ранених; Турків погибло 6. Війско обсадило місто. На просьбу сербского конзуля окружено війском сербскі школи.

— *Нордбанка.* Справа удержаненя північної зелізниці стоїть зле. Кербер старає ся перед тою справою поставити на дневнім порядку палати послів справу цукрових бураків. За такою зміною дневного порядку підуть здаєсь Чехи і в той спосіб Кербер розібє коаліцию, що стоїть за скорим удержанєм північної зелізниці.

— *Републиканьскі розрухи.* В Торасї в Гішпанії прийшло оноді до кровавої бійки між републиканцями а поліцию.

— *Анархісти.* Після поліцийних справоздань мафія наміряла знищити кождий пароход випущений з Ню-Йорку під анґлійскою флягою. — Окрім Чолгоша, брата убийці Мек Кінлейа, арештовано тут еще 30 иньших анархістів, котрі належали до мафії. — Поліция знайшла величезну скриню, котру вкинено до води і отворено. В скрини було 200 динамітових набоїв, котрі в короткім часї були би експльодували. Лист, який дістала поліция доносив, що анархісти наміряли сим динамітом висадити в воздух один анґлійский корабель.

— *Манджурска справа.* Поступоване Росиї уважають тут за відповідь на протест держав, що Росия готова до борби для удержаня в Манджуриї свого стану посїданя. Росия обсадила стратеґічно важні точки як раз в хвили, коли з Европи прийшло скріплене фльоти в Печілї. Росия має величезні засоби оружия, провантів і коний. О тім, аби Хіни наміряли силою опертись Росиї, нїчого не чути.

Розрухи в Кішиневі.

Обіжник міністра внутрішних справ до ґубернаторів, комендантів міст і обер-поліц-майстрів так описує антіжидівскі розрухи в Кішиневі. В часї розрухів, котрих виновниками були передовсїм люди иншого стану, убитих, або померших в наслїдок ран було 45 осіб; 74 ранено тяжко, а 350 легко. Демонстранти зрабували до 700 жидівских домів і 600 склепів. Слїдство виказало, що розрухи викликали напружені відносини між християнами, а жидами в Бесарабії. В такім станї найменша недорічна поголоска могла викликати вибух страстий товпи. В сім случаю вибух викликали поголоски о ритуальних мордах в Дубоєарі, Києві і Кішиневі. В наслїдок того при кінци марта зачали між робітниками і селянами голосно говорити, що треба ударити на жидів. До того вносили також численні відозви розширені між темними масами.

Настрій населеня в великодну недїлю еще не виказував нїчого надзвичайного. На площи народній панував цїлковитий супокій. Доперва пополудни властитель паруселю, жид, так трутив і побив християну, що дитина випала їй з рук. Се було безпосередною причиною ексцесів і в тій хвили посипалось камінє в вікна сусїдних домів жидівских. Товпа народу росла з кождою хвилею і кинулась на жидівскі склепи і доми. Вже вечером було богато жидів убитих. На другий день ватага напали з ножами на слабшу від них ґрупу християн. З поміж жидівских нападників упав стріл, котрий зранив одного християнина. Тогди розрухи вибухли наново. Нищено мешканя жидів, а їх самих бито і убивано. Силизаним в першій хвили військовим відділам не пощастило здавити розрухів, з причини непорадности поліциї. Доперва, коли війско постепенно обсадило всї квартали міста, розрухи вечером в понедїлок угасли.

На підставі доходжень цар поручив міністрови внутрішних справ, аби остро нагадав ґубернаторам і начальникам міст під їх особистою відвічальностию, поробити зарадженя, котрі унеможливили би подібні ексцеси і населене успокоїли. Обіжник звертає увагу ґубернаторів, що творене союзів самооборони (які зорґанізували жиди) не є дозволене, і коли надійде військова поміч то цивильні власти не мають права піддавати властям свого обовязку привернення супокою. Противно цивільні власти мають бути на місци ексцесів і кермувати кроками війска в цїли енерґічного здавленя розрухів. Заступник цивільної власти доперва тогди має залишити особисте видаванє заряджень, коли візвав команданта війска до зробленя ужитку з оружия а також в часї атаку війска.

Перші загальні збори

Союза руских хлїборобских спілок на Буковинї „Селяньска Каса“.

На недїлю дня 10. мая с. р. скликав проф. д-р С. Стоцкий перші збори „Селяньскої Каси“, що відбули ся у великій салї „Народного Дому“.

Збори отворив проф. Стоцкий довшою промовою, в якій представив історию росту райфайзеньских кас на Буковинї. Іще в р. 1893 вніс бесїдник в буковиньскім соймі, щоби край заняв ся ратованєм обдовжених селян при помочи райфайзеньских кас, одная мимо сього, що сойм його внесенє ухвалив і припоручив краєвому видїлови заняти ся сею справою, — аж в р. 1899 зробив початок панотець Бендевский в Красної і попросив сойм о позичку для своєї каси. Зараз по тім заложив п. Стоцкий таку саму касу в Раранчу; се перша руска райфайзеньска каса. За нею пішли иньші і тепер маємо всїх райфайзеньских кас на Буковинї (руских, німецких і полоских) верх півтора сотки, а з того руских 54—55. З тих приступило до Союза 48, а іменно: каса із Неґошини, Роґожеиц, Бріхна, Южниця, Мігова, Тонорівцїв, Добренїцїв, Ростїн, Кучурова вел., Старої Жучки, Ревної, Драчинцїв, Шипинцїв, Лужан, Лужавця, Корчешти, Слободзї Комарівцїв, Бергомету н. С., Стрілецкого Кута, Панни-Забагна, Кучурова малого, Веренчанки, Рус-не-Боуда, Лашківки, Камени, Раранча, Тарашанів, Васловінцїв, Товтрів, Панки, Вашківцїв, Рогізної, Руска каса в Чернівцях, Котул-Баньского, Кичери, Кіцмани, Нових Мамаїнцїв, Жадови, Василева, Ставчан, Куліївцїв, Суховерхова, Черепинцїв, Глїбокої, Калинівцїв і Лєпнівцїв. Всї ті каси мають разом 8418 членів.

Проводирем зборів вибрано на внесок п. Ілюка п. д-ра Стоцкого, а він покликав на секретарів п. Гарасимовича з Вашківцїв и. Ч. і п. Омеляна Могильницкого, касиєра Рускої каси в Чернівцях.

Відтак обяснив д-р Стоцкий статут „Селяньскої Каси“. До Союза не належать поодинокі люди, як нр. до райфайзеньских кас, але хлїборобскі спілки на Буковинї, що руских хлїборобів приймають в члени і свої дїла ведуть в рускій мові. Цїлию Союза є помагати належним до нього спілкам і товариствам, при їх заснованю і дїловодстві, ревізувати усе дїловодство, дальше приймати заощаджені засоби грошеві тих спілок на опроцентоване, давати пожички спілкам, давати гіпотекарні пожички членам тих спілок і товариств, що приходили до нього, закупновувати потрібні хлїборобам товари, переробляювати, вахіеновувати, а також і продавати хлїборобскі продукти для належних до Союза членів, заводити иньші заклади, потрібні для піднесеня і підмоги хлїборобскої господарки.

Членами Союза можуть бути хлїборобскі спілки і стоваришеня і особи полнолїтні і власновільні, як що вони посїдають на Буковинї власне або виарендоване господарство, або як їх виберуть до управи Союза. Члени, що приступають до Союза мають заплатити вписове (10 кор), що вливає до резервового фонду і установлені цаї. Висота одного паю для спілок і товариств, що приступають до Союза виносить 100 корон за кождих 25 членів; як понад 25, або кількократне число від 25 дишає ся що якась решта, та і за сю решту члени треба вплатити пай 100 корон. Дальше платять члени роковї додатки, установлені загальним збором Союза, що їх обертають ся на покрите адміністрацийних видатків Союза.

(*Конець буде.*)

НОВИНКИ.

Краєвий президент князь Гогенльоге виїхав вчера в службових справах до Відня.

Особисті вісти. Містоседний правительственний радник др. Е. Райс удав ся вчера на кільнотижневий побут до Петербурга.

Іменованя. Фінансовий надкомісар Іларий Ґудка іменований фінансовим секретарем, фінансовий комісар др. Самуїл Зайднер фінансовим надкомісарем і фінансовий комісар др. Ярослав Волянський фінансовим секретарем, всї три в окрузї скарбової дирекциї в Чернівцях.

З шкільної ради краєвої. Засїдане з 1. мая б. р. Народні школи в Фундумолдові і Валяві розширені з чотиро- на пятикласові. — Учитель Василь Кіш в Рускім Банилові на власне прошене придїлений шкільній експозитурі в Бергометї-Штіраю.

З державної зелїзничої ради. Зелїзничий міністер на пропозицию нашої торговельної і промислової палати іменував будівельного радника Ґреґора членом, а Центнера заступником члена зелїзничої ради.

З зелїзниць. Асистент С. Лїброс переносений з Іцкан до Руди, асистент

ударило в виски, рухи, глубоко в внутренности.

— Просимо до столу! — запізвали Машеньку.

— Йти, чи нї?

Машенька поправила волосе, обтирала ся мокрим рушником і пішла в їдальню. Там зачали вже обідати...

На однім кінци стола сиділа Федося Василевна, поважно, з тупим серіозним лицем, на другім — Николай Сергієвич. По боках сидїли гостї і дїти. При обідї услугували два льокаї у фраках і білих рукавичках.

Всї знали, що дома переполох, що хозяйка в журі і мовчали. Чути було лиш сунане і стукіт ложок о тарелї.

Розмову зачала сама хозяйка.

— Що у нас на трету потрапу — спитала у льокая утомленим, страдальним голосом.

— Естурфон але рюсс! — відказав лакей.

— То, Феня, я розпорядив... — поспішив сказати Николай Сергієвич. — Риби захотїло ся. Если тобі не подобає ся, та chère, то нехай не подають. Я се лиш так... впрочім... Федося Василевна не любила потрав, що не вона сама розпорядила і тепер очи єї наповнили ся слезами.

— Ну, перестаньмо роздражнюватись — сказав солодким голосом Мамиков єї домашний лїкар, доторкаючись легко єї руки і солодко також усміхаючи ся. — Ми й без того досить нервові. Забудьмо о брошці! Здоровля дорожше від двох тисяч!

— Менї не жаль двох тисяч! — відповіла хазяйка, і велика сльоза спотикла ся по єї лици. Мене болить самий факт! Я не стерпляю в своїм домі злодїїв. Менї не жаль, менї нїчого не жаль, але красти у мене — се така нендячність! Так платить менї за мою доброту...

Всї дивили ся у свої тарелї, але Машенїй здавало ся, що після слів хазяйки всї на неї глянули. Глоток підступив ся нарка до горла, вона заплакала і приложила хустину до лиця.

— Pardon, — пробормотала вона. — Я не можу. Голова болить. Вийду.

І вона встала зза стола незручно гримнула кріслом, іще гірше змішала ся і скоро вийшла.

— Бог знає що — говорив Николай Сергієвич морщачи ся. Нащо було робити у неї трусеницю! Так се, впрочім... недорічність.

— Я не говорю, що вона взяла брошку, — сказала Федося Василевна: — но чиж можеш ти заручити за неї? Я признаю ся, що мало вірю тим учеником бідачкам.

В самім дїлї Феня, се по нїмому...

Даруй Феня, але по закону ти не маєш жадного права, робити трусеницї...

— Я не знаю ваших законів. Я лиш знаю, що у мене пропала брошка, от і все. І я знайду ту брошку! — вона ударила видками по тарели а очи в неї гнївно заіскрили ся. А ви їжте і не мішайте ся у мої справи!

Николай Сергієвич встидливо спустив очи і зітхнув. Тимчасом Машенька прийшовши до свого покою повалила ся на ліжко. Її не було вже анї страшно анї стидно, єї мучило сильне бажане піти і вибити по лици, ту черству, ту надуту, тоту щасливу жінку. Лежачи вона віддихала у подушку і мріла о тім, як би то гарно було, піти тепер купити найдорожшу брошку і кинути в лице тій зарозумільцї. Коби Бог дав, щоби Федося Василевна збідніла, та пішла по сьвіту і пізнала весь страх бідноти і підновольного станочища і коби обиджена Машенька могла подати їй милостиню. О коби дістати великий спадок, купити повіз і переїхати з шумом по при єї вікна, щоби вона позавидувала!...

Но се все мрії, в дїйсности остало ся лиш одно — як найскорше відійти, не лишити ся тут анї одної години.

Правда, страшно утратити місце, знов їхати до родичів, у котрих нема нїчого, але щож дїяти?

Машенька не повинна вже нїяк видїти анї своєї хазяйки, анї свого маленького покою, єї було тут душно, тїсно. Федося Василевна змаґнетизована на слабостях і на своїм уроєнїм аристократизмі остогидла єї до того степени, що все на сьвітї видавало ся єї грубим і немилим, для того, що жиє та женщина. Машенька скочила з ліжка і зачала складати річи.

— Можна увійти? — спитав зза дверий Николай Сергієвич; він підійшов до дверий нечутно і говорив тихим мягким голосом. — Можна?

— Увійдіть.

Він увійшов і став коло дверий. Його очи мали мутний вираз, його червоний носик лицав ся. По обідї він пив пиво, се було видно по його ходї і по слабих вялих рухах.

Се що знов? — спитав він показуючи на куфер.

— Збираю ся. Даруйте Николай Сергієвич, але я не можу лишити ся довше у вашім домі. Мене глубоко дїтинула та трусеница.

— Я розумію... Але ви се нагло... Чого? Обтрусили, а ви теж..., що вам до того?...

Вас не убуде від того.

Машенька мовчала і збирала ся дальше. Николай Сергієвич щипав вуси, якби придумуючи, щоби ще сказати і продовжав лагодячим голосом:

— Я цїлком розумію, але треба бути вирозумілою.

Знаєте, моя жінка нервова, роздражнена, не годить ся судити остро...

Машенька мовчала.

Коли ви вже так уражені, — говорив дальше Николай Сергієвич: — то позвольте, я готовий вимити ся перед вами. Звиніть!

Машенька не відповідала і ще низше зігнула ся над своєю валїзкою.

Той розпитий нерішучий чоловік однакоже нїщо не значив дома. Він грав ролю дармоїда і зайвого чоловіка навіть у прислуги; і уменшенє його також нїчо не значило.

— Гм... Мовчите? Вам мало того? В такім разї я за жінку вимию ся.

В імени жінки... Вона поступила не тактовно, а признаю се як дворянин...

Николай Сергієвич перейшов ся, станув і говорив дальше:

— Значить вам треба ще, щоби мене мулило тут під серцем... Вам треба, щоби мене совість мучила...

— Я знаю, Николай Сергієвич, ви не винні — сказала Машенька дивлячи ся йому просто в лице, своїми великими, заплаканими очима.

Чогож вам мучити ся?

— Добре... Но ви всеж таки теж... но відїзджайте... Прошу вас.

Машенька заперечаючо похитала го-

Макарій Тотоескул з Руди до Лужан а асистент Тодор Бурєутян з Лужан до Іншан.

Запомоги. Краєвий президент вп. Гогенльоге дав запомоги: Академічному Домови суму 100 кор. і румуньскому хлопчому інтернатови 50 кор.

З камеральних дібр. Лісовий асистент камеральних дібр в Чернівцях А. Цурцан перенесений до Пожарітів.

Ревізиї по дроґериях. Вчера перевели ревізию по тутешних дроґериях дві комісиї, що складати ся: з міського лікаря др. Флінкера, аптикаря др. Барбера, Ґреґора, аптикаря Панна і др. Цїль ревізиї була ся, аби досліднити, чи трійлині субстанциї суть переховані в осібних замкнених шафах (ізза случаїв отроєня в послїдньому часї) та чи дроґериї не продають і таких материй, котрі вільно продавати виключно тільки аптикам.

Страйк помічників столярских іще зовсїм не покінчив ся. Вправдї 4 майстрів згодило ся на жадання страйкуючих, инші однако упрямо обстають при старому системі. Помічники столярскі перетягали вчера і передвчера громадами через місто і перед столярскими заведенями, де були передом заняті, устроювали демонстрациї, до поважних однак заворушень не прийшло. Правдоподібно удасть ся в недовзї властям перевести згоду між майстрами а страйкуючими помічниками, аби закінчити ся найскорше страйк, котрий наколи потріває довше, може мати пагубні наслїдки для обох сторін.

Найблизша проба мішаного „Бояна“ відбуде ся нинї в пятницю, дня 15. мая, о год. 8-ій веч. Позаяк концерт Шевченківский вже за плечима, просять видїл уклінно всїх співачок і співаків о як найчисленнїйшу участь в пробах а то тим більше, що тепер повторює ся єще й старі пісни, які буде ся сьпівати на комерсї по концертї. — За видїл: *Др. Е. Кобриньский*, голова, *О. Гандзк*, писар.

Увільнене адвоката Файнґольда. З Сучави доносять. Дня 12. б. м. відбула ся перед тутешним трибуналом судова розправа під проводом судового радника Аллача о спроневірене проти адвоката Файнґольда і скінчила ся його увільненем. Обвинав державний прокуратор Ґоан, боронили адвокати: др. Дішо і др. Апслендер.

Померли. Кароль Руснак бувший помічник торговельний у купця Р. Романовича, котрий в суботу м. т. — як ми се доносили, підрізав собі горло а відтак кинув ся під колеса поїзду і потерав обі ноги, помер передвчера в тутешній краєвій лїчници. Похорон відбув ся вчера о 3 год. пополудни з тутешньої лїчницї.

Сьвяточне отворене Академічного Дому відбуде ся дня 12. мая б. р. о 11. год. перед полуднем на площи Фердинанда при співучасти найвисших достойників університетских, державних, церковних, автономічних і військових властий.

До Канади виїхало нічним потягом з дня 12. на 13. мая поверх 30 людий з Грушівців, кіцманецкого повіту. Після вкоцнених сміґрантів маєтки (головно земля) не прийшли в чужі руки.

До Росиї на роботу, вивіз якийсь аґент-жидок около 300 людий з ярославщини і радомщини (зах. Галичина) дня 12. мая с. р. Одному робітникови обіцяв 14 кор. на місяць. Бажані услівя невідомі. Загальну увагу звертало єго терористичне, нелюдске обходжене з робітниками.

„Тов. Руска Бесїда“ в Чернівцях, взиває всїх тих Вп. Панів, що позабирали „Творя Федьковича“ а до сеї пори гроший заних незвернули аби в вкладові довг свій вирівняли. Гроші належить посилати під адресою: „Руска Бесїда“ в Чернівцях, Петровича 2.

Малий фейлетон.

Бранка.

Наріс,

(Памяти незабутнього проф. А. Шамонови присьвячує вдячний ученик Ол. Ткачук.)

Гей, хто на сьвітї кращу долю має,
Як той, що вірно цїсареви служить
В цїсарськім військом рід свій споминає
Вітхає вишком і вище і гужить
Малює „ґверок“, в „ґаслї“ машерує,
На варті нервно з „шилиґах“ проперує
В „ібуцках“ ірпи, „кокієшк“ пиїдає —
Гей, хто на сьвітї кращу долю має?

Іван Франко.

— Ви здалеку? Аллайоу.

— На віки слава. З Вузеци*). Прийшовем з сином. Або що?

— Я єї питаю, бо я таки привів сина до сьвитирунку.

— А він котру класу йде?

— Першу. Прийшов зо мнов від міру.

— Та до з вами тут? Ви замолоді, відозвав ся Олуфрій, одинокий син сивого як голуб старця.

*) Узинь є село під Станїславовом.

довою. Николай Сергієвич став коло вікна і затарабанив по шибі.

— Для мене подібні непорозуміня се чиста мука — сказав він. Щож менї на колїна ставати перед вами, чи що?

Вашу гордість уразив, і от ви плакали, вибираєте ся їхати, але й у мене також є гордість і ви єї не щадите

Чи хочете, щоби я сказав вам те, чого й на слїдстві не сказав би. Хочете? Вважайте, ви хочете, щоби я признав ся до того, до чого й перед смертию на сповіди не признаби ся?

Машенька мовчала.

— Я вам у вінки орешку! — сказав скоро Николай Сергієвич. — Вдоволені тепер?

Так я... вам... Але я надію ся на вашу дискретність...

Ради Бога, нікому ані слова, ані пів натяку!

Машенька зчудована переражена продовжала пакувати ся; вона хватала свої річи, мила їх і всувала без порядку до куфра і валїзки. Тепер коли Николай Сергієвич, помовчавши троха сказав.

— Звичайна історія! Менї треба гроший, а вона не дає.

А прецїнь сей дім і все те мій отець придбав, Марїє Андрієвно! Сеж все моє, і брошка була моєї мами, і... все моє! А вона забрала, заволоділа всїм...

Но судитиж ся менї з нею, розуміє..., прошу вас на розум простіть і... і лишіть ся.

Tout comprendre tout pardonner.

Лишите ся?

— Ні! — сказала Машенька рішучо, і зачала дрожати. — Лишіть мено, прошу вас.

— Ну, Бог з вами, — зітхнув Николай Сергієвич, сїдаючи на лавочку коло валїзки.

Я признаю ся, любю тих, що уміють ще обиджати ся, погорджати і проч...

Він би сидів і дивив ся на ваше розсерджене лице...

Тож стало на тім, не лишаєте ся? Я розумію... Інакше й не повинно бути... Так конечно... Вам то добре, але менї, так тррр!...

Ні на крок з сего гроба.

Поїхав би де небудь в наш маєток, та там всюда сидять ті жінчині приживости... управителї, аґрономи, чорт би їх забрав. Переганяють... Рибу не ловити, трави не толочити, дерева не ломити.

— Николай Сергієвич! — почує ся із салї голос Федосеї Василївни. — Агна закличе пана!

— Так, не лишаєте ся? — спитав Николай Сергієвич — скоро встаючи, і йдучи до дверий. — А то би лишили ся, ей Богу. Вечером я заходив би до вас... розмавляли би.

Ну? Лишіть ся! Від'їдете ви, то в цїлім домі не лишить ся ані одного людского лиця. Так то страшно!

Бадьоре заняте лице Николи Сергієвича просвітлило, але Машенька заперечаючо покачала головою і він махнувши рукою вийшов.

За пів години вона була вже в дорозї.

Перевела з російского:
Наталка Лемицька.

— То ваш хлопець вуже?

— Ая! мій, Онофер то кличуть на мнїм, а по татї пише єї Проців.

— Поцїлуй ванашка в руку, Онофре! Підпарубок приступив чим боржій і цмокнув чужосторонця.

— Не цїлуй мене, не цїлуй, я не пін, Боже ті дитинко пошінуй, возвижши і возвеличи, куда сї поступиш тай повернеш. Абис не стан пізоди на зле місце, а все на добре. А виж чого биди ногами тільки сьвіта зза спина?

— Раз, що не знає, бо ту не був ще — та дай Боже, аби нїхто ту не бував — а друге може сам впрошу на комісію, аби го пустила, бо нема що що в пачки бити.

— Але пустїт то пустїт. Мій замахнїцкий від нашого — зараз верне, — пішов за менцеликом — та замахнїцкий від нашого, а сї не бою.

— Та я й сам гадаю куме, що може як відарутит єї від воська. Бігме-Боже, що го не возьмут. Спімнете мое слово як го засентируют. Навіть під міру не будут кавати.

— А може не будут, бо я маший додав Онофер.

— Куций іс куций ті печерична; може пару локоть маєш. Пушка духу в тобі. Чос так подзеленїв ті жьвба? Адїт вній з него жовнір, говорив старий до узиньского чоловіка. Та то хлопчик худий як спінка; дилїкатний ті паньцьсинта скрипка. Аво ані їго груди, то штихети з ребер. Як їм був в їго лїтах, так більше сили мав в мізернім палци, ніж він в праві руцї.

Та де він буде міг ходити на зипирку, та де він буде міг двигати ґвер або й таніїстру та мара знає, які там ще ладунки. Або ниби пішов на маневбра ого, ажебим го не видів; скапарив би сї десь далеко. Та не дай Боже в чужі сторонї загибати де ворон костий наших не занесе. Закоцьлбне колись на студени так як, вібачьйте ми за слово як той Приземок щенюк. Він на жовнїра нездібен, а в мене до всього придав сї. Моя стара вже від пів року видїє — нинї завтра запре єї дух. Ще ще до недавна обертала веретеном, та прьила прьидиво, завжда мітні сусїдам, чисом за тото щось капло; а тепер ослабла тай не стало рук до роботи. Тре буде це кинути сї до якого знахора або до ворожки. Я таки шибаю собов то сюда то туда, аби гот до решти не здрабіти, бо виджу всьо сї вінепецкувало. Шерсд що молодшим махавем пішов по сусїдах, а як задуха впала ми на груди, то мнї нїгде не хтїли приймити; казали що лише кахикаю тай гиврію, а робити не робю нїчо. Я й сам видїв, що зо мнов круто, бом не міг стати до пари з другим молотїшником і покинувши молотьбу. Тепер хоть бим міг то й снопи не дали би збити. Повібагали якісь машини-шибеницї то й не дбают на християнина. Я виджу, що мнї нездда зачинає їсти тай став'єм пошивайком і пирвавї'м якісь чьис чужі хати, а тепер таки мушу пьити сї до лектної працї, бо в пальцїх не чую нїчо моци. Перевесла не вевлем скрутати, ані сьпінка на стріху злагодити. Але ще-ще сї якось держу. Та все то держу. Ті той сьвітий Лазор мучу сї грішний тай жду тихо кінця, бо ті той Кзин — гріхом є просити Бога смерти — а жите, аби й пекзом заносило, а ще мнїе хоть мучити єї треба, хоть терпіти мус. Але тепер то нас гидь прислїла тай дрантьом ходимо. В рот і за нохоть нема що кинути. Бігме нема. В їдній непрані ходимо по три недїлї. Ані кандурьи накинути сї, ні чобота перезути сї нема. Всьо облетїло; треба пересинати. Та за що полатати єї. Нема навіть латки, аби на латку пришити. Адїт любі мої, хлопец взьив старої рубатку, щом якось ще пошила на смерть. Біда розїтала сї; а чим її заткати? Пішовбим за прошенним хлїбом, та якось ми встидно, бо рахує єї щом ґазди кавалок. Як ми возьмут сина, то тре буде таки піти пьитами лизати чужі пороги і жебраников накладати. Я своє кажу — а то всьо ще в руках божих. Да буди Господочку воленька Твоя сьвитая. На Онофера ще маю надію. Як би не він, то я, тай моя стара повенхалибнемо з голоду й холоду, як дїти. Він піде на штудерилиц на заробок і все щося принесе т' хатї. От якісь чьис обганьве єї потріб; то гуску голи кушит єї, то згребло до голови, то сливи до шмаркачки **) а цого с пальцї не пісеати.

(Конець буде.)

**) Лямпка-пистунька.

Надіслане.

Заряд друкарнї тов. „Рускої Ради“ просять всїх тих Вп. Панів, що посилають гроші на книжки, аби зволили ласкаво присилати і на оплату почтову, бо присилані кроти покривають лише цїну книжок, а кошта висилки, мусять покривати заряд з власної кишенї.

Тов. „Руска Бесїда“ в Чернівцях отсим завзиває всїх тих Вп. Панів котрі взяли в розпродаж

Православні календарі

а до сеї пори не звернули анї примірників анї гроший, аби як найскорше се зробили, бо в противнім разї товариство буде приневолене иньшою дорогою домагати ся своїх претенсий.

Телеґрами „Буковини“.

Відень, 14. мая. Президент міністрів приняв вчера президента черновецкої торговельної і промислової палати цїсарского радника Лянґенгана, котрий вручив йому мемориял желань Бук торгов. і промисл. палати в справі нової митової тарифи і торговельних договорів.

Відень, 14. мая. Посол др. Скедль вістав виключений з комісиї для нетикальности посольскої, до котрої він належить, ізза неоправданої абстиненциї на трох по собі слїдуючих засїданях.

Відень, 14. мая. Президент міністрів відповів вчера на інтерпеляцию Шумаєра з дня 28. цьвітня 1903 дотично відносин в друкарни Чоппа. Президент міністрів заявив, що Чоппови раз на все відібрано право тримати хлопців до науки в його друкарни а то ізза виказаного нелюдяного їх трактованя. Засуд сей став як раз правосильний. Що тичить ся достарчуваня друків для черновецкого маґістрату, то поручено йому тільки задля того, що мимо розписаня оферти, Чопп був одиноким референтом. Що тичить ся судових друків, то їх побирає ся у Чоппа і зза того, що деінде для суду приписаних друків дістати не можна. Впрочім видано вже директиви черновецким властям, аби вони звернули більшу увагу друкарни Чоппа.

Відень, 14. мая. В кругах буковиньских послів зачувати, що наслїдком завзятого опору Угорщини др. Кербер замінить жадані вимконі приписи в митовій тарифи для кукурудзи на Буковинї в корисні уступки на иншому полї.

Стефан Ґаїна

склад товарів корінних, вин і делїкатесів в Чернівцях **прийме зараз**

ПРАКТИКАНТА

з лїпшого дому і відповідною шкільною наукою.

Належитість за Оголошеня за один раз:

Ціла сторона коштує 30 К. — Одна трета сторони через цілу ширину 10 К. — Пів сторони 15 К. — Чверть сторони 7 К. 50 с. — Одна осьма сторони 3 К. 75 с. — Одна шістьнацята сторони 1 К. 88 с. — **Дрібні оголошеня** (в шпальтовій ширині стрічок) по 4 сотики за верш. — При більшаразових уміщенях опускають ся на пів процент після скількости уміщеня.

Склад товарів Б. Бальтінестра молод.

Чернівці, улиця Головна-Енценберґа ч. 3.

Склад ц. к. упривілейованої фабрики товарів з альпаки і хіньского срібла В. Бахмана і Сп. у Відни.

Поручає на літо наймодніїйші артикули в найбільшім виборі.

Парасолі	наймодніїйші шовкові фарбовані не линючі, півшовкові фарбовані і темні, гладки білі, Entout Cas чорні: для дівчат і дітий з мережкою і дощеві для пань і панів.
КАПЕЛЮХИ соломяні і фільцові шапки.	**Самостійна продаж** з ц. к. надвірних фабрик J. Heinr. Ita у Відни, Josef Richter & Schur в Ґрацу Borsalino Gius & Fto, Giovanni Panizza і K. Cattrain в Італії, як також з инших визначнїйших фабрик тукрасних і заграничних. — Для дам шпортові анґлійські капелюхи: для панів і хлопців наймодніїйші соломяні і фільцові до виходу і на що день. Фільцові чорні і в инших фарбах, мягкі і тверді, на літо легонькі (35 ґрамів) в ріжних цінах. Шапки для пань, панів і дітий.
Обув для дам панів і дітий.	**Самостійна продаж** з найвизначнїйшої фабрики черевиків Антона Чапека у Відни (Chevreax Schuh-Fabrik), і з инших фабрик. Черевики з червоної, брунатної, жовтої, сивої шкіри як також з ликеру до шнурованя і на ґузички під черевики Laven tennis; системи Др. Лимана і кн. Кнайпа — Черевики до ґімнастики і. т. д.
Ексквізита	в мужеских краватках найлїпшої анґлійскої сорти, в білю ріжнородної сорти як: з зефіру, піки, батисту, шифону і. т. д. — Всякі прибори для наголїсників. Кафтанки до колеса, панчохи, сорочки сіткові і. т. д. Рукавички Glacé, Chair, шовкові для пань, панів і дітий. Дамски пояси, шнурівки ланцушки Lorgnon, ґуванки до маншетів, всяка біжутерия і товари з бронзу.
Всякі артикули до подорожи.	Ріжні куфри, валїзи. Пледи, на ремінці, футерали до парасолїв, кошики на харч, мошонки, коци, подушки пуделка на капелюхи і. т. д. (ріжна сорта).

Замовленя з провінциї виготовляють ся сейчас. (—)

Перша буковиньска

спеціяльна робітня обуви і ортопедичне заведене

ІВАНА ДІКА

абсольвента майстерного курсу ц. к. технольоґічного ремесельного музея у Відни, і заприсяженого судового експерта

поручає

ВЕЛИКИЙ СКЛАД ОБУВИ

найновійшого крою для пань, панів і дітий.

Замовленя виготовляють ся сейчас з заграничних шкір.

При замовленях з провінциї пожадане, аби прислати з'ужитий черевик на міру.

Чернівці

ул. Руска 11. а Філїя ул. Ратушева 17. (під „золотою Грушкою“).

7 (—)

І. ФАЙЄЗ

усуває нагніток

Чернівці, ул. Руска 8.

11 (1—7)

Православний

! МОЛИТВЕННИК !

Доносимо до загальної відомости, що вийшли **„короткі православні молитвенники“**, видані товариством „Руска Бесїда“. Купувати можна в нашій Папірни (улиця Петровича ч. 2, Чернівці). Цїна примірника в гарній оправі 24 сотиків (12 кр).

(9—0)

Найновійші Schulversäumnisse

получити можна

в друкарні „Рускої Ради“, в Чернівцях

улиця Петровича ч. 4.

Красне, добре і дешево.

Улиця Ратушева ч. 6 Готель „Централь“.

Перед тим

МАРКУС ФУРЕР

Улиця Ратушева ч. 6 Готель „Централь“.

Кождого сезону **НОВОСТИ** для конфекциї пань, панночок і панів. Новости: в Жакетах, пелерінах і плащах з найлїпших штоків віденьских і берлиньских сальонів.

Магазин одягів дамских і мужеских

Чернівці

ул. Ратушева 6. Готель „Централь“

(в льокалях Якова Ґольда)

ВСІЛЯКІ ЗАМОВЛЕНЯ

виготовляють ся сейчас.

Одяги для панів, хлопців і дітий.

Загортки, ульстри і шаперони.

Футра звичайні і до подорожи і всїлякі в сю галузь входячі артикули з перворядних фабрик.

8 (16—20)

Красне, добре і дешево.

Красне, добре і дешево.

Красне, добре і дешево.

Просьвіт промінями Рентґена.

Лїченє сухо-горячим повітрєм

подагри, ревматизму, люмбаги (пострілу) Ісхіаса, невральгії, болю в суставах, нарви і спухлизни.

Апарати сухо-горячого повітря (Системи д-ра **Райфлєра**), що прикладають ся до слабих частий тїла, уможливлюють найвисші температури з всякими формальними методами, а через те й найкрасші успіхи в лїченю і навіть застарілих слабостий. Значно усмирює біль. При лїченю є цїле тїло вільно окрім слабого місця, тому можуть його зносити і ті, що терплять на серце, на ноґостиї і астматики. Лїченя може відбути ся і в помешканю пацієнта.

Купелї в електричнім жаровім сьвітлї против слабостий, як зміна материї, подагра ревматизм і против затовщеня.

Др. Г. ХАЄС, Чернівці, улиця Почтова число 5а.

(2—50)

І. Ґет, механик

Чернівці, улиця Паньска ч. 26

виконує

всякі інсталяциї і репарациї телеґрафів, телефонів, громозводів, електричного сьвітла.

Репаратури машин до шитя і писаня, як також лїкарских і фізикальних інструментів.

Репаратури, нікльоване і емайльоване бісиклїв і. т. д.

Всї репаратури як і роботи, що входять до сього фаху, виконує скоро і дуже старанно.

Замовленя з провінций виконують ся як найскорше.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає Іван Захарко.

З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

Ч. 53. Чернівцї, недїля дня 4. (17.) мая 1903 р. Рочник XIX.

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ
що середи, пятницї і недїлї,
з тижневим додатком
„РУСКА РАДА“.
Редакция адміністр. і експедиция
при улици Петровича ч. 2.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациї неопечатані вільні від оплати почтової.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“
разом з „Рускою Радою“:
на цїлий рік . . . . . 20 К. — с.
„ пів року . . . . . 10 „ — „
„ чверть року . . . . . 5 „ — „
„ місяць . . . . . 1 „ 70 „
Поодиноке число „Буковини“ 10 сотиків.
Передплата і належитість за інсерати платні в Чернівцях.

„Czern. Tagblatt“ а Русини.

Як звісно „Czern. Tagblatt“ висказав ся у своїй програмі, що буде завсїгди обставати за правду і справедливість. Мимо сього від якогось часу взяв собі „Czern. Tagblatt“ так сказати би, за задачу, Русинам на пождім кроцї, де тільки можна доскулювати і допікати.

Так стало ся і в послїднім часї. В однім із послїдних чисел написав „Czern. Tagblatt“, що всї народности представили ся новому президентови, тільки Русини нї. Видко „Czern. Tagblatt“ забув на те, що ми писали в ч. 46. нашої часописи, де ми представили те, що представителї руских товариств сказали новому президентови, представляючи ся йому, а що відповів п. президент. Зрештою о скілько ми собі пригадуємо і сам „Czern. Tagblatt“ писав про те, що новий президент приняв у себе представителїв руских товариств під проводом п. надрадника суду Ясеницкого — тільки, що тепер треба було постарати ся о коротку память і в такий спосіб виступити проти Русинів, їх з'ігнорувати, чи як властиво сю „зделку“ назвати.

Ріжниця між депутациями инших народностий, а рускою депутациєю є та, що Нїмцї Русини і Поляки представили ся новому президентови як політичні партиї. Сього не зробили Русини, бо уважають се за непотрібне. Нїде так не водить ся, щоби політичні партиї, лїберальна, християньско-католицка, або яка инша велика, чи мала партия представляли ся до новому намісникови, чи президентови краю зі своєю програмою.

Зрештою Русини, як політична партия не жадають нїчого особливого, а відкликують ся тільки на закон, рівноправність і справедливість, загарантовану їм конституциєю, а по минувшій дїяльности пп. Гогенльогого, по його гуманности, щирій волї і почутю справедливости, можемо вносити, що він не заподїє кривди жадній буковиньскій народности.

Послїдний виступ „Cz. T.“ є хиба інтригою, якої дальших цїлий не потребуємо представляти, бо на фарбованих лисах чей кождий розумний чоловік пізнає ся.

Вісти з цїлого сьвіта.

— *Маршалок краєвий.* Галицке маршалківство предложило Станиславови Баденьому. Сей зразу опирав ся, але по довших торгах в понедїлок згодив ся вернути на становище маршалка. Проти него ривають група: Волоїцкого і Стадницкого.

— *Намісниківска кріза.* Гр. Андрей Потоцкий обійме урядованє в намісництві доперва по „вецу народовім“ і „альоті соколів“, бо не хоче наражуватись польским реакціонерам здержуванєм спекулятивних несольских манїфестаций анї зрадити собі правительства толерованєм їх. Пінїньскому ласка правительства вже не потрібна отже „вец“ відбудесь під протекторатом теперішного намісника, а вічники соколи і уличні демонстранти будуть мати повну волю (здаєсь лише до одного памятника Голуховского приступ буде замкнений. — Ред.).

— *Мадярска обструкция.* Дневники доносять, що цїсар видав наказ до всїх військових властий, аби капелї за кождим разом, коли відограють Gott erhalte, грали також угорский національний гимн. (Було би се абдикациєю перед обструкциєю).

— *Манджурия.* Російский посол зложив успокоюючу заяву. По одержаню депеші, що Анґлїя, Япан і Америка вимірюють спільно виступити в справі Манджуриї, російский посол оголосив офіциальну ноту, що цїла Манджурия є вільна для торговлї других держав і що до неї вже не суть потрібні пашпорти.

— *Подїї на Балканї.* За приміром инших російских часописий виступає тепер також і „Новое Время“ в обороні болгарского правительства. Супроти послїдної острої ноти турецкої пише та часопись, що коли Туреччина силує ся зложити на Болгарию відвічальність за подїї в Македониї, то в такім случаю повинна її також віддати переведенє реформ в тім краю. — Софійска урядова часопись „Болгария“ присьвячуючи статю послїдним подїям на Балканї, осуджує динамітові замахи в Солуни і зазначує, що цїла відвічальність з них паде на турецке правительство. Динамітові бомби виробляють ся не в Болгариї. Туреччина єсть тепер в ставі анархії і не повинна жалувати ся, що серед таких обставин являють ся люди, що з розпуки хапають ся остаточних средств. Коли Туреччина — кінчить часопись — не заведе в Македониї ладу опертого на законї і справедливости, можуть прийти нові, поважнїйші подїї.

— *Американьский закон еміґрацийний.* В Сполучених Державах північної Америки з днем 1. червня с. р. стане обовязувати недавно ухвалений палатою послів і принятий сенатом закон про іммиґрацию в границї Сполучених Держав. Цїлию того закону єсть, обмежити зростаючу чим раз то більшу іммиґрацию европейского пролетарату, головно-ж крайно убогого пролетарияту з полудневo-романьских і північно-славяньских країв. Первістно в проєктї того закона між перешкодами до вступленя на американьску землю встановлено і анальфабетизм, через що іммиґрацийний закон, зглядно его проєкт, звертав ся найбільше проти еміґрантів Русинів, Словаків і Поляків. Та позаяк тим способом виключено би від іммиґрациї і Японцїв, дуже пожаданих як робітників на плянтациях американьских плянтаторів на островах гавайских, то в сенатї сю точку з проєкту усунено. Все-ж таки й в теперішній формі закон дасть ся нераз в знаки нашим еміґрантам, тим більше, що еміґрация з Галичини до північної Америки чим раз то зростає. Після постанов закона від 1-ого червня сего року не вільно буде переселяти ся в межі Сполучених Держав: дурноватим, боженїльним, епілептикам і всїм тим, що були умово хорі в послїдних 5 лїтах; жебракам і людям, що можуть стати ся публичним тягаром; хорим на відражаючу, небезпечну або заразливу слабість; караним за понижаючі проступки; многоженцям; анархістам та особам, що бажають насильного знесеня всяких правительств і замордованя публичних урядників, або що похвалюють такі учинки і думки; неморальним женщинам і тим, що спроваджують таких женщин; особам, котрі прибувають до Америки не на свій кошт, але при чужій підмозї; законтрактованим робітникам, з виїмкою слуг і умово працюючих. Особи карані

А. П. Чехов.

„Альбом“.

Титулярний совітник Братеров, худий, тонкий, як тиса, виступив на перед і вкорнувши ся до Жмїхова, сказав: — Ваша ексцеленцїо! Порушені і тронуті всею душею вашим довголїтним начальництвом і батьківскою печаливостю...

— Довше, як в протягу цїлих десять лїт, — відповів Закусин.

— Довше, як в протягу цїлих десять лїт, ми наші відчинені, в нинїшний важний для нас... тот... день, вручаємо вашій ексцеленциї в знак нашого поважаня і глубокої вдячности сей альбом з нашими фотоґрафіями і желаємо, щоби в ви найдовшім вашім трудовім житю, щоби ще довго-довго, до самої смерти, ви не лишили нас...

— Своїми батьківскими напіменами на дорозї правди і постоту... — додав Закусин, витираючи з чола нагло виступивший піт, йому видко дуже хотїло ся говорити і правдоподібно у него була готова мова. — І най розвіяє ся, — кінчив він: — ваш стиг ще довго-довго на поли генія труда і загальної свідомости!

По лївім поморщенім лици Жмихова скотила ся слеза.

— Панове! — сказав він дрожачим голосом. — Я не надїяв ся нїяк, не думав, що ви будете сьвяткувати мій скромний ювилей... Я зворушений... нїт... дуже... Сеї хвилї, а не забуду до самої могили, і вірте... вірте приятелї, що нїхто не бажає вам так добра, як я... А если що й було коли, то для вашої користи...

Жмихов дїйствительний державний совітник, попілував ся з титулярним совітником Братеровим, що не сподївав ся такої чести і побіг з охушевленя. Потім начальник зробив рукою рух, що означав, що він не може з зворушеня говорити і заплакав, зовсїм так, бупім то йому, не дарували дорогий альбом, а противно, відбирали... Потім успокоївши ся трохи сказав він ще кілька глубоко відчутих слів, позволив всїм стиснути свою руку, і при грімких радісних окликах, зійшов на долину, всїв до карети, і проводжений благословенями, від'їхав. Сидячи в каретї він почув в грудях наплив незнаних доси радісних почувань і ще раз заплакав.

Дома очікували його полї приємности. Там його родина, приятелї і знакомі устроїли йому таку овацию, що йому здавало ся, що він в самій річи приніс вічний дуже много користи і що, не було би йому на сьвітї з нїчиною, було би мабуть дуже круто. Цїлий вандейний обід складав ся з тостів, мов, обнятій і слїз. Одним словом Жмихов нїяк не надїяв ся, що його заслуги будуть приняті, так дуже сердечно.

— Панове! — сказав він перед десером. Дві годинн тому назад я був винадгороджений за ті всї терпіня, які приходить ся переживати чоловікови, що служить, сказати би, не формі, не буквї а обовязкови. Я за цїлий час своєї служби безперестанно тримав ся принципа: не публика для нас, а ми для публики. І сегодня я одержав вашу нагороду! Мої підчинені піднесли мені альбом... От! Я зворушений!... Празничні фізиономії нагнули ся над альбомом і стали його переглядати.

— А, альбом хорошенький! — сказала донька Жмихова Оля. — Я думаю, він стоїть пятьдесять рублїв. О, яка краса! Та папа, віддай мені пусь альбом. Чуєш? Я його сховаю... Такий хорошенький!

По обідї Олечка занесла альбом до свого покою і замкнула у стіл. На другий день вона винала з него урядників і розметала їх по підлозї а замість них встакнули своїх інститутских товаришок. Форенні мундури уступили своє місце білим нелерницям. Коли синок його ексцеленциї позбирав урядників і позалював їх одежи червоною краскою. Безусим нарисував він зелені вуса, а безбородим — голубі бороди. Коли не було вже що малювати, він вирізав з картонок чоловічків, проколов їм очи шпильною і став бавити ся в жонїтрики. Вирізаним титулярного совітника Кратерова, він причіпив його до пуделка від сїрників і в такім видї пошле його до канцелярії до батька.

— Татку дивн! монумент! Жмихов засьміяв ся, обернув ся і, задоволений попілував Колю в само личенько.

— Ну, йди, пустїю, покажи мамі! Нехай і вона побачить...

„Дїтвора“.

Тата, мами і тети Налї нема дома. Вони поїхали на хрестини до того старого офіцера, що їздить на малім синім кони. Ожидаючи їх повороту, Гриша, Аня, Алеша, Соня і кухарчин син Андрій сидять у їдальни за столом і грають в лото (лотерію). Правду кажучи, їм пора вже спати; но чиж можна усидїти, не дознїтати ся віх мами, як казали на хрестинах дитину і що було на вечеру. Стіл осьвічений висячою лямпою, наставлений пиєрами, оріховою лушпиною, папірцями і шкелцями.

Перед кождим із граючих лежить по дві карти і по купцї шкелцїв до накриваня пиєр. На середині стола білїє пуделочко з пятьма копійками. Коло тарелї недоїдене яблоко, ножиці і тарезень, а який приказано кидати оріхову лушпину. Дїти грають у гроші. Ставка-копійка. Условія: если хто пошахрує, того зараз проч. В їдальни, кромі граючих дїтий нема нїкого. Нянька Агафія Іванівна сидить на долинї у кухни і учить кухарку крою, а старший брат Вася, ученик V. класи, лежить в гостинній на софі і нудить ся. Грають з запалом. Найбільший запал відбиває ся на лици у Гришї. Со маленький, девятилїтний хлопчик, з обстриженою до голо головою, низькими лицями і товстими як у ведра, губами. Він учив ся вже в приготовачій клясї і для того уважають його за великого і за дуже розумного. Він грає виключно

за політичні проступки можуть поселювати ся в Америці і на дальше. Вкінци постановляє закон, що виконаня закона мають пильнувати осібні еміграційні уряди і що они будуть могли назад завернути до Европи кождого, кому закон заказує вступу на землю Вашингтона.

Кроатия і Угорщина.

Можна думати, що Загреб став в послідних часах славним містом і що положенєм в Кроатиї інтересуєть ся ціла европейска преса. В тім краю доказали Мадяри як не мож ліпше, як вони цінять свободу иньших народів, коли вона невигідна для їх материяльних інтересів. Загреб переміняв ся в місто демонстраций. В місті іще не забули про антісербскі демонстрациї; рани, нанесені торговлї і промислови іще не загоїли ся, а вже знов відбувають ся на улицях демонстрациї в імя народних ідеалів. Тепер та борба носить особливо огірчений характер, а то тому, бо ведеть ся вона не тільки в цїли освободженя від політичного гнету, але також в цїли звільненя від економічної експльоатациї, що тягнеть ся вже більше як три десятиліття. Вже під кількох лїт ведуть репрезентациї Угорщини і Кроатиї переговори в справі відновленя економічної угоди, але домаганя Хорватів розбивають ся о упрямство Мадярів, що не хочуть навіть предложити звіту загальних активів і пасивів Угорщини і Кроатиї. Таким чином Хорвати обовязані тільки платити, платити і платити, але не сьміють навіть заглянути в книги приходів і розходів! Се положенє позбавлених прав податників, а прецінь Хорвати не піддані Мадярів, а їх повноправні союзники. Все те веде до сього, що мадярскі шовіністичні часописи і посли з натосом заявляють: „Кроатия стоїть на удержаню Угорщини“. Се безстидність так говорити. Всї споживчі продукти відносять ся до Угорщини; всї хорватскі фабрики платять великі гарачі Угорщинї; удержувані спільними засобами хорватскі желїзниці носять назву: „підприємства угорскої держави“. Сотні тисячів Хорватів еміґрують рікрічно до Америки, а в комітатах Ліка-Кербава і Мордусї, народ буквально мре з голоду, або від пелягри, а то тому, бо в сих сторонах не робить ся зі сторони держави ніяких заходів, щоби Кроатию получити желїзницею із Босниєю. Ся лїнїя не виходить в сферу інтересів мадярских політиків, що не хочуть, аби Фюме дістала страшного конкурента. І ціла отся околиця має умерти з голоду тому, що розцьвітови Фюме не можна проти ставити ніяких перепон. Хорвати з'орґанїзували були в краю цїлий ряд зборів, на яких мало ся обсудити ідею економічної независимости Кроатиї, але правительство бана Куен Гедерварі консеквентно заборонило всї ті віча. Один окружний начальник мотивував заказ словами, будьтоби „дневний порядок (фінансова независимість Кроатиї) доказував, що збори не мають цїли“. Се викликало протести загребскої молодїжи. Молодих людий арештують десятками; що день відбувають ся якійсь демонстрациї; демонстрантів або замикають в тюрму, або висилають з краю. А мадярска надпись на желїзничім двірци, що нагадує Хорватам їх економічне рабство і викликує в них обурене, остає все незмінена, хоть вже при першій демонстрациї заявило правительство, що надпись зладжена в мадярскім язиці тільки через непорозуміне. Куен-Гедерварі не усуває єї „на злість“ хорватским патриотам. — За мадярскою надписю пійшли демонстрациї проти мадярскої флаґи в Закретичи. Студенти приїхали із Загреба і спалили ненавистну флаґу. Селяни пійшли за їх приміром і тепер вже хлеть ся кров. Один селянин убитий, шість тяжко ранених, многих замкнено по арештах, мадярску флаґу знова вивішено і вона весело повіває над містом, а хорватске населенє душить в своїх грудях ненависть до державного емблему, до червоно-біло-зелених мадярских красок.

В послідних часах знова відновили ся в Загребі ворохобиї. Повторяють ся данна картина: демонстративний похід, розбиті шиби, жандарми, війско... Навіть зовсїм суповійні горожани прилучили ся тепер до розрухів. Між ними є також женщини. І чим те все скінчить ся? Що чекає Кроатию?

Хорвати домагають ся економічної угоди. Мадяри відповідають, що вони нїколи не пристануть на уступки. Але так дальше бути не може. Мадяри думають, що їм удасть ся зробити, те, що удало ся Анґлії зглядом Ірландиї. Але що значить Угорщина без Кроатиї? Що станеть ся з нею, як в угорскім соймі злучать ся славяньскі і нїмецкі посли для борби із спільним ворогом? Правда, се на разї мрія, бо Нїмцї проти сього проєкта. Але за кілька лїт може ситуация змінити ся. Хто знає, що тодї станеть ся з Кроатиєю?...

Перші загальні збори

Союза руских хлїборобских спілок на Буковинї „Селяньска Каса“.

(*Конець.*)

Права членів є: брати участь в голосованю на загальних зборах, користати із закладів Союза, жадати від Союза періодичних ревізий цїлого свого дїловодства. Право голосованя виконують спілки через своїх статутарних покликаних заступників. Поодинокі особи, що є членами Союза, мусять виконувати своє право голосованя особисто.

Обовязками членів є: ручити за всї з'обовязаня Союза так супроти Союза як і супроти третих осіб аж до трийцятьократної суми своїх паїв. Для певних, приналежних до Союза спілок і товарости загальний збір може ухвалити, щоби за підставу для означеня спільности паїв, брати щось иньшого (пр. число штук худоби, величину ґрунту і т. п.). Дальшими обовязками членів є: платити вписове, роковий додаток, передавати непотрібну для себе готівку Союзови на опроцентоване, потрібні поживчи брати від Союза і піддавати ся ревізиям, які зарядить Союз.

Управу Союза ведуть: Старшина, Надзорча Рада і загальний збір членів.

Старшина складаєть ся із начальника, його двох заступників і двайцяти членів. Надзорча Рада складаєть ся із предсїдателя, його заступника і окрім того із вісьмох членів. — Всї иньші постанови статута такі самі, як по райфайзенських касах.

Потім приступлено до вибору начальника старшини і на внесенє п. Ілюка вибрано одноголосно через акламацию п. д-ра Стоцкого, що найбільше заслужив ся так при закладаню сїльских кас, як також при основаню сего Союза.

Д-р Стоцкий подякував за вибір і заявив, що як до тепер, так і дальше всїх сил доложить, щоби так сей Союз, як і всї райфайзенки як найлїпше розвивали ся.

Дальше приступлено до вибору старшини і тайним голосованєм вибрано до старшини: Михайла Іванка, д-ра Мирона Кордубу, д-ра Василя Дутчака, Єротея Пігулиця, д-ра Конст. Клина, о. Евгена Семаку, проф. Ник. Іоценка, о. проф. Д. Єремійчука, Ілю Моленку із Рогізни, Петра Гелича із Топорівців, Івана Гарасимовича з Вашківців и. Ч., Евгена Жуковского з Кіцманя, Ілю Ілюка з Кичера та проф. Іларія Федоровича.

Вибір надзорчої ради відбув ся рівнож тайно і вибрано: Володимира Ясеницкого, о. Т. Матейка з Глїбокої, Дмитра Грицука із Садаґури, Гната Власюка, о. Т. Драчиньского, о. Юрия Калинюка, о. С. Бойчука, Льонтіна Томоруґа, Івана Гаврилюка з Добривівців і Сидора Годованьского із Лужанця.

В виду сього, що при вільних внесенях нїхто не зголосив ся до слова, заключив проф. д-р Стоцкий збори довшою промовою. Відтак збори подякували д-рови Стоцкому за праву і ревну працю коло так важної справи, як економічне піднесенє руского народа. Збори закінчено відсьпіванєм народних гимнів: „Ще не вмерла Україна“ і „Не пора“.

Микола Левицький.

Звіт

Товариства взаїмних обезпечень „Днїстер“ за X рік адміністрацийний (1902).

З днем 31. грудня 1902 уплинув десятий рік від заснованя Товариства. З чуством вдоволеня, а заразом чуством вдячности за благословенє Боже споглянути можемо на осягнені успіхи і постепенний розвій Товариства в протягу тих 10 лїт: від 14.337 поліс і 154.519 К премії в першім роцї піднесло ся Товариство до 113.389 поліс і 1,042.253 К річної премії в десятім роцї; полис

для гроший. Если у пуделочку не було би гроший, він давно би вже спав. Його карі очи бігають неспокійно і заздрісно по картах партнерів. Страх, що він може не виграти, зависть і фінансові комбінациї наповняють його стрижену голову, і не дають йому спокійно, і уважно посидїти. Він вертить ся, як на шпильках. Виграшки, він захланно хапає гроші і сейчас ховає їх в кишеню. Сестра його Аня, дївчинка лїт шести, з острим підборідком, і розумними блискучими очима, також боїть ся, щоби хто небудь не виграв. Вона червонїє, блїдне і быстро слїдить за грачами. Гроші єї не інтересують. Щасте в грі звеличує самолюбство. Друга сестра Соня, дївчинка лїт шість, з кучерявою головою і рожевим личком, яке буває, лиш у дуже здорових дїтий, у дорогих лиьон, і на бомбовериах, грає в льото лиш для самої гри. На лици єї малює ся вдоволенє. Хто би не виграв, вона однаково хіхоче ся і плеще в долоні. Алеша, низатий, широколиций карапузик пихтить, сопит і витріщує очи на карти. У него нї користолюбія, анї самолюбія. Не гонить його зза стола, не пхають спати — і за се спасибіг. На вид, він фляґма, але в души порядна бестійка. Сїв він не тілько для гри, як більше зза непорозумінь, без яких гра не обійдеть ся. Йому страх приємно, если хто кого ударить, або пиганьбить. Йому давно вже треба побічи куди, але він сидить, не відходить від стола нї на одну мінутну, бо боїть ся, щоби без него не розхватали його шоколїди і конфетки. Позаяк він знає одні тілько одиниці і ті числа, що кінчать ся нулями, то за него напрямає числа Аня. Пятий партнер, кухарки син Андрій, чорнявий, слабовитий хлопчина, в перкалевій сорочці і з відлиня хрестиком на грудех, стоїть нерухомо і задуманий дивить ся на цифри. До виграної і до чужих успіхів відносить ся він рівнодушно, для того, що цїлий занятий арифметикою гри, і єї не дивиси фільозофією: нїлько то на тім світї ріжних цифер і як то вони не помішають ся. Викликують числа всї по черзї, крім Сонї і Алеші. По причині подібности чисел, практика впробила много терзінів і сьмішних прізвищ. Так, сїм у грачів називає ся кочергою, одинайцять — паличками, сїмдесять сїм — Семеном Семеновичем, девятьдесять — дїдуном і т. д. Гра йде рівно.

— Трийцять два! — кричить Гриша, витягаючи з батьківскої шапки жовті столичики. — Сїмнайцять! Кочерга! Двайцятьсїм — сїно косим!

Аня видить, що Андрій опустив 27. Иньшим часом, вона звернула би його увагу на се; але тепер, коли в пуделочку разом з грішми лежить і єї самолюбіє, вона тїшить ся тим.

— Двайцять три! — продовжав Гриша — Семен Семенич! Девять!

— Пруссак, пруссак! — крикнула Соня, показуючи на пруссака, що біг через стіл. — Ай!

— Не бий його, — каже басом Алеша. — У него, може, є дїти...

Соня проводить очима пруссака, і думає о його дїтях: які то мусять бути маленькі ті пруссачата!

— Серок три! Одесю! — продовжає Гриша, потираючи на згадку, що у Ани нїмає два терна. — Шість!

— Партія! У мене партія — кричить Соня, і моментально завертає очима і хіхоче ся. Партнери роблять довгі міни.

— Справдити! — каже Гриша і з ненавистю глядить на Соню.

Гриша виробив собі рішаючий голос на підставі того, що був найбільший і найрозумнїйший. Що він хоче, то й мусять робити. Довго і старанно провірюють Соню, і на великий жаль єї партнерів показує ся, що вона не пошахрувала. Зачинає ся нова партія.

— А що я вчера видїла! — каже Аня, мов би про себе. — Филип Филипич завернув якось так повіки — що його очи зробили ся червоні, страшні, як у нечистого духа.

— Я також видїв, — каже Гриша. — Вісїм! А у нас учення умів ухами рушати. Двайцять сїм!

Андрій підносить очи на Гришу задумує ся і каже:

— І я умію рушати ухами!...

— Ану порушай!

Андрій рушає очами, губами і пальцями, і йому здаєть ся, що його уха рушають ся також. Загальний сьміх.

— Филип Филипич, — вадихає Соня. — Вчера приходить до нас у хіточу спітницю, а я лиш в сорочці... І мені було так не приємно!

— Партія! — кричить знов Гриша і хапає з пуделочка гроші.

— У мене партія! Справджайте, коли хочете! Син кухарки підносить очи і блїдне.

— Мені, значить, вже більше не можна грати, — шепче він.

— Чому?

— Тому що... тому що у мене нема більше гроший.

— Без гроший не можна! — каже Гриша.

Андрій на всякий випадок, ще раз шукає по пишенях. Не найшовши в них нїчого, крім крошок і покусаного олївца, він прикриває рот і зачинає гірко кайнати очима. Сейчас він заплаче...

— Я за тебе поставлю! — каже Соня, не могуча знести його слезавого погляду. — Лиш памятай, віддаш потому.

Складають гроші і гра продовжає ся.

— Здаєть ся, що десь дзвонять, — каже Аня робячи великі очи.

Всї перестають грати і, розинявши роти, дивлять ся у темне вікно.

За темнотою мелькає і відбиває ся сьвітло лямпи.

— То причудо ся.

— В ночи, лиш на кладовищи дзвонять... — каже Андрій.

— А на що там дзвонять?

— Щоби розбійники до церкви не зібрали ся. Дзвона вони боять ся.

— А чого розбійники до церкви забирають ся? — спитала Соня.

— Відомо чого; сторожів поубивати!

Минає хвиля мовчанки. Всї переглядають ся, здрігають ся і продовжують гру. Сей раз виграє Андрій.

— Він пошахрував, — каже басом нї з того, нї з сего Алеша.

— Брешеш, я не пошахрував!

Андрій блїдне, кривить рот і хлапнув Алешу по голові! Алеша злісно витріщає очи, підскакує, виплазить одним колїном на стіл і, собі — хлап Андрія по лици! Оба дають один другому що по пощочині і ревуть. Соня не зносяча таких сцен, зачинає також плакати, і їдальня наповняє ся ріжноголосим ревом. Но не думайте, що гра через се скінчила

найменше поміж 31 асекурацийними Товариствами австрийскими, перевисшає днось наше Товариство 11 инших що-до суми річної премії, оторнуло 3.461 громад в русских повітах Галичини і Буковини, виплатило 3.187.258 К відшкодовань, сплатило фонд основний, кошти заснованя і адміністрациї, звернуло членам 219.332 К титулом зворотів і відложило 861.750 К казених фондів. В Господї покладаємо надію, що Товариство наше в будучности еще лїпше розвивати ся буде; о скілько се зависить від ревности, працї і совістности осіб поставлених довірєм Вашим до управи Товариством, заявити Вас можемо, що не перестанемо трудити ся після наших найлїпших сил, знаня і досьвіду, але рівночасно просимо всїх Членів і всїх щирих патріотів працювати для розвою Товариства разом з нами. Коли всї сьвідомі одиниці при кождій случайности дїлом і словом будуть попирали наші заходи, коли всї з прихильностию відносити ся будуть завсїгди до сеї народної інституциї, тодї стане Товариство на висотї, відповідній силам і численности нашого народу.

Переходячи до огляду дїяльности і розвою Товариства в послїднім адміністрацийнім роцї зауважаємо, що під зглядом числа полисаних обезпечень був успіх вдоволяючий, а під зглядом приплачуваних ся шкід і узисканої чистої надвижки був сей рік корисніший від попередних.

В X. роцї адміністрацийним: прибуло нових обезпечень: 26.624 полїс на 21,949,557 К обезп. варт. і 185.717·97 К премії; відновлено з попереднього року 97.631 полїс на 105,666.159 К обезп. варт. і 940.628·32 К премії, разом видано: 125.255 полїс на 126,915.707 К обезп. варт. і 1,126.346.29 К премії; відчислили від того сторновані полїси: 10.866 полїс на 10.845.830 К обезп. варт і 84.092·97 К премії, було в. р. 1902 важних: 113.389 полїс на 116,069,877 К обезп. варт. і 1.042.253·32 К премії. В р. 1901 було тілько: 101.751 полїс на 104.142.099 К обезп. варт. і 927.700·88 К Премії, отже в X. роцї більше о: 11.638 полїс на 11.926.778 К обезп. варт. і 114.552·44 К премії.

Сума полїс сторнованих обнизає окрім полїс уневажнених задля неплаченя премії або виповідженя також такі, котрі для зміни обезпечених предметів, зміни премії, речинця, і т. п. уневажнено і заступлено иншими полїсами.

Не приняли ми до обезпеченя в протягу року 278 внесків на суму 263.501 К обезпеченої вартости. Виповіджено членам 163 обезпечень на 132.645 К обезпеченої вартости з премією 1.421 К, членам виповіли нам 190 обезпечень на 160.879 К обезп. вартости з премією 1.191 К.

Побільшило ся число обезпечень всїх родів, зарівно будинків, як і движимостий і збіжа; будинків було 102.369 полїс на 105.314.119 К (= 91 проц.) обезп. вартости; збіжа і паші 8.297 полїс на 6.292.643 К (= 5 проц.) обезп. варт.; ин. движимостий 2.813 полїс на 4.463.115 К (= 4 проц.) обезп. вартости.

Всїх будинків єсть обезпечених 262.029, між тими 99.334 будинків мешкальних, 2.269 пересиєй (на 12.808.579 К обезпеченої вартости і 52.720 К премії) і 1368 приходств (на 7,504.549 К обезп. вартости і 49.841 К премії). Необезпечених еще в „Днїстрі" 1.057 пересиєй (в Архиєпархії Львівскій 342, в Єп. Перемиській 537, в Єп. Станиславівскій 178 пересиєй) і 498 приходств в Археп. Львівскій 162, в Єп. Перемиській 224, в Єп. Станиславівскій 110).

Пересічно вартість одного обезпеченя виносить 1.023 К (попред. року 1.033 К), пересічна премія за одно обезпеченє виносить 9 К 19 сот. (попер. року 9 К 11 сот.), а пересічна премія за 100 К обезпеченої вартости 89 сот.

По відчисленю тих обезпечень, що скінчили ся в протягу року і не зістали дальше продовжені, остало з кінцем року 109.205 обезпечень на суму 113,801.812 К обезпеченої вартости в 3461 громадах, положених в 62 повітах Галичини і 8 повітах Буковини, а то: в 216 містах і місточках 16.512.874 К обезп. варт. з премією 142,095·73 К і в 3245 сельских громадах 97,288.938 К обезп. варт. з премією 900.157·60 К. З того було: під твердим покритєм на 8,520.644 К обезп. варт. = 7.5 проц. під деревляним покритєм на 21,514. 36 К обезп. варт = 19 проц. під соломяним покритєм 83,355,262 К обезп. вартости = 73·5 проц.

(Далї буде).

НОВИНКИ.

Концерт в память XLII. роковини смерти нашого народного Генія Тараса Шевченка устроює тов. „Буковиньский Боян" невідкладно дня 3. червня 1903 в великій сали тов. музичного. Близшу програму оголосить ся в тих днях а з замовленями карт вступу просимо удавати ся до кас. тов. О. Бурачиньского, ул. Петровича, 2. — За видїл: *Др Е. Кобринський*, голова, *Ор. Гандзюк*, писар

З товариства укр. студ. „Січ". Подаємо до відомости, що прогулька з танцями в лїску на Горечій, відбудеть ся дня 3. н. ст. червня с. р. Запрошеня вишлють ся вже сими днями і сподїємо ся, що як звичайно, так і при сїй нагодї Вп. публика не відмовить численної участи. Часть чистого доходу призначена на „запомоговий фонд тов. „Січ". — За товариство: *Микола Левицький* голова „Січи", *Евгеній Прошимовский* голова забавного кружка.

„Тов. Руска Бесїда" в Чернівцях, взиває всїх тих Вп. Панів, що позабирали „Твори Федьковича" а до сеї пори гроший за них не звернули, аби в невдовзї довг свій вирівнали. Гроші належить посилати під адресою: „Руска Бесїда" в Чернівцях, Петровича 2.

Заповіджені загальні збори товариства „Руска каса пожичкова і щадниця" в Катеодрали відложила старшина ізза не зазначених причин з недїлї, дня 17. мая с. р., на четвер, дня 21. мая с. р., о пів 11 годині перед полуднем з звичайним дневним порядком.

Іван Архіпи, начальник каси.

Засїв збіжа в Европі. З Маґдебурґа доносять під датою 11. с. м., що „Статистичний Союз" оцінює зменшенє засїву збіжа в Німеччині о 4 проц., у Франциї о 5·8 проц., в Росиї о 5·5 проц., а збільшенє засїву: в Австриї о 0·8 проц., в Бельгії о 9·9 проц., Голяндиї о 3 проц., в Швециї о 19·1 проц.

Подяка. Нижше підписаний спомагаючий комітет чує ся обовязаний в імени всїх погорільців з Зиничча і Крищатика его Святельству панови президентови краю, князеви Гогенлоге-Шілінґсфірст, буковиньскому краєвому видїлови, панови старості з Кіцмани Сторожинскому, панови послови до ради державної Николаєви Василькови; дальше команді військовій, зарядови громадскому і огневій сторожі з Заліщик, жандармериї з Заліщик і Зиничча, як також всїм тим особам, котрі причинили ся ратунком при пожарі, найсердечнїйшу подяку заявити. — Спомагаючий комітет з Зиничча і Крищатика: *Корнилъ Томович*, парох в Зиниччу, *Евгеній Горецкий*, парох в Крищатику, *Іван Бокочук*, учитель в Зиниччу, *Іван Лесюк*, начальник громад. в Зиниччу, *Петро Федак*, начальник громадский в Крищатику, *Іван Кройцер*, писар в Зиниччу, *Елко Гогесман*, господар в Зиниччу.

Малий фейлетон.

Бранка.

Нарис.

(Памяти незабутнього проф. А. Шахновича присьвячує вдячний ученик Ол. Ткачук.)

(Конець.)

Кручу як фірман батогом на всї боки, шукаю гі жид тай нема нї поруту, нї смерти. Як сї хлопець лишить дома, то може підреперуєм сї. Недалеко нас — знаєте — таки в сусїдстві межьи в межу за Луцевим перохазом є добре дївчьа, що пішло би за мого, але заважила тота жовньярка. Як го возьмут то нам крепір, як минут, то запишу му хату, що на него паде тай тих пару гріздок на городї, ней ґаздує з молодов, а нас старих ней доглїдає, як ока в голові.

— Ци то мині сї причуває, ци таки вже кличут з нашого села? Ай то вже кличут тату моїх крани.

— Ну то розбирай сї живо, але живо аж до сорочки! За сим словом обернув ся ще старий дїд до узиньского ґазди, кажучи: От волись як зійдемо сї, довінчу вам свою біду а тепер, як наші ласка, дайти ми пораду, ци мині допитувати би сї до шаржі і замиьдувати, що нїби я хочу залишити дитину дома, ци може вони сами будут знати, що чоловік бідує.

— Відки мают знати, як вони панами, а врешті може й знают — я вам не скажу, я дурний на сїм — відповів по часї земляк, що слухав бесїди старця з великою увагою і співчутєм для чужої недолї.

— Не я таки стану перед комісїйов, тай буду навколїшках молити-просити, аби го не взяли. Будьто тимчасом здорові я йду, аби не втратити. Старик наблизив ся до сина, що тримав вже в зубах сорочку і шепнув йому щось до уха: „Вважай сину як тї прочитают, я на твоє місце піду перший, а ти за мною ань-пиай стань гантах, тай жди як я скінчу своє. Памятай! Чо цикоши зубами й трісеш сї як в пропасниці? — Небавком закликали Процевого Онофрія, що стояв без памяти на місци і враджував свій перепуд конвульсийними рухами.

Старець не надумував ся багато. Виступив наперед і впав цїлою довжиною на землю. Присутні постовпіли, а старий тато кликав неприродним, дрантивим голосом, повним розпуки: „Заєти компьири, мої панове, цїсарскі дїти, облишіт ми дїтиаха, бо цїлим домом в нуждї пімр..."

Не дали скінчити. „Нїпаць" роздав ся дикий крик старшого.

На сей приказ зірвав ся військовий помічник, що стояв при мірі, вхопив старого немилосерно за обшивку і видрузив до сїний. Тимчасом Онофер, не знати як вирвав ся на місци старого і слухав грізних запитів: Як ся називає? З чого же?

— Я сї називаю Онофер, мій тато Проц., а з мама Маґда. Жено з зарібків.

— Стань під міру, шлюсуй копита, напростуй ся...

— Tauglich, tauglich почув ся в тій самій мінуті на коридорі...

Онофрійови казали зараз вбрати ся в шмате, дали йому асентерункову картку і замкнули до комори, аби ждав разом з другими до присяги. Там сьпіх вийшов ся з плачем, сьпів з криком і грою на дримбі, дим з воздухом.

Онофрій припер ся в кутику до стїни — добув зза рамени сопівку і завів сумовитої; тужливі звуки сопівки долїтали до старого тата, що стояв згорбленний з костуром під камениницею. Він розумів мову синової сопівки і обтирав лиш чорною, жилавою рукою сухе лице, шльохаючи як мала дитина.

Як ударів сина, то й не питав, чи його взяли, але розказував чому.

„Ци ті мами водов цудовиов не докропила на воротах, ци нас що перебігло лихого; нїхто не збаг нї прибаг. На купи ся що перекусити, бос ще нині зо мною нище-серце".

— Як маєте що троха дрібних в платиї то дайте ми на куферок, тату.

— А деж я тепер при ґрейцару дитинко? От що є в пазусї. На маєш! пастав долоню — шустяк — так?

— То пьять.

— Та яких пьять? Відав знаєш ляєера? Тілько там стоєт? Причитай бо не довиджьюю.

— Та стоит десїть.

— Агій! відколи тоти Ліхи, повігадували вісїть голєри то ми гет очи заступило, цїлком. На що два ґрейцари. Вже бігме й феників не маю більше. Куферок купим ся на „Михайлову чудо" в Атинії в ярмарок. Поїдеш ся туди з нашими жидами, а тепер кінай сї, куди ти лїпше. Я піду нога за ногов вішта горі містом мурованов стешиов*). Може кого здибю з нашого села, то позичу ся що на пївки а відтак польму сї т' хаті.

*) тротоар.

Телеґрами „Буковини".

Відень, 16. мая. Австро-угорска ескадра одержала приказ відплисти з Солуня. В порті солуньскім полишить ся тілько корабель „Відень". Кораблї „Габсбурґ" і „Маґнет" відплили до грецкої пристани Вольо, а корабель „Будапешт" до острова Сири.

Константинополь, 16. мая. Султан видав приказ, аби при переходженю строгих зарядженьь проти македоньских ворохобників не позваляли собі власти на надужитя.

Стефан Ґаїна

склад товарів корінних, вин і деліґкатесів в Чернівцях **прийме зараз**

ПРАКТИКАНТА

з лїпшого дому і відповідною шкільною наукою.

ся. Не минає й пять мінут, а діти знов хіхочуть і в згодї розмовляють. Лиця заплакані, но се не перешкаджає їм усьміхати ся. Алеша також щасливий: непорозуміє було.

До ґімназиї входить Ваня, ученик V. класи. Вих у него заспаний, розстрепаний.

— Се обурюючо! — думає він, дивлячи ся, як Гриша обмацує кишеню, в якій бренчать гроші. — Чиж годить ся давати дїтем гроші? І чиж можна подоляти їм грати в газардові гри? Хороша педаґоґія, нїчого й казати. Обурюючо! Но дїти грають так охочо, що йому самому приходить охота привчити ся до них і спробувати щастя.

— Чекайте, і я сяду грати, — каже він.

— Став копійку!

— Сейчас, — каже він і шукає в кишенях. — У мене нема копійки, але от є рубель. Я ставлю рубля.

— Нї, нї, нї... копійку став!

— Дурак ти. Так рубель на всякий спосіб більше варта, як копійка — обясняє ґімназіст. — Хто виграє, той мені решту видасть.

— Нї, будь ласка! Забирай ся!

Ученик V. класи здвигає плечами і йде до кухнї взяти у слуг дрібних. В кухни не було анї копійки.

— В такім разї зміняй мені, — звертає ся він до Гриші, вернувши з кухнї. — Я тобі здамку заплачу. Не хочеш? Ну, продай мені за рубля десять копійок.

Гриша недовірчиво глядить своєї на Васю: чи не підступ се який небудь, чи не обманьство?

— Не хочу, — каже він і держить ся за кишеню.

Вася тратить панованє над собою, він сварить ся, називає грачів балванами і загноєдженими ногами.

— Вася, я за тебе поставлю! — каже Соня. — Сїдай!

Ґімназіст сїдає і кладе перед себе дві карти. Аня зачинає читати числа.

— Копійку опустив! — заявляєть Гриша з іритованим голосом. — Заждіть!

Здіймають лямпу і йдуть під стіл шукати копійку. Хватають руками напірнї і оріхову дупину, ударяють ся головами, але копійки не знаходять. Зачинають шукати знов і шукають доти, як Вася вирвав з рук Гриши лямпу і ставить сї на місцю. Гриша шукає дальше на потемки. Но от вкінци, копійку знайдено. Грачі сїдають за стіл і хочуть продовжати гру.

— Соня спить! — заявляє Алеша.

Соня положила кучеряву головку на руки, і спить солодко, спокійно і кріпко, немов би успала десь що перед годиною. Успала вона нечайно, підчас коли другі шукали копійку.

— Ходи на мамине дїжко положи ся! — каже Аня виводячи сї з ґдальнї. — Ходи!

Сї ведуть всї гуртом і за них пять хвиль, мамине дїжко представляє цїкаву, гарну картину. Спить Соня. Коло неї хропе Алеша. Положивши головку на їх ноги, спить Гриша і Аня. Тут-же примістив ся також син кухарки Андрій. Коло них валяють ся копійки, що утратили вже свою силу, аж до нової гри. Добра ніч!

Перевела з російского:

Наталка Левицька.

Належитість за Оголошення за один раз:

Цїла сторона коштує 30 К. — Одна трета сторони через цїлу ширину 10 К. — Пів сторони 15 К. — Чверть сторони 7 К. 50 с. — Одна осьма сторони 3 К. 75 с. — Одна шістьнаста сторони 1 К. 88 с. — **Дрібні оголошення** (в ширинї стрічок) по 4 сотики за верш. — При кільканазових уміщенях опускаєть ся на цїї процент після спільности уміщеня.

Склад товарів Б. Бальтінестра молод.

Чернівцї, улиця Головна-Енценберґа ч. 3.

Склад ц. к. упривілейованої фабрики товарів з аль- пакы і хіньского срібла В. Бахмана і Сп. у Відни.

Поручає на лїто наймоднїйші артикули в найбільшім виборі.

Парасолї	наймоднїйші шовкові фарбовані не зимочі, пішовкові фарбовані і темні, гладки білі, Entout Cas чорні: для дївчат і дїтий з жережкою і дощені для пань і панів.
КАПЕЛЮХИ волоснї і фільцові **шапки.**	**Самостійна продаж** з ц. к. надвірних фабрик J. Heinr. Ita у Відни, Josef Richter & Schur в Ґрацу Borsalino Gina & Fto, Giovanni Panizza і K. Campain в Італії, як також з инших визначнїйших фабрик тутешних і заграничних. — Для дам шпортові анґлїйскі капелюхи: для панів і хлопців наймоднїйші соломяні і фільцові до виходу і на що день. Фільцові чорні і в инших фарбах, мягкі і тверді, на лїто легонькі (35 ґрамів) в ріжних цїнах. Шапки для пань, панів і дїтий.
Обув для дам панів і дїтий.	**Самостійна продаж** з найвизначнїйшої фабрики черевиків Антона Чапека у Відни (Chevreux Schuh-Fabrik), і з инших фабрик. Черевики з червоної, брунатної, жовтої, сивої шкіри як також з ліперу до шнурованя і на ґузики пів черевики Laven tennis; системи Др. Лямана і вп. Кнайпа — Черевики до ґімнастики і. т. д.
Екскізита	в мужеских поватках найлїпшої анґлїйскої соркі, в білю ріжнородної сорки як: з полїну, пісн, батисту, шіфону і. т. д. — Ковнї прибори для наколїсників. Кафтаники до колеса, панчохи, сорочки сїтчові і. т. д. Рукавички Glacé, Chair, шовкові для пань, панів і дїтей. Дамски поясні, шнурівки лящушки Leriquon, ґудзики до мишетів, всяка біжутерия і товари з бронзу.
Всякі артикули до подорожи.	Ріжні куфри, валїзи. Пледи, на ремінї, футерали до парасолїв, кошики на харч, мошонки, ноци, подушки пуделки на капелюхи і. т. д. (ріжна сорта).

Замовленя з провінциї виготовляють ся сейчас.

(—)

Перша буковинська

спеціяльна робітня обуви і ортопедичне заведенє

ІВАНА ДІКА

збільшений майстерского курсу ц. к. технозьлїчного ремесленного курсу у Відни, і напрежнього судового знатока

поручає

ВЕЛИКИЙ СКЛАД ОБУВИ

найновійшого крою для пань, панів і дїтий.

Замовленя виготовляють ся сейчас з заграничних шкір.

При замовленях з провінциї зокладаю, аби прислати з'ужитий черевик на міру.

Чернівцї

ул. Руска 11, а **Філїя ул. Ратушева 17.** (під „золотою Грушкою").

7 (—)

І. ФЛЭЙЭ

усувач нагнїток

Чернівцї, ул. Руска 8.

(—)

Православний

! МОЛИТВЕННИК !

Доносимо до загальної відомости, що вийшли **„короткі православні молитвенники"**, видані товариством „Руска Бесїда". Купувати можна в нашій Папіраї (улиця Петронича ч. 2, Чернівцї). Цїна примірника в гарній оправі 24 сотиків (12 кр).

(9—0)

Товариство взаїмного кредиту

„ДНІСТЕР"

Стоваришенє зареєстроване з обмеженою порукою

Львів, Ринок ч. 10 (дім „Просьвіти".)

ПОЗИЧКИ удїляє своїм членам на $5^1/_2$ 2 і 1 2 додатку на поштга адміністрациї, за предложенєм документів виказуючих достаточну гіпотеку.

СПЛАТУ позичок розкладає дотїлно на рати до 10 лїт. Сума позичок інтабульованих і за порукою: 1,239.243 корон.

ЧЛЕНОМ може бути тілько обезпечений тревало в „Дністрі" від огню.

УДІЛ членський виносить 50 кор. вписове 2. кор, число членів 2.39 з 2.501 удїлами на 125.050 кор.

ВКЛАДКИ щадничі приймає „Дністер" і опроцентовує по 4 2 від сто. Сума вкладок на 1.256 книжочках 1,103.333 кор.

ЧИСТИЙ ЗИСК розділяє ся частию на дивіденду для членів, а частию на публичні добродїйні цїли: на порки, бурси, захаронки, школи і т. д. На ті цїли роздано до тепер з Товариства кредитового 10.840 корон.

ІНФОРМАЦНЇ в справах позичок удїляє Дирекция і лїсяти. (—)

Жрасно, добре і дешево.

Улиця Ратушева ч. 6 Готель „Централь".

Перед тим

МАРКУС ФУРЕР

Улиця Ратушева ч. 6 Готель „Централь".

Кождого сезону **НОВОСТИ** для конфекциї пань, панночок і панів. Новости: в Жакетах, пелерінах і плащах з найлїпших штоффів відомих і берлинських сальонів.

Магазин одягів дамских і мужеских **Чернівцї** ул. Ратушева 6. Готель „Централь" (в льокалю Якова Ґольда)

ВСІЛЯКІ ЗАМОВЛЕНЯ виготовляють ся сейчас.

Одяги для панів, хлопців і дїтий. **Загортки, ульстри і шлафроки.** Футра звичайні і до подорожи і зимові в як такуж входячі артикули з первородних фабрик.

Жрасно, добре і дешево.

І. Ґет, механик

Чернівцї, улиця Піньска ч. 26

виконує

всякі інсталяциї і репарациї телеґрафів, телефонів, громоводів, електричного сьвітла.

Репаратури машин до шитя і писаня, як також лїкарских і фізикальних інструментів.

Репаратури, нікльоване і емайльоване бісиклів і. т. д.

Всї репаратури як і роботи, що входить до сього фаху, виконує скоро і дуже старанно.

9 (2—10)

Замовленя з провінциї виконують ся як найскорше.

Видає товариство **„Руска Рада"** в Чернівцях. За редакцию відповідає Іван Захарко.

З друкарнї товариства „Рускої Ради" в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

Ч. 54. Чернівцї, середа дня 7. (20.) мая 1903 р. Рочник XIX.

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ
що середи, пятницї і недїлї,
з тижневим додатком
„РУСКА РАДА“.
Редакция адміністр. і експедиция
при улици Петровича ч. 2.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациї неопечатані вільні від оплати почтової.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“
разом з „Рускою Радою“:
на цїлий рік . . . . . 20 К. — с.
„ пів року . . . . . 10 „ — „
„ чверть року . . . . 5 „ — „
„ місяць . . . . . 1 „ 70 „
Поодиноке число „Буковини“ 16 сотиків.
Передплата і належитість за інсерати платні в Чернівцях.

Вісти з цїлого сьвіта.

— *Цло від кукурудзи.* На засїданю палати послів дня 15. с. м. інтерпелював п. Николай Василько президента палати в ось якій справі: часописи донесли, що Давид Абрагамович, Евген Абрагамович і Вельовейскі, назвали його внесенє в цловій комісиї в справі увільненя від цла транспортів по 100.000 сотнарів метричних кукурудзи до Буковини, внесенєм чисто аґітацийним. В виду позициї, яку др. Кербер заховує взглядом голосів польского кола, заходьть обава, що правительство неприхильно віднесеть ся до висше згаданого внесеня і ухвали цлової комісиї. Бесїдник просить отже президента палати, аби він звернув ся до президента міністрів, щоби той засягнув опінїї ґандлевих комор у східній Галичинї і Буковинї, рільничих товариств і рільничих властий, які оречуть, чи відмовне полагодженє тої справи не грозить руїною людности. — Президент палати відповів, що на се не має нїякого впливу, бо з тим треба звернути ся просто до правительства. — На тім самім засїданю внесли пп. Ник. Василько, Штранхер і тов. інтерпеляцию в справі зниженя тарифи для галицкого скального олїю до осьвітлюваня.

— *Цїсар в Будапештї.* На двірским балї в Будапештї цїсар демонстративно зіґнорував президента угорского сойму Апонїого. Опозицийні посли устроїли за се Апонїому овацию; зібрали ся при буфетї і пючи шампан, кричали: „Мимо того нехай жиє Апонї!“ Наслїдник престола також демонстративно іґнорував угорских полїтиків, бо окрім 2 членів клерикального сторонництва, не говорив з жадним мадяром. Деякі посли звернулись до президента кабінету з просьбою о вияснене і домагають ся рішучо сатисфакциї для Апонїого. Апонї наміряв зрезиґнувати з гідности президента, аби бути демонстративно вибраним наново. Сей плян залишено, бо фракция Тіси заявила, що не може демонструвати проти волї корони. Справа з Апонїм має бути полагоджена в той спосіб, що цїсар прийме его на окремій авдиенциї. Коли се не наступить, опозиция порушить сю справу на нинїшнім засїданю сойму. Апонї аж до полагодженя справи не буде президувати в соймі. — Причиною цїлої афери є се, що головним махером проти військового предложеня, є не хто иньший, як сам президент сойму — гр. Апонї. Цїсар звернув в той спосіб увагу на его нельояльність. Апонї випрацював був сам перед двома роками плян реорґанїзациї армії на національних підставах і тому, заохочуючи своїм поступованєм опозицию, старає ся недопустити до ухваленя правительственних предложень. — Опозиї був однак гр. Апонї у цїсаря на приватній авдиенциї, що тривала більш години і виходячи з неї мав сказати, що з авдиенциї не має причини бути невдоволеним.

— *Подїї на Балканї.* Дописуватель віденьского Fremdenblatt-у мав оногди розмову з президентом болгарского кабінету д-ром Даневом, котрий на вступі висловив дописувателя, що Болгария цїлком не рве ся до війни з Туреччиною, однако коли би єї визвано, буде боронити ся до послїдного. Дальше признав др. Данев отверто, що Болгария має претенсиї до Македониї. Богато інтересів, богато звязий лучить єї з тим краєм. Помимо того шанує она власть Туреччини, а бажає лише заведеня в Македониї лїпших як доси відносин, котрі запоручили би македоньским Болгарам краще житє. Болгария домагає ся реформ, іменно в дусї берлинского договору і тому уважає справу македоньску справою держав, котрі повинні причинити ся до єї розвязки. Забуреня в Македониї суть наслїдком того, що Туреччина не перевела предкладаних Австриєю і Росиєю конче потрібних реформ. Солуньскі замахи викликали в цїлій Болгариї загальне обуренє; Болгария не може брати за них відвічальности. Суть они імонірно роботою т. зв. независимої части македоньского комітету, котра не має вже нїчого до втраченя. Ті змаганя були вже від давна приготовлені. Звідки походить ужитий до них динаміт, др. Данев не умів сказати. Може бути, що він і з Болгариї, але за те не може бути відвічальне болгарске правительство. Пачкарство єсть всюди, а звістно, як легко спровадити заборонені предмети до Туреччини і як легко їх там можна набути. Що-до Болгариї то она зорґанїзувала о скілько можна як найлїпше свою заграничну сторожу, однако замкнути границю щільно не можлива річ. Замахи в Солуни стали ся на жаль приводом до острих зарядженъ, а навіть гонений македоньских Болгар. В Монастирі убили Турки 20 а в околици 30 Болгар. Крім того позамикано всюди болгарскі школи і арештовано много визначнїйших болгарских горожан. Такі переслїдуваня причиняють ся очивидно лише до роз'ярення і так вже роздратованого населеня.

Росия в Манджуриї.

Великі промислові держави глядять з занепокоєнєм на наслїдки росийского впливу в середущій Азиї. З викінченєм сибірскої зелїзницї славяньский велит став грізним конкурентом Анґлїї та Америки на далекім Сходї і грозить цїлковитим випертєм впливу Анґлїї та Німеччини. Сї промислові держави вправдї не боять ся торговельної конкуренциї Росиї, бо продукують дешевше, солїднїйше і в більшій скількости; они є приклонниками засади „свобідних дверий“ в Китаю. Але тим більше боять ся оружних підбоїв Росиї, після яких она в занятій країнї може тарифами забезпечити свій промисл перед посторонною конкуренциєю.

На тій точцї станула справа що-до Манджуриї. Повстанє боксерів в р. 1900 дало Росиї нагоду вступити в сю простору країну, обняти керму адміністрациї і укріпити свій вплив побудованєм зелїзниць та кольонїзациєю. Звертано увагу на се, що Росия при манджурских зелїзничих шляхах побудувала великі і такі сильні двірцї, що можуть заразом служити за кріпости. Сила удержуваного там війска, утворені відділи добровольцїв на росийскім жолдї, численні

Наука і народна просьвіта.

Реферат *Осипа Белецького.**)

Всї культурні нациї переживають в послїдних десятлїтях можна-би сказати „Sturm und Drangperiode“. В їх нутрі кипотить, варить ся. Кожда одиниця, кожда класа і стан сягають сьміло тою рукою, що недавно була може й звязана, за доси нечуваними річами, які хиба лише поет новий фантазиї шукав і то не в житю „крби“ а в своїм внутрішнім царстві. А кличі: „Особиста воля, вільний розвиток всїх кляс і всїх станів, неограничене вживанє інтелектуальних дібр, а індівідуальній працї відповідаюче вживанє материяльних дібр — сї кличі з'явили ся мов ясні варіяні продираючи ся через густий шіт людского дитинства, упередженя і самолюбства. Ясність сих кличів відбуває в одних кров і несе їх по сьмілих дїл, других-же, котрі доси привикли в сумерку походжати ся, ударює своїм сьвітлом немило в очи. В нутрі культурних націй кипить і клокотить. Та пан-майстер, що вилиняв сї неспокійні духи, приглядає ся сему просуновійно, і знає їх свій час утихомирити вирівнуючи все більше і більше всякі противеньства, що їх дїлять.

От сей тягар, се наука, се народна осьвіта. Пригадуючи ся близше їх тяжкий працї, се було метою мого сегодняшного відчиту. Роблю се за помочию працї великого природника і хемика Марселена Бертло, бувшого французского міністра просьвіти і заграничних справ, яку він визначив яко інавґураційну статю для одного з найлїпших популярних німецких періодичних письм, віденьского тижневника „Das Wissen für Alle“, який я припоручаю з чистою совістию як найгорячійше всїм Вп. слухачам яко домашну лектуру. Отсе, що я сную через цїлий мій відчит се головно тканина сего сьвітлого духа, лише забаралена для наших очий, бо барва після парискої моди, певно залишила би нас, та не лишила би в нас глубшого враженя на довше і певно відвернула би нашу увагу як раз від дорогоцїнної тканини.

Вояк і сьвященик, даже бувший міністер просьвіти були колись двома головними філярами суспільної будівлї. Робуча маса, на котрій спочивала цїла вага тої будови, говорила тодї, нехай буде слугою. Тому були як по наші дни сила і релїґія двома провідними принципами людеской суспільности. Сила ручила за материяльний, релїґія за моральний порядок. Обоє, так сила як і релїґія стреміли до повеличаної рівноваги істнуючого, все об'ективно незмінним станом. Ворожо ставляючи ся против всякої материяльної зміни, підтримувала сила низшу масу в користь вільних одиниць, а релїґія намагала ся затамувати чуте невдоволенє, а почутєм милосердя ублагородити звичай. Та незмінність суспільних верствуть провокувала дальше і поучала бідних і низших, щоби вдоволили ся своєю долею на сїй землї в надії на Божу справедливість, котра чекає їх в будучім, надприродним житю.

Се понятє — незмінна що до єї віри і єї орґанїзациї суспільність — почало з часом від XVI. столїтя хитати ся в наслїдам індівідуального повстаня вільних духів против теольоґічного доґматизму і індективного повстаня народних мас против феодального гнету.

Новий провідний принцип повстав з часом в Европі: наука, се значить, знанє законів материяльного і морального сьвіта, в котрого межах ми живемо, законів, після яких ми повинні знайти ся в порядку нашого приватного житя і котрі повинні ужити ся в правдїю людскою суспільностию. Сей новий принцип нищить рівночасно правні претенсиї, що завдячують своє істнованє містичним представленям, а також упаєдїнені претенсиї старої арестократиї і безличні жадання модерної плютократиї.

Чим стала ся сила сего нового принципу непобідимою? Лише тим що сей принцип не признає жадного иньшого авторитету як той, що зроджує проглубленю пізнанє дійсности і єї законів. Обсервацию і методичними експериментами мужів науки, котрі посьвятили ся в спільній працї службі правди, усталюють ся єї закони. Сей авторитет спочиває на вільнім переконаню всїх і на довільнім признаню кождого. Його загально поважають в культурних нациях; він все більше просякає в дух народних мас, котрим він запевнює постепенну свободу і котрим він дає в сїм часї непохитну піддержку і все більше зростаючу силу. Старі принципи грають не в полїтицї і в національній економії більшої части держав пануючу ролю, і в дійсности мало що увійшло вживанє наукової методи в правдїю народів. Та між тим ростуть так зі погляду на число як і на авторитет такі вживаня, і нїхто не має можливости, сей рух стримати, що меньше придусити розвитєм наукових правд, так як бувало в минувших часах. Бо в нашім часї сей розвитєм став властивою підвалиною індустрийних і господарских орґанїзаций модерної суспільности.

Наука проціпь основує не лише виріб всїх для житя хосенних продуктів: поживу, убір, будівництво, осьвітленє і опаленє, та й лїченє в медицинї; она також впливає у великім степени на внутрішні і вишні зносини народів і одиниць будованєм і отриманєм комунікацийних доріг на суши і морю, розтягненєм телеґрафічних і телефонїчних сїтий, дїлами друкарства, фотоґрафії, керамічними штуками і ґрандийозними творами механїки.

Наука основувала не лише материяльний сьвіт. Она стала ся сегодня невисушимим жерелом дїяльности на духовім поли. Се поле не є вже віддане на ласку і неласку плитким досьвідам назадництва. Люди починають розуміти, що кождий хосен для суспільности треба шукати за помочию науки, бо наука основувала цїлість людского духа, обичаї

*) Відчитаний на зборах вижницкої філїї товариства „Руска Школа“ дня 5. цьвітня 1903 у Вижници.

промислові заводи, копальні і концесиї на довгі літа, дані торговельникам та промисловцям, як і заведенє російскої адміністрациї в цілім краю — все те показувало, що Росия не має наміру скоро уступити з Манджуриї.

Теперже-ж стало вже явно, що Росия „подобру“ хоче під Китаю забрати всю власть над Манджуриєю і обнити у фактичне посїданє. Непевні вісти про переговори, які веде Росия з Китаєм що-до Манджуриї, вийшли на яву. Російске правительство, як подають російскі дневники, жадає: 1. щоби в Манджуриї не отвирано жадної нової пристани для зовнїшної торговлї і заграничних консулятів, 2. щоби всї приходи з почванїских цлових тараф вплигали до російско-китайского банку, а не до китайского цлового банку, як се було перед російскою окупациєю, 3. щоби лише Росиянам повірювано адміністрацийні і військові функциї, 4. щоби китайска адміністрация не робила жадних важнїйших змін без згоди Росиї, 5. щоби Росия мала право заводити власні телеграфічні дроти, де лише в Манджуриї є китайскі телеграфи, 6. щоби пристань Ню-Чванг належала до Росиї.

О скілько манджурска область є потрібна Росиї задля сильної позициї на східнім океанї, она з всею силою буде старати ся переперти свої постулати. Вже від кільканайцяти лїт здобуте Манджуриї або Кореї було ідеалом і цїлию російскої полїтики. Тим менше она випустить з рук готову вже добичу. Не лише як широкий ринок збуваня для російского промислу та пригідний терен для кольонїзациї на далекім Сходї, є Манджурия неоцїненним здобутком для Росиї, але і зі згляду стратегічних, а передовсїм що дає Росиї посїданє одинокої незамерзаючої в зимі морскої пристани Ню-Чванг. Тож мимо дипльоматичних заходів та грізних покликів праси так в Европі, як в Америцї і Японії, Росия ні на хвилю не спиняє ся в своїй заборчій акциї, а противно громадить тим енерґічнїйше воєнні сили на далекім Сходї задля удержаня „оружного мира“. І здає ся жадна з конкурендийних держав не поважить ся виступити там оружно проти Росиї, а натомість на дипльоматичній дорозї старають ся розбудити нехіть і підозірчивість в Китаю проти Росиї та розбудити там самовольний людовий рух в імя освободженя Манджуриї. Вісти з Китаю доказують, що сей рух змагає ся чимраз більше, а правительственні круги не противдїлають єму, бож Манджурия є колискою теперішної китайскої династиї. Однак і се певне, що Росия не налякає ся, анї не уступить перед китайскими натягами без оружя і орґанїзациї.

Звіт

Товариства взаїмних обезпечень „Днїстер“ за X рік адміністрацийний (1902).

(Далї.)

Для зменшеня власного ризика реасекурувалисьмо (в Союзї реасекурацийнім в Відни) суму 56,430.027 к. обезпеченої вартости т. є. 48½ проц. цїлої суми обезпеченї, — і заплатилисьмо за се 501.963 к. премії т. є. 48 проц. з цїлої суми премії. Є се оправданє з огляду, що 73½ проц. всїх обезпечень становлять ризика від покритєм соломяним. Помимо достаточної реасекурациї заховуємо належито осторожність при принятю предметів до обезпеченя, — а результатом того є, що Товариство реасекурацийне, хотяй покрило 54 проц. суми всїх шкід в роцї 1902, зрертає нам назад 166.777 к. = 33 проц. з певної суми заплаченої за реасекурацию. Сума та прийшла нам до звороту по замкненю рахунків за рік 1902, тому війде до рахунку в р. 1903, — натомість в роцї 1902 зарахований є в приходах зворот 102.453 к. 16 сот. з премії реасекурацийної за рік 1901 (т. є. 22·7 проц. від суми премії 450.429 к).

Шкід зголошено в протягу року 983 по 492 пожарах з 397 місцевостий в 52 повітах Галичини і 3 повітах Буковини; шкоди ті дїткнули 886 властителїв на будинках, 29 на движимостях, а 50 на збіжу і пашї. В місточках було 162 шкід в сумі 78.924·81 к. (= 52½ проц. премії), в сїльских громадах 435.676·09 к. (=48 проц. премії).

Причина пожарів була: від грому 26 шкід при 18 пожарах, доведений підпал 19 шкід при 5 пожарах, імовірний підпал 109 шкід при 50 пожарах, неправильна будова 48 шкід при 41 пожарах, неосторожність дїтий 49 шкід при 16 пожарах, инші неосторожности 80 шкід при 28 пожарах, від сусїдів 282 шкід при 119 пожарах, з непизнаної причини 370 шкід при 215 пожарах.

Сума всїх 983 шкід без коштів лїквідацийних і ратункових виносить 511.600 к. 90 с. т. є. 49 проц. премії; повисше виплата 8 шкід в сумі 3.609 к. 69 с. не могла бути доконана перед кінцем року, відложено в замкненю рахунків таку квоту яко резерву на рік 1903, — виплачено 975 шкід в сумі 507·991 к. 21 с. і 14 шкід з р. 1901 в сумі 6.442 к. 77 с., дочисляючи кошти лїквідациї 12.393 к. 89 с. і нагороди за ратунок при пожарах 3.644 к., виплачено в роцї 1902 разом суму 530.471 к. 87 с. = 51 проц. суми премії; з того реасекурация звернула 287.950 к. 91 сот. = 54·32 проц. суми всїх шкід, остало на власний наш рахунок 242.520 к. 96 с. т. є. 45 проц. премії на власний рахунок.

Попередного року було 1.021 шкід, котрі з коштами лїквідациї і ратунковими виносили 57.75 проц. суми премії, реасекурация звертала 51·5 проц. всїх шкід, оставало на власний рахунок 54 проц. суми власної премії, отже в роцї 1902 був стан корнїстнїйший.

Інсимо приключили ся в р. 1902 шкоди: на церквах 14 шкід в сумі 28.565 к, на приходствах, школах і будинках громадских 23 шкід в сумі 26.098 к, на инших будинках 866 шкід в сумі 432.846 к. 30 с., взагалї на будинках 903 шкід в сумі 486.509 к. 30 сот., на річах домашних, знарядах господарских, товарах 99 шкід в сумі 5.950 к. 97 с., на збіжу і пашї 51 шкід в сумі 19.741 к. 33 с., разом суна 983 шкід в сумі 511.600 к. 90 с.

Після кас будинків було шкід: а) від блискавки: на будинках 1 шкода на 583·60 к. на движимостях 1 шкода на 40 К, разом 2 шкоди на 623·60 к; б) від гонтами: на будинках 65 шкід на 54.777·61 к, на движимостях 8 шкід 1.891·43 к, разом 73 шкід на 56.669·04 к; в) від соломою: на будинках 837 шкід на 431.148·09 с., на движимостях 20 шкід на 3,418.84 с., на збіжу 51 шкід на 19.741·33 к. разом 908 шкід на 454.308·26 к, разом як висше 983 шкід на 511.600·90 к.

Відкликано 6 відшкодовань в сумі 3.225 к. а то в 1 случаю з причини засуду за підпал, в 1 случаю з причини недоносення о винаймі будинку на шинк, а в 5 случаях з причини незаплачення премії. Натомість в 16 случаях инших, де Рада Надзираюча бачила причини оправдуючі занедбанє члена, хотяй після статута член утратив право жадати відшкодованя, признано в дорозї ласки в цїлости або частию 16 відшкодовань в сумі 11.396 к.

В протягу 10 лїт удїлило Товариство в дорозї ласки суму 53.382 к. 110 пошкодованим, котрим могло зовсїм відшкодованє відмовити, чим доказало людине і гуманне поступованє з членами. Взагалї руководить ся Товариство завсїгди, коли член невинно пав жертвою случайного пожару, найдальше ідучими згядами для членів і заслужило загально признанє за скору і точну виплату шкід, — натомість в случаях провини або занедбаня вимагає ся висліду доходженя властий. До суду мирового не відкликала ся жадна сторона.

Всїх шкід від основаня виплатило Товариство 6.064 в сумі 3,187.158 к. а тілько в 5 случаях на 6.064 шкід відбув ся суд мировий.

(Конець буде.)

Допись

Кацапске віче в Кіцмани.

В середу дня 22. цьвітня відбуло ся в Кіцмани кацапске віче, замітно хіба тим, що кацапи скликали се віче дуже зручно, а то в той спосіб, що не можливо було нїгде довідати ся, в котрій годинї і де відбуде ся віче.

Чому вони скликали се віче так дуже потай, річ дуже ясна. Їм відомо дуже добре, що наші селяни вже трохи осьвідомили ся, що наші читальнїки будь що будь не пристали би були нїколи на сї резолюциї, які кацапи постановили.

Оттак то зібрало ся в закутку міста Кіцмани в столоді одного селянина вільнадесять селян, між ними 8 православних сьвященників і кілька дамів, хотяй подібні зібрани відбували ся до тепер все в осередку міста, чи то в касинї, чи в громадскій канцеляриї, щоби кождий, хто хоче бути на такім зібраню, не потребував за ним довго шукати. Але кацапам видно ходило о те, щоби на вічу були лише їх прихильники. Прибувших на віче привитав проводир зборів о. Велигорский в дуже незрозумілій мові. Зараз дали ся почути голоси „не розуміємо, не розуміємо“. Се не зістало без впливу, бо від тепер господиновє намагали ся говорити в зрозумілій мові.

Слїдуючі резолюциї поставлено на вічу:

1. Руский народ домагає ся, щоби учителї в руских школах не займали ся полїтикою, але наукою дїтий, бо як показує ся до тепер учителї занимають ся більше полїтикою чим наукою дїтий.

2. Далї домагають ся зібрані, щоби отворено руску ґімназию в Кіцмани і в инших місточках, але щоби в сих ґімназиях не писати фонетикою лише етимольоґією.

Жива дискусия наступила над сими резолюциями. Між иньшими сказав оден селянин ось таке: Даємо тим панам, що завели фонетику, бо перше я читав книжки, та нїчого не розумів, а тепер коли мої дїти мені прочитають що будь, то таки так по нашому, що аж серце радує ся.

По нїм заговорив також Сучовик з Чернівцїв п. Ярошиньский. Зміст єго бесїди був більше-меньше такий. Кривду, велику кривду зробили би ми панам учителям, коли би ми хвалили згадану резолюцию. Що наш нарід трохи просьвітив ся, се маємо завдячити переважно учителям, яко одиноким, що по селах дбають о просьвіту народу. Я би був за тим, щоби скорше висказати недовірє декотрим нашим православним панотцям і напитнувати їх поведенє против народа, бо вони не дбають про добро народа, а противно відвертають їх від читалень, мотивуючи се тим, що читальнї пропаґують унію.

Се не подобало ся отцу Велигорскому, бо відобрав п. Ярошиньскому слово, кажучи: „господине я відбираю вам слово, бо ви говорите не до річи“. Но не дав собі п. Ярошиньский відібрати так легко слова. Крик народу: „говорить правду, святу правду“ додав єму до того відваги, він не уступивши з місця так довго, аж правительственний комісар позволив говорити дальше.

Коли наші сини, брати селяни, говорив п. Ярошиньский, тогід домагали ся, щоби у Львові заснувано наш руский університет, коли вони, щоби довершити се благородне дїло, виступили з львівского університету і не боячи ся нї голоду нї холоду, пішли на чужину, щоби могли докінчити свої студиї, хто се такий був, що нашим голодним та збідованим синам перешкаджав все а все в їх дїлї. Се були ренеґати, людисна, хрущі-кацапи що відцурали ся своєї рідної мови.

Потім забрав голос редактор Коварнович. Він говорив про віру. Но селяни не хотїли вже слухати п. Коварновича помимо єго просьби, щоби були ласкаві єго вислухати. Ми чуємо проповідий в церкві, закричали селяни, і розійшли ся домів. І так закінчило ся віче на нїчім, бо не ухвалило нїчо.

Подорожний.

НОВИНКИ.

Особисті вісти. Президент торговельної палати Ляніґенгаи прибув тут передвчера з Відня.

До іспиту кваліфікацийного, що відбував ся від 8—14 с. м. в Чернівцях, зголосило ся 70 учителів і учительок, з того 52 до повного, 10 до спеціяльного, 8 до доповняючого а 1 для видїлових шкіл. З них апробовано 1 для видїлових шкіл, а іменно учительку Меланию Цуркан з 2. групи з відзначенєм, відтак 53 для народних шкіл: Баранак Гавр. (В., н.*), Безпятного Петра (Н., В.), Бравскула Конст. (В., н.), Кожонари Мих. (Н., В.), Кравалїю Івана (Н., В.), Кучурина Павл. (В., н.), Цигаюка Тодора (Р. н.), Драчинского Мих. (В.), Гарлєнґера (Н.), Яценка Ник. (Р., н., п.), Кезера Генрика (Н. з відзначенєм), Ліперда Трив. (Р., н.), Майповского Юрія (Р., Н.), Мізера Кароля (Н. з відзн.), Настасія Алекс. (В.

*) Р., В., Н. означає руску, пол. і нїм. мову викладову, а р., в., н., п. руску, полоску, нїм. і пол. мову як предмет

політику і штуку, а також всякі практичні і промислові дїла. Всюди посередничить знанє законів природи яко потрібний реґулятор всякого дїланя. Наколи би їх щиро слухати і звірювати ся їм в кождім дїлї, тодї знайшло-би ся дорогу до хосенного, со значить до постепенного удосконаленя житєних умов все і до любови для добробиту одиниці і загалу. Оба ідеали злучені відносинами, які щоденно всїйше відбивають ся. Так як наука, що все посуває ся вперед, самою силою пересьвідченя приписує своїй дорогі поздому, так само веде она **одиницю** до неустанного удосконаленя своєї дїяльности і веде **народи** до односїлости в моральнім і духовнім житю.

Сї правди зістали цїлим сьвітом признані на матеріяльнім поли, та те саме признанє на духовнім поли трохи запізнило ся, але все-ж таки і тут видний поступ. Він показує ся у розвою популярних науч у пацнях, що стоять на чолї цивілїзациї, но меньше і в тих, що лише недавно стали в ряди борців під прапором всесьвітної культури. В Німеччинї, Франциї, Анґлії, а в послїдних часах і в Австриї дуже розвинула ся праця поданя науки всїм і найнизшим верствам. В Парижі приміром істнує кілька товариств, котрі занимають ся уладженєм популярно-наукових курсів і відчитів. З них найбільше дїяльне: Association philotechnique. Оно устроїло в двох роках 600 курсів, які посїщало 11.000 слухачів обох полів, що брали участь не лише своєю присутностию але також практичними і професийними справами. Два иньші товариства знайшли в однім роцї 30.000 слухачів. Сї товариства підтримують заряд міста і правительство, як також иньші товариства і особистости. І руска суспільність розвинула в новійших часах дуже дїяльність в тім напрямі. По містах і місточках відбувають ся цїлі цикли популярно-наукових відчитів. Головно гуртки нашої академічної молодїжи звернули свою роботу в той бік, а і з помежи них вийшов голосїйший поклик до заснованя людового університету. Та тяжка борба о найпримітивнїйші умовини для свобідного розвитку нашого народа на кождім поли, і брак немаловажного чинника матеріяльних засобів не допускають до скорого зреалїзованя сих ідей.

Та всюди, де лише істнують товариства з метою популярно-наукової осьвіти для народу, там горнуть ся маси народу, докладаючи до своєї щоденної праці що й духову працю, доказуючи сим, що они добре зрозуміли потребу наукової осьвіти. Нарід починає розуміти хосен, який йому приносить наукове виховане так з огляду на одиницю, як і на загал що-до матеріяльного, духового і морального житя.

(Конець буде.)

н.), Романовского Волод. (Р., Н.), Топущака Ник. (Р.), Фелькера (Н.), Зоту Юрія (Р. н.), Бучиньску Іванну (Н. в.), Бужкаї Марію (Р. н.), Черну Беату (Н. В.), Чесниковску Гільдю (Р. Н.), Гайну Славс. (Н.), Лупаштин Вікт. (Н. В.), Махневич Марію (Р. Н.), Майєнер Марію (Н.), Моросієвич М. (Н.), Найду Евер. (Р. Н.), Ніроберґ Юд. (Н.), Омельску Катер. (Р.), Островску Славс. (Н. В.), Пан Стефанію (Р. Н.), Роль Гене (Н.), Скринкар Анаст. (В.), Соботинску Ад. (Н.), Статкевич Антонію (Р. Н.), Терлєцкай Славс. (Н.), Тинкевич Аґлаю (Р. Н.), Уиґурян Стеф. (Н. р.), Велигорску Евсенію (Н. в.), Велегорску Валерію (В. Н.), Вольф Ольгу (Н.), Безнатного Николая (Р.), Гоку Ник. (в.), Токарюка Івана (Н.), Влада Костя (Р.), Краєвску (Р. н.), Лепе (В.), Марціновску (Р.), Ґартенгавб (р.), Кипиттофович (н.), Кореварто (н.), Гіречек (анґлійськи). — Репробовано 2 кандидатів і 4 кандидаток, 2 відступило підчас испиту, 5 не явило ся а 2 не припущено до испиту. З німецкої мови репробовано 11, з волоского 7, з польскої 1, з рускої мівого.

Повітова учительска конференция у Вижници відбуде ся — як було заповіджено — таки 29. і 30. мая с. р. З тої нагоди подає філія „Рускої Школи“ в Вижници до ласкавої відомости, що і заповіджені раньше тамошні відбудуть ся 30. н. ст. мая с. р. Особні запрошеня вже розіслано. Вступ на вечерниці 2 кор. від особи. Стрій вечерковий. — За видїл: *Новорник* голова.

Памятник Ціфера. Дня 7. червня о 5. год. по полудни відбуде ся в Дорна-Ватрі відкрите памятника президента „Буковиньских льокальних зелїзниць“, інжинера Емануїла Ціфера. О 8. год. вечером відбуде ся в сали тамошнього громадского дому сьвяточний бенкет.

Померли. В Відни помер онодї властитель великої земскої посїлости з Сучави Н. Барбер в 61. роцї житя.

Справоздане товариства взаїмних обезпечень „Дністер“ за X. рік адміністрацийний і товариства „Дністер“ за VII. рік адміністрацийний 1902 зістали вже випечатані і будуть предложені на загальних зборах обох товариств, що відбудуть ся дня 21. мая с. р. в великій сали Народного Дому, а то рано о годині 10-ій збори товариства обезпечень а пополудни о годині 4-ій збори кредитового товариства. Справоздання ті розсилає вже канцелярия товариства вибраним відпоручникам громад, а також на жадане висилають ся кождому членови; хто бажає їх одержати, просимо зажадати картою. — До участи в загальних зборах управнені є по мисли статута всї члени товариства; до голосованя і вибору управнені є § 21 стат.: 1. ті взаємовільні члени, що в попереднім роцї належали до товариства з тривалим обезпеченням вартости що найменше 2000 корон; 2. вибрані повновласники громад, в котрих члени обезпечають ся разом найменше на суму 30.000 корон. Член управненний до голосованя може заступити ся другим таким самим членом, даючи єму повновласть; один член може на основі повновласти заступати тілько одного члена § 22 стат. Вибори відпоручників громад зараджено в 881 управнених громадах через делеґатів і аґентів товариства в протягу цьвітня, і вибраним відпоручникам вже вислано леґітимациї і справоздання. Де іще делеґати не перевели вибору, просимо П. Т. делеґатів поспішити з доконанем сего вибору. На конець запрашає ся всїх членів і повновласників до численної участи на зборах дня 21. мая с. р. — *Дирекция.*

Пригадка. Загальні збори товариства взаїмних обезпечень „Дністер“ у Львові відбудуть ся дня 21. н. ст. мая с. р. о годині 10-ій перед полуднем в великій сали „Народного Дому“ з слїдуючим порядком дневним: 1. Відчитане протоколу X. загальних зборів з 8. мая 1902. 2. Справоздане дирекциї і ради надзираючої за X. рік адмін. 1902 і заміснене рахунків за рік 1902. 3. Справоздане комісиї ревізийної і удїлене абсолюториї дирекциї за X. рік адміністрацийний. 4. Внесена ради надзорчої: а) в справі розділу надвижки з р. 1902 в сумі 116.927 корон; б) в справі ужитя 4000 корон з резерви спеціяльної на фонд запомогового аґентів товариства. 5. Вибори: а) 6 членів ради надзираючої на 6 лїт по мисли § 32 статута на місце уступаючих: о. д-ра Івана Гробельского, пп. Йосифа Гурика, Григорія Кузьми, д-ра Евгена Охсенницкого, Теодора Сталевича і д-ра Стефана Федака; б) 5 заступників членів ради надзираючої на 1 рік § 32 статута; в) 3 членів комісиї ревізийної і 1 заступника на 1 рік § 45 статута. 6. Інтерпеляциї членів. До участи в зборах управнені є всї члени: право голосу і вибору мають члени, що обезпечили в минувшім роцї тривало на 2000 корон, дальше відпоручники вибрані з громад, в котрих члени разом обезпечають над 30.000 корон. Того самого дня пополудни о годині 4-ій відбудуть ся загальні збори товариства взаїмного кредиту „Дністер“ з слїдуючим порядком дневним: 1. Відчитане протоколу VI. загальних зборів з 8. мая 1902. 2. Справоздання дирекциї і ради надзираючої за VII. рік адміністр. і заміснене рахунків за рік 1902. 3. Справоздане комісиї ревізийної і удїлене абсолюториї дирекциї за VII. рік адміністр. 4. Внесена ради надзираючої в справі розділу зиску за рік 1902 в кваті 12.797 кор. 53 сот. 5. Інтерпеляциї членів. Право голосованя мають ті члени, що зложили повний удїл. Перед зборами о годині 8-ій рано відбуде ся Богослуженє в Церкви Успенія Пресвя. Богородиці. Просить ся о численну участь. — *Дирекция.*

Рентґенівскі очи. В місті Сут Брентре, мешкає 12 лїтний хлопець, Леонель Брет, що від'значаєть ся незвичайною приметою. Видять через непрозрачні тїла без помочи промінїв Рентґена. Факт стверджений першими лїкарскими новагами, бо з хлопцем роблено в тім напрямку ріжні досьвідченя. Не тільки показує докладно, в якім місци є пр. зломаня кість, але навіть доколи поправляє лїкарів. І так н. пр. підозрівано, що одна дитина хорує задля того, що пійнула монету. Малий Брет, оглянув дитину і заявив, що нема в жолудку нїякої монети. Як дитина умерла, переконали ся лїкарі, що причиною хороби і смерти була зовсїм инша хороба. Щоби бачити через непрозрачне тїло, концентрує сей незвичайний хлопець цїлу свою увагу на даний предмет, так, що в тій хвилї не бачить округ себе нїчого, навіть денного сьвітла. Тому здаєть ся, що воздух переповнений іскрами барви блїдо-зеленої, що осьвітлюють даний предмет. Підчас оглядання заховує він цїлковиту притомність, але кождий сказав, що тріває поверх пів години, страшно його мучить. Родичі хлопця оповідають, що як він мав девять лїт і одного разу бавив ся рукою батька, нараз клинув, що видить внутр руки. Лїкарі не можуть собі вияснити сеї феноменальної прикмети. Стверджено анальоґічну подібність між блїдо-зеленими іскрами, які бачить хлопець, із сьвітлом, яке дають промінї.

В справі трунви. Оригінальна справа занимає тепер публичну опінїю в Цюриху. Недавно міські власти дістали пропозицию, аби замість деревляних трунвів, запровадити трунви ґіпсові, що більше сприяють розкладови тїл в землї. Звичай принял ся, але найшов великих ворогів то є столярів і фабрикантів деревляних трунвів. Сї панове вносили тепер петицию до маґістрату, щоби він казав горожанам, аби вернули до давного, випрактикуваного віками звичаю і заборонив ґіпсову новість. Маґістрат відкинув петицию, і в виду сього на нове, що виробляють трунви з дерева хочуть заапелювати бо т. зв. референдум (народного вотум), яке має рече, що для небіщиків лїпше, чи трунви з ґіпсу, чи з дерева.

Джума в Індиях. Се страшна хороба страшенно нищить індийску людність. Льондоньске медичне письмо Lancet подає переражаючі цифри — 32.000 случаїв смерти в протягу одного тижня. Се число перевисшає всї дотеперішні. Найстрашнїйше поле джума в богатій провінциї Пенджаб, де умерло 16.837 осіб; бомбайска президентура займає друге місце: там умерло 7.268 осіб, а бенгальскій 3.628 осіб. В обох індийских столицях також розпучливе положенє — число померших виносить в Калькутї 816, а Бомбаю 1.583. Инші більші міста, як Лягора, Умбале, Патна і т. д. також дїтинем заразою. Lancet виказує, що джума підчас побуту на сьвіжім воздусї є мало небезпечна і що головним єї розсадником є устрій домів в Індиях, що кинть собі зо всїх гіґієнічних засад.

Подяка. На конвертї тов. учителїв і учительок в Чернівцях дали наддатки: посадник барон Кохановский 20 корон, заступник посадника д-р Райс 10 корон, краєвий інспектор Тумлїрж 20 корон і проф. Бітнер 4 кор. За се складає комітет сердечну подяку.

Подяка. На православну дївочу бурсу жертвували отсї вп. пані і пани: Іларія Западюк з Міліїв 2 кор., Ольга Западюк з Міліїв 2 кор., Василь Западюк із Міліїв 2 кор., Василь Турушанко 2 кор., Павлин Андрюк 2 кор. Разом з попередними 34 кор. Членські вкладки вплатили: Теофіл Реус і Василь Черский. — Сердечний спасибіг.

Михайло Кроколїв, касиєр.

Малий фейлетон.

Г. Коваленко-Коломацький.

Маячня.

Я в морецї кохаю ся...

Страшний, безпросьвітний люблю в морок... Я прагну тебе! Я прагну тьми! Тієї тьми, що обіймає мозок, тієї тьми, що тлумачить думки...

Нехай женуть ту тьму! Нехай кленуть єї! А я єї кохаю...

Безпросьвітна темрява — найкращий час мого житя. Час темряви робить мене щасливим, час темряви окрашає мені житє... Один лиш він тримає мене на сьвітї!

Що-б мав я робити, коли-б той морок зник? Де-б мав я подїти ся, коли-б всеж сонце лиш що хвилї сьвіт свій на мене?... Пекельних мук зазнав би я тоді. Страждаючи, до божевільства-б я дійшов!...

Морок... Темрява... Пітьма... Мої вохані! Ох, як я вас кохаю! Ох, як люблю я вас!... Одні лиш ви житя мені даєте!... Ви лиш одні щасливим робите мене!...

Я чув людий, котрі кохають ся в вірнаї. А хто більше щастя зазнає: вони в вірнаї, чи я, кохаючи ся в пітьмі? О, певно я! О, натуральне я! Я, я найщасливійший!...

Аж ось надходить вечір... Смеркати починає... А далї темно, морок, безпросьвітна темрява... Пітьма геть чисто все опанувала, немов серпанком сьвіт увесь оповила...

Поневічений... Зверпований за день простую я до ліжка. Хвилина ще й моя кохана мені обійми простягає: хвилина ще і нам я над нами!

Повіки склипають ся... Мозок не функціонує... Нерви заспокоюють ся й час раювання настає. Найвисше раювання!

І щастя се дає мені лиш морок, нїхто як морок! Я почуваю се!

Часами мозок, що нам світь вступає — притомність враз вертає ся до мене. Ах... Болче мені стає тоді... Стискає груди біль... Розпука рве серце: я знов побачу сонце сьвіт, той сьвіт що нївечить мені житя... Я надо плакати з розпуки... Мине якийсь там час, і зникне темрява від мене, і знов зволе сонце сьвіт... Знов буду бачити я людскі страждання... Я знов почую брязкіт найдавніх, в яких кованих люди...

Ах, нащо те сонце?... Нащо той сьвіт?... Не треба сьвіту! Не треба сонця! Хай вічно буде тьма! Хай морок лиш панує надї мною!... Пітьма! моя ти ратовнице! Коханий морок, визволитель мій! Прийміть, прийміть хутчіш мене в свої обійми! Нехай зазнаю ще в осолоди!...

І морок... вчув мої благання. Немов пестлива мати, знов темрява вколисує мене, сплинає знов мені новіки і дивні чари навіває: сьвідомість кидає мене і... засипаю я.

Засипаю? Се сон мене щасливим робить? Моє часове раювання іде від сну?...

„Се він, се він усуває тобі що-денні турботи; неістимувана часове від нього йде!“ — хтось шепотить мені таємно.

А морок? А темрява? Хиба вони тут не причинні?... Ой, ні-ж бо, ні! Спокуса прич іди! Я темряву кохаю! Я темряві вістану ся певний! Темрява, морок та пітьма — ось вірні мої супутники в житю й по смерти...

НАУКА, ШТУКА, ЛІТЕРАТУРА.

Гостинець чемним дїточкам ч. 4. Видане черновецкої філії товариства „Руска Школа“. — Цїна 6 сот. — Замовляти в Іларія Карбулицкого, учителя в Мамаївцях на Буковинї.

Зміст сеї книжочки такий:

1. До дїточок (вірш С. К.). 2. Портрет Омеляна Поповича. 3. Омелян Попович (житєпись І. К.). 4. Рідна хата (вірш Ом. Поповича). 5. Як циган випратував ся від смерти (сьміхованка В. Кукелки). 6. Не дрочи ся (вірш С. К.). 7. Баба Хороцованиха (оповідане М. Дашкевича). 8. У школї (вірш Івана Захарка). 9. Як Безглуздівцї мали станцию (сьміхованка І. Воробкевича). 10. Боже з неба високого (вірш О. Фельковича). 11. Господар і злодїй (сьміхованка І. Лакуста). 12. Умираючий тато до своїх дїточок (вірш І. К.). 13. Дурний Іванко (сьміхованка І. К.). 14. Сьмішне. 15. Рускі народні приказки і пословиці. 16. Загадки (зібрав І. К.).

Книжочка дуже гарна, має повний аркуш друку (32 сторін), дає ся кождий 11-ий примірник даром і оплачує ся порто. Тому зволять Вп. Товаришки і Товариші не відноситись байдужно до сего видавництва, але як найгорячійше підтримувати єго морально і матеріяльно.

Заразом чує ся редакция спонукана всїм Вп. Товаришкам і Товаришам, що до тепер так ревно занимались ширинем сих книжочок зложити в сїй дорозї найсердечнїйшу подяку із тим запевненем, що їх праця не виходила лише на користь самого видавництва, але на користь всего народу, на користь ширеня просьвіти між нашим темним народом.

Отже просимо всїх Вп. Товаришів, щоби кореспонденцийною картою повідомили редактора, кілько примірників вислати на їх руки.

Телеґрами „Буковини“.

Львів, 19. мая. Передвчера відбули ся тут і в Краєвої великі социялїстичні збори проти розрухів антиєврейских в Кишеневі.

Будапешт, 19. мая. Наслїдком авдиенциї Анонїого у цїсаря, яка тревала більше як годину, уважають деякі дневники справу хвилево полагодженою. Одна з сего ще не слїдує, аби прийшло до згоди в угорскім соймі, бо Кошутівцї заповідають дальшу обструкцию в соймі.

Париж, 19. мая. В многих церквах прийшло вчера до бійки між католиками а вільнодумцями, при чім зістало багато осіб ранених.

Прага, 19. мая. Вчера відбув ся тут похорон бувшого міністра рільництва ґр. Ледебура. На похоронї був яко представитель правительства п. міністр. Джованелї.

Константинополь, 19. мая. Доносять урядово, що войска турецкі займили вже місто Інєн. — Альбанцї ставили опір войскам турецким, але по короткій борбі віддали ся і просили о ласку султана. Гадають, що занятє Інєну спинить альбанську ворохобню і зломить їх опір против реформ.

Софія, 19. мая. Князь Фердинанд приймив димісию кабінету Данева і поручив утворити новий кабінет ґен. Петрованови.

Належитість за Оголошення за один раз:

Цїла сторона коштує 30 К. — Одна третя сторони через цїлу ширину 10 К. — Пів сторони 15 К. — Чверть сторони 7 К. 50 с. — Одна осьма сторони 3 К. 75 с. — Одна шістьнаста сторони 1 К. 88 с. — **Дрібні оголошення** (в шпальтовій ширині стрічок) по 4 сотики за верш. — При більшаразових уміщенях опускаєть ся на пів процент після скількости уміщеня.

Склад товарів Б. Бальтінестра молод.

Чернівці, улиця Головна-Енценберґа ч. 3.

Склад ц. к. упривілейованої фабрики товарів з альпани і хіньского срібла В. Бахмана і Сп. у Відни.

Поручає на лїто наймоднїйші артикули в найбільшім виборі.

Парасолї	наймоднїйші шовкові фарбовані не линючі, пішовкові фарбовані і темні, гладки білі, Entout Cas чорні: для дївчат і дїтий з мережкою і доцені для пань і панів.
КАПЕЛЮХИ соломні і фільцові **шапки.**	**Самостійна продаж** з ц. к. надвірних фабрик J. Heinr. Ita у Відни, Josef Richter & Schur в Ґрацу Borsalino Gina & F.to, Giovanni Panizza і E. Cattaneo в Італії, як також з инших визначнїйших фабрик тутешних і заграничних. — Для дам шортові анґлїйскі капелюхи: для панів і хлопців наймоднїйші соломові і фільцові до виходу і на що день. Фільцові чорні і в инших фарбах, мягкі і тверді, на лїто легонькі (35 ґрамів) в ріжних цїнах. Шапки для пань, панів і дїтий.
Обув для дам панів і дїтий.	**Самостійна продаж** з найвизначнїйшої фабрики черевиків Антона Чапека у Відни (Chevreaux Schuh-Fabrik), і з инших фабрик. Черевики з червоної, брунатної, жовтої, сивої шкіри як також з липеру до шнурованя і на ґузички під черевики Laven tennis; системи Др. Лямана і ес. Кнайпа — Черевики до ґімнастики і. т. д.
Екскізита	в мужеских кравацтвах найлїпшої анґлїйскої сорти, в білю ніжноволної сорти як: з дефіор, піки, батисту, тіфону і. т. д. — Ваші прибори для панолїтників. Кастаники до колеса, панчохи, сорочки сїтові і. т. д. Рукавички Glacé, Chair, шовкові для пань, панів і дїтий. Дамски поясні, шнурівки ланцушки Lorgnon, ґудзики до манжетів, всяка біжутерия і товари з бронзу.
Всякі артикули до подорожи.	Ріжні куфри, палїци. Пледи, на ремінцї, футерали до парасолїв, кошики на харч, мошонки, коци, подушки пуделка на капелюхи і. т. д. (ріжна сорта).

Замовленя з провінциї виготовляють ся сейчас.

Красне, добре і дешево.

Улиця Ратушева ч. 6 Готель „Централь“. — Перед тим — Улиця Ратушева ч. 6 Готель „Централь“.

МАРКУС ФУРЕР

Кождого сезону **НОВОСТИ** для панночок і панів. Новости: з Жакетах, кожушках і плащах з найлїпших штофів віденьских і берлинских і пальтів.

Магазин одягів дамских і мужеских **Чернівцї** ул. Ратушева 6. Готель „Централь“ (в льокалю Якова Гольда)

ВСЇЛЯКІ ЗАМОВЛЕНЯ виготовляють ся сейчас.

Одяги для панів, хлопців і дїтий. **Загортки, ульстри і шляфроки.** Футра овчарні і до подорожи і всїлякі в сю галузь входячі артикули з первородних хобрин.

Красне, добре і дешево.

Красне, добре і дешево. — Красне, добре і дешево.

Перша буковиньска

специяльна робітня обуви і ортопедичне заведенє

ІВАНА ДІКА

абсольвента майстерского курсу ц. к. технольоґічного ремесленного музея у Відни, і заприсяженого судового знатока

поручає

ВЕЛИКИЙ СКЛАД ОБУВИ

найновійшого крою для пань, панів і дїтий.

Замовленя виготовляють ся сейчас в заграничних цїнах.

При замовленях з провінциї посилаємо, або приладгу з'ужитий черевик на міру.

Чернівцї

ул. Руска 11, а Філїя ул. Ратушева 17. (під „золотою Грушкою“).

7 (—)

Г. ФАЙЛЕР

усувач нагніток

Чернівцї, ул. Руска 8.

8 (4—7)

Православний

! МОЛИТВЕННИК !

Доносимо до загальної відомости, що вийшли **„короткі православні молитвенники“**, видані товариством „Руска Бесїда“. Купувати можна в нашій Папірнї (улиця Петровича ч. 2, Чернівцї). Цїна примірника в гарній оправі 24 сотиків (12 кр).

(9—6)

Найновійші Schulversäumnisse получити можна в друкарнї „Рускої Ради“, в Чернівцях **улиця Петровича ч. 4.**

І. Ґет, механик

Чернівцї, улиця Панська ч. 26

виконує

всяні інсталяциї і репарациї телеґрафів, телефонів, громоводів, електричного сьвітла.

Репаратури машин до шитя і писаня, як також лїкарских і фізикальних інструментів.

Репаратури, нікльоване і емайльоване бісиклїв і. т. д.

Всї репаратури як і роботи, що входять до сього фаху, виконує скоро і дуже старанно.

9 (3—10)

Замовленя з провінций виконують ся як найскорше.

Просьвіт промінями Рентґена.

Лїченє сухо-горячим повітрем

подаґри, ревматизму, люмбаги (пострілу) Іехіаса, невральґії, болю в суставах, нарви і спухлизни.

Апарати сухо-горячого повітра (Системи д-ра **Райфлєра**), що прикладають ся до слабих частий тїла, уможливлюють найвисші температури з всякими формальними методами, а через те й найкрасші успіхи в лїченю і навіть застарілих слабостий. Значно усмирає біль. При лїченю є цїле тїло вільне опрім слабого місця, тому можуть його зносити і ті, що терплять на серце, на конґестиї і астматики. Лїченє може відбути ся і в помешканю пацієнта.

Купелї в електричнім жаровім сьвітлї против слабостий, як зміна материї, подаґра ревматизм і против затовщеня.

Др. Г. ХАЄС, Чернівцї, улиця Почтова число 5а.

(3—10)

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає Іван Захарко.

З друкарнї товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

Ч. 55. Чернівцї, пятниця дня 9. (22.) мая 1903 р. Рочник XIX.

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ що середи, пятницї і недїлї, з тижневим додатком „РУСКА РАДА“.

Редакция адміністр. і експедиция при улици Петровича ч. 2.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациї неопечатані вільні від оплати почтової.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“ разом з „Рускою Радою“:

на цїлий рік	20 К.	— с.
„ пів року	10 „	— „
„ чверть року	5 „	— „
„ місяць	1 „	70 „

Поодиноке число „Буковини“ 16 сотиків.

Передплата і належитість за інсерати платні в Чернівцях.

Рада державна.

Засїданє з дня 20. мая с. р.

По відчитаню внесень і полагодженю вільних формальностий пос. Бянкіні заняв слово, щоби відперти поставлене собою нагле внесенє в справі подій в Хорватиї, викликаних самоволею хорватского бана. Ті події порушили також учуть Словінцїв тим більше, що правительство домагає ся висланя військової помочи з Любляни против Хорватів. Бесїдник говорить зразу по хорватски, відтак в німецкій мові обговорює ширше послїдні події в Хорватиї, оголошенє нагляго суда і завішенє судових гарантий в цїлих округах. Число ранених в Хорватиї виносить вже звиш 1000, а убитих 19, хотяй, як твердить бесїдник, Хорвати нїгде не провокували.

Презес кабінету др. Кербер в рішучий спосіб відпирає закиди против заграничних (се є угорских) урядників, які не можуть боронити ся. Що дотичить австрийских властий, др. Кербер рішучо виступає против тверджень Бянкіного, як безпідставних.

Пос. Дик заявив, що Молодочехи з симпатиєю слїдять борбу Хорватів за свободу і будуть голосувати за внесенєм. Пос. Житнік запевняє Хорватів що-до симпатий Словінцїв. Пос. Форі обговорює відносини в Хорватиї і виступає горячо против мадяризациї. На сїм закінчено дискусию і вибрано ґенеральними бесїдниками пп. Хоца і Вуковича, після яких промовляв ще посол Бянкіні.

В голосованю нагляго першої части внесеня відкинено, бо Кело польске голосувало против, нагляго другої части принято, а Поляки голосували за нею. Одно: віцепрезидент Кайзер пересчитав сю обставину; оголосив і другу часть перепаношою. Се викликало велику бучу на словіньских і ческих лавках. Посли били об пульпіти і кричали до Кайзера: Abzug! доки серед гамору віцепрезидент не справив своєї ошибки. Опісля принято також мотіви другої части внесеня, де взиває ся правительство, щоби подало причини, які спонукали его до арештовань і виточеня судового слїдства словіньским друкарням в Любляни.

Недїлїшний відпочинок. В дискусиї над сим предметом заняв слово пос. Еленбоґен, який виказував, що се, що хоче упорядкувати правительственне предложенє, фактично вже істнує від вісьмох лїт, а подекуди робить крок в зад, бо деяким промисловцям дає можність осягнути позволенє на скороченє недїлїшного відпочинку, не зважаючи опінії виділу товариства помічників. Бесїдник жадає повного відпочинку в недїлю і виступає против німецкої людової партиї за християньско-социяльної, які оставили своїм членам свободу голосованя над сим внесенєм. З сеї причини приходить до великої бучі межи социялїстами, а німецкими людовцями і особистої лайки між пп. Штайном а Еленбоґеном. Вкінци бесїдник ставить резолюцию о заведенє відпочинку по трактирах і просить палату в ухваленє цїлковитого недїлїшного відпочинку. (Оплески социялїстів). На сїм перервано засїданє; слїдуюче в пятницю.

Вісти з цїлого сьвіта.

— *До ситуациї.* Як доносить, палата послів відбуде в сїм тиждни два засїданя. На дневнім порядку стоїть дальша дискусия над законом о недїльнім відпочинку. В пятницю має прийти під нараду також нагле внесенє пос. Бянкіного в справі розрухів в Хорватиї. Гадають, що угодова комісия покінчить свої працї до дня 15. черпня. — Є. К. Цїсар приймив в недїлю перед полуднем на доншій приватній авдиенциї президента угорского сойму гр. Апонїя. Принятє гр. Апонїя Монархом значно причинило ся до втихомиреня бурі на Угорщинї і можна мати надію, що оно стане початком успішної розвязки нинїшного непевного положеня. — До Відня прибув австро-угорский амбасадор в Петербурзї бар. Еренталь. Зачувати, що в часї его побуту у Відни відбудуть ся наради над відновленєм торговельного договору австро-угорскої держави з Росиєю. — На пополудневім засїданю польского Кола в суботу здав пос. Мойса справу з конференциї, яку мав з п. міністром рільництва бар. Кадем що-до деяких жадань Кола. І так 1) в справі призначеня деяких просторів в державних лїсах на продаж і то без посередництва, п. міністер обіцяв то жаданє узглядня ти. 2) Материял для погорільцїв має бути проданний з лїсів по знижених цїнах і коли можливо на сплату ратами. І тут так обіцяв п. міністер свою поміч. 3) В повітах убогих в дерево, треба устроїти склади дерева на паливо, аби убоге населенє могло набувати паливо в менших скількостях по цїнах низших як торгові. Та справа наже ся зі справою зелїзничих тариф і п. міністер обіцяв порозуміти ся з п. міністром зелїзниць. 4) Що-до справи виарендовуваня пасовиск і полонин, розходить ся о те, аби їх не винаймати підприємцям, лише поодиноким господарям. 5) Правительство має постарати ся о то, щоби гроші придбані з пропінациї, обернути на закупно лїсів. І тут обіцяв п. міністер розважити ту справу.

— *Боротьба польского „Кола“ о удержаванє північної зелїзницї.* В „Колї польскім“ відбуло ся в суботу пополудни важне засїданє, на котрім полагоджено конфлїкт деяких послів і преси з президиєю „кола“. Показало ся, що напасти польскої преси на „реґіментаржа“ були чистою інтриґою, так само як інтриґою і брехнею була вість пущена про уступленє Пентака. Передовсїм Пентак на засїданю сам заявив, що він анї не думав уступати та що нїколи не говорив про ске-небудь непорозуміне з презесом „кола“. Також і напасти на Яворского показали ся неправдиві, бо Яворский упевнив, що анї разу не конферував в справі удержаваня північної зелїзницї з Кербером без сьвідків з прочих членів парляментарної комісиї а переговори з правительством що-до речення удержаваня тревають доси. Коли взяти на увагу обі повисші заяви, то можна сказати, що опозиция против Яворского і Кербера зааранжована Козловским і Пінїньским, рішучо облямувала ся. Оба інтриґанти думали, що прийшла догідна хвиля для їх намірів і розпочали „акцию“, користаючи з того, що переговори Яворского з Кербером о удержаванє північної зелїзницї ідуть тупо і не довели доси до нїякого результату. Козловский поїхав тому до Відня і там зорґанїзував кампанїю для поваленя Яворского а переформовани на презеса „кола“ всеполяка Ґломбіньского, а гр. Пінїньский розпочав знов акцию зі Львова, хотячи пімстити ся на Яворскім і Кербері за те, що спричинили его димісию. Та інтриґи, як бачимо, не удали ся і скомпромітували лише польску пресу і польске „коло“. З Відня прийшов вже в пятницю „Wink“ до польских дневників, щоб здержали ся з кампанїєю а всї противники „кола„ тріюмфують, бо показало ся, що „коло“ не є в собі солїдарне, та що в тім „колї“ засїдають люди,

Наука і народна просьвіта.

Реферат *Осипа Безпалка.*

Взявши річ з найблизшої точки погляду присвоїть собі той, що розпоряджає певним запасом знаня, котре веде безперечно до деякої зиравности, яко через те саме більшу продуктивну здібність. Сим осягне робітник більшу плату, а властитель продуктивних средств — говоримо про хлїбороба і його землю — з'уміє видобути з них більше і красших продуктів. Сим способом прийде робітник, коли не до материяльного капіталу, то до такого, який йому нїхто не вкраде, а властитель, коли не помножить своїх продуктивні средства, то бодай вдержить їх в своїм посїданю і не згине в борбі о істнованє. Та розвитєм і успіхи наукової цивілїзациї иньші в народї, що занимає ся промислом а в тім, що обробляє землю. Коли проґрес наукової цивілїзациї в індустриї лишає по собі два слїди, з котрих перший робить робітника слугою машини не вливаючи на його ум, а навпаки затуманюючи его, а аж друга новійша фаза робить його паном машини, бо він мусить добре пізнати нїзу техніку машини, щоби нею правити, то розвій цивілїзациї в земледїльстві вже відразу вплинув би на інтелїґенцию хлїбороба в дуже хосенний спосіб. Наш хлїбороб управляє в дуже примітивний спосіб землю і вдоволяє ся плодами своєї працї, бо він і не такий вибагливий що до житєвих умов і жиє своєю вистою дає йому спосіб утримати ся яко тако на ногах. Тому-ж він не думає богато о поліпшеню управи своїх продукцийних средств. Та скоро пізнане фізичних і хемічних законів і сил елементів, поставило би його зараз на ноги що до материяльного хісна а такі реформи вплинули би і на його „твердий чорен“ і він не числив би ся до найретрограднїйших і для культури найтяжше приступних елементів. Тай далеко лїпше було би, коли би наука показала йому дорогу до вимеку техніки і всїх тих сил, що лежать ненарушені в природї, а нїж голод і холод тай новий пан, що пиняжує його власні сили. Удосконаленє продукцийних средств разом із підненєм духового уровня цїлого робучого люду віднесли би також незалежність і самоповагу в кождій одиницї з народу. Почуте материяльної і моральної солїдарности поодиноких клас і робучих верств зміцнить ся і ми ступимо знову крок наперед в тисячлїтному розвою людства.

Отсе були би особисті користи, котрі плинуть із популярно-наукової осьвіти, перейдім тепер до загального добра, приглядаючи ся вперед її материяльним наслїдкам. Наука приносить нам, відкриваючи закони природи, нові жерела богацтва, які не належать виключно одиницям, і які не можна видерти жадній одиницї її загалови. Сї богацтва становлять приміром уголь камінне, за поточию яких порушують машини, металї видобуті із руди і т. и. Наука подала нам своїми глубокими теориями нові жерела богацтва: вода, що спливає із гір в дали є не аби яким жерелом сьвіжої енерґії; тепло сонця і внутр нашої земелї кує нають в собі, як твердять модерні фізики, далеко більші жерела енерґії.

Та наш хлїбороб не знає, напуваючи свою худобину в сїльскім потоцї, які нові жерела поліпшеня його биту криють ся в силї бігу сего потока, зробленючи свої змозолені руки не знає, що техніка придбала иньші сили до обробленя землї, та йому треба лише подати свою змозолену руку другій і третій змозоленій руцї і заощаджуючи час і здоровлє міг би він далеко красше спорядити свою землю машиною. Сим і там лежать облогом великі, хоч тепер і неплодовиті канали землї, які лише чекають милосердних рук, котрі би їх „обчистили та наповнили“, та рукою водить чоловік, а коли в него знаня дасть Біг, то він не поведе її туда, куда треба. І коли ніх подібними або далеко гіршими природними обставинами несе земля західно-европейским хлїборобам в десятеро тілько що нашому, і він посьвячує богато часу своїм духовним потребам, то наш хлїбороб не може прийти до материяльного ні культурного добра.

Отже пізнанє теперішної материяльної культури і законів, після яких она розвиває ся, се є одна мета популярно-наукової осьвіти. Хосен, який з сього випливає не є виключно індивідуальний, він є колективний, призначений для цїлої нациї, бо продуктивна сила все більш розвитої індустриї і рільництва спочиває на збільшенім вимеку природних енерґій, через що мусить рости загальне богацтво. В слїд за сим іде постоєнє по лїпшене материяльних умов людского житя. З сего віднесе хосен і найбіднїйший і партість сего видає вождому в очи, котрий порівнює суспільний стан нашої епохи із суспільним станом минувших столїть. Не хочемо сим сказати, що нема в сегодняшній суспільній орґанїзациї багато надужить і багато несправедливостий... Але людство стремить за помочию безнастанної працї науки до того, щоби зменьшити суму і обсяг сих надужить і несправедливостий.

При відчитаню сих гадок в учительскім кружку нагадує ся мимоволї теперішний стан нашого учительства. Наука була все перша на боєвищи, коли ходило о борбу з темними силами. Слуги науки були тими Прометеями, що зачали заходити ся около того, щоби оживлюючий і просьвічуючий огонь понести під стріху і найбіднїйшого робітника. Так повстали народні школи. Хоч як безмежно важна є ся інституция в суспільнім житю, то не мало треба було борби, щоби її яко тако привести до житя. Та народна школа іще й тепер не стоїть на висоті своєї задачи, се признає кождий. А головну хибу шукати в тім, що її материяльний а по більшій части і інтелєктуальний стан людий, яким повірюють ся до виховання найкрасший цьвіт суспільства, не відповідає сїй великій задачі. І тепер учительский стан боре ся о поліпшенє свого биту. А коли хочемо на річ зовсїм об'єктивно дивити ся, то мусимо признати, що учительска справа поступає і буде поступати зав-

готові для особистих справ до найпогамійших клевет і інтриґ. — Щодо удержаннєня північної зелїзниці, о котре „колу“ нельми розходить ся, то справа стоїть так. Коло напирає, щоби правительство удержанило північну зелїзницю вже з роком 1904, а правительство сего сповнити не хоче, раз тому, що еще за Дунаєвского приняло дотично часу неудержаннєня зобовязаня супроти Ротшільдів, а друге тому, що против удержаннєня заявляють ся моравскі і шлезкі Нїмцї, побоючись, що Поляки при своїх впливах вимискають удержаннєне для веденя польскої пропаґанди на Шлеску і Моравії. І нема сумнїву, що Поляки в напорі на правительство мають і тоту послїдну полїтичну „цїль на оцї“, бо так само управу зелїзниць вимискали вони в цїлих польских також на Буковинї і в Галичинї. Свого часу до дирекциї в Станиславові вербовано урядничий персонал тихцем аж в Кракові і принимано на службу Поляків з західної Галичини „на ґвавт“ навіть без кваліфікаций, а тепер дійшло до того, що Русинів поперенощено на Мазури а на шляхах східної Галичини і Буковини годї найти урядників і службу, що говорила би по руски. Що отже анальоґічно може стати ся на Шлеску і Моравії, о тім — судячи з практик в Галичинї і на Буковинї — годї і сумнїватн ся.

— *Відозва полудневo-славяньских студентів.* Полудневo-славяньскі студенти у Відни скликали в пятницю віче до салї католицкого касина. На тім вічу ухвалили видати такий маніфест: Вже найвисший час, щоби ми, полудневo-славяньскі академики з Австро-Угорщини та инших славяньских країв, заняли голос в справі наших братів в Македонії і Старій Сербії, де они на ганьбу цїлої Европи ще нинї стогнуть під ярмом в тяжкій неволи і де Турки знущають ся над ними. Тому ми, полудневo-славяньскі студенти, почуваємо ся до обовязку звернути увагу всїх культурних народів Европи на надмірно сумні відносини, викликані самолюбним поведенєм деяких держав. Мусимо з жалем ствердити, що наші полудневo-славяньскі посли не поінформували у відповідний спосіб культурної Европи про варварства Турків і не заапелювали до неї з причини проливу крови наших братів турецкою дичею. Також мусимо напитнувати поведенє деякої частини праси, а особливо N. Fr. Presse, котра прямо торгує народами і племенами. Вкінци студенти апелюють до цїлої культурної Европи, щоби варварскій господарцї Турків пробила конець.

— *З анґлїйского парляменту.* В анґлїйскім парляментї в часї дискусиї над буджетом маринарки звернув нос. Робертзон увагу на то, що анґлїйске правительство має намір видати на будову нових кораблїв тілько, кілько Франция, Росия і Нїмеччина разом і зажадав, аби правительство зменшило ті видатки. Заступник мінїстра Дїльке заявив на то, що порозуміє з иньшими державами для зачеханя уоружень в дорозї договорів викликали би скорше війну, ніж довело би до згоди. Однако Франция, Анґлїя і Росия могли би розглянути ту справу, а тодї хоч би Нїмеччина не пристала на зменшенє уоружеля, то ті три держави могли би видатки на армію зменшити.

— *Балкан.* Після урядового справозданя турецкого правительства, з жертв послїдних подій в Монастирі еще 13 тяжко ранених лежить в шпитали, а 11 легко ранених в вязници. По більшій части суть се Греки. Хоч розрухи не повторили ся, торговля і рух в цїлім вілаєтї станули. — Під Дебабатом дня 13. с. м. Альбанцї з далека острілювали турецкий табор. Турецке війско знищило також 7 сел опозицийних Альбанцїв. Епископа Струмицї, Герасїмова візвано, аби виїхав з міста, бо власти не будуть его більше узнавати. Епископ заявив, що без наказу церковної власти свого становища не покине. Від сеї пори стоїть під строгим надзором, а так само болгарский екзарх. — Лямбедорф мав одному дипльоматови в Петербурзї сказати, що теперішне положенє на Балканї цїлком не є грізне і балканьска буря не викличе нїякого европейского конфлїкту. Росия буде дальше провадити свою дотеперішну полїтику. Однак, колиби прийшло до інтервенциї Росиї на Балканї, чого Росия не бажає собі, то Росия певно не буде інтервенїювати в користь балканьских Славян, тілько буде думати о своїм власнім інтересї і о користях для себе.

— *Хорватскі демонстрациї.* З місцевостий Драґа і Портове доносять о демонстрациях против угорских гербів, уміщених на публичних палатах. Демонстранти кричали pereat під адресою хорватского бана і в многих місцевостях знищили телеграфічні і телефонічні получення. Між стациями Плисе і Мєя зелїзничий тор забарикадовано камінєм так, що товаровий поїзд мусїв станути, а коли зачало ся бомбардованє поїзду камінєм, поїзд мусїв вернути. З иньших місцевостий також доносять о розрухах. В Осеку арештовано одного сьвященика під закидом підбурюваня против мадярскої нациї. — До Відня вибирає ся депутация визначних Хорватів з цїлої Хорватиї, котра буде просити цїсаря о авдиенцию, коли ему представити правдиве положенє в Хорватиї. Коли би депутация не дістала авдиенциї, звернє ся до полудневo-славяньских послів з просьбою, аби они на специяльній авдиенциї представили правдиве положенє в Хорватиї. — В місцевостях Букарі і Чепулез заміщено дїяльність окружних судів за надужитє урядової власти. Вісти о заведеню наглих судів в кількох округах суть не правдиві.

— *Італїйский унїверситет.* Студентске віче і міска рада ухвалили протест против подій в інсбруцкім унїверситетї, застерегли собі право до власного в Тересї і домагають ся, аби до хвилї его отвореня італїйскі студенти мали на унїверситетах такі самі права, як студенти иньших націй. Міска рада поручила своїй президиї робити дальші кроки о заснованє італїйского унїверситету. Словінець Рябар прилучив ся до сих ухвал.

— *Заговор против Анґлїї.* Полїция попала на слїди широкого заговора, котрого цїлию є нищенє кораблїв. Осїдком орґанїзациї є Чікаґо. На чолї стоїть Росов. Відкрито льокаль, в котрім Росов мав пекольні машини. Єго підозрівають, що він вже давнїйше знищив кілька кораблїв.

Звіт

Товариства взаїмних обезпечень „Днїстер“ за X рік адміністрацийний (1901).

(*Конець.*)

Приходи Товариства без доличеня фондів перевесених з року попередного виносили 1,161,016 к. 30 с. і суть в рахунку висів і страт в рубриках IV, V і VI подрібно і ясно вичислені.

Видатки на нарад, разом з провізиєю аґентів, виносили без потрученя звороту з Товариства реасекурацийного 246.312 к. 79. сот. т. є 23·7 проц. суми премії і суть в рахунку страт і висів в рубрицї II. подрібно подані.

Кошти закупна інвентаря виносили в 1902. р. 3.652 к. в попередних лїтах видано на інвентар і амортизовано 14.916 к; загально отже кошти інвентаря амортизовані 18.568 к.

Фонд резервовий побільшив ся в т тім роцї о 70.526 к. 62 с. і виносив з кінцем X. року адміністр. 456.929 к. 45. с.; приходи фонду резервового були: 16,116 К, з додатків від членів 47.610 к. 14 с., з дробів відшкодовань 245 к. з прочих дитків і звор. відшкодовань 319 к. 73 с., з непідмитих зворотів премій 6.235 к. 75 сот., разом як висше 70.526 к. 62 с.

До резерви премій придїлено 64.918 к, через то піднесла ся резерва премій на 270.145 к. і виносить 50 проц. власної премії; попередного року виносила 43% премії. Рівночасно з розвоєм Товариства уважаємо пожаданим доповняти щорічно і побільшати резерву премій, — щоби Товариство було приготоване і забезпечене достаточно на гірші лїта.

Фонд емеритальний побільшив ся з суми 47.753 к. 76 с. на 70.756 к. 54 с. т. є о 23.002 к. 78 с., = 44 проц. від суми платнї сталих урядників в р. 1902; тут визнаєм: вкладки урядників 3.738 к. 59. с., доплати від Товариства 15.393 к. 73 с., відсотки власні 2.766 к. 61 с., висів на курсї цїн. папер фонду емер. 2.103 к. 85 с.

Резерву специяльну побільшилисьмо о. 7.000 к. і виносить з кінцем року 13.000 к.

Всї ті фонди і резерви уміщені в нуніярних цїнних паперах; виказ всїх цїнних паперів поданий особно при білянсї; в виказї залишено відріжнюванє паперів фонду резервого, а також купони від них почислено до загальних приходів Товариства, згідно з § 9, затвердженого в р. 1902 статута. Сума цїнних паперів виносить номінально 814.800 к, а після вартости курсу 803.186 к.

Зискану на курсї паперів суму 22.705

дини праці модерної науки і народного виховання, що бе могучими валами із заходу на схід не минаючи нашу зелену Буковину.

Плеканє наук веде людский дух до абсолютного пошанованя правди. Плеканє наук полягає на законах. А було би по просту дитинством змінювати єї закони надужитєм і свавлею. Наука є найлїпшою школою моральної правдивости і скромности. Она є також школою духової волї. В сей спосіб розвиває ся наука у велику моральну силу, котра може змінити пошанованє людскої одиниці, і котра покликана показати сильні підвалини під суспільство будучности.

Взносість і гармонїя законів природи розвиває рівночасно моральний і артистичний змисл.

Люди, належачи до якої небудь верстви, стремлять через науку, що є для всїх однакова, з неминучою конечностию до нівеляциї суспільних кас, як також їх інтелїґенциї. Ся нівеляция не обмежує ся лише на поодиноких державах і поодиноких раси, бо наукові дослїди ставать безплатним несьвітним добром. Они ведуть до сего, що всякі претенсиї до порвеньства і безпідставних жадань самолюбів чи то з поміж одиниць чи націй, котрі сим самим будують поміж себе непроходимі мури, що ті претенсиї ослабляють ся і зовсїм нищать ся самі в собі так, що в души кождого замуєнє сильне корінє пізнаня загальної солїдарности.

Се також найдальше сягаючий і найвисший вислід, який можемо ожидати від популярно-наукових праць. Наука прецїнь вказує нам на те, що інтереси всїх людий на кождій области сходять ся, так в пносинах приватного житя, як також в публичнім житю. Кожда шкода зроблена одному народови або одній одиниці, є заразом стратою для всїх. Сей науковий погляд покликав всї европейскі народи в найновійших часах до праці над материяльним і інтелектуальним піддвигненєм своїм а заразом цїлої людскости. І не один нарід, що грав недавно ролю европейского паріяса, став побіч своїх возвишших панів до праці над самим собою.

А коли спімнемо історию українського народа з послїдних столїть, історию повну понижена страшних безправств заподїяних йому його сусїдами, коли погляднемо на його теперішнє піддвигненє, його рух вперед, який не спинять нїякі ворожі заходи, коли кождий з нас відчуває в своїм серцю кріпку віру в красну будучину нашого народа, то мимоволї спитаємо себе, що за сила піддвигнула наш нарід, що перед несповна півсотки лїт був іще цїлий слугою всяких панів, і поставила його вже тепер в ради иньших культурних націй. Ми відповідаємо — наука і народна осьвіта. Так, руский нарід збудила наука до житя, його підтримує наука в борбі о істнованє, тому кождий, що служить рускому народови, бажає йому здорового розвитку на кождім поли, той мусить заразом служити науцї і народній осьвітї.

Ми говорили про розвій змислу солїдарности у культурних народів. Солїдарність не є чистою абстракциєю. Она містить ся в суті модерних наук і она дає дорективу їхньому розвоєви. Але кождє наукове дїло є заразом колективним дїлом. Наука є колективним дїлом, яко зродила любов нова посьвятити учених для теоретичних і емпіричних правд. Ся любов сплїтає нерозлучно пошанованє правд із почутєм самопожертвованя.

Тому наука є в значній мірі дїлом миру, котре виповняє ся в користь і для щастя всїх. Наука мусить спочивати на взаїмній добрій волї тих, котрі знають, і тих, котрі учать ся, і на братерскій симпатиї всїх, симпатиї, котра спочиває на сьвідомости, що ми споживаємо сегодня плоди ґенерацій, які перед нами жили, а нашим обовязком є тепер, сю спадщину помножену полишити нашим наслїдникам.

Наукові правди розповсюднюють ся, тепер межи думаючими людьми і культурними нациями все більше і більше.

Те саме викликує справдешні стремлїни, усувати старі кривди, направити старі хиби. Та кривда і хиби не уступають добровільно. Ізза того приходить до непорозумінь і острих противностий помежи одиницями, класами, верствами, які в імени правди і волї добувають красну долю, а тими що тут замикають свої кишенї супротив нових жадань в імени одїдичених прав. Вплив науки певно буде руководити волею цивілїзованих людий, задаволяючи їх болї в мирний, справедливий але і певний спосіб.

Звертаю ся наконець до зібраних високоповажаних панів із зазивом: Нехай сих кілька слів висказаних в службі науки і народної осьвіти, будуть нашому учительству все провідною гадкою в его труднім званю. Маючи на увазї, яко люди повні ідеалів, культурне і матеріяльне добро того народу, якому ми свої сили посьвятили — а в певний того, що під сегодняшними услівинами ми з посьвяти вибрали учительский стан — стараймо ся оскілько наших сил яко піонїри загальної культури ширити народну осьвіту в нашім народі а нам певно удасть ся допровадити нарід до правдивої долї і прийде вперед час рівности і братерства всїх людий, котрі з'єднають ся в імени сьвятих законів спільної працї. Отсего ідеалу вчить нас модерна наука. Отсей ідеал виниїм на прапорі наших змагань. Тодї сповнять ся певно також і слова нашого великого духа: Усьміхнеть ся наша мати, заплакана мати...

к. приділилисьмо цілу до фонду на ріжниці курсу, котрий виносить тепер 24.089 к. 70 с.

Залеглости у аґентів в сумі 113.120 к. 37 с. представляють вартість нестягнених до кінця року премій за висланні аґентам полїси; сума та розділює ся на 973 аґенций (пересічно по 116 к. на 1 аґенцию) і находить своє покриттє в невикуплених полїсах; сума та є виравдї більша від тої, яка оставала з кінцем попередного року (98.637 к.), але се є оправдане збільшенєм суми премій сего року о суми 114.552 к. — Заплати премій через аґентів поступали правильно; в протягу сего року прислали аґенти 908.192 к. 08 с. т. є о 87.704 к. 10 с. більше як в роцї попереднім. Дирекция контролює аґентів через висланих урядників і делеґатів і пильно слїдить, щоби відсилка премій відбувала ся правильно. Через те не заходила потреба відписувати більше як суму 766 к. яко неценні претенсиї.

Надвижка бібнисова виносить 116.927 к. (попереднього року 100.776 к.), з котрої виносять по мисли обовязуючого статута призначити: до фонду резервого по мисли § 9 б. статута 20 проц. надвижки 23.386 к, на звороти для членів по мисли § 52. статута (в висоті 8 проц. від премії) 83.381 к, на публичні добродїйні цїли по мисли § 29 статута до розпорядимости Вп. 2.000 к. до спецїяльного фонду для звороттів по мисли § 17. статута решту 8.160 к.

Наконець висказуємо на тім місци подяку Вп. Ординариатам за значну опіку, Делеґатам з поміж Веч. Духовеньства і сьвітскої інтелїґенциї за численні прислухи для Товариства, Пов. Редакциям часописий за попираня справ Товариства, і ПП. Аґентам за їх щирі труди для розшироня обезпечень.

Дирекция.

НОВИНКИ.

Особисті вісти. Красний президент князь Гогенльоге прибув тут з Відня. — Посол Николай Вакельно, президент торговельної палати Лянґенган і бар. Мустаца удали ся вчера до Відня.

З скарбової дирекциї. Перенесені: концептовий практикант скарбової дирекциї Володимир Павлюк перенесений з Вижницї до Черновець, а концептовий практикант Е. Букш перенесений з Черновець до Вижницї.

Нова стация телеґрафічна з обмеженою службою дневною зістала отворена з днем 16. мая б. р. в Стефанициї (пов. Кіцмань) при істнуючім тамже урядї почтовім.

Унїверситетскі виклади для дневникарів. Ректор унїверситету в Цюріху заміна в своїй промові з нагоди академічного торжества, що в тамошнім унїверситетї стане заснована катедра практичного дневникарства, яку обійме редактор дневника „Züricher Post", Ветштайн. Історию дневникарства в Німеччинї викладає сего року проф. Бец.

Гріб св. Марка евангелиста. Один з віденьских дневників доносить з Риму, що в підземній каналиці, яка лучить ся з Кеваліяньскими катакомбами, відкрито гріб, на якім стоїть напис: „Marco Apostolo, Mart." Коли-б дальші досліди потвердили, що се справдї гріб св. Марка еванг., то се відкритє було-б одно з найважнїйших здобутків християньскої археольоґії. Аби отворити новий гріб в катакомбах, потреба окремого дозволу патрианьскої конґреґациї релїквий.

Пожежа лїсу. В лїсї ґрафиї Деля Скала в Майданї, який експльоатують жиди-арендарі Фелїкс Аддерсберґ і Св. зі Станїславова, вибухла оногдї ґрізна пожежа, що при ґрізнім вітрі обняла в короткім великий простір лїсу. Завдяки змаганям і стараням місцевої жандармериї і фабричних робітників вдало ся огонь зльокалїзувати. Жертвою огню пало дерево на просторі 20 морґів, крім того дерево в сягах і будівельне та кольи. Огонь повстав правдоподібно наслїдком неосторожности робітників, занятих в лїсї.

Смерть в полумінях. В ночи з 14. на 15. б. м. згорів в невислїджений доселї спосіб шалас селянина з Якобенів, Василя Шуттї-ого. Шуттї, що в шалаї ночував, найшов смерть в полумінях. В тій справі ведеть ся судове слїдство.

Звичайні загальні збори каси позичкової і щадничої для громади Стрілецкий Кут, відбудуть ся дня 28. мая о 3. годині по пол. в домі п. Фонія Тапчука. 1. Справоздане старшини за рік 1902. 2. Вильосоване 2 членів стар. і 2 надзорчої ради. 3. Вільні внесеня. — *М. Бронислав* касиєр, *Петро Тапчук* начальник.

Несольна машина. Новоборский міністер полїциї Ґрем одержав недавно отсю осторогу перед проектованим замахом на анґлїйский пароход „Умбрія": „Поздоровлене від мафії привезе вам пана зі сто фунтами динаміту. В середині паси находить ся машина, котра відповідно наставлена, може в кождій хвили вибухнути протягом 36 годин. Наше товариство виповіло війну Анґлії і має знищити всї анґлїйскі кораблї, які вийдуть з Нового Йорку. Підписаному поручено знищити судно „Оссаніс". Одиак на нїм було за богато женщин і дїтий, а наслїдком сего наш союз змінив свій намір в послїдній хвилї. Устроєна нами машина в нашї є першою того рода несольних машин і має доказати, що ми не лише умісно грозити, але можемо довершити грозьбу. Наш союз порішив прочитати новоприбулим порт від анґлїйских кораблїв, і сего докаже. Мотиви остануть тайною. Вистане сказати, що наш союз для своєї охорони мусїв перенести ся до ворожого краю. Хто від тепер буде їхати анґлїйскими кораблями, сам понесе вину, коли стріне его нещастє. Союз не щадить нїкого. Пєтро Дамартіне". В дописцї автор листу квертає увагу, що батерия в нашї є так поставлена, що при перенощеню нами нїкому не грозить небезпечеьство. — Новойорска полїция вислїдила, що несольну машину привезено до порту двох Італїйцїв. Динаміт спроваджено з Пенсильванії, а батериї з Огіо.

Щастє бідака. В Ольши під Краковом арештувала жандармерия перед кількома днями Франца Цвікзу, Сезонка з туранського комітету за жебране. Цвікза бідачиско знаходив ся в крайній нуждї. Жандармерия для вишукання его місця приналежности віднесла ся до угорских властий а ті відповіли, що вправ пошукують Цвікзу, бо вмер его старший брат, полишивши Францови в спадщинї 200 тисяч корон. Цвікза повандрував зараз на Угорщину.

Подяка. На 16. мая 1903 перепровадив ся наш всїми улюблений пан дїдич Іван Якубович з Погориївки до Кучурова-малого. На памятку сего дарував високоповажаний пан дїдич на бідних свого села: селян 200 кор., учеників 200 кор., шляхту 100 кор., жидів 100 кор., на церкву 100 кор. і на старшу молодїж 100 кор. разом 800 кор. В імени обдарованих чують ся підписані дуже приємно обовязані в сей спосіб високоповажаному панови дїдичови Іванови Якубовичови прилюдно зложити ся найсердечнїйшу подяку. — *О. Грибовский* парох, *В. Рідомский* упр. школи, *К. Нєґреч* нач. громад., *Георгій Палодій* шляхтич, *Йосиф Давид* пропінатор.

Малий фейлєтон.

На смертній постелї.

(Етюд).

(Памяти незабутнього проф. Шелюженка, присьвячує його вдячний ученик Олекса Ткачук).

Далеко за селом стоїть ниська, обмошена хата. Вона належала колись до Панька Ивановичного. Панько був собі давнїйше досить заможний ґазда, але біда, невідступна приятельки хлопа, приневолила його до розпродажі тих кількох морґів ґрунту, що мав, і хати. Поле купили селяни, а хату з городом жид-арендар з условиною, що в нїй буде ще через рік сидїти Іванова жінка з трома дїтьми, поки він не найде собі і їм хлїба в Америцї. Іван дістав всього пятьсотки. Кілька десятків лишив жінцї, а з рештою поїхав в чужину, аби там завести нову господарку. Іван довго не посилав нїяких вістий від себе. Блудив в чужинї, як затроєна риба по водї і не міг найти собі відповідного місця і хлїба. Тимчасом Іванихи ходила з дїтьми на роботу до ґаздів, бо не хотїла марнувати полишених гроший. Люди були цїкаві знати, що стало ся з Іваном і часто питали єї: „Та ця добре Іванови в Гамериці, Іванихо?"

Не питайте, людоньки добрі, бо сьвіт ми не милий відповідала. Як ся нагадаю, що він до робит, то мнї серце болит, а я все гадаю, тай нї все болит.

Вже майже близько пів року як поїхав, а про него нї слуху нї духу. Пропав як нинлюз.

Може ще не доїхав — бо то кажут — під нами, на тамтім боцї деть є тота земльа, замічували часом.

Чому би не доїхав, коли якось ще обітцяли аґенти, що там до місцї можна вже бути, тай розґадувати сї й жити, як у Бога за дверми, говорила Іваниха. Повинен був дотепер прислати письмо, тай ще веселе, значне, бо казали панки, що там монарха Рудольф віганьве жидову, шльахта не накідає податків, попи там не друт, людиска не скубут, не робит єї шьпрварку, шатирін нема, — там рай має бути, лише що хібуе ангелїв.

Як так Іваниха то Ґалїция нежко, жартував хтось і бесїда привала ся.

В кінцї дав Іван про себе знати. Прислав лист.

Ректий слепезуван, розбирав кождо слово, а по тому перочитав гладко, як то страшно плисти по мори, як бідного хлопа поштуркують, обкрадаючи, як то тужно за рідними сторонами, як прикро в чужинї, де нема нї церков нї хат близько, лише буди, положені одна від одної на кілька годин ходу. Іван в листї нїчо не споминав про те, що їх заберо з собою навіть заявив рішучу постанову вернути домів, як лиш виробить собі карту перевозу.

Радість Іванихи перейшла скоро в смуток. Вона слухала і втирала рукавом сльози, проклинаючи злиху долю. Від тепер плакала днем і нічю за втраченим маєтком і незаосмотренними дїтьми.

Чоловік не вертав, а Іваниха сливали днї на слезах, розпуцї і тихій резиґнациї. З великої грижі і надмірної тяжкої працї, занемала обложно і не було найменчої надії виходу. Вона зісхла як тріска, очи запали єї, а жовті щоки подали. Чуючи свою немічь і недалекий конець, висповідала ся і дала на службу божу за здоровє дїтий і щасливий поворот чоловіка.

Та Іван не вертав.

Бідна мати не вставала на ноги; перед говорила, що мусить в коротцї піти до складу на цвинтар, бо за нею вже давно хроби сточили землю. Не ошибла ся і словом, бо справдї довго не пожила. Перед смертю, було се в суботу вечором, казала найстаршій доньцї, Зофійцї, закликати далеку сусїду Стефаниху, що єї розвала в тяжкій недузї.

Стефаниха прийшла і принесла в двоках *) огиркiв для дїтий і солодкого молока для хорої. Вона глянула на недужу, що лежала на тапчанї, застеленім стухлою мервою і договорювала молитви. На дворі було мрачно, а в хатї трохи темно і душно.

Я дїточкам принесла огиркiв — а для вас молока — напийти сї, може подужієте — казала Стефаниха.

Прости біг Штефанихо! Як ваші ласка, то насните молочка дитинї, мінї вже не буде від него зекше. Я видку, що я недїленьки сьвітої не дожию. Спасибі вам добра душечко, щосте прийшли до немічної. Будьти при менї Стефанихо, поки мнї зелезьки не прийме. Здойміт мене стебельце на землю, може мнї зекше до себе возьме.

Стефаниха постелила коло лави кожух і поклала під голови шинену верету. Відтак взяла смертно-хору за плече і голову, а Зофійка за студені ноги і помогла зсадити єї ослаблену на кожух. В хатї було чути шльохання Стефанихи і Зофійки. Середуща дївчина Анна сидїла на тапчанї і через сльози хрупала огирок, а двоїтний хлопчик бавив ся коло порога в попелї. На віконци блимало слабе сьвітло каганця.

Стефаниха вертїла ся за громницею, Немічних мама водила очима по сиротах-дїтях і важко віддихала. Вона заложила ліву руку на груди, а в праву сьвічку з ярого воску і промовила слабим, мерт-

*) Близнята.

вим голосом: „До вас кажу Штефанихо! Здаю єї на Бога тай на вас, душко. Там в скрини є штири десьятини, що ми лишив Іван. Дайте з того на погріб тай на парастас; найте позор на мої дїти, поки Іван на біду не верне сюди, до чужої хати. Жьиль ми дуже дрібних сиротьит, болит мї серце, що нема Івана, що наші хата жидівска, жьиль ми, що не там вмираю, дем єї родила. Памятайте, Штефанихо, на мої дїти. Зробіт мінї мою волю, вчиніт мінї мою прозьбу!"

„Обрали сьвіті тей місць будут сьвідчити, що нам дїтий буду догадати-доирати." — говорила плачучи жінка.

„Простіт ми Штефанихо!"

„Ней нам Бог простит, я вам всьо прощу."

До вас кажу дїти: Даю вам своє благословеньство. Цитьте мої голубята, не плачте я ще вас не кидаю я піду вам до Матїньки Божої по тата тай по хлїб. Кайміт пташіта коло мами. Най вас Панбіг гудує свойов маниов во дни і в ноци, ней шістит вам з води з роси на кождім кроцї. Ростїт великі на хвалу Божу, тай на пожиток родам-народам. В такуста єї годину нещасливу вродили, що нїчо вам не лишьию; навіть торбів жебрацьких вам не даю, бом сама боса тай голя. Цитьте, не плачте! даю вам мамине слово: „любіт Бога тей свою сьвіту земленьку а буде вам гараздьи сьвіті. Простіт ми! Боже милостив будь мене грішну! То може Йван їде?

— Нїи мамо, то дощ кранит.

— Боже! очисти гріх мої і помилуй мене. Може Йван кличе вітворити?

— Нїи мамо, то стріха течо.

— Без числа согрішилам прости мене Боже. Може то Йван гримає в хату?

— Нїи мамо, то вітер свище.

— Прощіт мінї!

Мутний місяць, що дивив ся блїдими очима в хату через віконце і обливаючи своїм сьвітлом нещасливу матїр, надавав їй вид трупицї — вже давно сховав ся за густі хмари; лиш кранів ще дощ, з стріхи текло, свистав вітер, а праведна покійниця тримала в руцї поваючу поломіна сьвічки.

Оголошення.

Часто приходять скарги, що продавцї соли беруть за сіль більшу цїну, ніж приписано; з тої причини урядом для продажі соли уважає потрібним звернути увагу спотребовуючої публики на то, що продажна цїна соли установлена на 22 сот. за гуску соли, а на 20 сот. за 1 кґ. камінної соли, і то в цїлім краю з виїмкою путилївского і селетиньского повіту, та що сеї урядом установленої цїни нїяк переступати не вільно.

В путилївскім повітї установлено цїну соли на 24 сот. за гуску соли, а на 22 сот. за 1 кґ. камінної соли; а в селетиньскім повітї на 23 сот. за гуску соли, а 21 сот. за 1 кґ. камінної соли.

Доктурована сіль для худоби можна отримати в цїлім краю по 8 кор. 50 сот. за 1 метричний сотнар, а продає ся єї в мішках по 50 кґ.

Якби який продавець переступав установлені тут цїни соли, то просить ся консументів соли подати се до відомости правному урядови для продажі соли враз з назвою того продавця і его місця замешканя, тай з поданєм суми, яку цїну соли переступлено.

Чернівцї, дня 15-го мая 1903.

Лянґенган. *Др. Гостюк*

Телеґрами „Буковини".

Відень, 21. мая. Іменованє А. Потоцкого намістником Галичини поданть ся в урядовій часописи Wien. Zeit. 7. або 9. червня, почім зараз ґр. Потоцкий зложить цїсарови присягу в 10. або 14. червня обійме урядованє.

Уфа, 21. мая. В парку міськім двох людий застрілило ґубернатора Богдановича.

Петербург, 21. мая. Ґубернатор Кишинева, Рабен, зістав усунений ізза свого незадекудованого становиска в справі розрухів антіжидівских.

Належитість за Оголошеня за один раз:

Цїла сторона коштує 30 К. — Одна третя сторони через цїлу ширину 10 К. — Пів сторони 15 К. — Чверть сторони 7 К. 50 с. — Одна осьма сторони 3 К. 75 с. — Одна шістьнаста сторони 1 К. 88 с. — **Дрібні оголошеня** (в шпальтковій ширині стрічки) по 4 сотики за верш. — При кількаразових уміщенях опускаєть ся на цїнї процент після скількости уміщеня.

Склад товарів Б. Бальтінестра молод.

Чернівцї, улиця Головна-Енценберґа ч. 3.

Склад ц. к. упривілейованої фабрики товарів з альпаки і хіньского срібла В. Бахмана і Сп. у Відни.

Поручає на лїто наймоднїйші артикули в найбільшім виборі.

Парасолї	наймоднїйші шовкові фарбовані на зимочі, пінчукові фарбовані і темні, гладки білі, Entout Cas чорні: для дївчат і дїтий з мережкою і дощеві для пань і панів.
КАПЕЛЮХИ елеганті і фільцові шапки.	**Самостійна продаж** з ц. к. надвірних фабрик J. Heinr. Ita у Відни, Josef Richter & Schur в Ґрацу Borsalino Gius & Fto, Giovanni Panizza і K. Campaïa в Італії, як також з инших визначнїйших фабрик тукрашних і заграничних. — Для дам шпортові анґлїйскі капелюхи: для панів і хлопців наймоднїйші соломкові і фільцові до виходу і на що день. Фільцові чорні і в инших фарбах, мягкі і тверді, на лїто летоньні (35 ґрамів) в ріжних цїнах. Шапки для пань, панів і дїтий.
Обув для дам панів і дїтий.	**Самостійна продаж** з найвизначнїйшої фабрики черевиків Антона Чапека у Відни (Chevreaux Schuh-Fabrik), і з инших фабрик. Черевики з червоної, брунатної, жовтої, сивої шкіри як також з ляксеру до шнурованя і на ґудзики під черевики Laven tennis; системи Др. Ламана і ев. Кнайпа — Черевики до ґімнастики і. т. д.
Ексквізита	в мужеских прикрасах найлїпшої анґлїйскої сорти, а білю ріжнородної сорти як: з зефіру, пінї, батисту, шифону і. т. д. — Всякі прибори для наколїсників. Блєтники до колеса, панчохи, сорочки сїткові і. т. д. Рукавички Glacé, Chair, шовкові для пань, панів і дїтий. Дамски поясні, шнурівки і завушки Lorgnon, ґудзики до машнетів, всяка біжутерия і товари з бронзу.
Всякі артикули до подорожи.	Ріжні куфри, валїзи. Пледи, на ремінцї, футерали до парасолїв, кошики на зарч, мошонки, кошки, подушки пуделка на капелюхи і. т. д. (ріжна сорта).

Замовленя з провінциї виготовляють ся сейчас. (—)

Важне для кождого!

Важне для кождого!

Випродаж!

По дуже дешевій цїнї, лише за 2 зр. 95 кр. прекрасний годинник, хронометр, з 14 кр. сребрний, елеґантний з 14 кр. на предметів, а дешевші.

1 годинник ніклований, якор ремонтоар (на жадане позолочений) з гарно ґравированими накладками, докладно прецїзований, з трайтною ґарантиєю і етуї.
1 гарний ланцушок з гольдини або ніклю з кутиком. Парисної вартости.
1 шпилька до краватки, з гольдини імит. брилянт.
1 пара елеґантних спинок до капелюшів, марки „Kaiserlic".
1 ґарнітур (5 штук) спинок з гольдини до комірців і мережок.
1 пара кватків з правдивого срібла, значного уряду. 1 (18—20)
1 перстень гольдини з гарним каменем.
1 кишенькове зеркальце і етуї.

Той самий ґарнітур з годинником золотистим в цїнї, який не тратить полиску коштує лиш 5 зр. 10 кр.

Сих 14 гарних і цїнних предметів разом з годинником (якор ремонтоар) рекламує на 7 зр. 95 кр. (за пересилкою або переказом) вперед грошей) вірна:

Brüder Hurviz

Exporthaus, Krakau, Stradom Nr. 17.

Коли он кому не сподобає ся, може до 8 днїв вернути і дістане гроші назад, одне нема решта. — Богато ілюстрованої катальоґи годинників, ґарнітур золотих, срібних і з зільского срібла товарів на малій цїнї — gratis і franco.

Друкарня тов. „Руской Ради"

поручає отсї книжки:

Видання тов. „Руска Бесїда":

	К. с.
* * * „Надоба" елементарна книга	—·24
Ів. Сиваж. „Образки з природи"	—·20
О. П. „Хлопцї сьвідомки"	—·40
Онеляи Пашкевич „Розповіди"	—·40
Корнил В. Устиянович „Три пісні загадки"	—·40
В. Уміньский-Ф. Кородинський „Як повстала земля і який буде єї конець."	—·30
Прот. О. Сремічук „Іван Сучавский"	—·40
Ів. Бажанський. „Провість"	—·20
Ф. Колесса. „Пана лунк"	2·50
Гарнки. „Малярі"	—·20
* * * „Верба"	—·20
* * * „Кетрині на забуті"	—·20
О. П. Кенський. „В день сьвятої волї"	—·20
Ю. О. Федькович. „Проскурка"	—·20
Онеляи Пашкевич. „Листівки" (старі рочники.)	2·—

Видання тов. Гурт. „Школа".

Вараниський Мечислав. „Педаґоґіка"	1.20
Ом. Пашкевич. „Методика" 1 часть	—.60
„ „ „Як бідні збогатїли"	1·—
„ „ „10 книжок для дїточок"	—·20
„ „ „Збірка законів"	1·—
Ів. Сиваж. „Образки з житя"	—·20
Шпонбировский Сергій. „Руска Читанка" для II. класи гімн.	2·80

Др. Стеф. Смаль-Стоцький. „Громада" —·20
„ „Порадник" як закладати касу —·40
„ „Memorialtavolaum" in der von k. k. Bukowinaer Landesschulrathe behufs Begründung der ruthenischen Schulorthographie" —·40
Ю. О. Федькович. „Пісні молодечі" —.20
„ „Твори" том I. —.40
Франко Іван. „Руско-умрайська лїтература" —.20
Теодот Гахік. „Домашний лікар" 1·—
Шухлик Ґротей. „Верховинські нотатки" 2·—
О. Шматко. „Листя з вовка" —.10

Перша буковинська

специяльна робітня обуви і ортопедичне заведенє

ІВАНА ДІКА

абсольвента майстерового курсу ц. к. технольоґічного ремісельного музея у Відни, і заприсяженого судового знатока

поручає

ВЕЛИКИЙ СКЛАД ОБУВИ

найновійшого крою для пань, панів і дїтий.

Замовленя виготовляють ся сейчас з заграничних шкір.

При замовленях з провінциї вкладане, аби прислати з'ужитий черевик на міру.

Чернівцї

ул. Руска II, а Філїя ул. Ратушева 17. (під „золотою Грушкою").

7 (—)

І. Ґет, механик

Чернівцї, улиця Шанська ч. 26

виконує

всякі інсталяциї і репарациї телеґрафів, телефонів, **громозводів, електричного сьвітла.**

Репаратури машин до шитя і писаня, як також лїкарских і фізикальних інструментів.

Репаратури, нікльоване і емайльоване бісиклїв і. т. д.

Всї репаратури як і роботи, що входять до сього фаху, виконує скоро і дуже старанно.

9 (1—10)

Замовленя з провінциї виконують ся як найскорше.

Красне, добре і дешеве.

Улиця Ратушева ч. 6 Готель „Централь".

Улиця Ратушева ч. 6 Готель „Централь".

Перед тим

МАРКУС ФУРЕР

Кождого сезону **НОВОСТИ** для елеґантних пань, панночок і панів. Новости: в Жакетах, накидках і плащах з найлїпших матеріїв віденьских і берлиньских салонів.

Магазин одягів дамских і мужеских

Чернівцї

ул. Ратушева 6. Готель „Централь"

(в льокалях Якова Ґольда)

ВСЇЛЯКІ ЗАМОВЛЕНЯ

виготовляють ся сейчас.

4 (18—20)

Одяги для панів, хлопців і дїтий.

Загортки, ульстри і шлафроки.

Футра звичайні і до подорожи і всякі в сю галузь входячі артикули з перворядних фабрик.

Красне, добре і дешеве.

Важне для Вп. відпродавців. (9—9)

Папірня тов. „Руской Бесїди" в Чернівцях,

ул. Петровича ч. 2

звертає отсим увагу Вп. Панів Торговельників, особливо по селах, аби гуртом закупонували не де инде але в нашій папірни

всякі прибори шкільні,

а іменно:

зошити, оловцї, пера, стирки, (радирки), чорнило, крейду, папір, губки, таблички, лїнїї і проч.

Все те дістануть у нас по фабричній цїнї і зможуть на тім простий дохід мати. Всї ті артикули суть далеко лїпші як в инших склепах.

Видає товариство **„Руска Рада"** в Чернівцях. За редакцию відповідає Іван Захарко.

З друкарнї товариства „Руской Ради" в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

Ч. 56. Чернівцї, недїля дня 11. (24.) мая 1903 р. Рочник XIX.

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ що середи, пятницї і недїлї, з тижневим додатком „РУСКА РАДА“.

Редакция адміністр. і експедиция при улици Петровича ч. 2.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“ разом з „Рускою Радою“:

на цїлий рік	20 К. — с.
„ пів року	10 „ — „
„ чверть року	5 „ — „
„ місяць	1 „ 70 „

Поодиноке число „Буковини“ 16 сотиків.

Передплата і належитість за інсерати платні в Чернівцях.

Високий гість в рускій бурсї.

В пятницю дня 22. мая о год. 5-ій пополудню явив ся нам президент правячий князь Гогенльоге в „Народнім Домі“, прикрашенім з сеї причини флагами: австрийскою, краєвою і рускою, аби оглянути руску православну бурсу. Зараз при входї повитали високого гостя члени видїлу „Народного Дому“ і зарад бурси, а при вступі в салю бурси перед зібраними бурсаками промовляв доктор Филипович іменем заряду і вихованцїв бурси менче більше отсими словами: Витаємо Вас, ясний пане президенте, в сих скромних комнатах як найсердечнїйше і складаємо Вам нашу щиру подяку за то велике відзначенє, що Ви зволили ласкаво відвідати се приміщенє рускої убогої молодїжи. Ласцї Найяснїйшого Нашого Цїсаря і Пана маємо в першій лїнїї завдячити, що отсей високорозвинений гуманітарний інститут повстав перед 7 роками і що ми його далї можемо утримувати. Просимо приняти запевненє, що так зарад бурси як й вихованцї нїколи сего не забувають і, що зарад бурси докладає всїх своїх сил, аби сих бідних, але талановитих вихованцїв виховувати релїгійно і морально, виховувати так, щоби з них вийшли колись пожиточні члени суспільности, добрі сини свого рідного краю, держави. Ми переконані, що наші щирі, гуманітарні заходи найдуть в Вашім серцю, ясний пане президенте, голосний відгомін і, що й ви зволите ласкаво підперти нас в тій для краю і держави вельми пожиточній працї.

Пан президент краєвий подякував за щирі слова привитаня, висказав своє признанє для заряду бурси і видїлу „Народного Дому“ за їх дбалість о молодїж, будучність краю і держави. А звертаючи ся до молодїжи, звохочував гарними словами до пильности в науцї, до згідливости і до вдячности для тих, в котрих найшли горяче для себе серце. „Учіть ся, сказав пан президент, бо осьвіта се велика сила, осьвітою можна все здобути. Се і ви любі дїточки вже певно і порозумієте. Учіть ся пильно, аби з вас вийшли добрі і потрібні обивателї краю і держави. Тим ви окажете свою вдячність для тих, що о вас так щиро дбають. Тим справите їм як найбільшу утїху“.

Відтак розмовляв президент дуже ласкаво з вихованцями бурси, розпитував їх про поступи в науцї, відки вони, хто їх родичі, оглянув всї одиначки комнат і все на ново висказував своє признанє для заряду бурси і обіцював свою поміч. А на знак своєї зичливости дарував для бурси зараз таки 50 корон.

Опустивши помішканє бурси, загостив ще на просьбу видїлу „Народного Дому“ до великої салї „Н. Д.“, до всїх товариских льокалїв. Розвідував ся як найдокладнїйше про стосунки маєткові товариства, про членів, про заходи товариства, обіцюючи йому всяку свою підпору. З подякою за гостинність опустив пан президент „Народний Дім“ перебувши там більше як пів години.

Ще нїколи доси наш „Народний Дім“ не мав нагоди витати у себе так високого і достойного гостя, котрий ще до того своєю незвичайною ласкавостю і любостю в обходженю просто очарував всїх. Пан президент краєвий князь Гогенльоге може бути безпечний, що так ся гостина, як й кождо єго слово сказане при сїй нагодї до видїлу „Н. Д.“ до заряду і вихованцїв бурси, лишать ся на завсїгди в добрій, вдячній памяти Русинів.

Вісти з цїлого сьвіта.

— *До ситуациї.* На вчерашнім засїданю палати послів вела ся дальша дискусия над законом о недїльнім відпочинку. — Slav. Correspr. перечить, немов би межи д-ром Кербером а Молодочехами мали вести ся переговори що-до полагодженя в червни буджетової провізориї в дорозї парляментарній. — Neue fr. Presse впевнює, що коли би ухвалене тої провізориї показало ся в палатї до означеного речинця неможливим, то в такім случаю парлямент відрочено би в послїдних днях червня, а відтак скликано би єго на ново в перших днях липня. В часї перерви др. Кербер полагодив би буджетову провізорию при помочи § 14.

— *З парляментарних комісий.* Комісиї митова і угодова зібрали ся опослї на дальші наради. Комісия угодова приступила до дискусиї над § 15 митово-торговельного договору, дотикаючим похатництва. Пос. Масталька вніс, аби перервати наради, бо угорске міністерство може не буде вдати ся тими переговорами. На пополудневім засїданю принято без зміни той параґраф. Кількох бесїдників домагало ся, аби угорскі похатники підлягали тим самим приписам, що й австрийскі. Міністер торговлї барон Каль відповів, що вправдї число угорских похатників більше як австрийских, однако они торгують річами меньшої вартости; суть то переважно словацкі дротарі. — Комісия митова приймила без зміни титул „мита вивозоні“, а референтови того титулу пос. Колїшерови висказала подяку. Без зміни ухвалено розділ „інтрументи і годинники“, „електричні машини“ і „средства комунїкациї“. Відтак приступлено до нарад над розділом „зелїзничі вироби“. Слїдуюче засїданє відбуде ся у вівторок.

— *В угорскім соймі* поведенє опозициї доходить до остаточности. На опослїднім засїданю вела ся дальша дискусия над вибором квотової депутациї, а властиво дальші ставленя і мотивованя внесень та інтерпеляций в цїли проволоченя сеї дискусиї. Пос. Раткай при мотивованю свого внесеня на відрочене вибору квотової депутациї висказав ся, що опозиция не занехає борби, хотяй би прийшло ся вдатись до революциї. (Порушенє і сьміх на правици). Президент Апоні напоминає бесїдника, що вільно відкликувати ся лише до леґальних средств. Ще яркїйше нарушив парляментарний лад і обичай пос. Ургон при мотивованю інтерпеляциї: чи президент міністрів скористав з побуту цїсаря в Будапештї, щоби покінчити теперішний безбуджетовий стан, та чи цїсар приймав аудиенциї визначнїйших полїтиків краю, щоби поінформувати ся в ситуациї і чи правительство в порозуміню з короною намірає вчинити пропозициї, щоби парляментарні наради стали знов можливі. Бесїдник ужив в однім місци ось якого звороту: „Ми, Мадяри, маємо двори, які нїколи не були славні своїм розумом“. Сї слова викликали великий гамір в палатї, а президент удїлив відтак напімненя. Однак Ургон енерґічно супротивив ся, твердячи, що критика двора є дозволена. Президент Апоні заявив на те, що не обороняє критики, але звертає увагу бесїдника, що вираз, якого ужив, був невідповідний.

— *Революцию на Балканах* треба уважати невдачною. Два головні осїдки ворожого реформам альбаньского руху в Старій Сербії, іменно міста Інек і Дикову, займили по кровавих борбах турецкі війска, котрі крім того збурили ряд укріплених становищ порохобиячих Альбанцїв. Туреччина подаючи о тім вість в урядовім письмі амбасадорам в Царгородї, висказує переконуючє, що завдяки походови ту-

Дївоцький празник сьв. Андрія*).

День сьв. Андрія (30. падолиста), не так народнїй празник, як празник сїльскої молодїжи — парубків та дївчат, особливо дївчат. Як нетерпляче сподївають ся сего дня дївчата не тільки сїльскі, але й людий середнього стану — дочки урядовців, попівни. Скільки розмови повстає, будучи ся ріжних камінїв, замірів з поводу того, як відсьвяткувати Андрія, який способом і на кого поворожити. Адже тільки на Андрія й можна до охоту поворожити про то, чи піде дївчина замїж за свого коханця. Аж ось нарешті надійшло і жадане 30. падолиста. Кожда партия дївчат на селї дбає про те, щоб краще других досьвічанок відсьвяткувати сей день, щоб потім усї на селї балакали про се. Ще за кілька день до Андрія дївчата-досьвічанки починають метушити ся, одна з другою та з досьвічаною хазяйною про щось таємно шепотїти, радити ся. Нарештї 30. падолиста, з полудня, дївчата починають сходити ся до досьвічаної хазяйни; кожда дївчина приносить з собою щось з їстивного. Кожда дївчина старає ся випросити у матері на празник як найбільше харчів і що найкрасших; коли мати скупа, дївчина заради такого сьвята не вагаєть ся украсти що треба, аби тільки празник вийшов на славу. Зібравши ся до хазяйни, дївчата гуртом починають готувати вечерю. Аж ось і вечеря готова. Дївчата добре пепибрані сїдять і очікують дорогих і жаданих гостей-хлопців. Один з найголовнїйших клопіт дївочих, се запросити до себе на Андрія як найбільше парубків, що найжвавійших та веселих. Кожда дївчина запрошує свого коханця, а кождий парубок вважає обовязковим піти на Андрія саме туди, куди ходить на досьвітки його кохання. Хлопці ввалили ся юрбою в хату, починають ся жарти, веселі теревені-вені, сьміх, веселощі. Кождий парубок вважає обовязковим принести в кишені чи за пазухою питво: пляшку горівки, пива або меду.

Усї сїдають вечерати. За вечерею добре випивають; в випиванні частогусто беруть участь і дївчата. По вечері починають „їхати калиту кусати“. „Калита“ се пшеничний корж, або плацок з маком, намазаний зверху медом. Сей корж з дїрою, длятого щоб можна було підвісити його на вірбовцї чи на повсї до стелї. По вечері підвішують калиту до сволока посеред хати так, щоб ледви можна було достати єї з долївки за кінчик зубами. Один з хлопців сїдає біля калити за писаря. У писарі набирають звичайно якогось штукаря, балакала, сьмішника, котрий міг би „й мертвого розсьмішити“. За перо такому писареви буває квач, себ-то намотана на довгу палицю ганчірка, а за чорнило розведена в якомусь черепку сажа, а замісць паперу — обличя присутних. Коли писарь з квачом на руках та розведеною сажою вишно усадовить ся біля калити, що висить посеред хати, присутні парубки та дївчата по одному верхи хто на кочерзї, хто на рогачі а хто на палицї їдуть „калиту кусати“. Про між тих що приїхали та писарем повстає звичайно отака розмова.

— Їду, їду калиту кусати.
— А я буду по зубах писати.
— А я укушу.
— А я по зубах напишу.
— А що везеш?
— Міх.
— А в міху що?
— Сьміх.
— Засьмій ся.
— Не хочу.

Писарь усиленно старає ся розсьмішити того що приїхав. Коли сей витримає іспит — нерозсьміє ся, він має право шпусти калиту, не доторкуючи ся до неї руками, але се рідко вдасть ся через те, що калита теліпаєть ся і єї трудно вхопити зубами; коли-ж той що приїхав не витримає і розсьміє ся, він дістає від писаря мазка квачом по зубах або по обличу і відїздить на бік, втративши право укусити калиту, бо при новому замірі укусити він знов дістає мазка і доти буде діставати аж поки не залишить свого заміру полосувати калитою і не відїде геть.

З сьмішливими дївчатами раз-у-раз так трафляють ся, що під кінець вечера обличя у них стає мов у коминярів, а полосувати калитою не доведеть ся за весь вечір ні разу.

Далї дївчата починають гадати. Гаданє на Андрія одно з найулюбленїших занять дївочих. Парубки на сей час часто спроваджують із хати, щоб не ставали на перешкодї. Способів гадати на Андрія безліч; але я наведу найголовнїйші. Найзвичайнїйше гаданє се годївля собаки памушками або „балабушками“. Памушки виробляють і печуть разом з калитою. Памушка се є два кавалки тїста заїдлених до купи; один кавалок має імя відомого парубка, другий імя відомої дївчини. Годївля собаки балабушками буває звичайно так: становлять посеред хати стільчик, застелюють його чимсь і на йому кладуть в ряд балабушки котрим надаємо імена парубків та дївчат, а далї закликають до хати собаку, а самі стоячи з боку з захватом та цїкавістю спостерігають відки почне собака їсти балабушки. Чію балабушку з'їсть собака, себ-то з чиїм іменем, то та пара в сїм роцї поженеть ся, коли собака возьме чиюсь балабушку і потім кине, се означає що парубок та дївчина будуть тільки любити ся, але не поженять ся. Коли-ж собака почне їсти балабушку, а по тім кине ся ознака того, що парубок та дївчина навіть засватають ся, але розійдуть ся і не поженять ся.

Треба бачити на власні очи з яким захватом слїдкують дївчата очима за собакою і як вони наївно вірять у ті гадани; щоби собака пожадливо кинула ся до балабушки, дївчата напиисне тримають того дня ту собаку голодною. Але парубки-штукарі й тут знайдуть як напшодити дївчатам щоб потім посьміяти з них: вони або вкрадуть у дївчат балабушки і самі поїдять їх замість со-

*) Подав в „Волини“ Ів. Бевсий.

рецких військ можна уважати ворохобничий рух в Старій Сербії рішучо зломаним. Туреччина переслала оноді амбасадорам австро-угорскому і російскому письмо з донесенєм, що македонський комітет спиняє поворот Македонців, що утїкли до Болгариї, що болгарскі власти не видають нїяких понажних заряджень проти аґітаторів, що резервісти болгарскі замість стерегти границї, відбувають вправи. Письмо то містить ще богато инших жалоб на Болгарию. Однак і в Болгариї повіє тепер поний куре. Урядовий дневник оголошує заяву нового кабінету, де сказано в справі заграничної полїтики, що боронячи добра краю кабінет займе супроти держав як найпоправнїйше становиско і удержить як найсердечнїйші відносини з Росиєю, освободительною краю. — Також і звідти иноді надходять звістки, що революціонїсти переграли симпатию сусїдних народів через свої анархістичні замахи. І так дневник „Іклам“ доносить з Царгорода, що кількох грецких офіцирів іменем 1000 грецких вояків і 150 офіцирів звернуло ся до турецкого посольства, жертвуючи свої услуги задля придавленя болгарских ватаг. Турецкий посол при грецкім дворі подякував, але заявив, що турецкі сили вистарчать. Підчас бенкету з причини іменин грецкого короля, слухачі політехніки в Атенах устроїли овацию в честь султана і вислали телеґраму з желанями поводжена для него.

— *Підпольна Росия.* Атентат на ґубернатора Богдановича в Уфі виконано в парку, коли там було дуже богато осіб. Коли ґубернатор скрутив в одну з бічних алей, якийсь чоловік приступив до него і поклонивши ся низько передав запечатаний пакет; рівночасно хтось другий стрілив до него два рази з револьверу. Поцїлений в груди Богданович помер на місци. Один зі сторожів бачив убийцю, але сей, підгрожуючись револьвером, утїк. — З Берлина доносять, що в хвили, коли Богдановичеви передавано пакет, з другої сторони кілька осіб рівночасно стрілило. Девять куль пробило ґубернатора, котрий упав на місци трупом. Сей атентат має стояти в звязи з розрухами в Златоусті.

— *Балкан.* В Атенах кількох грецких офіцирів в імени 150 товаришів і 1000 жовнїрів звернуло ся до турецкого посольства, жертвуючи свої услуги на здавлене болгарских ватаг. Посол подякував, але заявив, що турецкі сили вистануть на се. В часї бенкету з нагоди іменин короля грецкі студенти устроїли овацию в честь султана і вислали телеґраму з бажанєм успіху. — Австрийский і російский амбасадор звернули увагу Порти на положенє в Альбанії, з упімненєм, що обовязком турецкого правительства є привернути там лад і спокій. — Два племена, Рика і Гасі, піддали ся і згодились на переведенє реформ. Се так великий поступ, що тепер надїють ся скорого закінченя цїлої акциї. — Порта і дипльоматичне тїло одержали з Болгариї успокоюючі вісти. Страх перед вибухом опінїї проти князя був пересаджений. І народні маси і кермуючі круги цїлком не суть войовничо настроєні.

— *Кишиневскі розрухи.* Царским указом з дня 17. с. м. ґубернатора Кишенева, ґенерала Рабена усунено з его становища. — Льорд майор Лондона відкинув запросини міскої ради в Петербурзї до участи в ювилею Петербурга, головно з причини різнї жидів в Кишиневі і з причини російскої полїтики в Фінляндиї.

— *Манджурия.* З півурядових жерел доносять, що Унїя буде домагати ся признаня в Манджуриї таких самих торговельних прав, які має Росия. Торговельний департамент дістав від Росиї поруку, що навіть в случаю, коли би Манджурия лїсталась під Росию, то американьска торговля на сїм нї троха не потерпить.

Причини протимадярского руху в Хорватиї.

Розрухи в Хорватиї прибрали такі розміри, що звернули на себе увагу цїлої праси в Угорщинї і в Австриї. Найзамітнїйшою річию в тих розрухах єсть то, що они проявили ся *не лише* в самій Хорватиї, але й в Славонії, заселеній Сербами. Хорвати і Серби, два народи, нїчим не ріжнячі ся під себе під народними та язиковими зглядами, творять культурно і історично дві, не тілько наскрізь відмінні під себе, але й ворожі собі суспільности. Серби православні і вихоовані в культурі візантийско-славяньскій, а по части і під впливом турецким, відколи сягає історична память полудново-славяньских народів, творили окрему полїтичну цїлість від мешкаючих на захід від них Хорватів, котрі суть римо-католиками, остали довгі віки під впливом культури західної, іменнож італїянскої і нїмецкої та полїтично жили також своїм окремим житєм.

Ті культурні і полїтичні впливи викопали між обома тими народами, що уживають однакової мови, таку пропасть ненависти, яку рідко стрінути у инших, цїлком собі не зближених народів. Історична доля злучила одну часть обох народів в хорватско-славоньскім королївстві, де они вели безпримірно завзяту борбу між собою. Тепер же нараз оба ворожі собі народи спільно демонструють проти Маддярів, разом бурять ся, разом атакують маддярских жандармів і маддярскі уряди.

Причини послїдного явища треба шукати в двох ріжних жерелах: одно — в загальнім побудженю між полудново-славяньскими народами, котре то побудженє стоїть в звязи з революцийним рухом Славян під турецким панованєм, а друге, в спільнім лиху, яке приносить так сербскому, як і хорватскому населеню правно-полїтичне відношенє їх королївства до Угорщини. Лихо то лежить іменно в економічнім визиску Хорватиї Угорщиною і в слїдуючім за тим просьвітним занепадом краю.

Після хорватско-угорскої угоди платить Хорватия на т. зв. спільні видатки цїлого угорского королївства 54 проц. всїх своїх доходів. Єсть то руйнуючий тягар, тим більше, що Угорщина ще й підступом обдирає хорватский скарб, зачисляючи до спільних видатків розходи на чисто маддярскі цїли та не вплачуючи до хорватского скарбу много доходів, належних властиво Хорватиї. Так приміром філїї угорских банків в Загребі оплачують грубі податки не в Загребі, як належало би, але в Будапештї. Подібно митові сплати на перевіз через Хорватию йдуть неоправдано до скарбу будапештеньского і т. д. Наслїдком того природна річ, що ті 46 проц. доходів, що лишають ся хорватскому скарбови, дають дуже скупу суму і не вистарчають на покрите навіть шкільного буджету. Конечним наслїдком того загальний занепад Хорватиї, культурний і економічний. То відчувають так добре Хорвати, як і Серби, і тому тепер так завзято виступають проти Угорщини. Безпосередну притоку до розрухів подало накидуванє угорских написів на хорватских зелїзницях, та самовільне виступленє хорватского бана в давленю проти всякої опозициї.

бани, або потай нагодують добре запертю дївчатами собаку, а так потім не їсть балабушок, або ще збудуть десь кашоть вовчої шкіри та натруть нею балабушки, впущена до хати собака замість того щоб їсти балабушки, понюхавши їх починає шалено нити, гавкати або люто гарчати і нарешті втїкає з хати, а дївчата лякають ся. Окрім сего гадани дївчать ще „колїни“ (колени?) у тину приповдаючи „удовець“ „молодець“. Коли на останній колїні вийде „молодець“ суджений буде парубок „удовець“ — суджений буде з удових; ходять на сьмітник і беруть у потемку перше що трафить ся, трафить ся ремінець — суджений буде шевць, цурпалок — буде столяр, волосок — буде хлїбороб; ні стріки вимивують солому і в колосках шукають зерен, є зерна суджений буде богатий, спільки знайдеть ся зерен стільки у цього буде скарб хлїба; ходять у хлїв беруть оберемок дров з в хатї дїчуть їх, коли чіт — піде дївчина замїж, лишив — не піде; те-ж саме роблять і з соломою; виходять на вулицю і першого що стрінуть питають як звуть, яке їм скаже то так буде звати ся і суджений; приносять з сїдала курку і пускають до хати, коли курка кричати ме, кидати меть ся, лїтати ме — суджений буде забіяк по тихої вдачі, коли курка нічо воду пити — чоловік буде пияця і т. и.

Але є ще й инші гадани. На передодні Андрія дївчина цїлий день не їсть, а у вечер з'їдає дуже солений коржик, але води не пє; і в ночи та дївчина побачить судженого котрий подасть єї води напити ся; лягаючи спати з розщетеним волосєм кладуть в голови гребінець і квісні побачуть судженого, що заплїтати ме коси; будуть під зїжком місточок і вісні суджений буде переходити через него. У сїльских дївчат на Волини, у старинному повіті, є ще один звичай що практикують його на Андрія: дївчата по снїгу, а коли снїгу не має то й по землї сїють конопель і спідницею, або фартухом волочуть по засїяному, приповдаючи: „Андрію, Андрію я на тобе конопель сїю, зимою, спідницею, або фартухом волочу бо дуже замїж хочу“. Як дївчина зробить се, то до другого Андрія вийде замїж. Сїяти конопель і волочити треба так, щоб нїхто не бачив. Беруть вишкену гілочку, встромлюють в плянку з водою і становлять на теплу ніч. Робити се треба на Катерину 24. падолиста. Коли тій дївчинї що зробила се пийти замїж в прийшлім роцї — вишкева гілочка в плянцї зацьвіте, коли не на Андрія то на новий рік. Усї гадани і пророкування на Андрія мають силу лише один рік.

Другий вечір після Андрія дївчата справляють так само як і на Андрія з тією лише відміною, що сего вже вечера зовсїм і нїяк не гадають, але „калиту“ їдять кусати, як і на Андрія.

Переклав з російского:
Г. Ковалежко-Коломийський.

НОВИНКИ.

Краєвий президент князь Гогенльоге удав ся вчера рано до Сучави на посьвячене новопоставленого через раду міску будинку, призначеним на приміщенє старостства і инших краєвих урядів. Нинї вечером вертає краєвий президент князь Гогенльоге до Чернівців.

„Буковиньский Боян“ має честь повідомити отсим П. Т. Публику, що заповіджений на день 3. червня с. р. концерт в честь Т. Шевченка з причини від виділу незвисимих не відбуде ся дня 3. червня, але аж 9. червня вівторок по руских зелених сьвятах. Проґрама буде оголошена сими днями. — За виділ: *Др. Е. Кобриньский*, голова. *О. Гандяк*, писар.

Запомогове товариство II. державної ґімназиї доносить нам, що з нагоди матїне, яке відбуло ся 10. мая б. р. грошеві датки на товариство зложили слїдуючі панове: Краєвий президент князь Гогенльоге ф. Шілїнґфюрст 40 кор., пос. Ник. Василько 20 кор., посадник барон Кохановский 10 кор., полковий лїкар Клайн, крамошники Костецкий, др. Пашкіс, радник двору Зубрицкий по 4 кор., судовий надрадник Ясеницкий, правительственний радник Райс і краєвий адвокат др. Аллерганд по 4 кор.; унївер. проф. Гальбан, радник двору Шедль, катехит о. Шимонович і банкір Л. Розенцвайґ по 2 корон. Всїм тим ласкавим жертводателям в імени шкільної молодїжи найсердечнїйшу подяку складає *Виділ.*

Загальні збори каси для ощадности і позичок в Малятинцях, відбудуть ся в недїлю дня 24. с. м. о год. 3. по пол. — *Портемій Василїйчук* голова: *Ів. Дмитрієвич* член старшини.

Утеча вломника касового. Славний міжнародний касовий вломник Г. Райш, котрий поповнив безліч касових вломнень в многих містах Угорщини, Румунії, Німеччини, Італії і Туреччини і в останнє утїк з карного закладу в Німеччинї, де мав відсидїти 12 лїт тяжкої вязниці, пропав оноді без вісти з тутешнього шпиталя, де був інтернований *яко* військовий дезертер. Як відомо, увязнено Райша в лютім б. р. в Чернівцях в хвили, коли мійяв в буковиньскім банку підьчас угорских облїґаций в сумі 4000 корон, які походили з касового вломнення в Нагі-Карольї. Райша, іза того, що був дезертером, віддано військовому судови. В військовій вязници підчас не конче йому подобало ся, бо в коротцї „захорував“, так що віддано його до шпиталя військового. Тут постановив Райш утечи. І справдї йому се вдало ся. Райш однако не задоволив ся тим, аби сам утїк, але вибрав інше хрестних, котрі правдоподібно помагали йому в утечи і мали відбути довголїтну, тяжку вязничну кару. Були се артилерист Максимюк, інфантерист Фатош і вартовий Дедезой з Молодії. Всї вони, як сконстатовано, в вивільнюму убранї з подвіря шпитального дістали ся на улицю Сиґені-ого і тут пропав по них всякий слїд. Що Райш не довго сидїти ме в вязници при його рафінованю не було знане, але що так скоро вдасть ся йому утечи, того нїхто не думав. Як стверджено, Райш довонав утечи оноло пів до першої або першої години. Вже о 5. год. рано заалярмовано цїле місто, вислано на всї сторони військові патрулї і телеґрами до пограничних стаций, але безуспішно.

Варварство у війску. Львівскі дневники доносять про таку подію: В суботу о годинї 7-ій рано вийшла 13. компанія з 30. п. п. на вправи під Винниками. Підчас вправ в лїсї рядовий Гавунка стрінув на своїй дорозї молодого зайця, котрого зловив і сховав до торністри. Побачив се капітан Ч. і приказав сейчас примінити до всяка кару „anbinden“, привязуючи его до найблизшого дерева, а з недостачі шнура і найданків, потрібних до тої операциї, велїв знати з торністри т. зв. Kochtiegel і від трубача шнур, на котрім носить трубу, та на нїм повісити бідака. Виконаню тої кари пригадало ся богато сїльских жінок, котрі йшли з міста і домали руки, що на то виховували своїх

сиків, щоби при війску за яку небудь жарницю відбирали їх синам здоровля.

Скажений кіт покусав в Бозиньчуку (пов. віжманьского) 6 осіб. Покусаних відіслано на кошт краю до лічниці в Букарешті.

Огні в Галичині. З Рожнятова доносять, що в середу 6. м. вибухла там пожежа, що накоїла великі шкоди. Згоріло 100 хат; 500 осіб остало ся без даху. — З Тишанова доносять: В ночи з дня 7. на 8. б. м. около 12 год. в полудне вибухла при сильнім вітрі пожежа в присілку Залїск під Старим Селом. О якім небудь ратунку бесїди не було ізза того, що майже в одній хвилині сїм будинків станула в полуміних. Пожежа повстала в господарских забудованях шинкаря О. Бернера. В полуміних згинула 31-лїтня жінка Бернера, як також 14-лїтня донька Стрінує Бернер. Крім того згоріло шинкарских 1000 корон готівкою, товару вартости 300 корон і одна корона. В стайни господаря Якова Фубля згоріли спячий там 14-лїтний син Іван. Яков Фубель і його жінка відносили в часї якийсь ратункової тяжкі попарення; відведено їх в стані грізнім до шпиталя загального в Любачеві.

Різня Жидів в Кишиневі. Російські ґазети доносять, що розъярена товпа народу в Кишиневі знущала ся по вулицях над жертвами жидівского погрому. Між иншими жидівкі Сарі Фонарші вбили до отворів носа великі цьвахи, котрі пробили насквізь черен. Жидови Лісови вирвали зі суставів руки та ноги. Херіфонови обрізали губи і вирвали язик. Жид Сельцер, котрому відрізали ухо, збожеволїв з перестраху і находить ся в шпитали. Вагітну жидівку незнаного імени посадили на кріслї і били киями. Одному жидівскому столяреви відпилували руки его шкісною пилою, а одній женщинї розпорали черево, викинули тенеса, а на їх місце всадили піре. Після вістий, які надійшли з Одеси, убито 46 Жидів на місци, 80 померло наслїдком ран, 300 є тяжко ранених, а девятеро дїтий замучено в страшний спосіб на смерть.

Смерть з причини конфіскати. Зі Штрасбурґа доносять: Видавану тут кружком молодих письменників часопись „Merkur“ сконфіскувано з причини обиди цїсаря. Студент, котрий підписував ту часопись, Ганс Пагель, зі страху перед судовим процесом відобрав собі житє в Бреґенцї разом з нареченою.

Конець розгулянного панка. В Щурові, пов. бжеского, в Галичинї був почтмайстром Ф. Лещиньский, панок, що пропутав на розгулянє житє великі добра та каменицю в Тарнові. Опинившись без гроша, одержав ино бувший офіцир в Щурській почту, де рівночасно удержував склеп і трафіку. Кілька тисяч річного доходу не вистарчало панкови на веселе житє і стало ся то, що дїєть звичайно в таких случаях. Лещиньский спроневірив за два роки на почтї 11.900 к. в той спосіб, що не видавчував людям почтових переказів, переважно походячих з Америки. Заряджено слїдство і коли онодї мали его арештувати, Лещиньский хотїв відобрати собі в поблизькім лїску житє, відрізуючи собі бритвою горло. Замах одначе не удав ся і дефраудянта відвезено до судового шпиталя в Кракові.

Самоубийство на приказ. В Кропштатї застрілив ся один молодий офіцир каспійского полку з незвичайної причини. Поліция арештувала недавно его брата і сестру, а також богато инших осіб, при котрих найдено велику скількість наборів та листів, що сьвідчили про розгалужену революцийну пропаґанду в каспійскім полку. Позаяк частина листів „компромітувала“ молодого офіцира, комендант полку приказав єму відобрати собі житє. Арештовано також кількох офіцирів.

Собаче мясо. В Монахові відкрито недавно першу різницю, в котрій убивась на мясо собаки. Попит за тим мясом має бути великий, однак поліция дозволила продавати его лише тим різникам, котрі не мають у себе мяса волового, лише кінське.

Про втечу віденьского адвоката д-ра Цїпера доносять тепер, що він спроневірив віддані єму гроші на 56.000 корон, а крім того наробив довгів на 108.000 корон. Цїпер був жидом — як кажуть з Галичини — і мав в Галичинї женити ся, а будучий тесть его приїхав був умисно того дня до Відня, щоби там залагодити справу свого будучого зятя, але показало ся, що его майно за мале до того і він відкликав заручини. Цїпер удав тодї, що їде ще до якогось свояка, сїв в понедїлок дня 11. с. м. на зелїзницю і поїхав. — як опісля показало ся до Льондону, а вістав здаєсь до Америки. Через Цїпера потерпіли найбільше галицкі жиди, котрим він залагоджував всїлякі справи. Показало ся тепер, що Цїпер дуже гулив і жив розпустно, що вечера видавав по 100 до 200 корон, а коли в послїдних часах забракло єму гроший, то натягав всїлякі фірми і не платив своїм урядникам канцелярийним.

Заклад причиною смерти в Галичинї. В Лабові, місточку новосанчівского повіта, прийшли три господарі Іван Дубра, Сидір Пелярчук і Ванько Висдоцкий до шинку Якова Фреся та казали дати собі вина. При тім Дурба заложив ся зі своїми товаришами о 20 к. що сам один випє 2 літри вина і піде домів сам один без провідника. Товариші згодили ся на то і заплатили Дурбі два літри вина. Дурба випив; але й на місци згинув. Пелярчука, Висдоцкого, шинкаря Фреся і его жінку Руклю потягнено до судової одвічальности. — Подібно стало ся в Печенїї, пов. перемишлянського. До сельскої крамниці посходили ся парубки і радь в радь, хто з'їсть нараз три бочки хлїба по 7 кр. До закладу станув 23-лїтний Іван Мелешко, котрий віднял ся з'їсти хлїб, а заплатити мав Федько Гункаю. Мелешко взяв ся до хлїба, але вже другого боханця не міг доїсти. З болем в животї пішов до дому і потім через кілька днів жалував ся, що слабий. Не поміг ані лїкар, що его кілька разів приводили, ані ріжні баби. Івана Мелешка мусїли відвезти до шпиталю у Львові, де в короткім часї через свій нерозум і помер.

Страх перед панським оком. Один з плянтаторів чаю на острові Цейльон мав вставлене штучне шклянне око, про що его люди не знали. Дозираючи робітників на плянтациях, випало єму раз видалитись за другими орудками, але знав він добре, що робітники без его догляду будуть лїниво при роботї носити ся. Тож попав на таку гадку: Скинув дводий і сказав до них; „Я відходжу, але лишаю своє око, що буде надзирати над вами“. По сих словах вийняв шклянне око і поставив его на пеньок дерева. Через якийсь час тягнули робітники як чорні поли, гадаючи, що око дійсно все видить. Але найшов ся знов дотепний чоловік, що взяв горнець і прикрив ним око. Як робітники побачили, що горшком закрите око нічого не видить, не спішили з роботою, а коли повернув плянтатор, всї спали в холодку, нуче побиті.

Малий фейлетон.

Чому зістали ся Русини по задї культури?

(Відчит *Гавриїла Барбулицкого.*)

Сьвітлі збори! Прочитавши заголовок сего відчиту, то я й сам признаю ся, що се не є відповідна задача для мене. З огляду на те, що я не є ані фаховець всесвітної історії, ані знавець національної економії, то й тяжко сподїватись, що з сего вийде щось дуже розумного і цїкавого. Але в прецінь силкуваю ся видобути для Вп. слухачів добірні і правдиві мотиви, щоби узасадити по змозї відповідь на висше поставлене питанє. Я думаю, що воно, коли не вийде на користь, то хоч нікому нічого не зможе зашкодити.

Мої панове! Говоримо про культуру... Се таке знакоме і таке популярне слово, що й годї нам о тім сумнївати ся, чи хтось його розуміє. Але коли запитатись так раптом: Що то є культура? То в певен того, що на борзї годї відповісти рішучо і удатно. По моїй думцї, є культура щось такого, що не дає ся виразити одним словом, ба й одним реченєм. Культура, се всесторонний стан добутків на ріжних галузях науки і промислу. Се є здобутки на поли науково-історичнім, на поли фільософії, на поли лїтератури, малярства, різбарства і музики. Се здобутки на поли технїки і на поли лїчення людских і зьвірячих хороб. Культура се степень стійности духової творчости народа-простолюда, до культури належить спосіб жити-бути простого народу із его інтелїґенцією. Після сих всїх степенів всестороннього стану народних здобутків оцїнює весь прочий сьвіт той нарід і каже: Сей нарід високо культурний, сей культурний, сей меньше культурний, сей некультурний, а сей цїлком дикий... Здає ся менї, мої панове, що се цїлком стає нам понятно, чому й кождий нарід стремить так завзято до все висшого і висшого культурного степеня, щоби бути сьвіточем між иньшими народами і обзиватись із іронїєю: „Бідні вони ті иньші народи! Від нас учїть ся, брати!“

Тому то чванять ся Американцї: „Ми маємо найбільше винаходів. Ми маємо Едізона!“

Нїмцї кажуть: „Ми маємо Ґутенберґа!“

Анґлїчани кричать: „Ми маємо парові машини! Наша зелїзниця! Наш весь промисл і торговля, наше мореплавство і наш гандель! Наша лїтература! Наш Шекспір!“

Іспанцї собі: „Наш Колюмб! Наша Америка!“

Швайцария теж і собі каже, що в неї осьвіта, а Італїя твердить, що в неї малярство і музика.

А що є в нас? Що здобув наш 30 міліоновий нарід? Опріч славного українського борцу і цїлі моря сліз гірких, ниць проклонів, опріч величезних полків ренеґатів — більше нїчого.

І тепер ми запитаємо: Хто тому винен? Чи наш руский нарід вже такий забитий в голову, чи таланів у нас не находило ся, чи що тому за причина. Причин може бути богато. Народна темнота, брак низших і висших наукових інституций, брак національної сьвідомости. Домашні межиусобицї і загорідний шовінїзм наших ворогів. Брак орґанїзациї і матеріяльне скупарство на публичні цїли. Убиване і запропащене правдивих талантів, а вперед чужий гнет. Що нас Русинів спинило і спиняє в всесторонним поступі — хочу по змозї виложити і тому розпиматую те все на кілька частий.

* * *

Заглянемо ми в старинні часи бутя нашого народу; значить в глубокі часи ще перед хрещенєм Руси. Що-ж бачимо? Руські племена, що ще й не називались рускими, жили собі на всходї як і деякі иньші народи в ті часи: от, хочби Ґермани або й Шведи. Опісля спроваджують собі князїв, що „згортають“ то „розгортають“ руські землї. Дерут з народу грубу данину, провадять між собою вічно всїлякі меньші і більші війни, занедбують кращі потреби і провадять буйне житє. Та наш нарід не упадає! Він має сприт до торговлї і спускаєсь Дніпром долїв у Чорне Море, пливе до Грецїв і стоїть із ними в живій торговельній звязи. Наш нарід не дичїє. Він приймає від Грецїв християньску віру, Володимир Великий згортає руські землї до купи і творить цїлку руску державу. Нарід залишає якось в ті часи всїлякі обчі і стає „земледїйствувати“. Ми бачимо Ярослава Мудрого, що ще тїснїйше вяже руский нарід між собою, ондобляє Київ прегарними будівлями і укладає для свого народу „Руску Правду“. Се, мої панове, культурна робота! Ми бачимо, що наш нарід стремів до того, ми бачимо, що він би був сегодня таким, яким є Нїмцї або Чехи. Але ми дивимось далї. По Ярославі розпочинає ся справдїшнє пекло на Руси. Князї дїлять ся і поборюють самі собе. Нарід у вічнім заколотї. Великa часть відриває ся від Руси і мандрує на північ. Там споріднюєсь вона із Печенїгами і Чудами та Фінами і витворюєсь окреме княжество Суздальско, пізнїйше московске. Ми бачимо, що самий Володимир Мономах відбув 83 великі походи, а меньших ще більше. І чиж може бути тут бесїда про якісь культурні стремлїня? Де нарід вічно в борбі зі всїлякою погаєю, ба ще й із своїми братами о землю, о істнованє. Ми йдемо дальше! Сонце затьмило ся, небо почорнїло. Нарід утїкає перед густою лавою, що суне із сходу. Не треба менї вам ще глубше пояснювати, що то за гостї були на Руси 1224 року. Руский нарід стає їм в дорозї, силкує ся не пустити ворога дальше. А тим часом народи західної части Европи суповійно працюють около поли і плекають штуку і науку.

Русні князї збирають ся проти великого і грізного ворога, але все даремно; зраджені своїми, опускають боєвище, але Татарва доганяє і розливає руску кров. Коли руські поцїлювані оселї шлють знак перестороги своїм сусїдам, будують иньші народи наукові заводи, читають і пишуть книжки. Коли руский нарід зраджений деякими боярами-шляхтичами, проливає цїлі потоки руської горячої крови над Калкою, закладає иньший нарід університет.

Та се лише початок того лиха. Року 1236 виступають Татари знов на Русь і пустошать єї до крайности цїлими роками. Року 1240 прибувають вони під Київ, того осередку, того розсадника руської культури і пускають его з димом. Величезний опір ставить їм руский нарід, хороняче при тім західну Европу від лютого напасника, але не міг встояти. Правда, прозовили Татари руский мур, зайшли й на Угорщину й Шлеск переступили, але вже не з такою силою і енерґією як на Руси.

І головно від того часу починає ся для нас тяжке горе. Сотки — тисячі руского народу мандрує у неволю. Руска молодїж вівечить ся по тюрмах бісурманьских, а наші красавицї вивлекують свої очи по поганьских гаремах.

Цїла лїтература починає витворюватись із тих часів. Наш нарід творив собі тую лїтературу не в хороших покоях за горіховим столиком, але в кайданах на турецких ґалерах.

Кождої хвильки мусїв був бути приготовлений чоловік на утрату своєго майна й житя. І чи можливо було думати тодї нашому народови про будь який поступ. Чи можливо було старатись о раціональну господарку, коли кождої хвилї могли бути зелені полеві засїви знищені копитами татарских коний. При таких обставинах, де наші князї мусїли із своїми полками майже на поготові стояти до бою, годї було їм думати про якесь заспокоюване культурних потреб свого народу; ба й жадні заграничні впливи не були можливі, через що й західна культура не мала входу до наших країв.

Ми бачимо з історії, що ся татарска, пізнїйше — турецка господарка тривав сотки лїт а наш нарід стогне в тяжкім ярмі і остаєсь вічно таким, яким був ще й перед християньством.

(Далї буде).

Надіслане.

„Ню-Йорк“

Товариство обезпечень на житє.

Нова полїса, котрої условини потвердило міністерство справ внутрішних є: Неоспорима вже по півтора року. Без коштів можна розширити єї на цїлу обезпечену суму: вже по однім роцї. В случаю самовбийства: платна в цїлій сумі вже по однім роцї. Платна вже по двох роках, згляднo по заплатї третої річної премії. Реактивує ся в протягу пять лїт. В случаю війни платна для цивільних осіб без осібної премії для цїлої обезпеченої суми і вже від першої хвилї вільна від всякого обмежени дотично: Заводу, занятя, подорожий, житевих привичок і поєдинку.

Ґенеральна дирекция для Австриї: **Відень, I., Ґрабен 8 (в палатї товариства).**

Ґенеральна репрезентация для Буковини: **Чернівцї, Ринок.**

Телеґрами „Буковини“.

Відень, 23. мая. З нагоди вінчаня архикнягинї Марії Анни із бурбоньским князем Ліною, відбула ся в полудне в бурґу приписана церемонїя ренунциациї в якій брав участь цїсар при асистенциї міністра цїсарского двору і заграничних справ ґр. Ґолуховского, кардинала Груші, иньших спільних міністрів, міністра Кербера і иньших членів кабінету угорских міністрів Фаєрварийого і Шехенього та двірских достойників.

Стефан Ґаїна

склад товарів корінних, вин і дехікатесів в Чернівцях **прийме зараз**

ПРАКТИКАНТА

з лїпшого дому і відповідною шкільною наукою.

Належитість за Оголошеня за один раз:

Ціла сторона коштує 30 К. — Одна трета сторони через низу ширину 10 К. — Пів сторони 15 К. — Чверть сторони 7 К. 50 с. — Одна осьма сторони 3 К. 75 с. — Одна шістьнацята сторони 1 К. 88 с. — **Дрібні оголошеня** (в тиждьтновій ширині стрічок) по 4 сотики за верш. — При кільканразових уміщеннях опускаєть ся на пяті процент після скількости уміщеня.

Рік заснованя 1892.

Товариство взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕР“

Львів, Ринок ч. 10 (дім „Просьвіти“.)

одиноке руске товариство асекурацийне,

Обезпечає будинки, движимости, збіже і пашу против шкід огневих, побирає умірковану оплату премій, а чистий зиск т. є. надвишку з оплат розділає межи членів яко звороти; в послідних трох літах виносив зворот 8%.

Виплачує шкоди дуже скоро а о шкоду шкід переводить разом.

ДНІСТЕР з делеґатом і місцевими членами. За 10 літ виплатив 6.064 відшкодовань в сумі 3,187.258 кор.

ДНІСТРА полиси приймають при позичках Банк краєвий і каси ощадности. Посередничить при обезпеченях на житє в краєвім Товаристві.

ДНІСТЕР відступає часть провізиї з таких обезпечень на рускі добродійні цїли; длятого на житє треба обезпечати ся тілько через „Дністер“.

ДНІСТРА фонди виносять з кінцем 1902 р: 838.364 кор. і всї уміщені в цінних паперах пупілярних.

ДНІСТЕР удїляє аґенциї особливо там, де єще не роблять дотеперішні аґенти.

ДНІСТРА аґенти заробили вже 432 тисячів корон провізиї

В товаристві взаїмних обезпечень „Дністер“

було в місяци цвітни с. р. 13.900 важних поліс на суму 13,997.665 кор. обезпеченої вартости з премією 132.859 кор. 71 сот. разом від початку року по конець цьвітня видано 33.022 важних поліс на суму 35,865.208 кор. з премією 320.427 кор. 86 сот. Попередного року в тім самім часї було 27.942 поліс, на суму 30.826.289 кор., з премією 268.468 кор. 48 сот. то є сего року о 5.080 поліс і 51.959 кор. 38 сот. премії більше.

З весною с. р. настав незвичайний сезон пожарний в Клюсові, в Ланчині, в Городку, Путятинцях, в Микулинцях і т. д. Пала жертвою пожарів велика часть будинків кождої місцевости. В нашім Товаристві зголосили в цьвітни свої шкоди 197 властителїв, (з того в Клюсові 22. господ. в Ланчині в Городку 13, в Путятинцях 38, і в Микулинцях 26. господарів), разом проте від 1. січня по конець цьвітня було 480 шкід. Товариство поспішило сейчас з помочею всїм пошкодованим. 461 шкід вже виплачено, 10 шкід менших находить ся в лїквідациї через місцевих делеґатів, а виплату 9 відшкодовань (в квоті 5261 кор.) на разї з причин правних вдержано.

Сума всїх шкід разом з коштами лїквідациї виносить brutto 276,947 кор. 33 сот. з чого по потрученю части рекоскурованої лишає ся на власний рахунок 68.467 к. 36 сот. Сума прежій до кінця цвітня виносить 320.427 кор. фонд резервовий і прочі фонди Товариства 1,043.159 кор.

Рахунок Товариства взаїмного кредиту „Дністер“ у Львові

Стан за час від 1/1. 1903 до 30/4. 1903.

I. Вкладки щадничі.		
Стан на початку року	1257 вкладок в сумі кор.	1,103.333·40 с.
від 1/1 до 30/4 вложило	592 сторін к. 299,330.74 с.	
„ „ „ „ виняло	330 „ к. 116,095·98 с.	
остає 30 цвітня с. р.	1383 вкладок на . кор.	1.286.568·16 с.
II. Позички на скрипти і векслї:		
Стан на початку року	2163 позичок в суму к.	1,239.243.46 с.
1/1 до 30/4 удїлилисьмо	238 „ к. 138,310.—	
„ „ „ сплачено	141 і рати к. 158,639·99	
остає 30. цьвітня с. р.	2260 позичок на суму к.	1,218.913·47 с.
а то: 2049 позичок на скрипти в суми	. . . . к.	1,087.775·13 с.
і 211 „ „ векслї „	. . . . . к.	131·138·34 с.
III. Членів прибуло 182 виступило 80, остає 2494 членів.		
IV. Сума удїлів декларованих к. 130,500·— вплачених к.		97,345·19 с.
V. Фонд резервовий, спеціяльна резерва і фонд на ріжницю курсів	. . . . . к.	15,053·64 с.
Фонд власний разом (IV + V)	. . . . . к.	112,398·83 с.
Сума всїх активів Товариства виносить		к. 1,465.901·49 с.
а то: на позичках як висше	. . к. 1,213.913·47	
в цінних паперах	. . . . . к. 85.982·—	
в руских Тов. вкладах	. . . . к. 65.677·23	
готівка (в касї в Щадници почтової і на рахунку біжучім)	. . . . к. 95,328·79	

Просимо звертати ся дальше о більші позички впотечні, потрібні при купнї землї. — Від позичок числить ся 5½ % і додаток 1 проц. на кошта адміністрациї (при сплаті в 20 ратах ½ річних виносить рата амортизацийна 6·72 проц.)

Вкладки приймає ся на 4 проц.—

Красне, добре і дешево.

Улиця Ратушева ч. 6 Готель „Централь“.

Перед тим

МАРКУС ФУРЕР

Кождого сезону НОВОСТИ для конфекциї пань, панночок і панів. Новости: в Жакетах, кенірах і плащах в найлїпших взорах віденьских і берлїньских сальонів.

Маґазин одягів дамских і мужеских **Чернівцї** ул. Ратушева 6. Готель „Централь“ (в льокалю Якова Ґольда)

ВСІЛЯКІ ЗАМОВЛЕНЯ виготовляють ся сейчас.

Одяги для панів, хлопців і дїтий. Загортки, ульстри і шаперони. Футра звичайні і до подорожи і всїлякі в сю галузь входячі артикули з вирорядних фабрик.

Красне, добре і дешево.

Перша буковиньска

спеціяльна робітня обуви і ортопедичне заведенє

ІВАНА ДІКА

абсольвента майстерского курсу ц. к. технольоґічного ремесленного музея у Відни, і запрацюваного судового знатока

поручає

ВЕЛИКИЙ СКЛАД ОБУВИ

найновійшого крою для пань, панів і дїтий.

Замовленя виготовляють ся сейчас з заграничних шкір.

При замовленях з провінциї пожадане, аби прислати з'ужитий черевик на міру.

Чернівцї

ул. Руска II, а Філїя ул. Ратушева 17. (під „золотою Грушкою“).

7 (—)

І. Ґет, механик

Чернівцї, улиця Шаньска ч. 26

виконує

всякі інсталяциї і репарациї телеґрафів, телефонів, **громозводів, електричного сьвітла.**

Репаратури машин до шитя і писаня, як також лїкарских і фізикальних інструментів.

Репаратури, нікльованє і емайльованє бісиклїв і. т. д.

Всї репаратури як і роботи, що входять до сього фаху, виконує скоро і дуже старанно.

9 (5—10)

Замовленя з провінциї виконують ся як найскорше.

Просьвіт промінями Рентґена.

Лїченє сухо-горячим повітрем

подаґри, ревматизму, люмбаги (пострілу) Ісхіаса, невральґії, болю в суставах, нарви і спухлизни.

Апарати сухо-горячого повітря (Системи д-ра **Райфелєра**), що прикладають ся до слабих частий тїла, уможливлюють найвисші температури з всякими формальними методами, а через те й найкрасші успіхи в лїченю і навіть застарілих слабостий. Значно усмиряє біль. При лїченю є цїле тїло вільне окрім слабого місци, тому можуть його зносити і ті, що терплять на серце, на конґестиї і астматики. Лїченє може відбути ся і в помешканю пацієнта.

Купелї в електричнім жаровім сьвітлї против слабостий, як зміна материї, подаґра ревматизм і против затовщеня.

Др. Г. ХАЄС, Чернівцї, улиця Почтова число 5а.

(4—50)

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає Іван Захарко.

З друкарнї товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

Ч. 57. Чернівцї, середа дня 14. (27.) мая 1903 р. Рочник XIX.

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ що середи, пятницї і недїлї, з тижневим додатком „РУСКА РАДА“.

Редакция адміністр. і експедиция при улици Петровича ч. 2.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациї неопечатані вільні від оплати почтової.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“ разом з „Рускою Радою“:

на цїлий рік	20 К. — с.
„ пів року	10 „ — „
„ чверть року	5 „ — „
„ місяць	1 „ 70 „

Поодиноке число „Буковини“ 16 сотиків.

Передплата і належитість за інсерати платні в Чернівцях.

Ruthenische Revue.

Оногдї появило ся перше число нами заповідженого дуже важного видавництва на нїмецкій мові для чисто справ русских, „Ruthenische Revue“ у Відни. Форма видання дуже гарна. Виходить два рази на місяць. Передплата виносить на цїлий рік ледви 6 корон. Думаємо, що всї Русини щиро підопруть се видане і, що воно находити не ся в кождій хатї інтелїґентного та сьвідомого Руснна, тим паче, що головним співробітником його є наш знаменитий, хоч молодий іще, а вже загально відомий яко здібний публїцист не то між своїми, а й чужими, автор знаменитої політичної брошури „Colonia Irredenta“, Роман Сембратович. Звертаємо ся до буков. Русинів а особливо до наших учителїв народних, аби вони підперли се видане а то іза того, що будуть могли найти у сьому виданю не тільки духову поживу й приємну лектуру, але також будуть могли близше зазнайомити ся з бікучими політичними справами Русинів так буковиньских, галицких і угорских як й заграничних.

Цїль і становище сего видавництва всего ліпше пізнати в „Передмовї“ від видавцїв, котре подаємо тут в повній основі.

Передове слово звучить:

Русини (Ruthenen oder Kleinrussen) що-до числа душ шостий з черги великий нарід в Европі, бож, як доказано, они числять богато понад 25 мілїонів, отже численно стоять позаду лише: 65 мілїонів Нїмцїв, 54 мілїонів Москалїв, по 40 мілїонів Французів та Анґлїчан і 30 мілїонів Італїянцїв. А однак они по сим не займають відповідно визначного місця в европейскій сїм'ї народів, але що більше — відносини їх, ба навіть їх істнованє лише мало відомі або й вдосїм незнані інтелїґентним людям і політикам европейским. Причина сего в тім, що історія Русинів, їх історичний розвиток в значній части „вже ся з історією і з історичним розвитком Москалїв або Поляків, а дальше, що они є племенем спорідненим з тими обома народами, — отже в наслїдок сего бере ся Русинів, як з огляду політичного так і етноґрафічного, за складову часть Москалїв або Поляків, — тим більше, що московські і польскі політики та поодинокі учені незвичайно запобігають руску націю зовсїм іґнорувати або промовчати. А прецїнь Русин має свою окремішну мову, свій самородний характер племінний, свою історию, в переважній части також свою сьвідомість національну тай свої власні ідеали. І коли сей нарід за час послїдних 600 лїт, мимо найсупротивнїйших єму відносин, які лиш дадуть ся подумати, потрафив зберечи свою національну самостійність, — коли він в найтяжчих часах, знов на перекір найбільшим противностям і перепонам, ревно трудить ся над своїм культурним розвитком, — коли він правдиві дїйсні прикмети характеру, — то се сьвідчить з одного боку о его кріпкій силї відпорній, а з другого о его немалім значіню для решти Европи, бож він для неї може бути, або на всякий спосіб стати на будуще важним чинником в єї культурнім, економічнім і політичнім розвою.

Отже є й цікаво і корисно для Европи близше пізнати руский народ; а з другої сторони також для Русинів корисно, що европейский сьвіт зазнайомить ся з ними, займе ся і зацікавить ся ними. Щоби промостити якусь звязь між Русинами а иншими европейскими народами, заложили ми часопись „Ruthenische Revue“. Задачою її буде: зближати руский народ до Европи і толкувати їй, чим той народ є, в якім живе станї, який єго розвиток, яки потреби і — розуміє ся — які болї. Будемо звертати увагу так на австрийских Русинів в Галичинї і Буковинї, як і на Русинів в Росиї і Угорщинї, а якщо не будемо також спускати з ока й руских поселенців в північній та полудневій Америцї.

Та все робити будемо цїлком предметово, а не з якого окремого партийного становища. Ми далекі від всякого національного шовінїзму і гадаємо, що щиростию та предметностию найлїпше прислужимось так самому русскому-народови як і заграницї. Прилюдна гадка Европи буде мати нагоду порівнати нашу річ з иншими інформациями, які від часу до часу пускає ся в сьвіт про руский народ. Хочемо давати як найвірнїйший образ руского народу з кождого огляду, отже що-до політики, народного господарства, науки, лїтератури і штуки. Річ певна, що з уваги на наші слабі фонди і на невеличкий обем нашої часописи те все буде могло стати ся лише згодом і в обмежених розмірах.

Оттак просимо сим о прихильний привіт для нашої „Ruthenische Revue“, — се першої проби, увійти в тривку звязь з прилюдною гадкою Европи.

Василь Нагорский, посол до держ. ради.
Д-р Андрій Кос, посол до держ. ради.
Юліян Романчук, посол до держ. ради.
Тодор Богачевский, посол до сойму.
Д-р Андромик Мошльницкий, посол до сойму.
Роман Сембратович.

Вісти з цїлого сьвіта.

— *До ситуациї.* Палата послів відбуде в сїм тиждни два засїданя, а то нинї і в пятницю. Палата має намір довінчити дискусию над недїльним спочинком перед Зеленими сьвятами, чого не можна зробити на однім засїданю. Ві второк має відбути ся дискусия над наглим внесенем Вольфа о реґуляциї Лаби. По Зелених сьвятах має відбути ся найблизше засїданє в четвер, дня 4. червня. Рішеня о буджетовій провізориї і дальших засїданях парляменту відбудуть ся в тиждни по Зелених сьвятах. — Neues Wien. Tagblatt доносить, що віцепрезидент польского Кола ґр. Войт. Дідушицкий радив оногдї з д-ром Кербером в справі удержаннєя північної зелїзницї, та що в тій справі прийшло до порозуміня. На вчерашнім засїданю польского Кола зложить президент Кола справу з переговорів з правительством. — Narodni Listy називають теперішне політичне положенє невідрадним і каже, що до Зелених сьвят комісиї не полагодять своїх робіт. Комісиї не ідуть впрочім цїлком самостійно, стоячи на сторожи інтересів населеня. Комісийні працї викличуть досить численні ріжницї між тим, що оба правительства ухвалили, а тим, що буде наслїдом комісийних нарад і тому навязане нових переговорів з угорским правительством видає ся конечним.

— *З ради державної.* На оногдїшнім засїданю палати послів прийшло до довшої дискусиї над внесенями комісиї посольскої, по котрій п. міністер торговлї бар. Каль зложив таку заяву в справі недїльного відпочинку: Кільколїтний досьвід поучив, що побоюваня підношені давнїйше що-до недїльного відпочинку показали ся неоправданими і нинї можна дальше пійти в тім напрямі. Предложена новела до згаданого закона може бути введена без небезпечности для купецкого сьвіта, бо она подасть правительству можність реформи справи недїльного відпочинку. Полїпшенє услівий працї торговельних помічників і многих иньших родів працї буде пожиточним наслїдом реформи. Супроти висказів посла Еллєнбоґена що-до канцелярийних відносин п. міністер підносить, що вже зроблено в тій справі крок наперед і послїдує значне їх полїпшенє. П. міністер не противить ся жаданю комісиї, аби працю в недїлю зменшити з 6 годин на 4 і, щоби єї перенести на передполудне. Трудности, які при тім насувають ся, можна буде осунути без шкоди для

А. Чехов.

Придане.

Переклав: Остап Сьвітлик.

Много я бачив в свойому житю домів, більших і малих, камяних й деревяних, старих і нових, але особливо врізав ся менї в памяти один дім. Се, впрочім, не дім, але домик. Малий, в один маленький етаж і три вікна, й страшно похожий на маленьку, горбату старушку в чепци. Витинкуваний в білий цьвіт, з черепичною крипою і обідраною рипвою, він весь потонув в зелени шовковиць, акаций і тополий, посаджених дїдами й прадїдами теперішних хазяїв. Його не видно за зеленю. Се маса зелени не перешкаджає йому, впрочім, бути міським домиком. Його широке подвіре стоїть в ряд з другими, також широкими зеленими подвірями, й виходить в сквер Московскої улицї. Нїхто тою улицею нїколи не їздить, рідко хто ходить.

Віконницї в домику заєдно зачинені: жилцї не нуждають ся сьвітлом. Сьвітло їм не потрібне. Вікна нїколи не відчиняють ся іза того, що мешканцї домика не любять сьвіжого воздуха. Людям, що живуть постоянно серед шовковиць, акаций, зелуху, байдуже на красу природи. Одним тільки хуторянам дав Бог здібність понимати красу природи, остальна однако зводність дотично тих красе висе в глибокій невіжи. Не цїнять люди того, чим богаті. „Що маємо, не хороню; мало того, — що маємо, того не любимо. Кругом домика, рай земний, зелень, живуть веселі птицї, а в домику — гай-гай! Лїтом в ньому горячо і душно, зимою жарко, наче в парни, чадно й скучно, скучно...

В перший раз посїтив я сей домик вже давно, по дїлу: я привіз поклін від хазяїна домика, полковника Чикамасова, його жінцї і донцї. Ті перші мої відвідини тамаю в дуже добре. Та й не можна не тамити.

З'образїть собі маленьку, сиву женщину лїт пятьдесяти, з острахом і подивом глядячу на вас, коли ви входите з передпокою в гостинну. Ви „чужий“ гість, „молодий чоловік“ — й того вже достаточно, щоби збудити острах й здивуваня. В руках в вас не має нї палицї, нї топора, нї револьвера, ви навіть усьміхаєте ся, однако вас зустрічають тревожно.

— Кого я маю честь бачити? — запитує вас дрожачим голосом постарша женщина, в котрій ви пізнаєте хазяйку Чикамасову.

Ви називаєте себе і поясняєте, за чим прийшли. Тревога і здивуваня замінюють ся на проказуюче, радісне „ах“. Се „ах“, наче відгук, переносить ся з передпокою до салї, з салї в гостинну, з гостинної в кухню... й так до самої пивницї. Скоро весь домик наповняєть ся ріжногоголосними, радісними „ах“. За пять хвилин ви сидите в гостинній на більшім, матнім диванї і чуєте, як ахає вже вся Московска улиця.

Пахло порошком від мозї і новими воздовими черевиками, що завинені в платок, лежали поруч мене на кріслї. На вікнах журавельник, серпанкові дохмітки. На дохмітках сиї мухи. На стїнї портрет якогось архієрея, намальований масляними красками й припрятий шнуром з розбитим ріжком. Від архієрея йде ряд предків з блїдо-жовтими питаньскими фізиономіями. На столї наперсток, клубок ниток і недороблена панчоха, на долівцї випройки і чорна юпка з всїми питками. В сусїдній кімнатї дві стревожені старухи хватають з долївки випройки і кусні матерій...

— В нас, вибачіть, страшний непорядок! — сказала Чикамасова.

Чикамасова бесїдувала зі мною і неспокійно глядїла на двері, за котрими все іще вибирували випройки. Двері також начеб то неспокійно крихітку відчинали ся то зачиняли ся.

Ну, що тобі? — звернула ся Чикамасова в сторону дверий.

Ou est mon cravatte, legue! mon père m'avait envoyé de Koursk. — спитав за дверима женьский голосок.

Ah, est ce que, Marie, que... Ах, не вже можна... Nous avons donc cher nous un hoonne rtés peu sonni par nous... Спитай Леонорю...

„Одначе, як гарно ми говоримо по французки!“ — вичитав я в очах Чикамасової, що покраснїла від задоволеня.

Скоро відчинили ся двері, й я побачив високу суху дївчину, лїт девятнайцяти, в довгій серпанковій сукнї і голотім поясї, на котрому, памятаю, висїло перламутове віяло. Вона вийшла, присїла і почервонїла. Почервонїв з начатку єї довгий дзюбатоньский ніс, а воса пішло до очий, від очий її виснам.

— Моя донька! — просьвітала Чикамасова. А се, Манечка. Молодий чоловік, котрий...

Я познакомив ся і висказав своє здивуваня іза множества випройок. Мати і донька поспускали очи.

— У нас на Возносенє ярмарок, — сказала мати. — На ярмарку ми заєдно закупуємо матерії і шиємо відтак цїлий рік до слїдуючого ярмарку. Між людий шити ми нїколи не віддаємо. Мій Петро Семенич дістає не особливо велику плату, й ми не можемо позваляти собі на роскоші. Приходить ся самим шити.

— Но, хто в вас носить таку масу? Та вас тільки двоє.

Ах... хіба-ж то можна носити? Се не носити!

Се — придане!

— Ах, мамаш, що ви? — спалала дочка і почервонїла. — Вони і на правду можуть подумати... Я нїколи не вийду за муж! Нїколи!

Сказала се, а в самої при слові „замуж“ засьвітили ся очи.

Принесли чай, сухари, печиво, масло, а відтак чай. О семій годинї вечером подали вечеру, що складала ся з сїмох страв, й в часї тої вечері я почув грімку зівачку; хтось-то грімко позїхнув в сусїдній кімнатї. Я з подивом

промислу і торговлї. Бесїдник обговорював обширно трудности недїльного спочинку в промислї пекарскім, головно задля недостачі робітників і рішуче спротивив ся внесеню меньшости, аби число населень мало бути підставою в якійсь місцевости до управильнення недїльного відпочинку. Натомість п. мінїстер не противить ся внесеню, аби до відпочинку втягнути також місцевости пригранично. Вкінци поручаючи закон до принятя, п. мінїстер спротивив ся внесеням меньшости, аби недїльний відпочинок розширити на 36 наглядно навіть на 48 годин, бо поки-що таке зарядженє ще передчасне. — По відповіди п. мінїстра зелїзниць дра Віттека на інтерпеляциї, засїданє закрито.

Мадярский терор в Хорватиї.

Демонстрациї гноблених Хорватів з одного, а урядовий мадярский терор з другого боку тревають дальше. Передовсім чинною є полїция. В висшій школї торговельній викрила читальню учеників, до котрої належало 70 членів. Читальню сейчас розвязано а директор школи зарядив дисциплїнарне слїдство. Побіч полїциї дїяльні суть дуже військо і суди. Як доносять згідно словеньска „Edinost“, що виходить в Тєрстї і „Chrvaatska Zloga“, що виходить в Полї — повішено оногдї в Загребі 38 осіб, а стаціонований в Загребі 53 полк піхоти одержав наказ стріляти до демонстрантів. Наказ був так безоглядний і безосновний, що полки відмовили послуху команди.

Про поведенє самої хорватскої публики доносять оногдїшні телеграми таке: В Сплїтї зібрали ся оногдї великі товпи народа в часї приїзду корабля і домагали ся усуненя з него угорского стягу. Один з подорожних сам зірвав хоругов і кинув єї на беріг демонстрантам, котрі єї сейчас знищили. Вечер того-ж самого дня демонстранти хотїли спалити публично портрет бана Куен-Гелєдварого, але полїция перешкодила. Зібрані товпи посунули тодї улицями і урядили демонстрациї перед угорским банком і иньшими угорскими інституциями. Дальші розрухи вибухли коло місцевости Плазе і Карльопаґо. Коло Плазе і Злобна зібрало ся оногдї тисячі народа і кинули ся виривати шини з зелїзничого шляху; товпу розігнало військо, причім 9 осіб арештовано. В Карльопаґо вибухли такі грізні демонстрациї, що треба було зарекнірувати військо. Також в Зенк вибухли розрухи; арештовано поверх триста осіб.

Проти мадярского террору задумують Хорвати боронити ся протестами і депутациями. З самої Дальматиї і Славониї вислано поверх 500 телеграм з протестом проти поведеня мадярских властий і з просьбою до цїсаря, щоб поклав кінець нецастям Хорватиї. В багатьох дальматиньских містах вивішено чорні хоругви на знак жалоби. Має також удати ся депутация до цїсаря з усїх послів хорватскої народности в Австриї з просьбою о поміч. Тоті посли вже і з'їхали ся в Відни і старають ся о аудиенцию у цїсаря. Оногдї власне під проводом Банкінього конферували в тій справі з Кербером. Всї вони убрані в жалобні убори і удекоровані трибарвними відзнаками. Чи хорватскі посли (з дальматиньского сойму і з державної ради) будуть допущені до цїсаря, досї не знати.

В кождім случаю Хорвати уміють боронити своїх прав.

НОВИНКИ.

Популярний концерт в честь Тараса Шевченка устроює товариство українських студентів „Січ“ в Чернівцях, дня 31. н. ст. мая 1903 (в недїлю) у великій салї Народного Дому. Початок о год. 2 по пол. На проґраму взожать ся сьпіви, декламациї і популярні промови про Шевченка. Товариство „Січ“ запрашає отсею дорогою сей концерт не тільки місцеву і замісцеву інтелїґенцию, та міщан, але також братів селян із поблизьких сїл. Близшу проґраму оголосить ся пізнїйше.

За товариство:

Микола Левицький, голова. *М. Рильюк* писар.

Особисті вісти. Краєвий президент пиньь Гогенльоге повернув в недїлю вечером з Сучави. — Пос. д-р Сведль удав ся до Відня. — Прибув тут посол д-р Флоря Лупу. — Краєвий референт санїтарний, правительственний радник Ключенко виїхав до Парижа.

З суду. Президент мінїстрів ево мінїстер судівництва іменував судового секретаря Йосифа Майснера в Чернівцях судовим радником і начальником повітового суду в Кімполюнґу.

Презента. Краєвий президент надав опорожнену гр. ор. парохію в Нижній Городинци гр. ор. пароховн в Кунцї Епаміонадасови Проїчови.

З університету. Іматрикуляция в біжучім семестрі новозаписаних звичайних слухачів всїх факультетів університету Франц-Йосифа відбуде ся 20. червня б. р. о 11-ій годинї перед полуднем. — Rector magnificus після академічного звичаю назначив 10. червня б. р. яко загальний ферїяльний день тутешнього університету.

Научний кружок тов. „Січ“. — В научнім кружку тов. „Січ“ були дотепер два відчити: тов. К. на тему: земляне питанє і социалїзм і тов. П. Клима про „Наполеона як представника третої власи“. Слїдуючий відчит тов. Л. Когута про „полїтичний, економічний і релїґійний лїбералїзм“, відбудеть ся в Товаристві в четвер дня 28. с. м. о год. 8 вечер. За видїла научного кружка: — *Т. Клим* голова, *О. Сьвіґлюк* писар.

Товариство українських студентів „Січ“ в Чернівцях. Отсим приглашуємо, що прогульна з танцями в лїску на Горечій відбудеть ся дня 3. н. ст. червня 1903, а на случай непогоди дня 14. н. ст. червня 1903. — Початок точно о годинї пів до 3-ої пополудни. — Датки на запомоговий фонд товариства принимають ся з подяковю. — Запрошеня вже розсилають ся. Хто не одержав з наших звичайних гостий через недогляд запрошеня, зволить реклямувати на адресу товариства: Новий сьвіт 36 п. — Вступ від особи 1 кор. 50 сот. — Стрій спацерский. — За комітет: *Евгений Ярошинський*, голова забавного кружка, *Микола Левицький*, голова товариства.

Університетскі професори проти клерикалїзму. На чорній таблицї тутешного університету вивішена відозва численних університетских професорів Австриї і Німеччини, яка заохочує, щоби професори взяли участь у ферияльнім курсї, що відбудеть ся в Сольногородї і якого цїлию запротестовати проти устроєня католицкого університету.

Заказаний відчит. На суботу м. н. заповіджений відчит акад. товариства „Зофіра“ про подїї в Кишеневі, власти заказали.

Звичайні загальні збори каси пожичкової і щадничої для громади Ревна, відбудуть ся дня 31. мая о 3-ій годинї пополудни в власнім домі. 1. Справозданє старшини за рік 1902. 2. Вильосованє 2 членів старшини і 2 надзорчої ради. 3. Вибір касиєра. 4. Вільні внесеня. — *Іван Белиторский*, касиєр, *Пилип Московский*, начальник.

Звичайні загальні збори каси пожичкової і щадничої для громади Шипинцї, відбудуть ся дня 31. мая о 1-ій годинї пополудни в домі п. Липовича. 1. Справозданє старшини за рік 1902. 2. Вильосованє 2 членів надзорчої ради. 3. Вільні внесеня. — *В. Сулим*, касиєр, *П. Андрюк*, начальник.

Злодяи злодїя. В попереднім числї доносили ми про утечу інтернационального касового злодяки Райша, що втїк із трьома кумпанами із тутешного військового шпиталя. Райш мав небавом стати перед судом і предчував, що удаванє умисловоі хороби не багато може йому помочи. Військовий лїкар позволив з гуманности здїймати із Райша на ніч сорочку безпоченьства і се навело Райша на карколомну ідею утечі. На се згодили ся також оба „співгорожани“ Райша, Максимюк і Фатош. Чекали тільки на оказию. Інфантериста Делїжоа, давного знакомого Максимюка, що свого часу також мав сидїти в ґарнізонї, поставили тої ночи на варту. Крім сього Райш обіцяв Максимюкови великі гроші, як удасть ся утечи. Максимюк почав намовляти Делїжоа і вкінци удало ся йому його переможити. Але все розбило ся на тім, що Райш не мав гроша. Його кумпанам було дуже прикро жити в страху і в суботу вечер замельдували ся у профоса військового арешту. Думаючи, що дістануть легчу кару подали, що Райш находить ся в Садаґурі. Зараз вислано до Садаґури сильну патрулю і вона при помочи місцевої жандармериї віднайшла Райша в шинку Янкля Іотлїба. Таким чином репутация Райша, що була пішла в гору в наслїдок його відважної утечі, дуже підупала. Тепер вже йому не вдасть ся утїчи.

Запомоги „Днїстра“. З квоти 2000 кор., призначеної загальними зборами „Днїстра“ з надвижки товариства обезпечень за рік 1902 на публичні добродїйні цїли, ухвалила надзираюча рада роздїлити: до розпорядности львівского митр. ординариату 400 кор. і еписк. ординариятів в Перемишли і Станиславові по 300 кор. на добродїйні церковні цїли, трем товариствам дяківским всїх трех епархій по 100 кор., а решту 700 кор. роздїлити на будову руских церков: в Желї 200 кор., в Дорна Ватра на Буковинї 100 кор. і Застанній на Буковинї 50 кор., перші ос. Василиян у Львові на обновну престола 100 кор., церкві в Вацовичах, дрогобицкого повіта, 50 кор., в Бинові мостиского пов., 50 кор., в Арзамівскій Волї, мостиского повіта, 50 кор. і в Бобулинцях, бучацкого пов., 50 кор. — Квоту 2000 кор., призначену зборами товариства продитового „Днїстер“ з зиску за рік 1902 на публичні добродїйні цїли, ухвалила рада удїлити на удержанє вандрівного учителя крамарства по селах або на курси крамарскі і квоту сю з призначенєм на ту цїль передати дирекциї „Народної Торговлї“.

Що то феномен? В одвім уступі одної читанки для змешаних народних шкіл, приходить слово „феномен“. „Tägliche Rundschau“ пише ось що: Учитель питаєть ся, чи хто знає, що то є феномен; нїхто не знає. На се дає

глянув на двері: так позїхати може тільки мужчина.

— Се брат Петра Семенича, Ігор Семенич... повсинда Чикамасова, покмітивши моє здивованє, — Він живе в нас від минулого року. Ви їзвинете його, він не може вийти до вас. Дивуй такий... ховаєть ся чужих... В монастир збирає ся... На службі огірчили його... Так от в горя...

Після вечери Чикамасова показала менї спітрахиль, котрий власноручно вишивав Ігор Семенич, щоби опісля пожертвувати на церкву. Манечка скинула з себе на хвилину боязкість і показала менї гаман, котрий вишивала для свого батька. Коли я зробив вид, що я захоплений єї роботою, вона спалахнула і шепнула щось на ухо своїй матери. Та просїла і предложила менї пійти до комори. В коморі я бачив пять більших скринь і безліч скриночок і коробок.

— Се... приданє! — шепнула менї мати. Самі зладили. Оглянувши єї скрині, я стан прощати ся з гостинними хазяями. В мене взяли слово, що я іще їх відвідаю коли не будь.

Се слово прийшло ся менї додержати по сїмох роках після перших моїх відвідин принагідно одної судової справи. Зайшовши до знакомого домика, я почув ті-ж зхаяя... Мене пізнали... І ще би! Мої перші відвідини були подїєю, а подїї там, де їх мало, довго памятають ся. Коли я зайшов до гостинної, мати іще більше потовстїла і постарїла, показала по долїнці і правда якусь то синю материю; дочка сидїла на диванї і вишивала. Ті-ж виграйки, той-же запах порошків від молїв, той-же портрет архірея. Но переміни все таки були. Коло архірейского портрета висїв портрет Петра Семенича і дами були в жалобі. Петро Семенич помер тиждень опісля по іменованю його ґенералом.

Почали ся спомини... ґенеральша заплакала.

— В нас велике горе! — сказала вона. — Петра Семенича — ви знаєте, вже не нас. Ми з нею сироти і самі мусимо о себе старати ся. А Ігор Семенич живе, но ми не можемо сказати про нього нїчого доброго. До монастиря його не приняли ізза... пиьства. І він не тепер іще більше з горя. Я збираю ся їхати до предводителя, хочу жалувати ся. З'образїть собі, він по раз по два відчиняв скрині й... забирав приданє Манечки і жертвував його вандрівцям. Із двох скринь всьо повиносив. Наколи так буде продовжати ся, то моя Манечка останеть ся зовсїм без приданого...

— Що ви говорите, тацаї! — сказала Манечка й завстидала ся.

— Вони й на правду можуть Бог знає, що подумати... а нїколи, нїколи не вийду замуж!

Манечка натхненно, з надією глядїла в стелю і очивидно не вірила в то, що говорила.

В передпокою шмигнула маленька мужеска фігурка з великою лисиною і в чорнім сюртуку, з кальошах намість черевиків, й прошмигнула мачо мени.

„Ігор Семенич, мабуть“ — подумав я.

Я глядїв на матір і дочку: обі вони страшно постарїли ся і опустили ся. Голова матери сребрила ся синими волосями, а дочка зникла, зівяла, й здавала ся, що мати старша від дочки зїт пять, не більше.

— Я збираю ся їхати до предводителя — сказала менї старушка, забувши, що вже говорила о сїм. — Хочу жалувати ся! Ігор Семенич забирає в нас всьо, що ми нашиємо, й кудись — то жертвує за спасенє душі. Моя Манечка остала ся без приданого!

Манечка спалахнула, но вже не сказала ні слова.

— Приходить ся всьо знова шити, а знати, ми не дуже такі богачки! Ми з нею сироти!

— Ми сироти — повторила Манечка.

В минулім році судьба знова кинула мене в знакомий домик. Війшовши до гостинної, я побачив старушку Чикамасову. Вона, вбрана цїлком чорно, сидїла на диванї і шила щосьто. Поруч неї сидїв старичок в чорнім сюртуку і в кальошах намість черевиків. Побачивши мене, старичок скочив і утїк із гостинної...

В відповідь на моє привитанє старушка усьміхнула ся й сказала:

— Je suis charmée de vous revoir, monsieur.

— Що ви шите? — спитав я, трохи опісля.

— Се рубашка. Я вишию і віднесу до батюшки, а то Ігор Семенич винесе. Я тепер всьо ховаю у батюшки — сказала вона шепотом.

Я глянув на портрет дочки, що стояв перед нею на столї, вона зітхнула й сказала:

— Бачите, ми сироти!

А де дочка? Де Манечка? Я не питав: не хотїло ся питати старушки, одїту в грубу жалобу, й доки я сидїв в домику і опісля виходив, Манечка не вийшла до мене, я не чув ні єї голосу, ні єї тихих, скорих кроків... Було всьо понятно й так тяжко на души.

учитель без яке пояснене: „діти, ви знаєте яблоневе дерево? Яблоневе дерево не є феноменом! Ви злазить ся всі бачили корову? Корова не є ніяким феноменом! Але як корова видрапаєть ся на яблоневе дерево і почне хвостом зривати яблока, то се є феномен!“

Справа Гумбертів. Слідчий суди постановив вже довершене висселе на постановлене звісних обманців Гумбертів, в стан оскарженя. Оскаржено тілки Фридерика і Терезу Гумберт, Романа і Емілія Доріяк. Проти инших членів родини, застановлено слідство. Також відкликано оскарженє в справі опущеного банкротства, бо не зголосили ся покривджені.

Серцева епідемія в Стрию. Звідтам пишуть нам: Загадочна епідемія навістила наше місто. Іменно в чотирох днях померло нагло на удар серцевий осьмеро осіб: радник суду Товариницкий, писар уряду податкового Німчицкий, жінка шевця Войтовичева (при корислеию дитини), робітник Кулечка, одна бідна зарібниця (осиротивши 6 дітий), властитель головної аптики Айхміллер і доктор медицини (примарий стрийского шпитала) Черненский. Сей послідний так перенив ся смертю п. Німчицкого, з котрим день перед тим забавляв ся в касині, що дістав атак серця і помер.

Месть робітників. З Відня доносять: Недавно ту близші вісти про замах на губернатора Уфи, Богдановича. Отсе в державних вокальних в місцевости Златоусте жалували ся робітники на низькі платнї та домагали ся поліпшеня. Російске правительство не лише що відказало, але заострило службовий реґуляміи в невороть робітників. Наслідком сего прийшло до робітничих розрухів. На вість про розрухи приїхав до Златоуста ґубернатор Богданович, а коли демонстрациї вибухнули знова, казав війску стріляти. Тоді погибло від куль 75 робітників, а ранених було 300 робітників. Робітники з мости порішили застрілити Богдановича і, як звісно, замір свій виконали.

Війна и часї мира. Підчас військових вправ в Брук над Литавою стріляно сліпими набоями. Нагло один з вояків 6 п. п. поцілений кулею, упав на землю і по кількох хвилях помер. Хто его застрілив, поки що не знати. Подібно стало ся від Нагі Угреч, де також стріляно сліпими набоями. Одного з вояків Франца Капрана, ранила куля смертельно, якраз в хвили, коли стояв біля него полковник. Розведено строге слідство, бо заходить підозріне, що куля була призначена для полковника.

Дуже добру причину розводу подала одна дама в Нюйорку. Она сказала до суді так: „Сьвітлий суде, як прихилите ся до моєї просьби, то зробите мені страшенну прислугу. Як я вийшла за мого мужа, то його червоне волосе надавало ся дуже добре як декорация хати, але недавно я казала цілий дім наново обтапетувати і обтягнути наново меблї; майже все зелене і при тім виглядає його червона голова відражаючо погано. Можете собі представити, як денервуєть ся мій делікатний нервний систем, як його червоне волосе відбиває погано від меблїв. Я пробувала наклонити його, щоби пофарбував своє волосе, але він відповів, що волить умерти, як зміняти барву волося і мені не позістає нїщо иншого, як тільки дати йому „анулюс“ в законній дорозї.“ Суда предложив наперед проект, щоби меблї обити иншою матерією, але дама і чути про те не хотїла. В виду сього не позістало нїщо иньше, хиба розвід. Але може чоловік рішить ся пофарбувати своє волосе на зелено.

Малий фейлетон.

Чому зістали ся Русини по заді культури?

(Відчит Ілярия Кербуляцкого.)

(Далї.)

Пізнїйше бачимо ми, як литовский князь Ґедимин зучить рускі землї із своїми литовськими землями і таким способом творить могучу литовско-руску державу, що з часом переходить в польскі руки.

Ну, а тут вже нам лишь. Не стає тілько слів і виразів, щоб у такої був чоловік схарактеризувати „славну“ господарку польских вельмож і їх королів. Ми бачимо, що руска земля перестає бути руською, бо польский центральний жид і жеч посполита придушують усяке національне почутє в нашім народї, а про яку небудь освіту й бесїди не може бути. Ми бачимо щось противного: Ми бачимо, як Ягайло спроваджує єзуїтів і майже силоміць касує православну віру. Але трафив на злий матеріял, бо хоч і піддалась одна часть (близша самій Польщі), то все таки не здужали єзуїти перепанькувати населенцям по всїй руській землї. Але сей релїґійний гнет був страшенний. По всїх більших українських містах закладали єзуїти школи, де так зручно виховували руску молодїж, що вона потім сама плювала на свої національні і релїґійні сьвятощі. Православних не допускало ся до публичних урядів, а тодїшний король польский Жиґмонт III. був навіть тому рад і ласкаво споглядав на всїлякі підлі учинки руских гнобителїв. А коли вже хотїв би я доперечити сї всї нетуманні поступки польского уряду, шляхти і єзуїтства, то лише скажу, що польскі дїличі, піддаючи Жидам свої добра в аренду, піддавали їм і власть над простим людом і над православними перед ними. Можемо собі дуже легко уявити, які свобідні ідеї і житє могли витворюватись в нашім народї, коли мусїв перебувати такі лихолїтя. Ярский образець стає нам перед очи, коли застановимось над такими подіями. Ми бачимо православну церкви замкнену на ключ. Нарід жде з ласками. Але годї їх осьвятити, бо треба вперед заплатити Жидови за то, щоби впустив попа до церкви.

Мої панове, чиж треба нам що більшої характеристики польскої господарки з тих часів на Українї?

Рівночасно бачимо ми еміґрацию єзуїтів із Польщі, ба навіть із славного свого іннициативною штукою Риму на руські землї.

Напад єзуїтства можна сьміло порівнати з нападами Татарви; бо коли Татари нищили маєтки і особисту вільність, то єзуїти убивали всякий зародок руської самосьвідомости і політичної автономиї. Як круки видають ся на падлину, так і єзуїти видались на Україну. Вони загарбували в свої руки церкви, монастирі ба навіть школи. В тих школах виховували по більшій части руску молодїж і виявлювались так зручно зі своєї задачі, що, як я вже перше казав, та молодїж сама плювала на свої національні сьвятощі і на свою церкву.

Ті всї злочини на Українї доводили нарід до розпуки. Зі сходу Москалї правили своє, з полудня Татари, а тим дома польска аристократия дусила за горло. І щож ми бачимо? Ми видимо, як починає витворювати ся українське козацтво. З першу не з'орґанізоване, ніяке, по просту сказати-б можна — розбишаці і ватаги, але опісля те козацтво орґанізує ся в велику воєнну силу. Ми бачимо, як те козацтво стає в обороні рідного краю, як воно відпирає Татар від українських границь і як стає поза-деньку оглядати ся за самостійностию України.

Менї тодї тут розводити ся про той существенний розвій козацтва, але може би сказати, що в перших початках козацтва, Україна стає троха віддихати. Пізнїйше, як сказано, що єзуїти доскулювали Руси, то козацтво вже було меньше більше добре з'орґанізоване. Тому то страх упав на них, вони почнули ся були троха назад, шляхта польска троха примирилась; ба навіть на церковному полю починає троха роз'яснювати ся. В ті то часи, значить за часів Сагайдачного, посьвячує патриарх єрусалимский 6 православних епископів і одного митрополита. В тих то часах стають і закладати ся рускі школи, книжки починають друкувати ся, а пізнїйше закладає київский митрополит — Петро Могила — висшу школу — або академию.

В тих часах велике число руских книжок церковних перепечатовує ся до Молдови і таким способом видко, що нїби Русь сповняла якусь культурну роботу. Петро Могила висилав до Парижа, де й сам колись вчив ся, здібних людий на дальше образоване а опісля настановляв їх учителями при академиї. Опісля вибрали его в сойм державний, де Могила мав домагати ся рівноправности для рускої землї. Те все дїялось около року 1625—1647, котрого часу Могила й умер.

Отже доба козаччини зачала була бути в ті часи вельми сьвітлою і обіцювала гарну долю Українї. Але пізнїйше бачимо, як самі козацкі гетьмани ідуть польськими шляхами на кудку за всїлякі обіцянки і почести. Так бачимо, як запроваджено на Українї „реєстровиїа“, як король бере собі право затверджувати гетьманьского вибору, і що богато инших хитрих та підступних махинаций. А причина на розвагу, що й сама козацка старшина не була перевята тим сьвятим ідеалом народної свободи, а гляділа лише, кому би то віддастити ся для личних користий, то легко зрозуміти, що часто виходили ріжні заволоти між козацтвом. Аж Богдан Хмельницкий згортає всю козацку силу до купи і мстить ся знуто над знущателями України.

В ті часи надо й найбільша слава на запорожско війско. Хмельницкий тримає цїлий сходом. Гордий на свою силу часто не розглядав ся доволї назад себе; він не тамив досповальсо ситуацийного плану. І знову через татарско-турецку зраду наде Хмельницкий жертвою та втративши надію на побіду, або, най його грішного Бог простить, коли так воно було, таки й через московску намову переходить вперед лївобережна Україна під Москву. Опісля відчає подїлу Польщі творить цар єдну провінцию і все єї Малоросиєю. Ми виємо, що Хмельницкий передав Україну Москалеви під тим услівем, що Україна має мати й на далї свою власну автономию. Але що бачимо пізнїйше?

(Далї буде.)

НАУКА, ШТУКА, ЛІТЕРАТУРА.

„Наші звуки“, збірник творів хоральних. Зладив Ярослав Вінцковский. Видавництво ґімн. тов. „Сокіл“ у Львові. 1. Випуск. — Зміст: Ярославенко: Поклик Соколів. Ярославенко: Марш Соколів. М. Конко: Мій край — мій рай. М. Вербицкий: Згадка. С. Людкевич: Закувала зазуленька. — До сього залучає тов. „Сокіл“ ось яку відозву, яку подаємо:

...Наша дума, наша пісня
Не вмре, не загине!...

тож плекаймо пісню, любім єю, бо в ній радість і веселість, жаль і туга, в ній слава наша, слава Вітчини Руси-України!

Отсе і спонукало нас до видання збірника творів хоральних п. з. „Наші звуки“, якого брак дає відчуватись від довгого часу.

Зразу хотїлисьмо за приміром славянських Соколів подати і нашим Соколам відповідний збірник пісень, однак ми пійшли дальше і можемо бути певні, що видавництво се перевисшило о много їхні змаганя, а вжеж є і безперечно найкрасшим і найдешевшим руско-українським.

„Наші звуки“ є отже збірник виключно наших пісень на хори, який буде появлятись в поодиноких випусках.

Тому ж відкликуємось до Вас всїх співаків Руси-України: приймїть щиро „Наші звуки“, ширіть їх від хати до хати, присилайте нові пісні до печатаня, а тодї сповнимо заповідь незабутного Тараса

Наша дума, наша пісня
Не вмре, не загине!

Гураз!

А. Будзиновский, голова „Сокола“. *Я. Вінцковский,* за редакцию.

Один випуск коштує 40 сотиків.

ПОДЯКА.

Комітет, що завідує запомоговим фондом хвадем. тов. „Січ“ в Чернівцях, почуваєть ся до милого обовязку зложити сердечну подяку тим Вп. Добродїям, що в послїдних часах своїми датками збільшили запомоговий фонд. Іменно жертвували: Вп. Папово проф. д-р Ст. Смаль-Стоцкий 20 кор., аптикар Іван Ступницкий 5 кор. і капіталі Русини: Вп. мотар Евген Страйский 10 кор., начальник громади Балошескул 10 кор., секретар суду Анюк 2 кор. і д-р Лев Петровский 2 кор. — За комітет: Проф. *А. Клим*, адміністратор фонду, *Микола Леницкий*, писар запомогового фонду і голова „Січи“.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦИЇ.

Іл. Карб. и Мам. В справі передруку Вашого фейл. просимо поговорити найдалї до тижня з директором нашої друкарнї.—М. Гр. в С. Вашу допись помістили ми в Руській Радї без подання Вашого назвиска зі згляду на Ваше становиско.

Надіслане.

„Ню-Иорк“

Товариство обезпечень на житє.

НОВА ПОЛЇСА,

котрої условини потвердило міністерство справ внутрішних є:

Неоспорима вже по півтора року. Без коштів можна розширити єї на цїлу обезпечену суму: вже по однім роцї.

В случаю самовбийства: платна в цїлій сумі вже по однім роцї.

Платна вже по двох роках, зглядно по заплатї третої річної премії.

Реактивує ся в протягу пятьох лїт.

В случаю війни важна для цивільних осіб без осібної премії для цїлої обезпеченої суми і вже під першої хвилї вільна від всякого обмеженя дотично: зводу, занятя, подорожий, житевих привичок і поєдинку.

Ґенеральна дирекция для Австриї:

Відень, I., Ґрабен 8,

(в палатї товариства).

Ґенеральна репрезентация для Буковини:

Чернівцї, Ринок.

Телеґрами „Буковини“.

Відень, 26. мая. П. президент міністрів др. Кербер відмовив остаточно хорватским послам з Далматиї свого посередництва в справі їх задиенциї у Цїсаря. В наслїдок того в кругах хорватских послів панує невдоволене.

Загреб, 26. мая. Урядова часопись оголошує заведене нагаих судів в трех хорватских повітах. В місцевости Бакинів напали селяни на дім громадский. Жандармерия ужила оружия. Один селянин убитий, тринайцятьох арештовано.

Належитість за Оголошеня за один раз:

Цїла сторона коштує 30 К. — Одна трета сторони через цїлу ширину 10 К. — Пів сторони 15 К. — Чверть сторони 7 К. 50 с. — Одна осьма сторони 3 К. 75 с. — Одна шістьнаята сторони 1 К. 88 с. — **Дрібні оголошеня** (в шпальтовій ширині стрічок) по 4 сотики за верш. — При кільканразових уміщенях опускаєть ся на шиї процент після спільности уміщеня.

Склад товарів Б. Бальтінестра молод.

Чернівцї, улиця Головна-Енценберґа ч. 3.

Склад ц. к. упривілейованої фабрики товарів з альпаки і хіньского срібла В. Бахмана і Сп. у Відни.

Поручає на лїто наймоднїйші артикули в найбільшім виборі.

Парасолї	наймоднїйші шовкові фарбовані по линочі, пішовкові фарбовані і темні, гладки білі, Entout Cas чорні: для дївчат і дїтий з мережкою і дощені для пань і панів.
КАПЕЛЮХИ соломяні і фільцові шапки.	**Самостійна продаж** з ц. к. надвірних фабрик J. Heinr. Ha у Відни, Josef Richter & Schur в Ґрацу Borsalino Gina & Fto, Giovanni Panizza і R. Cattaneo в Італії, як також з иньших визнатнїйших фабрик тутешних і заграничних. — Для дам шпортові анґлїйські капелюхи: для панів і хлопців наймоднїйші соломкові і фільцові до виходу і на що день. Фільцові чорні і в иньших фарбах, мягкі і тверді, на лїто легонькі (35 грамів) в ріжних цїнах. Шапки для пань, панів і дїтий.
Обув для дам панів і дїтий.	**Самостійна продаж** з найвизнатнїйшої фабрики черевиків Антона Чанека у Відни (Chevreux Schuh-Fabrik), і з иньших фабрик. Черевики з червоної, брунатної, жовтої, синої шкіри як також з лакеру до шнурованя і на ґуцики під черевики Laveq tennis; системи Др. Дямана і ин. Кнайпа — Черевики до ґімнастики і. т. д.
Ексквізита	в мужеских краватках найлїпшої анґлїйскої сорти, в білю ріжнородної сорти як: з зефіру, піки, батисту, шифону і. т. д. — Всякі прибори для пакованїя. Каштанки до волосся, панчохи, сорочки сїтові і. т. д. Рукавички Glacé, Chair, шовкові для пань, панів і дїтий. Дамски пояси, шнурівки французки Lerghon, ґудзики до маншетів, всяка біжутерия і товари з бронзу.
Всякі артикули до подорожи.	Ріжні куфри, валїзи. Пледи, на ремінцї, футерали до парасолїв, пушки на харч, мошонки, коци, полушки пуделка на капелюхи і. т. д. (ріжна сорта).

Замовленя з провінциї виготовляють ся сейчас.

(—)

Красне, добре і дешево.

Улиця Ратушева ч. 6 Готель „Централь".

Перед тим

МАРКУС ФУРЕР

Улиця Ратушева ч. 6 Готель „Централь".

Кождого сезону **НОВОСТИ** для кавалерів пань, панночок і панів. Поплєти: в Жакетах, пелерінах і плащах з найлїпших штофів віденьских і берлиньских сальонів.

Магазин одягів дамских і мужеских **Чернівцї** ул. Ратушева 6. Готель „Централь" (в льокалях Якова Ґольда)

ВСЇЛЯКІ ЗАМОВЛЕНЯ виготовляють ся сейчас.

Одяги для панів, хлопців і дїтий. **Загортки, ульстри і шлафроки.** Футра звичайні і до подорожи і всїлякі в сю галузь входячі артикули з первородних фабрик.

Красне, добре і дешево.

Першо буковиньска

специяльна робітня обуви і ортопедичне заведенє

ІВАНА ДІКА

абсольвента майстерского курсу ц. к. технольоґічного ремесельного музея у Відни, і вправного судового знатока

поручає

ВЕЛИКИЙ СКЛАД ОБУВИ

найновійшого крою для пань, панів і дїтий.

Замовленя виготовляють ся сейчас з заграничних шкір.

При замовленях з провінциї покладає, аби прислати з'ужитий черевик на міру.

Чернівцї

ул. Руска II, а **Філїя** ул. Ратушева 17. (під „золотою Грушкою").

7 (—)

Найновійші Schulversäumnisse

получити можна

в друкарнї „Рускої Ради", в Чернівцях

улиця Петровича ч. 4.

Просьвіт промінями Рентґена.

Лїченє сухо-горячим повітрєм

подаґри, ревматизму, люмбаґи (постріду) Ісхіаса, невральґії, болю в суставах, нерви і спухлизни.

Апарати сухо-горячого повітря (Системи д-ра **Райфлєра**), що приспадають ся до слабих частий тїла, умождивлають найвисші температури з всякими формальними методами, а через те й найкрасші успіхи в лїченю і навіть застарілих слабостий. Значно усмирює біль. При лїченю є цїле тїло вільне окрім слабого місця, тому можуть його зносити і ті, що терплять на серце, на жолудок і ревматизм. Лїченє може відбути ся і в помешканю пацієнта.

Купелї в електричнім жаровім сьвітлї против слабостий, як зміна материї, подаґра ревматизм і против затовщеня.

Др. Г. ХАЄС, Чернівцї, улиця Поштова число 5а.

(5—50)

І. Ґет, механик

Чернівцї, улиця Шанська ч. 26

виконує

всякі інсталяциї і репарациї телеґрафів, телефонів, громоводів, електричного сьвітла.

Репаратури машин до шитя і писаня, як також лїкарских і фізикальних інструментів.

Репаратури, нікльоване і емайльоване бісиклів і. т. д.

Всї репаратури як і роботи, що входять до сього фаху, виконує скоро і дуже старанно.

9 (8—10)

Замовленя з провінциї виконують ся як найскорше.

Важне для Вп. відпродавців. (9—6)

Папірня тов. „Рускої Бесїди" в Чернівцях,

ул. Петровича ч. 2

звертає отсим увагу Вп. Панів Торговельників, особливо по селах, аби гуртом закуповували не до инде але в нашій папірни

всякі прибори шкільні,

а іменно:

зошити, оловцї, пера, стирки, (радирки), чорнило, крейду, папір, губки, таблички, лїнії і проч.

Все те дістануть у нас по фабричній цїнї і зможуть на тім красший дохід маги. Всї ті артикули суть далеко лїпші як в иньших склепах.

Видає товариство **„Руска Рада"** в Чернівцях. За редакцию відповідає Іван Захарко.

З друкарнї товариства „Рускої Ради" в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

Ч. 58. Чернівцї, пятниця дня 16. (29.) мая 1903 р. Рочник XIX.

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ що середи, пятницї і недїлї, з тижневим додатком „РУСКА РАДА“.
Редакция адміністр. і експедиция при улици Петровича ч. 2.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациї неопечатані вільні від оплати почтової.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“ разом з „Рускою Радою“:
на цїлий рік . . . . . 20 К. — с.
„ пів року . . . . . 10 „ — „
„ чверть року . . . . . 5 „ — „
„ місяць . . . . . 1 „ 70 „
Поодиноке число „Буковини“ 16 сотиків.
Передплата і належитість за інсерати платні в Чернівцях.

Рада державна.

Засїданє палати послів з дня 26. мая с. р.

На початку засїданя забрав голос нос. Бянкіні (з клюбу словенсько-хорватского) і вказуючи на те, що на внесок п. президента міністрів відмовлено депутациї Хорватів з Дальмациї послуханя у цїсаря, чинить ізза того др. Корберови закиди в найострійших словах. Опісля забрав голос п. президент міністрів др. Корбер і промавляв серед великого крику і серед окликів обурення зі сторони п. Банкінього і полудневих Славян. Відтак забрав слово п. Бянкіні і доказував, що відмова послуханя була тим паче безпідставна, що депутация вистерігала ся всяких позорів політичних і заявила виразно, що виключно хоче інтервенїювати на користь акциї гуманітарної. Бесїдник в острих словах критикував поступованє др. Корбера і заявив, що є се з його сторони доказом браку всякої шани для представителїв народа хорватского і сербіяїзмом згадом Угорщини. (Оплески у послів полудневословянських і чеських радикалів).

Презес кабінету др. Корбер в відповіди рішучо виступив против підбурюючих бесїд, які виголошують хорватскі посли, й заявляє, що мимо того не уступить з дороги права. Донесеня дневників і виводи бесїдників хорватских були пересаджені. Досеї в цїлій Хорватиї в часї всїх розрухів жандарми вбили тільки 2 особи. Після дневників й послів хорватских числа убитих виносила би кілька десяток. Відмова послуханя виступила ізза правно-державних причин. — Виводи др. Корбер вказує на пожалованя гідні події в Любляні і заявляє, що закони і власти дость будуть сильні, аби запобічи повторенню таких подій. (Живі протести і оклики чеських радикалів, Банкінього й полудневих Словян). Президент приклікує Банкінього до порядку. Відтак забрав слово п. Вольф і мотивував наглячість свого внеску о реґуляциї Дабя. — Посол Вукевич вніс інтерпеляцию в справі останніх демонстраций студентів хорватских в Відни і поведеня поліциї згадом студентів.

Вісти з цїлого сьвіта.

— *Рускі посли.* Рускі посли, так само як многі иньші, користаючи з бездїльности парляменту, в більшій части пороз'їзджали ся, так що перед замість 10-ох видно лише одного або двох в палатї. Розуміє ся, що се не есть добре, як Русини не видно в парляментї. Впрочім не можна сказати, щоби рускі посли за той час дармували. Іменно від 1. мая они поставили: 1) пять наглячих внесень о запомогу для потерпіших від елементарних нещасть (Король для Зіболок, Барвіньский для Конюшкова, Василько для Зиняча, Кое для Рожнїтова, Романчук для Верхнї і Рожнїтова); 2) одно звичайне внесенє (Василько о реформу урядів податкових); 3) вісїм інтерпеляций (Романчук в справі поведеня старостства гусятиньского против о. Струміньского, Яворский в справах над'ужитя власти жандарма в Пресїницях, поведеня секретаря старостства в Борщеві Снежка, рускої школи в Кривици і над'ужитя власти старостою в Підгайцях, Василько в справах неправного вимірения податку, польскої мови на буковиньских зелїзницях і зниженя фрахту за нафту до огрівання), а сїм інтерпеляций в справі конфіскат (Яворский о конфіскати „Гайдамаків“); 4) одно запитанє до президента палати (Василько в справі махінаций де-катрих польских послів против вільного від мита вложеня кукурудзи); 5) наконець виголосили дві бесїди (Романчук в справі ветикальности посольскої Брайтера). — Правительство за той час відповіло на чотири інтерпеляциї руских послів: Кербер д-ру Королеви в справі неполагоджуваня намісництвом рекурсу против громадских виборів в Мостах вел., а Василькови в справі промови през. Тхуржницкого в Чернівцях; Вельзерсгаймб Яворскому в справі поведеня жандармів в Рудках (против о. Онишкевича) і в Порогах.

— *Неудалий маневр.* Цїкаве було остатнє засїданє палати послів з причини кількох справ о ветикальности посольскій. Дотична комісия дуже рідко сходить ся в комплетї, а як зійде ся, то на яку пігодинки, в котрій сяк-так перемеле справи. Звичайно она полагоджує справи аж тогди, коли вже задавили ся. Отже впало в око, що на остатнім засїданю палати послів предсїдатель тої комісиї, Евген Абрагамович, поставив наглячє внесенє, щоби справоздання комісиї, що іно роздані, взяти зараз під нараду. Показало ся, що тут мусїло ходити о виданє судови Брайтера, котрого справу комісия з небувалим поспіхом, бо до двох тижнїв, полагодила, і то в виємково неприхильний спосіб, бо лист Брайтера до міністра правної оборони в справі поведеня поручника Мольнара з ихторівскими селянами представила яко справу неполїтичну, хотя той лист дотикав подій страйкових і стояв в звязи з дебатою страйковою, яка відбула ся в осени минувшого року. Однак палата в сїм одним-єдиним случаю відкинула внесенє комісиї. Що се стало ся лише через те, що члени польского кола, аби супроти противника показати ся безсторонними, вийшли з салї, як твердять польскі дневники, се не есть правда: польских послів вийшло, наслїдком візваня Вольфа, яких 15, а більшість голосів виносила 20. Абрагамович наслїдком того виступив з комісиї, а се здає ся доказувати, що тут заходив маневр, котрий не удав ся.

— *Демонстрациї італїйньскі против Австриї.* Обуренє Італїйнцїв против Австриї, завдяки полїтицї мін. Голуховского, зростає з кождим днем. Дуже добре малює настрій італїйньскої публики в тім напрямі вариєте Figaro, котре в кореспонденциї з Риму подає осьлиний характеристичний факт: Дня 15. мая грано в театрі Nazionale в Римі премієру „La'iglon“ голосного тепер француского писателя Едмонда Ростанда. (La'iglon — по нашому „Орля“ — то єдиний син цїсаря Наполеона I. з єго супружя з австрийскою архикнягинею Марією Люїзою, уродженій 20. марта 1811 р. в Парижи, по упадку Наполеона перевезений до Австриї на цїсарский двір дїда, цїсаря Франца, умер на чахотку 22. червня 1832 р.). Отже перше представленє тої штуки в театрі в Римі дало дуже добру нагоду пізнати настрій опінїї Італїйнцїв супроти Австриї в нинїшній хвили. Настрій сей показав ся для неї дуже некористним, хотяй дирекция театру навіть усунула акт „на поли битви під Ваґрамом“. Кожде слово, бодай легко вимірене против Австриї, заглушували гучні оплески, а тираду против „чорного орла“ приняла зібрана публика такою одушевленою она-

---

Од. Ткачук.

Панщина.

(Спомини.)

Старий ґазда Никифор належав до тих людий, що робили ще панщину. Їх є що раз то менше, а про панщину мало хто знає розказати, як слїд. І Никифора нема вже, бо вмер в нужцї, але память по нїм лишила ся межи тими, що знали Никифора лично і чули його розказа про бувальщину. Небіщик сидів було на подвірю біля хати, а що небавом обсадуть його старші й молодші, жінки й чоловіки і радо слухають бесїди досьвідного старика. Він зачинав звичайно виповідати словами сьвятого письма: Аще кто имать уши, да слышитъ, а відтак сьвітскою приказкою: був собі Бай, мав кому дай; кождому дав по яйци — казати байку в кінци? Казати, казати відмавали ся враз цїкаві слухачі і глядїли допитливими очима на сивоволосого дїда, що він не говорити. Никифор нюхає табаки і запитає, про що розказувати, чи про сьвятих, або чортів, опирів, розбишак, про голод, або війну, або про панщину?

Кажуть, що будь — ми не будемо вам перебивати — відказували присутні.

Никифор розказував раз про панщину. Він змінив трохи голос і говорив поважнїйше, ніж нес: „Дай Боже панщину спомнити, та вісїму її зазнавати. 60 літ тому в задусь, були вані дїди паньськими невольниками; в кайданах приходили на сьвіт, тай з ними лїгали до гробу, а жили гірше, як нинї пес у пустого ґазди. Тогди було таке право, що хто варт був робити, той мучив сї від рані до вечіра, так аж до смерти. Як прокине сї лише сонечко, а вже летит на биттрім пони економ, відусуе батогом, тай верещить чутним голосом: на панщину, на панщину! Люди мусїли схапувати сї, як стій і летїти без куснка хлїба на паньський двір на роботу. Тому, що троха припізнив сї, буде біда, бо брав буків що не міра, аби тьмини панщину. Економ зганьби всїх, як худобу на пасовисько. Хто затонив в ночи, аби зварити собі їсти, а треба було вже йти, то він там прибігав як сотона, залляв гравь водов, випиварив нагайкою кого хотїв і гнав на паньське.

Робітникам приносили їсти хлопці в банданьках; з тим приносом мусїли бути робітники аж до вечіра. Дїтвора робили тим панщину, але лежку; вони пасли безроги і стерегли дріб, а старші, як зїго, як лиса — все при роботї. В нашім селї були ще натамани, свої люди, але свій гірший того — стаменїя би; бо то не дай Боже з Івана пана. Були ще польові, тай богато инчих прихвостнїв, що пакостили сї над народом. Натьмами доправали з панчуками в поли і не хапали навіть сьвічити, а як над'їхав економ, то вже було пекло. Є за що, або ни, він бо тай кричит, аби лише предобрити сї економови. А економ хвалив такого немилосердного чоловіка. Бувало нажниш сиїш, зольнеш то тай вносш дмї, а натиман прийде, потолочить волів, розріже серпом перевесло і гавкає, аби ще тілько докладати до снопа, бо то не снїп, але помело. Бувало паньський хлопець, вібачайте шмаркач, правемок, тим вібранчьне собі; як не по єго, то відказує до гори, або вчистити в потилицю старого чоловіка, три, штири рази більшого від него.

Як не може рукою досїгнути тиарм, то обкладає міцрія буком, куди видит. Не питає, чи то хто єму рідний, чи як, але тикає і цьвірінькає до очий. Не знаю, як до, але в нашім селї, були самі чорти, не люди. Люди приповідають, що навіть Бог розгнївав сї на нашого економа і післав на него тьмиу кару, бо тота зьвір молодь людий в ньити за що побудь. Він збиткував сї раз над робітниками в поли. Туди переходив з мішком каміня на плечех великий грішник. Камінє, то були гріхи: він їх мусїв давати по цїлім сьвітї за покуту. Якось надїйшов саме тогди, як економ немилосердно бив канчуком закріпощений бідний народ. Грішника вхопив за серце великий жаль. Він не вагував сї забити економа і доспнути що оден камінь до мішка. Як стояв, так шпурнув сї на економа, тай почав єго спокухувати. Грішник підійняв камінь і положив до камінних гріхів в мішку. Та стало сї чудо. Нараз посипало ся всьо камінє на землю і грішник одним гріхом відпокутував всї. Сам Господь простив єму решту гріхів.

Від економа нам не був лїпший. Раз наложив був на людий півріччний піст і жалобу за того, що відійшов му пес. Чоловік у него значив нїчо. Одного тижня процендрив був нам всї гроші в карти з сусїдним дїдичом. Як не стало му гроший, то він грав в люди. Щось з 10 чоловіка програних мусїло піти на друге село. Одному нарубкови за попас волів на паньскім, казав пан дати 30 кій здорових буків. Були тай відпочивали, а бідному нарубкови не можна було й пари пустити з рота. Збитий і обпосочений кервов навіть не рушив сї з лави, вмер сараза, а пан казав закликати дохтора і радив сї, чи можна ще зо 30 кій дати. Людем давав соблазнь і стид. Казав наловити жінок і чоловіків, понарувати їх і сьміяв ся кажучи: кінь-кобила, бик-ворона, а нарід терпів, бо мусїв.

Часом, як щось приступило до пана, то був добрий; не віддавав з місїць до воська, подрочив сї троха а потому щось подарував, але робив велику закрутенїю з дощинками. Дощинка значила відробленний день. Люди дїставали в суботу в вечір 6 дощинок. Їх треба було добре сховати, аби потому, як пан забагне, віддати сї з ними. Часом хтось загубив кілька дощинок, або другий вирвав в него, то мусїв тілько днїв відрабляти. То була сїтка, що мала застальити людий до роботи понад назначену міру. Якось ребило сї тоту гирку роботу, нуждало сї доші роки, бо кождий гадав, що то сидов по тятах, що то обовязок хлопа-невільника. Але хто терпи, той спасеи. Нарід діждав сї жідної волї. Панщину скасували. Хто був жиий, біг тельмом до церкви помолити сї за упокій небіщика-неволї, клав хрести при дорозї, складав

цією, що дотичний актор мусїв аж пять мінут стояти на сценї безгласно, не могучи прийти до слова. А треба при тім ще замітити, що то „манїфестували“ а пластиво демонстрували не галериї, а сметанка римскої публики в льожах і на фотелях. Дійшло до того, що одна визначна личність з висшого сьвіта римского, доси уважана за людину полїтично спокійну, підчас одної сцени, де грав ролю Метерніх, піднесла ся з фотелю і на весь голос промовила: „Як би не Метерніхи, Італїя була би такою державою, якою є нинї, о пятьдесять лїт скорше!“ — Допісуватель „Figar-a“ подає і мотиви такого настрою, виявленого того дня в Римі, та ми тих мотивів не потребуємо наводити, бо всї они, анї більше анї менше, є ті самі, як подало ся в числї 101 „Дїла“ в статї „Польскі інтереси в заграничній полїтицї Австриї“ обговорюючи полїтику австрийского „канцлера“ Голуховского супротив Італїї...

Загальні збори тов. взаїмн. обезп. „Днїстер“

відбули ся в четвер рано в великій сали „Народного Дому“ у Львові при участи 89 членів вірилїстів і 64 делегатів. Межи зібраними було звиш 60 селян зі всїх закутин краю. Збори отворив о 10½ год. президент надзираючої ради п. радник Григорий Кузьма, витаючи зібраних короткою промовою і поставив внесене, аби збори вислали привітну телеграму почетному президентови В. Преосв. Митрополитови о. Шептицкому перебиваючому під сю пору в полудневих краях для поверплення здоровля. Зібрані приняли се внесене грімкими оплесками. Опісля представив зборам правительственного комісаря п. Гута і покликав на секретарів зборів пп. Ів. Вертипорха. По відчитаню д-ром Федаком протоколу з попередних загальних зборів принято протокол до відомости. Після дневного порядку мало ся відчитати звіти дирекциї і надзираючої ради, але по внесеню о. Д. Танячевича ухвалено не відчитувати обох звітів, з огляду, що кождий з присутних мав друкований звіт в руках. Опісля п. Max. Мельник, член ревізийної комісиї відчитав звіт сеї комісиї та іменем ревіз. комісиї поставив внесене, аби удїлити дирекциї абсолюторию за X. рік адміністрацийний, що збори одноголосно ухвалили. З черги приступлено до 4. точки дневного порядку що-до розділу надвижки біжучої в квотї 116,927 к. До одної позициї іменно що-до призначеня 2.000 к. на добродїйні цїли заінтересований один з присутних членів, тому не оголошує ся подрібно тих квот, які призначено на добродїйні цїли. На се відповів др. Федак іменем дирекциї, що минулого року удїлено запомоги лише з кредитового фонду „Днїстра“. Сего року наслїдком значно корисніїшого замкненя біжучого в огневім відділї, надзираюча рада пропонує, призначити також з огневого фонду 2.000 к. на добродїйні цїли. Розділене сеї квоти вказе ся подрібно в звітї дирекциї в слїдуючім роцї. В тій самій справі забрав ще голос дир. др. Кулачковский і відчитав всї дотеперішні „Днїстром“ роздані запомоги від початку заснованя Товариства, та згадав, що сего року з запомоги „Днїстра“ призначить ся якусь квоту на вибраженє інструктора крамарства. При голосованю над розділом біжучої надвижки ухвалено внесене надзираючої ради.

Опісля представив др. Ст. Федак внесене ради надзираючої що-до призначеня 4.000 к. з резерви спеціяльної на фонд запомоговий аґентів Товариства. В тій справі забрав голос п. Фещишин і вніс, аби з тих 4.000 к. призначувано запомоги тим аґентам, що дійстно причинили ся до добра Товариства. В тім самім дусї промовляв також о. Борачок з Яйковець. Опісля промовив др. Кулачковский, признаючи, що між аґентами „Днїстра“ находять ся люди заслужені для нашого народа і котрі з патріотизму служать ревно Товариству. Тяжка праця аґентів переважно заслугує на нагороду, а розуміє ся, що будуть з неї користати лише ті, що дійстно є аґентами, найбільше позискали користних обезпечень і не є богаті. Дальше промовляли ще в тій справі о. Д. Танячевич, о. Ев. Городецкий і др. Федак, почім порішено сї після внесеня надзираючої ради.

З черги приступлено до вибору 6 членів надзираючої ради на місце уступивших по силї § 32 стат. і вибрано: о. д-ра прил. Івана Гробельского, пос. Йос. Гурвица, радника Григория Кузьму, адв. д-ра Енг. Олесницкого, торговельника Теодора Стахевича і адв. д-ра Стефана Федака. Заступниками членів надз. ради вибрано: о. совіт. Евгена Гузара, директора гімназиї д-ра Омеляна Калитанского, директора „Союза“ Кости Паньківского, радника Кароля Підлашецкого і надзвичайного комісаря дир. скарбу Рафаїла Сасбаховского. До ревізийної комісиї вибрано: радника дир. скарбу Юлиана Січиньского, ревідента дир. скарбу Емілїяна Кунацкого і асистента рахункового Миколу Мельника, а заступником: п. Григория Щирбу, директора Задатк. Тов. в Яворові.

По послїдний точцї зборів, інтервенциях членів, на котрі дає вповноважену і основну відповідь директор др. Кузачковский, збори о годинї 2-ій закінчено.

НОВИНКИ.

Особисті вісти. Директор скарбовий, радник двору Шедль одержить в часї ферий зелених Сьвят відпустку і удасть ся на курацию до Карльсбаду.

Концерт в 42. роковини смерти Тараса Шевченка устроює руска молодїж мужеска і женьска учительскої семинариї в Чернівцях, у вівторок, дня 2. н. ст. червня 1903, у великій салї музичного товариства. Програма така: 1. Вступне слово проф. О. Маковея. 2. Гушаленко-Вахнянин: „Наша жизнь“ — мужеский хор. 3. Лисенко: „Плине човен“ — мішаний хор. Шевченко: „Розрита могила“ — антолоґиї тов-а Ганна Тарновецька. 5. Воронин — Стешьский: „Нудьга гнїтить“ — мужеский хор. 6. Шевченко: „Минають днї“ — баріт. сольо тов. М. Боровського з супроводї форт. 7. Відчит тов. В. Шігуляка. 8. Шевченко-Білиновский: „Гамалїя“, вигол. тов. О. Левицкий з супроводї хору і форт. 9. Франко-Стешьский: „Дерево пісне“ муж. хор. 10. Шевченко-Вербицький: „Заповітане“ — бар. сольо з супроводї двох хорів і фортепяну. Хором управляє тов. К. Томоруґ. Цїни місць: Льожа 10 кор., первородне крісло 2 кор., другорядне 1 кор., 20 сот., партер 60 сот., для учеників, селян, міщан і військових 30 сот. Чистий дохід призначений на шкільний фонд для бідних учеників. Початок о год. пів до 8 вечером. — Тому що наша учительска семинария се перший раз, відколи істнує, поминає Шевченка, то можна сподївати ся значної участи публики з провінциї тим більше, що, як зачуваємо, сьпіви приготовлені дуже добре. Запрошеня розсилають ся, хто би не дістав запрошеня, хай зголосить ся до дирекциї учительского семинара.

Загальні збори каси пожичкової і щадничої для громади Кулїциї відбули ся дня 28. мая 1903 о 6-ій годинї пополудни. — *М. Оробко*, начальник.

Членські вкладки до Народного Дому вплатили: Іван Циганюк 5 кор., Николай Бордиянчук 50 кор., Ілїя Моденка 20 кор., Іван Радомский 42 кор., Наталка Попович 5 кор., Онисим Попович 5 кор., Володимир Кукелка 4 кор., Ілїя Заяць 10 кор., П. Данчук 10 кор., Василь Продан 10 кор., надоф. Шинкарюк 10 кор., Емануїл Ярошинский 10 кор., Кость Павлець 10 кор., Іван Синюк 3 кор., Тит Ковал 4 кор.

На бурсу жертвували: Вп. през. краю кн. Гогенльоге 50 кор., Руска Каса 318·25 кор., Буковиньска щадниця 100 кор., Володимир Михальский 4 кор., Др. Смаль-Стоцкий 2 кор., Др. Клим 2 кор., Сергій Шпойнаровский 1 кор., Антін Клим 2 кор., Єротей Шгуляк 2 кор., Вол. Ясеницкий 2 кор., Сергій Марґоч 10 кор. — Сердечна подяка. За видїл *Михайло Іванко.*

Касовий злочинник Райш в часї ескорти з Садаґури до Черновець, через місто на Прутї, в самовбійчім намірі хотїв кинути ся через мостове поруче до ріки. Ескортуюча жандармерия одначе в тім йому перешкодила. Райша інтерновано вже тепер в військовій вязници, звідки вже відай в друге так легко не вдасть ся йому утечи.

Від видавництва „Ruthenische Revue“ одержали ми таке письмо: Пренумерату і зголошеня до пренумерати просимо висилати під адресою: Verlag der „Ruthenischen Revue“ Wien, I. Dominikanerbastei 19. Рівночасно просимо всїх дорогих земляків, котрі одержали полїйний примірник першого числа „Ruthenische Revue“, щоби були ласкаві в своїх кругах з'єднати передплатників. Під адресою: Roman Sembratowycz, Wien, XVIII., Lazarittengasse 36, належить висилати лише рукописи і всякі річи, що належать виключно до круга дїла редакциї. При тім констатуємо щиро патріотичного духа наших дорогих земляків, котрі пошли вагу заснованого нами орґану і в так короткім часї не лише зголосили ся численно до передплати, але своїми дописками дали доказ, що справа лежить їм щиро на серци. Одна з наших передплатників Веч. отець Ганьский, парох з Острова коло Торговиця, отримавши два примірники першого числа, а маючи на серци розвій нашого орґану, вислав пренумерату за оба числа аж до кінця року. Повідомляємо також, що всї передплатники „Дїла“ дістали вже перше число „Ruthenische Revue“ а если до того не дійшло, то просимо ласкаво нас о тім повідомити. Також при висиланю передплати просимо на відтинку зазначити, чи перше число вже дійшло, чи маємо его висилати, наколи хто ще не одержав. При тій нагоді годї не зазначити, як сьмішно виглядає скаженина всепольских патріотів, котрі уживають брехнї, клевет, щоб видавництво знищити. Так прим. „Czas“ з Кракова не видїв ще першого числа „Ruthenische Revue“ а вже бухнув кульканом скаженини кажучи, що „Ruthenische Revue“ в першім числї заповнене „tylko brodniami przeciwko Polakom“ а нїчого не говорять в справі Русинів під захватом російских анї против Москалїв. Видно з того, що „Czas“ краківский або не умів читати по нїмецки, або як все о справі руській говорить лише сплетнями виплеканими в своїй злобній уяві. Окрім того найшов ся ще якийсь „патріота“ з Золочева, що втяв ще дїпну підлість. Він вислав лист до друкаря, в котрім перестерігає его перед Русинами, обкидаючи всїх Русинів болотом найнеслїпших клевет. Патріот, очивидно, не підписав ся. Та коли тільки земляки сповняти будуть точно свій обовязок супротив „Ruthenische Revue“, так як вже тепер зробили сьвітлий початок, то ми скоро станемо на тривкі ноги і будемо сьміяти ся з поганих а безсильних помислів польскої гакати.

Замкнене рахунків „Каси райфайзеньскої в Брідку з 1902 р. Приходи: Пай — кор. — сот., готівка з року 1901 77 к., вкладки щадничі 30 к., звернені позики 6231 к., відсотки від позик 191 к. 71 с., вступна вкладка — к. — с. разом 6453 к. 48 с. Розхід: дані позики 5885 к., звернені пай 20 к., відсотки за вкладки пай поодиноко 16 к. 61 с., відсотки за банк кредит. поодиноко 107 к. 92 с., разом 124 к. 53 с., почта адміністрацийні 98 к. 68 с., стан каси в готівцї з року 1902 25 к. 27 с., звернені вкладки щадничі 300 к., разом 6453 к. 48 с. — Обрахунок стану маєтку (біжучого). Актива: фонд резервовий з року 1901 86 к. 3 с., касів 25 к. 27 с., пожичка 3150 к. відсотки належности 214 к. 8 с., виносно — к. — с., стан інвентара 60 к. 82 с., разом 3536 к. 20 с. Пасива: пай 450 корон, довги, фонд поодиноко 698 к., довги фонд краєвий 2000 к., разом 2698 к., вкладки щадничі 30 к.: відсотки за щадничі вкладки поодиноко 2 к. 46 с., відсотки за банкові вкладки 107 к., 92 с., разом 110 к. 38 с., відсотки за пай за рік 1899, 1900, 1901, 1902 74 к. 76 с., кошта адміністрацийні 98 к. 68 с., чистий зиск 74 к. 38 с., разом: 3536 к. 20 с. — *Дмитро Гудима* голова каси, *Емануїл де Томоруґ* касиер.

Послїдного помічника Райша, вартовою Дезежов, що остатнини свій мундур утїк зловила передвчера пополудни військова патруля в Коровиї і відставила до військової вязниці.

Грабіж. Вчера увязнив тут полїцийний аґент Беннер, Володислава Ендзьовского, кількакратно вже караного індивідуума, що недавно тому в біду дивну в Станиславові на отвертій дорозї напав на одну селянку, відібрав монопну з 280 кор. і утїк. Тамошному дедективови М. Ратнерови, що в селяньскій одежі стежив за ним, удалось вчера його в Чернівцях вислїдити. Полїцийний аґент Беннер увязнив се індивідуум в хвили, коли в як найлїпше забавляв ся зі своєю любкою, в одному кабаку на площі Елисавети. З зрабованих гроший найдено при нїм іще 65 корон.

Увязнене аґента еміґрацийного. З Будапешту доносять, що увязнено так званого аґента еміґрацийного М. Штайндлуфа, як також двох його помічників. Штайндлуф з'орґанїзував в двох послїдних роках цїлу сїть аґентів в північній Угорщинї, що викликала масову еміґрацию. В виду того, що називка тих аґентів суть знані, видимо вже відповідні зарядженя, аби їх увязнено.

Телеґрами „Буковини“.

Відень, 28. мая. (Конференция в справі полагодженя національного спору на Буковинї). Предвчера відбула ся конференция пос. Н. Василька посла др. Штравхера і провідника румуньскої демократичної партиї румуньскої Онцула в справі полагодженя національного питаня на Буковинї. По довгій дискусиї рішено, що першим заходом до направи сумних національних і економічних відносин на Буковинї є виборча реформа до сойму на основі демократичній, супроти чого належить домагати ся заведеня безпосередного і тайного права голосованя, щоби втягнути безправні доси маси до чинного полїтичного житя. Акцию в новописім напрямі має завести ся названа міжпартийна акция. В нарадах брав участь також редактор часописи „Bukowinaer Post“ М. Стенель.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях. За редакцию відповідає Іван Захарко.
З друкарнї товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

Ч. 59. Чернівцї, недїля дня 18. (31.) мая 1903 р. Рочник XIX.

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ
що середи, пятницї і недїлї,
з тижневим додатком
„РУСКА РАДА“.
Редакция адміністр. і експедиция
при улици Петровича ч. 2.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застережене. — Рекламациї неопечатані вільні від оплати почтової.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“
разом з „Рускою Радою“:
на цїлий рік . . . . . 20 К. — с.
„ пів року . . . . . 10 „ — „
„ чверть року . . . . . 5 „ — „
„ місяць . . . . . 1 „ 70 „

Поодиноке число „Буковини“ 16 сотиків.

Передплата і належитість за інсерати платні в Чернівцях.

Вісти з цїлого сьвіта.

— *З ради державної.* На послїднім засїданю палати послів по промові хорватского посла Бянкінїого в справі розрухів в Хорватщинї, приступлено до дневного порядку і по короткій дискусиї принято наглячість внесеня п. Вольфа в справі реґуляциї Лаби. — П. Штайнер іменем комісиї для наглої помочи державної подав внесене, щоби всї полагоджені вже комісиєю справи віддати правительству до ним скорого полагодженя. З уваги, що більша часть полагоджених комісиєю внесень дотикає помочи з причини пожеж, комісия ухвалила резолюцию, щоби правительство чим скорше накладило проєкт о примусовій обезпецї від огню. Внесеня комісиї принято і приступлено до дальшої дискусиї над недїльним відпочинком в промислї. П. Брайтер жадає міжнародного управильненя відпочинку і пізнав правительство, щоби подбало о спільну конференцию всїх держав. Вкінци зажадав, щоби проєкт закона відослати назад до комісиї і ще раз его розслїдити та постановити 36 або бодай 24 годин відпочинку. На тім закінчено дискусию і вибрано бесїдників ґенеральних. — П. Бегайм, промовляючи против проєкту, обговорював свої внесеня що-до недїльного відпочинку в пекарскім промислї; він жадав, щоби пекарі були в день відпочинку вільні від працї від години 6 зрана до 8 або й 10 веч. Домагав ся також, щоби трафіки і державні уряди в сьвята були зачинені. Ґенеральний бесїдник против проєктом п. Ансман сказав, що палата, поки заведене повного відпочинку недїльного не єсть можливе, повинна в інтересї торговельних помічників приняти бодай те, чого жадає комісия. Згодом привикне публика так, що буде можна подумати й о заведеню повного відпочинку недїльного. — По фактичних спростованях ухвалено приступити до специяльної дискусиї. На тім перервано наради над тою справою. — П. президент мінїстрів др. Кербер відповів на внесену попередного дня інтерпеляцию п. Вуковича в справі поведеня віденьскої поліциї підчас недїльних демонстрациї хорватских студентів против бана. П. президент мінїстрів відповів на підставі урядового рапорту, що поліция не добувала шабель, а витягнув сї лише інспектор, щоби надати більшої поваги своїм приказам. Поліция нї в чім не переступила своїх обовязків. — Слїдуюче засїдане відбуде ся дня 5. червня.

— *До ситуациї.* Молодочехи починають грозити Керберови. В недїлю відбули ся збори „полїтичного клюбу“ в Новім Биджові, на котрім промовляли посли Пантучек і Масталька. Пос. Пантучек казав, що правительство Кербера ставало по стороні Нїмцїв а Нїмцї не допускають до жадної концесиї на річ Чехів. Не допущено вже до університету на Моравії і до удержавленя зелїзниць. Чехи мусять хопити ся назад обструкциї — треба тілько вижидати відповідної хвилї. Така хвиля настане, коли появить ся угода з Угорщиною і пльна тарифа в повній палатї. Чехи домагають ся реституциї язикових розпоряджень, внесених 14. жовтня 1899. Інакше не буде парляменту і не буде австро-угорскої угоди. Те саме говорив також пос. Масталька і заповів упадок Кербера. Кербер „зломить карк“ на австро-угорскій угодї. — Як можна з того бачити, Молодочехи ладять ся до рішучого бою в осени при розправі над угодою і тарифою а якщо цїну ставлять ческий університет на Моравії і язикові розпорядженя. Тимчасом перепустять буджетову провізорию за які иньші дрібницї або позволять Керберови залагодити ся з буджетом при помочи § 14. Своєю дорогою, що дивно виглядає атак на урядниче правительство, коли в очах Чехів зробить ся оно таки можливим за ріжні концесиї. Також не знати, як погодить Молодочехи нову обструкцию зі своєю дотеперішною тактикою, бо доси розбивали ся як-раз найбільше Чехи за заостренем реґуляміну а п. Страньски назвав обструкцию злочином і хотїв сї раз на все зробити неможливою в парляментї. Се все однак річ самих Чехів, та в кождім случаю з ческою обструкциєю заповідає ся новий „мертвий знак“ для відложеного на час австрийского парляменту.

— *Угорщина.* До угорского переселеня приносить характеристичний причинок офіцияльна Montags-Revue в статї без напису, якій би добре можна дати заголовок: „Боязнь перед Апонїєм“. Хробаком у пни угорскої держави — каже між иньшими згадана статя — не є партия обструкциї, але ґраф Апоні. Він готовий покинути свою полїтичну дорогу, або остати дальше на нїй, основати консервативний чи лїберальний кабінет, заступати дуалїстичний чи шовіністичний принцип. Але щоби хоть одно з того вдоволило его, се неправда. Дух ґрафа Апонїого гонить скоро вперед і тілько там задержує ся на коротко, де лише покаже ся мала щілина в угорскій державі, там він втискає ся і затроює тїло. Угорщина хорує з причини ґрафа Апонїого і нїхто не знає на се лїку. Найзавзятїйший ворог, против якого п. Сель мусить бороти ся, є ґраф Апоні, котрий наче вибраний на погубу Угорщини. П. Сель стоїть і в теперішній хуртовинї на твердім валї угоди і засад з р. 1867, бо се є одинока формула заклятя для угоптаня демонів ґрафа Апонїого. Сю угоду старав ся ґраф Апоні в своїм житю стільки накручувати, що вже не пізнає корінного тексту. Але нехай тодї президент угорского сойму скаже вже раз, чого хоче і як він думає удержати монархію після своєї програми.

— *Македоньскі ворохобники* ведуть дальше свою безнадїйну розпучливу борбу против турецкого війска, даючи тим доказ славяньского лицарства, але заразом і славяньскої загорілости без розваги і рахунку. Телеграми доносять про окружене кілька місцевостий турецким війском в окрузї Монастиря і масові убийства ворохобничих ватаг і підпомагаючих їх селян. Упав ватажко Стревков, в селї Могилї, недавний ще учитель музики і ґімнастики при монастирскій ґімназиї, разом з жінкою і донькою та цїлою своєю ватагою. З села лишили ся румовиска, а трупів селян не почислено. Так само спалено село Смердеа, а при тім убито 150 людий. Між повстанцями лу-

---

Скиталець.

Композитор.

Переклав: *Остап Сьвітлик.*

Я йшов прибережною улицею поуз одного нехарного трактира. Раптом мені причуло ся, що хтось з дїлої сили викрикує моє імя: оглянувши ся, я побачив в вікнї об'єнисту фіґуру різника Сидорича, мого давного приятеля, що давав менї на борг масо. Він по приятельски вискірив ся, кивнув на мене рукою, і реветував гучним басом:

— Гаврилич!... Гаври-илич!...

— Чого тобі? — крикнув я йому.

— Зайди на хвилину. Дїло є!...

Коли я війшов в трактир, то зразу я не міг нїчого доглянути, так було накурено і темно... Трактир з нагоди воскресени був повний. Люди входили і виходили. Бліді прислужники бігали в брудними серветками і услугували гостям. Я остановив ся на порогї шукаючи очима Сидорича...

— Сюда! Сюда! — роздав ся його голос з кутика: — ходи сюда!...

Сидорич встав зпоза стола, за котрим сидїв з'ашмось чоловіком, взяв мене за руку й, підвівши із співбесїдником, торжественно спитав мене:

— Чи знаєш ти, хто то зі мною сидить? І, потрясаючи вилками, на котрих був кусень мяса, зареветував:

— Се — ком-по-зи-тор! Сидорич був вже добре пиний. На столї стояла пляшка горівки з мясною перекускою. Той, котрого Сидорич назвав композитором, підняв голову і глянув на мене панними, добрими голубими очима. Це був мускулистий чоловік лїт около трийцяти, з густими хвилястими кучерями і рудими вусами. Його лице проявляло всї признаки довголїтного пиятства: воно було зімнене, з характерними морщинами і мішками під очима, ніс був подїрнутий і червоний, але черти лиця були гарні і не без виразу, а голубі дитинячі очи рішучо нагадували менї щось-то забуте...

— А відай ми з вами знакомі були! — Зарепетував він захрипним пропитим голосом і усьміхнув ся несьміливою усьмішкою: Орґанов!

Я був поражений... Не багацько лїт тому назад я знав Орґанова, красивого симпатичного молодця, з голубими наївними очима. Він тодї нїчого не пив і був очивидно гарний парубіна, говорив і сьпівав звучним, приятним баритоном і дивував мене своїми здібностями, а особливо музикальними. Він грав на всїх інструментах орестри, вивчивши ся сам із себе, знаменито знав музику і тодї іще писав незгірші музикальні пьєси і відгравав їх на фісгармонії, котру сам собі зробив. Сам також зладив для себе і концертину гармонію. Удержував ся зі слюсарского ремесла, котрим занимав ся дома, живучи в хатчинї на краю міста зі старою материю. Заробляв мало, занимаючи ся по більшій части тільки лагодженем самоварів і часівників. За то постоянно сидїв за фісгармонією... Із бідної хатчини вічно несли ся гарні протяжні аккорди. Його часто запрошували на вінчанєві, похрестини, на гармонії. Грав наче справжній артист.

Сидорич був один із тих смішних любителїв музики, котрі самі нїчого в нїй не розуміють і не мають слуху. Він не міг насьпівати нї одної найпростїйшої пісні, а між тим завмирав з радости, коли чув пісню або музику. Зовсїм отже була зрозумілою його шана для „композитора“.

— Він в тугу може чоловіка загнати! — хвалив Сидорич свого співбесїдника: — до смерти люблю, коли він зі слезою заграє! Йому, бра', пятьсот рублїв за його ноти давали, а він, чудак, не продає!...

— Та чорт тебе! — нетерпляче перебив йому Орґанов.

— Чому-ж ви не продали ваших дїл? — спитав я.

— Та так. Не було чого. Гроша менї не треба: І так пропив би їх... Най після моєї смерти візьмуть...

— У нього пьяних в голові! — пояснив менї Сидорич дивну відповідь композитора: — він при чому упре ся, не переконаєш його. А ти лїпше от що: сейчас беремо пляшку горівки й — до тебе. Й Гаврилича візьмемо. Ти нам заграєш.

Йдемо?

— Йдемо.

Компанїя була в похмілю, но Орґанов завсе видавав ся інтересною особистостю, вимось чоловіком не від сьвіта сего й крім того я хотїв почути його гру. Я згодив ся поїхати до Орґанова. Ми сїли в трійку на дорожку і поїхали. Їхати прийшло ся на сам край міста, що мав цїлковито сїльский вигляд: тягнули ся пустки і пашкани, по улици ходили корови і свинї, вбогі хатчини виглядали сумно. Ми, наконець, опинили ся при одній землянцї, над воротами котрої висїла шевска вивіска.

Через низькі і темні сїни війшли ми в шевню. Майстер сидїв на низьким круглім столї і працював. Кругом валяли ся кусні шкіри, вощата і шевскі приладя. Пахло тяжким кислим запахом. Він глянув на нас з під лоба і нїчого не сказав. На зустріч вийшла старушка, одїта по селяньски.

— А ти перестав би вже раз пити! — гнївно сказала до Орґанова: пішов бись заграти на весїля, все би дещо заробив!

Ми пішли до сусїдної маленької кімнати з одним вікном. Там стояв простий стіл, три крісла, ліжко й фісгармонія. Пахло все тим шевским запахом. Кімнату відділяла від шевнї тонка дощана стїна, й всьо було чути, що говорило ся в хатї.

— Чоловіка що йно привели до хору, за годину треба йому йти на вінчанє, а тут ріжні пиниї приходять тут заграти ся! — було чути невдоволений голос старушки.

— Пропащий чоловік! — потвердив шевц.

Орґанов осьміхнув ся.

— Се мій брат! — сказав він: — сердить ся, та менї байдуже... На вінчанє не піду їзза того, що пиний. Гроша

чають ся часто болгарскі жовнїри і офіцири в мундурах. Одяж з їх трупів відсилають до Царгорода як corpus delicti проти Болгариї.

— *Північна зелїзниця.* В справі часу удержаннєя північної зелїзниці прийшло вже між польским колом а правительством до компромісу.

— *Військовий процес карний.* В Будапештї укінчено вже мин. суботи пертрактациї в справі нової карної військової процедури. Основи проєктованого закона полягають на словности (рішають устні зізнаня, не акти і письменні зізнаня) і явности (процес буде публичний). Обжалуваний має право брати собі оборонця; становиско адвоката в обороні є таке, як в карнім процесї звичайнім, тілько з деякими застереженнями з огляду на велику одвічальність. Справу язика при розправах застережено рішеню парляментів.

— *Остаточна валгода кубанської справи.* Підписано тут трактат Куби зі Сполученими державами північної Америки. Після того трактату Куба не буде мати права заключувати договорів з чужими державами, які нарушували-б єї независимість, анї затягати публичних довгів, що не відповідали-б єї фінансовій силї. Північно-американьска спілка дістає право на власну руку боронити всякого нарушеня независимости Куби і удержуваня угольної стациї на Ісля де Піное.

— *Архиеп. Кон в Римі.* Архиеп. Кона звісного з афери „Rectus“ і з дебат в парляментї покликано до Риму ad limina apostolorum.

— *Відкачене Більова.* Канцлера Більова іменував цїсар Вільгельм канцлером капітули в Бранденбургії.

— *Реформа в Ірляндиї.* Англійска палата послів приступить небавом до дискусиї над державним предложенєм, дотикаючим викупна землї в Ірляндиї дотеперішними чиншівниками. Правительственне предложенє належить до найбільших суспільних реформ, які знає історія. Число чиншівників виносить до 600.000. Тепер розходить ся о те, аби їх замінити на властителїв. Кошти великаньскої тої працї обчислені на суму двох і пів мілїярдів фунтів т. є. майже трийцять мілїярдів корон, які держава має видати на закупно землї. Закон визначує ся свободою в тім напрямі, що умови межи властителем землї а чиншівником не будуть примусові. На случай же, що прийде до угоди, держава сейчас платить властителеви землї готівку, а купуючий приймає на себе обовязок платити державі довг в річних ратах до 68 лїт. На тім не конець; аби властителя заохотити до продажи землї, дає єму держава рід премії, яка не входить в цїну купна. На ту цїль призначує проєкт суму 300 мілїонів фунтів т. є. 7000 мілїонів корон. Держава мусить отже постарати ся о ті гроші, а зробить она то в дорозї позички; буде видана рента $2^3/_4$ проц., котру буде випускати ся в міру потреби. Той далекосягаючий і многоважний закон має вже запевнену більшість в англійскім парляментї.

Ювилей Жовкви.

Оногдї минуло 300 лїт від основаня міста Жовкви в Галичинї польским гетьманом Жулкевским. Сю нагоду, як се тепер в звичаю, хотїли Поляки вимиськати для „зміцненя загрожоної (!) польскости“ і розміри сего торжества розширили до значіня ґремияльної мобілїзациї селяньства трех сусїдних повітів: жовківскою, равскою і сокальскою. Пани-Поляки по місточках та двори по селах мають, як звісно, стілько впливів, що на такі нагоди, та що при обіцянім видовиску і безплатній хабатиї, а розуміє ся і безплатній їдї, рускі селяни слабшого характеру або осьвідомлени дадуть потягнути ся тим шовіністичним аґітаторам т. з. „польского відродженя“.

А Жовква недавно тай і було там що пересунути по „набоженьстві“, а передовсїм було на що дивити ся. Два поїзди зі Львова привезли до чотири тисячки сорокатої товпи панів, пань, контушовців, соколів, банди, хори, учеників, товариства з фанами і відзнаками, жидів з рабіном др. Каро на чолї і др. З ріжних міст і місточок поприїздили бурмістри, польске духовеньство зібрало ся надзвичайно численно, місто прибрано в зелень, вінцї, фани, фестони, транспаренти, а вечером уряджено ілюмінацию і представлене артистів львівскої сцени: „Косцюшко под Рацлавіцами“. Службу Божу відправляв „в фарі“ сам арцибіскуп Більчевский, а проповідав вірменьский арцибіскуп Теодорович; на дворі для тисячий народа відбула ся друга Служба Божа, на якій кс. Гроницький з Бучача мав проповідати дуже рубашно і гумористично, демонструючи ріжні шкаплєрі і медалики, сьпівав на кавальницї і казав слухачам повторяти ріжні оклики, щоби опанувати увагу нечисленної товпи, а наконець кс. Більчевский удїлив присутним благословеньства. Опісля відбув ся торжественний похід того цїлого, ріжнородного здвигу і відкрите двох памятників: Собіского і Жулкевского, споруджених нарочно на час ювилею.

Отже було на що дивити ся доволї, а після тих трудів заставлено „суто пишнєнє“ для делеґатів, а на „дзелїньку“ замовлено снїданок для кваш 3000 селян. Поповіши, мали селяни удати ся на „вєц людови польскі“, але ви-раз тут показало ся, що се були переважно рускі хлопи і віче... розбило ся. Іменно жовківский комітет поручив був з гори провід віча делеґатови центрального комітету „наборчих розбоїв“ др. Козловскому. Часть сьвідомих вічовників уважала се за провокацию з огляду на віче, у якім брало удїл стілько Русинів. В їх імени п. Вітик поставив внесене, щоби на голову зборів вибрати пос. Бойка. Се викликало протести, а навіть грозьби польских шовіністів так, що в виду того замішаня пос. Бойко заявив, що серед таких обставин не прийме проводу віча. Тим способом прийшло до ще більшого безголовя, бо шовіністично настроєна часть вічовників не стерпіла навіть жадної формальної опозициї, а сейчас взяла ся до бійки. Виразді вибрано пос. Тарнавского головою, але вже не здержано тим простацкої бійки, в яку завели, як доносить „Kurjer lwowski“ — якийсь сновом зі своїми формалями, жовківска охотнича сторожа пожарна, призначена до удержаня порядку (!), а навіть „Соколи“ в в мундурах. П. Вітика скинули з трибуни та потурбовано кільканацять соціялїстів і хлопів, що упимали ся за ним. Серед 3000 народу, який прибув на віче, замітаувало — усї селяни вийшли з „дзелїньки“ і на вічу остало ся коло 500 умундурованих та неумундурованих панів та відзнаків.

Виразді п. Тарнавский отворив се зменшене віче, але раз, що самі між собою не мали пани над чим радити, а по друге, що почав дощ росити — віче розбило ся скоро по ухваленю приготованих вже заздалегідь „всенародних резолюций“.

Так невдатно покінчило ся торжество, яке, коли-б було переведене у властивих рамах та зі щирою тенденциєю, могло справдї стати гарною згадкою історичної подїї. *„Руслан“.*

НОВИНКИ.

Краєвий президент князь Гогенльоге прибув тут вчера вечером поспішним поїздом з Винниці.

Буковиньске краєве товариство учителїв. Дня 7. н. м. о 2-ій год. пополудни відбудуть ся в Сучаві загальні збори того товариства з слїдуючим порядком дневним: 1. Отворене зборів і привитане. 2. Річний звіт видїлу. 3. Звіт касовий. 4. Зміна статутів товариства. 5. Питане курсу приготовляючого. 6. Справа учителїв помічних. 7. Вибір 7 нових членів видїлу. 8. На час поставлені внески, котрі центральний видїл поставить на порядку дневнім. В дни зборів відбуде ся ще від 11-ої до 2-ої год. посїщене сучавских руїн, сьв. релїквий і прочих особливостий сучавских під проводом місцевого комітету а вечером забава з танцями.

Шкільні вісти. На засїданю краєвої ради шкільної з 22. б. м. запали слїдуючі ухвали: Одноклясову школу в Слободзї-Комарівцях розширено на двоклясову. Над'учителя в Молдавскім Банилові Д. Стефановича іменовано дефінітивним учителем при шестиклясовій школї в Сучаві. Над'учитель в Стульпіканах В. Станескуль перенесений до Мітоки а над'учитель О. Василович з Мітоки до Стульпіканів.

Померли. В Кучурові Великім помер народний учитель і щирий Русин Іларий Бекуа в 26-ім роцї житя. З. є. п.

З товариства академ. „Січ“. Концерт в честь Т. Шевченка, заповіджений на 31. б. м. з причини від товариства незалежних зістав відложений на 21. червня 1903. — *М. Ріхлюк* писар, *М. Левицький* голова.

Самовбійство. Передвчера застрілив ся тут тутешний властитель каварні Шнайдер, що перед двома роками посїдав каварню в Перемишли. — Причиною самовбійства мали бути фатальні відносини маєткові.

Звичайні загальні збори каси пожичкової і щадничої для громади Товтри відбудуть ся дня 3. червня 1903 о 3-ій год. пополудни в домі читальнї з порядком дневним: 1. Відчитане прото-

---

й так не дали би, а іще наложили би кару. Ви заждете, а я скочу до склепу за закускою!

Лежи він вийшов, як зайшла старушка.

— Нездав ся мені синок! — зітхнувши сказала вона: — не здібний до нїчого, тільки пічить! Вже ви, не знаю, хто ви, не дайте йому запивати ся! На вінчане треба йому йти, бач, хоч цїлового принесе, а житє наше бідне... Покарав мене Господь таким сином.

— Не вже він много пє? — спитав я.

— Кождої днини напиваєть ся... Зовсїм закинув свом ремесло... А знати, що за хороший ремісник се був!...

Вона впорядкувала небагацько в кімнатї і направила ся до дверий. Я пішов за нею і задержав єї.

— Ви не сердїть ся на мене! — сказав я: — може бути, він через нас може не піде на вінчане, так от... І я неуцув їй цїлового.

Се зробило на старушку велике враженє... Вона врадувала ся і зовсїм змінила ся. Стала дякувати і довго допитувати ся, хто я такий: мій поступок вважав ся їй дивним.

— Вже ви ізвинїть, добродїю, я бач думала, що ви такий сам харцизяка, як сї, котрі все до нього приходять... Та хто ви є? Відкіли ви?... Та я вам горячої картоплї на закуску подам!...

В сю хвилину зняв ся син, й старуха скрила ся. Він поклав на стіл солені огірки і кусок сухої ковбаси. Мати подала на тарілцї печені картоплї... Сидорич добув пляшку з горівкою, й ми випили... Він лизав язиком і пальцями і почував приступи музикальної радости. Вкінци він не видержав й прохаючим тоном сказав до молодого чоловіка...

— А ну, тово... вальни що небудь!

— Треба випити передом! — сказав музикант.

Випили іще.

Вкінци, Орґанов сїв до своєї фісгармонії і взяв кілька акордів. Фісгармонія була невеличка, але звуки були вірні і мягкі. Скільки то натрудив ся, правдоподібно, бідний самоук, щоби спорядити сей інструмент!

Сидорич замер в ожиданцї.

— Що грати? — спитав Орґанов, звернувши ся до нас: — хочете, Моцарта заграю? А може з опери що-небудь.

— Духовної заграй! — сказав Сидорич: — о душі... й слова говори!...

— Добре... Я заграю одну преюрнію концерта „Внемлю небес...“ Ви сї нїде не почуєте...

Орґанов заграв сумну мельодію... Чисті, сумовиті звуки злилали ся в чудово гарні акорди й, здавало ся, улїтали до неба... Но вони були дуже слабі і безпомічні і знова вертали ся назад і сумно-сумно сьпівали про землю, про сльози, муки... Низькі басові акорди гуділи таком сумовито, тихо і меланхолїчно... В тих звуках чуло ся якийсь біль, тиху жалобу, щось безпомічного і глибоко журного... Музика лила ся відділними коротними фразами, котрі треба було сьпівати з зрозуміньем, вливаючи в їх сумний зміст... І Орґанов засьпівав наче про себе фістулою свого баритона:

„От многих моїх гріхов...“ Тут він взяв акорд тихий, немачо зітхаючий, й продовжав акомпаньюючи сумними звуками:

„Не могуствует... тїло“... І, після мазого ваганя і зітханя фісгармонії, досьпівав ще низше і тихше, просто і меланхолїчно:

„Немогуствует і душа!“...

— О-о-хо-хо!... — Нишком зітхав Сидорич, наливаючи горівку в чарки.

Орґанов мав здібність добувати живі звуки. Меланхолїя запанувала в хатї. Ми з Сидоричем сидїли в сумнім настрою, в часї коли він з зітхненем, з ваганями, сьпівав тужні слова, що повеняли журну музику.

— Буде! — раптом сказав музикант: — треба випити.

— Ах, ти, Господи! — одушевляв ся Сидорич, чарнуючи ся: й як то він може, прямо так заказатиб, за серце чоловіка хватати?... А?...

— А заграйте ви, що небудь зі своєї композициї! — попросив я.

— Своєї композициї — се на гармонії або на скрипцї... без слів... ви поклав під ноти до двох сот пісень... Сих пісень тепер й не сьпівають... Я збирав...

Він зняв з віника велику концертову гармонію і заграв щось-то протяжного, руского, що нагадувало широкі степові пісни, повні ніжности і туги, но мимо того се не була звичайна пісня: мотив був оригінальний і оброблений в гарну музикальну форму з удачним задержанем народного духа. Передімною був один з тих народних композиторів, нїмму незвісних, що творять самі народні пісні, до такої степени характер його музики був схожий з народною музикою. Для нього правдоподібно нїчим було висказати свій настрій так, що отримувало ся щиру, справжню народню пісню, правильно підложену під ноти. Хай навіть були се переймини народних мотивів, — все таки від тої музики віяло такою молодечою сьвіжостю, глибиною і силою, що не вірило ся, аби душа того підхмеленого слюсаря могла їх видати на сьвіт.

А сей незвичайний матеріял щезаючих народних пісень, котрим він володїв, тих памятників безслїдно щезаючої поезиї, чи не представляє він великаньскої вартости? Чи й сам народний композитор не міг би чим небудь звернути на себе уваги, навіть би не загиб в міщаньскім осередку, нїким не понятий, бо навіть сам себе не понимаючий? Орґанов грав, сидячи на кріслї і спершися спиною о стїну. Від часу до часу потрясав густими кучерями, а голубі очи розпалювали ся якимсь незвичайним радісним блеском. Менї видавало ся, що він витверезив ся з похміля, і в чертах його ніжного лиця я знова пізнавав забутий симпатичний образ прежнього молодця, з невинною усьміхкою і прекрасними голубими очима. Здавало ся, що невтихоне, що кипіє в души композитора, повнно оживило його передчасно увядле лице і здїлало його молодим і гарним. А гармонія сьпівала дрожачими, здушевними звуками. І представляв ся тихій лїтній вечір в степу, безмежна ширина і даль, тиша і ніжна гармонія степових звуків; і на тому фонї лилась ся і уходила в безмежну даль захоплюючи душу пісня; в ній точно хтось-то прощаєть ся на віки, рвде томлячо-солодким плачем, в ній душа розстаєть ся з тїлом... І все закінчило ся тонким, уходячим в даль таємним звуком, що потонув в тужній тишині...

Сидорич мовчки обтер сльози і знова

волу за рік 1902. 2. Справоздане старшини за рік 1902. 3. Справоздане касиєр. 4. Вильосоване 3 членів старшини і 2 членів ради надзорчої. 5. Вільні внесеня. — Старшина: *Тодор Бойчук*, касиєр, *Василь Слободян*, начальник.

Смерть під колесами поїзду. Потяг зелізниці льокальної ч. 1856, примуючи околі з Гадінфальви до Раловець, наїхав около klm. 55 на селянку В. Паньчукову з хвилі, коли та з дитиною на руках переходила через шлях зелізничий. Паньчукова, діставши ся під колеса льокомотиви, згинула на місци; дитину витягнено живу зпід другого воза.

Нещасте на мори. З Антверпії доносять, що англійский пароход „Гудервилль" в дорозі до Ґрімби ударив ся із шведским кораблем, при чім втонуло ся 22 подорожних переважно еміґрантів з Буковини, Галичини і Італії. З Буковини і Галичини згинули: Дмитро Васюк, Василь Ковалик, Василь Зозема, Анастазия Мария, Катерина Данищук, Іван Богосевич, Іван Альфонс і Антонина Кацлики, Станислав і Мария Стрілецкі, Павло Попович і Людвик Сьвірский.

Клоніт з Драґою має сербский король Александер. Хоче він навідати ся до свого сусіда австрийского цісаря і повідомив про свій намір віденьский двір. Звідси відповіли сербскому королеви, що дуже радо повитають его в своїх комнатах, але — без... Драги. Та королева дбаєть дуже богато на принятю своєї жінки і тому між дворами білгородским а віденьским ведуть ся тепер переговори в тій справі.

Полекша при матурі. Міністер просьвіти видав розпорядок, після котрого іспит зрілости в осінним речинци при репробованю з одного предмету вільно буде повторити вже по одним курсі, через що ученики зисхають один курс на університеті.

Ґіґієнічні цигара. В осени сего року зачнуть трафіки продавати нові, ґіґієнічні цигара, такі, що хиба лиш дуже маленько будуть для здоровля шкідливі, бо в них буде всего зелізи лиш дрібка, більше як пів процент (декаднє 0·6) нікотини. Таких цигар будуть два роди: одні звані „Розітас" будуть продавати ся по всіх трафіках по 8 сотиків за штуку, а другі під назвою „Сельектос" будуть продавати ся лиш ако специяльности по 20 сотиків за штуку.

Великодушний спадкоємець. В Бреції, в Італії помер сими днями давний посадник громади Гоїто воло Ментони, др. Франческо Бозьдріні, котрий, полишаючи свою бідну родину, написав все своє майно в сумі 3 міліонів ліґрів (корон) свому управителеви Каролеви Чені. Мимо того, що завіщаня не міг ніхто оспорювати, постановив Чені задержати для себе з цілого майно лиш 500.000 ліґрів, а 100.000 ліґрів дарував своїм бідним свояком. Цілу прочу суму звиш 2 міліона ліґрів віддав видідиченим свояком дра Бозьдріні'го і виплатив що ваніє в сумі 200.000 ліґрів, який зробив був др. Бозьдріні давнійше в користь своєї сестрінниці, а котрий опісля знову уневажнив. Великодушність спадкоємця так великого майна зробила в цілій Італії велике враженє.

З бурси Панька Клима. Помешкане бурси перенесено з улиці броварскої на ул. Стрілецку (Jägergasse 14) ч. 14, що складаєсь з 4 великих дуже добре осьвітаєних і сухих кімнат. На бурсу жертвували: П. учитель з Котул-Баїньского Горацкий два корці бараболї, п. Добровольска з Валяви корець муки, п. Йосифа Кордасевич 2 кор., за що щиро-сердечну подяку складає *П. Клим.*

Малий фейлетон

Чому зістали ся Русини по заді культури?

(Відчит Ілярия Карбулицкого.)

(Далї.)

Катерина знищить українську автономію і руйнує Січ, а Олександер II. заборонює навіть українську мову в школі і церкві.

Рівночасно переходить галицка і буковиньска Русь під Австрию і єї сумна тяжка доля.

Нарід в кріпацтві, без ніякої інтеліґенциї, боярство і руска шляхта вже давно ворогам воду носить; остав ся сам простий нарід, темний як ніч і прибитий гіркими злиднями. І тепер хотїв би хтось, щоб той нарід, що вічно був робучим средством хрещеної і нехрещеної шляхти, думав о просьвіті, о культурі. Легко говорить ся та здає ся тяжше було ті хвилї переживати. Так розпадала Русь за чотири кавалки: російску, галицку, буковиньску і мадярску. В дїйсности є всего дві части: російска і австрийска, але я цифрове вичислив з осібна, бо кожду ту часть иньша біда кусає.

Поглянемо на Україну:

Знищене всякої української автономії.

Заборона українського слова в школї і церкві.

Поліцийний дозор.

Нищене всего того, що нагадує на якусь українську осьвідомлене.

Переслїдуване таких людий, котрі не байдужно глядїли і глядять на наш нарід.

Заборона товариств, що мали би український характер.

Плекане ренеґацтва.

Велика фальшива ненависьтична пропаґанда, котра вже не одного Українця звела на хибну дорогу.

Тепер глянемо на Галичину:

Вже в давних часах лежала судьба простого народу в руках меньших і більших шляхтичів. Опісля руске боярство стало бути такого переконаня, що користнїйше статись ренеґатом. І так сотки нашого боярства переходить в польский табор і помагають „розвивати" Русь.

Коли прийшла Галичина під володїнє Австриї, то й тут не позбула ся польского ряду-гнету.

Ще за часів абсолютизму давала руский нарід паньщини. Настав 48. рік, то норму галицкого урядованя здобули собі Поляки, що в своїй шовиністичній господарцї нищили і нищать ще й до сегодняшного дня все те, що руске, або, що хоч пахне руским. Через то польско-шовиністичне господарюване і той величезний протекцийний систем польского правительства не можуть Русини доцінятись висших становищ в краю.

Так маємо: Намісник — Поляк. Маршалок краєвий — Поляк. Видїл краєвий — польский. Рада шкільна краєва — польска. Найвисші місця судових урядників обсаджені — Поляками. Старости — Поляки; і де лише чоловік гляне, там польский жонд. А що тим жондом управляють звичайно люди насьвіз проникнуті вшехпольскою ідеєю і заїдостию проти Русинів, тому-ж вони й всїми силами стараєть ся убивати між народом кожду культурну працю; як заложене читалень, кас і таке инше.

Про таку важну річ як народне шкільництво, то можна отверто сказати, що майже цїлком нїчого не робить ся. Руські школи не розширюють, руских учителїв викують на Мазури, а Мазурів насилають на Русь. Польска мова, не знати пощо, в кождій руській школї обовязкою.

Дальше стараєть ся Поляки хрещені і нехрещені перепроваджувати з помочию багнетів і куль вибори після своєї проґрами і хісти. Відбирають руским товариствам краєві запомоги і субвенциї, щоби спинити Русинів в їх культурній працї.

Численні конфіскати руских брошур і часописей, що отверто піднимають голос скарги проти ворогів, є на дневнім порядку.

А недавно тому малисмо нагоду почути про такі надужитя і знущаня над рускою мовою в львівскім університетї, а тому кілька місяців промову польского посла до ради державної, в котрій називає нас, перобами-ґінюхами і людьми, що не здібні до ніякої культурної роботи.

Тепер варта би спімнути ще про угорских Русинів; та на жаль слабо що можна про них сказати. Того пів міліона руского народу пригнобив і винародовив мадярский шовинїзм, що й тяжко добачити будь яке духове і сьвідоме житє тої часть нашого народу.

А коли остаточно поглянемо на „зелену" Буковину, то як тодї побачимо, яка вона для нас „чорна". Що-ж тут дїло ся передом? За молдавского правлїня — а лучше-б сказати за турецкого, хиба тільки всїлякі посїпаки стягали з людий данину. Буковина прийшла під Австрию. В тих часах мала Буковина характер більше волоский ніж руский; хоч Русини становили більшість населеня в краю. А було то тому, що властителями більших посїлостей були по части Молдовани, котрі замешкували не лише волоскі сторони, але й руські. З ріжних певних і правдивих документів бачимо, що перші школи, котрі закладали ся на Буковині, мали німецкий і волоский характер — навіть свого часу більше польский — як руский.

Навіть Русини не мали своєї сьвітлїйшої інтеліґенциї опріч кількох попів-недоучів і майже цїлком неписьменних монахів по монастирях, годї було тут думати о якійсь народній культурі. А коли вже забриднемо як по нинїшні дни, то можемо отверто сказати, що ми є заднї, котрих бють — і котрим плакати не дають. Опріч народного шкільництва, котре справдї найлїпше розвиває ся на цїлій Руси, не можемо сказати, що ми багато здобули.

Найбільшою перепоною в розвою руского народу є ті старі борби на поли церковнім; але тут не хочу задержувати ся, бо се-ж всїм нам дуже знакома тема.

(Конець буде.)

НАУКА, ШТУКА, ЛІТЕРАТУРА.

Літературно-наукова бібліотека ч. 54. Відповідає за редакцию Володимир Гнатюк. Тексти і поясненя вибраних творів української і иньших літератур. III. Адам Міцкевич. **До галицких приятелїв**, переклав і поясняв др. Іван Франко. У Львові, 1903. З друкарнї наукового тов. ім. Шевченка.

Ч. 55—6. Л. Н. Толстой. **Смерть Івана Ілїча.** Переклав із російської мови Володимир Гнатюк. У Львові, 1903. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка.

Ч. 57. Вільгельм Брайтенбах. **Біольоґія в XIX. віцї.** З німецкого переклав Ст. Д. У Львові, 1903. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка.

Ч. 58—59. М. Горький. **На днї житя.** Сцени. Чотири акти. З російського переклав В. Темницький. У Львові, 1903. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка.

О. Люнатик. **Без маски.** Історня новійшої літератури. — Причинки, проблеми — деаідерати. Том I. Коломия 1903 р. Накладом автора. З друкарнї Вільгельма Браунера в Коломиї.

Оголошенє.

На підставі § 83 статута каси пожичкової і щадничої для громади Дихтинці стоваришене зареєстроване з необмеженою порукою, подаєсь до загальної відомости, що отворене сеї каси відбудеть ся в недїлю зелених сьвят т. є. 7. червня н. с. сего року о 1-ій год. пополудни в шкільним будинку з слїдуючим дневним порядком:

1. Має ся установити: стан каси, вкладок і позик; — яку найбільшу і яку найменьшу суму позволає ся одному чоловікови зложити до сеї щадничої каси; — речинцї платности відсотків від вкладок щадничих; — яку найбільшу пожичку можна одному членови дати; — стопу процентову для вкладок щадничих і для пожичок (§ 52 *в—е*, 59, 63, 65).

2. Має ся ухвалити, що робити з лишними в касї грішми і як роздобути потрібних для каси грошей.

3. Ухвала в справі запомоги краєвої.

4. Вибір касієра і назначене платнї для него (§ 29, 51, 52 *ж*).

5. Ухвала, кілько має бути членів в радї надзорчій і вибір ради надзорчої (§ 32, 40, 51).

6. Ухвала, чи пристає се стоваришене до союза „Селяньска Каса" в Черівцях чи нї.

7. В разї приступленя, має ся вибрати одного пономочника на загальний збір союза.

8. Підписати заяву, що приступаєсь до союза.

Дихтинцї, дня 26. мая 1903.

Василь Калинич чл. старшини — *Павло Маковецкий* начальник.

Телеґрами „Буковини".

Відень, 20. мая. Хорватскі посли видали в справі відносин Хорватії до Угорщини і в справі послїдних подій відклик до Европи в язиках німецкім, француским і анґлійскім. Теперішні відносини в Хорватії називає манїфест азийскими.

Рим, 30. мая. (Протиавстрийскі демонстрациї). З Палермо, Неаполю, Венеції і Больонії доносять о бурливих демонстрациях перед австрийскими конзулятами. Військо з трудом запроваджає порядок і силкуєть ся повздержати ворожі для Австриї демонстрациї людности італійскої.

Ґрац, 30. мая. Уявнено тут двох студентів італійских, що мали належати до тайного товариства проти Австриї. Уявнені називають ся: Юрій Піккато і Гумберт Дуесафі, оба студенти фільозофії.

Біцикль мало уживаний, в цїлком добрім станї є зараз до спродаци. Близших інформаций уділить друкарня „Руской Ради" ул. Петровича 2.

навчився чарів. Пляшку скоро випорожнено.

Я став говорити Орґанови, що в нього є великий талан, що йому треба заняти ся собою, запехати нити, утечи з міщаньского товариства і поїхати до великого города ради продовженя музикальних студий.

Він нїчого не відповів. Знова взяв гармонію і заграв всїм відомий вальс.

Але я не пізнав того вальса в його виконаню, стільки було в звуках сумної і безнадійної туги, майже роспуки. Лице його приняло майже траґічний вираз, а голубі очи потемнїли, як темнїє ріка в часї лютої негоди.

Він грав „Невозвратное время". І раптом спинив гармонію і заграв „комариньского". Невгомонна, невздержима молодість заговорила в кождім звуцї, дразнячи і спонукуючи до танця... Засумований Сидорич підняв голову і почав рушати плечами, а опісля приступувати тяжкою ногою. Теми „комариньского" ставав ся щораз скорший і скорший... Правда, Орґанов, приказав опустити якийсь вінт, що робив звуки дрожачими і рвучими, й мені тяжко робило ся на серци слухаючи веселу танешну пісню, крізь котру пробивали ся сумні звуки. Але Сидорич вже не витримав, скочив, розпустив руки наче крила, й пустив ся в танець на стільки ґрацїозно, на скільки позваляла йому його девятипудова фіґура.

Опісля тупнув так, що все задрожало, і застрибав наче воробець... В кімнатї все затрясло ся.

— Ех, ходи вомпато, ходи ноч! — крикнув і став що дужче танцювати. Кожда жилка танцювала в Сидоричі, на товстім, гарнім лици сїяла щаслива усьмішка.

Орґанов весело потрясав кучерами і грав іще завзятїйше і запальнїйше...

А крізь дику веселість „комариньского" було чути дрожачі, плачучі звуки.

Належитість за Оголошеня за один раз:

Цїла сторона коштує 30 К. — Одна трета сторони через цїлу ширину 10 К. — Пів сторони 15 К. — Чверть сторони 7 К. 50 с. — Одна осьма сторони 3 К. 75 с. — Одна шістьнацята сторони 1 К. 88 с. — **Дрібні оголошеня** (в шпальтовій ширині стрічки) по 4 сотики за ворш. — При кількаразових уміщенях опускаєть ся на пїй процент після скількости уміщеня.

Склад товарів Б. Бальтінестра молод.

Чернівцї, улиця Головна-Енценберґа ч. 3.

Склад ц. к. упривілейованої фабрики товарів з альпаки і хіньского срібла В. Бахмана і Сп. у Відни.

Поручає на лїто наймоднїйші артикули в найбільшім виборі.

Парасолї	наймоднїйші шовкові фарбовані не линючі, вішневкові фарбовані і темні, гладки білі, Entout Cas чорні: для дївчат і дїтий з мережкою і дощеві для пань і панів.
КАПЕЛЮХИ соломяні і фільцові **шапки.**	**Самостійна продаж** з ц. к. надвірних фабрик J. Heinr. Ita у Відни, Josef Richter & Schur в Ґрацу Borsalino Gius & Fto, Giovanni Panizza і R. Cappain в Італії, як також з иньших визначнїйших фабрик тукраєних і заграничних. — Для дам шпортові анґлїйскі капелюхи: для панів і хлопців наймоднїйші соломяні і фільцові до виходу і на що день. Фільцові чорні і в иньших фарбах, мягкі і тверді, на лїто легонькі (35 ґрамів) в ріжних цїнах. Шапки для пань, панів і дїтий.
Обув для дам панів і дїтий.	**Самостійна продаж** з найвизначнїйшої фабрики черевиків Антона Чапека у Відни (Chevreax Schuh-Fabrik), і з иньших фабрик. Черевики з червоної, брунатної, жовтої, синої шкіри як також з ланеру до шнурованя і на ґудзики пів черевики Laven tennis; спотему Др. Лимана і ин. Кнайпа — Черевики до ґімнастики і. т. д.
Екскізита	в мужеских крамах найлїпшої анґлїйскої сорти, в білю ріжнородної сорти як: з зефіру, піки, батисту, шифону і. т. д. — Всякі прибори для наколїсників: Кафтаники до колеса, панчохи, сорочки сїтяні і. т. д. Рукавички Glacé, Chair, шовкові для пань, панів і дїтий. Дамски поясні, шнурівки ламцушки Lorgnon, ґудзики до манжетів, всяка біжутерия і товари з бронзу.
Всякі артикули до подорожи.	Ріжні куфри, валїзи, Плєди, на ремінцї, футерали до парасолїв, кошики на харч, мошонки, коци, подушки пудлка на капелюхи і. т. д. (ріжна сорта).

Замовленя з провінциї виготовляють ся сейчас. (—)

Перша буковиньска

спеціяльна робітня обуви і ортопедичне заведенє

ІВАНА ДІКА

абсольвента майстерского курсу ц. к. технольоґічного ремесельного музея у Відни, і виправленого судового знатока

поручає

ВЕЛИКИЙ СКЛАД ОБУВИ

найновійшого крою для пань, панів і дїтий.

Замовленя виготовляють ся сейчас з заграничних шкір.

При замовленях з провінциї показане, аби прислати м'ужитий черевик на міру.

Чернівцї

ул. Руска 11, а Філїя ул. Ратушева 17. (під „золотою Грушкою").

7 (—)

На великий десяток все дам одну кису і камень безплатно, то єсть даром.

Довгота в центиметрах	65	70	75	80	85	90	95	100
на одну штуку з камєнем кор.	2·10	2·20	2·30	2·40	2·50	2·60	2·65	2·70
на 5-клґр. пакунку їдк штук	16	15	14	13	13	13	12	12

Карпатскі срібно-сталеві коси мають тонке як папірок, легке як перо полотно, котре так як бритва найтвердшу (косицу), то єсть ґірку траву і збіже; що тільки попаде під ню, перетинає на одним замахом; на стену тільки незначно нужнавить ся і моєдому роботу хлїбороба на половину лекшу робить. Приятель, легка робота на шлях справдї радість всякому хлїборобови, тому всякий косить тільки карпатскими срібносталевими косами.

Серпи вигорені з анґлїйскої сталї дуже добре жнуть збіже і легко перетинають, так, що не чути в руках. Поручаю Вам, мані Сестри, хто замовить 20 штук серпів, дістане 2 даром.

Цїна на одну штуку 30 кр. то є 60 сот.

На всяке замовленє треба прислати 2 корони задатку, без задатку не висилаєть пішку. На жаданє цїнники даром і оплатно, просить запишитати нашу адресу.

12 (1—5) З поважанєм

Александер Копач,

Струтин вижний, п. п. **Долина** коло Стрия.

Товариство взаїмного кредиту

„ДНІСТЕР"

Стоваришенє зареєстроване з обмеженою порукою

Львів, Ринок ч. 10 (дім „Просьвіти".)

ПОЗИЧКИ уділяє своїм членам на $5^1/_2$ 2 і 1 2 додатку на кошта адміністрациї, за предложенєм документів виказуючих достаточну гіпотеку.

СПЛАТУ позичок розкладає догідно на рати до 10 лїт. Сума позичок інтабульованих і за порукою: 1,239.243 корон.

ЧЛЕНОМ може бути тільки обезпечений тревало в „Днїстрі" від огню.

УДІЛ членьский виносить 50 кор. вписове 2. кор. число членів 2.89 з 2.501 уділами на 125.050 кор.

ВКЛАДКИ щадничі приймає „Днїстер" і опроцентовує по 4 2 від сто. Сума вкладок на 1.256 книжочках 1,103.333 кор.

ЧИСТИЙ ЗИСК розділяє ся частию на дивіденду для членів, а частию на публичні добродїйні цїли: на поршя, бурси, захоронки, школи і т. д. На ті цїли роздано до тепер з Товариства кредитового 10.840 корон.

ІНФОРМАЦИЇ в справах позичок уділяє Дирекция і аґенти. (—)

І. Ґет, механик

Чернівцї, улиця Пєньска ч. 26

виконує

всякі інсталяциї і репарациї телєґрафів, телєфонів, громозводів, електричного сьвітла.

Репаратури машин до шитя і писаня, як також лїкарских і фізикальних інструментів.

Репаратури, нікльоване і емайльоване бісиклїв і. т. д.

Всї репаратури як і роботи, що входять до сього фаху, виконує скоро і дуже старанно.

9 (7—10)

Замовленя з провінциї виконують ся як найскорше.

Важне для Вп. відпродавців. (0—0)

Папірня тов. „Рускої Бесїди" в Чернівцях,

ул. Петровича ч. 2

звертає отсим увагу Вп. Панів Торговельників, особливо по селах, аби гуртом закупонували не де инде але в нашій папірни

всякі прибори шкільні,

а іменно:

зошити, оловцї, пера, стирки, (радирки), чорнило, крейду, папір, губки, таблички, лїнії і проч.

Все те дістануть у нас по фабричній цїнї і зможуть на тім красший дохід мати. Всї ті артикули суть далеко лїпші як в иньших склепах.

Видає товариство **„Руска Рада"** в Чернівцях. За редакцию відповідає Іван Захарко.

З друкарнї товариства „Рускої Ради" в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

Ч. 60. Чернівцї, середа дня 21. мая (3. червня) 1903 р. Рочник XIX.

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ що середи, пятницї і недїлї, з тижневим додатком „РУСКА РАДА“.

Редакция адміністр. і експедиция при улици Петровича ч. 2.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застережене. — Рекламациї неопечатані вільні від оплати почтової.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“ разом з „Рускою Радою“:

на цїлий рік	20 К. — с.
„ пів року	10 „ — „
„ чверть року	5 „ — „
„ місяць	1 „ 70 „

Поодиноке число „Буковини“ 16 сотиків.

Передплата і належитість за інсерати платні в Чернівцях.

Віче рускої інтелїґенциї на Буковинї.

Буковиньскі рускі посли видали таке запрошене:

„Незвичайно важне теперішне полїтичне положене, та не меньше пекучі церковні справи накладають на нас, вибраних заступників руского народу, обовязок, скликати Збори мужів довірія, аби застановити ся і порадити ся, як нам дальше в повній згодї і єдности, з повнім порозуміню з цїлим руским народом поступати і его справи боронити.

Маємо честь, запросити Вас на сї довірочні збори, котрі відбудуть ся по мисли § 2-го закона з дня 15-го листопада 1867, В з. д. ч. 135, в Чернівцях, дня 9-го н. ст. серпня 1903 о годинї 2-ій пополудни в салї стрілецкого товариства (в цїсарскім огородї).

Віднимаємо ся до Вашого патріотизму і просимо уклінно, не пожалувати труду, а доконечно явити ся на сих зборах.

Отее запрошене просимо з собою принести. — Чернівцї, дня 24. мая 1903. — Руский клюб соймовий“.

Се запрошене вислано до всеї рускої інтелїґенциї на Буковинї без ріжницї партий; хто би его не одержав, зволить найдальше в день зборів упімнути ся у одного з руских послів, бо вступ на сї збори дозволений після закону тільки запрошеним повнолїтним мущинам.

Віднимаємо ся і з нашого боку до рускої інтелїґенциї, щоби як найчисленнїйше прибула на сї збори, що будуть найважнїйші з всїх, які доси у нас бували, бо мають на них рішити ся справи дуже великої ваги. Тому надїємо ся на певно, що на сих зборах не бракне й одного щирого Русина-патріота. Сї збори покажуть, кому лежить на серце руска справа: добро руского народа на Буковинї.

„Ruthenische Revue“.

Загальне признане цїлої рускої праси здобуло собі перше число „Ruthenische Revue“. Оно здобуло собі також признаня читачів, що, як се ми писали в однім із попередних чисел, численною пренумератою піднесли видавництво матеріяльно. Одиак на сїм не повинен бути кінець: „Ruthenische Revue“ повинно находити ся в хатї кождого Русина, в кождім рускім товаристві, в кождій рускій читальнї.

Обовязком нашим є також звернути увагу редакциї на блуди, які ми подибали в першім числї. Нам ходить головно о статю д-ра Коса про положене Русинів в Галичинї. Д-р Кос звертає своє вістре проти Поляків і австрийского правительства; проти Поляків тому, бо вони гнетуть руский нарід в Галичинї, проти правительства, бо воно буцїм то вже з початком конституцийної ери на підставі якогось пакту, віддало Полякам власть над Русинами. Д-р Кос звертаєть ся проти Поляків не без підстави. Однак причин невідрадного положеня Русинів не треба шукати в ненависности Поляків, анї в якімсь пактї австрийского правительства, але в економічних і культурних відносинах. Тож-то власна біда, що галицкі полїтики беруть річ надто поверховно і шукають причини всюди инде, тільки не там, де їх шукати треба. Они гадають, що полїтику „робить ся“, як кому впаде до голови — навіть мотивів не потреба ніяких. Вистарчає прочитати одну, або другу часопись: вже полїтичне образоване готове. Причини невідрадного полїтичного положеня Русинів треба шукати в економічній і культурній бідї Русинів. Конституция і виборчі реформи, виборені австрийскими зібералами — капіталїстами, полягають на економічнім моментї. Хто економічно сильнїйший, того право в державі, той має лїпшу позицию в виборчім ординациї. Треба признати, що в 1848 роцї Поляки стояли і під економічним і під культурним взглядом висше від Русинів. „Свобода“ заскочила Русинів несподївано і неприготованих. Виборча ординация, а не якійсь „пакта“ підчинила Русинів сильнїйшим Полякам. З розвоєм економічним і культурним Русинів, будуть вони чим раз більше виборювати ся з під власти польскої шляхти. Тут не поможуть ніякі „пакта“, ніяка „Unmenschlichkeit“ Поляків, тут рішає економічний і культурний розвій, що росте в наших очах, але що все іще позіставляє багато до бажаня.

Ми не розуміємо також, чому д-р Кос тужить на централїзм. Національно-демократична партия, якої членом і одним із проводирів є д-р Кос, стремить прецїнь до автономії народів — хиба, що в национально-демократичній партиї що иньшого проґрама, а що иньшого практична робота і аґітация. Хіба там кождий думає як хоче і кождий робить, як йому подобаєть ся. — Сего ми зовсїм не розуміємо а се можна вичитати між стрічками сеї статї; зрештою і домаганє галицких Русинів, щоби намісником був який архиєпископ, або ґенерал є чисто централїстичне.

Вкінци мусимо звернути увагу редакциї на язик. Німеччина „Ruthenische Revue“ досить слаба, автори просто переводять з руского на німецко і з того виходять деколи не-німецкі фрази.

Отее кілька слів, які ми мали сказати про перше число „Ruthenische Revue“ — не в гнїв редакциї. Обовязком нашим не тільки хвалити, але показувати на блуди, се річ здорової критики.

М. Лев—й.

Вісти з цїлого сьвіта.

— *Демонстрациї в Італїї против Австриї.* Демонстрациї антиавстрийскі в Італїї розливають ся що раз ширше по цїлім краю. Нема майже видатнїйшого міста в Італїї, котре-б не взяло участи в отсих демонстрацях. Причина демонстраций лежить в полїтицї Австриї, неприхильній італїяньскій справі а такі подїї, як прим. конфлїкт на унїверситетї в Інсбруцї, котрий висувають між иньшим демонстранти, дають лише привід до вибухів загального невдоволеня. Як далеко сягає обурене Італїянцїв показують факти. В Ґенуї відбули ся демонстрациї перед австрийским конзулятом; зібрана товпа кидала камінями і кричала „Abasso l' Austria“ (Проч з Австриєю). В Медіоляні відбули ся величезні збори, на котрих бесїдники дуже остро виступали проти Австриї; по зборах відбув ся похід під памятник Ґарібальдого і тут спалено на публичнім місци австрийску хоругов. Протестуючі збори відбули ся також в Туринї; в Павиї відбув ся демонстрацийний похід, підчас котрого викрикувано: „Нехай жиє Трієст, нехай жиє Трентіно!“ Найчастїйші демонстрациї відбувають ся против конзулятів. Так кромі Ґенуї відбули ся ще такі демонстрациї в Анконї, Больонї і Барі а всюди беруть участь найвизначнїйші люди, професори унїверситету, посадники міст і сенатори. В Барі промовляв сенатор Иозуа Кардучі а по его промові прийшло навіть до кровавої бійки. При спаленю австрийскої фани в Падуї були присутні професори унїверситету і посли. Демонстрациї против Австриї викликує преса і італїяньскі полїтики а закидують Австриї те, що цїсар не був в Римі, що Австрия взагалї

Гр. Коваленко-Коломацький.

Sonambulum.

Чудовий весняний день поволи мінив ся на вечерню чудовий вечір. Небо починало зоріти силою зірок, а повітре наповняло ся пахощами білої та жовтої акациї, що росла против моїх вікон. Сей запах влиняв ся до мого покою через розчинене вікно і все впливав на мої нерви. Але вечір був остільки чарівний та приємний, що рука не здіймала ся начинити вікно. Я блукав по хатї з одного кута в другий не засьвічуючи сьвітла; думки натовпом лїзли менї в голову, снували в нїй, дражнили мене; та все сумні, все не веселі думки, вони ще більше турбували мене. Часами, відчуваючи утому від ходи, я сїдав на канапу і якийсь час зоставав ся нерухомо, відкинувши голову до стїни, далї знов починав ходити по хатї, знову спочивав, знову марудив ся з думками. Щож то за думи посїли мене тодї? Були то власне спогади, спогади минулих часів, що сам я пережив. Невеселі то часи, вони й давнїйше раз-у-раз пригадували ся менї, але-ж нїколи що вони не малювали ся так реально моїй уяві. Пригадали ся дитячі лїта, коли я ще жив на селї та ходив до школи, пригадав ся довший час від 9-ти років, коли поневіряв ся по людях на чужині, ставши на власний хлїб та одібравши наказ: шанувати ся, бути слухняним та завше памятати, що „повірливе телятко дві матки сосе“; далї пригадала ся кравиця, я в нїй поникчем, грубі відносини приказчиків... далї сам приказчиком, а там вібекова служба... і нарештї сучасне становище маленького канцелярисга, що мусить дрижати за що-денний хлїб... житє без цїли, без мети... брак сьвіти... Усї ті колїзиї мого короткого житя пригадали ся менї, я бачив усе житє як у калейдоскопі, а поодинокі факти цїлком реально малювали ся менї, ставали перед мене, я нїби знову переживав їх. Під впливом сих спогадів, що геть чисто опанували моїм мозком я став немов причинний. Я силкую ся гнати від себе отї думи, а вони ще гірше лїзуть менї в голову, мов утїдливі осм. Нарештї я виснаний і фізично, і морально падаю на канапу...

На дворі темно. Я виходжу на вулицю; тут чекаю якусь хвилину, а далї іду не знаючи куди, іду цїлком по інерциї, мій орґанїзм вимагає руху і я рухаю ся. Ось я переходжу з одної улиці на другу, з другої на третю і приходжу на ту, що вела на вигін. Тут мене вражав незвичайний рух, голосні вигуки та гвалтівня. Я спостерігаю ці постаті, переважно ремесників, що снують із одного дому до другого, горлають пісень, сваженно дають ся ріжнобарвною російскою лайкою. З будинку до якого я наближаю ся чутно дражливі звуки скрипки в супроводї розбитої роялї та бубона а дикий реґіт жіночих голосів опрашає се trio. Ось суне ватага студентів — цьвіту молоді, деякі на підпитку голосно розмовляють про щось, сперечають ся, иньші затинають пісень, чути соромідні вигуки... Що за пара оріїм? — думаю я і замішую ся в студентску юрбу, що суне прямо до веселого будинку. Я інстинктово йду за юрбою... Ось я на порозї незнайомого дому... Що се за дім? Що за веселощі в йому? Багато дївчат... Чи не весїлє тут?... Так деж молода? Якого стану тут люди?... Аж ось менї стає зрозуміло до я; впевняю ся що се та веселая улиця до якуть жертви людского темпераменту, се я вступив у те багнище до торгують людским тїлом, загасивши в йому Божу іскру, до за дешеву цїну можна здобути і жіночу красу, і жіноче кохане... Ось і жидівка, се якась почвара в жіночій подобі, вона сидить байдужа до всього що тут коїть ся, вона вимагає лишень послугу собі від своїх жертв, вираз єї очий виявляє лишень жадобу ґельту, ґельту і більше нїчого; се глитай, що висисає людску кров одночасно з десятка осіб... А се що за хлопчина? Де я бачив його?... Ага, пригадую... так так... Се той музикант чех, що я бачив його колись щодня на „легкому заробітку“, коли він тиняв ся по дворах та грав на скрипцї виглядаючи людий на жертву; се той Ян, що не давав менї спати після обіду, порушаючи мій сповій грою, він голодував колись, голодував, бо я замісць жертви гнав його з двору, і всї його гнали аби не різав уші... Бідний хлопець! Ти втїк від матеріяльної смерти, а чи не наблизив ся ти до моральної?... А ся дївчина з напів оголеними плечима та грудьми, кого вона менї нагадує?... Адже я й єї десь бачив... Та се-ж Галя! Се та Галя, що покинувши батька матїр на селї подала ся до міста у найми... Вона їхала у „горнишні“ а опинила ся ось де... Чого-ж вона нїби соромить ся своєї наготи? Чому вона не тримає себе так як иньші „девушки?“... А того мабуть, що жидівка не встигла ще цїлком занапастити єї, не встигла ще у вінець знищити дївочу соромливість, того що в єї серцї миготить ще той вогник, що відріжняє людину від товарюки... Але-ж жидівка візьмо своє, візьмо! Вутлїй дївочій натурі не сила буде бороти ся з тими заходами та способами, яких вживає жидівка... Так возьміть же єї звідси! Вирвіть сю безталанну дївчину з лабет жидівки поки не пізно! Вирвіть, поки не згас ще той вогник, поки ще жевріє в єї молодих грудях ота Божа іскорка! Возьміть же єї возьміть!... Останні слова я силкую ся вигукнути як найголосно і... прокидаю ся.

То був sonambulum, що навіяли сумні спогади та нудний запах цьвіту акациї. Я почував себе цїлком зле: нерви зворушені до найвисшого степеня, голова мов словила, а в ушах гудїло наче рій роздратованих пчіл. Я вийшов на двір, аби вохко повітре весняної ночи розігнало не приємні сонні мари, що повстали з минулої реальної дїйности.

неприхильно відносить ся в заграничній політиці до Італії та що она в самій Італії через органи своєї дипльоматиї стає по стороні ворогів держави, а се по стороні — клерикально-консервативного напряму.

— *Підпольна Росия.* З Берліна доносять, що в Петербурзї арештовано офіцирів артилериї Ґрігоріева і Молостова за участь в революцийнім руху. Обох офіцирів найшли компромітуючі листи, які переловила поліция. Ґрігоріев зізнав перед судиєю слїдчим, що мав намір в часї похорону Сіпіаґіна застрілити обер-прокурора Побєдоносцева, але сего не виконав. Подібний намір що-до иньшого достойника мав також Молостов. Слїдство веде ся вельми строго звичайними в Росиї способами, бо думають, що дасть ся викрити всї нитки заговору.

— *З Балкану.* Пробуває тут бувший болгарский міністер Начевич, котрий, як відомо, має довіре в правительственних кругах в Царгородї. Хоч з болгарскої сторони запевнено, що подорож Начевича не має жадного урядового значіня, то таки здає ся, що він приїхав сюди, щоби переконати о мирних намірах нового болгарского кабінету і навязати з Портою переговори що-до улекшеня і оживленя торговельних зносин між Туреччиною і Болгариєю. — Була тут гадка, кільканасот підозріли́х Македонців заслати до Тріполїда і Малої Азиї, та по кинено її на раду Австриї і Росиї; тепер рада міністрів розбирає иньший проект, щоби лише по 35 осіб з відистів скопльского і монастирского та 33 з созуньского видалити з краю, але до постанови ще не прийшло. В сїй справі зроблено з болгарскої сторони представленє у Порти.

— *Розрухи в Хорватиї.* Про розрухи в Хорватиї надходять дальші вісти. Вибухли нові розрухи в Гробнику і Зенк. Коло Івоплянд селяни уоружені в дручки кинули ся на жандармерию; жандарми стали стріляти і зранили кільканайцятьох селян. Один жандарм тяжко ранений. Подібна бійка між селянами а жандармерию лучила ся також коло Зантар. Селяни були уоружені в сокири і буки. Один селянин і один жандарм від удару сокирою тяжко ранені. В самім Задарі демонстрациї відбувають ся майже що дня. Оногди велику демонстрацию урадили студенти. В великім числї переходили улицями, викрикуючи з причини арештованя і виходу поліциї до унїверситету. Демонстрантів розбила поліция. — Про архиепископа з Задару о. Посілавіча, котрий виїхав оногди до Риму, доносять, що був принятий у папи. Архиепископ просив папу о поміч для Хорватів. Рівночасно з тим розпивають хорватскі і словіньскі посли з Дальматиї і Істриї жину дїяльність в користь хорватского руху. Оногди відбули ся у Відни наради хорватских послів з Дальматиї і Істриї, в котрих взяв участь також посол до хорватского сойму др. Мазура. Др. Мазура дав поясненя що-до фактичних відносин в Хорватиї, сказав, що виконане засудів смерти здержано внаслїдок численних телеґрамів до цїсаря — а вкінци радженю над виданем манїфесту до заграниці в справі розрухів в Хорватиї. Манїфест той вже подписали ся а підписали его всї словіньскі і хорватскі посли з Істриї, Дальматиї і Триєсту. В манїфестї зазначує ся, що розрухи тревають вже три тиждні, а що помимо заведеня нагаих судів розрухи тревають дальше, то посли з Дальматиї, Істриї і Триєсту уважають за відповідне виступити в обороні своїх земляків. Посли звертали ся і до цїсаря і просили о авдиєнцию, котру відмовлено, та хорватскі посли мають те почутє, що сповнили свій обовязок. Дальше розказує ся в манїфестї про факти розрухів і вказує ся, що стан в Хорватиї є справдї грізний. Признають се також урядові донесеня, а до здавленя розрухів не вистарчають вже війска місцеві, коли спроваджують там нові відділи з цїлої Угорщини. Головну часть манїфесту становлять жалоби хорватского населеня. Тілько 3 проц. людности має право голосованя, але навіть тих не допускає ся до свобідного вибору. Вибори фабрикують ся терором і обманьством. В жаднім краю праса не єсть так здавлена як в Хорватиї. Нарід хорватский визискуваний також що до прав хорватского і на поли фінансовім та економічнім. Мадяри господарять так як в краю завойованім силою. Манїфест кінчить ся подакою тим, що станули в обороні покривджених. В першій мірі подяка тота належить ся праси заграничній, німецкій і італїяньскій і деяким славяньским народам, а передовсїм Словінцям і Сербам. Манїфест хорватских і словіньских послів має вийти також в мові німецкій, французкій і анґлїйскій.

— *Побіда републиканьского правительства в Франциї.* Правительство французке відносило сьвітлу побіду над „націоналїстичними“ інтриґантами. „Націоналїстами“ називають ся у Франциї прихильники монархізму, що рекрутують ся головно з аристократиї і частини висшого духовеньства та монахів. Богато націоналїстів було також в армії але повалили їх там процес Драйфуса і заходи попередного правительства Вальдека Руссо. Теперішне правительство Комба старає ся спинити рух націоналїстичний підрізуючи его вплив в школах і забрали ся енерґічно до шкіл, удержуваних конґреґациями. З тої причини націоналїсти суть вельми ворожо успособлені проти правительства Комба і старають ся его звалити. Остатним часом хопле́но ся послїдного але і найнебезпечнїйшого оружия — сплетень і інтриґ. В „Figaro“ оголошено лист секретаря славної міліонової дефраудантки п. Умберт, Парера, з р. 1899, в котрім тойже секретар дякує нїбито теперішному міністрови Пелетанови за промову, яку виголосив в парляментї підчас розправи над вибором котраканди́дата Умберта, і подає до відомости Пелетана, що в вдячности пересилає єму попажну суму гроший *в ларунку*. Подібну сплетню, як проти Пелетана, пущено також проти сина теперішного президента міністрів Комба і проти него самого за затвердженє якогось неморального товариства, котре за сю прислугу мало заплатити 25.000 франків. Отже як-раз оногдї відбуло ся засїданє парляменту, на котрім порушено поносні справи, а котре скінчило ся компромітациєю інтриґантів. По вияснениях міністрів і письмітленю поведеня противників палата приняла 333 голосами проти 18 порядок дневний з резолюциєю висказуючою обурення „за сплетні, які ведуть ся проти поодиноких членів правительства в цїли відведеня їх від рішучої оборони републики“. Побіду 333 голосами проти 18 уважати треба за дуже сьвітлу.

Про віче в Жовкві.

З нагоди 800 лїтного ювилею Жовкви відбуло ся там польске віче, що скандально скінчило ся для польскої гакати.

Гакатистична польска праса промовчує скандалїчні події жовківского віча, спихаючи усю вину на „гайдамаків і социалїстів“ та запевняючи, що після „малого інтермеса“ віче відбуло ся дальше в спокою. Натомість очевидці обурені до живого поведенем комітетових і „валечних Соколів“, які використовуючи нагоду, погуляти на руских карках, дали волю своїм диким інстинктам.

Як звісно авантура розпочала ся за вибір президиї. Очевидний сьвідок описуючи в „Дїлї“ сю метушню, доносить, що комісар староства, замість розпадати віче і візвати всїх, щоби розійшли ся, покинув в сїй грізній хвилї віче, здаючи публичну безпечність на ласку судьби, а сам метнув ся по жандармів і уланів. Тепер почали бити комітетові і стоячі під їх проводом стражаки, соколи, а навіть польскі ксьонди. Богато осіб помасаковано і поранено до крови, кілька осіб потратовано, одному чоловікови, Андрієви Журови, розчерепали голову, а польскі „Соколи“ і стражаки кинули (!) на власну руку опонентів і били їх при тім по ньирови.

Але дайно слово польским сьвідкам, бо в виду маленьких сил гакатистичної праси здавало ся би, що се картина грубо пересолджена. Віче пробило пікантне фасо — пише Kurjer lwowski. Відбуло ся під жандармскими баґнетами в неприсутности тисячий народа, який ще перед тим місце віча покинув громадно. Опозицию змасакровано, найпевнїйші вічевики вийшли з ґудзами від помперів, які тонули, кого лише попало. Тимбільше належить жалувати, що торжество загально народове (?) вибрано собі місцем пропаґанди на річ ославленого центрального комітету. Відповідно на се було винесено в лице д-ра Козловского зі сторони одного з учасників кусня ковбаси, що мало пригадувати звісні галицкі виборчі перекупства. (Д-ра Козловского обкидано зі всїх сторін ковбасами, заставленими на „пшенице в дзядзїньцу“ — Ред.).

Ріжні очевидці надіслали Kurjer-ови доноси з висказами обурення на подвиги „валечнесії“ польского шовінїзму, якого мало-що не відчули на власній шкірі. „Видячи, що котрийсь з Соколів жовківских правів фалянґу хлопів — пише один вочевий сьвідок — котрі на поручене якогось пана з виглядом економа кинули ся з палками на опозиціонїстів і наслїдком сего повстав величезний переполох і безладна утеча, я цофнув ся до виходу. Вже коло самої брами з дорогі стерг ся на якогось утїкаючого робітника напала хмара розжертих людий, під ударами їх палок упав сей чоловік на землю, цїлий окровавлений, а над ним збиткувала ся дич, тратуючи ногами по голові. Не могучи сам его оборонити, я вернув в сїй хвилї до трибуни і вловивши по дорозї потрогось з ксьондзів котрі там рей водили, звернув ся до него з жаданем, щоби там „ясне ксьвященим“ звернув увагу, що не вільно нікому збиткувати ся над безборонним чоловіком, а тим меньше пятьнайцять збиїв на одного. Ксьондз щось вернув, а в сїй хвилї найшов ся коло мене слухач фільософії п. Б., який став причати, що ще за мало дістало ся (!) тому робітникови. В наслїдок его піднесеного голосу повстало зараз коло нас збігоцько, п. Б. не попереставав на тім, але преме звертав ся до мене з закидами на иньших „що перешкоджують річу“, з чого повстав несольний крик, почали від мене жадати леґітимациї, а навіть підносено палки на „социлїста“ (яким я не є) і лише присутности кількох знакомих заладчую, що вийшов цїло, але мусїв в сїй хвилї під вогортою стражаки опустити місце віча“.

Иньший читач пише: „Не могу здержати ся від нагадуваня ролї, яку в подіях на вічу в Жовкві повели деякі члени „Союза“. Поминувши вже сам факт, що до арештовань, бити і виводуваня з віча ужито охотничих стражаків огнових найнесвідомнїйше і прямо против їх покликами, поминувши, що для

Згадка.

(Присьвячую моїй любій дружинї).

Чи доводило ся вам бути на Північному Кавказї? Чи памятаєте ви ту чудову, ту принадну картину, що відкриває ся очам вашим коли ви наближаєте ся до гір?... Що за величи, що за чарівна картина коли ви спостерігаєте її в ясний лїтний ранок!... Гори мов дивовижні велетні здіймають ся до неба, їх білі шапки приваблюють наш зір... ви дивите ся на них, впиваєте ся їх величністю, вам не сили відірвати очий... а думка не хоче погодити ся, що оті білі, білі як коштовний ґлазет вершки не що, як віковічні сніги... Ви поривасте ся *думкою* до тої висоности, вам хочеть ся рантом там стати, опинити ся на тій верховині й поглянути звідти на округи... Що за мізерна, що за нїчожна десь видасть серед тої природи людина з усїма її щоденними турботами!... Ось „Казбек“. Се велетень-гора; своєю білою шапкою він здаєть ся сягає неба, що коштовним непобляшитним сорпанком розіслало ся над усею країною і, страшаючи її, надає маленькому ніжний делїкатний колїр. Від того велетня тягнеть ся на захід, аж до чорного моря, нескінчений кряж снігових гір, вершки їх біліють, біліють аж поки наше око бачить... А від тих гір виступають порослі лїсом остроги. Обсервуючи красиди, ви звертаєте увагу на ту силу силенну зелені, що вкриває їх, даючи захисток хижому звіру. А ось побіч стоїть „Мат-Хох“, або „Столова Гора“, як прозвали її Росияне через те, що верх має вигляд стола; нема не снїгова і від того виглядає грізно, суворо... При погляді на ту грізно величаву гору вам мимоволї пригадують ся слова поета:

„З покон віку Прометея
Там орел карає
Що-день божий довбе ребра
Серцо розбиває“.

Чи не на сїй саме горі орел довбає ребра Прометея? — питаєте ви себе?... А від тої гори лежить на кілька верств суто-зелений кряж; здалеку він має вигляд казкового велетня-звіра, що ніби зубами вчепив ся в ту темну гору; на тому кряжі хїтують отари гірняків, пасучи ся в буйних запашних травах, там пороблено „хутори“ де люди й вівцї мають захисток в негоду, тут на висоности чотирох тисяч футів ростуть альпейскі квіти, рододендрони та иньші дивні квіти... а в низу ніби рветь ся із гірних утїсків шалена річка „Терек“, рветь ся виривгаючи кажне каміня та зриваючи береги, вона несе свої віковічні води до моря, її неугаваний рокіт лунає далеко по передгірю... Дивна природа! Вона повна всїхних чарів... Вона зачаровує спостерегача, переносить його мрії в надхмарні простори...

Але-ж зливаючи ся красотою тої країни, любуючи ся та милуючи ся величністю дивної природи на нашу думку мимоволї спаде й безщасна доля того люду, що заселює ту чарівну країну... Се питанє тим скорше дїтшеть ся нас коли ви є щирий патріот своєї країни, бо той покривджений та пригноблений люд так як і український підупав одній долї, одному безталанню і нема порятунку... Як багато спільного в сучасній долї сих народів!... Вони обоє чекають на вихід себе із рабської темноти, чекають визволена від гнобителїв та визискувачів, чекають коли настане кінець панованю тих людий, що загарбали їх добра, загарбали по праву дужого і всевладно порядкують на їх земли віддавши правних спадкоємців іноземцям та ріжним підприємцям на потїху, чекають гірняки як і українці коли правда візьме верх над кривдою, коли, кажучи словами поета „у кожне віконце засіє сонце“...

А коли то буде?!... Єго-ж коли?

Гр. Кокелемко-Коломацький.

бити невдоволених з кандидатури п. Козловского спровадили двірских формалїн і казали їм повитягати і поотвирати пожі (хотяй не „сьвячені“ — Ред.), — не можемо поняти, для яких причин на услуги центрального комітету пішли тамошні „Соколи“, з яких один привів формалїн, а инші арештували „підозрілих“, відставляли до брами і віддавали в руки полїцийних аґентів.

Се непочесна роля польских „Соколів“ на нічу в Жовкві пожинить тревалу пламу на історії польского сонільства, як і цїла ся варварска подїя сьвідчить сумно про „польского духа“, який Внєхвоїнки старають ся культивувати на Руси. *„Руслан“.*

НОВИНКИ.

Проф. д-р Стоцкий виїхав до Відня на сесию державної ради зелїзничої й повернє в недїлю.

Вістника розпорядків буковинської краєвої ради шкільної вийшов випуск V. і містить розпорядок про підвисшене винагород на харч і дорогу для участників новітових конференций, відтак, що вістник розпорядків побирати муть місцеві ради шкільні і заряди шкіл безплатно, на остаток ідуть конкурси на кілька сот місць учительских у всїх повітах.

Народну школу в Слободзиї-Комарівцях розширила краєва рада шкільна на дві класї.

Загальні збори каси пожичкової і щадничої для громади Васлїя відбудуть ся в середу 3. червня н. ст. о 2-ій годинї пополудни з таким дневним порядком: 1. Справоздане касове за рік 1902. 2. Річний обрахунок за рік 1902. — *Е. Томеруг*, писар і касиєр, *Л. Томеруг*, начальник каси.

Дефравдант перед судом. Йосиф Тищиньский, молодий урядник на зелїзничім двірци Підзамче у Львові, мав панькеї ворони і ешкував в ріжних втїхах житя. Наслїдком сего в повіреній єму касї показували ся часто більші та менші недостачі, котрі пізнїйше мусїв покривати з власної кишенї. Як кождий веселий панок так і Тищиньский опинив ся вскорі серед провадки довгів, пенсию обложено єму конфіскатом і не то гулити але й по людски жити не було за що. Але панок не дармо мав голову на карку. Взяв ніби відпустку і щез, почім в єго касї виявило дефіцит 6.419 кор. Відтак ходили про него ріжні чутки, котрі по якімсь часї знесили сам дефравдант, вернувши до Львова в крайно біднім станї, щоби віддати ся в руки справедливости. Онодї станув він перед трибуналом судиїв присяжних. З давного здорового, сьвіжого панича остала лиш тїнь. Зхуданий, згорблений, з пожовклим лицем відповідав тихо, безсильно. Признав ся, що забрав з каси раз 2000 кор. а другий раз 4000 кор., показав „виразному „хтось“ з каси 960 кор. З крадеными добром чинив Тищиньский, на правдивому панкеви але ся — до Монте Карльо і ветушив просто до твісного дому гри. Хотїв хитро-мудро нажити собі що більше гроша, а то, мовляв, віддасть тодї вкрадені гроші і стане знать „порядним“ чоловіком. Тимчасом щастя не дописало. Тищиньский програв всьо, що мав, кромі 960 кор., котрі — як оповідає — вкрав єму „хтось“ в Монте Карльо. Одержавши від дирекциї касина 500 франків на вихід, поїхав газдати щастя до Альжиру. Але тут знов панок не міг знайти собі „посади“, а в додатку виступив втретє той „хтось“ і крадо єму послїдних 300 франків. Не бачучи иншої ради, зголосив ся до тамошного австрийского консулату, представив ся австрийским горожанином, що приїхав до Альжиру „лїчити ся“ та упав жертвою крадожи, так що не має за що вертати домів. Консулат повірив і відставив „нещасливця“ до Триесту. Тут Тищиньский позичив собі що кільканацять корон і вернув до Львова, щоби зголосити ся до суду. Від тої хвилї судьба єго стала злагіднити ся. Спекулацийні неудачі з крадеными грішми, той злобний „хтось“, що єго всюди окрадав, вкінци поворот до Львова зворушили не лише численних сьвідків, котрі признали Тищиньского взірцем „порядного“ чоловіка, лише переслїдуваного немилосердною судьбою, але й видко самих судиїв присяжних, бо просто і коротко признали єго „звихненим на умі“ і трибунал увільнив єго від вини та кари. Польскі газети назвали Тищиньского лиш „нещасливим грачем“ і тепер він ходить свобідно по сьвітї та гадає лїпшого щастя.

Зафантонані дїти. В місцевости Лави, в долїшній Австриї, відбайвав давний робітник фабричний, а тепер властитель дому, Панушек, кому-сь бідному шевцеви Славікови малу хатчину за 2 кор. 60 сет. Коли Славік не міг за послїдний місяць заплатити чинш і доси єго ще не заплатив, Панушек зафантував єму дїти і замкнув пятеро дїтий на цїлий день в помешканї. Стало ся то в хвили, коли бідний шевць з жінкою пішли на заробок. Бідні дїти пересидїли замкнені цїлий день в голодї, а одно з них розхорувало ся зі страху. Аж вечером полїция увільнила дїти.

Малий фейлетон.

Чому зістали ся Русини по задї культури?

(Відчит *Ілярия Корбулицкого.*)

(*Конець.*)

Отже в кількох сих реченях перебіг і стан річий між руским народом всїх провінций.

Та легко воно сказано; але також перемилось ті лихі проби. Щоби міг докладно описати всї причини сеї нашої — меньшої культури — то треба би списати грубезні томи, але я хотів лише коротко перебігчи найгірші злиди нашого народу і тим указати, що не наша вина, що ми зістались по задї в просьвітній культурі, але більше тому винники наші ворогі, і тут вдав би ся цитат Шевченків із „Гайдамаків“: „Ми се знаєм, бо ми самі їх так вчухрали“.

Думаю, що буде на місци, коли порушу таке питане:

„Чи справдї здібний наш нарід до самостійної-культурної працї, мав і має він таланти і коли вони були і є, то щож дїлаєсь і дїєть ся з ними? Яким способом мож би найскорше дійти рускому народови до рівного культурного степеня иньших народів?“

Я почну з початку:

Яким способом мож переконати ся, чи нарід талановитий та чи має здібности до культурної працї?

Я думаю, що коли наш нарід має таку богату народну поезию, як цїлий иньший славиньский нарід, думаю, що коли із нашого народу виходили і виходять такі таланти як Шевченко, Драгоманів, Федькович, Бортнянський, Лисенко, Франко, та багато артистів-малярів і різбарів, музиків-композиторів, первородних сьпіваків і сьпіначок европейскої слави, драматургів та драматичних артистів, поетів і письменників, істориків і фільозофів, педаґоґів і славних професорів, політиків і всїляких иньших славних, здібних і талановитих людий, то годї сказати, що наш нарід є нездібний до культурної працї. Але з иньшого боку, коли сконстатуємо факт, що наш нарід не має своєї держави і кинений на ласку иньших держав — чужих, коли сконстатуємо, що наш нарід не міг і не може добити ся до таких просьвітних інституций, яких єму конечно потрібно, щоби виховувати свої таланти для свого народу, коли сконстатуємо, що ріжні здібні і високоталановиті люди мусять йти на службу иньким народам, бо між своїм народом не можливо їм працювати — задля браку висших інституций; коли сконстатуємо, що народна наука, література і драматична штука не може відповідно розвивати ся задля убожества матеріяльного нашого народу, коли сконстатуємо, що деякі талановиті люди мусять йти між чужих працювати, бо між своїм народом погибли би з голоду, то легко зрозуміти, чому ми по задї иньших народів. Коли сконстатуємо, що наші ворожі верховоди старають ся нарочно убивати морально деякі здібні одиниці не допускаючи їх до публичної працї задля їх політичного переконання, коли возьмемо на увагу, що більша часть талановитої молодїжи пропадає марно, бо не має при чім і до учити ся, коли сконстатуємо, що висші чини в руских провінциях обсаджені чужинцями а не Русинами, котрі могли би запобігти сим хибам, коли роздумаємо над тим, що наш нарід запекли матеріяльно страшенно, а ніхто не старає ся запобігти тому лиху, заводячи фабрики і иньші заводи, котрі мали би служити яко жерела матеріяльних добутків, то відповідь готова перед нами.

Коли сконстатуємо, що нашого селянина питають усюди з погордою, убивають ріжними незаконними средствами усякий політичний рух і сьвідомість, коли поглянемо на всї ті насильства, як на політичнім так і на національнім полю, заводїні всїлякими товариствами-чужинцями, коли сконстатуємо, що нарід із давна давна боре ся лише о свою мізерну екзистенцию, орючи чужі-широкі ниви, то легко зрозуміти, що він не має коли застановити ся над ріжними національно-культурними здобутками.

Коли прислухаємось нашій народній пісні і музиці та видобудемо її мотиви, ті тужливі, невольницко-панщизняні мотиви, то нам жалко стане і ми мимоволї мусимо сказати:

Руский нарід є справдї ґеніяльний і героїчний, коли він ще досї не щез із Божого сьвіта.

А тепер, коли зверемо вістре против себе і сконстатуємо, що наш нарід виказує множество такої зволочи, що не лише що не помагає, але навіть шкодить національному розвитку свого народу, коли переглянемо ряди наших зрадників, ренеґатів і запроданців, і полїчимо їх, довідаємось, що їх число є не звичайно велике, коли сконстатуємо, що між нашим народом є множество плачених і неплачених аґентів фальшивої панславістичної ідеї і множество прихильників москвофільскої пропаґанди, коли сконстатуємо русофільщину, польонїзацию, мадяризацию, романїзацию і германїзацию нашого народу, то чоловік часто мусить дивувати ся, чому наш нарід ще не щез з лиця сьвіта.

І се власне є той факт, той доказ, що наш нарід незвичайно цїнний, що то нарід, із котрим не так легко можна упорати ся, нарід, що міг би добити ся до своєї мети, лише задля браку осьвіти і орґанїзациї зістає по задї.

Тепер приступаю до послїдної точки, значить, чи зможемо ми видобутись на висший степень культурний.

Можемо!

Лише не лїнивством, але працею і то витревалою працею. По моїй думцї мали би чесні Русини держати ся отсих 12-ти правил:

1. Нищити по змозї анальфабетизм і осьвічувати нарід кілько сили; се головно задача наша, задача народних учителїв.

2. Збуджувати між народом національне почутє і збуджувати національну амбіцию.

3. Видавати для народу як найбільше ріжнородних популярних книжок і ґазет.

4. Орґанїзувати нарід в товариства просьвітні, політичні і національно-економічні.

5. Защіплювати в народї — особливо в молодїжи сьвяті наші національні ідеали. А то тому, що в нас не має молодїжи підготовленя. В молодечім серци розгорить ся хвилевий вогник і скоро по тім угасає. Ми бачимо, що велике число із колишних „славних борців-молодців“, стидає ся і погорджує рускою мовою, коли дібє ся сытої посади, або, коли лагкають їм вороги чим небудь рот. В той час все пропадає у них і не раз мож почути: „Ет, знаєте, був ще молодий-нерозважний, пускав ся плисти против води“. Але се неправда. Се брак характеру.

6. Підпиджувати матеріяльно і морально рускі видавництва.

7. Поширити рускі книжки.

8. Заохочувати кождого до матеріяльного пожертвованя і збирати гріш на національно-народні потреби.

9. Поборювати всїма силами ренеґатство.

10. Поборювати тоннїзм зі своєї і чужої сторони.

11. Бути завсїгди чесним, нїколи не зраджувати і одурювати нарід. Коли хтось почне що будь народне дїло, то треба довести єго до кінця.

12. Що найважнїйше: Згода у власнім таборі. На жаль нема сего в нас!

В наших товариствах мусить бути взірцевий порядок, робота національна повинна провадитись щиро і витревало, політика мусить вести ся в порозуміню з цїлим народом всїх верствів руської суспільности. Уникати по змозї творення ріжних партий, бо тим лише баламутить ся нарід; а коли вже такі партиї істнують, то свою політику мусять провадити в певнім порозуміню із прочими рускими партиями. Критика повинна бути остра, але не фанатична і не несправедлива або — обиджаюча, але справедлива — повна національної поваги; се спинить в тому, бо є фактом, де несправедлива і нетактовна критика вже не одного щирого дїча знеохотила до працї — а часом загнала й у чужий табор.

* * *

Коли наша руска суспільність приложить рук, бо доси працюють тільки одиниці. Отже коли всї приложать свої руки до тої будови народного осьвідомлення то й доля наша поліпшить ся, а европейскі народи станут також і з нами числити ся.

Нехай се станеть ся, важко наперед вирахувати, але напевно здійснять ся колись слова батька Тараса:

„Не сьмійте ся, чужі люде!
Встане Україна
І розвіє тьму неволї,
Сьвіт правди засьвітить,
І помолять ся на полї
Невольничі дїти“.

ВІДОЗВА.

Час замовляти книжки на премії!

Канцелярия товариства педаґоґічного пригадує в тій справі всїм радам шкільним місцевим, сьвященикам і учителям, що при безпосередних замовленях на квоту 10 кор. дає 10% опусту, просить одначе, щоби замовляти вчасно т. є. в першій половині червня і то на адресу: ОльгаБарвіньска ул.Собієчини ч. 5 у Львові. За точність в пізнїйших замовленях канцелярия не відповідає, бо тодї годї все на час опакувати і вислати. Книжки висилаєсь лишень за готівку або за послїдплатою. На фрахт і посилку почтову прошу при грошевих посилках долучати, бо канцелярия не в станї порта оплачувати. Крім поданих в цїн книжок вийшли: Ч. 104. Повісти Ярошиньскої цїна 20 сот., оправ. 40 сот.; ч. 105. Мами Нариси Віри Лебедової цїна 20 сот.; ч. 106. Іван Франко: Абу казимові капцї цїна 60 сот., оправ. 90 сот.; ч. 107. Д-р Пачовський: Народні думи II. часть 55 сот., оправ. 85 сот.; О. Гладїньский: Огород шкільний цїна 50 сот.

З канцеляриї тов. педаґоґічного у Львові
Ольга Барвіньска.

НАУКА, ШТУКА, ЛІТЕРАТУРА.

„Нова Січ“, хор мужеский, сольо барітонове і дует в супроводї фортепина. Слова Ю. Федьковича, музика Остапа Нижанковского. Цїна 1 кор. Музичне видавництво „Станїславівского Бояна“.

„Ruthenische Revue“ 2-ге число, вже появило ся і його зміст ось який: Die kulturellen Bestrebungen der Ruthenen in Galizien. Von R.-Abg. I. Romanczuk. Ruthenisch-rumänischer Besitzstreit von Dr. I. Nemyrycz. Zur galizischen Statthaltereikrise von R. Sembratowycz. Erklärung der ruthenischen Abgeordneten aus Galizien. Patriotische Wahrheitsliebe von R. S. Glossen. „Ganz allein“, eine Novelle von Wasyl Stefanyk. Замовляти можна по адресї E. B. Цеппер et Comp. Відень 1. Dominikanerbastei 19. — Допису шлеть ся на адресу: Роман Сембратович, Відень XVIII/1, Lazaristengasse Nr. 36. Коштує до кінця року тільки 4 кор.

Біцикль мало ужиманий, в цїлком добрім станї є зараз до спродаия. Близших інформаций удїлить друкарня „Рускої Ради“ ул. Петровича 2.

Належитість за Оголошеня за один раз:

Цїла сторона коштує 30 К. — Одна трета сторони через цїлу ширину 10 К. — Пів сторони 15 К. — Чверть сторони 7 К. 50 с. — Одна осьма сторони 3 К. 75 с. — Одна шістьнаста сторони 1 К. 88 с. — **Дрібні оголошеня** (в шпальтовій ширині стрічок) по 4 сотики за верш. — При більшеразових уміщенях опускають ся на цїлий процент після скількости уміщеня.

Склад товарів Б. Бальтінестра молод.

Чернівцї, улиця Головна-Енценберґа ч. 3.

Склад ц. к. упривілейованої фабрики товарів з альпани і хіньского срібла В. Бахмана і Сп. у Відни.

Поручає на лїто наймоднїйші артикули в найбільшім виборі.

Парасолї	наймоднїйші шовкові фарбовані на зимочі, шовковані фарбовані і темні, гладкі білі, Entout Cas чорні: для дївчат і дїтий з мережною і дощові для пань і панів.
КАПЕЛЮХИ соломині і фільцові шапки.	**Самостійна продаж** з ц. к. надвірних фабрик J. Heinr. Ita у Відни, Josef Richter & Schur в Ґраду Borsalino Gius & Fto, Giovanni Panizza і R. Cattaneo в Італії, як також з иньших визнатнїйших фабрик тукрежних і заграничних. — Для дам шпортові анґлїйскі капелюхи: для панів і хлопців наймоднїйші соломині і фільцові до виходу і на що день. Фільцові чорні і в иньших фарбах, мягкі і тверді, на лїто легонькі (35 ґрамів) в ріжних цїнах. Шапки для пань, панів і дїтий.
Обув для дам панів і дїтий.	**Самостійна продаж** з найвизнатнїйшої фабрики черевиків Антона Чанека у Відни (Chevreux Schuh-Fabrik), і з иньших фабрик. Черевики з червоної, брунатної, жовтої, сивої шкіри як також з дикеру до шнурованя і на ґузички на черевики Laven tennis; системи Др. Ламана і ес. Кнайпа — Черевики до ґімнастики і. т. д.
Ексквізита	в мужеских краватках найлїпшої анґлїйскої сорти, в білю ріжнородної сорти як: з зефіру, шіки, батисту, шіфону і. т. д. — Всякі прибори для наколїсників: Кафтаники до колеса, панчохи, сорочки сїтові і. т. д. Рукавички Glacé, Chair, шовкові для пань, панів і дїтий. Дамски повсні, шнурівки ланцушки Lorgnon, ґудзики до манжетів, всяка біжутерия і товари з бронзи.
Всякі артикули до подорожи.	Ріжні куфри, валїзи, Пледи, на ремінцї, футерали до парасолїв, торбинки на харч, мошонки, коци, подушки пуделка на капелюхи і. т. д. (ріжна сорта).

Замовленя з провінциї виготовляють ся сейчас.

(—)

Перша буковиньска

спеціяльна робітня обуви і ортопедичне заведенє

ІВАНА ДІКА

абсольвента майстерского курсу ц. к. технольоґічного ремесельного музея у Відни, і заприсяженого судового знатока

поручає

ВЕЛИКИЙ СКЛАД ОБУВИ

найновійшого крою для пань, панів і дїтий.

Замовленя виготовляють ся сейчас з заграничних шкір.

При замовленях з провінциї пожадане, аби прислати з'ужитий черевик на міру.

Чернівцї

ул. Руска 11, а Філїя ул. Ратушева 17. (під „золотою Грушкою").

7 (—)

На всякий десятий кос даю одну косу і камінь безплатно, то єсть даром.

Довгота в центиметрах	65	70	75	80	85	90	95	100
за одну штуку з каменем кор.	2·10	2·20	2·30	2·40	2·50	2·60	2·65	2·70
за 5-клґр. посилку (де штук	16	15	14	13	12	13	12	12

Карпатскі срібно-сталеві коси кують тонше як папірок, легко як перо полетить, потре тих як бритва найтвердшу (межку), то єсть ґірску траву і збіже; що тілько попаде під неї, перетинає за одним замахом; на степу тілько незначно зуживають ся і молодьку роботу хлїбороба на половину лекшу роблять. Приятна, легка робота на поле справдї радість всякому хлїборобови, тому всякий косить тілько карпатскими срібносталевими косами.

Серпи нубрені з анґлїйскої сталї дуже добре жнуть збіже і легко перетинають, так, що не чути в руках. Поручаю Вам, милі Сестри, хто замовить 20 штук серпів, дістане 2 даром.

Цїна за одну штуку 50 кр. по 6 60 сот.

На всякі замовленя треба прислати 2 корони задатку, без задатку не висилаємо збіжу. На жадане цїнники даром і оплачено, просить замаркувати нашу адресу.

12 (2—5)

З поважанєм

Александер Копач,

Струтин вижний, п. п. **Долина** коло Стрия.

Важне для кождого!

Випродажі!

По дешевій цїнї, лиш за 2 зр. 95 кр. прекрасний горіґур, замінений з 14 цїнних предметів, а іменно:

1 годинник кишеньковий, кінер ремонтоар (на жадане посрібнений) з гарно ґравірованими окладинами, докладно прогульований, з традиційною ґарантиєю і етуї.
1 гарний ланцушок з ґаздини або вікно з хутком. Царскої системи.
1 пенцьлка до краватки, з ґольдини ІМІТ. брилянт.
1 пара шовкових спинок до манжетів, марка „Garantie".
1 горіґур (5 штук) спинок з ґаздини до воротників і сорочок.
1 пара кокетів з правдивого срібла, пишного уладу. 1 (19—20)
1 перстень ґаздини з гарним каменем.
1 кишоньковий зеркальце і етуї.

Той самий горіґур з годинником золоченим з огню, який не тратить полиску коштує лиш 5 зр. 10 кр.

Сих 14 гарних і цїнних предметів разом з годинником (кінер ремонтоар) розсилає за 2 зр. 95 кр. (на послїплатою або висилане наперед гроший) фірма:

Brüder Hurviz

Exporthaus, Krakau, Stradom Nr. 17.

Коли се кому не сподобає ся, може до 8 днїв звернути і дістати гроші назад, одно яко решта. — Богато ілюстровані катальоґи годинників, горіґур золотих, срібних і з хіньского срібла товарів по малій цїнї — gratis і franco.

Друкарня тов. „Рускої Ради"

поручає отсї книжки:

Видання тов. „Руска Бесїда":

	К. с.
* * * „Ядвига" словіньска казка	—·24
Ів. Сянко. „Образки з природи"	—·20
О. П. „Хлопцї сьвідомки"	—·40
Онелан Попович „Розмови"	—·40
Корнель Н. Устиянович „Три цїкаві загадки"	—·40
В. Уміньский-Ф. Королевський „Як повстала земля і який буде єї конець"	—.30
Проф. О. Ерємійчук „Іван Сучавский"	—·40
Ів. Бажаньский. „Прецвіт"	—·20
Ф. Колтоне. „Наша душа"	2·50
Гаршин. „Малярі"	—·20
* * * „Зорка"	—·20
* * * „Кетьмі по шляхуї"	—·20
О. П. Кониский. „В день святої волї"	—·20
Ю. О. Федьканич. „Проскурка"	—·20
Онелан Попович. „Ластівка" (старі речинки.)	2·—

Видання тов. Руска „Школа".

Барановский Мечислав. „Педаґоґіка"	1.20
Он. Попович. „Методика" I часть	—.60
„ „ „Як бідні збогатїли"	1·—
„ „ „10 пісок для дїточок"	—·20
„ „ „Збірка співів"	1·—
Ів. Сянко. „Образки з житя"	—·20
Шпейнаровский Сергій. „Руска Читанка" для II. класи ґімн.	2·80

Др. Стеф. Смаль-Стоцкий. „Громада"	—·20
„ „Порадник" як закладати каси	—·40
„ „Буковиньска Русь"	2.40
„ „Minoritätsvotum" in der vom k. k. Bukowinaer Landesschulrathe behufs Regelung der ruthenischen Schulorthografie"	—·40
Ю. О. Федьканич. „Пісні мозаїрскі"	—·20
„ „ „Твори" том I.	—.40
Франко Іван. „Русько-українська література"	—.20
Теодор Гнїлів. „Дивацкий кінер"	1·—
Шгуляк Єротей. „Верховиньскі згадки"	2.—
О. Шпитко. „Ласка з пекла"	—.30

І. Ґет, механик

Чернівцї, улиця Шаньска ч. 28

виконує

всякі інсталяциї і репарациї телеґрафів, телефонів, громозводів, електричного сьвітла.

Репаратури машин до шитя і писаня, як також лїкарских і фізикальних інструментів.

Репаратури, нікльоване і емайльоване бісиклїв і. т. д.

Всї репаратури як і роботи, що входять до сього фаху, виконує скоро і дуже старанно.

9 (8—10)

Замовленя з провінциї виконують ся як найскорше.

Важне для Вп. відпродавців. (0—0)

Папірня тов. „Рускої Бесїди" в Чернівцях,

ул. Петровича ч. 2

звертає отсим увагу Вп. Панів Торговельників, особливо по селах, аби гуртом закуповували не до инде але в нашій папірни

всякі прибори шкільні,

а іменно:

зошити, оловцї, пера, стирки, (радирки), чорнило, крейду, папір, губки, таблички, лїнії і проч.

Все те дістануть у нас по фабричній цїнї і зможуть на тім красший дохід мати. Всї ті артикули суть далеко лїпші як в иньших склепах.

Видає товариство „Руска Рада" в Чернівцях. За редакцию відповідає Іван Захарко.

З друкарнї товариства „Рускої Ради" в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

Ч. 61. Чернівцї, пятниця дня 23. мая (5. червня) 1903 р. Рочник XIX.

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ
що середи, пятницї і недїлї.
з тижневим додатком
„РУСКА РАДА“.

Редакция адміністр. і експедиция
при улици Петровича ч. 2.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациї неопечатані вільні від оплати почтової.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“
разом з „Рускою Радою“:

на цїлий рік	20 К.	— с.
„ пів року	10 „	— „
„ чверть року	5 „	— „
„ місяць	1 „	70 „

Поодиноке число „Буковини“ 16 сотиків.

Передплата і належитість за інсерати платні в Чернівцях.

Вісти з цїлого сьвіта.

— *Молодочехи.* В молодоческій партиї відбуває ся в послїдній добі цїкавий процес. Управа партиї звинула вже майже цїлковито прапор державноправної полїтики а розпинула новий прапор з. з. полїтики австрийскої. Австрия мусить бути иньша а „зїпша“, щоби в нїй найскорше досягнути своїх цїлий — отсе нинї клич т. зв. Крамарско-Пацаківский. Добути собі симпатию у двора і обсадити всї висші становиска своїми людьми — отсе средство, після їх думки, до поступу хотяй о крок вперед. А першим кроком до того було пропущене предложень до комісиї цлової. — Не диво, що з незвичайним напруженєм очікували всї на з'їзд 26. цьвітня, в Празї, на котрім були заступники не лише з Чехії але і Моравиї, а на котрім — як звісно — нинїшний зворот в полїтицї партиї був апробований. Цїкавий був сей з'їзд з двох причин. Перше, що радикальнїйший напрям під проводом д-ра Форшта, котрий устроював перед тим кілька нїч по краю і на них остро критикував сучасну молодоческу полїтику, був цїлковито побіджений — а друге, що партия демонстративно усунула ся від полїтики демократичної. Жаданє загального рівного права голосованя був в програми партиї счеркнений, а де говорить ся о виборчій реформі, то згадує ся вже лиш о розширенім праві голосованя.

— *Славоньскі унїверситети.* Оноді устроїло словіньске товариство „Slovenija“ за приміром віденьскої „Slovenij-i“ нїче на унїверситетї в справі словіньского унїверситету в Любляні. На нїчу були присутні ректор др. Горбачевский та 3 деканів. Президував декан др. Ходонскі. По двох рефератах Словінцїв ухвалено резолюцию, в котрій жадає ся безпроволочно заложеня словіньского унїверситету в Любляні, українського у Львові та чеського в Берні. Рівночасно запротестовано проти заложеня італїйского унїверситету в Горициї, „ако осередку землї словіньскої“. Молодїж академічна словіньска, котра так як і у нас, перша видвигнула квестию унїверситету та зробила його актуальною, по річній майже мовчанцї кинулась, як бачимо, знова до роботи. Є між сею словіньскою молодїжию дві партиї. Одні се ті, котрих всї надії опирають ся на „vzajemnosti slavanak-iв“ і котрі сліпо вірять, що лише „брати“ збудують їм унїверситет, — другі знова вірять лише самі в свої сили та працюють в тім напрямі, щоби цїлий народ як один муж зажадав його... І тоті, на щастє, мають тепер більшість.

— *Відносини в Хорватиї.* В Хорватиї все ще не втихомирило ся. Оноді сподївали ся там великих демонстраций. З Реки (Фіюме) доносять іменно, що понедїлок Зелених сьвят після латиньского обряда мав бути критичним. В день 9. мая мало було настати повстанє в цїлій Хорватиї, але его відложено. Покаже ся, що то буде і чи банови удасть ся силою здержати весь ворожий рух проти себе; що він о то старає ся, доказом великі маси войска, які вислано до Хорватиї. Тай в Дальматиї заносить ся також на великі демонстрациї, по найбільшій части мають бути скликані збори, на котрих присутні мають присьвятити посмертну згадку всїм погибшим підчас демонстраций. Все войско, полїция і жандармерия одержали приказ, щоби на той день були готові до дїла. Офіцири всего войска розміщеного в Хорватиї одержали тайний окружник, в котрім дано їм точне поученє, як мають в кождім случаю поступати супроти появляючих ся демонстрантів. Характеристичні суть слїдуючі вісти для руху в Хорватиї: Із Загребу доносять, що случайно відкрито, в який спосіб ширено фальшиві вісти поза границями краю. Показало ся іменно, що вісти о тім, мов би то в Хорватиї убито і поранено богато людий, вийшли від людий наймлених угорским правительством а не від журналїстів, а то длятого, щоби опісля можна заперечити не лиш сї, але й всякі иньші, хоч би й правдиві вісти яко неправдиві. З Реки знов доносять: У оноділїшнім виданю „Нов. Лїст-ів“ оголосили многі жителї місцевости Гробник, що тамошним школярам і школяркам плачено по пять до десять крейцарів за то, щоби они зрадили, хто з їх свояків брав участь в демонстрациях.

— *Нова борба Турків з Македонцями.* Із Солуня доносять під датою 30 мая: Вчера прийшло знову до завзятої борби межи Турками а Болгарами коло місцевости Клїс в Ірзатбалканї в окрузї Джуми. Турки побили ватагу Стоянова. По стороні Болгар було 4 убитих і богато ранених, котрих они всїх забрали зі собою. Слїди крови показували дорогу, куди Болгари втїкали і дали Турком можність гонити за ними. — В Ляриссї арештовано 21 Болгар, у котрих знайдено велику масу динаміту. Грецкі власти вислїдили, що тоті люди стояли в звязи з динамітардами в Солуни. Грецка полїция відставила їх на корабель „Марія“, що плив до Смирни; тут віддано їх власти турецкій, а ті відставили їх до Солуня, де їх тепер будуть судити.

— *Непокої в Альжирі.* На границї Альжиру вибухли непокої. Губернатор Альжиру Жуар (Jonnart) удав ся там з войском і перестрілював ся з мешкаццями міста Фігиї. Близших відомостий брак.

НОВИНКИ.

Особисті вісти. Краєвий маршалок Лупул прибув тут з Відня.

Краєвий президент князь Гогенльоє був передвчера на інспекциї в Кімполюнгу і Дорнаватрі і повернув тут вчера вечером.

Митрополит др. Рентя повернув вчера вечір з Відня.

Памятник цїсаря Йосифа відкрито передвчера в огородї „Товариства християньских Німцїв“ на Буковинї.

З дирекциї домен і лїсів. Адміністрацийний секретар дирекциї домен і лїсів в Чернівцях К. Гомонка іменований адміністрацийним радником а адміністрацийний адюнкт Ф. Шольц адміністрацийним секретаром.

Субвенциї. Міська рада на своїм дотеперішнім засїданю ухвалила запомоги: акад.-технїчному товариству 200 корон, Товариству шєсревої Єлисавети на харч для убогих школярів 200 кор., вірм.-кат. інтернатови 400 корон і Народному Домови 300 кор.

Гр.-ор. реальна школа. Іспита приватистів відбувати муть ся від 8 до 11 липня б. р. Записані приватисти мають зголосити ся в шкільній дирекциї дня 7 липня з посвідченєм заплати оплати шкільної і зложеня шкільної такси іспитової. — Директор Мандичевский отримав довшу відпустку і удає ся на курацию до Грефенберґ; заступником того іменований пр. Лев Кирилович.

„Буковиньский Боян“ пригадує отсим П. Т. руській публицї, що концерт Шевченка відбуде ся невідкладно в второк, дня 9 червця ср. в великій салї тов. музичного і то при засвиській участи славнозвістної сьпівачки п-ни Д. Шухевичівної зі Львова, п. А. Адвера та п. проф. Колера і Палина з Чернівцїв. Програма концерту: 1. Промова. 2. Шевченко-Січиньский: Літу в неволї, мішаний хор. 3. Шевченко-Лисенко. Ой одна я, одна... сольо сопранове, п-на Д. Шухевич. 4. Франко-Січиньский: Пливе човен — мішаний хор. 5. а) Шуберт: Impromtu as-dur. б) Рубінштейн: Barcarolle a-moll сольо фортепян. п. А. Адвер. 6. Франко-Січиньский: Пісня мов... мішаний хор. 7. Шевченко: До Основяненька — декламация — виголосить п-на Н. Костенко. 8. Шевченко-Лисенко: Минули літа молодії — сольо тенорове п. М. Левицкий. 9. Ф. Колесса: Вулиця — мішаний хор. 10. Шевченко-Лисенко: Садок вишневий — сольо сопранове — п-на Д. Шухевич. 11. Ф. Колесса: а) До Дунаю стежечка, б) Гей та тату, тату мішаний хор. 12. Шевченко-Кишаневич: Катерина, мішаний хор. Акомпаніює: п. проф. Колер. Початок о год. 7. вечером. Цїни місць з податком від карт: Льожі: 12 корон, I. місце: 3 кор. 30 сот., II. місце: 2 кор. 20 сот., III. місце: 1 кор. 74 с. Вступ на салю: 44 сот., для учеників, міщан, селян та військових 22 сотиків. Карти вступу замовляти можна писемно або устно що дня від год. 7 вечером в „Народнім Домі“ (ул. Петровича, ч. 2) у підписаного секретаря товариства. По концертї відбуде ся в тій самій салї музичного товариства сьвяточний комерс. — За видїл: *Др. К. Кобринський*, голова, *Ор. Гандак*, секретар.

Сьвяткованє памяти Шевченка, яке урядила 2. с. м. руска молодїж учительских семинарий в Чернівцях, представило сю нашу молодїж в як найкрасшім сьвітлї, бо се сьвято було дїйстно єї виключною заслугою, бо проч чинники причинили ся хиба в уємний спосіб. І так дирекция нагадала ся аж в послїдній хвилї цензурувати відчит про Шевченка, який мав виголосити один питомець. Ну й сцензурувала его, сконфіскувавши увесь відчит, що дало причини до демонстрациї підчас концерту, бо публика жадала пропущеної точки голосними окликами. Не багато бракувало, щоби краєва рада шкільна або полїция була заказала цїле сьвято, бо не повідомлено єї вчасно і як слїд, о програмі концерту. Тільки заходам самої молодїжи удало ся направити недбальство єї опікунів. Проте сьміло повторяємо що раз, що вся заслуга, що се сьвято помимо всїляких трудностий, випало гідно і знаменито, належить ся самій молодїжи учительских семинарий, а з поміж всї головно управителеви хору, питомцеви Костеви Гоморугови і питомцеви Остапови Поповичови, що займав ся адміністрацийною частю. Простора сала музичного товариства, котру завдяки п. радникови Дуваньковичови віступлено безплатно, була битком заповнена руською публикою, між котрими з чужих були тільки професори семинариї і то не всї. На сцені видїв ся серед цьвітів бюст Тараса а над ним були Т. Ш. осьвічені синими і жовтими лампочками електричними. Мужеский хор, числив 32 питомцїв, а мішаний 60 осіб, бо 28 дївчат в народних строях. Виконанє усїх точок було бездоганне, за що публика й нагородила хор і управителя громами оплесків, жаддючи все повторення пісень, чому дірігент і явили під конець концерту, повторивши Січиньского „Даромне пісне“ і Вербицкого „Завіщане“. Сольові партиї в хорах, гарний сольо спів ученика М. Боровского „Минають дні“ знаменитий супровід на фортепяні проф. Колера і хоч невідповідна для дївчини та проте дуже добре виголошена декламация „Розрита могила“ панни Ганни Тарновецкої подобали ся загально, так що всї розійшли ся вповні задоволені патріотичним дїлом нашої молодїжи в учительских семинарий, що дала гарний доказ своїх спосібностий а надто придбала на запомогу бідних товаришів значну суму. Честь їй за те!

Прогулька з танцями акад. тов. „Січ“, що була заповіджена на 3. с. м. випала дуже сьвітло. Допиcала і погода і число гостий, так що до Товариства, як зачуваємо вплинув значний дохід, якого часть має бути призначена на запомогочний фонд „Січи“. До кадрилї станула сорок пар, а посеча забава серед чудної природи, протягнула ся до пізного смерку.

Страйк пекарских помічників. Пекарскі помічники в Чернівцях застрайкували на 1. червня і страйк треває до тепер. Страйкуючі домагають ся 10-годинного часу праці, недїльного відпочинку, що тревав би 6 годин і підвисшеня платнї. Деякі пекарі майстри згодили ся на висше подані условини а деякі упорто опирають ся домаганям страйкуючих. Страйк дає ся в місті добре відчувати, бо сьвіжого печива не можна відо дістати.

Руска ґімназия в Кіцмани. Вже більше як 32 роки добивають ся Русини ґімназиї на провінциї. Се культурне домаганє сповнить ся вже, як доносять з Відня, небарок. Міністерство просьвіти згодило ся вже на висоок краєвої шкільної ради, щоби заснувати ґімназию в Кіцмани. Дотична позиция увійде до буджету на 1904 рік, а у вересни 1904 р. зістане отворена ґімназия в Кіцмани. До сього часу має постарати ся місто о відповідні убіжаня.

Збори Краєвого Товариства учителїв. Сегорічні ґенеральні збори Буковиньского Краєвого Товариства учителїв відбудуть ся, як ми се доносили, дня

7. червня б. р. в місцевій ґімназиєчній салї в Сучаві з таким порядком дневним: 1. Отворене і повитане. 2. Річний звіт видїлу. 3. Касовий звіт. 4. Зміна статутів товариства і установлене порядку дневного. 5. Квестия приготовляючого курсу. 6. Справа помічних учителїв. 7. Вибір чотирох нових членів видїлу. 8. В пору заповіджені внески, котрі центральний видїл поставить на порядку дневнім. Вечером того дня устроює учительство місцеве в лїтнім павільонї „Scoala Romînă" забаву з танцями. Початок о год. пів до 9. вечером. Товлєта звичайна. Вступ від особи 1 корона, родинна карта 2 кор.

Вибори до громадскої ради в Сторожинци відбули ся в днях 19. і 20. мая с. р. Вибори сї замітні тим, що вийшло з них чотирох Русинів (пп. Сольоґ, Соневіцкий, Іванцкий і Дячук) а се усїх не аби який! В тім, до недавна, глухим кутї почала звільна ідея руска прозябати, а першим плодом — сей висїд виборів. Завдяки урядникам, котрі звазали ся з собою (до чого впрочім мали повно право) не хотїли взяти в свою лїсту бодай двох Русинів перейшли ті на сторону противну і звоювали чотири мандати. Слава тим спрудним одиницям, що уміли використати ситуацию на користь рускости! До вибору посадника не можна покищо приступити, позаяк вплинув один не маючий нїмного значіня протест зі сторони одного молоденького (не повнолїтного) урядника. Хто знає чи з часом який Русин не буде посадником, а поки що і се успіх гарний!

Загальні збори каси пожичкової і щадничої в Южници відбудуть ся дня 14. червня 1903 о 11-ій годинї рано з слїдуючим дневним порядком: 1. Предложене замкнення рахунків за рік 1902. 2. Вильосоване і вибір двох членів старшини. 3. Вильосоване і вибір двох членів ради надзорчої. 4. Вільні внесеня. — *Сим. Бойчук*, начальник.

Доли еміґрантів. Кілька днів тому назад подали ми вістку про катастрофу на морі, підчас котрої погибло також богато еміґрантів з Австриї. Близші вісти показали, що катастрофа сталась не на морі, але на ріцї Скальдї, недалеко міста Антверпії. В ночи з 26 на 27 мая відплив з Антверпії корабель „Гиддерофільд", що віз між иншим 38 еміґрантів з Галичини і Буковини, котрі їхали до Канади. Корабель той мав відставити еміґрантів до Ліверпуля в Анґлії, звідки они мали иньшим кораблем поїхати до Америки. На кілька миль від Антверпії коло Сефтінґен, около 10 год. вечером побачила сторожа на кораблї нагло перед собою шведский корабель „Удо", що з цїлою силою гнав простїсенько на „Гиддерофільд", що до кільканайцять мінут пішов під воду, а з ним і значна часть пасажирів, що під ту пору спала вже в каютах. З 38 галицких і буковинских еміґрантів згинула половина. Бельґійске товариство перевозове подає тепер сие погибших в сїй катастрофі еміґрантів: 1. З Заставної на Буковинї: Василь Ковалюк, лїт 18; Василь Данищук лїт 50; Олена Данищук, лїт 33; Настя Данищук лїт 18; Мария Данищук, лїт 5½; Катерина Данищук, 3; Дмитро Базюк, лїт 18; 2. З Товтрів коло Заставної на Буковинї: Теодор Барабас, лїт 34; Захар Барабас, лїт 30; Іван Барабас, лїт 5; Анна Барабас, лїт 2. 3. З Гутиска, пов. Броди в Галичинї: Іван Богомович лїт 24; Людвик Сиверский, лїт 26. 4. З Голубиці, пов. Броди: Іван Карпюк, лїт 3. 5. З Батох, пов. Броди: Станислав Стрілецкий, лїт 30; Софія Стрілецка, лїт 30; Мария Стрілецька, лїт 29 і Павло Попович, лїт 40. З численної родини Данищуків остали при житю лише дві особи, 15-лїтний Петро і 23-лїтна его сестра.

Університетска статистика. Загальне число слухачів, вписаних на австрийских університетах виносить 20.362 і дїлить ся між 8 університетів ось як: Чернівцї 602, Ґрац 1744, Інсбрук 1056, Краків 1718, Львів 2414, Прага (німецкий університет) 1435, Прага (ческий унів.) 3560, Відень 7833. Після факультетів є на університетах 1252 теольоґів, 9564 правників, 3299 медициперів і 6247 фільозофів.

Хто буде краєвим маршалком в Галичинї? Краківска Nowa Reforma доносить з "добре поінформованих кругів", що кандидатура гр. Станислава Баденього на маршалка Галичини захитана. Гр. Стан. Баденї, пише N. R., від початку не показував великої охоти, обняти знова маршалківску булаву; здаєсь також, що в остатній хвили поставив условини, яких правительство не хоче приняти. Тому кандидатуру ґр. Ст. Баденього треба вважати за неактуальну. В виду сего, кінчить N. R., звона на перший плян висуває ся і має щораз більше виглядів кандидатура Давида Абрагамовича на маршалка Галичини.

Реформа умундурованя при австрийскім войску. Міністерство війни ухвалило такі зміни в умундурованю: В пільній артилєриї ті відділи, котрі не сповняють служби на кони, одержують довгі панталони і черевики замість дотеперішних високих чобіт. Вояки технїчної артилєриї (Zeugsartillerie) одержують замість дотеперішних чорних, шапки сині. Офіцири піхоти одержать поза службою чорні панталони з лицуґами, такі самі, які носять доси офіцири від артилєриї та кавалєриї. Дальше позволено офіцирам від піхоти і стрільців уживати в часї маршів камашів і шнурованої обуви. Вкінци войскові інтенданти і урядники войскової ветеринариї одержать шпади в металевих похвах, замість дотеперішних шкіряних.

Вец народовий відбував ся минувшої недїлї і понедїлка в Львові при участи 500 осіб. Президент віча був посол Тадей Романович, який в своїй промові зазначив, що цїлию сего „вецу" є твердженє „єдности народовей без ружиця партий во вшестких дзельницах". Потім вибрано три секциї, в яких вела ся вага нарад, бо пленарні засїданя приймали тільки до відомости ухвали секций. В секциї „оборони народовей" мав реферат Кречиньский бувший редактор тутешної „Gazety Polsko-ї про Поляків на Буковинї і резолюциї, поставлені ним домагають ся рівноправлення Поляків в костелї, протестують проти мнимого недопусканя Поляків до урядів на Буковинї і домагають ся рівноправности Поляків в школах.

Двайцять лїт спала, пробудила ся і померла. В цїлім сьвітї лїтаресім наробила слїдуюча подія великого дива: В селї Тенель в Департаментї Ен (Aisne) у Франциї спала 40-лїтна Марґеріта Босналь 20 лїт летарґічним сном. Она була незамужна, але в маю 1883 породила живу дитину і в наслїдок того суд розпочав був слїдство против неї. Одного дня якась сусїдка, жартуючи, напудила єї словами. „Марґеріто, жандарми ідуть по тебе!" Дївчина так того перепудила ся, що дістала якогось атаку нервового і наконець запала в летарґічний сон, з котрого через 20 лїт не пробудила ся ані разу. Зразу мала по два місяцї такі напади нервові, підчас котрих не пробуджуючись недрапувала собі лице. Впрочім лежала якби задерев'яла зі замкненими очима, а лице в неї набрало з лїтами жовтої як віск барви і она виглядала як труп, лиш серце в неї голосно било ся. Сплячу годовано штучно. Всї найславнїйші лїкарі французкі займали ся сим незвичайним случаєм хороби, але нїкому з тих лїкарів не удало ся хору розбудити. Лїкар а заразом і начальник громади сусїдного місточка догадав недужу від того часу, коли она заснула. Три місяцї тому назад добачив він, що на правій руцї сплячої зробив ся нарив болїв. Доси сплячка не проявляла нїякого чутя. Коли лїкар взяв ся оперувати болїв, побачив перший раз, що дївчина відчуває біль і тихо стогне. Коли опісля у сплячої зробив ся знову на ногї болїв, а лїкар взяв ся і его оперувати, дївчина зовсїм пробудила ся. Недужа могла по хвили промовити кілька слів, але своєї матери і сестри не пізнала. Лїкар старав ся тепер удержати дуже винидїлу дївчину при силах і она вже зачала була навіть по троха рушати ся, як нараз сили єї опустили і она померла.

Малий фейлєтон.

Eine ruthenische Revue.

Під таким заголовком появив ся в ч. 145 (з 28. м. м.) в віденьскій „Ost-deutsche Rundschau" фейлєтон Ганса Вебера-Лютгова про „Ruthenische Revue" і про Русинів взагалї. Др. Ганс Вебер-Лютгов, се старший загально звісний нїмецкий лїтерат, фейлєтоніст найбільших часописий нїмецких, передусїм віденьского „Die Zeit". (Недавно був його фейлєтон про Наполеона). В деяких своїх творах безтиристичних занимає ся специяльно нашим народом. Сюди належать збірки його новель: „Schlummernde Seelen" (Geschichte aus Kleinrusland) і „Die schwarze Madonna" (Geschichte aus Kleinrusland) — котрі то збірки нїмецка критика оцїнила дуже прихильно, а зі славяньских часописий помістив дуже прихильну оцїнку хорватский „Zivot". — Др. Вебер-Лютгов працює тепер над довшою повістию „Podolische Saaten", взятою також з житя нашого народу. (В повісти тій представляє польску шляхту так, як Роман Сембратович в „Polonia irredenta", котрою він незвичайно одушевив ся.) Фейлєтон сей сам собою є дуже інтересний і ми його подаємо тут в дословнім перекладї.

„Зовсїм справедливо пишає ся Русинів забутим народом. Їх є 30 мілїонів і заселяють 680.000 квадратових кільометрів, то є поверхню, що є два рази так великою як Австрия, мають стару історию і стару культуру і Київ, не Москва, є найстаршою столицею руської держави. А однак Европа майже не знає того народа; се походить звідси, що Русини мешкають в трьох державах: в Австриї (Галичина і Буковина), в Угорщинї і в Росиї, і що у всїх тих трьох державах загрожене їх національному істнованю і розвоєви. Найлютїйшими гнобителями Русинів суть Росияни, їх найблизші „славяньскі брати". В Росиї прямо засуджено на смерть руску лїтературу. Від р. 1876 заказано спроваджувати сюда всякі рускі друки, видавані за границею, друкувати і видавати рускі твори з малими виїмками, всякі театральні представленя в рускій мові і початкане руских текстів під ноти. Отже там де осїла головна часть руского народа (25 мілїонів), в его старій батьківщинї, яку цїлі столїтя боронено в завзятих борбах, відмовлено єму всякого духового житя, вдержано его духовий розвій. В славяньскім кольсї, кличе Роман Сембратович з справданим гнївом, де находять часописи на всїх можливих мовах — в росийскій, нїмецкій, французкій, польскій, литовскій, фінскій, американьскій, ґеорґійскій, гебрайскій і т. д. — не може находити нинї в XX. ст. нїяка руска часопись! Тому то послїдним захистом для національного житя руского народа є Галичина і Буковина. Але також і тут стрічає всїлякі перешкоди і трудности, бо всемогуча в краю клїка не дишо порожо виступає проти їх національного розвою, але також вилежує їх разом з Поляками „mojeszowego wyznania" на поли економічнім. Здаєть ся зовсїм не потреба на сїм місци говорити про се докладнїйше. Національні і економічні відносини у східній Галичинї, замешкалій переважно Русинами, виникали в минувшім роцї страйк руских хлїборобів, докладно представлений в радї державній русинами послами, а крім того д. Р. Сембратович познакомив своїм знаменитим в тім дневнику вже згадуваним дїлї: „Polonia Irredenta" (Frankfurt am Main, Neuer Verlag), також західно европейских читачів з всякими примітами польскої шляхти. Дожидати помочи в тім напрямі від австрийского правительства було би що найменче передчасною надією. „Вплив Русинів на політичне житє Галичини і Австриї, каже зовсїм справедливо посол до ради державної д-р Кос", є найбільшій части зовсїм пасивним, т. є. не дїє ся то, що Русини бажають і чого хотять, але противно всї політичні кроки згляди галицких Русинів доконують ся в той спосіб, в тій цїли, щоби політична сила Русинів не дійшла до значіня. Так політично як і національно затикано їм уста і виключено від всякого впливу на управу заселюваного ними краю. Докладає ся всїх сил, щоби не дістали відповідного заступництва в нїякій автономічній репрезентациї, а коли опісля правительство відсилає їх з найуміровнїйшими домаганями до галицкого сойму, то є се наглядним доказом, що маємо тут до дїла не з якимсь случайним а то не обдуманим безправством".

Тому знаходять ся Русини, що-до числа душ шестий народ в Европі, всюда в невідрадним положеню. Так отже они суть майже зовсїм незнісними в Европі, завдяки стремлїнням росийских і польских політиків, які радо бажалиби собі получення Русинів зі своїм народом. А однак сей народ, що має свою власну мову, свої питомі черти характеру, свою історию і свої власні ідеали, може мати велике значіне для культурного, економічного і політичного розвою Европи. Тому мусять бути користним так для Европи як і для Русинів, щоби себо взаїмно пізнали.

До посередничення між Русинами а иньшими европейскими народами має служити „Ruthenische Revue", основана у Відни найзнаменитшими русими письменниками.

Посмертна † вістка.

О. Іван Гушаленич, заслужений довголїтний професор реалїї в академ. ґімназиї у Львові, сьвященик-ювілят, член москвофільских обществ, упокоїв ся передвчера у Львові в 80-ім роцї житя а в 55-ім сьвященьства. Покійник знаний на галицкій Руси головно яко писатель, менше як політичний діяч, бо в політицї, хоч бував свого часу в (1860-их і 70-их роках) послом не лиш до сойму, але й до ради державної, нїчим не виличав ся. Яко питомець духовної семинариї в памятнім 1848 р. був він один з горячійших тодїшних патріотів а почуваючи в собі поетичний талант, почав писати поезиї. Єго перші поезиї, писані народною мовою, були витані Русинами дуже прихильно. Єго „Мир вам брати", уложене під ноти, стало народним сьпівом в Галичинї. Та на жаль, покійник скоренько зійшов з правої дороги, на маніяцї, давши ся збаламутити Денисови Зубрицкому і ставши членом т. зв. Поґодїнської кольсиї. Опісля писав уже мішанною язиковою т. зв. „язичієм"... „мишам на сніданє". По основаню руского театру в Галичинї написав покійник пару творів драматичних, з котрих один, „Підгіряни", (з гарною музикою Вербицкого), довший час удержував ся на рускій сценї. — Яко довголїтний катехит руської ґімназиї покійний має множество бувших своїх учеників серед нинїшної руської інтелїґенциї, котрі его згадують не злим словом, бо він був для молодїжи приятелем. Від кількох лїт покійник під тягаром віку сильно під'упав був на силах а від якогось часу вже й не видати було на улицях Львова типової стати знемощілого старця, колишнього автора пісні „Мир вам брати". В. е. п.!

ВІДОЗВА

Час замовляти книжки на премії!

Канцелярия товариства педаґоґічного пригадує в тій справі всїм радам шкільним місцевим, сьвященикам і учителям, що при безпосередних замовленях на квоту 10 кор. дає 10% опусту, просить однак, щоби замовляти вчасно т. є. в першій половинї червня і то на адресу: Ольга Барвіньска ул. Собієчина ч. 5 у Львові. За точність в пізнїйших замовленях канцелярия не відповідає, бо тодї годї все на час опакувати і вислати. Книжки висилаєсь лишень за готівку або за посліплатою. На фрахт і посилку почтову прошу при грошевих посилках долучати, бо канцелярия не в станї порта оплачувати. Крім поданих в сїм книжок вийшли: Ч. 104. Повісти Ярошиньскої цїна 20 сот., оправ. 40 сот.; ч. 105. Мани Нарвси Віри Лебедової цїна 20 сот.; ч. 106. Іван Франко: Абуказемові канцї цїна 60 сот., оправ. 90 сот.; ч. 107. Д-р Пачовський: Народні думи II. часть 55 сот., оправ. 85 сот.; О. Гедлїньский: Огород шкільний цїна 50 сот.

З канцеляриї тов. педаґоґічного у Львові
Ольга Барвіньска.

Біциклї мало уживаний, в цїлком добрім станї є зараз до спродаля. Близших інформаций уділить друкарня „Рускої Ради" ул. Петровича 2.

Видає товариство „Руска Рада" в Чернівцях. За редакцию відповідає Іван Захарко.
З друкарнї товариства „Рускої Ради" в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

Ч. 62. Чернівцї, недїля дня 25. мая (7. червня) 1903 р. Рочник XIX.

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ
що середи, пятницї і недїлї,
з тижневим додатком
„РУСКА РАДА“.
Редакция адміністр. і експедиция
при улици Петровича ч. 2.
Рукописи звертає ся лише на попередне застережене. — Рекламациї неопечатані вільні від оплати почтової.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“
разом з „Рускою Радою“:
на цїлий рік . . . . . 20 К. — с.
„ пів року . . . . . 10 „ — „
„ чверть року . . . . 5 „ — „
„ місяць . . . . . 1 „ 70 „
Поодиноке число „Буковини“ 16 сотиків.
Передплата і належитість за інсерати платні в Чернівцях.

Руско-румуньский спір посїданя.

В другім числї Ruthenische Revue поміщена статя, підписана псевдонїмом др. Іван Немирич і ми подаємо єї нашим читачам в переводї.

„Полудневo-східними сусїдами Русинів є мешканцї давної Дациї, що називали ся передше Молдаванами і Валахами, яких від заснованя з'єдиненої Румунії називають і поза границями того королївства, Румунами.

Язикова границя між Румунами і Русинами починає ся від горішної Тиси і тягнеть ся в досить острих сарпентинах по части на полудне, по части на північ, через Буковину і північну часть Молдавії до Бессарабії, а потім між Прутом а Днїстром аж до Чорного моря. Нема зовсїм природних язикових границь. Дуже часто можна подибати руских поселенцїв в румуньскій язиковій области в Бессарабії і на Буковинї.

Сусїдскі відносини між Русинами і Румунами є загалом добрі. З виїмкою язика і деяких етнографічних ріжниць що до типу і успособленя, які то ріжницї замітили етнографи, виказують Русини і Румуни велику згідність в способі жити, занятях, уборі і церковних звичаях. Не було ворожнечі, анї боєв між тими двома народами за час пікового сусїдства і тому і руска народна поезия, що є дуже чуйна на історичні події, майже нїчо не оповідає про Румунів. Навіть руский народний гумор не займає ся Румунами, а противно иньші сусїди Русинів, особливо Поляки і Москалї, є сталими фігурами руских сьміхованок.

Також национально сьвідомі і політично думаючі члени обох народів в Угорщинї і Росиї заховують ся згладом себе мирно. В обох тих краях тлумить ся поки що национальні змаганя. Инакше уложені обставини в австрийскій Буковинї. Тут істнує від десятилїть руско-румуньский конфлїкт, що обіймає чим-раз ширші круги народа.

Як Туреччина на підставі договорів із 7. мая 1775 і 12. мая 1776 відступила Австриї північну часть Молдавії із старим молдавским містом Сучавою в заміну за дипльоматичні услуги проти Росиї, то турецкий вазаль, молдавский князь Ґеорк Хіка, підніс проти сього протест, то післано йому шовковий шнурок. Було би каламученем добрих відносин між Австриєю і зростаючим румуньским королївством, якби хто хтїв твердити, що протест Хіки дальше де живе, або що хто думає поважно про політичну ревіндикацию Буковини на річ „полученых княжьств“. Але певне є, що як Буковини не реклямують на підставі державної ідеї для румуньского королївства, то реклямують єї для румуньскої народности, без огляду на те, що після переписи із 1900 р. є на Буковинї 298.000 Русинів проти 230.000 Румунів а понадто виказує она ще значні відламки нїмецкої і жидівскої народности.

Сїй фатальній галцї, яка ширить ся із певною божевільною трівкістю, треба завдячити, що руско-румуньскі відносини на Буковинї стали з бігом часу дуже невідрадними. Настала борба. Поодинокі явища модерної национальної борби є всюди майже однакові. A la guerre comme à la guerre. Тут підпадають під увагу тільки цїль борби і відносини сил.

Подібно як Italienissimi над Адриєю мають претенсиї до панованя над полудневими Славинами на підставі історичних титулів, так також і „з'єдинена народна партия“ буковиньских Румунів, що надає тепер тон, домагає ся признаня румуньского характеру Буковини. Остільки сю партию називають Русини романїзаторскою. Однак є доказане — що зрештою в виду теперішного народного уложеня не можна заперечити — що Русини є буковиньскими автохтонами побіч Румунів, або навіть і перед ними. А романїзатори, іґноруючи сей історичний факт твердять, що Русини не є автохтонами Буковини і що вони заманерували на Буковину в послїдних часах, особливо від окупациї Буковини через Австриєю. На підставі сього твердженя відказують Румуни Русинам не тільки історичних прав, але також всяке право на істнованє на Буковинї і домагають ся безгаздного підверженя і відреченя национальної індивідуальности на користь Румунів.

(Далї буде).

Рада державна.

Засїданє палати послів з дня 6. червня с. р.

На початку засїданя палати послів, посьвятив президент ґр. Фетер кілька слів померлому послови Гаммельберґови. Потім відчитано внесеня і інтерпеляциї.

П. Хоц в запитаню до президента палати вказує на донесенє часописей о тім, що наслїдник престола архикнязь Франц-Фердинанд, будучи враз із женою в винярни „Венеция“ і прислухуючи ся віденьским народним сьпіванам, казав їм сьпівати куплет „Servus Brezina“ і нагородив їм за се оплескам. Бесїдник бачить в тім провокацию і образу чеського народу і просить президента палати, щоби він інтервеніював у президента міністрів проти того поступованя архикнязя.

Президент Фетер приклякав бесїдника до порядку за кілька непарляментарних висказів.

П. Кльофач вказав на донесеня деяких часописий в справі закидів, будь то би він на свою балканьску подорож дістав гроші від міністра просьвіти і звертає ся з питанєм до президента палати, щоби узнав від міністра торговлї вказу що до тих донесень. Міністра торговлї бесїдник особисто не знає, бо взагалї нїколи не зносить ся з австрийскими міністрами. Президент палати обовязаний боронити чести єї членів. Президент Фетер заявив, що подасть се до відомости міністра торговлї.

Потім відповідали міністер Кербер і Жіованелї на інтерпеляциї.

П. Борчіч предкладає нагляче внесеня в справі хорватскій. Жадає поясненя, длячого правительство відказало принять хорватскої депутациї, жадає стислого слїдства в справі експесів в Любляні і протестує проти зраджеия листової тайни угорским правительством. П. Борчіч узасаднює своє нагляче внесенє, атакує в острий спосіб президента міністрів за його послїдні висказы в палатї і за інтервенцию між послами і короною. Признає, що може виводи п. Банкінього в хорватскій справі були пересолені, але з другої сторони факта, подані Кербером не відповідають правдї. Бесїдник закидає правительству, що нїмецка гегемонія становить виключну підставу внутрішної австрийскої полїтики. Несправедливість, з якої пра[illegible] отво поступає вглядом славяньских народів є причиною безперестанних внутрішних несупокоїв. Несправедливість вглядом ческого народа і иньших славяньских

А. П. Чехов.

„З огню в полуміня“.

У ресторана соборної площи Градусова сидїв адвокат Калякин і обертаючи у руках позов від мирового на імя Градусова говорив:

— Що не говорїть Досифей Петрович, а ви винні. Я поважаю вас, цїню ваше положенє, но мимо того всего з жалем мушу признати, що ви не були в праві. Так не в праві. Ви обидили мого клієнта Деревяшкина... Ну, за що ви його обидили?

— Який чорт його обиджав? горячив ся Градусов, високий старий з вузким мало обіцюючим чолом, густими бровами і з бронзовим медалем в петлицї. Я йому лиш мораль правдиву прочитав, тай нїльно! Дурнів треба учити! Єсли дурнів не учити, то дорогою через них не перейдеш.

— Но Досифей Петрович, ви йому не прочитали напімнення. Ви, як, він заявив в своїй правдї, тикали на него публично, називали його ослом, мерзавцем і тим подібне... а навіть раз підвесли руку, як би хотїли задати йому обиду чином.

— Якже-ж його не бити, коли він того варта? Не понимаю!

— Но порозумійте, що ви не маєте на се жадного права!

— Я не маю права? Ну, се вже даруйте... Йдїть кому другому розказуйте а мене не морочіть, пробіть звеву. Він у мене потому, як його з архирейского хору з честею за карчилю вишпнули, у моїм хорі десять лїт служив. Я його добродїй, если хочете знати. Єсли він сердить ся, що я його з хору прогнав, то сам собі винен. Я його за фільозофію прогнав. Фільозофувати може лиш чоловік образований, що кінчив курс, а если ти дурак, не великого розуму, то ти сиди собі у кутику і мовчи... Мовчи і слухай як розумні говорять, а він, болван, бувало так й мудрагелює, що всюда свій ніс втикне. Тут панів або обідня йде, а він за Бісмарка, і за ріжних там Гладстонів. Чи повірите, газету, каналіє, записував! А кілько разів я його за русско-турецку війну по зубах бив, так ви не можете собі представити. Тут треба сьпівати, а він пягне ся до тенорів і давай їм розказувати, про се, як наші динамітом турецкий броненосець „Люфті-Джеліл“ висадили... Чи-ж се порядок? Певно, приємно, що наші побідили, але з сего не виходить, що сьпівати не треба... Можна і по відправі поговорити. Одним словом свиня.

— Значить ви і перед тим його обиджали!

— Перед тим він не обиджав ся. Відчував, що я се для його-же добра, понимав! Знав, що старшим і добродїям гріх відворкувати, але як у поліциї за писаря став — ну, і шабаш, помішалось йому в голові, бувай здоров розуме. „Я, говорить, тепер не дячок, а чиновник. На колежского регистратора, говорить, еґзамін робити буду“. Ну, чи не дурак, кажу. Меньше би ти, говорю, фільозофію розводив, а частїйше би ніс утирав, так се лїпше було би, як о чинах думати. Тобі, кажу, не чини питомі а убожество. І чути не хоче! Та от хоть би взяти сесь случай, — за що він на мене мировому подав? Чи не хотїв накорінок? Сиджу я у трактієрнї Самовлюєва з покійним старшим братом, чай пємо. Публики тьма, нї одного вільного місця... Дивлю ся, і він сидить тут же зі своїми писарями пиво тягне. Франт такий, морду підняв, голосно розпре в нить... руками розмахує... Прислухую ся, про хозяєву говорить. Ну, що ви з ним тут зробите? Фільозофує! Я, знаєте, мовчу, терплю... Болтей, думаю, болтей... Яким без постей... На раз як на біду машина заграла. Зворушив ся він, хам, встав і каже своїм приятелям:

„Вишем, каже, за процьвіт! Я, каже, син своєї вітчини, і славянофіль своєї родини! Положу свою грудь єдину! Виходїть, вороги на одну руку! Хто не держить зі мною, того хочу видїти!“ І як не гримне кулаком по столї! Тут я вже не стерпів... Приходжу до него і кажу делїкатно: Слухай, Осип... Єсли ти свиня, нїчого не розумієш, то лїпше мовчи і не розправляй. Образований чоловік може розумовати а ти смири ся.

Ти чернячок, попіл... Я йому слово, він мені десять... Пішло і пішло... Я йому, розуміє ся, на користь, а він по дурному...

Обидив ся — от і подав мировому...

— Отже, вздохнув Калякин. Зле... Через таку марницю, і чорт знає що вийшло. Ви чоловік жонатий, поважаний, а тут суд, переслухання, протоколи, арешт... Треба се дїло скінчити, Досифей Петрович. Є для вас оден вихід, на який годить ся і Деревяшкин. Ви пійдете зі мною сегодня до трактієрнї Самовлюєва о шестій годинї, тогди сходять ся там писарі, автори і проча публика, при якій ви обидили його, і извинїть ся перед ним. Тогди він відкличе свою позву. Розумієте?

Надїю ся, що ви згодите ся, Досифей Петрович... Кажу вам як приятелеви... Ви обидили Деревяшкина, абезчестили його, а головно висьміяли його похвальні почування а навіть... спрофанували його почування. В наших часах, знаєте, так не можна. Треба осторожнїйше. Нашим словам наданий відтїнок, такий як би вам сказати, який в наших часах, одним словом, не тее....

Тепер три на шесту... Годите ся йти зі мною? Градусов похитав головою, але як Калякин нарисував йому в ярких красках „відтїнок“ наданий його словам і можливі того відтїнка наслїдки, Градусов налякав ся і згодив ся.

— Ви, уважаєте, винайте ся, як належить ся, по формі — учив його адвокат по дорозї до трактієрнї. — Прийдїть до него і на „ви...“ „извиніт... беру свої слова назад“ і проче тому подібно.

Прийшовши до трактієрнї, Градусов і Калякин застали цїле зібранє. Тут сидїли купцї, автори, чиновники, поліцейскі писарі — загалом вся „компанія“, що мала звичай сходити ся вечером до трактієрнї, пити пиво і чай. Межи писарями

народів лучить всїх славяньских наступників до спільної борби.

Доки не рішить ся славяньска квестій по сїй і тамтій стороні Литави, так довго не буде в державі й ладу і спокою. Хорвати не хочуть викликувати нетоди між обома половинами монархії, не є ворогами Мадярів, а мадярскої системи правительственної і не хочуть розірвання союза, що лучить оба народи під сотою роковін. Як виповнить ся справедливі домагання Хорватів в рамах конституциї, тоді наступить успокоєне умів. Але як не виповнять хорватеи домагання, то нехай державні мужі знають, що хорватский нарід скорше згине як пристане дальше на те, щоби повнити угодом иньших службу невільника.

Потім говорив др. Кербер і. н. Герольд. —

Протиавстрийскі демонстрациї в Італії.

В Італії протиавстрийска горячка не лише не зменшила ся, але триває дальше. Протиавстрийскі демонстрациї проявляють ся безнастанно в ріжних місцях, а італїйске дневникарство неутомимо розголошує сьвітови про сї подвиги італїйских студентів і инливових людий поза їх плечима і вступає ся за ними. Capitán Fracassá затрубів в півурядову дуду, а сей голос звучить неначеб з табору ірідентистів. Поступованя ворохобних студентів не лише не ганять там, але навпаки майже оправдують. Публична опінія є вся одної думки, що „великодушні заяви в користь заневолених братів“ в Австриї є зовсїм зрозумілі. З великим обуренем звертає ся півурядовий дневник против Patria і Popolo romano за те, що они поважили ся ганити протиавстрийскі демонстрациї. „Може бути, пише згаданий дневник, що Patria затривожила ся заграничними взаєминами королїства. Шкода лише, що она не найшла слїдця спочуваня для зневажених в Інсбруку братів“. По тім вступі звертає ся против Popolo romano, і закидає єму, що єго погляди не поділяє публична опінія, що він фалшує правду і справі більше шкодить, як помагає. Клясичний ірідентизм не істнує вже. Одначе Італїянцї будуть все пособляти національним правам своїх братів за границею в імени справедливости з усего серця. Вся Італїя стоїть по стороні студентів, котрі вступають ся ревно за побідою справедливої справи. Італїя хоче удержати союз з Австриєю, але нехай ся останя стереже ся, вводити італїйске правительство і правительственні сторонництва в суперечність з почуваними італїйского народу. Треба лише справедливости, а все добре скінчить ся. Се є справедливий погляд, правительство не має нїчого спільного з тими заявами, але сей погляд був би висловлений, колиб навіть приятелї дневника з тим не згоджували ся.

Коли уявимо собі справедливе положенє, тоді голос Capitán-a Fracassá покаже ся вельми зухвалим. Одним тхом говорить він про союз з Австриєю і ірідентизм, як би се були справи з собою звязані нерозлучно. Указка на нейтральність правительства італїйского ще лучше характеризує фарисейску дволичність, яка виявляє ся в тім півурядовім дневнику. Ми знаємо, як справа стоїть з трисоюзною приязнию Цанардельо, а так само, яке становище займають міродатні круги Італїї супроти „суперечности з почуванями народу“.

Вжеж і італїйскому правительству виростає сей ворохобний рух понад голову, коли ректор унїверситету в Римі був приневолений оноді зачинити унїверситет і заборонити збори студентів, а в австро-угорскім консулятї були приневолені сконсиґнувати війско.

„Wiec narodowy“ у Львові.

Через два дни, як ми се доносили, неділю і понеділок минулого тижня, відбували ся перші збори „wiecu narodowego“ у Львові. Радженю будь на засїданях пленарних будь в секциях. В секциї оборони народної виголосив реферат п. Б. Кричиньский під заголовком „Поляки на Буковинї“. До того реферату поставлено і ухвалено такі резолюциї:

1. З уваги на се, що в деяких парохіях римо-католицких о людности мішаній, польскій і німецкій, сьвященики відправляють службу божу додаткову, як: молитви, проповіди, пісні релїґійні, майже виключно на німецкій мові, що привалить і винародовлює людність польску, (справді?) — народне віче відносить ся з просьбою до властий церковних архієпископії, аби поручили римо-кат. сьвященикам на Буковинї як найбільше переслїдувати рівноправність народню (?) в справах церковних і парохіяльних.

2. З уваги на се, що молодїж польску на Буковинї, що кінчить там студиї, а старає ся там о посади, часто густо поминають ся будь при наданю посад будь також при авансах, а то власне ізза своєї народности (?) — віче народне висказує своє сьвідоцтво кривдженя прав горожаньских одної частини жителїв краю і висказує надію, що так власти політичні як і автономічні, усунуть сей несправедливість, що нехтує основні устави держави і праве почуванє справедливости. Особливо зазначує віче народне яко почувану кривду і непрактиковане досеї монархії австрийскій нехтованє устав державних, факт, що сойм буковиньский ухвалив в засїдї, що секретарем Видїлу краєвого може бути кандидат народности рускої, румуньскої і німецкої з виключенєм народности польскої.

3. З уваги на се, що в шкільництві Бук. Поляки не мають тих прав (може аж такі як в Галичинї?), які їм ґварантують основні устави державні — віче народне домагає ся від правительства: а) аби в школах буковиньских, до обовязує для Поляків наука мови родимої, відбувала ся та наука відповідно до культури польскої мови.

б) аби в школах буковиньских всїх типів, до котрих (де?) ходить молодїж польска в відповіднім числї (де?), а в котрих досеї не має науки язика польского, наука ся вістала запроваджена в як найскоршім часї.

в) аби в місцевостях, в котрих не має школи, а де мешкає велике число людности польскої (де?) установлено була школа польска, зглядно наука язика польского.

г) аби установлений для надзору науки польскої шкільний інспектор був надїлений достаточною властию і самостійностю (??) супроти всїх шкіл народних, в котрих удїлюєсь сеї науки (рус., вол. і нїм.).

д) аби наука релїґії ві всїх школах відбувала ся для Поляків в мові польскій (герм.).

е) аби в школах народних і середних заведено для Поляків церковні і сьвітскі сьпівники польскі.

4. З уваги на се, що ради протидїлання винародовлюючим впливам школи буковиньскої (що Німці на се?) — а іменно ради піддержаня в молодїжи польскій духа народного, взяле ся доконечним заснованя в Чернівцях бурси польскої — віче народне взиває суспільність польску о як найревнїйшу матеріяльну і моральну поміч для проекту тої бурси.

В пятій резолюциї ухвалено заснувати Народний Дім польский в Чернівцях; в шестій резолюциї ухвалено нести поміч моральну і матеріяльну польским орґанїзациям на Буковинї, а в семій резолюциї „wiec narodowy“ „z ubolewaniem“ стверджує, що деякі інституциї буковиньскі заснувані польскими капіталами і маючі характер польский, коли отвирають свої філії на Буковинї, обсаджують їх урядниками чужої народности, що ворожо відносять ся до елементу польского. — Ми є цікаві, що на ті резолюциї „wiecu narodowego“ у Львові і акцию против-германьску Поляків на Буковинї, скажуть тхні дотеперішні приятелї і союзники, християньскі Німцї?

НОВИНКИ.

Віче рускої інтелїґенциї відбуде ся, як ми доносили, у вівторок, 9. с. м. о 2 год. з полудня в Чернівцях на стрільници, на котрі то збори повинні явити ся доконче всї запрошені Русини.

З научного кружка тов. українських студентів „Січ“. В середу дня 10. с. м. відбудеть ся в льокалю товариства відчит тов. Микола Левицького на тему: „Сїльске господарство

сихів і сам Деревашкин, молодець непоказного росту, обгоєний, з великими неморгаючими очима, приплесканим носом і таким щетинаским волосєм, що на їх вид, приходить охота чистити чоботи... Його лице було так щасливо настроєне, що раз глянувши на него, можна було пізнати все: що він і пиндя, і сьпіває басом і дурний, однак не настільки, щоби не уважати себе за дуже розумного чоловіка. Увійшши входячого реєнта, він підніс ся і як кіт порушав вусами. Зібрані були видно непідомлені о тім, що буде публичне покаяне, і наострили ухо.

— От... Пан Градусов годить ся! — сказав Калашин, входячи.

Реєнт з деяким принятєм ся, голосно вичистив ніс, почервонів і підійшов до Деревашкина.

— Даруйте... — забормотів він, не дивлячи ся на него і ховаючи хустку до кишені. — При всїх ту зібраних беру свої слова назад.

— Дарую! — пробачив Деревашкин і, побідоносно глянувши на всю публику, сїв. — Я задоволений!

Пане адвокат, прошу заставити моє дїло!

— Я звиняю ся, — продовжав Градусов. — Даруйте... Не люблю непорозумінь... Хочеш, щоби я тобі „на“ казав, добре, буду... Хочеш, щоби я тебе за розумного уважав, добре... Се байка. Я братчику не занятий. Чорт побери...

— Та ви прошу нас! Ви звинайте ся, а нї ругайте ся!

— Якже-ж менї що звинати ся? Я звиняю ся! Кілько що от не „викнув“, але се я лиш що забув ся. Не на волїна же менї ставати... Звиняю ся і також дякую Богу, що у тебе стало розуму на се, щоби дїло застановити. Менї нїколи по судах волочити ся... Він не процесував ся, не буду і тобі не раджу... то є нїби вам...

Добре! Чи не хочете випити для санстефаньского мира?

— І випити можна... Лиш ти, друже, Осип, свиня... Я се не так щоби ругати ся, а так, на примір... Свиня друже! Памятаєш, як ти менї у ногах валяв ся, коли тебе з архиєрейского хору на карк викинули?

Я? І ти сьмієш на добродїя жалобу подавати? Рило, ти, рило! І тобі не встид? Панове, гостї, і йому не встид?

— Даруйте! Сеж знов виходить наруга!

— Яка наруга? Я тобі лиш кажу, даю науку... Помирив ся і послїдний раз кажу, що ругати й не думаю... Чи маю я з тобою, з біоом, вязати ся потім, як ти на свого добродїя жалобу подав! Та ну до чорта з тобою! І говорити з тобою не хочу! А если я тебе тепер нехотячи свинею назвав, так ти свиня й є... Замість того, щоби за добродїя вічно Бога молити, що він тебе десять лїт годував і нот вивчив, ти жалобу глупу подаєш, і ріжних чортів адвокатів наєшлаєш.

— Даруйте Досифей Петрович, — обидив ся Калашин. — Не чорти у вас були, а я був!... Осторожнїйше, прошу вас!

— Та хиба я за вас? Ходїть хоть би й що дня, будите ласкаві. Тілько менї дивно, що се ви курса покінчили, образоване отримали, і замість того, щоби сего індика научити, з ним тримаєте. Та я його на вашім місци в кримінали згноїв би! Та іще чого ви сердите ся? Таж я звини ся? Чого-же вам ще треба віх жене? Не розумію! Панове гостї, ви будьте сьвідками, я звини ся, а звинати ся другий раз перед ким-не-будь дураком я не маю наміру!

— Ви самі дурак — прохрипів Осип і з незадоволеня ударив себе у груди.

— Я дурак? Я? І ти можеш менї се говорити?... Градусов насупив ся і затрес ся...

— І ти осьмілив ся? Наже тобі!... І промі сего, що я тобі, підлому, тепер ноги ухо дам, я ще на тебе мировому подам! Я покажу тобі, як обиджати! Панове, будьте сьвідками! Пане поліцай, що-же ви стоїте там і дивите ся? Мене обиджають, а ви дивите ся? Пенсію беріте, а як за порядком наглядати, так се не ваше дїло? Га? Ви гадаєте, що на вас нема суда?

— До Градусова приступив поліцай і зачала ся історія.

За тиждень Градусов стояв перед мировим судією і судили єго за обиду Деревашкиня, адвоката і поліцийного надзирателя, що повнив свій службовий обовязок. З початку він не розумів, чи він обвинюючий, чи обвинений, потім, коли мировий присудив йому „по совокупности“ двомісячний арешт, то він гірко усьміхнув ся і проворчав:

— Гм... Мене обидили, так я ще й сидїти маю. Диво... Треба, пане мировий судїє по закону судити а не розумуючи. Ваша повійна мама Варвара Сергіївна, дай єї Боже царство небесне, таких як Осип, очи казала, а ви їм поблажаєте... Що-ж з сего найде? Ви їх, щольмів оправдаєте, другий оправдає... Куда же йти тогди скаржити ся?

— Рекурс можна внести до двох тижнів... і прошу не розмудрувати! Можете йти!

— Та невно... Нинї чей-же з одної пенсиї не вижиеш — говорив Градусов і моргнув значучо. — Розуміє ся, если їсти хоче ся, то і невинного до пюпи засадим... Оно так... І винити не можна.

— Що?!

— Нїчого... Се я так... на конто „хапен зі ґевезен“... Ви думаєте, що як ви у золотім дальпушку, то на вас і суду нема? Не журіть ся... Виведу на чисту воду! Заниплю дїло „о обиду суди“; що встали ся соборний протоєрей і справу якось замяли. Перевіщи свою свою справу в окружний суд, Градусов був певний, що його не лиш що увільнять, але ще й Осипа всадить до криміналу. Так думав він ще підчас самої розправи. Стоячи перед судїями, він поводив ся загідно, надержливо, не говорячи зайвих слів. Лиш раз, коли предсїдатель предложив йому, щоби сїв, він обидив ся і сказав:

— Чи-ж в законах написано, щоби реєнтий сидїв разом зі своїм дячком? А як окружний суд потвердив вирок судиї мирового, він прищурив очи...

— Як? Що? — спитав він. — То як по якому маю се розуміти? О чім-же се ви?

— Окружний суд затвердив вирок судиї мирового. Если ви не задоволені, то можете подати до сенату.

— Так — отже. Сердечно вам дякую, ваше превосходительство, за скорий і справедливий суд. Певно, з одної пенсиї не вижиеш, я се добре розумію, але даруйте, ми і непідкупний суд знайдемо. Не стану наводити всего того, що Градусов наговорив окружному судови... Тепер судить ся він за „обиду окружного суда“ і чути не хоче, коли знакомі стараються обяснити йому, що він винний... Він переконаний о своїй невинности і вірить, що чи рано, чи пізно скажуть йому спасибіг, за відкриті ним надужитя.

— Нїчо з сим дураком не вдієш! — каже соборний настоятель, безнадійно помахуючи рукою. — Не розуміє!

Перевела з російского:
Наталя Левицька.

і социалізм“ після Е. Лаціла „Landwirtschaft und Socialismus I. Band. Betriebsfrage. Початок точно о год. 8. вечером. — За виділ научн. кружка: *П. Клим*, голова, *О. Сьвітлик* писар.

Виділ тов. „Буковиньский Боян“ рішив на своїм послїднім засїданю виділовім, що концерт Т. Шевченка вітерок зачне ся против дотеперішного звичаю точно о год. $^1/_2$8 (головно через то, що програма велика і що по концертї відбудесь сьвяточний комерс) і що двері від великої салї о тім часї замкне ся а привізвані ся будуть могли аж по кождій скінченій точцї діскитись до салї; — о сїм повідомляє виділ П. Т. Публику з просьбою, явитись точно $^1/_2$8 на концерт. За виділ: *Др. Е. Кобринський*, голова. *Ор. Гандак*, писар.

Генеральна проба „Буковиньского Бояна“, послїдна перед концертом відбудесь в понедїлок о год. 8 вечером в великій салї „Нар. Дому“ — виділ просить тому всїх П. Т. сьпіваків і сьпіваків, явитись точно і в комплетї на сїй пробі — бо кождого не явившого ся буде ся уважати яко не беручого участь в концертї. — Виділ.

„Буковиньский Боян“ пригадує отсим П. Т. русій публицї, що концерт Шевченка відбуде ся невідмінно в вітерок, дня 9 червня ср. в великій салї тов. музичного і то при ласкавій участи взаїмозвістної сьпіваки п. Шухевичівної зі Львова, п. А. Аддера та п. проф. Козера і Пальма з Чернівців. Програма концерту: 1. Промова. 2. Шевченко-Січиньский: Ліну в поезії, мішаний хор. 3. Шевченко-Лисенко. Ой одна я, одна... сольо сопранове, п-на О. Шухевич. 4. Лисенко: Плине човен — мішаний хор. (Народна пісня). 5. а) Шуберт: Impromtu as dur. б) Рубінштейн: Barcarelle a-moll сольо фортепян. п. А. Аддер. 6. Франко-Січиньский: Пісне моя... мішаний хор. 7. Шевченко: До Основяненька — декламация — виголосить п-на Н. Костенко. 8. Шевченко-Лисенко: Минули літа молодії — сольо тенорове п. М. Левицкий. 9. Ф. Колесса: Вулиця — мішаний хор. 10. Шевченко-Лисенко: Садок вишневий — сольо сопранове — п-на Д. Шухевич. 11. Ф. Колесса: а) До Дунаю стежечка, б) Гей ти тату, тату мішаний хор. 12. Шевченко-Кишаневич: Катерина, мішаний хор. Акомпаньює: пан професор Козер. Початок точно о годинї пів до осьмої вечером. Цїни місць з податком від карт: Льожі: 12 корон, I. місце: 3 кор. 30 сот., II. місце: 2 кор. 20 сот., III. місце: 1 кор. 74 с. Вступ на салю: 44 сот., для учеників, міщан, селян та військових 22 сотиків. Карти вступу замовляти можна письмо або устно що дня від год. 7 вечером в „Народнім Домі“ (ул. Петровича, ч. 2) у підписаного секретаря товариства. По концертї відбуде ся в тій самій салї музичного товариства сьвяточний комерс. — За виділ: *Др. Е. Кобринський*, голова, *Ор. Гандак*, секретар.

Страйк пекарских помічників повінчав ся побідою страйкарів. Через упертість пекарских майстрів не мали Чернівцї кілька днів сьвіжого печива. Тільки малі пекарскі заклади, в яких самі майстри працювали, достарчали консументам незначну скількість печива.

Тягарі мілїтаризму. Цїсарский статистичний уряд в Берлїнї оголосив порівнуючий нотад на кошта удержаня армії і маринарки у великих европейских і заморских царствах. Після того порівнаня найбільше видає на узброєнє Анґлія, а іменно 2,124·7 міліонів марок. Друге місце занимають Сполучені Держави із 1,482·6, третє Росия із 1.080·2 міліонами марок. Німеччина видає на армію і маринарку разом 985·1. — Франция 927·2. — Австро-Угорщина 408·8. — Італія 252·8. — Японія 218·5 міліонів марок. Як ті суми поділимо між населенє, то на одну голову припадає річно: в Анґлії 50, у Франциї 24, в Сполучених Державах 18, в Німеччинї 17, в Італії 11, в Австрії 8·9, в Японії 8·8, в Росиї 7·3 марок. А як до біжучих видатків дорахуємо і ще процента від податків дорахуємо і ще процента від податків, затягнених на узброєнє, то дістанемо такі суми: в Анґлії 63·6, у Франциї 42·7, в Італії 26·2. в Сполучених Державах 20·3, в Німеччинї 18·4, в Австрії 18·3, в Росиї 11·2, в Японії 6·5 марок від голови населеня.

Природний лїк. У віденьскім товаристві лїкарів говорив дня 19. с. м. др. Перч з Марбурґа о тім, як можна пчолами гостець і ревматизм лїчити. Він казав, що ужалене пчоли було від давна народним лїком від ревматизму, але наукова медицина ще тим лїком доси не займала ся. Референт випробовав ужаленє пчіл яко лїку в звиш 500 случаях з добрим успіхом і уважає се за дуже добрий лїк від правдивого ревматизму. Коли пчола укусить здорового чоловіка, то набігає міхур, а тїло доокола него опухає; до того може прийти ще й біль голови та омлїнє. Колик когось пчоли часто жалять, то тїло привикає поволи до їди і тоді по ужаленю, що правда набігає міхур, але опухнення нема: чоловік тоді стає ся же витревалим на отруєнє. Коли же пчола ужалить когось, що занедужав на ревматизм суставів, то тїло не пухне, хиба аж по кількох ужаленях; при тім устає біль в недужім суставі, котрий був кілька разів раз-нераз ужалений. Отже на тім досьвіді основує др. Перч своє лїченє. Він жалить недужих пчолами, зразу кільома а відтак що-раз більшим числом і многими чи то в руку чи в ногу незалежно того місця, де є недужий сустав. За одним заходом жалить він до 70 жалами пчіл. Одну женщину ужалив через цїлий час лїченя аж 6592 пчіл. Таке лїченє треба кілька разів повтарати, аж тїло привикне до отрої; тоді буде воно забезпечене і від суставового ревматизму.

Сьвітова виставка в Ст. Люї. Дня 1. мая 1904 року мають отворити сьвітову виставу в Ст. Люї в Сполучених Державах півн. Америки. Такої вистави ще сьвіт не бачив. Найбільша доси виставка була в Чікаґо, а ст.-люїска виставка буде в двоє більша чим чікаґіска. Она буде займати 485 гектарів простору. Самі виставові будинки покриють 80 га. З одинацяти головних павільонів кождий займе пересічно 40.000 м². Всї павільони з виїмкою двох будуть деревляні, будовані в старогрецкім стилю. Головною окрасою і особливостию виставки буде величезний будинок в видї куля, званий „ґльобом мирової епохи“. Сей будинок буде високий на 200 метрів. При нїм буде стояти зьвіздарня, в якій на долинї будуть містити ся гостинниці, каварнї театр і менажерия. Доокола „ґльобу мира“ стане прибудована широка ґалерия, на якій будуть відбувати ся перегони кінські і автомобілїв. На виставі буде величезний водопад, з висоти 90 метрів, в нїм буде перепливати 400 м³ води в одній секунді. В часї виставки відбудуть ся також перегони бальонів з нагородою 100.000 долярів.

Часописи в Росиї. Після недавно оголошеної статистики находило в 1902 р. в російскій державі 872 дневників і періодичних письм в мові російскій, 131 в мові фінскій і шведскій, 101 в польскій, 56 в німецкій, 16 в литовскій, 13 в естоньскій, а по 7 в мові вірменьскій і французкій. У Финляндиї припадала одна часопись на 13.000 мешканців, в надбалтийских провінциях на 27.000, в польскім королївстві на 115.000 в Сибірі на 16.500, а в середню занятских провінциях Росиї на 880.000. — Отже виходять там часописи на великих мовах, тілько десятки міліонів наших братів Українців — не можуть добути дозволу видавати часопись на нашій мові. А то поступованє царского правительства найде ще в кращім світлї, коли згадаємо, що сего року дозволено вже й Татарам видавати свою часопись. Се все є нагляднім доказом „великої любови“ матушки Росиї до нашого народу.

Нові поклади золота. Доси продуктами Тунетанії були крім соли, салїтра, олово і живе срібло. Тепер показало ся, що в околици Каїруану і Сідібон-Саїд находять ся обильні поклади золота, а в побережу Суси і Бізерти велика скількість золотого піску. Скількість золота в рудах і піску єсть дуже значна і переходять надії інжинірів, котрі зачали там шукати золота. В цїли видобуваня золота заявило ся вже товариство анґлїйске з капіталом 6 міліонів франків.

Несподїванї насаїдки занадто реалїстичної гри. Заграничні ґазети подають таку вість з Єлисаветграду. В тім містї давала сими днями театральну виставу українська трупа Волинського. Між иньшими виставлено драму Старицького „Талант“. В четвертім акті мають грати „театр в театрі“. Часть актерів має при тім іти помежи публику в льожі на партер і ґалериї і давати звідтам ознаки свого невдоволеня, героїня має по тім мати і куртина спадати. Отже коли актори пішли межи публику і зачали там сьвистати, урядник полїцийний, котрого вислано для удержаня „порядку і спокою“ в театрі, не розуміючи, о що розходить ся, взяв сьвистанє акторів не за гру, але за „непорядок і неспокій“, кинув на ґалерию, звідки найголоснїйші ішли сьвисти і крики, вхопив там одного актора і зараз яго арештував. Актори і публика пояснили комісареви, що то лиш гра, але єму то не могло помістити ся в голові і він сказав: „На полїциї вже то розберуть, що то було“. Аж тепер настав правдивий „непорядок і неспокій“, бо публика виступила в обороні арештованого актора і домагала ся докінченя виставки. Не помогло нїчого. Волинський мусїв поїхати на полїцию і аж коли там відчитав дотичні місця з драми і виказав, що той сьвист належить до гри, актора пущено на волю і представленє могло бути докінчене. Велика часть публики, заінтересована самою драмою а опісля ще більше траґедиєю арештованого актора, пересидїла ся до 3 години в ночи в театрі, о котрій порі представленє скінчило ся.

Надтелеґрами. Рідярд Кіплїнґ написав недавно пісню п. з. „The Setter“, в якій оспівує вічний мир. Сю пісню замістив льондоньский „Times“ а одержав єї від Кіплїнґа телеґрафічною дорогою з Африки. Цїлість складає ся з 585 слів. Кошти телеґрами виносили 1500 кор., поминаючи авторский гонорар. Дальші видатки на телеґрафічну подвійну коректу перейшли квоту 2000 кор. — Однак се не є перший случай пересиланя скриптів телеґрафічно. Канадийский парламент заплатив перед кількома лїтами величезну квоту за перетелеґрафоване твору, якого ужив до полїтичних цїлий. Памятна також і забавна а дорога пригода репортера „New-York-Heralda“, якого вислано до водопаду Ніаґари. Мав там бути кн. Валїї, запрошений Бльондіном, котрий мав переходити по линві перетягненій понад водопадом. Аби наперед заняти телеґрафічну лїнію, репортер висилав безнастанно безвартісні депеші, а тимчасом книги як не було так нема. Кожда мінута коштувала по кілька долярів. Вкінци репортер попав в розпуку і запитав редакцию, що має робити. На се одержав відповідь: „Телеґрафуйте першу книгу Мойсея“. По першій книзї слїдувала друга книга Мойсея, аж по чотирох годинах прибув кн. Валїї. Ті чотири годинї телеґрафу коштували редакцию кільканацять тисячів долярів. Скорі інформациї телеґрафічні приносять дивольоациї неоцїнені прислуги. Так приміром в 1884 р. в часї розправи над огнистевою квестиєю в анґлїйскім парламентї побідила опозиция наслїдком відчитаня, по промові Ґлядстона, промови Юлїя Фери, виголошеної рівночасно в Ґлядстоном в Парижи.

Міжнародне бюро всесьвітного Союза почтового, маюче свій осїдок в Берні швайцарскім, оголосило недавно перегляд устрою почт в поодиноких державах в сьвітї. Дотичні цифри видають сьвітло на степень культурности держав. Замітні отсї рубрики згаданого перегляду: число заведень почтових, число скринок почтових і число персоналу почтового. Що-до числа заведень почтових, то перше місце займають Сполучені держави півн. Америки, бо мають їх 78.000, відтак: Німеччина 45.623, Велика Британія 22.400, Британські Індиї 13.600, Франция 11.000, Італія 8.000, Австрия 7.600, Россия 6.200, Угорщина 5000, Япан 4.500, Швайцария 3.700, Швеция 3.300, Іспанія 3.000, Болгария 2000 і т. д. Скринок почтових найбільше має Німеччина, бо 123.008, за нею йдуть: Сполучені Держави 118.000, Франция 67.000, Велика Британія 57.000, Япан 48.000, Брит. Індиї 47.000, Австрия 28.000, Італія 22.000, Росия 20.000, Іспанія 12.000 і т. д. Рівнож що-до числа персоналу почтового перше місце займає Німеччина, бо має єго 233.176, дальше йдуть Сполучені Держави 226.825, Вел. Британія 179.000, Франция 77.000, Брит. Індиї і Россия по 57.000, Япан 56.000, Австрия 46.000, Італія 38.000 і т. д. Переглядаючи сей перегляд, кождому мусить впасти в око: вперед усего страшна приосталість Росиї, а величезний поступ Німеччини і Японії.

Рідкий ювилей. Незвичайно рідкий і одинокий в своїм роді ювилей обходила в Моравскім Шільхберґу 96-лїтна незамужна служниця Анна Шембера з Германич, повіта Ліндеерон. Она служить вже через 80 лїт вірно і щиро в родині якихсь Кенїґів. Старенька служниця ще зовсїм здорова на души і тїлї і не чує ще тягару старости. Она вікоди не хорувала і памятає всїлякі події з найдавнїйших часів. Матїр єї теперішного господаря пані Роза Кенїґ має 73 лїт, а єї сина Франца, котрому тепер 55 лїт, носила она маленьким на руках. Коли в маю р. 1889 в Шільхберґу вибух огонь, що знищив 36 хат і 18 стоділ, згоріло також і обіле єї господаря а з ним і невеличкі єїощадности. Але вірна служниця не радила о своє майно, а ратувала дитину свого господаря, котрій було тоді місяців; небезпечність була вже дуже велика, бо коли она втїкала з дитиною з горіючого будинку, то вже займала ся була на нїй хустка на голові. Нинї тота дитина є учеником четвертої класи ґімназияльної. — Старушка чує і виллїть ще дуже добре і може писати та читати без очиць. А тим вже найбільше відзначила ся, що нїколи в житю не просила о нї що, анї не жадала для себе нїякого права.

Подорож під льокомотивою. На яві небезпечности наражають ся люди, аби лише не видати марного гроша (а може єго не мають?), сьвідчить отся подія. На зелїзничій стациї Тапс над Балтийским морем вкрив машинїст якогось чоловіка, як він під машиною їхав до Петербурга. Сей незвичайний подорожник заявив при слїдстві, що він в такий спосіб переїхав здовж і в поперек цїлу Росию і був навіть в Томску на Сибірі. Тепер намірав доїхати до Петербурга, а звідтам вибрати ся до Китаю. Він сам дивував ся, що хотяй вже цїлий рік подорожує в той спосіб, то ще доси нїхто не вкрав єго в „купе“ під льокомотивою.

Телеґрами „Буковини“.

Відень, 6. червня. (Запорушеня протиугорскі в Хорвациї) Бан Хорвациї Куен Гедерварі був вчера у цїсаря на послуханю, почім конферував з міністрами Каллаєм і Сехеніом. Вечером від'їхав через Будапешт до Загреба. — Безпосередно перед появленєм вчерашного числа „Обзору“ військо окружило друкарню дневника. Число сконфіскувано і увязнено двох співробітників письма. — В Ґрабинку увязнено пароха і сотрудника за „підбурюванє людности“.

Відень, 6. червня. На передвчерашнім засїданю угодової комісиї забрав голос над § 21 угоди „оборот худобою“ президент кабінету д-р Кербер і в довшій промові підносив, що правительство боронило з притиском інтересів австрийских в нарадах з Угорщиною в справі худоби.

Париж, 6. червня. Потверджує ся вістка, що президент Льобе поїде 6. липня до Анґлії, де забавить 3 дни.

Галїфакс, 5. червня. В Новім Теруншіку і Новій Шкоциї палять ся великаньскі обширі лїсів. Наколи не впаде дощ, шкода буде дуже велика.

Скопліє, 6. червня. Коло місцевости Сміляя войско турецке розбило решту болгарских ворохобників. Погибло пять осіб.

Належитість за Оголошеня за один раз:

Ціла сторона коштує 30 К. — Одна трета сторони через цілу ширину 10 К. — Пів сторони 15 К. — Чверть сторони 7 К. 50 с. — Одна осьма сторони 3 К. 75 с — Одна шістьнацята сторони 1 К. 88 с. — **Дрібні оголошеня** (в тиальтковій ширині стрічок) по 4 сотики за верш. — При більшеразових уміщеняхъ опускаєть ся их ціні процент після скількости уміщеня.

Склад товарів Б. Бальтінестра молод.

Чернівці, улиця Головна-Енценберга ч. 3.

Склад ц. к. упривілейованої фабрики товарів з альпаки і хіньского срібла В. Бахмана і Сп. у Відни.

Поручає на літо наймоднійші артикули в найбільшім виборі.

Парасолі	наймоднійші шовкові фарбовані по дивочі, пішевкові фарбовані і тонні, гладкі білі, Entout Cas чорні: для дівчат і дітий з мережкою і доцеві для пань і панів.
КАПЕЛЮХИ соломні і фільцові **шапки.**	**Самостійна продаж** з ц. к. надвірних фабрик J. Heinr. Ita у Відни, Josef Richter & Schur в Ґрацу Borsalino Gius & Fto, Giovanni Panizza і R. Cappain в Італії, як також з иньших визначнійших фабрик тукрвевих і заграничних. — Для дам шпортові анґлійскі капелюхи: для панів і хлопців наймоднійші соломові і фільцові до виходу і на що день. Фільцові чорні і в иньших фарбах, мягкі і тверді, на літо легонькі (35 ґрамів) в ріжних цінах. Шапки для пань, панів і дітий.
Обув для дам панів і дітий.	**Самостійна продаж** з найвизначнійшої фабрики черевиків Антона Чанека у Відни (Chevreux Schuh-Fabrik), і з иньших фабрик. Черевики з чорнової, брунатної, жовтої, сивої шкіри як також з ляксеру до шнурованя і на ґузички пів черевики Laven тенніс; систему Др. Лямана і ин. Кнайпа — Черевики до ґімнастики і. т. д.
Експозіта	в мужеских кравецтвах найлїпшої анґлійскої сорти, в білю ріжнородної сорти як: з зефіру, піки, батисту, шифону і. т. д. — Всякі прибори для наколїсників; Кафтанини до колеса, панчохи, сорочки сїтові і. т. д. Рукавички Glacé, Chair, шовкові для пань, панів і дітий. Дамски поясні, шнурівки, запинки Lergnon, ґудзики до манштетів, всяка біжутерия і товари з бронзу.
Всякі артикули до подорожи.	Ріжні куфри, валізи. Пледи, ременї, футерали до парасолїв, мешки на харч, мопонки, воци, подушки пуделка на капелюхи і. т. д. (ріжна сорта).

Замовленя з провінциї виготовляють ся сейчас. (—)

Перша бужоницька

спеціяльна робітня обуви і ортопедичне заведенє

ІВАНА ДІКА

абсольвента майстерского курсу ц. к. технольоґічного ремесляного музея у Відни, і направляючого судового шкатула

поручає

ВЕЛИКИЙ СКЛАД ОБУВИ

найновійшого крою для пань, панів і дітий.

Замовленя виготовляють ся сейчас з заграничних шкір.

При замовленях з провінциї пожадано, аби прилагати м'ушитий черевик на міру.

Чернівці

ул. Руска 11. а Філїя ул. Ратушева 17. (під „золотою Грушкою").

7 (—)

На всякий десятик вос дью єдну косу і камінь безплатно, то єсть даром.

Довгота в центиметрах	65	70	75	80	85	90	95	100
за єдну штуку з каменем кор.	2·10	2·20	2·30	2·40	2·50	2·60	2·65	2·70
на 5-клґр. посклку їде штук	16	15	14	13	13	13	12	12

Карпатські срібно-сталеві коси жнуть тонше як шпірок, легше як перо полетко, кетре тне як бритва найтвердшу (вежику), то єсть ґрому траву і збіже; що тілько попаде під ніж, перетинає за одним замахом; на стіну тілько незначно зужинають ся і новольну роботу хлїбороба на подвійну зекну роблять. Приятна, лекка робота на поля справдяк радість вежкому хлїборобови, тому всякий хоче тілько карпатскими срібносталевими косами.

Серпи опубрені з анґлійскої сталї дуже добре жнуть збіже і легко перетинають, так, що не чути в руках. Поручаю Вам, мані Сестра, хто замовить 20 штук серпів, дістане 2 даром.

Цїна за єдну штуку 30 кр. то є 60 сот.

На всякі замовленя треба прислати 2 корони задатку, без задатку не висилаєсь нікому. На жадане кінець даром і оплачено, просить запамятати нашу адресу.

12 (3—5)

З поважанєм

Александер Копач,

Струтин вижний, п. п. **Долина** коло Стрия.

Рік заснованя 1892.

Товариство взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕР"

Львів, Ринок ч. 10 (дім „Просьвіти".)

одиноке руске товариство асекуранийне,

Обезпечує будинки, движимости, збіже і пашу против шкід огневих, побирає умірковану оплату премій, а чистий зиск т. є. надвишку з оплат розділює межи членів яко звороти; в послїдних трех лїтах виносив зворот 8%.

Виплачує шкоди дуже скоро а о цїнку шкід переводить разом.

ДНІСТЕР з делеґатом і місцевими членами. За 10 лїт виплатив 6,064 відшкодовань в сумі 3,187,258 кор.

ДНІСТРА полїси приймають при пожичках Банк краєвий і каси ощадности. Посередничить при обезпеченях на житє в краківскім Товаристві,

ДНІСТЕР відступає часть провізиї з таких обезпечень на рускі добродійні цїли; даного на житє треба обезпечати ся тілько через „Дністер",

ДНІСТРА фонди виносять з кінцем 1902 р: 838,364 кор. і всї уміщені в цїнних паперах пупілярних.

ДНІСТЕР удїлює аґенциї селянам особливо там, де еще не роблять дотеперішні аґенти.

ДНІСТРА аґенти заробили вже 432 тисячів корон провізиї

І. Ґет, механик

Чернівці, улиця Панська ч. 26

виконує

всякі інсталяциї і репарациї телеґрафів, телефонів, **громозводів, електричного сьвітла.**

Репаратури машин до шитя і писаня, як також лїкарских і фізикальних інструментів.

Репаратури, нікльоване і емайльоване бісиклів і. т. д.

Всї репаратури як і роботи, що входять до сього фаху, виконує скоро і дуже старанно.

9 (3—10)

Замовленя з провінциї виконують ся як найскорше.

Важне для Вп. відпродавців. (0—0)

Папірня тов. „Рускої Бесїди" в Чернівцях,

ул. Петровича ч. 2

звертає отсим увагу Вп. Панів Торговельників, особливо по селах, аби гуртом закупонували не де инде але в нашій папірни

всякі прибори шкільні,

а іменно:

зошити, оловцї, пера, стирки, (радирки), чорнило, крейду, папір, губки, таблички, лїнії і проч.

Все те дістануть у нас по фабричній цїнї і зможуть на тім красший дохід маги. Всї ті артикули суть далеко лїпші як в иньших склепах.

Видає товариство **„Руска Рада"** в Чернівцях. За редакцию відповідає Іван Захарко.

З друкарнї товариства „Рускої Ради" в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

Ч. 63. Чернівцї, середа дня 28. мая (10. червня) 1903 р. Рочник XIX.

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ
що середи, пятницї і недїлї,
з тижневим додатком
„РУСКА РАДА“.
Редакция адмінїстр. і експедиция
при улици Петровича ч. 2.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застережене. — Рекламациї неопечатані вільні від оплати почтової.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“
разом з „Рускою Радою“:
на цїлий рік . . . . . 20 К. — с.
„ пів року . . . . . 10 „ — „
„ чверть року . . . . 5 „ — „
„ місяць . . . . . 1 „ 70 „
Поодиноке число „Буковини“ 16 сотиків.
Передплата і належитість за інсерати платні в Чернівцях.

Вісти з цїлого сьвіта.

— *До ситуациї.* Поголоски о уступленю мінїстра торговлї Кали, котрий мав би обняти посаду амбасадора Австро-Угорщини в Царгородї на місце бр. Калїса утримують ся дальше, однако з тим додатком, що др. Кербер наміряє при тій нагодї зреконструовувати кабінет а то тим робом, що віддав би теку справедливости Пантучкови і покликав би до кабінету іще двох Нїмцїв, одного яко мінїстра торговлї а другого яко мінїстра-родимця. Поголоски ті до тої хвилї не справдились і задля того належить їх приняти з резервою.

— *Краєві сойми.* N. Fr. Presse пише, що вість Gazet-и Nar. про реченець скликаня галицкого сойму є передчасна. — Що-до скликаня моравского сойму на два днї перед кінцем сего місяця ведуть ся переговори з правительством, а то з уваги, що на Моравї з кінцем сего місяця кінчить ся буджетова провізория.

— *Північна зелїзниця.* Держава не затвердила підвисшеня товарової тарифи, намїреної північною зелїзницею; а з сего пішов спір між зелїзницею а державою, котрий буде полагоджений мировим судом. — На онодїшних загальних зборах акціонарів північної зелїзницї відповів презес Паллявічіні на запитане одного з акціонарів, що справи удержавненя зелїзницї правительство ще не порушило. Тимчасом пражска Politik доносить про поголоску з парляментарних кругів, мов то між правительством а польским колом станула угода, що північна зелїзниця буде удержавнена, коли не в р. 1905, то у всякім разї найдальше від 1. сїчня 1906.

— *О італїйский унїверситет.* Правит. заборонило в Римі заповіджені студентами збори. В краю повторили ся по містах демонстрациї проти Австриї. В Неаполи професори унїверситету оголосили протест проти поведеня полїциї з студентами. В Феварі підчас театральної вистави знищено австрийску хоругов. До Вероны прибуло 90 студентів з Монахова. Зразу місцеві студенти гадали, що то гості з Австриї, та почали демонструвати; але справа вияснила ся, а потім настала взаїмна дружба. Всїх австрийско-угорских конзулятів в Італїї стереже войско. — В Римі за містом відбули ся збори, на котрих вибрано комісию, накладаючи на ню обовязок, щоби скликувала нїча всїх полїтичних сторонництв для протестів проти подій в інсбруцкім унїверситетї та проти поведеня власного правительства.

— *Хорватскі розрухи.* Австро-угорский амбасадор передав кардиналови Рамполлю ноту угорского правительства, в котрій причину хорватских розрухів приписує ся агітациї хорватского духовеньства і просить ся папу о здержане єго від тої агітациї. З тої причини папа візвав до себе загребского архиепископа Почиловича, а сей на авдиенциї рішучо відпер зроблений духовеньству докір.

— *Мароко.* Мароканьскі повстанцї напали на ґубернатора Альжиру Жунарта, коли він з ґенералами і шеїком удавав ся на границю краю. Стріли повстанцїв зранили кілька осіб з окруженя ґубернатора; він сам вийшов цїло. Наспіла вість з Марока, що племена берберийскі задить ся до війни з Французами.

Вигляди правлїня при помочи § 14.

З кінцем червня кінчить ся в Австриї буджетова провізория, а коли не має надії, аби палата посольска дефінітивно полагодила буджет перед упливом того речення, правительство виступило з проектом устави о дальшій провізориї.

Однако Чехи невдоволені з правлїня др. Кербера і почуваючи ся покривдженими в своїх народних постулятах, рішили іще раз сформулувати свої желаня і яко ультиматум предложити кабінетови, в случаю однако невиконаня тих жадань грозять обструкциєю і заповідають, що до ухваленя дальшої провізориї не допустять.

В такім случаю побір податків в другім півроцу і загалом фінансова адмінїстрация була би мислимою тільки в дорозї розпорядку цїсарского ізза того, що розпорядок такий може бути виданий на основі § 14-го єдино в случаю неможливости скликаня ради державної, отже в часї, коли рада державна не радить, правительство мусїло би раду державну відрочити, наколи би з § 14 хотїло зробити ужиток. Таке відрочене ради державної ради приміненя § 14 протилить ся вправдї конституциї і самому § 14, бо навіть др. Кербер не таїть свого погляду, що подібний процес є властиво знасилуванем основних законів, але в тій неясній ситуациї парляментарній добачає се за єдиний вихід, аби вратувати бодай позори конституционалїзму. Природна річ, що тим дало би ся тільки відрочити остаточну крізу парляментарну, а за той час др. Кербер мусїв би постарати ся о приголомшане чеської обструкциї.

Прірва в нарадах ради державної могла би вийти на хосен автономії країв, коли би з неї скористано і скликано краєві сойми.

Протиавстрийскі демонстрациї в Італїї.

Антіавстрийскі демонстрациї в Італїї, що тревають уже від кількох днїв, перемінили ся в справдїшну бурю антіавстрийского движеня, що захопило всї більші місцевости Італїї. Всюди відбувають ся бурливі збори і демонстрациї, приходить до кровавих нераз бійок з полїциєю, в кількох містах замкнено театри і унїверситети, а преса переважно підсичує антіавстрийский рух.

Так відбули ся онодї великі збори і демонстрациї в Пізї, Ґенуї, Неаполю, Мессінї, Палермі, Вероні, Туринї, Катанїї, Бажі і т. д. В мітінґу в Пізї взяло участь кілька тисяч люда: студентів, інтелїґенциї, робітників і т. д. Антіавстрийскі промови, виголошені на тих зборах двома адвокатами і одним студентом, стрінули ся з грімким оплесом. В Ґенуї пробував социялїстичний посол, проф. Ферріі, промовляти против підвисшеня видатків на армію, однак єго заглушено — знак, що антіавстрийский рух зачинає вироджувати навіть бажане війни з Австриєю. В Мессінї і Неаполю, де в часї демонстрациї інтервенїювала полїция і виступило війско, порубано дуже богато осіб, а одного робітника застрілено. Наслїдком того відбули ся нові демонстрациї против полїциї і австрийского конзулату. Товпу, що хотїла продерти ся під австрийский конзулат в Неаполю, безсаліери не допустили, при чім знов ранено кількох людий. В Мессінї арештовано чимало демонстрантів. Товпи від проводом студентів рушили перед полїцию, домагаючи ся рішучо упільненя арештованих. Прийшло до бійки з полїциєю. Богато людий з обох боків ранено. Се роздратувало демонстрантів тим більше, тож потягли під австрийский конзулат. Війско заступило їм дорогу і відперло демонстрантів назад. Театр в Мессінї замкнено. — В Катанїї демонстрували тисячі перед австрийским конзулятом. Війско розігнало товпу, але небавом вона зібрала ся наново. Прийшло до кровавої борби з оружною силою. Богато осіб ранено. Студентам видерто трибарвний стяг ірреденти. Але вони відбили єго назад і серед оглушаючих криків: „abasso Austria!“ (долї з Австриєю!) затягнули єї на маґістрат. Театри „Сан Джіорджі“ і „Прінчіпе ді Наполї“ замкнено. — В Туринї прийшло до бурливих манїфестаций в місцім театрі в часї представленя штуки „Romanticismo“, котрої тема взята з часів італїйскої борби за свободу. Всякі алюзиї против Австриї оплескувано демонстративно а в перервах відспівано національний гимн і роздавали ся оклики „abasso Austria!“

В Вероні відбули ся знов великі манїфестациї задля приїзду товариства італїйских циклїстів з австрийского Трентіна. На Ґарібальдовім мостї ждали на циклїстів товпи народу з депутациями паніталіїйского товариства „Данте Алїґієрі“. Над'їзджаючих повитано оплесками „evviva Trentino“ а голова згаданої депутациї виголосив горячу промову. Прикрашеними улицями поведено приїзних до міста. Товпи стрічали їх окликами „evviva Trentino! abasso Austria!“ В ратуши відбув ся для Трентинців банкет. В часї дальших демонстрациї прийшло до борби з полїциєю і бересальєрами. Богато осіб поранено і арештовано, між ними трех Трентинців.

В самім Римі демонстрациї також не утихомиряють ся. Унїверситет замкнено, так само й національний театр. Виставу штуки „Вірда“ (L' Aiglon), при якій повтаряли ся демонстрациї, заборонено в цїлій Італїї.

З поступованя правительства супротив демонстраций можна запважати, що воно і раде демонстрациям та не бажало би їх перепинити, але з другого боку, чуючи неприготованість Італїї на випадок поважного конфлїкту з Австриєю, старає ся здержати антіавстрийский рух в певних межах. Сей настрій рішаючих кругів в Італїї знаменито ілюструє дневник „Capitale“, стоячий близько правительственних сфер. Він і хвалить патріотичне обурене молодїжи та суспільности, а при тім і дає певні остороги. „Патріотичні демонстрациї молодїжи — пише Capitale — сьвідчать, що в разї національної війни молодїж двинула би ся під воєнні прапори. Однак така війна вимагає приготовлень. Молодїж повинна тямити, які небезпеченьства грозять народови, що без приготовленя пускає ся на війну“. В такім меньше-більше тонї пише Capitale і дальше, а кінчає статю рішучою заявою італїйских прав на Трентіно.

Задля всїх тих подій готовить ся дискусия і в італїйскім парляментї, бо одна часть послів думає поставити до правительства запит, задля чого полїция виступає против демонстраций.

Вкінци годить ся додати, що донесеня віденьских дневників наче би італїйский амбасадор у Відни, ґр. Ніґра, був у ґр. Голуховского з випрандуванем свого правительства задля антіавстрийских манїфестаций — показує ся видумкою услужної преси мінїстра справ заграничних, що хотїв би тепер полатати якось свою роботу. Італїя не спішить ся нарепрошувати австрийского „союзника“.

НОВИНКИ.

Особисті вісти. Пр. унів. др. Смаль-Стоцкий і Н. Василько вернули тут з Відня. — Краєвий маршалок Лукуя відїхав до Відня. Управу краєвого Видїлу обняв барон Мустаца.

Іспита приватистів при І. державній ґімназиї відбудуть ся 1. і 2. липня б. р. а то 1. липня письменні, а 2. липня устні. Приватисти мають ставити ся дня 30. червня б. р. між 11. а 12. год. в канцеляриї дирекциї ґімназияльної з посьвідченем заплати оплати шкільної і зложеня іспитової таксы в сумі 24 кор. Приватисти, що задля недуги не могли би ставити ся до іспиту перед 1. липнем, мають виказати ся сьвідоцтвом лїкарским; в противнім разї буде ся їх вважати яко таких, що відступили від іспиту.

Страйк помічників пекарских. В суботу передполудним князь Гогенльоге приймав на послуханю відпоручників страйкуючих пекарских помічників. Краєвий президент, що як раз був вже поінформував ся про відносини в промислї пекарскім, подрібно обговорив поодинокі детайлї тогож і велїв предложити собі їхні жаданя і запросив на полудне того-ж дня на нараду майстрів і помічників пекарских. О 1. год. прибула також до президента депутация майстрів пекарских, що просили також о інтервенцию. На нарадї майстрів і челядників в сали засїдань в правительстві, рішено перервати страйк аж до середи в той спосіб, що помічники вернуть до роботи за таку саму плату, як передом, але при десятигодинній працї. Нинї передполуднем відбудуть ся збори пекарів, на котрих на інтервенцию кр. през. прийде до остаточної полагоди спору між страйкуючими помічниками а майстрами пекарскими.

Відкрите памятника. Передвчера відбуло ся в Дорнаватрі відкрите памятника для президента льокальних зелїзниць Цїфера. Обширнїще про се напишемо в слїдуючім числї.

Льондонські лїкарки. Після послїдної переписи практикує тепер в Льондонї 115 управнених лїкарок. В шпиталях виконують жінки послуги лїкарів і хірурґів. В Ровль Фрі Госпітель є 16 лїкарок і 70 студентов, що вчуть ся в тому іститутї. В Ню Госпітель для жінок є дві стаї лїкарки, а 33 доходить. Богато лїкарок є по иньших льондиньских шпиталях, а є вони що по сих містах: Бермінґем, Менчестер, Едінберґ, Ґлесґов, Денді, Гель, Брістоль і Оксфорд.

Жінки а наука. Вже довший час водуть ся спори над тим, чи годить ся припускати жінки до науки на унїверситетах, чи нї. Тут наведемо слова нїмецького байкаря Ґеллерта, що висловив ся про справу жіночої науки так: „Чижби не мож читати викладів молодим панночкам, як і паничам? Най менї найде хто дванайцятку живих і дотепних дївчат, аби я міг їх учити поезиї, листо-

вини, фільозофії і чужих мов. Я буду лиш о стілько педантом і о стілько молодим чоловіком, як сего будуть вимагати властивости моїх слухачів. За публичні гроші заведу я бібліотеку дівочу або ми мали що читати. Добро було би, аби мої слухачки були у віці від 15 до 30 літ. Схоче котра вийти заміж, то я буду читати єї один півріч перед слюбом виклади про любов, про то як єї удержати і т. д. Чи-ж я би в сім случаю не прислужив ся жіночому родови і чи не була би тут моя заслуга для світа більша — ніж тоді, як читаю молодим слухачам щось такого, чого вони вже завтра певно не знають?

Катастрофа на морю. З Марсилії телеграфують, що пароход „Jmalier“ з'ударив єи з пароходом „Лібав“, котрий затонув. На поміч поспішив пароход „Гозешами“, як також долях австрийского корабля „Ракочи“. „Лібав“ пішов під воду по 18 мінутах. „Гозешами“ виратував 30 осіб і видобув 8 трупів: 5 женщин, 2 мужчин і 1 дитину. „Ракочи“ видобув 21 трупів. На покладі парохода „Лібав“ находило ся около 200 подорожних; половина з них згинула. А що бюра того Тов. корабельного, до котрого „Лібав“ належав, були вчера замкнені, годи того не можна було дістати звісти подорожних. Пароход „Ракочи“ і „Гозешами“ причали на свій покład около 40 подорожних, пароход „Балькач“ 40 подорожних, і 70 мореплавців. Коли перша лодка ратункова зближала ся до корабля „Лібав“ на віддаль 10 метрів раптом пали шоги до води а відтак цілий корабель пішов на дно моря. „Ракочи“ удав ся опісля в дальшу дорогу до Генуї.

Проповідником тверезости, що сам не горіщу, є абіссиньский цісар Менелік. З Парижа доносять іменно, що Менелік заказав недавно тому дуже строго пити сажді горілки спроваджувані з Франциї і двох расів (достойників абіссиньских) вели замкнути до вязниці за то, що они мимо его заборони пили дальше цісарі. Але сам Менелік не горіщу дальше. Французі ґжати не дадають ани, ану. Може бути, що абіссиньскому монарсї засмакувала лише російска „ачішонная водка“, як французкий цісар, бо звісно що у него був свого часу в гостині возки Ачінов, котрий чей мусів мати з собою і „водку“.

Планети Венера кружить довкола сонця межи Меркуром а нашою землею. Она віддалена від сонця $14^1/_2$ міліонів миль, а від нашої землї на 6 міл. миль в долїшнім получении, се є тоді, коли находить ся на простій лінії межи сонцем а нашою землею. Венера з своїм срібно ясним блеском з легкою закрасою жовтою є окрасою звіздистого неба будьто як ранна, будьто як вечірна зоря, тому не дармо названо єї іменем одинійної богині краси. Єї обіг довкола сонця тревае близько 225 днів. Що-до сего, чи Венера обертає ся лише раз довкола своєї оси за час свого одного обороту довкола сонця, чи що 24 години, астрономи не могуть погодити ся. Причина сего лежить в тім, що Венера населена непрозачною атмосферою, хмарною, і не дає точки опору, після якої можна би слїдити єї рух довкола своєї оси. Поки астрономи не порішать сеї справи, не можна осудити, чи на Венері слїдують ніч і день на переміну, чи на одній єї півкулї панує вічне сьвітло а на другій безнастанна ніч. Величина сеї планети рівнає ся $^4/_5$ величини нашої землї. Венера уганяє для нашого ока такими самими змінами як наш місяць або Меркур, себто переходить чотири фази: нів, II. квартиру, повню і III. квартиру. Підчас нову Венера зовсїм не видно єї з нашої землї, бо осьвітлена половина єї кулї звернена до сонця, а в часї своєї повні крие ся Венера за сонцем. Вирочім сьвітить Венера ясно, а в найлїпшім случаю 15 разів яснїйше чим Arktur. В I. і III. квартирі Венера є так ясна, що можна єї оглядати голим оком навіть в день, як лише знає ся єї положенє на небосклонї. Звідки бере ся та ясність? Обчислено, що від Венери відбиває ся 76% сонїшного сьвітла. Тілько сьвітла відбиває лише сьвіжий, білий сніг. З того слїдує, що Венера повинна би бути така біла як сніг. Чи так справдї є, не знати, бо атмосфера закриває поверхню Венери. А що певнїйшим є здогадом, що сонцні лучі відбивають ся лише від атмосфери, згодно від тїл, які в атмосфері бувають. Не можна, що на Венері є атмосфера, находять астрономи явище „чорної границї“, яке замічено в часї єї переходу через кружок сонця, що трафає ся 4 рази на 243 літ. (Послїдний раз було дня 6. грудня 1882 р., а найблизший перехід Венери через кружок сонця буде 8. червня 2004 р.). Коли іменно Венера яко чорний кружок (ніч) наближує ся до сонця, то нїколи не можна замітити хвилї полірного зіткнення кружка планети з кружком сонця. Все повстає тоді т. зв. „чорна капля“, се є чорний кружок планети продовжує ся і заливає край сонця. Причиною сего явища має бути якраз густа атмосфера Венери. Задля сеї атмосфери астрономи не могли доси оглядати поверхні сеї планети, хотяй она находить ся розмірно близько від нашої землї. Они замітили на Венері місця ясні і темні плями, але без тревалої границї. Се є, здаєсь хмари, які покривають Венеру, і прірви між хмарами. Астрономи Трувельо доглянув в такім одним ясним місци на Венері вершки гір, які мали би після него бути висові на 6 миль. Инші астрономи доглянули на Венері гори висові на 14 миль і кратери, подібні до тих, які є на місяци нашої землї. Та се, видко, є лише витвори буйної уяви. Важко здаєсь, щоби по буде можна сказати щось певного про вигляд нашої найблизшої сусїди Венери, і треба було вдоволити ся тим, що Венера... грає ся перед нашими очами в атмосфері.

Осцони самодержавія в Росиї бутвіють очевидно. Доказом сего два тайні обіжники міністра Плевого до військових та адміністрацийних властий. Перший з тих обіжників звернений був до комендантів корпусів і дивізий, а через них став закомунїкований цивільним властям, начальникам повітів, міст і війтам. Обіжник дотичить військових резервістів. Нагадуючи до слїп, що „армія є нині школою для російского люду“, жадуєсь, що сї слова не відповідають правдї, бо як раз посеред військових резервістів рекрутують ся провідники і агітатори революцийного руху і хлопских заворушень, як ее пр. створено в полтавскій губернії. Отже обіжник наказує дотичним властям, щоби для кождого резервіста, який бере удїл в революцийним руху і в розрухах, закладали окремі акти і пересилали їх військовим властям. А коли би достережено, що в заворушенях бере удїл незначайно богато резервістів з одного і того самого військового відділу, належить зарядити слїдство, чи принадково відзначаєність за таку „некорисну“ прому не спадає на команданта сего виділу? — Еще цікавійший є другий обіжник, виданий з нагоди протижидівских заворушень в Бесарабії. Коли не схочемо приймити его за доказ, що російске правительство сприяє жидівским побоям і рабункам, мусимо згодити ся на се, що оно є безсильним супроти зревольтованого люду. Я довідав ся — звучить сей обіжник — що в невірній Вашій опіці губернії приготовляють ся на широкі міри заворушеня проти жидів, які винищують місцеве населенє. З огляду на загально заворушену умів, дальше супроти сего, що не було би пожадане дразнити занадто строгими средствами населенє, яке не дало захопити себе агітациї против правительства, поручаєм Ексцеленциї, щоби старав ся запобігти протижидівским розрухам лише через відповідне напімненє люду, але не уживати против него оружної сили.

Як заробляють кати на Сходї? — Кати, що виконують своє шаланте ремесло між східними народами мають із нього великі доходи. Як якого чоловіка засудять на смерть, то віддають його в руки ката, що може його повісити, де йому подобаєть ся. В дні страчення виходить кат уже о 5. год. рано „в сьвіт“ із помічниками, що несуть шибеницю із кандидатом на смерть, щоби знайти відповідно місце до страчення. На місце будь-який уличї стає цїле товариство і починає устаавляти шибеницю. Раптом являєть ся з великим пренем властитель дому, перед якого носом мають ся уставити шибеницю. З ориентальною удегдістю протестує він против безчещеня місця перед його домом. „Се дасть ся змінити“, каже кат свобідно, „потрібуєм тільки мені заплатити відшкодованє за труд, який ми мали до тепер із уставленєм шибеницї“. Він дістає значну суму „відчінного“ і цїла процесия іде дальше, але не далеко, тільки о сто кроків дальше. Весела забава зачинає ся на ново: шибеницю знову розвалюють, знову являють ся властителї дому, знову починають ся торги і кат знову витерговує відшкодованє за уставленє шибеницї. Так йде аж до вечера і як кат заробив вже досить велику суму, тоді іде цїла шибенична процесия за місто і там вішаєть на спочинок замучений связанець.

Спростоване. В 61-ім числї „Буковини“ з дня 5. н. ст. червня 1903, де була поміщена програма Тарасового концерту в Чернівцях, що відбув ся дня 9. с. м. найшла ся похибка, котру отсим простую: Яко IV-ту точку програми подано: „Франко-Січиньский:“ „Плине човен“, хор мішаний. Заявляю на сїм місци, що я нїколи не сотрішив композицию до висше згаданих (з незнаних мені) слів Ів. Франка: „Плине човен“, тож і за здачу сеї композициї не відповідаю. — З глубоким пошанованєм *Денис Січиньский.* — Від себе додамо, що програму концерту одержали ми від писаря товариства „Боян“, і не маючи найменшого права змінити програми, поміщали єї без зміни. Що сю композицию ошибочно приписано п. Січиньскому, залишив тут не хто инший, як видимо не зовсїм музикальний член і виділений тов. „Боян“ (Ред.).

НАУКА, ШТУКА, ЛІТЕРАТУРА.

Наука і Розвага. Народна бібліотека. **Новобранчик.** Поема Юрія Федьковича. Чернівцї, 1903. Видавництво української молодїжи.

Наука і Розвага. Народна бібліотека. **Евангелєська віра в старій Анґлії.** Написав Михайло Дрогоманов. Чернівцї, 1903. Видавництво української молодїжи.

„Поступ“ ч. 21. містить отсї статї: „Огнї горять!“... Олега Сатира. „Що таке поступ?“ Дра Івана Франка. Семен Палїй, народний герой. Що то є контумация і реґитуция? С. Т... Про характер, Самуїла Смайльса. Величина і добрі рази. — Адрес „Поступу“: Колонии, „Народний Дім“ (I. поверх). Річна предплата 4 кор.

Дзвінка ч. 11. Сьвята земля. В. Л. А все ізза пилочки. Цвіт. к. В борбі з царем пустинї. Історія куска хлїба. Праця і забава. Переписка редакциї.

Оповіщенє.

До п. і к. кадетової школи для піхоти у Львові будуть приняті з початком слїдуючого року шкільного 21. вересня 1903 і то на перший рік вспірянти в числї около 50; приняте до висших кляс послїдує лиш виїмково.

Условія приняти на перший рік слїдуючі:

а) австрийске або угорске горожаньство;
б) фізичне удібнене до військового вихованя;
в) він що найменше 14 літ і не переступаючий літ 17 (I. вересня в роцї приняти);
г) увічнене що найменше з достаточним поступом четырох низших кляс школи реальної або ґімназиї, при чім не знаває ся на недостаточний поступ в язиках латиньскім і грецкім.

Крім того мусять вспірянти здожити в кадетовій школї вступний іспит.

д) Зложенє оплати шкільної а то: 24 корон річно за синів офіцирів в чинній службі і на пенсиї, військових душпастирів евангелицкого, греко-катол. і греко-всхідного віроісповіданя, вдови військових урядників; 100 корон річно за синів ґажістів в резерві, цивільних урядників державних і урядників ц. і к. Двора, відтак державних слуг і слуг ц. і к. Двора, 500 корон річно за синів всїх инших горожан.

Оплату шкільну належить зложити в 2-ох ратах з гори; та оплата обіймає всї кошта за харч, одежу, науку і шкільні подручники.

е) вдоволюче обичайне поведенє;

Просьби о принятє до кадетової школи після взірця поміщеного в „Aufnahms-Bedingungen“ (услівя принятя) мають своєї вспірантів внести просто до команди кадетової школи найпізнїйше до 15. серпня (найлїпше по укінченю шкільного року в середних школах.)

Друковані потрібні услівя принятя („Aufnahms-Bedingungen“) в німецкім або в польскім або в рускім язицї можна дістати в команді кадетової школи у Львові за цїну 40 сотиків від штуки.

Кадетска школа для піхоти має 4 кляси; єдини 4-го року, що мають відповідну кваліфікацию, виходять лейтенантами офіцирів. Супротив теперішного запасу в піхоті і при стрільцях осягають потому більше можно до року степень підпоручника.

З ц. і к. *комендиї школи.*

Телеґрами „Буковини“.

Відень, 9. червня. Переправи правительства, ведені в напрямі узисканя від парляменту провізориї буджетової як також тарифи митової яко підстави трактатів торговельних, не поступили анї в кроп наперед.

Відень, 9. червня. (До ситуациї) З Будапешту доносять дневники, що през. мін. Сель задумує подати ся до димісиї. Є також правдоподібне, що для успокоєня Хорватів уступить дотеперішний бан Куен-Гедервари.

Відень, 9. червня. Півурядова Montags-Revue доносить, що брукселька міжнародна комісия цукрова оречо, що австрийска устава цукрова противить ся ухвалам конференциї брукселької.

Будапешт, 9. червня. На нинїшнім засїданю палати послів сойму угорского, по відчитаню протоколів, забрав голос пос. Угрон і жалував ся, що в протоколї — як стверджено на нинїшнім егземплярі — суть налїплені поправки. Протокол є документом публичним і повинен бути одноцїльно виставлений. Бесїдник пригадує, що хорватский егземплар угорско-хорватскої угоди мав найважнїйший уступ залїплений такою друкованою поправкою і так був предложений до найвисшої санкциї. В остатній хвили заважано се надужите, але не звернено на се уваги цїсаря.

Прага, 9. червня. Новий матадор німецкий посол Епінґер на нічу в Лімес заявив, що між Чехами а Німцями мусить прийти до порозуміня в інтересї монархії: підставою згоди може бути тільки народний подїл Чехів.

Рим, 9. червня. „Tribuna“ доносить, що італїйский король вибирає ся в відвідини до Парижа і забавить там три дни. Чи королева товаришити ме королева Олена, не є іще річою певною.

Петербург, 9. червня. Міністер просьвіти оголосив указ, силою котрого з початком нового року шкільного наука релїґії рим.-кат. ві всїх середних школах в краю надвислянськім має бути удїлювана в язицї польскім. Від року 1880 в 5 школах середних наука рим.-кат. релїґії відбувала ся в язицї російскім.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях. За редакцию відповідає Іван Захарко.
З друкарнї товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

Ч. 64. Чернівцї, пятниця дня 30. мая (12. червня) 1903 р. Рочник XIX.

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ
що середи, пятницї і недїлї,
з тижневим додатком
„РУСКА РАДА“.
Редакция адміністр. і експедиция
при улици Петровича ч. 2.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациї неопечатані вільні від оплати почтової.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“
разом з „Рускою Радою“:
на цїлий рік . . . . . 20 К. — с.
„ пів року . . . . . 10 „ — „
„ чверть року . . . . 5 „ — „
„ місяць . . . . . 1 „ 70 „
Поодиноке число „Буковини“ 16 сотиків.
Передплата і належитість за інсерати платні в Чернівцях.

З'їзд мужів довіря.

У великій салї стрілецкого товариства в Чернівцях зібрало ся у вівторок дня 9. с. м. поверх 400 мужів довіря рускої народности, скликаних руским соймовим клюбом на довірочну нараду над теперішним положенем руского народа на Буковинї.

Мимо сего, що запрошеня висзано до всїх інтелїґентів рускої народности без ріжницї партий, наші кацапи, що шукають тілько притоки до кирпиня в народній роботї, постарали ся в вишуканє всяких арґументів нестійної партости, що уневинили би їх відсутність. До сеї цїли ужили вони всїх можливих засобів; до сеї цїли ужили вони вже хиба найскрайнїйших засобів, бо нїчо більше вигадати вони не потрафлять і не мають вже нїякого морального примусу, що тримав би їх в купі.

Передусїм стало ся велике чудо, бо як раз перед з'їздом появило ся нове число „Православної Буковини“. „Православна Буковина“ виходить дуже рідко, а сим разом появила ся вона на те, щоби обкидати болотом заслуженого посла Николая Василька.

Потім на день 5. с. м. скликала „Народная Рада“ з'їзд своїх мужів довіря і на тім з'їздї ухвалено ось яку резолюцию, яку вислано до редакциї русинодної часописи Buk. Journal і до руского соймового клюбу. Ми подаємо те письмо дослїдно і друкуємо его на вічну памятку. Оно звучить: „П. Т. „Руский соймовий клюб“ въ Черновцахъ. Съѣздъ мужей довірія русско-народной партіи состоявшій ся въ Черновцахъ 26-ого мая (5. юнія), Народний совѣтъ русско-народной партіи и видѣлъ краєвого политическаго общества „Народная Рада“ въ Черновцахъ — въ виду того, что „Руский клюб соймовий“ созвалъ собраніе мужей довіря не внимая на то, что на тотъ-же день уже раньше созвано было „Народною Радою“ народное вѣче въ Каменку, что „Руский клюб соймовий“ въ цѣли созданія искуственнаго большинства пригласилъ на то собраніе всѣхъ приверженцевъ сепаратистической „украйнской“ партіи въ краѣ и всѣхъ народныхъ учителей, зависимыхъ отъ правленія „украйнской“ партіи, а не вислалъ приглашеній цѣлому сословію церковныхъ пѣвцевъ и многимъ выдающимся членамъ русско-народной партіи, что руско-народная партія въ виду соблазнительныхъ происшествій на народномъ вѣчѣ состоявшемся 2. (15.) юни 1902 а бывшемъ поприщемъ некультурныхъ партійныхъ сепаратистическихъ оргій, потеряла всякое довѣріе къ такту устроителей собраній, созываемыхъ „рускими клюбом соймовим“, въ виду того, что члени „Руского клюба соймового“ въ дѣйствительности отказуютъ ся отъ русского имени и отрицаютъ Русь, и не считаютъ ни своихъ членовъ мужами довѣрія „Руского клюба соймового“, ни не питаетъ довѣрія къ „Рускому клюбу соймовому“ — именемъ всей русско-народной партіи отказуютъ ся отъ участія въ собраніи мужей довіря, созванномъ, „Рускимъ клюбомъ соймовимъ“ и заявляютъ, что еслибы даже нѣкоторые члены русско-народной партіи, не успѣвшіе узнать о сихъ рѣшеніяхъ правленія русско-народной партіи, явились на томъ собраніи никто не имѣетъ права говорить отъ имени русско-народной партіи. Червовцы 23. мая (ст. ст.) 1903 г. Президія собранія мужей довѣрія и комітетъ „Народной Рады“.

На се писанечко, що не має жадного підпису анї печатки, треба дещо замітити, щоби відкрити всю його гидоту. Передусїм зовсїм безпрадданий закид кацапів, що руский соймовий клюб скликав всїх „приверженцевъ“ українскої партиї на те, щоби „видати искуственное большинство“ над членами кацапскої партиї. Розсудні політики, що мають троха більше олїю в голові були би зробили противно; були би пішли на збори, а як би там був їх хто обидив, або знасилував, були би проти сього запротестували в як-найострійший спосіб; евентуально опустили салю нарад. Однак в виду того, що деякі члени „Народної Ради“, не були на з'їздї, показали ся вони як раз сепаратистами, з якими нїхто не буде рахувати ся.

Що до сего, що руский соймовий клюб не просив „цѣлого сословія церковныхъ пѣвцевъ“, то і ся справа зовсїм ясна. Не розуміє єї хиба „правленіе“ москвофільскої партиї. До церковних півців умисно не вислано запросин. Запрашаючі прийшли до переконаня, що лїпше не втягати церковних півців до борби проти своїх наставників, якими є в переважній части сьвященики румуньскої народности, бо се може вийти на шкоду церковних півців.

Письмо пускаєть ся на крайну безличність і закидає соймовому клюбови, що його члени „въ дѣйствительности отказуютъ ся отъ русского имени и отрицаютъ Русь“. Правда! всї наші посли, що творять соймовий клюб „отрицаютъ ся“ руської (російскої) народности, бо вони не є ренеґатами-Москалями. Але на тій підставі, що хтось не є ренеґатом, закидати йому як раз брак підлоти і називати його сепаратистом, се вже переходить і границї безличности! Руский народ називає власне кацапів сепаратистами, бо вони відлучили ся від своєї народности і не домагають ся всяких прав для московскої народности, якої з виїмкою одиниць, нема в австрийскій державі і московска народність в Австриї не має нїяких прав. Річ ясна як сонце, хто тут сепаратистом. Руский клюб висилає запрошеня цїлій рускій інтелїґенциї без ріжницї партий. Часть членів „Народної Ради“ без достаточного оправданя не приходить на збори. Отже тота відсутна часть є сепаратистами-Москалями.

Зрештою треба дещо згадати і про спосіб, в який висше згадану резолюцию змайоризовано на з'їздї мужів довіря дня 5. червня с. р. Єї змайоризовано при помочи повномочій, певно не леґалїзованих у нотаря. Між присутними на з'їздї дня 5. червня „Народної Ради“, котрих було всего на всего ш і с н а д ц я т ь душ, не було більшости за сею ухвалою.

Мимо всїх висше наведених заходів, таки поважнїйша часть членів „Народної Ради“ явила ся на

І. Карбулицький.

Іспаньский катихизис*).

Іспанія, той славний край своєю інквизициєю і своїм могамеданьским католицизмом, той край, у котрім більше монастирів нїж шкіл народних, має також свої природні границї, котрі спиняють вольнодумнїйшій европейскій культурі вхід до держави. Самий нарід, — чи простолюдин, чи інтелїґент, держить ся дуже точно всїх єзуїтских правил, а помимо того о якійсь моральности Іспаньців і бесїди не може бути. Самі вони не вірять в того Бога, що церква приписує, в жадній мові нема тілько богохульств як власне в іспаньскій, але поверховно-формально тота єзуїтска релїґійність переходить всїлякі границї можливости, — вона доходить до дитячого суєвіря. В такім то дусї виховує ся іспаньска молодїж: в дусї не релїґійно-моральнім, але в дусї єзуїтскім — під покривалом християньскої віри. А що така система нарід лише деморалїзує і заводить в дуже глупі і безрозумні умові катакомби то треба прочитати кілька листків іспаньского катихизиса, щоби переконати ся о сїм твердженю.

При кінци XVI. столїтя видали єзуїтові патри Єроніно Ріпальда і Гаспар Астете по одному катихизису. Є се найстарші того рода книжки, що істнують у іспаньскій мові. Перед кількома роками патер Анджел де Арбос їх переробив; дещо доповнив і зробив із них один катихизис, що сучасно, в самій Іспанії і іспаньскій Америці найбільше розповсюджений. Той катихизис апробований владикою мадридским і припоручений, „яко знаменита книжка до науки для дїтий“. Перед нами є шесте видане із року 1899., що друковане було в 100.000 примірниках.

На 18-ій стороні, в уступі про походженє чоловічества, ось що вповідає ся дїтям:

В череві непорочної Марії сотворив сьвятий дух тїло хлопчика, втронув в его тїло преплахотну душу; в тім моментї сполучив ся Син Божий із тим тїлом і тою душею і став ся не переставаючи бути Богом, чоловіком із тїлом.

— Яке то було проджене Христа?

— Чудесне, наче сонячний луч, що проходить через шкло і не ломить его і не плямить его.

— Чи его матїр лишила ся і на далї непорочною?

— Так, перед породом, підчас породу і також після породу була вона ще непорочною.

— Чи не був сьв. Йосиф батьком Ісуса?

— Нї, кровію нї, хоча він і видавав ся за батька, і жиди его за батька уважали.

Ми йдемо далї!

— Що учить нас церква дїтячо сьвітского наповаия папи?

— Що воно конечно потрібне, коли приглянемо ся цїлому сьвітови, для виконаня душевної сили. (?!)

— Що дальше?

— Що то був богоображаючий рабунок, відбирати Папі церковну державу*).

— Що ще дальше?

— Що ті, котрі брали удїл у тім рабуньку стоять у проклятю церкви і їх очікує пекло.

На стороні 39. є „поученія“ про гріх проти непорочности і як заховувати мають ся замужні люди.

До 5-ти церковних заповідий належить ще й така, що сьвященикам (!) треба давати тілько гроший, кілько лише хто може, бо церква (?) без богацтва не мала би між народом жадного значіня. (??)

— Чи лише ми католики платимо сьвященикам?

— Нї, протестантскі і безвірні (поганьскі) сьвященики богато лїпше плачені — а багато меньше працюють, ніж наші.

— Що то є за гріх, коли хтось не заплатить сьвященикови?

— То є гріх безбожности, що богато тяжший, як би хтось не заплатив лїкареви або адвокатови належитість.

— А що то є за гріх, брехати, що перші того не належить ся?

— Гріх проти віри, котра є лише власна видам і єретикам, що свою віру поважають — а нашу зневажають.

Із иньших заповідий довідуємось:

— Своїх дїтий не сьмієш посилати до державних шкіл, де не вчать катихизису.

— Не сьмієш також жидівского лїкаря о пораду просити, анї жидови служити.

На стороні 74-ій читаємо:

— Скажіть дїти, чи вільність, братерство і рівноправність противлять ся християньскій вірі?

— На певно так, бо сего хотять лише противники церкви.

— За чим прикладом слїдять ті, що кричать Vivat на вільність?

— За приміром Люцифера, що перший підняв фану вольности. Бог порівнує їх у сьв. письмі із — бестиями.

— На чім полягає братерство безбожників?

— На любови до людий, почім вона зве ся філянтропія.

— Чи та філянтропія добра?

— Нї, бо вона є самолюбством і переходить у тїлесну любов.

— Хто є батьком філянтропиї?

— Чорт. Богато приклонників філянтропиї поклоняють ся чортови, а се є страшенним гріхом.

— Завдячує людність богато перші?

— Церква дала всїм нациям із релїґією правдиву цивілїзацию і тому мають нациї лише перші все завдячити.

— Чи є то тиранством, коли церква карає єретиків? (Значить мучить і палить.)

---

*) Виїмки із статї: „Kultur und Religion in Spanien“, котру написав др. Юліо Броужа (Мадрид) для віденьскої часописи „Die Zeit“. (ч. 290).

*) Kirchenstaat.

з'їзд мужів довірія, скликаний руским соймовим клюбом.

Тепер перейдім до справоздання із обрад того з'їзду.

(Далї буде).

Відки йде ґерманїзаторска аґітация.

„Czernowitzer Tagblatt“ подав у недїлїшнім числї вістку, що буковиньска правна рада шкільна ухвалила в пятницю завести приготовляючий курс, який засновано при сучавскій ґімназиї, бо до сего курсу записало ся на першім термінї лише двох учеників, а на другім вже тільки один.

Сей факт визвекує „Cz. T.“ до ґерманїзаторскої аґітациї проти волоских і руских шкіл середних, ставляючи его за доказ, що волоский і руский нарід не хоче волоских чи там руских шкіл. „Cz. T.“ пророкує, що се, що стало ся в Сучаві, наступить і в Кіцмани, що й там не стане рускій ґімназиї учеників.

„Bukr. Post“ подала у вівторок донись одного Волоха, в котрій обвинено справу сучавскої приготовляючої класи, як слїд, а то що Волохи, як се ми й писали ще тогід, умисно збойкотували ту клясу тому, що вона своїм устроєм мала бути средством до ґерманїзациї волоских учеників, котрі опісля мали вступати вже не до волоских паралельок а до нїмецких, через що відтак ґерманїзатори хотїли підкопати волоскі паралельки, щоби їх знесено або що найменьше перестроєно на зад нїмецко-волоских, які є в Чернівцях. Отже упадок приготовляючої класи до ґімназиї в Сучаві не є знаком неохоти волоских селян до волоских шкіл а сьвідомий протест Волохів проти ґерманїзаторскої тенденциї сеї класи, що має головно на метї науку нїмецкої мови, отже вимірена як раз проти волоских шкіл середних. Боронячи свої чисто волоскі паралельки перед утраквізацією а властиво перед ґерманїзацією, Волохи убили приготовляючу клясу і дали тим доказ прямо противний виводам „Cz. Tagblatt-у“, що хотять власне волоских а не нїмецких шкіл середних; збаламовані тут ґерманїзатори а не Волохи. Але як бачимо з „Cz. Tagblatt-у“, у наших ґерманїзаторів груба шкіра, вони не тільки перевертають справу горі ногами, але ще й новими видумками туманити хотять, бо хоч до приготовляючої класи при нїмецко-рускій ґімназиї в Чернівцях записало ся в сїм році шкільнім понад приписане число, то „Cz. T.“ пророкує, що руска ґімназия в Кіцмани буде порожна а те тому, що ґерманїзаторска приготовляюча класа в Сучаві упала!

Оттак то новинї ґерманїзатори проти культурного поступу Русинів і Волохів на Буковинї.

Засновуючи приготовляючі класи при букон. ґімназиях обмежують число учеників до 50, аби не дай Боже не увійшло до ґімназиї за богато Русинів. Приниссї роблять всїлякі перешкоди, як ми се тогід виказали, аби не було і тих 50 учеників. Відтак нагонять і з них по кількох недїлях кілько могу задля одної недостаточної ноти з нїмецкої мови, якої дїти лише що мають учити ся. Все то дїє ся, аби число руских учеників зменьшити до крайности. З другого боку ставляють всякий можливий опір заснованю руских середних шкіл, а коли Русини не попускають, то заводять на остаток такі дивогадні паралельки і приготовляючі класи як руско-нїмецкі а властиво ґерманїзаторскі при II. ґімназиї в Чернівцях, та хоч і вони переповнені, то ґерманїзатори горлають, що Русинам не треба ґімназий. А тепер коли помимо всяких интриґ Бурґгньона, Тумлїрка і Сведла заходом руских послів має стати в Кіцмани мабуть така сама як в Чернівцях утраквістична, бо руско-нїмецка, а властиво ґерманїзаторска ґімназия, интриґує „Cz. T.“ проти неї тим, що то буде руска і буде стояти порожна, як сучавска приготовляюча класа ґерманїзаторска. Посуджуючи Русинів, що вони не хотять рускої ґімназиї, ґерманїзатори розпинуали завзяту аґітацию через урядників політичних в Кіцмани, щоби громада жадала нїмецкої ґімназиї, та сама громада, що самому цїсареви вручала петицию о руску ґімназию. Відки йде почин до сої аґітациї, знати не тільки із звісного „oho!“, що знайшло ся на сїй петициї, але ще лїпше видно се із того факту, що ухвала краєвої ради шкільної про замкнене сучавскої класи, яка запала в пятницю була вже на другу днину тенденцийно оброблена яко вступна стаття в „Czernow. Tagblatt-і“ проти Волохів і Русинів. Хто інспірував сю статю, не трудно вгадати, се єдино справка годовного ґерманїзатора, що засїдає в сїй радї. Звертаємо на се увагу президента краю, щоби знав з якими людьми має до дїла і в яких безпартийних руках спочиває справа культурного розвою руского і волоского народу на Буковинї.

Руско-румуньский спір посїданя.

(Далї).

Румунїзатори є отже партиєю непримиримих. Їх змаганєм є, витиснути на Буковинї характер румуньского краю що до национальних відносин, тому ся партия по можности опирать ся признаню єгзистенциї Русинів в тім краю. В тім переконаню правительство як не утверджувало від окупациї аж до тепер, то принаймнї того переконана не проступало, бо румунїзаторам від давна на тім залежало остерегчи рішаючі круги перед збудженєм „славяньских духів“. На таку „осторогу“ пустив ся недавно бувший буковиньский посол на сойм а теперішний румуньский горожанин (бесїда про Жоржа Поповича).

Змаганя Русинів ідуть розуміє ся до оборони. Русини домагають ся признаня рускої народности, рівноправности в дусї основних законів, то є рівноправности в школї, церкві і публичнім житю.

Гаслом румунїзаторів є отже: панованя, а Русинів: рівноправність. Особливо на полї церковнім, політичної репрезентациї і школи, визначаєть ся румуньска меншість.

Є доказане, що Русини занимали давнїйше важну позицию на Буковинї і взагалї в давній Молдові. Прецїнь мова молдовских князїв і молдовскої церкви була виложеним у пограничних руских князївских зборах славяньским ідіомом. З часом почала підупадати руска справа на Буковинї, як і взагалї. Вправдї австрийску окупацийну комісию принав іще чоловік славяньского прізвища, Казмуший, що стояв на чолї дрібної шляхти — висока румуньска шляхта зістала в Румунії — але руска справа не могла прийти до значіня через вих сто лїт австрийского панованя. Через сей час руского лїтаргу прийшов румуньский елемент на шкоду Русинам до переваги. В послїдній четвертинї XIX. віку грозила Русинам небезпека, що їм відбере нетолерантна романїзаторска партия найелементарнїйші национальні права.

Найвизначнїйшою підпорою тої партиї стала церковна гієрархія. Підчас коли вона іще перед десятилїтями складала ся відповідно до национальних відносин із Русинів і Румунів, стали церковні бенефіциї монополем Румунів, від коли на черновецкий митрополичий престол ступив Волох Сильвестер Морар Андрієвич (1880). В суперечности до одного із своїх попередників, Русина Евгена Гакмана (1834—1873), який цїле житє виступав против напрумуньских вспірацій, потрафив Андрієвич завзятїйшати підкладний клер для румуньско-национальних справ і при його помочи підпринятя велику романїзацийну виправу в рускі сторони. Іще й тепер є клер по найбільшій части румуньский. Іще й тепер принимає гр.-ор. семинария майже виключно тільки Румунів. Професори гр.-ор. теольоґічного факультету в Чернівцях є майже виключно Румунами, а так само і консисторскі радники. Про виїмки поговоримо дальше.

Дальшу підпору находять Румуни в буковинській репрезентациї, а іменно в курії великої посїдности. Буковиньский сойм числить 29 вибраних послів, а з того приналеж 10 на курию великої посїдности. З того висилає гр.-ор. релїґійний фонд 2 послів, як найбільший властитель, решту вибирає 149 виборців. Між тими 149 виборцями є 51 Румунів, решта приналеж на т. зв. Вірменно-Поляків (спольонїзованих Вірменів), жидів і т. д. — Між ними кільох Русинів. При помочи Вірмено-Поляків, вибирають Румуни 4 заступників великої посїдности румуньскої народности до сойму. Гр.-ор. митрополича консисторія вибирає для релїґійного фонду 2 послів, розуміє ся Русинів. Разом 6 румуньских послів. В спілцї із заступниками сїльских громад (числом 6, між ними один із перемиско-руского повіта) творить Румуни клюб, який з виду того, що до него належить як вірілїст і архиепископ, є в спромозї виконувати на соймі дуже поважний вплив, евент. при помочи коаліциї із нїмецкими послами і жидівскими заступниками міст і гандлевих комор, як також при помочи висше згаданих Вірмено-Поляків, в соймі майоризувати Русинів. В краєвім видїлї мають Румуни більшість. Краєвий маршалок (предсїдатель сойму) є Румуном. Краєва репрезентация є отже в руках Румунів.

Також в краєвій шкільній радї мала до ведавних часів виключну перевагу румуньска партия на шкоду Русинів. Оборот на користь рівноправности доконав ся доперва в послїднім часї.

(Конець буде.)

Вісти з цїлого сьвіта.

— *Рада державних зелїзниць.* На засїданю ради державних зелїзниць в пятницю під проводом п. мінїстра зелїзниць ухвалено візвати правительство, щоби утворено бюро для студий всїх австрийских шляхів. Вислїд студий має бути поданий на найблизшім засїданю ради. Домагано ся заведеня безпосередних поїздів поспішних між Чехами а Шлезком, Галичиною, Буковиною і Росиєю. Заступник правительства відповів, що таке получене між Чехами а Галичиною вже єсть, а заведене иньших жаданих поїздів стрічає ся з технїчними і фінансовими трудностями. Мимо тої відповіди передано внесене правительству.

— *Чехи супроти удержавленя північної зелїзницї.* В Простїєві на Морави відбули ся оногдї збори бурмістрів всїх ческих міст, положених вздовж шляху північної зелїзницї, в котрих взяли участь також молодоческі посли Груба, Пражак, Скали і богато иньших. Реферував посол Груба. Бесїдник підніс, що молодоческий клюб домагає ся удержавленя північної зелїзницї зі взглядів економічних, а відтак для того, позаяк північна зелїзниця робить натиск на всї иньші зелїзницї, які мають побудувати ся в сї округї. Молодочехи будуть противити ся австро-угорскій угодї доти, доки правительство не удержавнить тої зелїзницї. Остаточно збори ухвалили резолюцию, в котрій домагають ся безпроволочного удержавленя північної зелїзницї.

— *Завішене конституциї?* Оногдїшна „Montags-Revue“, орган інспірований д-ром Кербером, доносить, що на случай, колиб Чехи унеможливили ухвалене буджетової провізориї і цлової тарифи та угоди, конституция в Австриї буде завішена і настане режім абсолютистичний. Донесенє „Montags-Revue“ є або страшаком на Молодочехів або — як другі догадують ся — вийшло з порозуміня з самими Чехами. Посли ческі боять ся іменно, що не будуть мати чим виправдати ухвалени державних конечностий перед своїми виборцями. Пертрактациї з молодоческими послами веде др. Резек з рамени д-ра Кербера.

— *Румун в угорскім соймі.* В округї Добрі таки перейшов румуньский кандидат, адвокат др. Влад. Буде се перший Румун в угорскім соймі.

— *З угорского сойму.* На оногдїшним засїданю сойму жалував ся п. Уґрон, що в протоколї, як стверджено на примірнику, поналїплювано поправки. Бесїдник пригадує, що хорватский примірник угорско-хорватскої угоди мав найважнїйший уступ залїплений друкованою поправкою і так був поданий до санкциї; запримічено се в остатній хвили, але не звернено на се уваги цїсаря.

— *Цїна за голосоване.* Ческі посли домагають ся за ухвалу державних конечностий вставленя в буджет позициї на ческий університет на Моравії і реституциї хочби лише в практицї баденївских язикових розпоряджень. Нїмцї домагають ся іменовани свого „Landsmann-мінїстра“.

— *Демонстрациї в Люблянї.* В недїлю підчас з'їзду в Люблянах нїмецкого ґімнастичного товариства, нїмецке касино вивісило дві прускі хоругви. З того прийшло до демонстраций, так що бурмістр др. Грібар казав ті хоругви усунути. Вечером повторили ся демонстрациї ще з більшою силою, так що поліция і жандармерия не могли утримати спокою і завізвано три компанії войска. Аж пізним вечером троха успокоїло ся, а з півночи

— Ні, так само, як король, що карає розбишак і рабівників.

— Чиїм вночем є теперішна культура і лїбералїзм?

— Вони є вночем єреси.

— На чім опирає ся теперішна культура?

— На блудах, що викликала їх при кінци XVIII. столїтя велика революция, і ті блуди звуть ся принципами 1789 р. Вони хочуть при правлїню народів не узглядняти Бога і церкви.

— Може церква на то згодити ся?

— Ні і нїколи, бо Христос казав, що пекло нїколи не побідить церкви, а лїбералїзм, то панованє пекла.

— Кождий лїбералїзм є смертельний гріх і антихристиянський.

— Котрі є принципи лїбералїзму?

— Независимість народна, вільність віроісповідань, сьвітска мораль, вільність праси і науки і таке иньше.

— Як мусить відносити ся церква до сих принципів?

— Вона не сьміє на них годити ся. До нема виходу, то вона піддає ся, але накликує всїм вірним під проводом владик всїма силами боротьси ся проти тих принципів. (От приповів ся.)

— Як грішать ті, що при виборах помагають лїберальному кандидатови?

— Вони попоминають смертельний гріх, бо вони стають ся помічниками тих, що предкладають закони, які не згаджають ся із церквою.

— Отже сьміє церква мішати ся в політику?

— Вона сьміє і мусить мішати ся, коли політика зайде в конфлїкт із вірою, моралию, християньскими законами і душпастирством.

— Чи сьміють вірні погорджувати такими сьвященниками, що учинили щось злого?

— Ні, так само, як син не сьміє погорджувати своїм батьком.

— Що ви думаєте про демократию?

— Вона є противна католицкій вірі, справедливости і всякій чесноті і тому проклята церквою.

— Кому вона (демократия) подібна?

— Лютрови і иньшим єретикам.

Здає ся коментарів не довоче треба. Видко, якою духовою поживою кормить іспаньска церква нарід. Тому нема що дивуватись, що іспаньска культура приносить часто сьмішні і недотепні плоди.

настав повний спокій. Німецкі ґімнастики роз'їхали ся без пригоди, бо подбано о їх безпеченьство.

— *З Балкану.* Два італійскі пораблї опустили Солунь. — Порта повідомила амбасадорів австрийско-угорского і російского, що з увязнених після солуньских подій Болгарів випущено 406 на волю, 270 відослано шупасом до вітчини, 60 остає ще в слїдстві, а 20 стане перед судом. — Прийшла вість, що на північ від Солуня турецке войско побило патагу повстанців; на побоєвищи лишили повстанцї 15 трупів і 20 карабінів. З Филипополя доносять, що відтам вибрала ся ватага узброєних Македонців і скрила ся на границя вілєту. Порта зброїть ся з поспіхом мимо всїх толків про мирні заходи Начевича. — Міністерство війни поробило значні замовленя войскові з короткими реченцями достав.

— *Нові гармати.* N. W. Tagblatt доносить, що войскова управа з уваги на заходячі вже трудности з войсковими предложенями цїлком напевно не буде від делеґаций жадати кредиту на нові скорострільні гармати.

— *Подорож Любета до Риму.* Berl. Tagbl. доносить, що папа рішучо не прийме у себе Любета; повідомлено о тім президента, щоби даремно й не просив о авдиенцию.

— *З Марока.* Француске войско через дві годинї бомбардувало місцевість, де ухаджено напад на ґубернатора Альжиру. Войско не мало жадних страт. У Мароканців наслїдки були страшні; бомби висаджали у воздух цїлі будинки.

НОВИНКИ.

Особисті вісти. Тутешний російский конзуль Вігель-Йанчуґчев іменований ґенеральним конзулом в Бордо. — Посол Николай Василько від'їхали знова до Відня.

Краєвий президент князь Гогенльоге візитував в понедїлок старство черновецке. — На закупно живности для дїтинних тифом пятнистим громад сїльских Бурлї і Воловця висаґував п. президент 600 кор. з державного фонду запомогового.

Краєва рада шкільна в Чернівцях ухвалила на засїданю з дня 5. с. м. розширити школу в Берґометі над Серетом від вересня с. р. на 6 клас, віхтак одобряла заснованє II. школи в Чернівцях на Розоша з німецкою викладовою мовою і з руским як предметом, одобряла іменованє Марії Сливінської, Фелїциї Шлаб і Аврелії Малтєвич учительками, Люїзи Гельїх і Евгенії Поесеул підучительками а Михайла Шелтеєв і Евгенії Фішера учителями в Чернівцях; іменувала Юрія Воротнюка з Моддени надучителем в Каменцї а Івана Григорійчука з Розтік надучителем в Малятинцях, Сергія Канюка учителем в Садові а Николая Семенюка з Чорнавки учителем в Чумгрії; перенесли на їх власне жаданє уч. Еміля Кельша з Дорна-Руської до Дорна-Кандреї а уч. Теодора Дудинського з Киселева до Веренчанки і емеритовували надучителя Каспара Шлезінґера з Ліхтенберґа.

Конкурс на місце учительки при православній дївочій школї в Чернівцях розпісаний до 24. с. м. Подавати можуть православні учительки, що мають сьвідоцтво кваліфікацийне для шкіл народних з руською і німецкою мовою викладовою в приписаній дорозї до був. краєвого правительства в Чернівцях. Річна платня виносить 1800 корон а пятилїтні додатки по 200 корон.

Звертаємо увагу учительства ще раз на то, що 31. мая с. р. вийшов V. випуск вістника розпорядків краєвої ради шкільної в Чернівцях, котрий містить конкурси на велике число учительских місць, які тоді поміщати в нашій ґазетї. Подавати ся о всї сї місця належить до кінця с. м. Управителї шкіл обовязані подавати кождий випуск вістника всїм учителям до відомости. Коли б се де не зроблено, то учителї повинні сего домогати ся.

Концерт „Буковиньского Бояна" на споминн XLII. роковини смерти Т. Шевченка. В просторій салї музичного товариства перед численною публикою відбув ся сей концерт, що випав під кождим взглядом дуже добре а розпочав ся він промовою, яку виголосив п. Евгеній Яроцинський. Добре вишколені мішані хори під умілими батутами проф. д-ра Стоцкого (Вулиця і Катерина) і професора музики Козера, вдоволяли публику зовсїм. Дуже добре випала композиция Д. Січиньского до слів Шевченка „Лічу в неволї" і сольо в тій пісні, яке відсьпівав п. Модест Левицький, як також не знаний до тепер в Чернівцях музичний твір Кашкевича „Катерина". Загалом хорошіла часть не позіставала нічо до закинення. Сьвіжі женьскі і мужескі голоси чарували публику. Хіба одно можна би закинути, що хор був троха за слабий, хоть з другого боку треба піднести се, що голоси були дуже рівномірно дібрані. Ні один голос не опановував і не заглушував в хорі других голосів. Тож не дано, що кождий хор збирав бурю оплесків. Особливо надожить ся на те призванє і подяка проф. Козерови, як також почетному дірігентови „Буков. Бояна" проф. д-рови Стоцкому. Що до сольових точок, то мали ми нагоду почути не раз перший сьпів львівскої сьпівачки п-ни Ориси Шухевичівної, що не жалуючи труду прибула до Чернівцїв, щоби своїм голосом звеличати наш концерт. При повні обдарена грімкими оплесками, відсьпівала п-на Ориса Шухевичівна своїм чарующим голосом дуже вдачно Лисенкове „Ой одна я одна" і „Садок вишневий коло хати", а на загальне домаганє іще „Коби менї мамо черевички" і „Чи в лузї не калина була". Оплескам признати не було кінця, а голова „Буков. Бояна" п. д-р Евген Кобриньский вручив солїстцї чудову китицю із рож, засмотрену в синьо-жовті ленти. Також і декламация п-ни Н. Костецкої (До Основяненка) була виголошена із правдивим чутєм і глубоким зрозумінєм, та викликала на слухачах велике враженє. „Бук. Боян" передав і п-ні Костецкій руками голови прегарну китицю. Не можна поминути мовчки сольового сьпіву п. Модеста Левицького, який в супроводї скрипки звістного артиста проф. Пальца і фортепяна проф. Козера відсьпівав Нижанковского-Лисенка „Минули літа молодії", а на домаганє публики доспівав іще одну пісню. Загально подобав ся сьвіжий, сильний та гнучкий голос п. Модеста Левицького, якого сьпіву ми мали нагоду вже не раз чути. Нам здаєть ся, що п. Модест Левицький, як певнен закінчити свого таланту, тим більше, що має за собою віденьску консерваторию. Одною із найкрасших точок проґрами було фортепянове сольо п. А. Адлєра, що відіграв Шуберта Impromptu as dur і Рубинштейна Barkarole a mol, а крім того акомпаньював на переміну із п. Козером до хорів. — По концертї відбув ся в тій самій салї сьвяточний комерс під проводом голови „Буков. Бояна" д-ра Кобриньского, і на нїм промовляли численні бесїдники та на переміну сьпівали ся пісні. Серед свобідної, рідної і щирої атмосфери протягав ся комерс до пізної ночи.

Пригода посла Ф. Лупу в Відни. З Відня доносять: На посла до державної ради і судового радника в Чернівцях, д-р Фл. Лупу, що ішов ні второк улицею Стадіона до парляменту, напав і чимно зневажив учитель гр. ор. теольоґічної школи в Сереєві, Сімич, що нарочно в тій цїли прибув до Відня. Сімич був давнїйше в Чернівцях і старав ся о руку кревної д-ра Лупу, але не тільки одержав відповідь відмовну, але також за старанєм д-ра Лупу зістав видалений з Черновець. Замах був отже особистою пімстою за сю справу. Сімича поліция сейчас увязнила.

Зміна намісника в Галичинї. Віденьска урядова ґазета „Wiener Ztg." подає до відомости про звільненє Л. Пінїньского зі становиска намісника Галичини і про знїсненє ґр. Потоцкого з маршалківства краєвого і іменованя того-ж намісником Галичини Л. ґр. Пінїньский урядував до вчера. По вінчаню з бар. Гороховою від'їде намісник до Швайцарії, де пробуде кілька тижнїв.

Загальні збори каси пожичкової і щадничої системи Райфайзена в Шипинцях відбудуть ся дня 21. н. ст. червня б. р. зі звичайним дневним порядком.

Малий фейлетон.

Два брати.

(З шведского — А. Годенстієрни.)

Іван і Петро Штрембоми були рідні брати, і так до себе подібні, як пара зернят гороху, що виросли в тім самім стручку. Ніком ріжнили ся лиш о шіснайцять місяців, так, що могли добре бавити ся разом. Їли з того самого боханця хліба, сорбали з тої самої миски молоко, спали на одній постели, бавили ся, били ся і держали свої штанята на тім самім камінї.

Але потім они виросли, навчили ся читати, читко писати та рахувати чотирма головними ділами цїлі числа. Їх батько винаймав малу посїлість, і не мав за що дати їм висшу науку. Та для них було се байдуже, бо книжкова вченість якось пливо дістала ся до малих, округлих, майже біловолосих Штрембомових головок.

Чимсь однак мусїли они на сїм сьвітї стати, а що батько Штрембом довів остаточно так далеко, що, хотяй з довгами, міг купити малу посїлість, на котрій він так довго господарив, думали Іван і Петро, що будуть могли провести на малім любім власточку цїле житє.

Але батько Штрембом бачив, що посїлість була-б для двох за мала, і що один молодий мусить вилетїти з гнїзда та кинути ся до чогось иншого. А що Іван був в чотирох ділах сильнїйший, дано єго до торговлї, а що Петро лискав нагороду при пробній орцї, мав стати хлїборобом.

Іван прийшов на початок до найблизшого міста, і тут пощастило єму міряне, важене, мінене і торгованє з гостями так добре, що один купець з Мальмо, котрий прибув там за орудками, взяв єго до свого великоміского склепу. Наперед одним мусїв він повращати ся дома з батьком, матірю та братом Петром. Оба молодцї стояли довго і стискали собі долонї, і обом їм дрожали трохи губи.

— Гм, менї видить ся, ти плачеш, Іване! — сказав Петро, і витягнув притім крім вікно і закусив губу, щоби і єму не рвали ся сльози.

— Ах ні, я... я... тїшу ся дуже, — хлипнув Іван і обтер собі рукавом очи.

— Що коштує дорога до Мальмо?

— Дванайцять талярів... і притім... чотири нічлїги.

— То... то... потреба досить довго, заким опять побачимо ся — мовив Петро.

— І довго тревало, рік минав за роком, і Іван не міг навідати ся до дому. Батько умер; але се було якраз перед Різдвом, і єму очивидно було низнїйше важити рибу для живочих, ніж плакати за померлими. І мати померла, але се було тої самої осени, коли торговля оселедцями так поплачувала, що Іванови було неможливо відривати ся.

Раз Петро відложив 30 талярів на дорогу до Мальмо. Але розум переміг чуте, і він купив за гроші корову.

Та листи они писали що місяця. І письмо Івана ставало щораз красше і буйнїйше з удачними купецкими викрутасами, а Петрове письмо ставало таке незугарне, що стрічки нагадували немов кепсько заложений паїт; бо для зручности в руцї становить се велику ріжницю, чи відважує ся родзинки, або мордує ся при моленю. То була проста, скромна переписка кількома словами; але в тих простих листах відбивало ся житє в року на рік двох братів, сполучених щирою любовію.

Лиш раз потягло два місяцї, заки прийшов від Петра лист. Іван не міг найти спокою і писав і просив єго, як вже помер, то принаймеснїйше кількома словами нехай донесе братови. Петро відповів, що не вмер, але противно що придбав нового житя, заручивши ся вкінци з русявою Анною отця сотрудника, котру вже давно, давно любив, хотяй не хотїв про се говорити, доки не знав, як він записаний в девятьнайцятьлїтнім серци, о котрім тепер мне, що бе тілько для него.

Лиш раз занехав Іван написати в протягу сїмох недїль.

Петро крутив ся і вітхав і лазив молодця і не був собою, поки не дістав вкінци карти, на котрій стояло написано...

Іван Штрембом,
Каріна Андерсон,
заручені.

Але потім була переписка знов в порядку і не перервала ся цїлих двайцять лїт.

То була дочка принципала, з котрою оженив ся Іван. В малих, кругленьких руках Каріни ходили ключі до шуфлад і шпихлїра, а в сїчни після Івана великий вирізок з „Мальмейскої Почти", котрий Петро прочитав голосом тремтячим від утїхи та гордости своїй Анні:

„Найзнаменитші оселедцї, лучені у Івана Штрембома".

„Сукно, бавовняні матерії, шовки і бархани, найдешевші у Івана Штрембома".

„Сіль, родзинки, сливки і смирненьскі вісї по найнизших цїнах у Івана Штрембома".

Петро також розширив свою малу посїлість і міг би тепер без надто великої трудности жертвувати трийцять талярів, щоби побачити раз опять брата Івана. Але ба, рівночасно коштї дороги піднесено із сорок шиляїнґів на один талар і шістьдесять ерів, тай хлїв треба було цїлком перебудовати.

Так отже перебудовано хлїв; але кождого разу, як пільні роботи хитали трохи часу і Петро став думати про дорогу до Мальмо, Анна зачинила ся в спальни, і вскорі сповістив новий, слабий, тонкий голос з рішучим нахилом до звуків дишканта, що наслїдство Штрембомів... в найвисшім степени забезпечене.

Потім пішла виміна поздоровлень між членами нової рідні Штрембомів, чотирох в Мальмо а пятьох в Трелєбоді. І яко перші куми стояли на картї хресту, яку писав нарох при церкві сьв. Петра в Мальмо, кождого разу властитель дібр Петро Штрембом в Трелєбоді, пані Анна Штрембом в Трелєбоді.

А в горі на сьвідоцтві хресту, яке писав душпастир в Трелєбоді, читано: купець Іван Штрембом в Мальмо, пані Каріна Штрембом в Мальмо.

(Конець буде).

ПОДЯКА.

Тутешний властитель великої посїлости земскої п. **Олександер де Ґоян** дав з нагоди вінчаня своєї дочки **Фльоріки де Ґоян** з паном **Віктором де Василько** для убогих нашого міста без ріжниці конфесиї 20 метр. сотнарів кукурудзи.

За се добродійне дїло бачу ся спонуканим іменем тутешної громади і убогих, що скористали з сего датку, зложити найщирішу подяку шляхетному добродїєви.

Жадова, дня 4. червня 1903.

Правительственний комісар:
Андрій Марко.

Телеґрами „Буковини".

Відень, 11. червня. З Бельграду доносять, що нинї в ночи застрілено короля Александра, королеву Драґу, як також президента міністрів ґенерала Зінзармарикова, ґенерала Лазара Петровича і ґенерала Мільованя Павловича. Тїла пари королївскої схоронено в повану.

Належитість за Оголошення за один раз:

Ціла сторона вартує 30 К. — Одна трета сторони через цілу ширину 10 К. — Пів сторони 15 К. — Чверть сторони 7 К. 50 с. — Одна осьма сторони 3 К. 75 с — Одна шістнацята сторони 1 К. 88 с. — **Дрібні оголошеня** (в шпальтовій ширині стрічки) по 4 сотики за верш. — При більшразових уміщенях опускаєть ся на ціні процент після скількости уміщеня.

Склад товарів Б. Бальтіжестра молод.

Чернівці, улиця Головна-Енценберга ч. 3.

Склад ц. к. упривілейованої фабрики товарів з альпаки і хіньского срібла В. Бахмана і Сп. у Відни.

Поручає на літо наймоднійші артикули в найбільшім виборі.

Парасолї	наймоднійші шовкові фарбовані не линючі, піншовкові фарбовані і темні, гладкі білі, Entout Cas чорні: для дівчат і дітий з мережкою і дощові для пань і панів.
КАПЕЛЮХИ соломані і фільцові **шапки.**	**Самостійна продаж** з ц. к. надвірних фабрик J. Heinr. Itz у Відни, Josef Richter & Schar в Грацу Borsalino Gius & Fto, Giovanni Panizza і R. Cappraio в Італії, як також з инших визначнійших фабрик тукрашних і заграничних. — Для дам шпортові анґлійскі капелюхи: для панів і хлопців наймоднійші соломкові і фільцові до виходу і на що день. Фільцові чорні і в инших фарбах, мягкі і тверді, на літо легонькі (35 ґрамів) в ріжних цінах. Шапки для пань, панів і дітий.
Обув для дам панів і дітий	**Самостійна продаж** з найвизначнійшої фабрики черевиків Антона Чапека у Відни (Chevreux Schuh-Fabrik), і з инших фабрик. Черевики з червоної, брунатної, жовтої, сивої шкіри як також з лакеру до шнурованя і на ґуцики пів черевики Laven tennis; систему Др. Лимана і ин. Кнайпа — Черевики до ґімнастики і. т. и.
Експвізита	в мужеских крватках найлїпшої анґлійскої форти, в білю ріжнородної сорти як: з зефіру, піки, батисту, шифону і. т. д. — Всякі прибори для наголїсників. Каєтанки до колеса, панчохи, сорочки сїткові і. т. д. Рукавички Glacé, Chair, шовкові для пань, панів і дітий. Дамски пояски, шнурівки ланцушки Lorgnon, ґуцики до манштетів, всяка біжутерия і товари з бронзу.
Всякі артикули до подорожи.	Ріжні куфри, валїзи. Пледи, на ремінцї, футерали до парасолїв, кошики на харч, мошонки, коци, подушки пуделка на капелюхи і. т. д. (ріжна сорта).

Замовленя з провінциї виготовляють ся сейчас. (—)

Перша буковиньска

спеціяльна робітня обуви і ортопедичне заведенє

ІВАНА ДІКА

абсольвента найвисшого курсу ц. к. технольоґічного ремесельного музея у Відни, і запрежеженого судового знатока

поручає

ВЕЛИКИЙ СКЛАД ОБУВИ

найновійшого краю для пань, панів і дітий.

Замовленя виготовляють ся сейчас з заграничних шкір.

При замовленях з провінциї пожадане, аби прислати з'ужитий черевик на міру.

Чернівцї

ул. Руска II, а **Філїя** ул. Ратушева 17. (під „золотою Грушкою").

7 (—)

На всякий десятий кос дає одну косу і камінь безплатно, то єсть даром.

Довжина в центиметрах	65	70	75	80	85	90	95	100
за одну штуку з камінем кор.	2·10	2·20	2·30	2·40	2·50	2·60	2·65	2·70
на 5-кілоґр. посилку (ок штук	16	15	14	13	12	13	12	12

Карпатскі срібно-сталеві коси мають тонке як папіреи, легко як перо полетає, котре тне як бритва найтвердшу (поляну), то єсть ґрезку траву і збіже; що тілько попаде від ноі, перетинає за одним замахом; як стоку тілько незначно зуживають ся і меншьшу роботу хлібороба на полянину лекшу роблять. Приятна, легка робота на поли справляє радість всякому хлібороборови, тому всякий просить тілько карпатскими срібносталевими косами.

Серпи зубрені з анґлійскої сталї дуже добре жнуть збіже і легко перетинають, так, що не чуть в руках. Поручаю Вам, мані Сестра, хто замовить 20 штук серпів, дістане 2 даром.

Цїна за одну штуку 30 кр. то є 60 сот.

На великі замовленя треба прислати 2 корон задатку, без задатку не висилаєть нікому. На жадане цїнники даром і оплатно, просить записати нашу адресу.

12 (4—5) З поважанєм

Александер Копач,

Струтин вижний, п. п. **Долина** коло Стрия.

Важне для кождого!

Випродаж!

По дешевій цїні, лише на 2 зр. 95 кр. пропонуєть ся Саратуґ, зложений з 14 цїнних предметів, а іменно:

1 годинник вікельний, якорь ремонтоар (на жадане посрібленний) з гарно травірованими окладинами, докладно зрегульований, з трилїтною ґарантиєю і етуї.
1 гарний ланцушок з ґольдини або вікелю з кутиєм. Парижкої системи.
1 шпилька до краватки, з ґольдини імит. брилянт.
1 пара позолочених спинок до манштетів, марка „Gurmatie".
1 гарнітур (3 штук) спинок з ґольдини до вазбрів і серочка.
1 пара ковтаїв з правдивого срібла, значного уряду. 1 (20—20)
1 перстень ґольдини з гарним каменем.
1 кишеневе зеркальце і етуї.

Той сивий гарнітур з годинником залочений з огню, який не тратить полиску вартує лиш 5 зр. 10 зр.

Сих 14 гарних і цїнних предметів разом з годинником (якорь ремонтоар) розсилає за 2 зр. 95 кр. (на послїдплатою або висилкою наперед гроший) фірма:

Brüder Hurviz

Exporthaus, Krakau, Stradom Nr. 17.

Коли се кому не сподобає ся, може до 8 днів звернути і дістати гроші назад, одже нема ризика. — Богато ілюстрованої катальоґа годинників, гарнітур золотих, срібних і з хіньского срібла товарів по малій цїнї — gratis і franco.

Друкарня тов. „Рускої Ради"

поручає отсї книжки:

Видання тов. „Руска Бесїда":

	К. с.
* * * „Ядвіга" елевіньска казка	—·24
Ів. Сянж. „Образки з природи"	—·20
О. П. „Хвоїні садівники"	—·40
Оксана Попович „Розвідки"	—·40
Корнель П. Устиянович „Три цїнні загадки"	—·40
В. Умінський-Ф. Королевський „Як повстала земля і який буде єї кінець."	—·30
Проф. О. Ореміючук „Іван Сучавский"	—·40
Ів. Бажанський. „Пропаєть"	—·20
Ф. Колесса. „Лаша думи"	2·50
Гарнеш. „Маліні"	—·20
* * * „Зерна"	—·20
* * * „Котиної по калуші"	—·20
О. П. Кониський. „В день сьвятої волї"	—·20
Ю. О. Федькович. „Проскурка"	—·20
Оксана Попович. „Ластівка" (старі рочники.)	2—

Видання тов. Руска „Школа".

Парановский Мочиньк. „Педаґоґіка"	1·20
Ом. Попович. „Методика" I часть	—·60
„ „ „Як бідні збогатїли"	1—
„ „ „10 казок для дїточок"	—·20
„ „ „Збірка замовлянь"	1—
Ів. Сянж. „Образки з житя"	—·20
Шпейнаровский Сергій. „Руска Читанка" для II. класи гімн.	2·80

Др. Стеф. Смаль-Стоцкий. „Громадя" —·20
„ „Порадник" як закладати касу —·40
„ „Буковиньска Рух" 2.40
„ „Minoritätsvotum" in der von k. k. Bukowinaer Landesschulrathe behufs Regelung der ruthenischen Schulorthografie" —·40
Ю. О. Федькович. „Шеф жандармів" —·20
„ „ „Твори" том I. —·40
Франко Іван. „Русько-українська літературна" —·20
Теодат Галїн. „Домашний лікар" 1—
Шухевич Сергій. „Верховинські згадки" 2—
О. Шпитко. „Листи з пекла" —·30

І. Ґет, механик

Чернівцї, улиця Шаньска ч. 26

виконує

всякі інсталяциї і репарациї телеґрафів, телефонів, **громозводів, електричного сьвітла.**

Репаратури машин до шитя і писаня, як також лїкарских і фізикальних інструментів.

Репаратури, нікльоване і емайльоване бісиклїв і. т. д.

Всї репаратури ни і роботи, що входять до сього фаху, виконує скоро і дуже старанно.

9 (10—10)

Замовленя з провінциї виконують ся як найскорше.

Важне для Вп. відпродавців. (0—0)

Папірня тов. „Рускої Бесїди" в Чернівцях,

ул. Петровича ч. 2

звертає отсим увагу Вп. Панів Торговельників, особливо по селах, аби гуртом закупонували не де инде але в нашій папірни

всякі прибори шкільні,

а іменно:

зошити, оловцї, пера, стирки, (радирки), чорнило, крейду, папір, губки, таблички, лїнії і проч.

Все те дістануть у нас по фабричній цїнї і зможуть на тім красший дохід маги. Всї ті артикули суть далеко лїпші як в инших склепах

Видає товариство **„Руска Рада"** в Чернівцях. За редакцию відповідає Іван Захарко.

З друкарнї товариства „Рускої Ради" в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

Ч. 65. Чернівцї, недїля дня 1. (14.) червня 1903 р. Рочник XIX.

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ
що середи, пятницї і недїлї,
з тижневим додатком
„РУСКА РАДА“.
Редакция адміністр. і експедиция
при улици Петровича ч. 2.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застережене. — Рекламациї неопечатані вільні від оплати почтової.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“
разом з „Рускою Радою“:
на цїлий рік . . . . . 20 К. — с.
„ пів року . . . . . 10 „ — „
„ чверть року . . . . 5 „ — „
„ місяць . . . . . 1 „ 70 „

Поодиноке число „Буковини“ 16 сотиків.

Передплата і належитість за інсерати платні в Чернівцях.

Віче рускої інтелїґенциї на Буковинї.

II.

Цїлию зборів було вислухане справоздання послів і внесене полїтичного, церковного і культурного положеня руского народа на Буковинї. Між присутними замітили ми крім послів, між иньшими: оо. Кантеміра, Костецкого, Матейка, Мелетия і Стефана Галїпів, Семанюка, Т. Драчиньского, Малинчуна, Бойчука, Федоровича, Калинюка, Д. Козарішука і Тиміньского, надрадника суду Вол. Ясеницкого, радника Калитовского, нотарів Дрогомирецкого, Стрийского і Соневицкого, правительственного радника Ключенка, дра Филиповича, надпоборця податкового Вердеша Влада, краєвого інспектора Ом. Поповича, повітових інспекторів Никоровича і Стратичука, над'учителїв Бажаньского, Радика, Спинула, Ярошиньского, Парт. Данчула і пр., проф. університету Д. Єремійчука, катехету Семака, проф. Устиновича, маґістратского офіцияла Харженского, купця Власюка і т. д.

Збори отворив в імени руского соймового клюбу др. С. Стоцкий і привитав численно зібраних мужів довіря, та подякував їм за те, що не жалуючи труду і коштів, мимо злої погоди, зібрали ся зі всїх сторін Буковини, щоби радити над добром руского народа.

Від нових виборів до сойму руска справа в краю увійшли в нову фазу. Она перестала бути справою партикулярною, виплином думок кількох патриотичних одиниць, а обійшла всї круги рускої суспільности, полїтика наших послів стала народною полїтикою. Правда, ся еволюция відбувала ся звільна. Як новопобрані рускі посли увійшли до сойму, то мимо того, що не вибрано їх на підставі спільної програма — знайшли вони між собою повне порозуміне і згоду. Всї рускі посли поступали зі всїх справах в повнім порозуміню і кождий з нас бере за всї кроки руских послів повну відповідь на себе. Один відповідає за всїх, а всї за одного. Тим чином стали ми дуже важним чинником в соймі і виявили таку перевагу над другими, що се викликало зависть тай обаву, що Русини в краю стають верховодити.

Ту нашу згоду і єдність виставлено з тої причини тогід на страшну пробу. Річ пішла від того, що бувший президент Бурґіньон назвав посла Ник. Василька диктатором і заявив, що побіч себе не позволить істнувати нїякій конкуренцийній силї. При обсадї директури II. ґімназиї, виборі Линґенгана на президента палати торговельно-промислової і в. справах, показало ся, що Русини мають деякий вплив а Бурґіньонови ходило о те, щоби перед Віднем показати, що тут нема тої сили і впливу. Та на нашій єдности зломили ся затії ворогів — бо ми можемо вказати на нечуваний успіх, що Бурґіньона нема — з нашої причини. Вагу нашої тогідної акциї зрозуміла вся руска суспільність на Буковинї і підперла руских послів.

В другій важній справі, справі обсади митрополичого престола і вікария, нема іще таких видних познак, щоб ми могли повеличати ся успіхом. На чолї бук. православної церкви став др. Рента, якого буков. Русь повитала вправдї з належною єму почестю, але від якого, як від Румуна, годї сподївати ся надто великої прихильности. Зрештою про сю справу буде близше говорити тов. Пігуляк.

Наше відношене до других партий змінило ся — всї стали нам ворогами і вязали ся в коаліцию проти нас. Дехто міг би добачити в тім може не-успіх нашої полїтики, але так не є. Хотїли нас роздвоїти, хотїли, щоб ми поборюючи самих себе, стали посьміховиском краю, але ми не дали ся і видержали напираючу на нас перевагу. Думаємо, що сей успіх має більшу вагу, ніж хвилева прихильність одної, або другої партиї, або краєвого президента.

Бо се звело нас всїх до купи, се з'єднало Русь, як ніколи перед тим, се видвигнуло нашу справу на верх, показало, що без Русинів, або проти Русинів, рядити сегодне на Буковинї годї! Се спричинило, що із партикуляризму, із закутка, вийшли ми на ширше поле, а се одно є великим поступом вперед. Доказом сього сегодняшні збори. На сї збори ми спросили всїх, усю руску інтелїґенцию, всїх офіцирів народної армії на Буковинї. Нехай від тепер всї беруть живу участь в народній роботї, нехай щиро і отверто виявляють свої думки, нехай дають напрям нашій полїтицї. Всї панове признаєте, що скорше се зробити було годї. Сї перші збори мужів довіря руского народа, нехай постановлять ясно руску справу, нехай з'єднають Русинів в одну громаду, а в рускій громадї є досить простору до роботи. Від тепер хочемо, щоб такі збори що року відбували ся.

І так повинно бути. Бо тільки таким способом можемо побідити. Тепер ідуть дуже важні справи. Зближаєть ся сесия соймова, посада ґенерального вікария іще не обсаджена — тому треба нам виявити єдність і згоду, тай енерґію. В иньших партиях нема тої згоди, що в нас. Рускі посли зрозуміли вагу хвилї і рішили ся за ніщо в сьвітї від тої єдности не відступити і я заявляю на сїм місци, що нас нїхто не розірве!

Ми уважаємо за відповідне подати отсю нашу постанову до відомости загалу рускої інтелїґенциї, в надії, що се найде відгомін серед всеї рускої інтелїґенциї і понесеть ся широко і далеко по краю, та перейде в кість і кров руского народа.

Дальше вказує бесїдник на змаганя Чехів і Нїмців до утвореня народної ради і предкладає порядок дневний зборів. Полїтичне положене Русинів обговорить п. Николай Василько, реферат про церковні справи виголосить п. Пігуляк, а про справи, що в теперішній хвилї найбільше обходять руский нарід на Буковинї, виголосить реферат др. Стоцкий. Один реферат буде іти безпосередно по другім, а потому отворить ся дискусию над всїма рефератами разом.

Скликуючи сї перші збори мужів довіря — кінчив бесїдник — ходило нам о те, щоби дати доказ, що противники застануть нас з'єднаних в одну велику громаду, яку не розібє нїхто, так як не розібє нїхто руских послів.

Бесїду дра Стоцкого приняли збори грімкими оплесками.

Відтак вибрано президию, до якої увійшов о. Григорій Кантемір з Ростік як предсїдатель зборів, а канд. прав Микола Левицький як писар.

Забрав слово о. Кантемір і подякував зборам за довірієї честь, якою є провід на сих зборах, а відтак в коротких, але маркантних словах висказав конечність національної згоди всїх Русинів, без ріжниці. (Гучні оплески).

Предсїдатель уділив відтак слово п. Николаєви Василькови до виголошеня першого реферату.

(Конець буде.)

Нова ґерманїзаторска затія.

Кільканайцять літ домагають ся черновецкі Русини заснованя руских шкіл надарно. Для кільадесятьох ба кільканайцятьох Нїмців та Поляків заснову краєва рада шкільна осібні кляси а навіть школи, не питаючи зовсїм, чи ті Нїмці і Поляки, котрих дїти говорять нераз лише по руски, хотять нїмецких чи польских шкіл; а для 1800 руских дїтий в Чернівцях нема й доси ані одної рускої школи. Ґерманїзатори відкидали всї дотичні просьби черновецких Русинів, аж міністерство приказало кілька літ тому рішити справу. Тодї то ґерманїзатори притиснені до стїни дали Русинам (а так само Волохам і Полякам) ледво кілька кляс але лише для 1. і 2. року шкільного, наколи від 3. кляси рускі дїти мусять ходити до нїмецких кляс, до їзда нїмих учителїв і учительок мусять пересиджувати по кілька лїт в кождій клясї аж на остаток вигонять їх зі школи неуками, що відтак гірко заробляють мозолистими руками на кусень чорного хлїба, наколи нїмота заповнює висші школи а тим то й усї уряди та жиє лепше і лїпше. Тепер, як зачуваємо придумали ґерманїзатори з краєвої і міскої ради шкільної нову штучку, щоби убити справу руских шкіл в Чернівцях. Ото власне тепер дістали заряди черновецких шкіл наказ запитувати родичів руских дїтий, чи хотять руских шкіл народних, бо, як каже ґерманїзаторский розпорядок, не можна силувати Русинів, котрих дїти вміють по нїмецки, аби ходили до руских шкіл. Що за мудрість ґерманїзаторска, не правда? А руских дїтий, що не вміють по нїмецки, чи можна буде силувати до нїмецких шкіл хоч би того жадали родичі, котрих ґерманїзаторскі помічники напевно будуть намовляти до нїмецких шкіл?

Коли ж розходить ся лише о руских дїтий, котрі вміють і по нїмецки, що є записано в катальоґах, то пощо кликати всїх родичів? Очивидно задля аґітациї, аби й тих, котрих дїти не вміють по нїмецки, наклонювати за нїмецкими школами убертими фразами, що без нїмецкої мови нема спасения, хоч нїхто з Русинів не цурає ся, аби его дитину вчено і нїмецкої мови і то як найбільше. Але що иньшого вчити ся нїмецкої мови, а що иньшого вчити ся всего по нїмецки; вовна наука отже й нїмецкої мови йде найлекше, найскорше і найуспішнїйше на підставі рідної мови, тому всї народи жадають науки в своїй рідній мові, тому й Русини, що розуміють річ, жадають для своїх руских дїтий руских шкіл, а в тих школах як найдокладнїйшої науки нїмецкої мови. Хто сому противний, той противний культурному поступови Русинів, бо утруднює Русинам науку через чужу викладову мову, а тим спиняє поступ руского народу.

Се ґерманїзатори роблять з розмислом, аби лиш їх дїти вчили ся легко, скоро і успішно а рускі аби загибали в темнотї або хоч мучили ся в нїмецкій школї і аби тим меньше Русинів виходило в люди; звертаємо проте увагу черновецких Русинів на сю нову ворожу затію ґерманїзаторів, завзиваємо руску інтелїґенцию в Чернівцях, аби зараз взяла ся вияснювати родичам руских дїтий небезпечність сего нового ґерманїзаторского заміру, а руских послів просимо піднести сю справу, до слїд.

Завзиваємо родичів, що бажають добра своїм дїтем, щоби на запитане управителїв шкіл заявили рішучо, що жадають для своїх дїтий руских шкіл і просимо їх, щоби нам донесли зараз, наколи би хто небудь намовляв їх до нїмецких шкіл.

Військовий замах стану в Сербиї.

Телеґравічний дріт розніс дня 11. с. м. по всїм сьвітї страшну вість про замордоване сербскої королївскої пари в Бельґрадї. Вість так несподївана і неімовірна, що ми дїставши про то телеґраму в четвер по обідї вагали ся єї помістити і постановили чекати на потверджене вісти. Зараз в сам час наспіла друга телеґрама, що подала докладнїйші дані про сю страшну подію.

До македоньских розрухів, до динамітових замахів в Сальоніках, до несупокоїв в Болгариї, до цїлого того конґльомерату східної квестиї, — прилучаєть ся іще от ся відомість із Сербиї, що є тим більше непокоячою і сензацийною, бо нїхто сего не сподївав ся. Правда, послїдний державний замах, доконаний королем Александром і нанесене нової конституциї, майже абсолютистичної, викликало між сербским народом невдоволене, що проявляло ся в демонстрациях, але вкінци здавало ся, що населене погодило ся із довершеним фактом. Правда, від якогось часу говорено про заговір на короля, але вісти дементовано, а король Александер покладав що до безпеченьства своєї особи великі надії на „свою армію“.

Тимчасам телеґрами із 11. с. м. донесли, що в ночи появила ся в Біґородї проклямация, яка повідомляє населене, що застрілено короля Александра і королеву Драґу, відновлено стару кон-

ституцию із 6. цьвітня 1901, а внесено теперішну і скликано скупштину на 15. червня. Революцию виконало військо. Дальші телеґрами донесли, що військо проклямувало королем Петра Караджоргієвича. Близший зміст проклямациї каже, що по замордованю короля, зібрали ся приятелі сербскої вітчини, щоби в так тяжкій хвилї ратувати вітчину. Они утворили правительство, яке є переконане, що сербский нарід з'єдинить ся коло него і поможе в цїлім краю занести своїй і лад.

Отсе подаємо телеґрами:

Білгород, 11. с. м. Угорске кореспонденцийне бюро доносить із Семдїна: вечером дня 10. с. м. зібрали ся заговірники, між якими були і офіцери на нараду і удали ся около 12. години до королївского конаку. Наумович отворив головний вхід до королївских апартаментів і завізвав короля, щоби він отворив двері від своєї спальнї. Король дав на се неприязну відповідь, почім двері висаджено динамітом, офіцери втиснули ся до кімнати і вистрілили кілька разів. Потім витягнено тїло короля і королевої на подвіре при чім поломано королеви руки. Король умер доперва коло 4. год. рано. Заалярмований вистрілами президент міністрів Цінцар Марковіч, вибіг із свого помешканя на улицю і в тій хвилї оточили його жовнїри. Міністер боронив ся револьвером, але кінци його застрілено. Застрілено також міністра внутрішних справ Тодоровіча; инших міністрів увязнено, але по обідї знова увільнено. Богато вигнанців повернуло сегодня до Білгороду. До пів до 10. в ночи було місто повсїм спокійне.

Білгород, 12. с. м. Стверджено урядово, що застрілено слїдуючі особи: брата королевої Николу і Николина Лупеничів, президента міністрів Марковича, ґенерального ад'ютанта Лазара Петровича, другого ад'ютанта Наумовича, ординансових офіцирів капітана Міяковича і поручника Іаґовича; тяжко ранено міністра внутрішних справ Тодоровіча і команданта дунайскої дивізиї Дмитра Николїча. Атентат доконано около 2. год. в ночи при помочи двох військових відділів і військо приняло його спокійно до відомости. Всї білгородскі дневники висказують надію, що з нинїшним днем розпочинаєть ся нова епоха, що принесе благодать для народа. Хоть військо проклямувало королем князя Петра Караджоргієвича, то все таки народне заступництво було і буде покликане до сього, щоби ту справу остаточно рішити.

Відень, 12. с. м. Після згідних доносень дневників кривава подія в Білгородї розіграла ся між 11. а 2. год. в ночи. Одна компанїя шестого полку піхотиї під командою оберстлейтнанта Місіча вдерла ся до конаку, розброїла ґарду, а потім замордувала королївску пару. Після одної версиї замордовано короля в спальни, а королеву убито гакен, після иньшої утїкла королївска пара на стрих, де єї замордовано. Рішочено убито кільох міністрів, адютанта Лазаря Петровича, а прежних королевої нападено в їх помешканях. Обсаджено військом всї міністерскі будинки. Про цїлу подію довідала ся публика доперва рано від війска, уставленого по улицях. Страшна вість не викликала великого враженя. Багато домів украшено хоругвами, між иншими нема жалібних флаг. Після „Köln. Ztg." скупштина затвердить проклямацию Петра Караджоргієва і формально вибере його королем. „Fremdenblatt" заявляє, що кождий є обурений на білгородскі події і на відносини, по уможливлюваню той масовий морд. Серед теперішних відносин треба по части зі спокоєм приняти се, що наслїдником родини Обреновичів, вибрано Петра Караґьоргієвича. По нїм можна сподївати ся, що скоро покінчить так зрівано розпочате інтерреґнум, подасть глубоко зворушеному народови підстану до нового політичного істнованя і вкінци внесе в Сербию спокій і лад. Коли через білгородский злочин, так страшно вигнала родина Обреновичів, по мажно нїякої причини закидати щось проти рішеня природного питаня, перед яким станув тепер сербский нарід. В наших давнїйших зносинах із домом Караґьоргієвичів не находимо нїщо, що могло би ухасадити нехіть до нього. Австро-Угорщина має тільки одно бажанє, щоби Сербия на будуче затримала з Австро-Угорщиною як найлїпші зносини.

Відень, 12. с. м. „N. Fr. Presse" доносить з Білгороду, що дунайскі судна Самош, Лайта, Марош і Керешь закинули вечером перед Білгородом котвиці. Говорять, що ґарнізон Ніш, не хтїв піддати ся новому правлїню. „Neues Wiener Tagblatt" оголошує інтерв'ю з князем Александром Караґьоргієвичем, який висказав радість з причини проклямациї Петра сербским королем і видить в тім щастє сербского народа.

Білгород, 12. с. м. Тїлї останки короля і королевої занесено сеї ночи до родинного гробівця Обреновичів зі всїми церемоніями. Вчера зложили всї офіцери конарди з ініціялами Александра. Місто украшене национальними хоругвами.

Відень, 12 с. м. (Палата послів). У виливі нинїшного засїданя виходить ся інтерпеляция нїмецкої поступової і народної партиї, чи президент міністрів є в можности подати близші вісти про білгородскі події і їх консекванциї, а дальше, чи може в дорозї конституцийній вплинути в тім напрямі, щоби хорошо австро-угорских підданих в Сербиї і політичні та економічні інтереса нашої монархії.

Новими міністрами є: Йован Авакумовіч (президент кабінету), Любомир Каллєвіч (справи заграничні), Стоян Ростіч (внутр. справи), Юрий Ґенчіч (торговля), ґенерал Йован Атанацкович (війна), д-р Вельковіч (фінанси), полковник Олександер Машин (публичні роботи), проф. Стоянович (просьвіта), Любомир Шімкович (справедливість).

Александер I. король Сербиї, син Міляна і Натальї, уродив ся 1876 р. По абдикациї Міляна 1889 р. ступив він на престол, але правлїнє вела реґенция в імени малолїтного короля. В р. 1900 оженив ся він із старшою від себе Драґою Машин і їх пожитє було дуже незгідливе. По якімсь часї погодив ся з Драґою і напружив всї свої стараня в тім напрямі, щоби европейскі двори признали Драґу як королеву Сербиї.

Зміна намісника в Галичинї.

Найвисшою постановою з 8. червня с. р., як вже вчера звістила урядова „Wiener Zeitung" „звільнив цїсар тайного радника ґр. Леона Пінїньского із становища намісника Галичини з повним признанєм єго заслуг, поданих на тім становищі державі і переніс єго в сталий стан спочинку", а при тім „покликав єго до палати вельмож що досмертного члена". Рівночасно найвисшою постановою з того самого дня покликав цїсар тайного радника, ґр. Андрія Потоцкого на становище намісника Галичини, звільнюючи єго з дотеперішнього становища краєвого маршалка.

Коли ґр. Пінїньский після уступленя ин. Сманїшка обняв многоважний і трудний урад намісника Галичини, покладали і Русини в нїм великі надії, що він, набравши досьвіду на парляментарній ниві і ино образований за границею професор університету причинить ся до справедливого уладженя межинародних відносин польско-руских, а тим витворить конечні условини до мирного і успішного розвитку і поступу краю, що він помножить і розширить национально-культурні і економічні задатки осиґнені Русинами за намістництвованя ґр. Баденього і тим пособить дальшому, успішнїйшому розвиткови економічному і культурному руского народу в Галичинї. Взагалї-ж вном весь край покладав надії на молодого, новної сили намісника, що й на полю адміністрациї буде строго пильнувати точного береженя законів і законних розпорядків та положить конець самоволї підвладних органів урядових і наставати ме на скору полагоду адміністрацийних справ.

Одначе ті надії не справдили ся, позаяк уступивший намісник не поправив зовсїм адміністрациї краєвої і нарікали не лише Русини, але й Поляки виправдував недостачею робочих сил адміністрацийних. Вийшовши з польскої шляхти, прилиг цїлою душею до неї (і підлиг впливови Подолянів, найбільше запоєного і розвиткови руского народу неприхильного сторонництва). Сему сторонництву потурав ґр. Пінїньский в опорі против всяких уступок в користь Русинів (справа рускої ґімназиї станиславівскої) і довів сею політикою до виходу руских послів з сойму, а так само не спинив загорілости своїх давних товаришів-професорів львівского університету, що довело до виступу академічної руской молодїжи. Бажаючи повести краєву політику иншою дорогою від своїх безпосередних попередників, фаворизував москвофілів в дусї політики ґр. Альфреда Потоцкого і Залеского і тим допоміг розвельможити ся в краю сему протинародному і протидержавному елементови, а ослабити становище Русинів-народовців, а також становище руских послів в соймі підорвав зменшенєм їх числа, обмеженим тим спромогу інтерпеляций і самостійних внесень.

Та хоч ґр. Пінїньский так ішов на руку Подолянам, не міг вдоволити їх зажадань (краківске сторонництво вважало єго з самого почину чужим собі), позаяк в часї рільного безробіття не хотїв завести виїмкового стану, польскі людовці і стояловці не могли єму забути виїмкового стану в західній Галичинї, а лише Всеполяки в останних часах стали боронити ґр. Пінїньского (коли єго становище було захитане), позаяк не спинив роздмухуваня межинародних пристрастий поїздками д-ра Козловского і позаяк уважали єго жертвою нелюбого їм д-ра Кербера.

Місце уступившого намісника займе в тих днях дотеперішний маршалок краєвий ґр. Андрей Потоцкий. Вийшовши з краківского сторонництва, прихильнїйшого від всїх инших польских сторонництв змаганям руского народу, вихований на заході, мало мав нагоди познакомити ся з потребами і справами руского народу. Одначе ставши краєвим маршалком, почав близше занимати ся тими справами і в краєвім соймі і видїлї старав ся бути дьовільним супротив Русинів. Не хочемо вдавати ся наперед в нїякі політичні розважуваня про нового намісника можна одначе сподївати ся, що на сїм становищі буде мати нагоду і схоче що близше і глибше вглянути в руску справу і піде справедливою дорогою супротив Русинів, яка єдино може довести до мирної полагоди межинародних взаємин в Галичинї. („Руслан".)

Вісти з цїлого сьвіта.

— *Атентат на нашого цїсаря.* Приватні телеграми доносять з Відня під датою 12. с. м. „Коли цїсар сегодня по обідї о 5 год. їхав до Шенбруну, кинув ся на улицї Маріягільф один італїйский робітник на попіз і вимірив тяжкою палкою удар на цїсаря, але його не трафив, бо візник потягнув робітника батогом в лице. Нарід о мало що не злїнчував робітника. Дотичний робітник зветь ся Яков Райх Єренштайн і терпить на помішане ума. Сегодне перед обідом був він в палатї послів і жадав від президента пашпорту до Китаю.

— *Зміна намісника в Галичинї.* Новий намісник Галичини ґр. Андрій Потоцкий прибув до Львова з Карльсбаду, а півторок має зложити присягу в руки цїсаря і сейчас поверне назад до Львова, щоби обняти намісниківский урад. Іменоване ґр. Ст. Баденього маршалком Галичини наступить сими днями.

— *Парляментарна ситуация.* Є познаки, що д-р Кербер для переведеня буджетової провізориї і угорскої угоди заходить ся утворити парляментарну більшість при помочи ческо-нїмецкої злуки. В тій цїли мав би війти до кабінету голова нїмецкого народного сторонництва др Дершатт на становиско міністра судівництва, а Молодочех інжинер Кафтан обняв би теку міністерства зелїзниць; теку торговлї обняв би по бар. Калм секцийний шеф др Стшібаль. Чехи і Нїмцї мають згодити ся на утворене мішаного ческо-нїмецкого університету на Моравї. Таку поголоску потверджує почасти розмова, яку оногдї мав цїсар в Лїнцу з пос. Баєрлем. На запитане цїсаря про парляментарне положенє, сказав п. Баєрле, що уважає зміну реґуляміну за конечну. Цїсар відповів, що також сего бажає, але оно неможливе, поки не прийде до ческо-нїмецкої згоди, котру належить уважати за найважнїйшу політичну задачу. Отже виходило би, що др. Кербер поступає по бажаню і припорученю цїсаря. Коли би прийшло справдї до ческо-нїмецкої коаліциї, тогдї польске коло готово опинити ся без союзників.

— *Димісиї Сейля.* Віденьскі як і пештеньскі дневники уважають за річ певну, що Сейль уступить ледь-день. Причиною димісиї має бути переконанє цїсаря, що Сейль є моральною причиною кругої політичної ситуациї на Угорщинї; пояснити се має цїсареви ґр. Ґолуховский.

— *Хорватскі справи.* Редактора Obzor-а обжаловано о зраду держави. — Про демонстрацию, яка оногдї лучила ся в Вараждинї, пише Obzor: Такого величавого богослуженя, як за душі погибших Пасаріча і Кранціча, Вараждин ще не бачив. Величавий костел Францїшканів і коритарі монастиря були битком набиті. Около сто дївчат в білій одежі з національними кокардами і чорними лентами стояли півколом перед катафальком, покритим вінцями. Вся публика була в чорній одїжи. Підчас богослуженя позамикано всї склепи, реставрациї, каварнї, щадничі каси і т. п. По богослуженю около три тисячі народу зібрало ся поміж костелом а будинком комітатским; сьпівано хорватский гимн і видавано грімкі демонстрацийні оклики. Опісля рушив похід до зелїзничого двірця, щоби зірвати мадярску напись; але наспіла швадрона уланів і не допустила до того. Товпа зневажила комісаря поліциї, за те уланів привитано окликом „Нехай жиє хорватске військо!" Похід тревав з годину. — Сконфіскопано брошуру п. заг. „Длячого домагаємо ся власної управи скарбової?" Хорватске видане брошури скоро розхоплено, сконфісковано лише кількасот примірників нїмецкого видання. — Міску раду в Сеню розвязав правительственний комісар за те, що хотїла ухвалити якийсь даток для ранених і увязнених з нагоди розрухів. З уваги, що на Побережу вже успокоїло ся, відійшли відтам три компанії війска до Бельовару. — Дирекция державних зелїзниць видала, як кажуть, довірочне розпорядженє, щоби всї урядники на хорватских зелїзницях у внїшнім урядованю уживали мадярскої, хорватскої або нїмецкої мови.

— *„Уітлиндери" в Трансвалю.* В законодатнім зборі ухвалено не признати чорним і чужинцям (т. зв. „уітлиндерам") права виборчого. (Безпосередною зачіпкою до війни Анґлії з Бурами, було як-раз то, що Анґлія станула нїби то в обороні уітлиндерів, котрим Бури не хотїли признати виборчого права; тепер коли Анґлія опанувала Трансваль, анґлійске правительство так само не допускає уітлиндерів до виборчого права. — Ред.).

НОВИНКИ.

Особисті вісти. Судовий надрадник Володимир Жеєницький витяв для підратованя здоровля до купелового закладу Рабка в Галичині.

З почти. Старшими комісарами будівництва для технічної служби при дирекциї почт і телеґрафів в Чернівцях, іменовані комісарі будівництва Генрик Віреель в Чернівцях і Григорій Зайдель в Лїпцу.

З дирекциї дібр. Іван бар. Мустаца син міністерского радника в міністерстві просьвіти Ксенофона бар. Мустаци, іменований концептовим практикантом при дирекциї дібр в Чернівцях.

Із сучанского окружного суду. Після певних вістий має бути іменований судовий радник Тавадий Прідіє, віцепрезидентом окружного суду в Сучаві.

Ворожі клепети на руских ґімназистів в Чернівцях, особливо-ж на руску бурсу не мають кінця. Кацапи і румуніватори вигадують все нові денунциациї головно на те, аби позбавити бурсу запомоги із релїґійного фонду. Ото „Deșteptarea“ і „Buk. Journal“ надрукували вісти, що руські ґімназисти, котрі сьпівали на похороні учителя Бехуха мали підчас похорону курити. Сю денунциацию мали пустити в сьвіт звістний він-румуніватор Procopovici і дин-кацап Рахмистров. Слїдство, яке веде ся, покаже стійність сої клевети.

Москвофільска невдача. Buk. Post пише: „Політичне товариство „Народная рада скликало на 5. с. м. збір мужів довіря до Чернівців, щоби заняти становище до збору мужів довіря, скликаного на день 9. с. м. руским соймовим клюбом. На згадане запрошене явило ся 16 осіб: о. Велегорский із Отинїбів з своїми обома синами і шваґром о. Драбиком, о. Киселевский, Тофан, Василь Козарищук і Дробот, редактор тутешної російскої часописи „Православна Буковина“ Козаркевич, проф. унів. др. Евген Козак, судов. радник Калитовский, судов. радник в пенсиї Чеховский, двох мужиків і один церковний півець. Як гості з Галичини були присутні: адвокат др. Дудикевич з Коломиї і адвокатский кандидат др. Алексевич із Станиславова. Зборами проводив судов. радник Калитовский. По отвореню зборів прочитано письмо посла Ник. Василька, в якім сей увідомляє свою відсутність на зборах і завзиває ся зібраних, щоби вони взяли ся на збори мужів довіря дня 9. с. м. Со письмо викликало завзяту довгу дебату, підчас якої закинено п. Ник. Васильцеви, що він нічо не робить для добра тої партиї і для російскої мови. В виду сього вирнуло внесене, не брати участи в зборах дня 9. с. м., бо вони єго-ять на чисто руско-національнім становищи, яке „Народна Рада“ не може акцентувати як своє. При голосованю, в якім забрав слово предсїдатель, щоби з пятическом остеречи перед такою операциєю і ослабити висказані погляди, принято внесене наначене внесене тільки малою більшостю голосів і то в той спосіб, що деякі із присутних видали по 4 і 5 повномочій. Ухвалу, що не будуть брати участи в зборі мужів довіря доручено в російскій мові голові руского клюбу проф. Стоцкому. Предсїдатель Калитовский не хтїв підписати сего письма.

Прикра сцена розіграла ся онодї на черновецкім ринку коло парского готелю підчас променади. Серед громадки товаришів стояв студ. прав. К. Л. До нього приступив поліцай ч. 72 і завізвав його, щоби удав ся з ним на поліцийну інспекцию. На запитане здивованого академика, длячого арештують його так публично, відповів поліцай, що се стало ся на внесене д-ра Г., який казав його арештувати на свою одвічальність. В інспекциї мусів арештований подати своє імя і прізвище та адресу. Сей факт викликав у публики здивоване і заненовоєнє, а для арештованого був дуже прикрий. — Подію випереджає ось що: може перед двома тижнями приступив до п. Л. д-р Г. і попросив огню. П. Л. дав д-рови Г. огню, але сказав йому якесь терпке слово. Розпочала ся суперечка. Д-р Г. зажадав від п. Л., щоби подав своє імя. П. Л. подав вимислене імя і гадав, що цїла історія на тім спінчить ся. Тимчасом д-р Г. не вдоволив ся тим і постановив на власну одвічальність арештувати п. Л., щоби знати його правдиве імя. Сей спосіб жаданя сатисфакциї при помочи арештованя на публичнім місци, являєть ся що найменче новим.

Самовбийство старости. Староста із Городенки Кор. Штрассер, який тільки під напором внешних властий перейшов на пенсию, приїхав онодї до Львова і доконав на собі самовбийства вистрілом із револьвера.

Із нагоди отвореня касе в Каменці серетского повіту заохочені патріотичною промовою п. Івана зложили для бідних учеників „Селяньскої бурси“ Пант. Климк в Чернівцях слїдуючі добродїї: Павло Шмід, начальник касе в Каменці 1 кор., Дмитро Конайчук, місничий в Каменці 1 кор., Альбін Носієвич, надучитель в Черепківцях 1 кор., Рудольф Стое, учитель в Черепківцях 1 кор., Іларий Ончул, вахмайстер жандармериї в Каменці 2 кор., Николай Боянівский, учитель в Ґлубоці 40 сот., Тиофіль Бачиньский, учитель в Каменці 1 кор., Николай Семенюк, учитель в Кичері 1 кор., о. д-р Іван Кинк, завідатель в Мігучених 1 кор., Василь Балан, господар в Каменці 1 кор., Димітрян Кузик, господар в Каменці 30 сот., Тодор Марфюк, господар в Каменці 50 сот., Евтемій Воробець, господар в Каменці 1 кор., Кость Малафий, господар в Каменці 40 сот., Софронїй Карличук, господар в Каменці 50 сот., Іван Фидорюк, господар в Каменці 50 сот., Ґаврїл Головач, господар в Каменці 1 кор., Василь Фидюк, господар в Каменці 1 кор., Ґаврїл Воротник, господар в Каменці 1 кор., Павло Кунецкий, господар в Каменці 50 сот., Пентелей Воротник, господар в Каменці 28 сот., Михайло Кузик, господар в Каменці 1 кор., Михайло Кежокар, учитель (румун) 1 кор., Іван Ілюк, 1 кор., Сидонїя Ілюк, 40 сот. і Тимофій Фидюк, 1 кор. Разом 21 кор. 78 сот. — Переслаючи сю маленьку суму завідателеви й славному молоденькому патріотови добродїєви Пант. Климови, слух. філ., желаю від щирого серця найкрасших успіхів в єго так поважних ідеалах. — З поважанєм: *Іван Ілюк.*

Малий фейлетон.

Два брати.

(З шведского — А. Геденстієрни.)

(*Конець.*)

І правильно питав парох, ховаючи хустку від носа до задної кишені свого плаття: „Але чи наш брат та братова не прийдуть сюди нікоди, щоби подивити ся на своїх похресників?“

І правильно відповідано: „Так, надїено ся в лїтї“.

Але в найкрасшій комнаті висїв в хороших рамах, так в Трелеболї, як у брата Івана в Мальме, брат і братова і всї дїти, і часто ставали Петро та Іван, кождий дома, і глядїли на сї образи, поки в кутах очий не почало робити ся вогко; а проте становили щомісячні листи все ще одинокий звязь. Та й були се дїйстно любі листи.

— Мій найстарший хлопака читає вже з ґазети. Говорить так часто про вуйка Петра. Переконую ся, що він подібний до нашого покійного батька. Має такі самі чорні очи.

Дорогий Петре, чи цьвіти на гробах батька та матери держать ся красно?

— — — — — — — — —

— Сего лїта ми прийшли комірку на поді, до давнїйше часами мешкало ся, пригадуєш собі добре. Анна сама виложила єї гарними синїми тапетами, що коштували трийцять ерів штука. Ах, дорогий брате, наби ти і твоя добра жінка могли раз сюди прибути та нас відвідати, тоді могли би ви мешкати в малій комнаті!

— — — — — — — — —

— Сего року я зробив добрий інтерес. Я зберіг собі на складї ворох міхів кави, аж нараз тепер она підскочила о 5 ерів на фунтї. Для того й одержить твоя дорога Анна від мене хорошу сукню.

— Чи жиє ще стара Мая в Вальдберґї? Дайж-же їй два талери на мій рахунок. Пригадуєш собі, як нераз ми були у неї і їли ягоди, коли ми доглядали воли?

— — — — — — — — —

— Сей рік був для мене дуже добрий, я дістав двайцять тон нїса на Кольтредаві а маю дві тони зібрати на Кугаві. Якраз там, де ми першого мая зловили малого лайчика, може пригадуєш ще собі? А потім я дістав на торгї за дві корови премії.

— — — — — — — — —

В той спосіб вливало ся в житю другого, в той спосіб піддержувано звязь між двома братами, що не бачили себе яких трийцять лїт, а навіть межи обома братовами. Попадинка Анна і купчишина Каріна думали, що є приятельками від дитиньства.

Відтак нагло роздав ся шум пари і в лїсї Норданьскім, і через гори та долини простигнула полудневa зелїзниця свій металевий шлях.

Три милї від Трелеболи заложено стацию, і дивовижні річи оповідано в громадї про нове средство комунікацийне, але найчуднїйше було се, що лише дістати ся до стациї, а звідтам в вісьмох годинах і лиш на сїм талярів можна заїхати до брата Івана.

Аж тепер була гадка, що Іван з жінкою та дїтьми наслїдив в гірску країну і помитане відсьвіжує ся в старім родиннім домі, де точно на давних місцях стоїть ще батьнова софа і фотель матери, котрих вживали шістьдесять лїт так радо, і де просто над озером видко білі хрести на тім спокійнім місци, звідки на вічнім відпочинку родичів пробавають сьніжі цьвіти та густа розростає ся трава.

Але тепер Іванови не ставало часу, щоби відорвати ся від інтересу, а потім жінка напирала ся конче, поїхати просто до Копенгаґи, і длятого постановлено, що цїла родина з Трелеболи має приїхати зелїзницею до великого міста над Сундом.

Іван, котрий через шість місяців бачив із скленового вікна щодень, як зелїзниця заїзджала на дворець в Мальме, і сам їздив зелїзницею в далекі, далекі сторони, до Оскарна і Люнда, не находив в зелїзничій подорожи нічого незвичайного, але проста трелеболийска родина, що жила осторонь від всякого гадасу і метушні сьвіта, дізнавала на гадку про будучу їзду почування, якби мала зложити довгий і трудний іспит.

Полудневий поїзд відходив з найблизшої стациї о 12-ій год. 15 мін., але вже рано о 8-ій були всї на місци. По многих напімненях для наймита, щоби карими зимне поводи їхав до дому, надто по цїлій ночі приказів для служниці, притаскало ся сїм осіб, рука в руку, до стацийного будинку, точно чотири години перед відїздом, щоби купити білети. Рух був тоді на малих стациях ще незначний, і лише кілька поїздів відходило в день, задлячого ні один із стацийних урядників, а тим меньше начальник стациї не уважали потрібним находити ся там вже в тихій ранній годині.

Між тим властитель дібр Штрембом не мав часу ждати, але пишуканя начальника в єго помешканю, щоби „згодити ся“ з ним що-до цїни їзди.

— Добрий день, пане начальнику! Моє імя Штрембом, Петро Штрембом з Трелеболи, коли ви про ту місцевість вже чували; я хотїв би з жінкою і дїтьми їхати до мого брата, купця Івана Штрембома, до Мальме, коли єго знаєте.

Поведенє властителя дібр Штрембома не викликало в перших часах шведскої зелїзної дороги в родині стацийного начальника такого зчудованя, якого нині можна-б ожидати. До таких історий в тім часї привикли. Тому начальник відповів дуже чемно:

— Так, се дуже добре. Поїзд відїздає о 12-ій год. 15 мін.

— Так, але я хотїв би згодити ся що-до цїни їзди. Я чув, що ви беретe сїм талярів за їзду до Мальме.

— Сїм талярів і пятьнайцять ерів, так.

— Но, но, пятьнайцять ерів є очивидно лиш не то, щоби торгувати ся; лишім ся отже при сїмох талярах; але-ж бо нас тут семеро, я, моя жінка і пятеро дїтий, то випадає значно дешевше?

— Так, за дїти низше дванайцять лїт заплатите лише половину.

— Так, знаю се; але з цїлого прийде менї нїйсь опуст.

— Неможливо, шановний добродїю, ми мусимо віддати цїлу ноту за кождий білет.

— Но, чейже задля нас не причіпляєте осібного ваґона?

— Ні, певно ні... але...

— Уважайте, я можу двох мальчиків, Кароля і Августу, котрі не конче мусять їхати, відослати наймитом домів!

— Так, але тоді тратить держава лише через ваше упримство заплату за два білети?

— Цїна є постійно означена, можете їхати або ні.

— Но так, про мене, але при тій нагоді хочу сказати, що поїзд межи Ґестведою а Гаслєгольмом коло шляхотского двора Х. мусить на пів години задержати ся, аж я поздоровлю трохи мого приятеля з молодечих лїт, Оля Гольма, котрий є там інспектором.

— Поїзд не задержує ся нїгде як на стациях, котрі подані в розкладї їзди, — повсякчас стацийний начальник.

— Позволите менї замітити, мій пане, що ви простак, якого єго ще нїколи не стрічав! — сказав пан Штрембом.

Остаточно опинили ся в купе. Білети заплачено, двері замкнено, стацийний начальник засвистав, льокомотива засвистала, великі дїти тїшили ся, малі плакали, а пані Анна, хляпаючи приказ чоловікови до ушї і ведни промовила: „Петре, якби нам що мало стати ся, тоді як твоя жінка дожиє за девятьнайцять щасливих лїт!

Але не стало ся нїчо і вечером були вже в Мальме. Був се дїйстно брат Івана, сей сивий, поважний пан в цилїндрі і в золотим ланцюхом на камізельцї? Була се братова, та хорошенька дама в елеґантній, новій тоалєті! А відтак дїти!

Руки стиснули ся і око впало в око. Немов запора утворила ся їм в горлї. Певно, се було зворушливо і красно, одержати з власної руки краєвого радника премію за найлїпші воли; але, милий Боже, тут було иншого!

Радісні думки рвали ся до воздуха, розбурхані чути шували слів, але не знайшли инших, як: „Брате Іване, хто возьме наш подорожний клунок?“

Але хвилю пізнїйше, на бальконї великого триповерхового дому паньства Штрембомів, в кругі дїтий, рідня почула ся знов рідною і посипали ся питаня: „Пригадуєш собі?“ — „Пригадуєш собі?“ І повні любови погляди і поцїлуї братових і гамір дїтий творили чудову симфонію. Доколи весна радість нїмїла на хвилю... і тоді летїли думки назад до малого озера внесено в сосновім лїску, до батько і мати так тихо, так тихо дрімали.

І тих трийцять лїт, які розділили їх обох, немов щезли.

Трийцять лїт!

Стало тепер і холодно на бальконї; була бо найвисша пора їти на спочинок.

Іван і Петро мали спати в тій самій комнатї.

Всьо ще передше, за пів години всьо було тихо в домі.

Але ще раз, тихо і осторожно, щоби не збудити брата, як вже спав, підвів Іван свою сиву голову і споглянув на другий бік до єго ліжка. Так, він ще не спав.

— Сни спокійно, Петре!...

— Дякую, Іване!

Телеґрами „Буковини“.

Відень, 13. червня. Бувшого бухгальтера Якоба Райха, що передвчера пополудни хотїв кинути ся з палицею на цїсарский експиаж, однако зловлено єго, узнано божевільним і віддано нині на підставі лїкарского ореченя до нижно-австрийского краєвого закладу божевільних.

Належитість за Оголошеня за один раз:

Цїла сторона коштує 30 К. — Одна трета сторони через цїлу ширину 10 К. — Пів сторони 15 К. — Чверть сторони 7 К. 50 с. — Одна осьма сторони 3 К. 75 с. — Одна шістьнацята сторони 1 К. 88 с. — **Дрібні оголошеня** (в шпальтовій ширині стрічок) по 4 сотики на ворт. — При більшаралових уміщенях опускаєть ся на пів процент після свільности уміщеня.

Склад товарів Б. Бальтінестра молод.

Чернівці, улиця Головна-Енценберґа ч. 3.

Склад ц. к. упривілейованої фабрики товарів з альпаки і хіньского срібла В. Бахмана і Сп. у Відни.

Поручає на лїто наймоднїйші артикули в найбільшім виборі.

Парасолї	наймоднїйші шовкові фарбовані не дивочі, півшовкові фарбовані і темні, ґладкі бідї, Entout Cas чорні: для дївчат і дїтий з жорсжкою і донцем для пань і панів.
КАПЕЛЮХИ соломіні і фільцові **шапки.**	**Самостійна продаж** з ц. к. надвірних фабрик J. Heinr. Ita у Відни, Josef Richter & Schur в Ґрацу Borsalino Gins & Fto, Giovanni Raniżza і R. Cattrain в Італії, як також з иньших визнатнїйших фабрик туземних і заграничних. — Для дам шпортові анґлїйскі капелюхи; для панів і хлопців наймоднїйші солоникові і фільцові до виходу і на що день. Фільцові чорні і в иньших фарбах, мягні і тверді, на лїто легонькі (35 ґрамів) в ріжних цїнах. Шапки для пань, панів і дїтий.
Обув для дам панів і дїтий.	**Самостійна продаж** з найвизнатнїйшої фабрики черевиків Антона Чапека у Відни (Chevreax Schuh-Fabrik), і з иньших фабрик. Черевики з червоної, брунатної, жовтої, сивої шкіри як також з лакеру до шнурованя і на ґузички пів черевики Lawn tennis; систему Др. Ляманя і ко. Кнайпа — Черевики до ґімнастики і. т. д.
Екскізита	в мужеских кравацтвах найлїпшої анґлїйскої сорти, в білю ріжнородної сорти як: з зефіру, ніси, батисту, шифону і. т. д. — Всякі прибори для наноліснинів. Кафтанини до колеса, панчохи, сорочки сїтові і. т. д. Рукавички Glacé, Chair, шовкові для пань, панів і дїтий. Дамски поясні, шнурівки ланцушки Lorgnon, ґудзики до манжетів, всяки біжутерия і товари з бронзу.
Всякі артикули до подорожи.	Ріжні куфри, валїзи. Пледи, на ремінцї, футерали до парасолїв, кошики на харч, мошонки, кошки, подушки пуделка на капелюхи і. т. д. (ріжна сорта).

Замовленя з провінциї виготовляють ся сейчас.

Справоздане Товариства обезпечень і взаїмного кредиту „Днїстер“

за місяць май.

В товаристві взаїмних обезпечень „Днїстер“

було в місяци маю с. р. 13.890 важних полїс на суму 13,468.098 кор. обезпеченої вартости з премією 131.313 кор. 53; сот. разом від початку року по конець мая видано 46.912 важних полїс на суму 49,333.306 кор. з премією 451.741 кор. 39 сот. Попередного року в тих 5 місяцях було 38.431 полїс, на суму 41.373.088 кор., з премією 367.202 кор. 15 сот. то є сего року о 8.481 полїс і 84.539 кор. 24 сот. премії більше.

В маю так само як в цьвітни були в многих сторонах більші пожари; в нашім Товаристві зголосили в маю свої шкоди 192 властителїв, (з того більші шкоди: в Кукизові 11, Конюшкові 13, Дзібулках 8, Верхни 10, Устю епископскім 6 і перших в Гарасимові повіту Городенського. Всїх разом від 1. січня по конець мая зголошено 672 шкід. Товариство поспішило сейчас з помочею всїм пошкодованим. 661 шкід вже виплачено, 4 шкід менших находить ся в лїквідациї місцевих Делеґатів, а 7 відшкодовань (в квотї 3111 кор.) на разї з причин правних задержано. Сума всїх шкід разом з коштами лїквідациї по відтрученю квоти звершеної з реасекурациї виносить на власний рахунок 185.103 кор. і 17. сот. Фонди Товариства обезпечень (резервовий резерва премій і прочі) виносять з кінцем мая 1,057.010 кор.

Рахунок Товариства взаїмного кредиту „Днїстер“ у Львові.

Справоздане за час від Січня 1903 до мая 1903.

I. Вкладки щадничі.			
Стан на початку року	1257 вкладок в сумі кор.	1,103.333·40 с.	
від 1|1 до 31|5 вложило	739 сторін к.	377,676.74 с.	
„ „ „ „ виняло	97 „ к.	191,054·44 с.	
остає 31 мая с. р.	1403 вкладок на . кор.	1,289.955·70 с.	
II. Позички на скрипти і векслї:			
Стан на початку року	2163 позичок в суму к.	1,239.243.46 с.	
1|1 до 31|5 удїлилисьмо	341 „ к. 203,050.—		
„ „ „ сплачено	177 і рати к. 185,757·15		
остає 31. мая с. р. .	2327 позичок на суму к.	1,256.536·31 с.	
в то: 2102 позичок на скрипти в сумі . . .		к. 1,116.943.65 с.	
і 225 „ „ векслї „		к. 139.592·66 с.	

III. Членів прибуло 253 виступило 97, остає 2548 членів.

IV. Сума удїлів декларованих к. 133,250·— виплачених к. 98,515·39 с.

V. Фонд резервовий, специяльна резерва і фонд на ріжницю курсів . . . . . к. 18.195·64 с.

Фонд власний разом (IV + V) . . . . . к. 116.711·03 с.

Сума всїх активів Товариства виносить к. 1,476.543·48 с.

з то: на позичках як висше . . к	1,256.536·31
в цїнних паперах . . . . . к	85.982·—
в русских Тов. вкладки . . . . . к	58.672·23
готівка (в касї в Щадници почтової і на рахунку біжучім) . . . . к.	75,352·94

Просимо звертати ся дальше о більші позички ипотечні, потрібні при купнї землї. — Від позичок числить ся $5\frac{1}{2}$ % і додаток 1 проц. на кошта адміністрациї (при сплатї в 20 ратах $\frac{1}{4}$ річних виносить рата амортизацийна 6·72 проц.)

Вкладки приймає ся на 4 проц. —

Найновійші Schulversäumnisse

получити можна

в друкарнї „Рускої Ради“, в Чернівцях

улиця Петровича ч. 4.

Лиш 1 К. 20 сот. коштує

пів кіля гусячого піря.

Се піре є сиве, не злежане, дерте руками, сейчас здало до ужитку і коштує $\frac{1}{2}$ кіля 1 К. 20 сот., лїпша сорта 1 К. 40 сот. пять-кільовий накупок на пробу висилає за посліплатою

І. КРАСА, торговля пірєм в Сміхові

коло Праги (850).

Заміна не виключена. 14 (1—6)

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях

отворена в недїлю і сьвято від 9 до 11 години рано.

Товариство взаїмного кредиту

„ДНЇСТЕР“

Стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою

Львів, Ринок ч. 10 (дім „Просьвіти“.)

ПОЗИЧКИ удїляє своїм членам на $5\frac{1}{2}$ 2 і 1 2 додатку на кошта адміністрациї, за предложенем документів виказуючих достаточну гіпотеку.

СПЛАТУ позичок розкладає догідно на рати до 10 лїт. Сума позичок інтабульованих і за порукою: 1,239.243 корон.

ЧЛЕНОМ може бути тільки обезпечений тревало в „Днїстрі“ від огню.

УДІЛ членьский виносить 50 кор. вписове 2. кор. число членів 2.39 з 2.501 удїлами на 125.050 кор.

ВКЛАДКИ щадничі приймає „Днїстер“ і опроцентовує по 4 2 від ста. Сума вкладок на 1.256 книжочках 1,103.333 кор.

ЧИСТИЙ ЗИСК розділяє ся частию на дивіденду для членів, а частию на публичні добродїйні цїли: на церкви, бурси, захоронки, школи і т. д. На ті цїли роздано до тепер з Товариства кредитового 10.840 корон.

ІНФОРМАЦИЇ в справах позичок удїляє Дирекция і аґенти. (—)

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає Іван Захарко.

З друкарнї товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

Ч. 66. Чернівцї, середа дня 4. (17.) червня 1903 р. Рочник XIX.

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ що середи, пятницї і недїлї, з тижневим додатком „РУСКА РАДА“.
Редакция адміністр. і експедиция при улици Петровича ч. 2.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застережене. — Рекламациї неопечатані вільні від оплати почтової.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“ разом з „Рускою Радою“:
на цїлий рік . . . . . 20 К. — с.
„ пів року . . . . . 10 „ — „
„ чверть року . . . . 5 „ — „
„ місяць . . . . . 1 „ 70 „
Поодиноке число „Буковини“ 16 сотиків.
Передплата і належитість за інсерати платні в Чернівцях.

Доповняючий вибір до бук. сойму.

На 1. н. ст. липня с. р. назначений доповняючий вибір одного посла до буковиньского сойму з 1. куриї великої посїлости на місце померлого консисторского радника о. Цуркана. Вибирати мають сего посла радники православної консисториї в Чернівцях і настоятелї монастирів на Буковинї, що висилають разом двох послів. Одним послом є ще консисторский радник о. Мирон Калїнескул, звістний волоский загорізець, що є навіть головою соймового клюбу волоского. Справедливість і рівноправність наказує, щоби другим послом із сеї куриї був Русин, тим більше, що опорожнений мандат займав, як сказано, Цуркан козьмиїй Цурканович, котрого митрополит Морар публично в соймі представив за Русина, признаючи тим, що сей мандат належить ся Русинови. Се признасть і кождий, хто має хоч крихітку почута справедливости з огляду на те, що половину православних вірних на Буковинї становлять Русини. Ся справедливість наказує про те, щоби при теперішних доповняючих виборах вийшов послом Русин, розуміє ся, не такий genie Ruthenus natione Vlachus як Турган-Цурканович, а справдїшний Русин. А що вибір залежить головно від волї митрополита, то жадаємо від Єго Високопреосьвященьства, щоби показав дїлом свою справедливість супроти православних Русинів, попираючи кандидатуру одного зі своїх радників-Русинів. Ми наперед застерігаємо ся супроти вамівки, що вибір залежить від волї виборателїв, знаючи, що ся воля залежна зовсїм від волї митрополита. День 1. липня с. р. покаже, чи й о скілько Впр. митрополит поводує ся справедливостию і рівноправностию супроти Русинів, а щоби не сказано, що православні Русини сего жаданя не підносили, загнесуємо сего тут чорно на білім.

Руско-румуньский спір посїданя.

(*Конець.*)

Самосьвідомість национальна стала проявляти ся між Русинами доперва около 1880 р. Гуртом рускої інтелїґенциї, маючи статистичне, але несьвідоме і матеріально руйноване гнетами сїльске населене *народ особою*, а навіть німенами зромадїзоване, почасти стеровнене сїльске духовеньство і фанатичних церковних достойників *против себе*, а сьвітску власть, що іще недовірчиво відносила ся до „славяньских духів“ *понад собою* — так почала мала іще тодї армія руска аболіцию руского племени на Буковинї. Не згадуємо нападів, переслїдуваня, фізичні і моральні терпіня, котрі мусїли вносити проводирі ся Русини в передусїм „борцї в борбі“. Про се зміють розповісти то само „борцї за волю народну“ всїх країв. Се була і є ще елементарна борба пробуджаючої ся нациї, що дала Русинам на Буковинї кріпкі национальні орґанїзациї, в котрих Русини находять тепер єдину підпору в борбі о национальні права. Сї орґанїзациї, відтак фактичний розрість руского елементу, руські мови на Буковинї, суть підпорами руского руху.

Русини, що довгі лїта в кравнім соймі не мали жадних заступників, мають тепер на 12 послів до кравного сойму з третої куриї 5 (заступників сїльских громад); їм належить ся іще що найменче 2 мандати в 2. перемажно руских повітах і 1 заступник з куриї великої посїлости (іменем релїґійного фонду). В краєвій радї шкільній, де інтереси Русинів з начатку заступав греко-кат. представитель гр.-кат. духовеньства, котрий міняв ся що 6 років з рим.-кат. представителем (нім.), одержали Русини по довгім часї одного заступника з шкільного фаху і 1 гр.-ор. сьвященика. В гр.-ор. консисториї є на 8 радників (між ними є 2 почетних радників) 2 Русинів. На девять професорів теольоґії є тільки 2 Русинів. Се суть „здобутки“ останних років; до рівноуправненя, яке принадлежить ся рускій більшости народній, є однако, як видно, іще дуже далеко.

Ради шановного доповненя згадати би, що в румуньскім таборі находять ся елементи — особливо в новоутвореній партиї румуньско-радикально-демократичній, — котрі згладом Русинів не відносять ся зі становиска прямої неґациї і принаймні позірно узнають факт, що на Буковинї єствують Русини і мають тут також претенсиї на певні права. Але також в той спосіб поступово успобілені елементи вважають Русинів на Буковинї все чуже небезпечне плем'я, котре яко мога треба зробити нешкідливим і спинити його успішний розвиток. На церковнім поли Румуни пишно утримують, що гр. ор. краєва церков на Буковинї є історично румуньскою інституциєю а гр. ор. релїґійний фонд є румуньским народним добром; задля того мусить ся заховати румуньский характер церкви. Наколи отже духовеньство з гори аж до сїльских парохів складає ся з Румунів, коли румуньскі сїльскі сьвященики не хотять по руски проповідати рускому населеню, то се є зовсїм в порядку, бо церков має румуньский характер і збільшене руского духовеньства значило би приворочуване прав румуньского елементу, було би отже замахом на „стан посїданя“. Коротка розвага мусить довести до переконаня, що при таких погадах национально порозуміне не є легкою річию*).

На поли шкільництва Румуни о стільки випередили Русинів, що коли Румуни мають дві утраквістичні (румуньско-нїмецкі) ґімназиї, Русини мають тільки *одну* таку ґімназию (розум. не цїлу). Далше розпоряджають Румуни, як висше ми згадали, гарним числом катедр університетских — з котрих тільки дві суть рускі — на гр. ор. факультетї в Чернівцях. Впрочім всї середні і фахові школи**), семинар учительский і університет, нїмецкі. Народні школи загально відповідають і суть примінені до потреб поодиноких народностий, тільки що румуньско духовеньство по спромозї по части і з успіхом ставить перепони закладаню руских народних шкіл в руских осадах, що лежать в румуньскій области церковній.

На поли середного — і фахового шкільництва суть Русини ані і Румуни тяжко упосїджені, хоч ті послїдні стоять трохи лїпше. О сю довжину поса, о яку Румуни випередили Русинів, румуньска партия є дуже задоволена і заховує ся дуже неприхильно до іще і так малого переобразеня руского шкільництва. Сїй ворожнечі, котру певні панівні елементи дуже зручно вміють використати, треба головно завдячити, що так важко приходить ся осягнути буковиньским Русинам заснованя другої рускої ґімназиї в північній Буковинї.

Нїмецкі середні і фахові школи на Буковинї, до котрих на половину учащають по нїмецки бесїдуючі жиди, справили, що число руских публичних функционарів так непропорционально є маленьке. З виїмком народного учительства на Буковинї руский публичний функционар в ріжних державних і автономічних дикастериях є *rara avis*. Після обчисленя з тих функционарів є ледви 8 проц. Русинів, в часї коли Русини становлять майже половину (43 проц.) всього Буковиньского населеня, а між поодинокими племенами *релятивну більшість*. Частїйше на низшіших публичних становисках може застрінути Румунів чим Русинів. Ся обставина однако тільки доказує, як пекучим є, дати ті условини досеї так тяжко упосїдженій национальности рускій, аби мала нагоду, бути дїяльною в службі публичних інтересів і брати удїл в управі і судействі на користь народу і держави. Урядники, що по більшій части або зовсїм або дуже слабо володїють рускою мовою, ледви можуть навіть при найлїпшій волї відповісти вимогам модерної управи і, можуть особливо серед сьвідомого своєї народности населеня тільки зовсїм недостаточно репрезентувати державний авторітет і державну ідею. Повисший опис дає в великих начертах образ диференций, які єствують між Русинами а Румунами на Буковинї. Хоч при тім не треба забувати, що ті диференциї головно торкають ся области церковної, все таки треба сконстатувати, що се є тільки випливом загальної ворожнечі, а на церковнім поли ся борба ведеть ся завзятїйше іза того, що тут-же румуньска партия, котра церкву вважає яко свою румуньску інституцию, найбрутальнїйше виступає против Русинів.

Дуже велика принципіяльна ріжниця між проватною серед Румунів „получеою национальною партиєю“ з одної сторони а Русинами без виїмка з другої сторони, єствує також на політичнім поли. Коли бач Румуни, котрі, як ми вже се виказали, роспоряджають в радї державній і соймі краєвім мандатами з куриї великої посїдности, суть майже противні кождому дальшому переобразеню виборчого права вкористь ширших кругів, то Русини противно з легко понятних причин заступають ся на загальним і рівним правом виборчим або принаймні за переобразенем виборчого права в змислї розширеня його на ширші круги народні. Тому тихому опорови румуньскої партиї треба приписати, що утворене загальної класи виборчої, яка є до державної ради, до Буковиньского сойму краєвого і, якої домагають ся посли вже від цїлого ряду лїт, досеї не може бути зреалїзоване. Коли-ж получена национальна румуньска партия виступає против всякого розширеня виборчого права, робить се вона не так дуже в інтересї румуньскої народної ідеї а то іза того, що виборча реформа в рівній мірі принесла би користь і румуньским народним масам. Се є опір против виборчої реформи, отже видиш феодального становиска, котре виникає ся партия ради кількох туземних румуньских властителїв великої посїдности, званих боярами. Феодалїзм „получеої румуньскої национальної партиї“ ріжно проявляє ся також в квестиї розділу публичних тягарів. Ся партия противить ся, пр. м., внесеню дуже утяжливих для мужика повітових рогачок, хоч їх вже давно внесено в цїлій Австриї; так само противить ся ся партия, аби властителї великих посїдностий платили додаток до податків на автономічні потреби і, аби обширі двірські втягнено до сїльских громад і т. д. Так виглядає национальний спір в зеленій Буковинї. Також в східнім кутику Австриї починає щораз інтензивнїйше кипіти а правительство зі своєї сторони доливає іще оливи до огня.

При кінци замітити-б, що також в інтересї Австриї лежало би, як всюда, так також на Буковинї, яко мога ослабити национальні спори. При відповіднім зрозумінї державу (цїлої держави через национальности, що мирно побіч себе живуть і не перешкаджають собі в всестороннім розвою, а тим самим яко міжнародню асекурацию інтересів. Вже справдї крайна пора, аби ся ідея *прийняла ся*, аби вона втиснула ся до самосьвідомости народної, щоби на місце пануючого антаґонізму народностий, через що дуже терпить очивидно тільки цїлість, наступило поєднане після зовсїм поодиноких основ национальної справедливости.

Румуньско-рускій спір национальний в „зеленій Буковинї“ є так прямо актуальним „питанєм“, що жде на свою розвязку, як словіньско-італїйский конфлікт в чарівнім Побережю, ческо-нїмецкий в промисловим краях Судетских, руско-польский в обильно одареній природою Галичинї. Також мале Буковиньске питане є раною держави на найдальшім Всходї і не треба его занедбувати. Руско-румуньский спір посїданя, що вже тепер пахоїв богато лиха, потребує неминучо скорої полагоди в змислї национальної справедливости. Национальна борба спиняє тільки поступ і приносить шкоду обом сторонам. Русини завсе суть за угодою. Треба отже сподївати ся готовости до згоди і зі сторони румуньскої, бо поєднане народне лежить в інтересї румуньского народа на Буковинї, котрий потребує інтензивної культурної роботи. Історичні традициї, котрим не відповідають вже більше реальні відносини теперішности, узглядняти в політичній проґрамі, не є практично. Більше як плятонїчне придержуване ся подобних традиций дає тільки вигляд на тим більше болючий навід.

*) Порів. Bucovina, notite asupra situatie v. George Bogdan — Duika, Германштад 1895, стор. 150.

**) Недавно краєвий сойм впровадив в житє нашу румуньску і руску рільничу школу.

Вісти з цїлого сьвіта.

— *До ситуациї.* Ческа Politik, обговорюючи теперішне політичне положене в Долитавщинї, обертає ся до молодоческих послів з пересторогою, аби не розпочинали обструкциї, бо в такім случаю правительство мусїло би імити ся § 14. — До Відня приїхав вчера з Будапешту президент угорского кабінету Сель і був на аудиенциї у цїсаря. З аудиенциї вийшов в найлїпшім настрою і гадають, що не вручив монархови своєї димісиї. Нараджував ся також з пп. міністрами д-ром Керберем і ґр. Ґолуховским. Вечером повернув до Будапешту. — Переговори між правительством а сторонництвами тревають безнастанно. Сей тиждень буде рішаючий для цїлої парляментарної ситуациї.

— *Подїї в Сербії.* Про членів нового сербского правительства доносять часописи такі подробиці. Новий революцийний президент мі-

ністрів Авакумович був в р. 1882 президентом тодїшного лїберального правительства, а ще перед тим, під Рістічем, мінїстром справедливости. Від усуненя єго через перший замах стану молодого короля, Авакумович був судиєю в касацийнім трибуналї. Тепер числить 58 лїт і в послїднім часї провадив адвокатску канцелярию. Підчас замаху не було єго в Білгородї. — Мінїстер внутрішних справ Стоян Протич єсть найбільше виливовою личностию межи радикалами. В послїдних часах був комісарем Народного банку, а перед тим директором монополю пороху. Числить 47 лїт. — Мінїстер внутрішних справ Любомир Каленич був президентом мінїстрів в р. 1875, пізнїйше сербским амбасадором у Відни, а в послїдних часах входив в склад сенату. Числить лїт 60 і є дуже умірковaним полїтиком. — Мінїстер судівництва Жинкович єсть одним з провідників лївого крила радикальної партиї. Після замаху на короля Мілана був засуджений на 20 лїт тяжкої вязницї, відтак помилований. Числить тепер 42 лїт. — Мінїстер торговлї Юрий Ґенчиц був мінїстром внутрішних справ в часї, коли Александер женив ся з Драґою і був рішучим противником сего подружя. З причини листу, написаного ним до Александра до Абациї, обжаловано єго о обиду маєстату і засуджено на 8 лїт вязницї, відтак помилувано. Числить 42 лїт. — Мінїстер фінансів Белїкович і мінїстер просьвіти Стоянович не брали до тепер участи в сербскім публичнім житю. — До тепер то правительство не відносило ся зовсїм до Петра Карадьорджевича, котрого войско і нарід на улицях проклямували вже королем. Деяка часть дневників і народа жадає републики. Скупштина, що збирає ся нинї, рішить форму правительства і переведе вибір короля. Нема сумнїву, що вибір впаде на Петра Карадьорджевича.

Про послїдні хвилї убитої сербскої королївскої пари розказують ще всїлякі подробицї. Коло тїла короля найдено великий камінь, як би кинений знадвору через вікно. На тїлї короля найдено з 30 ран від куль і дуже богато ран від поколеня. Тїло королеви було попросту подраплене кулями і шаблями. Король мав напастникам заявити готовість розвести ся з Драґою, але не хотїв підписати абдикациї, грозячи зрадникам вязницею. На те сказано єму, що до того не прийде. На Драґу перший ударив Машин, брат єї першого чоловіка; він ненавидїв єї за те, що але обходила ся з братом, а нинїи мала єго навіть отруїти. — Овогди по полудни відбув ся похорон Наумовича. Віддано єму войскові почести. Но могилї покладено напись: „Помер на поли слави для добра вітчини“. — Офіцири порозкидали по улицях ордери, що подіставали від Александра. Новий президент мінїстрів Авакумович в розмові з одним дневникарем сказав, що підчас замаху єго не було в Білградї і аж на телеґрафічне візване вернув з Алексінача. Говорив він, що надїє ся, що скупштина затвердить вибір Карадьорджевича, хоч декотрі члени скупштини волїли би бачити королем чорногорского кн. Мірка, а інтелїґенция бажає републики. Про причини замаху говорив Авакумович, що найбільше причинила ся ненависть війска до короля. Через Драґу діставали офіцири за дрібні провини тяжкі кари, не діставали правильно платнї, ходили обдерто; за те Драґа що хвили спроваджувала з Відня дорогі сукнї. Мати короля, Наталїя, проживаюча тепер в Парижи, на вість о смерти сина дістала спазмів і не була в силї вислухати вісти до кінця. Доносять, що она зажадає видачі тїла. — Петра Карадьорджевича надїють ся в Білгородї нинї. Кажуть, що Росия бажає, щоби він зрік ся престола в користь свого малолїтного сина, котрий є в Петербурзї в школах. Живуть також в Парижи два сини старшого брата Петра, Алексей і Божидар, котрі також могли би мати право до трону. А приятелї пок. Александра пригадують, що в Царгородї живе неправесний син Мілана, так що рід Обреновичів не здїлком ще вимер. — Берлиньский Tagblatt доносить, що король і королева в остатних часах були все в страху о своє житє і постановили розвести ся. Королева вибирала ся до Франценсбаду, а ся подорож мала бути початком розводу. Король мав опісля старати ся о руку чорногорскої кн. Ксенї. Король і королева мали по кілька мілїонів, зложених в льондоньских банках.

НОВИНКИ.

Краєвий президент князь Гогенльоге удав ся в недїлю в службових справах до Відня.

Особисті вісти. Судовий радник Казитовський і радник двору Зубрицкий одержали довшу відпустку.

Новий дворець зелїзничий в Чернівцях. Проекти на будову зелїзничого двірця в Чернівцях, які прислало мінїстерство зелїзниць, як ми довідали ся, прийшли вже до тутешного правительства і в найблизшім часї будуть розписані оферти. Тим чином сповнить ся довголїтнє желанє мешканців Чернівців, що на всякий случай є радісною вісткою для нашої столицї.

З палати послів. Посол др. Лупу зложив свої мандати єго члени комісиї нетикальности посольскої — і промисловоі.

З низшої ґімназиї Франц-Йосифа в Серетї. Вступні іспити відбувати муть ся по зложеню таксы 7 кор. 26 сот. дня 15. і 16. липня і то письменні від 10—12 год., а устні від 3—6 год. по полудни. Іспита приватистів відбувати муть ся дня 7. липня с. р.

Денунциация „Deszptar-i“ і „Buk. Journal-y“, що підчас похорону уч. Бекуля кілька учеників курило, показала ся правдивою, але з тою ріжницею, що то не курили ученики-Русини з II. ґімназиї, а один питомець — Волох з учительскої семинариї, один ученик з реальної а один з господарскої школи, отже архиправославні виховані волоскі і кацапскі, що не стоять під впливом професорів-Русинів. Отже болотом, яким денунцианти „Deszptar-i“ і „Buk. Journal“ хотїли обсипати Русинів, обмастили самих своїх і себе.

В недїлю, дня 28-го с. м. відбуде ся отворене каси райфайзеньскої в Валяні.

Хто винне ся, обвиняє ся. „Czern. Tagbl.“ дивує ся, що ми добачили в єго статї про зносини приготовляючої клясы в Сучавскій ґімназиї германїзаторскі тенденциї; не вже редактори „Czern. Tagbl.“ — у не читали своєї статї ще і тепер по відповіди „Буковини“. „Czern. Tagbl.“ говорить далї о неудалій денунциациї „Буковини“ на пана Тумлїча, наводи сего імени в „Буковинї“ по названо в кінцевім уступі а тільки була мова про германїзатора з краєвої ради шкільної. Коли-ж „Czern. Tagbl.“ уважає п. Тумлїча за головного германїзатора, то ми розумів ся, не можемо мати нїчо проти сего признаня орґану германїзаторів, бо-ж він мусить лїпше знати своїх патронів. Вимінка „Czern. Tagbl.“, що ухвалу краєвої ради шкільної про зносини германїзаторскої клясы в Сучаві, подав єму оден Славиньский член сеї ради, по виключає, що про єго ухвалу повідомлено „Czern. Tagbl.“ також з німецкого бону, а додаток „Czern. Tagbl.“, що той славиньский член висказав своє вдоволене із зносини германїзаторскої клясы, показує власно, що той член не міг поінформувати „Czern. Tagbl.“ в германїзаторскім дусї, в якім була написана стаття в „Czern. Tagbl.“, що клясу за германїзаторскою клясою, отже виходить, що сю статю, а що найменче такі інформациї міг дати „Czern. Tagbl-ови.“ лише член германїзатор, се ми тільки і сказали і що раз скажемо. „Бук.“ вдарила лише о стіл, а ножиці обізвали ся в „Czern. Tagbl.“, котрий винуючи п. Тумлїча, власне обвинив.

Нагла смерть російского премієра. З Берлина доносять телеґрами, що президент російского комітету мінїстрів Петро Миколаєвич Дурново, помер ненадїйно в зелїзничім вагонї, їдучи з Петербурга до Вісбадену на купелї. Смерть заскочила російского премієра сейчас по переїздї границї російско-пруської. Тїло помершого привезено на дворець Фрідріхштрассе в Берлинї, а звідтам мають єго вислати до Росиї. — Петро Дурново був прокуратором аж до вступленя на престол царя Александра III. Тодї іменовано єго шефом департаменту полїциї в Петербурзї. Опісля був через кілька лїт помічником мінїстра ґр. Д. Толстоя, а в 1889. р. став мінїстром внутрішних справ. В жовтни 1895. р., с. є в першім роцї панованя сучасного царя Миколи, Дурново став президентом комітету мінїстрів. Помершиий останав під впливом прокуратора Синода, Победоносцева і що такий був противний всяким поступовим реформам в Росиї.

Атентат на сербского князя в 1868 р. Дня 10. червня 1868 р. згинув з рук скритоубійцїв кн. Михайло Обренович, син Милоша, перебуваючи в своїй лїтній резиденциї Топчидер, віддаленій пів милї від Білгорода. В Топчидер був гарний парк і там приїзджало много жителїв Білгорода на прогулки. По парку любив приходжувати ся кн. Михайло звичайно в товаристві дворян, не стороженний полїциєю. Коли дня 10. червня кн. Михайло зі своєю кузинкою Анною Константиновичівною і з єї дочкою Катериною йшов через парк, в одним тїнистім місци стрітив трех незнакомих мущин. Незнакомі поріжнавши ся з князем, зняли капелюхи. Князь підніс руку, аби відповісти на поклін, але в тій хвили гримнув стріл з револьвера а князь влучений кулею в живіт захитав ся. Майже рівночасно вистрілили другі два напасники. Дві кулї зранили князя в голову, а від дальших стрілів погибла Анна Констатиновичівна, що собою заступила вмираючого князя Михайла. Замаху доконано так несподївано, що адютант князя Светозар Гарашанїн і слуга Мила остовпіли з переграху і не знали що робити. Заговірники покористались сею хвилею і тяжко зранили адютанта штилетом в бік, а слугу в рамя, почім пропали в горах. Тїла убитих і ранених лежали в городї кілька годин, поки їх не замітили дворяни. Ще того самого вечера спіймано одного з заговірників, а третого дня віднайшла полїция прочих двох убійцїв. Крім них увязнено кількадесять осіб, сторонників Караджорджевичів, що належали до заговору. На чолї заговору стояв адвокат Радованович, а убійники називали ся: Костя, Дінко і Марич. Дня 26. червня того року почав ся в Білгородї процес о убійство. Перед трибуналом станув тридцять Сербів, бо прочі утїкли, обжаловачих о належане до заговору проти родини Обреновичів в користь Караджорджевичів. Теперішний князь Петро Караджорджевич одержав був також акт обжалованя і позване до суду, але розумів ся, не явив ся. За то він оголосив отвертий лист, в якім протестував проти твердженя, немов би займав ся заговором. По переведеню процесу, який кілька разів перериваво, аби переслухувати нових сьвідків, засуджено 14-ох обжалованих на кару смерти, 3-ох на 20 лїт а одного на 5 лїт вязницї. Межи засудженими на 20-лїтну вязницю був також кн. Александер Караджорджевич, котрий перебував тодї на Угорщинї, але в вязници не сидів. Угорскі суди зарядили проти него слїдство і засудили були на вязницю, але в двох висших інстанциях князь Александер виграв і став увільнений.

Телеґрами „Буковини“.

Відень, 16. червня. Цїсар іменував судового радника Прідіча в Чернівцях містопрезидентом окружного суду в Сучаві.

Будапешт, 16. червня. Президент мінїстрів Сель враз з кабінетом подав ся в недїлю до димісиї, котру цїсар приняв.

Білгород, 16. червня. Народне віче т. є. сенату і скупштини, отворив Петро Велїмірович, почім Авукамович зложив іменем правительства відповідну декларацию. Віче вибрало одноголосно народем Петра Караджорджевича.

Білгород, 16. червня. (Новий король) Караджорджевич мав заявити, що прийме офіровану корону сербску по сповненю таких условин: 1. Наколи вибір буде одноголосний 2. наколи підвисшена буде до певної висоти лїста цивільна, 3. аби жадний з офіцирів, що брали дїльну участь в замордованю короля і королевої, не був при його торжественнім в'їздї до Білгороду і, аби они опісля не мали нїяких специяльних до нього претенсий до відзначеня або чогось подібного.

Білгород, 16. червня. Доносять, що найдено власноручні письма Александра, після котрих дня 15. ст. ст. червня мав бути Любовіч проклямований престолонаслїдником а рівночасно мав також бути заведений стан вимковий, при помочи котрого мали бути засуджені на смерть численні особи, між иншими теперішний през. мін. Авукамович і мінїстер Жінковіч та дивізионер Янкович.

Білгород, 16. червня. Конференция сенаторів постановила одноголосно около півночи, щоби від нинї обовязувала конституция з 1888 року, а до Петра Караджорджевича вислати депутацию, аби єму донести о ухвалї народного віча. — В місї панує цїлковитий спокій.

Білгород, 16. червня. На депешу правительства, котрою Авукамович повідомив Петра I. про доконаний вибір на короля, наспіла о 7. год. веч. така відповідь: Сьвітлі доводи вірности і відданости мого дорогого народу, мого дорогого війска і патриотичного правительства глибоко мене тронули. З глибини моєї душі сербскої дякую провидїню, котре мені позволило за божою волию вступити на престол моїх славних батьків, а пана през. мінїстрів і єго товаришів в прикладю прошу причати моє королївске признане з запевненем моєї особливої ласки.

Рим, 16. червня. Кабінет Занардельлього подав ся до димісиї.

Париж, 16. червня. Сенат 220 голосами проти 45 приняв в другім читаню законопроект о двоїтній війсковій службі.

Женева, 16. червня. Петро Караджорджевич заявив одному кореспондентови, що корону приймає і буде називати ся іменем Петра I., видасть проклямацию до народу сербского, в котрій обіцює поступати після традиций батьків, дає слово, що всьо забуде, що прикаючило єму за остатних 40 лїт і не буде мстити ся на своїх противниках. Петро I. від'їзжає з відня правдоподібно в четвер вечір via Відень Білгород.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях. За редакцию відповідає Іван Захарко.
З друкарнї товариства „Руської Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

Ч. 67. Чернівцї, пятниця дня 6. (19.) червня 1903 р. Рочник XIX.

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ
що середи, пятницї і недїлї,
з тижневим додатком
„РУСКА РАДА“.
Редакция адміністр. і експедиция
при улици Петровича ч. 2.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациї неопечатані вільні від оплати почтової.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“
разом з „Рускою Радою“:
на цїлий рік . . . . . 20 К. — с.
„ пів року . . . . . 10 „ — „
„ чверть року . . . . 5 „ — „
„ місяць . . . . . 1 „ 70 „
Поодиноке число „Буковини“ 16 сотиків.
Передплата і належитість за інсерати платні в Чернівцях.

Віче рускої інтелїґенциї на Буковинї.

III.

П. Нин. Василько зазначив на вступі, що збір не повинен вимагати від него близших детайлїв посольскої дїяльности; про те говорять стенографічні протоколи засїдань палати послів і сойму.

Теперішне полїтичне положенє в Австриї є, як звісно дуже сумне і то з двох причин. По перше два головні елементи Австриї т. є. Нїмцї і Чехи спирають ся о геґемонїю в державі і трудно зміркувати по якій сторонї Русини можуть мати більші користи. По друге між самими славяньскими партиями панують ріжницї поглядів і переконань і хоть би навіть яке правительство прийшло до переконаня, що не можна довше спиняти в розвою тримілїонового руского народа і що треба подати тому народови помічну руку, то зараз виступають проти сего Поляки, щоби унеможливити всяку акцию в користь Русинів. Що може принести союз із Нїмцями, показує перх 100-лїтна нїмецка управа Буковини. Русини позістали і таким чином своїм власним силам. Щоби виборости для руского народа належні йому права, треба піднести його економічно і культурно. Тільки в той спосіб можуть стати Русини фактором, з яким буде рахувати ся кожде правительство. Рускі посли не можуть позволити, щоби кождий міг заглядати в їх карти, але кождий, що про них чесно думає, може пізнати, що вони бажають для свого народа всего найлїпшого.

Що тичить ся дїяльности руских послів в парляментї, то вони доказали того, що не повела ся система, що змагала до того, аби їх дїяльність ограничити на деякі границї краю, або провінциї і аби відтяти їх від галицких братів. Границя краю не потрафить розділити інтересів одного і того самого народа. Завсїгди і в кождій хвилї мусить брат братови сьпішити на поміч.

Хто знає тогдї відносини руских послів в буков. соймі, може собі витворити ясний погляд про дїяльність руских соймових послів. Бо власне тогід рішено проблем, чи можна підкинути чоловіка, що завсїгди чесно і всїма силами обставав за рускими народом. Борба, яку тут ведено, подає Русинам деякі консеквенциї. Передусїм є вона доводом, що буков. русиноїди злучили ся з Поляками, мимо дїдичної ворожнечі, яка істнує між тими обома народами.

Однак цїла акция противників, не спромогла розбити сьвідомої цїли єдности Русинів. І тому є буков. Русини тепер вартнїйшими для галицких братів, як в минуннім роцї.

Передусїм постановили Русини звернути на себе очи цїлої Европи.

Дїяльність буков. руских послів могла задля істнуючих відносин тільки етапами вінчати ся успіхами. Трийцять два роки домагали ся Русини рускої ґімназиї на Буковинї, а если се осягнено вкінци аж в трийцять четвертім роцї, то не треба сумнївати ся, чия се заслуга. Одним словом: проти кождої акциї руских послів в інтересї свого народа, ставали майже непоборимі перепони зі сторони противників.

Що тичить ся церковних справ, то між рускими послами не було в тім взглядї нїяких діференций. Тільки їх дїяльности треба завдячити, що звісного русиноїда архимандрита Калїнескула не іменовано до тепер ґенеральним вікарием.

Що тичить ся особистої дїяльности бесїдника, то завсїгди поступав він так, як йому приписувало почутє права і справедливости. В дисциплїнарній афері п. Лупу, ставив бесїдник по його сторонї, не з дружби, але аби показати, що не сьміє ся завінчувати дисциплїнарного слїдства над послом-урядником задля його посольскої дїяльности, що не припадає до вподоби прінціпам деяких пануючих клїк. Бесїдник брав також участь в дебатї над галицким страйком і дав з тої нагоди належну відправу „мужови науки“ Гломбіньскому.

Треба справдї жалїти, що з полїтичних причин не полагоджено до тепер в цловій комісиї так важної справи, як справу довозу кукурудзи, яку порушив бесїдник. На жаль інтересів нашого селяньства не береть ся під увагу при заключуваню угоди з Угорщиною і рускі посли мусїли би шукати відшкодованя де инде, на випадок, як би сеї справи не полагоджено корисно.

Що тичить ся дїяльности в соймі, то вона достаточно відома. Як здобуток можна уважати се, що зник з видокруга небезпечний воріг Русинів. Сей факт нехай буде доказом, що ми потрафимо приятеля шанувати, а з ворогом зміряти ся.

Вкінци треба порушити деякі особисті справи. Передусїм застерігаємо ся проти нападів одної ґазети з тої причини, що ми не запросили на сегодняшні збори церковних пінцїв. Признаємо ся, що ми зробили те умисно, бо нам здавало ся, що дїлали би сьмо проти нашої совісти, як би сьмо втягнули церковних пінцїв до борби проти їх наставників, на жаль по більшій части Румунів і тим способом загрозили їх істнованє.

Нужденне становище заняла до сеї загально-рускої справи „Народная Рада“. Признаємо, що „Народная Рада“ мусїла в сїй справі поучити своїх членів, недосьвідчених в полїтицї. А що тільки одна часть членів „Нар. Ради“ є нерозважна і потрібує поученя, то вона повинна була се для тої части зробити. Але відкидати запрошенє задля такої благої причини, як ортоґрафія, се попросту сьмішне. Що тичить ся мого становища до Окчула і Штравхера, то сполука з тими мужами довопала ся в тій цїли, щоби перевести так важну справу, як зміна виборчої ординациї. Се справдї обурююче, що часть членів „Нар. Ради“ послугуєть ся до таких заяв так ворожим Русинам орґаном, як „Buk. Journal“. Люди, що послугують ся таким орґаном не заслугують на те, щоби називати ся Русинами — орґаном, який свого часу обкидав Русинів такими прізвищами, як Kanalputzer і т. д. Ті, що мимо потайки в „Buk. Journal“ прийшли

Осип Крілик

Самоцьвіти.

Мої дїти, самоцьвіти
де мої вас дїти?
Чи у морці заховати
в землю завсегди ?!

Й під серцем вас носила
і рукою загубила
Хоч вас дїти догиндала
долї вам не дала.

Ідіть дїти, мої квіти
по широких світї
покуйтеся в чистім полї
сапуйтеся долї.

Львів 1/I. 1902.

В Альбом.

Так щоси у сьвіту цьвітиму
в сиєдлетя ножу;
трийцьлая цьвіточку одну
чи малину, чи рожу?

Той насолодиш їх, та дарма
сьмяла всї з косою,
І в мене цьвітїти сих нема
бо порозав ручою.

А тут не місце їм сумній
лиш там де хрест і доли;
помиж нагадують Тобі
про сум й тірнїй сльози.

Коломия 5/I. 1899.

Хоч раз відійми свої тенеті
та глянь на мене прихильно,
сяя погляди теплим любови надії,
Тебе я прошу умоляю.

Розвій мои мої химери, що так огортають
мої безсоннїйні очі,
мои гірки мои плачуть та кажно рядають
що день, що кождої ночи.

Бо душонька мою і серце кінчу,
що погляд Твій єдинокий
тре мої сльози, тонкій розімуч
та жаль розвій глубокий.

Коломия 1900.

Коли проходиш ти біля мене,
сумними глянеш ще й очима —
то серце жаль утаєний тремо
а в оці мій сльоньма заблима.

А тихий сьміх надії та любви,
кораблем ся можно в хвари тихі;
спокій мій жалий й надії сих
тихі вкривають думи і сновні.

Коломия 1900.

Коли лиш гляну на Твою хустину,
що Ти мені дївчино вишивала
та скроїї мені на спомин дала
то тішуся я, то вижираю-гину.

І жаль жаліє, мов вітер тоді пилину
у грудях сум розпалить. І щоб мала
душа мо тішитись, ніби бажала
лиш стогно-плаче і не має ману.

Вона немов в пророцтві своїм чує
що мо її не довго в сьвітї жити
надбитись не довго і любити.

Умру я — в хутчану — так вінцу
сумна думка — слезами обляю
та нею тиар на вічний сон прикрию.

Коломия 1900.

Як при молитві я Тебе
Дївчино спогадаю,
Тоді, мов ангела мене
до неба підіймають.

Щасливіша мов стає вона,
Коли в вінци проповідую:
„Для Неї Боже дай добра
Тебе гориче молю“.

Як в церкві я Тебе угрю
у дивні так на бесїд,
Тоді молитвиць устаю,
лиш там тверезю очі.

Нїмає моїй здасть ся вот,
що обрахом Ти ясним
Я благати хочу я Тебе
про долю свою й щастє.

Коломия 1900.

Не забуду Тебе
я ніколи,
Хоч серце в мене
остигає поволи
у болю нескінчім...

І сонце найде
в границї темної ночі,
так мо мої очі
сьвідїти будуть Тебе.

Коломия 1900.

Ти з другими гуляєш-гуляєш
на мене і гамнуть не хтіла,
Для того Ти так поступала,
гкрити на жаль не з'уміла.

І словом гірким, мов чужого
була Ти готова стрінути;
а вночи гадки лиш — а того
сама Ти не можеш забути.

Львів 12/II. 1900.

Люблю я і тужу; плекуть мої хвилї
тут сльоньмами гірними зрошені.
Люблю — тому й тужу до своїй я Милій,
а тужу — бо люблю її лиш одну.

То біль, то мою щастє мою огортають;
Із болю вмираю, а ніби з полиня.
На люблю — то щастє з душі відчуваю
як тужу — то мою чую я страждання.

І так в перемину плекуть мої хвилї
тут сльоньмами гірними зрошені.
Люблю — тому й тужу по своїй я Милій.
Й тужу — бо люблю її лиш одну.

Львів 12/IX. 1900.

У тихій надумі
головку склонила
Я думою по думі
далеко мандрила.

„Ой місяцю ясний
найди та за води,
бо серце нещасне
не має погоди“.

І тихо уходи,
вітрець лиш з'віяв,
на дївчини груди
сльоньма спливав.

Коломия 16/VIII. 1900.

на сегодняшні збори, повинні уважати своїм обовязком як найострійше виступати проти тих людий.

Тільки згода будує, тому ми всї мусимо іти рука в руку, щоби ставити чоло численним ворогам руского народа. Свою бесїду кінчить п. Николай Василько бажанем, щоби та згода і єдність, що так підносить руских заступників мимо їх малого числа, і на дальше утримала ся в користь руского народа. (Гучні оклики признання і оплески).

Предсїдатель уділяє слово пос. Пігузакови до виголошеня реферату в церковних справах.

Бесїдник говорить коротко, бо справа, про яку має говорити знана вже від 20-ти лїт. Передусїм шкідне теперішне положенє. Оно є особливо тепер дуже важне, бо Русини стоять в сїй хвилї може перед новою ерою. Через 22 лїт дозрівало те, що посїяно на церковнім полї і мало хто знав, які овочі будуть з тої сїйби. Ми сподївали ся, що за митрополита Чуперковича полагодить ся справа. Але за бл. пам. Чуперковича зроблено тільки малий початок. Тепер ступив на митрополичий престол д-р Рента і зродили ся для Русинів нові надії. Новий митрополит зблизив ся зразу до Русинів, які через 20 лїт були сиротами своєї церкви. З того зближеня порозуміли ми все найлїпше, але на жаль справи стоять тепер так, що не знаємо який оборот они візьмуть. Митрополит Рента відказав нам права говорити з ним про церковні відносини і браки. Треба піднести наше домаганє, що теренальним вікарием мусить бути Русин. Про се повідомили ми всї міродайні круги і зазначили, що після теперішного стану річий, спокій в церкві залежить від рішеня тої справи. Як справа не рішить ся у відповідний спосіб, то відвічальність спадає в першій лїнії на архиепископа, а також на всї міродайні фактори. Инакше не хочемо говорити про ту важну річ.

Блїдолицый наївен
тужну пісеньку всеї;
Такий жаль нас забере
серце плачем так на дві.

Блїдолицый при прощаню
сплїтив руки, як тепер —
ми розстали ся, кохане,
ть нуж пісеї уже замер.

Коломия 1906.

На я умру — най зірка ясна
щоб небули глуха і темна ніч.
Нехай не дивить ся очима з Твоїх віч,
най грудь прибита болем не вітана.

Бо смерть моя, се тихе лиш прощаня
— я жити буду моє лиш для Тебе —
а зірка, що у тихну ніч вийде
се знак для нас місячного кохання.

Рим 18/IX. 1906.

З гори високої гляджу в долину,
де очиня зучі запливають
останні й сяйт ушиь зайжають —
Йдуть до мене, Мила, бач, я гину...

У тихій мовчаню життя стихає
ще кілька хвиль борби важної
за щастє — й даже з сумнїї —
вийде — надія вже вмре...

Не обвіяла вже сьвіжу тепер краля
не чутно і зірок на небі,
Я жду і кличу вас до Тебе
вийди бодай тепер до мене Мила.

Рим 26/X. 1906.

Хто винен?

Сторонники волоских олїгархів-боярів все ще не можуть зрозуміти, що буковиньским Русинам, яко більшости вірних православ. церкви, належать ся на церковнім полї принаймнїй такі самі права, як і Волохам. В міру того, як боярска кліка разом зі своїм цїлим штабом, все більше і більше тратить довіре у свого власного народу, старають ся єї недотепні махери пустим кривом і духовними нападами на руску народність і єї права замаскувати своє власне політичне і культурне убожество і таким способом позискати назад симпатиї волоскої нациї, будтоби загроженої славиньскою аґресивностию.

Взорець такої розпучливої кругтанини доставляє нам орґан бук. олїгархів „Дештетара", ч. 42 з дня 11. черпня (н. ст.) сего року в своїм вступнім артикулї під маркою „Ad calendas Graecas".

Церква православна на Буковинї, каже „Деш.", не може виявити жадної успішної дїяльности, щоби відповісти вимогам своїх вірних, бо против неї направена аґітация ославяньщеня, яку підпирають сфери офіцияльні (?!) і яка до нинї все зростає ся. В минувшім десятиліттю Русини вели формальну війну супроти церкви і єрархиї, а правительство тому супокійно приглядало ся, бо навіть що виявляло просию на мок. Митрополїта в цїли уступчивости руским бажаням.

Після сего загального нарікання видїлає нараз шило із мішка. Румунїзаторам розходить ся о скоре заміщене опорожнених місць в висшій єрархиї румунїзаторскими кандидатами, щоби туда борони Боже не дістав ся який Русин, і тодї церков певно буде як-слїд сповнити свою місию — румунїзаторску.

„Найважнїйше із нинї опорожнених місць — каже „Дештетара" — є місце ґенерального вікария. Аґітация провідників Русинів в користь деяких їхніх кандидатів, не посїдаючих відповідних здібностий (вести далї в церкві румунїзацию! — Ред.), є поводом до того, щоби відкладати ad calendas Graecas іменованє Волоха, котрий має відповідні здібности".

Ми не сумніваємось, що сей славний ренеґат має здібности, яких жадає від ґенер. вікария „Дештетари". Се він доказав на собі самому, на цїлих родинах сьвященичих Савчуків, Тарнавских і инших. Але ми і наші проводирі маємо трошка инше понятє про місию церкви, як редакция „Дештетарі", і для того нема нїчого дивного, що Русини руками і ногами відпирають кандидатуру сего заїзного шопініста-Волоха.

„Що до посади протоєрея катедрального, то і се місце Русини рекламують для себе". Тут „Деш." позволяє собі еще пустити глупий дотеп, що Русини вже будуть далї стреміти за найвисшою властию в монархиї (!), бо „бажаня їх не мають границь".

Наконець доторкає ся „Деш." ще одного дражливого питаня на полї церковнім. Є то справа іменованя надзвичайного професора теольоґії Ґаїни звичайним професором, котрого теольоґ. факультет вже перед 27 місяцями мав предложити міністерству до іменованя, що однако до нинї ще не наступило. На сей жаль „Деш." нам трудно дати точну відповідь, бо мусимо признати ся, що не стоїмо з теольоґічним факультетом в так тїсних зносинах, щоби точно знати, перед кілько днями чи тим місяцями зайшло якось тайне рішенє проф. колеґиї. О скілько однако „Деш." нам зраджує, що теольоґ. факультет не предложив разом з Ґаїною також і проф. Єремійчука і Козака для іменованя звич. професорами, хотяй они усї три рівночасно були назначені надзвич. професорами, то ми здогадуємось, що причина неіменованя Ґаїни може бути та, що міністерство сподїває від факультету більше зрозумілости і справедливости.

Щоби замаскувати партийність факультету в сїй справі, наводить „Деш." справді ніби якесь оправданє для односторонности факультету: будто би Ґаїна оголосив від часу, коли зістав екстраординарием, одну літературну працю, а Козак і Єремійчук жадну. Але се неправда, бо і проф. Єремійчук опублїкував одну працю, про котру ми свого часу помістили були в нашій ґазетї рецензию із одного дуже поважного научно-богословского журналу а надто еще і лист признаня від вселенського патриарха, про що і міністерство докладно поінформоване. Але „Деш." про се нїчого не знає, бо їй о тім знати не потрібно. Їй ходить не о справедливість, але о ґеґемонїю Волохів у церкві і о „волоский характер церкви".

Отже причина зволїканя з обсадженем церковних посад ad calendas Graecas лежить не по стороні правительства, ще меньше по стороні Русинів, але таки по стороні самих волоских ґеґемонів.

Нарада краєвих учителїв.

Нарада краєвих учителїв, що відбула ся дня 7. б. м. в міскій ґімназиєчній сали в Сучаві, мала прямо величавий хід. Велика, декорована сала була битком набита. Близько 400 учителїв і учительок з міста і краю з виїмкою сьвященників, професорів, адвокатів і т. д. прибуло, аби взяти удїл в нарадах. Конференция, що зачала ся точно о 2. год. по полудни, скінчила ся аж о 8 год. вечером.

Збори отворив голова ґенерального віча, директор Христофор Ісакович і в горячій бесїдї привитав присутних. По отворенню зборів правительственний комісар подав до відомости зібраним, що бюровий шеф п. Пятак не міг особисто взяти ся і в його імени желав як найлїпшого успіху для плянованих праць. Відтак забрав слово др. Шепер і констатував, що нинїшні збори можуть числити тільки на єдність і власні сили. Край Буковина є нїби образ в зеркалї нашої вітчини. Мала Австрия! Як легко можна тут заколотити национальний мир! А що то не стало ся, є по єдиною заслугою і тріумфом школи, вихованя молодїжи через учителїв. А мимо того не мають они найменьшого уznаня зі сторони держави! І ще заєдно цукорки і нїчо більше як гарні слова! Ізза того поможім ми собі самі! Могучостию особистою, силою товариства мож осягнути побіду! (Живі оплески.)

По прочитаню телеґрамів від посла Н. Василька, др. Штравхера і дир. Козака, приступлено до порядку дневного. Письмоводець М. Кісанович зложив звіт з дїяльности краєвого товариства учителїв. Бесїдник критикував становисько властий дотично дисциплїнарного закона, котрий не принято, хоч се не стоїть гроший. Дальше занимав ся справою учителїв помічних, одним із найсумнїйших уступів в книзї недолї учительства, справою курсу приготовляючого, котрий означив яко дїйну корову для деяких професорів, а в кінци справою зміни реґуляміну. Його виводи принято en bloc до відома. — Директор Ісакович заявив, що складає мандат на голова. На просьбу зборів мусїв він однако его знова приняти і по чвертьгодинній перерві розпочато наради дальше. — Наперед отворено добату над внесеном більшости центрального видїлу дотично дальшого веденя приготовляючого курсу для дївчат і по вислуханю инних Дубеньского, Кісановича, Кочиньского і Брадїйно рішено покищо вести цей курс дальше. Після того принято доповняючі внески, аби утворено паралельний курс для хлопців під управою народних учителїв при тій школї і аби, в рівнім числї приймано до неї Русинів, Румунів і Нїмців. — Дотично справи помічних учителїв, над котрою розвинула ся горяча добата по прочитаню еляборату пана Пйотровского, рішено слїдуючі ухвали:

Високе ц. к. міністерство просьбіти зволить:

1. Знести артикул VII. розпорядку високого ц. к. міністерства просьбіти з 31. липня 1886, ч. 6033, М.-В. Бл. ч. 52, після котрого позволяє ся по трилїтній службі здавати іспит кваліфікацийний тим силам учительским, що не мають приписаних студий.

2. Зарядити, щоби з позіставачих тепер в службі учителїв помічних лишено тільки тих, що на підставі іспиту перед особливою комісиєю іспитовою зістануть узнані за здібних до ужитя їх в фаху учительскім і то під тим услівем, що зістануть усунені, якщо до чотирох лїт не витримають іспиту в семинари учительскім. — Відтак приступлено до вибору доповняючого видїлу і повторно вибрано панів Василевича, Федоровича і Цурканя, а новопобрано пана Сорочана. — Проєкт управильненя платн, який предложило повітове товариство учителїв з Іурагумори, приняли збори en bloc з тим застереженем, що оголосить ся його в учительскій часописи. — Ізза спізненої пори мусїла відпасти послїдна точка порядку дневного (біжучі справи), почім голова замкнув збори.

В чім лежить народна сила?

Ми дістали таку допись:

Незавидна доля і судьба такого народа, котрий не спроміг витворити у себе питомого промислу і індустриї ані не розвинув торговлї внутренної, та не дав тій торговлї своєї национальної марки. Такий нарід хоч-би числив мілїони, приговорений тілько на веґетацию та на низших через иньші на висшій степени культури стоячі племена, а таким народом нїхто не числить ся; такий нарід хотяй видасть у себе інтелїґентну верству, часть тої ради хаїба спріплює собою інтелїґентну верству чужого племени.

Племенну силу в розвою культурности зрозуміли народи почавши від старинних Вавилонців, Фенїзіян, Египтян, Греків та Римлян аж до нинїшних Анґлїчан, Нїмців та инших культурних народів Европи; а в послїдних часах зрозуміли вагу культури на далекім всходї і Японцї.

Істория всїх народів научає, що там лишень кристалїзовали ся сильні політично-державні орґанїзми, де процвитав добробут, а в парі з добробутом розвивала ся наука і штука. Не так бо легко приходить поневолити сусїдям якусь просьвітну, богату і трудолюбиву нацию, як підбите темне, бідне і на партиї розбите племя. Історичне житє нашого народа сягає понад 1000 лїт, і як бл. п. архикнязь Рудольф підчас свого побуту у Львові сам признав, що ми „ein alteс Kulturvolk", однак минуло десять соток лїт нашого історичного житя, а ми не усїли культурно розвинути ся. — Ми днесь без промислу, індустриї, торговлї — без фінансових інституций а ограничені майже виключно на дрібних загонах на одно рільництво, на котрім ми рівнож не зробили поступу. Правдїва наша земля убуває нам щоденно з під ніг переходячи в чужі руки, наш національний і так слабий орґанїзм ослабляє ся еще більше через масову еміґрацию за Океан, а ми домачи руки з розпуки стоїмо безрадно та спихаємо вину наших злиднів на обетаниии чужих нам не прихильних людий.

Чи се запобіжить нашій національній нуждї? Ми страхаємо ся подумати над тим, що нинїшнє наше незавидне положенє є лише послїдством нашої байдужности давнїйших і теперішних часів. Нинї без рівнобіжної позитивної працї на всїх полях нашого культурного житя не поможуть нам нїчого еремїяди і розпука, не поверне до нас назад даром то, що видерли нам сусїди, збогатївши нашим коштом.

В історії нема слїдів, щоби культурно більшо розвинений і засобнїйший нарід допоміг біднїйший від себе, хотяй би навіть споріднений з собою нациї двигнути ся з одної лише сентиментальности. За то научає нас історія, що народи, котрі нинї культурно так високо стоять, прийшли до тої культури своєю власною силою, силою своєї неутомимої працї, ощадности і рухливости, силою сполучена, силою торговлї і промислу, без котрого в нинїшних часах жадна нация не буде богата, не буде сильна і кожда хотя би найлучша воля і найпатріотичнїйший порив мусить ся розбити если їм забракне сили матеріальної. „Powstać gdy będą głodni" такі дали ся чути голоси підчас сецесиї нашої молодїжи. Чи се не зневага для цїлого народа? Культурна праця на всїх полях повинна бути відповідною на таку зневагу; ся зневага повинна нас отрясти з нашої байдужности і осиалости; ся зневага повинна нас завести в оден ряд до працї на цїлій лїнії — до працї свій до свого.

Такими гадками був я занятий, коли повертаючи зелїзницею з Кракова на

одній з станций сів до того самого вагону один з чеських промисловців, з котрим пізнав ся я еще перед роками стоячи в гарнізоні в Чехах. Треба знати, що мій знакомий горячий чесний патріот, високо просьвічений, з університетским образованєм, не шукав він урядничої карієри, що в Чехах не рідкість, але вступив на поле промислово-фабричне. Будучи часто в Галичині мав він спосібність пізнати культурне положенє нашого народа і его спостереженя на мій погляд суть дуже трафні. Чехи і Русини сказав він, пішли цілком відмінними дорогами для достиженя і скристалізованя своїх національно-культурних ідеалів. Маленький свого часу кружок Чехів но більший від кружка сучасних діячів на Галицкій Руси, опер свою культурну роботу на широких веретвах сельского народа, стараючи ся рівнобіжно здобути для своєї культурної праці місточка і міста, в котрих з цілою силою проциталa тоді германізация. Натомість Русини посьвятили свою діяльність майже виключно тілько для одної веретва суспільної то є на сельский нарід, полишивши міщаньство без найменьшої опіки. Русини допустили ся непростимого народного гріху, що через свою байдужність випустили з своїх рук місточка і міста, а не старали ся здобути їх для себе з подвоєною силою. Се тим більше гріх народний, що днесь ще суть в русій части Галичини міста і місточка, в котрих руский елемент міщаньский і руководільничий не завмер ще цілком, але потребує для себе цілої національно-культурної поживи, як сельский люд. Міста бо і місточка в розвою народної нациї відгравають дуже важну ролю національних фортів, суть національними розсадниками народної культури. Ми, Чехи, завдячуємо цілий наш народний прогрес в переважній части лиш містам. Ческа поезия і повість, ческа штука, котра нині двигнула ся до европейского значіня, розвила ся в міру того, як здобули ми позиції по містах і скріпилaся ся народна сьвідомість у всіх веретвах чеської нациї. З війського дрібного чеського промислу і руководільництва витворила ся згодом ческа фабрична індустрия, з дрібних ческих крамниць повстала велика торговля з чесько-народною жарою, з дрібних чеських кас позичкових повстали великі чеські інституциї фінансові, котрі обертають днесь великими міліонами. При помочи отже здобутих нами для національного орґанізму міст і знаціоналізованя торговлі і індустриї відкладаємо назад нашу більшу посьлість, повернули до нас назад наші історичні аристократичні роди, котрих імена тісно звязані з чеською історією давнійших часів. Днесь дивить ся кождий Чех з гордістю на Градчини, ческу академию наук, ческий університет, Narodny Divadlo, днесь реве ческий лев о ческе державне право а голос его чути по цілому сьвіту.

З жаром говорив мій товариш по дорозі. Не суть лиш сказовця ся, тоді наш народ і в задуму, бо самі гадки насували ся, щоби над ними глубше застановити ся. А чи не було над чим? Чехи і Русини майже рівночасно забрали ся до національно-культурної роботи. Там реве днесь гордо ческий лев о державне право, а у нас? Сумна руска пісонька як колись, так і тепер колише ся з леготом вітру по тих наших прадідних землях, о котрих в старину говорило ся, що то країна, в якій плине мід і молоко; голос недолі і розпуки відносить ся чимраз грізнійше, котрому вторує проклятє на лиху долю, проклятє десятов тисяч незаможних, що приневолені з нужди покидати свою славами і кровю прадідів спрокляту землю, та шукати свого щастя за Океаном! Чи то результат нашої культурної роботи? Чи нема на то ради, щоби ми могли жити, як живуть инші культурні народи? В чім же лежить народна сила, котра як така дає народови спромогу двигнути ся вперед на всіх полях его культурного житя? На се коротка відповідь: Солідарність і карність народна при провідній гадці стараги ся витворити спільними силами як найбільше засібних одиниць, бо чим більше буде сьвідомих засібних одиниць, тим скорше піднесе ся загальний добробут межи нами, а в парі з ними процвитає руске письменьство і руска наука та штука.

Чи сих кілька слів моїх будуть мати яке практичне значінє? Сего не знаю, а знаю лишень то, що нам через 10 літ набалакали тілько о тім, що ми старий культурний нарід, а со вистарчить нагим для жолудка і ума. Наш ремісник Русин, нехай буде ремісником, але я піду до чужого, бо на що він має збогачувати ся моїм коштом? Наша Народна Торговля чи тая сельска крамниця, нехай буде собі торговлею нас а і дальше піду до Іцка; наші адвокати і нотарі нехай собі здорові будуть і пишуть реліґи кому иньшому, а мені напише Голдгамер. Наш Дністер нехай плине собі щасливо в Чорне Море, а я піду асекурувати ся до Дунаю. Наші фінансові інституциї хоч би виказали в своїх справоздавах як найкрасші результати своєї чинности і щедро жертвували з своїх засобів на рускі публичні цілі, то я таки заношу свої ощадности там, де навіть окрухи зі стола не спадають Русинам. Ми Русини в Галичині старий культурний нарід о 3 і пів міліона душ, а перенести со число на фамілію о 5 голов дає нам 700,000 фамілій або родин. Коли вождь родина здасть річно в чужих торговлях і на торгах пересічно лише 20 корон заробити — то се робить 700,000 разів по 20 14,000,000 міліонів корон, слевно чотирнайцять міліонів корон річно, котрі тобі бідний Русине ніколи не повернуть до твоєї кишені.

Такі гадки снували ся в моїй голові і їм не було би кінця ні міри, як би не кондуктор, котрий завізуючи кінцеву станцию, закликав в волинній столици руского князя Льва грімким голосом Lwów!

Іван Вочимський, касиєр Дністра.

НОВИНКИ.

Є. В. цїсар в Галичинї. З Відня доносять, що цїсар Франц Йосиф прибуде на маневри до Галичини межи 10 а 15 вересня с. р. Головна квитира монарха буде коло Комарна.

Краєвий президент князь Гогенлоє повернув вже з Відня.

З університету. Правно-історичні державні іспита будуть відбувати ся в липневім речинци 6. р. від 6. до 11. липня б. р. — В суботу, дня 20. б. м. о 12. год. в полудне відбудуть ся вибори ректора на рік 1903/4. На той рік ректором зістане професор з правничого факультета. — Деканом фільоз. факультета вибраний пр. др. Мат. Фрідваґнер. До вибору ректора суть призначені професори: Лепль, Фрідваґнер, Танґль і Зеліка. — Деканом богословского факультета вибраний пр. Ом. Вовцкий. До вибору ректора призначені професори: др. Евгеній Попович, др. Тарнавский, др. Ґаїна і др. Вовцкий.

Церковні справи. На підставі розпорядку міністра для просьвіти і віроісповідань, назначила гр.-ориентальна консисторія консисторского радника Григорія Ганицкого дисциплинарним інспектором для середних і народних шкіл в кіцманьскім, дністерскім, черемошскім і путилівскім деканатї, др. Ом. Вовцкого в сучавскім, радовецкім, гуморскім і кимполунгскім, а Мих. Драчиньского в черновецкім, серетскім, сторожинецкім і вижницкім деканатї

Російским конзулем в Чернівцях іменований радник двору при російскім міністерстві справ внутрішних Олександер Йосифович-Долїво-Добровольский.

Надане стипендиї. Міска рада надала „стипендию тов. архиєп. Гізелї на виправу слюбу“ панні А. Крамолїн а самбірску стипендию ученикови І. реальної школи Василеви Гнатюкови.

Академічний Дім. З початком слїдуючого року буде 20 порожних місць в Академічнім Домі ціс. Франц-Йосифа на рік 1903/4 до надання. Дотичні подання треба вносити до 25. б. м. в бюрі університетского секретаря др. А. Порета.

Склад соли. Зі Львова прибув тут краєвий радник і управитель складу соли др. Міценик, аби навязати з тутешним краєвим Видїлом переправи дотично спроваджуваня соли з складу в Косові.

Туча з градом навістила Вашківці в. Ч. дня 17. червня с. р. о год. пів до 2. по полудни. Злива була така велика, що вода позаливала дороги і на коротний час вістала комунїкация перервана. Шкоди від граду не так значні, бо град падав дрібний.

Біофоно-театер, загостив до Чернівців і дає в суботу і недїлю два послїдні представленя в салї музичного товариства. Початок о год. 9. вечером. Як запевняють афіші, всї сцени в тім театрі представлені на живих і говорячих фотоґрафіях, так, що мають ся враженє живих осіб. Біофоно-театер представляє житє рухами, барвами і голосом.

Померли. По довгій тяжкій недузї помер тут в 16. на 17. б. м. в ночи властитель контори виміни Ізак Харґах в 61. роцї житя. — Остап Левицкий професор реальної школи в Станиславові, автор мельодрами „Галька“, упокоїв ся онодї в Станиславові. — О. Володимир Нижанковский парох в Рамей (Сол. Держави) упокоїв ся там в 38. роцї житя. Був він враз із пок. о. Олексою Бобикевичем основателем „Стрийского Боєчка“ і положив великі заслуги коло розвою того товариства. Покійний, щира душа, відзначав ся як знаменитий гуморист і монольоґіст. Аранжував також свого часу артистичні прогульки по Галичинї і Угорщинї. — В. ім п.

Страшного убійства допустили ся онодї у Львові невислїджені доси злочинцї в домі при ул. Костюшка ч. 5. а на роґі Третого Мая. В каменици тій переводить ся тепер реставрация і всюди страшний безлад; в сїнех стоять дошки, на подвірю єсть великий перекоп а під стїнами руштоване, на котрім працюють мулярі. В партері тої камениці мешкала від кількох місяців стара жидівка, вдовиця Амалія Оранж зі служницею Рівкою Шпіннер. Рівка була далекою свояченицею Оранжевої і мала нареченого, Натана Шренцля, помічника купецкого, котрий мав женити ся з нею і в недїлю мало відбути ся їх вінчанє. Отже той Шренцель прийшов онодї рано около $5^1/_2$ год. до каменицї і наробив перший крику. Двері від кухнї були отворені а на постели лежали труп убитої Рівки. Ноги були відкриті аж по колїна і звисали на землю а убита мала на собі лиш сорочку і спідницю як би на бораї убрану. На шиї видїв ся страшенний проріз як би від ножа чи радше від бритви, а голова ледви ще держала ся карку. В другій комнатї на постели лежав другий труп, убитої Оранжевої і голова єї була так само майже відрізана від кадовба. Напроти постелї видко було отворену зелїзну касу, але в ній вже не було нїчого, а так само і великий куфер, що там стояв, був отворений і все в нїм перевернено. Оранжева була богачкою і мала значну готівку дома, отже убийства допустив ся хтось в цїли рабунку. Доси арештовано шкуна убитої Якова Шенфельда, котрий не давно служив при войску, не мав нїякого занятя а гуляв весело. В полудне арештовано ще дозорця дому Людвика Радзевича.

На селяньску бурсу П. Клима подарував о. Єротей Федорович з Ревної 100 булок, за що складає щиру подяку *П. Клим.*

На комерсї тов. „Бук. Боян“ — з 9. червня вібрав Пант. Клим з засобою підпогою паничок, Нат. Попович і панни Фабіяни Безпалко 62 корони, з чого половину віддано на „руску селяньску бурсу“ П. Клима а половину на дївочу бурсу, що має б. р. засновати ся. Зложили: пан Реус, учит. в Чернівцях 1 к., п. О. Сїнович 1 к., п. Маєр 5 к., п-а Тарабанович, уч. вищ. шк. 6 к., п. Суханос 1 к., п. Омельский 1 к., п. Смачок Роман 2 к., п-і Галїп з Брідка 4 к., п. Ярошиньский 1 к., п. Жалковский 2 к., акад. Ковалюк 7 к., п. надрадник Ясенецкий 2 к., акад. Цегельский 20 сот., др. Сиваг 2 к., п. Левицкий Модест 2 к., п. др. Воєвідка 2 к., п. Лисенецкий 2 к., акад. Костецкий Волод. 50 сот., п-і Костецка 1 к., п. проф. Гандик 1 к. 16 с., пос. Пігуляк 3 к., панна Шухевич 1 к., п-і Шухевич 1 к., п. др. Кобриньский 2 к., п. др. Єх 1 к., п-і Пігуляк 1 к., п-і Шкурган 1 к., п. Парт. Данчук 1 кор., п. Жуковский 2 к., п. інсп. Попович 1 к., п. Дм. Павлель з Валяни 1 к. 40 с., п. Юрій Гаїдий 70 с., акад. Когут 2 к., п. Гарас, учит. 2 к., п. Лесь Гринюк 1 к., сїмя пана Івана Костецкого 2 к. 20 с., п-і Жуковска з Кіцмани 2 к., п. учит. Ем. Ярошиньский 1 к., п. Евдощик 20 с., п. Балошескул Севастиян 1 к., п. Маковецкий Павло 1 к., Н. Н. 40 с., п. Розвадовский 1 к., п. Грамадиця Іванів 1 к., Фока Кочеран 40 сот., Василь Кречун 20 сот., Гриць Данчук 1 к., Власій Томюк, Василь Форшек і Василь Кречун по 20 с., Ілищук 8 с., Іван Кіцлер, Василь Калинич, Іван Білан, Семен Форшек, Семен Дзуран, Никифор Пилипко і Николай Шимон по 10 сот., Олекса Сорохан 20 с., Николай Сидан 10 с., Єлена Полек 40 с., Мария Полек 20 сот., при нагоді заложеня каси в Дихтинцях, на руки п. проф. Ісопенка і п. проф. А Клима. Богато імен жертводателїв, на власну їх просьбу не оголошуємо. Ласкавим жертводателям за їх дати як найсердечнїйшу подяку складає за видїл „Русько-селяньскої бурси“. П. Клим, управитель.

НАУКА, ШТУКА, ЛІТЕРАТУРА.

Лїт.-Наук. Вісник. Річник VI. Том XXII. Зміст книжки: „Із поезій Петра Карманського“, I—IV. — „Із поезій Олекси Коваленка“, I—III. — „Із поезій Юліяна Панкевича“, I—III. — Грицько Григоренко: „Ніяк не вмре“, оповіданє. — Два нариси Марійки К.: I. „Без щастя“, II. „Отсе житє“. — Із оповідань Надії Кибальчич: I. „На канікули“, II. „Безсонна ніч“. — Л. Яновська: „Метелик“, фантазія. — Дрібні малюнки: X. „Plebs mobilis est“, М. Дерлиня, XI. „Перша нільгота“, М. Левіцького. — Олїва Шрайнер: „Мрії і сни“, перек. Н. Грінченко: III. „Серед райських садів“, IV. „В далекому сьвітї“, V. „Три сни в пустинї під мімозою“. — Шарль Фолеї: „Вандейцї“, нариси, перек. Марії Грушевської: III. „Горожанка Каріє“, IV. „Сховок“, V. „Криниця любови“, VI. „Молитва“. — Остап Терлецький: „Галицько-руське письменьство 1848—1865 р.“ — С. Є—ов: „Наука нам“. — М. В.: „Картка з історії польсько-литовсько-українських відносин“. — Г. Кайзер: „Теорія електронів, пер. д-ра В. Левицького. — П. Перекидько: „По малярських виставах у Москві“. — Дискусиї: VI. „Не розуміне яко доказ“, Катрі Гриневичевої, VII. „Лист д. Хоткевича. — Хроніка і бібліоґрафія.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦИЇ.

Ів. Гар. в В. н. Ч. Просимо лїпше прочитати дотичне місце, а переконаєте ся, що слїд би було, аби Ви собі справили „добрі окуляри“.

Телеґрами „Буковини“.

Будапешт, 18. червня. Урядовий дневник оголошує найвисшу постанову, з дня 16. с. м., якою цїсар приймає до відомости димісию кабінету Селя з признанєм положених заслуг. Рівночасно розпоряджує, щоби міністри вели свої аґенди аж до утвореня нового міністерства.

Петербург, 18. червня. „Пр. Вѣстникъ“ оголошує комунїкат, в якім Росия признає Петра І. королем Сербії і вкладає на него обовязок покарання убийцїв.

Належитість за Оголошення за один раз:

Ціла сторона коштує 30 К. — Одна трета сторони через цілу ширину 10 К. — Пів сторони 15 К. — Чверть сторони 7 К. 50 с. — Одна осьма сторони 3 К. 75 с — Одна шістнадцята сторони 1 К. 88 с. — **Дрібні оголошеня** (в тональтовій ширині стрічок) по 4 сотики за верш. — При бількаразових уміщенях опускаєть ся на пів процент після скількости уміщеня.

Склад товарів Б. Бальтінестра молод.

Чернівці, улиця Головна-Енценберґа ч. 3.

Склад ц. к. упривілейованої фабрики товарів з альпаки і хіньского срібла В. Бахмана і Сп. у Відни.

Поручає на літо наймоднійші артикули в найбільшім виборі.

Парасолї	наймоднійші шовкові фарбовані по линючі, віншевкові фарбовані і темні, гладкі білі, Entout Cas чорні: для дівчат і дітий з мережкою і дощеві для пань і панів.
КАПЕЛЮХИ сезонові і фільцові **шапки.**	**Самостійна продаж** з ц. к. надвірних фабрик J. Heinr. Ita у Відни, Josef Richter & Sohr в Ґрацу Borsalino Gius & Fto, Giovanni Ramizza і R. Cattraia в Італії, як також з иньших визнатнійших фабрик тукрайних і заграничних. — Для дам шпортові анґлійські капелюхи: для панів і хлопців наймоднійші сезонові і фільцові до виходу і на що день. Фільцові чорні і в иньших фарбах, мягкі і тверді, на літо легонькі (35 ґрамів) в ріжних цінах. Шапки для пань, панів і дітий.
Обув для дам панів і дітий.	**Самостійна продаж** з найвизнатнійшої фабрики черевиків Антона Чанека у Відни (Chevreax Schuh-Fabrik), і з иньших фабрик. Черевики з червоної, брунатної, жовтої, сивої шкіри як також з лякеру до шнурованя і на ґузички пів черевики Laven tennis; системи Др. Лазана і ис. Кнайпа — Черевики до ґімнастики і. т. д.
Ексквізита	в мужеских крватках найлїпшої анґлійскої сорти, в білю ріжнородної сорти як: з зефіру, пікі, батисту, шіфону і. т. д. — Всякі прибори для наполїсників. Кафтаники до колеса, панчохи, сорочки сїтові і. т. д. Рукавички Glacé, Chair, шовкові для пань, панів і дітий. Дамски поясі, шнурівки лавнушки Lorgnon, ґудзики до маншетів, всяка біжутерия і товари з бронзу.
Всякі артикули до подорожи.	Ріжні куфри, валїзи. Плєди, на ремінці, футерали до парасолїв, кошики на харч, мошонки, ноци, подушки пудежка на капелюхи і. т. д. (ріжна сорта).

Замовленя з провінциї виготовляють ся сейчас.

(—)

Просьвіт промінями Рентґена.

Лїченє сухо-горячим повітрем

подаґри, ревматизму, люмбаґи (пострілу) Ісхіаса, невральґії, болю в суставах, нарви і спухлизни.

Апарати сухо-горячого повітря (Системи д-ра **Райфелера**), що прикладають ся до слабих частий тїла, уможливлюють найвисші температури з всякими формальними методами, а через то й найкрасші успіхи в лїченю і навіть застарілих слабостий. Значно усмиряє біль. При лїченю цїле тїло вільно окрім слабого місця, тому можуть його зносити і ті, що терплять на серце, на ковґестиї і астматизм. Лїченє може відбути ся і в помешканю пацієнта.

Купелї в електричнім жаровім сьвітлї против слабостий, як зміна материї, подаґра ревматизм і против затовщеня.

Др. Г. ХАЄС, Чернівцї, улиця Почтова число 5а.

(5—50)

На великий десятник кос дає одну косу і камінь безплатно, то єсть даром.

Довгота в центиметрах	65	70	75	80	85	90	95	100
за одну штуку з каменем кор.	2·10	2·20	2·30	2·40	2·50	2·60	2·65	2·70
на 5-кгр. посилку (ді штук	16	15	14	13	13	13	12	12

Карпатські срібно-сталеві коси кають тонке як папірка, легке як перо волосо, котре тне як бритва найтвердшу (пеженку), то єсть ґреку траву і збіже; що тільки попаде під неї, перетинає за одним замахом; як стоду тільки можливо зуживають ся і меншеву роботу хлібороба на половину лекшу роблять. Приятна, легка робота на поли справдї радість всякому хлібороба, тому всякий косить тільки карпатськими срібносталевими косами.

Серпи вербені з анґлійскої сталї дуже добре жнуть збіже і легко перетинають, так, що не чути в руках. Поручаю Вам, милі Сестри, хто замовить 20 штук серпів, дістане 2 даром.

Цїна за одну штуку 30 кр. то є 60 сот.

На менше замовленє треба прислати 2 корони задатку, без задатку не виконаємо вікопу. На жадане вікопи даром і опісчено, просять замаєтати нашу адресу.

12 (5—5)

З поважанєм

Александер Копач,

Струтин вижний, п. п. **Долина** коло Стрия.

Найновійші Schulversäumnisse

получити можна

в друкарнї „Рускої Ради", в Чернівцях

улиця Петровича ч. 4.

Лиш 1 К. 20 сот. коштує

пів кіля гусячого піря.

Се піре є сиве, не злежане, дерте руками, сейчас здало до ужитку і коштує ½ кіля 1 К. 20 сот., лїпша сорта 1 К. 40 сот. пять-кільовий пакунок на пробу висилає за посліплатою

І. КРАСА, торговля пірєм в Сміхові

коло Праги (850).

Заміна не виключена. 14 (1—7)

Перша буковиньска

спеціяльна робітня обуви і ортопедичне заведенє

ІВАНА ДІКА

обовязаного майстерского курсу п. к. технольоґічного ремесленного курсу у Відни, і запрацованого судного свідоцтва

поручає

ВЕЛИКИЙ СКЛАД ОБУВИ

найновійшого крою для пань, панів і дітий.

Замовленя виготовляють ся сейчас з заграничних шкір.

При замовленях з провінциї пожадане, аби прислати з'ужитий черевик на міру.

Чернівцї

ул. Руска II, а Філїя ул. Ратушева 17. (під „золотою Грушкою").

7 (—)

Важне для Вп. відпродавців. (0—0)

Папірня тов. „Рускої Бесїди" в Чернівцях,

ул. Петровича ч. 2

звертає отсим увагу Вп. Панів Торговельників, особливо по селах, аби гуртом закуповували не де инде але в нашій папірни

всякі прибори шкільні,

а іменно:

зошити, оловцї, пера, стирки, (радирки), чорнило, крейду, папір, губки, таблички, лїнії і проч.

Все те дістануть у нас по фабричній цїнї і зможуть на тім красший дохід маги. Всї ті артикули суть далеко лїпші як в иньших склепах.

Видає товариство **„Руска Рада"** в Чернівцях. За редакцию відповідає Іван Захарко.

З друкарнї товариства „Рускої Ради" в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

Ч. 68. Чернівцї, недїля дня 8. (21.) червня 1903 р. Рочник XIX.

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ що середи, пятницї і недїлї, з тижневим додатком „РУСКА РАДА“.
Редакция адміністр. і експедиция при улици Петровича ч. 2.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациї неопечатані вільні від оплати почтової.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“ разом з „Рускою Радою“:
на цїлий рік . . . . . 20 К. — с.
„ пів року . . . . . 10 „ — „
„ чверть року . . . . 5 „ — „
„ місяць . . . . . 1 „ 70 „
Поодиноке число „Буковини“ 16 сотиків.
Передплата і належитість за інсерати платні в Чернівцях.

В річницю 21. червня 1902 р.

Нинї саме рік, як в буковиньскім соймі счинила ся подїя, що в своїх наслїдках була для Русинів на Буковинї великої ваги. Бар. Бурґіньон і товариші виконали тої днини, як відомо, замах, що нїбито мав тільки упокорити посла Николая Василька, котрий в радї державній виступив був проти ворогів руского народу і тим нїбито нарушив „нетикальність“, якою соймова конституция нїбито покриває всї ворожі Русинам заходи, против котрих рускому послови по думцї послів-патронів сих наших ворогів не вільно було й озвати ся. Але рускі посли зміркували зараз, що ся нїбито лише против посла Николая Василька вимірена акция звернена була против всїх послів руских і всего руского народу на Буковинї. Бар. Бурґіньонови і тов. розходило ся о роз'єднанє руских послів а в слїд за тим і всїх буковиньских Русинів і о то, щоби після старої рецепти „пустити Русина на Русина“, відновити еру Кранса, Волина і Тимінського, а розєднаним між собою і таким чином ослабленим Русинам наложити путо, бо по думцї наших ворогів „Русини нахто були розгуляли ся“...

Знаємо, що ворожий замір не вдав ся, рускі посли стали супроти брутального нападу як один муж і устами голови руского клюбу посла дра Стоцкого висказали протест руского народу на Буковинї, обидженого і скривдженого в особі вибраного ним посла.

Подїї, що слїдували опісля, мали для справцїв замаху з дня 21. червня 1902 р. неожиданий скуток, бо змели з опиду Буковини бар. Бурґіньона. Для самих Русинів став ся день 21. червня 1902 р. початком нової доби, котра запоручає їм лїпшу будучність, бо ся доба приспішила тїсну злуку всїх щирих Русинів в одну згідну і єдну громаду, а в згодї і єдности сила. Безпосереднім наслїдком подїї з дня 21. червня 1902 р. було тогідне величаве віче, що одобрило гасло єдности і згоди буковиньских Русинів, проголошене рускими послами, котрі від тодї працюють невпинно над скріпленєм єдности буковиньских Русинів. Сьвітлим добутком тої працї було недавнє віче буковиньскої рускої інтелїґенциї, що одноцушно одобрила полїтику руских послів в цїли з'єдиненя руского народу на Буковинї, відмовляючи заразом всяке право до руских справ тим нечисленним одиницям, що стали в суперечности до волї загалу, що виреклися ся руского роду і признають себе Москалями. Із сими недобитками московскої пропаґанди на Буковинї упорає ся з'єдинений загал буковиньских Русинів без сумнїву небаром до решти а тодї стане як один муж за свої сьвяті права, готовий до мирної працї над добром краю в дусї конституцийної рівноправности, а коли неминуче, то й до борби супроти всякої кривди, против всякого насильства.

Пригадуємо день 21. червня 1902 р. не тільки буковиньским Русинам яко памятний примір, яку велику вагу має народна єдність і згода, але пригадуємо его і нашим сусїдам як доказ, що Русини не накидують ся нїкому зі своєю приязнею, але й не дадуть ся нїким помітувати. Не жадаючи нїчиєї кривди а тільки рівного з усїма права, глядять Русини спокійно в будучність і то тим більше тепер, коли не мають нїким і нїчим звязані руки до працї або й до борби за право-добро руского народу і его дорогої вітчини Буковини.

Віче рускої інтелїґенциї на Буковинї.

IV.

Дальше поставив бесїдник слїдуючі резолюциї:

1. Задля браку руских сьвященників гр. ор. віроісповіданя, треба утворити що найменче 10 стипендий із засобів гр. прав. релїґійного фонду і ті стипендиї призначити для ґімназистів, що обовязали би ся посьвятити ся духовному станови. Се жаданє викликало було зразу великий опір, але гадаємо, що тепер се легче піде. Дальше треба утворити на гр. ор. теольоґічнім факультетї рівнобіжні рускі катедри для тих предметів, які викладають ся в румуньскій мові.

2. В руских громадах належить відправляти богослуженє тільки по руски, в мішаних на переміну по руски і румуньски в недїлї, а в сьвята на половині по руски і румуньски. В Чернівцях повинно призначити ся церков сьв. Николая до рускої відправи, церков Параскеви до румуньскої, а в катедрі належить відправляти богослуженє в недїлї на переміну раз по руски, раз по румуньски, а в сьвята по половині по руски і румуньски.

3. В гр. ор. школї церковного сьпіву і в гр. ор. духовнім семинари належить відновити безправно занехану науку руского церковного сьпіву.

4. Урядованє в гр. ор. парафіяльних канцеляриях, яке ведеть ся тепер в румуньскій і нїмецкій бесїдї, належить вести подібно як і метрики також в рускій мові, а іменно в мішаних громадах мішано, в руских тільки по руски. Після таких самих правил повинна кореспондувати консисторня з парафіяльними урядами і удїляти їм свої розпорядки. Так само треба знести рускі написи в резиденциї. Се вправдї гідне жалю і сьмішне, що на дверях канцелярий румуньских консисторских радників виміщені румуньскі написи, а на дверях обох руских радників написи румуньскі із рускою припискою. Дальше треба в консисториї в той спосіб запровадити рівновагу, щоби побіч румуньских консисторских радників було рівне число радників рускої народности. Вкінци належить до руских парохів висилати дневник розпоряджень тільки в рускій мові.

5. Побіч румуньского митрополита треба іменувати руского ґенерального вікария для утримаия національної рівноваги.

Е. Золя.

Нантас.

Переклав: *Осип Сьвітлик.*

I.

Комната, в котрій мешкав Нантас від хвилї, коли прибув з Марсилїї, лежала на найвисшім поверсї каменицї при улици де Лїлїн туй коло палати барона Довілїя, члена сенату. Каменица належала до барона, що волїв вибудувати сї з давнїйших офіцин палати. Нантас вихиляючи ся з вікна, міг бачити частину огорода палатного, котрий отінили величаві дерева. Понад їх зеленими верхами сяяв ся перед очима Париж, видко було там частину Сенани, Туїлерії, Лювр, безліч улиць і ніде море дахів, що гинули в віддалї коло Пер-Лахеза.

Тїсна була то кімната на піддашу з одним вікнцем. Нантас заосмотрив сї в найпотрібнїйші меблї, уставляючи в нїй ліжко, стіл, крісло. Замешкав тут, бо шукав приюту за дешеві гроші, рішившись вносити всякі пенигоди, заки не знайде собі якого небудь занятя. Його не разили анї нехарні стїни, анї чорна стеля, анї нїяка нужда помешканя, в котрій не було навіть труби. Маючи перед собою Лювр і Туїлерії, коли клав ся до сну, рівнав себе з ґенералом, котрий став квартирою в першій лїпшій нужденній гостинници при дорозї нелїдно богатого і великого міста, аби другої днини взяти його приступом.

Історія Нантаса була коротка. Син мурара з Марсилїї, розпочав науки в містї родиннім. Мрією честилюбивої його матери було, аби сина виобразувати на „пана“. Родичі з найбільшими матеріяльними жертвами для себе, довели його до кінцу бакаляреского. Відтак мати померла, а Нантас мусїв принять підрядне місце в конторі одного банкіра, де двайцять лїт вів житя розпучливо одноманїтне. Був би не раз утїк, коли би його в Марсилїї не тримав сьвідомий обовязок. Мусїв лишити ся при батьку, що спавши з руштованя став каліцею. Нантас зі своєї працї утримував батька. Але одного вечера вернувши домів, застав батька неживим. Три дни опісля, продав річи і вибрав ся в дорогу до Парижа, маючи в засобі 200 франків.

В Нантасї жила, одїлїчена по матери, честилюбивість і змаганє до великих річий. Рішав скоро і прямував з холодним вирахованєм до цїли. Іще недїтиком говорив о собі, що є силою.

Роносники вешкували собі з нього, коли в забутю зірвав ся і повтаряв улюблені слова: „чую в собі силу“! Слова ті звучали комічно, коли звертало ся увагу на його чорну блюзку, попукану на хребтї, з рукавами стягненими висше долонї. Помалу витворив собі нїби релїґію сили, крім котрої нїчого не бачив на сьвітї, переконаний, що сильні будь що будь віднесуть побіду. Після нього вистарчало хотїти, а всьо можна було осягнути. По за тим нїчо не мало значіня.

В недїлю, коли прохожав ся по передмістях Марсилїї, чув в собі незвичайну силу. В глибині його душі проходив ся якийсь інстинкт, що попирав його наперед. По повороті домів сїдав враз з батьком хорим до миски з бараболями, але в души почитував, що прийде колись час, коли і він потреба добути для себе приналежну пайку в тій обсмоктаній, в котрій був нїчим і тріпатїм роєм житя. А не була се звичайна жадоба, хіть звичайного ужитя. Було се ясне почутє інтелїґенциї і волї, котрі не маючи поля до дїланя вижидали нагоди, аби з природи річи занять одвітне місце.

Як тільки опинив ся на парижскім бруку, вважалось йому, що вистарчить витягнути тільки руки, аби заняти становиско, достойне його особи. Сейчас першої днини вибрав ся на пошукуванє занятя. Одержав поручаючі листи, з котрими удав ся після адреси. Крім того завукав до домів своїх земляків, від котрих сподївав ся підмоги, одначе минув місяць без найменчого успіху. Злі часи, говорили йому. Зрештою роблено йому обітницї, котрих не додержувано. А ту в вішених ставало порожно і вже осталось йому тільки двайцять франків. І за сї двайцять франків мав іще жити цїлий місяць. Не їв нїчо крім хлїба. Пробігав Париж від рана до вечера, клав ся спати без сьвітла, виснажений трудом і вічно з порожними руками. Не тратив відваги. Подекуди опановував його цїлий гнїв. Доля видалась йому нельоґічною і несправедливою.

Одного вечера вернув Нантас не маючи нїчого в устах. Попередної днини з'їв послїдний кусок хлїба. Но мав вже цїлком гроший анї приятеля, що позичив би йому двайцять су. — Цїлий день падав дощ, сей сїрий дощ парижский, що перейняє так морозом. Вулицями плив потїк болота. Нантас, промоклий до нитки, побіг до Берсі, відтак на Монмартр, де вказано йому вільні посади. Але в Берсі місце було вже занято а в Монмартр не сподобало ся його вигляд. Була се вже остатня надія, що запала.

Приняв би яке небудь занятє в тім переконаню, що на кождім становиску спроможе виборoти собі становище. На початок жадав тільки хлїба, засобів до удержаня в Парижи, якоїсь пади землї, аби на нїй спровола побудувати величаву будівлю.

З Монмартр на улицю де Лїлїн ішов спровола з серцем наповненим огірченєм. Дощ устав, — по хідниках просувала ся юрма прохожих, що його потручували. Задержав ся на кілька хвилин перед конторою виміни гроша: пять франків, бути може, вистарчало би йому, аби колись стати паном тих всїх фінансових предприємств. За пять франків можна жити цїлий тиждень, а в протягу тижня не одно дасть ся зробити. Коли так мріяв, повозка проїжджаюча бризнула на нього болотом. Обтер поблїдне чоло і приспорив ходу, затискаючи зуби. Його опанував дикий гнїв і готов був кинути ся з пастунами на ту товпу, що ставала йому на перешкоді, аби пімстити ся за дурноту призначення. На улици Рішелїя о мало що не перейхав його трамваєний віз. На площи Каруселї з запаттєю поглянув на Туїлерії. На мості Всїх Сьвятих дївчинка, гарно вбрана, приневолила його уступити ся на бік з дороги, котрою ішов зі завзятостию дикого звіряти, котре переслїдують гончі пси. Се збочене з дороги здавалось йому найбільшим упокоренєм: отже навіть дїти не

Як третий референт забрав слово проф. д-р Стефан Смаль-Стоцкий, щоби внести зборам, ині справи найбільше пекучі для руского народа в теперішній хвилї.

Передусім шазує бесїдник на потребу реформи виборчої ординациї, бо теперішна ординация не відповідає потребам Русинів і їх нумеричному становищу. Найпростїйшим розвязанем сего питаня було би запровадженє загального, рівного і безпосередного виборчого права. До сього потреба $^{4}/_{5}$ голосів всїх послів, але ледви, чи всї соймові клюби мають між собою настілька поступових людий, щоби уможливити таку більшість. Здаєть ся, що нема що думати про таке рішенє. Серед теперішних відносин можна хиба думати про розширенє виборчого права. Тут є можлива одна дорога: утворенє IV. куриї, в якій мали би право голосованя селяни третої класи. Збір повинен сю справу признати як конечну і підперти численними петициями з кождого села.

Дальше обговорює бесїдник нерівномірний поділ громадских тягарів. Громадскі тягарі тепер так великі, що обнимають 75% всїх громадских податків. Тягарі лежать тільки на плечах селян, підчас як двірскі обшари, що також користають з громадских доріг, мостів і иньших улїпшень, нїчого не платять. Але за те дуже часто кажуть себе дїдичі двірниками вибирати. Се неприродний стан і істнує він тільки в Галичинї і на Буковинї. Длятого треба домагати ся рівного поділу громадских тягарів.

Важною справою для Русинів є знесенє рогаток на повітових дорогах. Сей тягар приносить краєви річно 100.000 зл. і спадає по найбільшій части на біднїйших людий. До сего доходу міг би прийти край в иньший спосіб, як би всї, богаті і бідні прикладали ся після свого майна до покритя тої суми.

Дальше повідомляє д-р Стоцкий зібраних, що дуже заслужений посол д-р Зубрицкий жадав хороби здецидував ся зложити свій мандат як посол із застанецкого повіта. Мимо всїх заходів і просьб не удало ся д-ра Зубрицкого наклонити до цофненя своєї резигнациї. В виду сього не позістає нїчо иньшого, як приняти резигнацию до відомости. Тим самим стає перед нами важне питанє вибору посла із застанецкого повіта. Треба вибрати такого кандидата, що вибраний послом принес би без застереженя програму руского клюбу. При малім числї руских послів треба і на те уважати, щоби кандидата вибрано з кругів найбільше впливових. Дальше повинен кандидат мешкати стало в Чернівцях, що є головною точкою полїтичного житя і належати по можности до православного віроісповіданя в виду сего, що на порядку дневнім стоять важні церковні справи. Такими кандидатами могли би бути: д-р Володимир Филипович, проф. Антін Клим, надрадник Ясеницкий, радник Калитовский.

Над виголошеними рефератами розвинула ся жива дискусия в якій брали участь: Кантемір, Семанюк, Семака, Маланчук, Ярошиньский, Карбулицкий, Вдесюн, Галїп, Ілюк, Радик, Недїльский, Кошка, Герасимович, Данчуг. Поставлено такі резолюциї:

1. Рускому соймовому клюбови і руским послам до державної ради висказуєть ся найщирійшу подяку і повне вотум довіря і взиваєть ся їх і на дальше як найгорячійше обстоювати за права руского народа.

2. Як найбільше пекучі потреби признаєть ся: а) Зміну соймової виборчої ординациї; б) полїпшенє учительскої платнї і зміну дисциплїнарних приписів для учителїв; в) знесенє двірских обшарів; г) зміну § 41 шкільного закона; д) знесенє рогачок на повітових дорогах; е) утворенє дешевого кредиту для селян; ж) запровадженє руского язика як урядового для нїшного діловодства урядів; з) виплачуванє шкільних паушалїв через податкові урядн. а не як до тепер через начальників громад.

3. Сегоднїшний збір уважає себе як збір мужів довіря руского народа на Буковинї, а то в виду сего, що тут є заступлена руска інтелїґенция зі всїх буковиньских повітів і предложить свої ухвали до ратифікациї народному вічеви, що його маєть ся скликати на день 7. липня с. р.

Присутність деяких членів „Народної Ради“ питає збір щиро з тої причини: полїтичне товариство „Народної Ради“ уникало до тепер сего, щоби публично заперечувати свій руский характер; однак на зборах 5. с. м. побідили внесенє тих членів того товариства, що потоpично не уважають себе Русинами, а Москалями, що виявляють ся зрештою в тім, що про ухвали зборів дня 5. с. м. повідомлено росийским, а не руским письмом. Однак в виду того, що сегоднїшний збір скликаний в цїли обговореня інтересів руської народности, уважає збір як зрозуміле, що в нїм не будуть брати участи члени иньших народностий і постановляє і на будуче, що ті члени „Нар. Ради“, що не явили ся на сегоднїшний збір, мають бути виключені під руских обрад. Взиваєть ся також руских послів, щоби витягнули консекванциї із того заховання „Нар. Ради“.

4. Намірену резиґнацию на мандат високо заслуженого для руских буков. виборцїв через свої здібности д-ра Зубрицкого, принимаєть ся зі щирим жалем до відомости і висказуєть ся йому щиру подяку за його дїяльність в полїтичнім житю, перенятту чистим руским патриотизмом.

5. Як кандидата для сїльскої куриї застанецкого повіта проклямуєть ся д-ра Володимира Филиповича, а всї присутні обовязують ся горячо обстоювати за тою кандидатурою.

6. З особливим вдоволенєм принимає збір до відомости непоколебану єдність руских послів і з'обовязує їх, як і новоіменованого кандидата і на дальше так поступати.

Всї пенисші резолюциї приняли збори одноголосно і потім на внесенє посла д-ра Стоцкого опустили всї не православні учасники салю обрад, щоби гр. прав. учасникам позіставити вільну руку в ухваленю резолюций в церковних справах. Они ухвалили такі резолюциї:

1. Зібрана гр. прав. інтелїґенция протестує як найострійше проти того, що послам Пігулякови, Ник. Васильковим і Леницкому, що є надїлені їх повним довірієм, відказуєть ся право забирати становище в церковних справах, відносити домаганє і взагалї говорити.

2. Висше названих послів взиваєть ся, щоби, оскілько церковні справи стоять в тїсній звязи із полїтичними справами, обстоювали в імени букон. руского населеня і в повнім порозуміню з иньшими товаришами за отсими домаганями на церковнім полї: а) за іменованєм одного руского сьвященика ґенеральним вікарием; б) за рівноправленєм Русинів і Румунів в консисториї; в) за креованєм паралельних катедрів на теольоґічнім факультетї із рускою викладовою мовою; г) за креованєм відповідного числа стипендий із гр. прав. релїґійного фонду для руских гімназистів, що посьвятили би ся теольоґічним студиям.

Зібрані гр. прав. учасники зборів протестують як найострійше проти сього, що і за нового митрополита упослїджаєть ся при обсаджуваню руских парохій, руских компетентів, проти менче уквалїфікованих румуньских сьвящеників.

На закінченє зборів подякував проф. Антін Клим в імени зборів предсїдателеви за провід, а о. Кантемір заключив збори гарною бесїдою і трикратним окликом в честь цїсаря, який присутні з одушевленєм повторили.

дають йому їти дорогою! Коли вінця сторони ся до своєї кімнати так, як звіра ранено вертає до свого леговиска, аби там довінчити житя, щоб на ріжо, зломаний і кинув оно на убране, що сиднїло від болота і на вирвислене обуво, з котрого на підлогу стікала струя води.

Тепер вже мусить скінчити. Нагтає розважив, як має собі відібрати житє. Але іще не прагнула в нього гординя. Думки, що його самовбійство буде карою для Парижа. Був силою, почував в собі могучість а не міг найти нїкого, хто би на нїм пізнав ся і дав першого франка, доконечно потрібного! Вважалось йому ся страшно дурним і цїле його єство виповнив гнїв. Відтак опанував його несказаний жаль, коли глянув на свої рамена, котрих до нїчого не міг ужити. А крепіть не жахни ся нїкої праці, кінцем мізинного пальця підніс би сьвіт з підвалин. Тимчасом мусїв сидїти безчинно, кинений в несказаний сьвіт, обвязаний наче лев в клїтцї. В хвилї одиак успокоїв ся, уміна більшу гідність в смерти. За зїт дитинячих роспамуванє йому історию о винахідчику, котрий побудував містошу машину і потоптаний в одної днини молотом іза байдужости товпи. І він був таким артистом, лелїв в собі силу волї, рідкий механізм волї і інтелїґенциї а тепер нищить сю машину, розбиваючи собі чашу о брук улиці.

Сонце заходило поза високими деревами палати барона Довілїє, позолочуючи осїнним сьвітлом пожовкле листє. На хвилину вихилив ся з вікна. Часто в хвилинї дерев на скруті стежки бачив молоде дївчатко, о ясних волосях, струнке, проходяче з вишуканою гординою. Не мав успособленя романтичного, на віддалях провів він, в котрім мужчини віддають ся мріям, коли то сьвітові дївчата несуть їм велике чувство і великі віна. Але в тій останній годині прийшла самовбійникови на гадку ся гарна а так горда бльондинка, як також вона могла знати ся? Але в тій хвили затиснув пастуки, бо почував тільки ненависть до мешканцїв тої палати, через котрої відчинені вікна проглядали росиш і повага. І в унесенє сказав вишов:

— Ах, спродав бих ся радо, коли бим одержав перших сто су, котрі стали би ся початком мого богацтва.

Гадка запродати запритала його хвилину. Коли би був десь дїв застановичий, до позичали би гроші, принимаючи в заставу волю і енерґію, нїшов би так заставити ся. Міг би його закупити якийсь полїтик, аби ужити його за орудїє, міг би взяти його якийсь банкір і експлоатувати що хвилї лиш його інтелїґенцию. Згодив би ся на се, бо погорджував почестями, вважучи собі, що досить бути сильним, аби колись відносити тріумф. Відтак усьміхнув ся. Хотячи спродати ся, чи так легко найти купця? Навіть підлюди, що ждуть на нагоду до того, гинуть з нужди, а не могуть нахопити купця. Лиши ся, аби не став ся трусом і завважав, що гадками відбіжив від цїли. Устав отже, на ново присягаючи, що вийде ся з вікна, коли тільки ніч западе. Однак так велике опанувало його втомленє, що заснув в кріслї. Раптом збудила його голосна розмова. Війшла сторожиха каменицї, впроваджуючи якусь даму.

(Далї буде).

Річний обрахунок

каси райфайзеньскої в Прилипчу.

Передусім належить ся з подивою піднести, що заходом тутешної інтелїґенциї і кількох ґаздів купила громада в Якиля Купферманa мурований дім з шістьма комнатами за 2000 кор. В сїм громадскім домі уміщені:

1. Громадска канцелярия, 2. каса Райфайзенка, 3. читальня „Рускої Бесїди“ і 4. громадский склеп.

Тут відбули ся дня 10. мая 1903 в 2. годині по обідї другі загальні збори весняні каси Райфайзенка в присутности 43-ьох членів і багатьох гостей.

Предсїдатель збору о. Юрій Калинюк отворює збори сердечними словами і назначує Дмитра Скацуна писарем.

Начальник подає порядок нарад як слїдує:

1. Справозданє старшини з єї дїяльности.

2. Справозданє касиєра про стан каси за рік 1902.

3. Вильосованє і вибір $^{1}/_{3}$ членів ради надзорчої.

3. Вибір сталого касиєра на чотири роки і постановленє платнї за єго труд.

5. Вільні внесеня.

Начальник о. Юрій Калинюк здав докладно справу з дотеперішної дїяльности старшини. З єго справозданя довідали ся присутні, що в роцї 1902 належало до каси лише 35 членів з 264 кор. декларованих паїв і 70 кор. вписового; далї що товариство дістало запомогу з високого надїлу краєвого в сумі 600 кор., а кромі того затягнула старшина каси позичку з фонду убогих громади Прилипчу в сумі 700 кор., а з фонду краєвого 2300 кор. на 4 проц. Всї ті гроші ся також з паїв і вкладок щадничих в сумі 187 кор., розжичено межи членів на 6 і пів проц.

Старшина почала урядувати дня 3. серпня 1902 і відбула за так короткий час до кінця року 9 засїдань, на котрих полагоджувано ріжні справи.

Всї члени старшини вели ся звичайно точно в означенім часї і дуже решно занимали ся справами товариства, що годять ся піднести з признанєм і подивою.

Із справозданя касового довідали ся присутні, що загальних приходів товариства було за той короткий час 4822 кор. 52 сот. а загальних розходів 4762 кор. 61 сот. лишає ся готівка з кінцем року 59 кор. 91 с. Актива каси виносила суму 3838 кор. 28 сот., а пасива 3452 кор. 34 с., лишає ся проте чистий зиск за рік 1902 сума 385 корон 94 сотиків.

Після § 94 статута вильосовано із ради надзорчої пп. Яцка Плачінту і Петра Козачука. Названих вибрано загальними зборами одноголосно назад членами ради надзорчої. Они заявили, що вибір приймають.

На внесенє Івана Холодніцкого вибрано одноголосно Дмитра Скацуна касиєром стоваришеня і постановлено на внесенє п. Франца Холоднюка яко платню річних 24 кор. за єго труд.

Над сею точкою дневного порядку розвинула ся ширша дебата, а вкінци ухвалено на внесеня членів одноголосно:

а) підвисшено оборот касовий на 30.000 кор.,

б) стан позик, яку старшина не сміє переступити на 600 кор.,

в) постановлено підвисшити вижички, яку старшина може одному членови визичити на 300 кор.,

г) речинці вкладжень, вкладок щадничих постановлено ті самі, що обовязували в роцї 1902,

д) постановлено стопу процентову від паїв на 5 проц. і

е) ухвалено одноголосно помістити дахтоє на резервний фонд стоваришеня в „Селяньскій касї“ в Чернівцях, до котрої підвисшена каса одноголосним рішенем загального збору приступила членом.

Позаяк вичерпано дневний порядок і ніхто більше не жадав слова, закрив начальник о. Юрій Калинюк збори гарною промовою, дякуючи членам і гостям за численну участь, бо в єдности наша сила і слава і підніс многолїтствіе нашого найлюбнїйшого пана-цїсаря Франц-Йосифа I., котрий дав нам хасиано можність сходити ся і радити, аби видобути лїпшу долю всему великому рускому народови.

Всї вислухали сю гарну промову стоячи і кинули трикратно „слава“.

Пан Іван Кущак подякував щирими словами начальникови за дотеперішний гарний провід і добрий приклад в громадї, і висказав надію, що як члени і всї люди будуть слухати его добрих рад, то колись й в нашім селї нам і нашим дїтям усьміхнеть ся доля.

Пан Гамиль підносить заслуги всего товариства п. Франца Холоднюка, котрий також дбає о добро хлїборобів, по чім відсьпівано „многая лїта“ і збори закінчено.

Метро Сенчук писар. *Юрій Калинюк* начальник.

НОВИНКИ.

Особисті вісти. Містопосадник, правительственний радник др. Райс і маґістратский радник Відман удали ся вчера вечером до Відня, аби взяти удїл в нарадах віча австрийских міст, котре відбуде ся дня 22. і 23. б. м. — Чернівецкий старости гр. Бедеґарде одержав кількоднєвну відпустку.

Іменоване. Президент міністрів як управитель міністерства справ внутрішних іменував повітового комісаря Гната Штромера повітовим надкомісаром.

З фінансової дирекциї. Рахунковий практикант тутешної скарбової дирекциї Стефан Цона іменований рахунковим практикантом при боснійскім правительстві в Сераєво.

Церковні справи. Краєвий президент надав опорожнену парохію гр.-ор. фонду при церкві свв. Дмитра в Кучурові Великім гр.-ор. парохови Корнилови Никоровичови в Заставні.

Положенє помічних учителїв на Буковинї. На сьогоднїшнім засїданю палати послів п. Шрайтер поставив інтерпеляцию дотично положеня помічних учителїв на Буковинї. Інтерпеляция відносить, що на 786 кваліфікованих сил учительских є 301 некваліфікованих сил учительских і домагає ся, аби міністер просьвіти зміг розпорядок з 31. липня 1886, після якого некваліфіковані сили учительскі по 8 роках мають право здавати іспит кваліфікацийний, що противить ся державному законови шкільному.

З II. державної ґімназиї в Чернівцях. В II. ґімназиї державній в Чернівцях відбудуть ся іспити приватистів за другий піврік 6. року шкільного в понедїлок дня 6. липня і у вівторок дня 7. липня б. р. в салї класи III. А, а то дня 6. липня іспит письменний а дня 7. липня іспит устний. Кандидати мають зголосити ся в недїлю дня 5. липня б. р. в канцеляриї директора ґімназиї в часї від 10 до 12 год. в полудне і зложити оплату шкільну як також таксу іспитову в сумі 24 кор.; надто кождий кандидат має зі собою принести цїлком виповнену індивідуалку. Приватисти, котрі ізза недуги не можуть ставити ся в означенім часї мають надіслати сьвідоцтва лїкарскі іще перед днем 6. липня б. р.

„Рускі мирові стремлїня“. Під таким заголовком „Buk. Journal“ помістив в однім з послїдних часів новинку, в котрій подавши короткий зміст статї з „Ruthenische Revue“ про „русько-румуньский спір на Буковинї“ — як сам каже — якогось незнакомого др. Івана Немзича (?) рішучо заявляє, що всї змаганя Русинів до згоди з Румунами суть надаремні. „Timeo Danaos et dona ferentes“ — каже „B. Journal“. „Русини хотять мира, добре! Але, що они домагають ся крім того мира, або лїпше сказавши основи того мира, то се др. Німчек (?) рішучо замовчує. Він замовчує, що Русини домагають ся руского ґенерального вікаря, розділу гр. ор. дієцезиї на руску і румуньску та рушеня румуньских (?!?) шкіл. Румуни одначе добре знають, до чого змірають ті рускі мирові стремлїня і „Українцї“ можуть бути певні, що всї їхні змаганя суть надаремні“. — Що Русини на Буковинї домагають ся ґенерального вікаря і розділу гр. ор. дієцезиї на руску і румуньску, се правда і Русини зовсїм нїколи не крили ся і не криють ся з тими цїлком оправданими постулятами, без сповнення котрих нїколи не може прийти до згоди між Русинами а Румунами, так що др. Немзич (?) чи Німчек (?) цїлком не потребував їх замовчувати. Що до змагання Русинів, аби рушити румуньскі школи, то ми мусимо дивувати ся наївности чи чесности „B. Journal-у“. Чи суть до такі румуньскі школи, де була би мова викладова руска? Немає ні одної! Навпаки ми можемо навести богато таких чисто руских шкіл, де мова викладова є виключно румуньска. І деж тут рушене шкіл! Далеше з кінцевої заяви в новинцї ясно видно, що менери з „Buk. Journal-у“ під ніякими условинами не хотять згоди з Русинами а прутъ до борби. Добре! Як борба то борба. Але одвічальність за сумні наслїдки тої борби спаде на шовіністичних менерів з „Buk. Journal-у“.

З тов. руских ремісників „Зора“ у Львові дістали ми ось ану відозву з просьбою о поміщене: Родимцї! Знаємо з досьвіду, що наші високоповажані Родимцї — особливо з провінциї лиш через то, що не знають до кого з роботами відносити ся, у кого в тім згляді поінформувати ся, кого порадити ся часто віддають замовленя на тії будь-то в руки не фахових, будь-то подоуцїв-ремісників, ба навіть в руки не совістних аґентів. Щоб сему недостаткови запобігчи, подає отсим товариство руских ремісників „Зора“ у Львові до відома всїх Високоповажаних Родимцїв, що з днем 1. червня н. ст. с. р. опираючи ся на § 4. буква д свого статута уконституовало ся в товаристві „Зора“ окрема, чисто інформацийна, робітничо-промислова комісия, котра буде зовсїм безінтересно посередничити між нашою П. Т. Публикою а фаховими ремісниками-членами сего товариства, і так всякі інформациї в кождій галузи промислу, рівнож всякі відповіди на різні запити сейчас і то зовсїм безкористно уділювати буде. Просять ся отже всїх інтересованих в своїм власнім інтересї удавати ся в всяких справах ремісничо-промислових по інформациї і ради вирост до тов. „Зора“ на адресу: „Інформацийна, ремісничо-промислова комісия“ тов. „Зора“ у Львові, ул. Краківска ч. 17. — За виділ товариства руских ремісників „Зора“ у Львові. — *Петро Тиблочиньский*, заступник голови.

II. Січове сьвято в Коломиї відбуде ся в недїлю дня 28. червня з отсею програмою: О 1. год. пополудни в салї місної каси щадничої концерт, в якого складі відуть сьвіти хорові і сольові, декламациї і промови; по концертї відбуде ся похід при звуках музики, а возьмуть в нїм участь всї „Січи“ і прочі гості та делеґати. Похід удасть ся на відповідне місце, де відбудуть ся вправи Січовиків і товариські забави. Вступ на цїле „Сьвято Січове“ виносить лише 20 сот., а для інтелїґенциї 1 кор.

Галицкі намістники. Від часів прилученя Галичини до Австриї управляло доси тим краєм 29 намістників. Першим намістником Галичини був Антін гр. Пергеи (1772—1774). Уряд сей займали між иншими також два члени цїсарскої родини, іменно архикнязь Франц (в 1809 р.) і Фердинанд д'Єсти (1832 до 1846 р.). — Пізнїйше намістники бували по черзї: Вячеслав Залеский, Агенор гр. Ґолуховский, Альфред гр. Потоцкий, Фалин Залеский, Казимир гр. Балені, Евстахій кн. Сангушко і вкінци від 1898 1898 р. Лев гр. Пінїньский. Єго наслїдник Андрей гр. Потоцкий є отже 30 намістником Галичини.

Замах на ґенерала жандармів. В Київі довершено замаху на ґенерала жандармів Новицкого. Про той замах наспіли такі близші вісти: В часї послїдних демонстраций (20-го мая с. р.) арештовано між иншими 28 лїтну жидівку-повитуху Фрумку Фрумкину. Дня 6-го с. м. привели єї жандарми до канцеляриї ґен. Василя Дмитрієвича Новицкого на переслухане. Жидівка заявила, що перед ніким не буде зізнавати, лише перед самим шефом. Новицкий згодив ся і велїв жандармам вийти зі салї. Коли Новицкий сам записував єї зізнаня, она прискочила до него і малим ножиком столовим ударила его в шию. З малої рани потекла кров, а в тій хвили прибігли жандарми і завували Фрумкину та зателефонували по ратункову стацию. Рана не була тяжка, так що Новицкому не грозило нїяке небезпеченьство.

Експльозия підчас маневрів. На Атлантийскім океанї, недалеко проливу Ґібральтарского, підчас маневрів анґлїйского воєнного корабля „Ґенерал Гов“ експльодувала з незвісної причини гармата до викидуваня торпедових куль. Чотирох моряків погибло, а 20 потерпіло рани. По спрятаню трупів і ранених маневри відбували ся дальше.

Як поводили ся сербский король зі своїми підданими? Білгородскі часописи доносять між иншими *отсї* дві пригоди з часів панованя короля Александра: Один з висших офіцирів армії не поклонив ся на улиці одному з братів королевої Драґи, бо Люнєвичі були лише поручниками і *не належали ще до королївского двора*. Згаданого офіцира покликано сейчас до конаку і так приказано єму через пів години переходити попри сидячого на фотели Люнєвича і кланяти ся єму безнастанно. Один з висших урядників не послав своєї доньки, молодої панни до конаку на двірский обід, з огляду на лиху славу королевої Драґи. Король Александер другого дня поручив привести до конаку згадану панну, покликав кількох двірских слуг і в своїй присутности казав кождому з них знасилувати дївчину.

Родина Машинів, з якої походив перший муж королевої Драґи, була ческа. Перший муж Драґи був інжінером, а его батько був лїкарем в Нїмбурґу. Звідтам виїхав до Білгорода і зістав прибічним лїкарем сербского кн. Михайла, якого убито дня 10. червня 1868 р. в Топчидарскім парку. Лїкар Машин мав двох синів, один з них був інжінером і мужем Драґи, а другий став полковником в сербскім війску і був одним з головних провідників кровавої революциї. Інжінер Машин, муж Драґи, погиб в лїсї підчас помірів, а причини его смерти зовсїм не стверджено. Родина Машинів підозрівала Драґу о участь в убийстві свого мужа. Тому і полковник Машин ненавидів Драґу і глядів нагоди, аби пімстити на нїй смерть свого брата.

Спадщина по Дразї. Як звісно, правительство білградских убийників ухвалило сконфіскувати приватне майно Александра і Драґи, розтягаючи свої постанови також на капітали, зложені в заграничних банках. Ті одначе відповіли, що їх зовсїм не обходить постанова сербского правительства, хотяй би леґального, але звичайні приписи і постанови обовязуючих законів, і відмовили видачі депозитів. Бельґійский банк, де Драґа мала зложених 600 тисяч франків, постановив виплатити ту квоту єї сестрам, а так само оден з анґлїйских банків. В той спосіб була би забезпечена судьба сестер Драґи, котрі находять ся тепер під сербскою сторожию і є виставлені на крайну нужду.

Малий фейлетон.

Наш альбом.

* * *

Н. В.

Як вдивлю ся в твої очи,
Як заслухаюсь в слова
То повірити не хочу,
Що мені ти не своя.

То повірити не хоче,
Що для себе ми чужі,
Як листи в осїнній ночи,
Що стрінулись на межі.

Лиш водно чомусь здає ся,
Що очий твоїх блакіт
І той сьміх, що сріблом ллє ся
То якийсь знакомий сьвіт.

Що тота твоя розмова
І тоті твої слова,
То гармонія чудова,
Що колись мені гула.

Де, коли, в якому краю,
На земли, чи в небесах,
Не згадаю і не знаю,
Чи на яві, чи у снах.

Тільки вірю, що ми знались,
Нїм на сьвітї зустрілись,
Що за тоє розпрощались,
Щоб звитати ся колись.

Але вірю, що та сила,
Що єї зовуть любов,
Понїд небо нас несла
І буде носити знов.

Звідти та прихильність щира,
І надія, горя лик...
Що не є від сего мира,
Не змарнує чоловік.

Звідти та безмежна туга,
Звідти той великий жаль,
Що єдиає нас друг друга
І несе в далеку даль.

Там, де будемо умови
Тратить стійність і вагу,
Де найдали і основи
Тануть наче зі снїгу.

Де з очий падуть полуди,
Де відроджена душа,
Без интарства і облуди
Сонцем праведним сяя.

Там колись по днях розлуки,
Ми стрінемо ся на нїк...
Що злучили божі руки,
Не розлучить чоловік.

Богдан Лепкий.

НАУКА, ШТУКА, ЛІТЕРАТУРА.

„Ruthenisches Sprachbuch“. III. Teil (Satzlehre). Von Emilian Popowicz und Sergius Szpoynarowski. Така книжка появила ся власне в ц. к. шкільнім видавництві у Відни і допущена розпорядком ц. к. міністерства осьвіти з дня 19. мая 1903 ч. 15698 до ужитку в середних школах і подібних закладах наукових. Книжка коштує брошурована 1 кор. а в оправі 1 кор. 10 сот. Вона призначена в першій лїнії для Не-Русинів, але придасть ся особливо й нашому учительству задля вправи в рускій і нїмецкій складнї, котрих ріжницї обяснені правилами і множеством прикладів та управ дуже докладно.

Мочнїка рахункова книжка для австрийских всеродних шкіл народних. Видане в трох частях. Часть перша: ступень низший. Обробили К. Краус і М. Габерваль, переложив Омелян Попович. Цїна 60 сот. Відень. Ц. к. видавництво шкільних книжок. Звертаємо увагу нашого учительства на се нове видане рахункових книжок для одно-, дво- і трох-класових шкіл, котрого перша часть для 1. і 2. року шкільного вже вийшла і задля далеко лїпшого уладженя повинна находити ся вже від слїдуючого року шкільного у всїх руских школах.

Належитість за Оголошеня за один раз:

Ціла сторона коштує 30 К. — Одна трета сторони через цілу ширину 10 К. — Пів сторони 15 К. — Чверть сторони 7 К. 50 с. — Одна осьма сторони 3 К. 75 с — Одна шістьнадцята сторони 1 К. 88 с. — **Дрібні оголошеня** (в шпальтовій ширині стрічок) по 4 сотики за ворш. — При більшеразових уміщенях упускаєть ся на кінці процент після скількости уміщеня.

Склад товарів Б. Бальтіжестра молод.

Чернівці, улиця Головна-Енценберґа ч. 3.

Склад ц. к. упривілейованої фабрики товарів з альпаки і хіньского срібла В. Бахмана і Сп. у Відни.

Поручає на літо наймоднійші артикули в найбільшім виборі.

Парасолї	наймоднійші шовкові фарбовані по линочі, півшовкові фарбовані і темні, гладки білі, Entout Cas чорні: для дівчат і дітий з мережкою і хощеві для пань і панів.
КАПЕЛЮХИ солоннні і фільцові **шапки.**	**Самостійна продаж** з ц. к. надвірних фабрик J. Heinr. Ita у Відни, Josef Richter & Schur в Ґрацу Borsalino Gius & Fio, Giovanni Panizza і K. Cappin в Італії, як також з инших визначнійших фабрик тукрасних і заграничних. — Для дам шпортові анґлійскі капелюхи; для панів і хлопців наймоднійші солоннові і фільцові до виходу і на що день. Фільцові чорні і в инших фарбах, мягкі і тверді, на літо легонькі (55 ґрамів) в ріжних цінах. Шапки для пань, панів і дітий.
Обув для дам панів і дітий.	**Самостійна продаж** з найвизначнійшої фабрики черевиків Антона Чанека у Відни (Chevreax Schuh-Fabrik), і з инших фабрик. Черевики з червоної, брунатної, жовтої, синої шкіри як також з ланкеру до шнурованя і на ґумички пів черевики Laven tennis; спотему Др. Лямана і ве. Кнайпа — Черевики до ґімнастики і. т. д.
Ексквізита	в мужеских краватках найлїпшої анґлійскої сорти, в білю ріжнородної сорти як: з новіру, піки, батисту, шіфону і. т. д. — Всякі прибори для наголїсників. Кафтаники до голеня, панчохи, сорочки сїткові і. т. д. Рукавички Glacé, Chair, шовкові для пань, панів і дітий. Дамски поясні, шнурівки ланцушки Lorgnon, ґудзики до маншетів, всяка біжутерия і товари з бронзу.
Всякі артикули до подорожи.	Ріжні куфри, валїзи. Пледи, на ремінцї, футерали до парасолїв, кошики на харч, мошенки, коци, подушки пуделка на капелюхи і. т. д. (ріжна сорта).

Замовленя з провінциї виготовляють ся сейчас.

(—)

Просьвіт промінями Рентґена.

Лїчене сухо-горячим повітрем

подаґри, ревматизму, люмбаґи (пострілу) Ісхіаса, невральгії, болю в суставах, нарви і спухлизни.

Апарати сухо-горячого повітря (Системи д-ра **Райфлєра**), що прикладають ся до слабих частий тїла, уможливлюють найвисші температури з всякими формальними методами, а через то й найкрасші успіхи в лїченю і навіть застарілих слабостий. Значно усмиряє біль. При лїченю є цїло тїло вільне окрім слабого місця, тому можуть його вносити і ті, що терплять на серце, на конґестиї і астматики. Лїченя можна відбути ся і в помешканю пацієнта.

Купелї в електричнім жаровім сьвітлї против слабостий, як зміна материї, подаґра ревматизм і против затовщеня.

Др. Г. ХАЄС, ~~Чернівцї~~, улиця Почтова число 5а.

(1—50)

Г. ФАЙЛЄХ

усувач нагнїток

Чернівцї, ул. Руска 8.

8 (1—)

В ПАПІРНИ „РУСКОЇ БЕСІДИ“

в Чернівцях (Петровича 2)

суть на складї

слїдуючі книжки:

Наша дума Ф. Колесси за 2 кор. 50 с.

Писаня Ос. Юр. Федьковича I., II. і IV. том по цїнї: 7·20, 6·80, 4·—, 3·60, 2·— і 2·60 к.

При більшім закупнї упускає ся значний рабат. (0—0)

Найновійші Schulversäumnisse

получити можна

в друкарнї „Рускої Ради“, в Чернівцях

улиця Петровича ч. 4.

Перша буковинська

специяльна робітня обуви і ортопедичне заведенє

ІВАНА ДІКА

абсолвента майстерского курсу ц. к. технольоґічного ремесельного музея у Відни, і заприсяженого судового знатока

поручає

ВЕЛИКИЙ СКЛАД ОБУВИ

найновійшого крою для пань, панів і дітий.

Замовленя виготовляють ся сейчас з заграничних шкір.

При замовленях з провінциї пожадане, аби прислати з'ужитий черевик на міру.

~~Чернівцї~~

ул. Руска 11, а Філїя ул. Ратушева 17. (під „золотою Грушкою“).

1 (—)

Рік заснованя 1892.

Товариство взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕР“

Львів, Ринок ч. 10 (дім „Просьвіти“.)

одиноке руске товариство асекураційне,

Обезпечає будинки, движимости, збіже і пашу против шкід огневих, побирає умірковану оплату премій, а чистий зиск т. є. надвишку з оплат розділює межи членів яко зворотн; в послїдних трох лїтах виносив зворот 8%.

Виплачує шкоди дуже скоро а о цїнку шкід переводить разом.

ДНІСТЕР з делеґатом і місцевими членами. За 10 лїт виплатив 6.064 відшкодовань в сумі 3,187.258 кор.

ДНІСТРА полїси приймають при позичках Банк краєвий і каси ощадности. Посередничить при обезпеченях на житє в краківскім Товаристві.

ДНІСТЕР відступає часть провізиї з таких обезпечень на руські добродійні цїли; длятого на житє треба обезпечати ся тілько через „Днїстер“.

ДНІСТРА фонди виносять з кінцем 1902 р: 838.364 кор. і всї уміщені в цїнних паперах пупілярних.

ДНІСТЕР удїлює аґенциї селянам особливо там, де еще не робять дотеперішні аґенти.

ДНІСТРА аґенти заробили вже 432 тисячів корон провізиї

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає Іван Захарко.

З друкарнї товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

Ч. 69. Чернівцї, середа дня 11. (24.) червня 1903 р. Рочник XIX.

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ що середи, пятницї і недїлї, з тижневим додатком „РУСКА РАДА“.

Редакция адміністр. і експедиция при улици Петровича ч. 2.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациї неопечатані вільні від оплати почтової.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“ разом з „Рускою Радою“:

на цїлий рік	20 К.	— с.
„ пів року	10 „	— „
„ чверть року	5 „	— „
„ місяць	1 „	70 „

Поодиноке число „Буковини“ 16 сотиків.

Передплата і належитість за інсерати платні в Чернівцях.

Вибори в Нїмеччинї.

Дня 16. с. м. відбули ся в Нїмеччинї вибори до парляменту. Вибори ті замітні тим, що особливо лїберальні сторонництва потерпіли великі утрати в користь змагаючої ся социяльної демократиї. „Berliner Lokal-Anzeiger“ так висказуєть ся про результат виборів: „Ясно видають ся тепер в очи три факта: пораженє аґрариків, значне зменшенє лїбералів і незвичайне зменшенє демократів“.

Лїберальні сторонництва стратили по крайній мірі одну третину своїх мандатів. Социялдемократи здобули вже при головних виборах 54 мандати („Vorwärts“, орґан социяльних демократів пише, що 58). Ві всїх виборчих округах їх голоси незвичайно зросли. Навіть в сїльских виборчих округах позістали социяльні демократи в сильній більшости. Центрум остане незмінене. Консерватисти потерпіли багато мандатів на кошт социяльних демократів. В виду того, що зріст социяльних демократів відбув ся головно коштом лїбералів, то в новім парляментї в поглядах на квестиї воєнні і морскі повинна бути велика відміна.

В цифрах представляєть ся результат головних виборів ось як: консерватистів вибрано 21 (в старім парляментї було їх 52); вільних консерватистів 4 (було 20); антісемітів не вибрано нї одного (було 12); з центрум вибрано 60 (було 106); национальних лїбералів 6 (було 53); з лїберальної народної партиї не вибрано нї одного (було в старім парляментї 28); з лїберального союза не вибрано нї одного (було 15); з нїмецкої народної партиї не вибрано також нї одного (було 7); социяльних демократів 54 (було 58, в доповняючих виборах прийде до вибору іще 117 социяльних демократів); з аґрариків вибрано 1 (було 6); з баварского хлопского союза не вибрано жадного (було 5); Поляків вибрано 14 (було 14); із сторонництва Вельфів вибрано 1 (було 3); з иньших фракций і диких вибрано 10 (було 18).

Годить ся замітити і те, що в Берлинї вибрано на шість виборчих округів пять социяльних демократів, дальше, що социяльні демократи здобули ганзові міста і майже всї саксоньскі мандати. — Доповняючі вибори відбудуть ся 25. с. м. і тодї будемо в спромозї подати остаточний результат.

Вісти з цїлого сьвіта.

— *До ситуациї.* З Відня доносять, що Чехи заповіли обструкцию і хочуть ріжними своїми наглячими внесеними вимусити на правительстві уступки в свою користь. Кажуть, що коли мінїстрови Резекови не удасть ся втихомирити Чехів, то правительство закриє парлямент дня 26. с. м. і відложить сесию до осени. В случаю відложеня парляментарної сесиї прийшло би ще до вибору членів до делеґаций, бо правительство настає на те, аби той вибір відбув ся ще тепер, а не доперва аж в осени. В тій справі переговорювали мінїстри гр. Ґолуховский і д-р Кербер, а відтак були оба на авдиенциї у цїсаря. — Конференцию в справі протоколованя ненїмецких промов скликав посол Пацак на день 23. цьвітня. Руский клюб будуть на тій конференциї заступати пп. Романчук і Василько.

— *Дволїтна військова служба.* „Fremdenblatt“ подає, що проект нового закона о дволїтній військовій службі є вже готовий, але не є правдою, щоб наступило вже що до него порозуміне обох правительств. Дотичне предложенє спочиває еще в інтересованих мінїстерствах. Тепер самі правительства заопінїювати его не можуть супроти замотаного положеня на Угорщинї. Предложенє впроваджує два до три роки яко переходову стадию. Розуміє ся, що здїле предложенє спочиває на підписненю контингенту рекрутів і з тої причини конечне також є ухваленє жаданого кредиту.

— *Недуга папи.* „Neues Wiener Journal“ доносить нинї в депеші з Риму, що папа є дуже ослаблений з причини великої спеки, яка трівае в Римі.

— *Не буде війни.* Аґент дипльоматичний Болгариї, що був висланий до Царгороду, подає, що конфлїкт між Болгариєю а Туреччиною вирівнаний. Туреччина згодила ся на концесиї в користь Болгарів в Македониї.

— *Арештованя в Росиї.* Онодї арештовано в Києві і перевезено до Петербурга революционїста Грегора Ґершуню (?), котрого правительство уважає за головного провідника революцийних змагань в „темнім царстві“. Ґершуня мав приїхати з заграницї і розширювати всїлякі революцийні письма між населенем. Арештовано також одного зі співвинних в атентатї на губернатора Уфи, Богдановича.

— *Вибори до райхстагу.* Остаточний результат такий: Вибрано послів 213, з того 88 з центра, 54 соц. дем., 31 консервативних, 14 Поляків, 6 Альзатців, 6 правительственних, 5 нац. лїб., 4 диких, 3 з хлопского союза, 1 Даньчик і 1 рефор. міст. До стислого вибору прийде 184 мандатів. Поляки мали при виборах в 1897 р. 14 послів, в 1893 — 19.

— *Хорватска обструкция.* В хорватскім соймі тревае дальше обструкция. На передвчерашнім засїданю перші стріли упали при верифікациї протоколу з попередного засїданя. Пос. Вербанич заявив, що протокол сфальшований, посли Брешеньский і Дренчин поставили свої наглі внесеня перед засїданем. Серед криків і сипоту вела ся коротка дебата над тим протоколом. Вкінци принято его до відомости 54 голосами проти 13. При тім не обійшло ся без острих слів на адреси правительства і соймової більшости. — По верифікациї розпочала ся дальша дискусия. Посол Дренчин мотивував внесенє, щоби висказати недовіре правительству за то, що коштом краю печатало проклямациї до Сербів проти Хорватів і через уряди громадскі велїло їх роздїлювати між населенє, та що в тій проклямациї звалює вину за розрухи на опозицию. Опісля мотивував пос. Брешеньский свої два внесеня: 1) щоби вибрати комісию для вислїдженя дїйстних виновників розрухів і 2) щоби вислати адресу до цїсаря з

Е. Золя.

Нантас.

Переклав: *Остап Сьвітлик.*

(*Далї*).

— Прошу вас, стала оправдувати ся, позволила в собі привести. І, коли спостерегла, що нема сьвітла в кімнатї, кинулась скоро за сьвітлом. Очивидно знала особу, котру привела а була супроти неї ввічливою і поводилась взглядом всї з великою шаною.

— Отже, сказала відходячи, можете свобідно розмовити ся, нїхто вам не буде перервати.

Нантас, котрий нагло зірвав ся зі сну, глядїв на даму зі здивованєм. Була се особа в віцї сорок пять лїт, низька, груба, з лицем злиєм, без виразу, як стара девотка. Нїколи єї давнїйше не бачив. Коли єї попросив, аби усїла на однім кріслї, питаючи зором о причину приходу, сказала:

— Я є панна Шен...., приходжу вговорити з вами о справі незвичайно важній.

Усїм край ліжка. Назвиско панни Шен нїчого йому не сказало. Рішив ся ждати, аж сама схоче сповісти, о що розходить ся. Але она не спішила ся. Одним метом она розглянула ся в тїсній кімнатї і очивидно вагувала ся, в який спосіб начати початок розмови. Вкінци почала говорити солодким голосом, окрашуючи усьміхом драстичнїйші слова.

— Прошу вас, приходжу з приязни до вас... Дали менї о вас інформациї, що мене дуже тронули. Але з того не судїть, що я за вами слїдила. Спонукувала мене до того єдино хіть, аби вам чимось прислужитись. Знаю, як тверде було для вас житє і з якою витревалостю бороли ся ви, аби одержати якусь посаду і як нужденний є успіх ваших з'усилий: Прошу іще раз о прощанє, що втручаю ся в ваші справи. Запевняю вас, що тільки симпатиєю...

Нантас її не перервав, перенятий цїкавостию. Догадав ся, що сторожиха з певностию достарчила їй тих подробиць. Панна Шен могла дальше говорити, а однак що раз більше сипала комплїментами і солодко — пресолодко обговорювала справу.

Ви є молодець, що має велику будучність перед собою. Я слїдила ваші старанє о посаду і живо вразила мене ваша витревалість в неповодженю. Словом зайшли би ви далеко, коли би хто подав вам руку.

Знова задержала ся. Ждала, аби щось заговорив. Молодий чоловік припускав, що ся дама прибуває, аби жертвувати якесь занятє. Відповів отже, що на всьо годить ся. Але дама тепер, коли леди пукли, спитала коротко:

— Чи не мали би ви охоти вженити ся?

— Я мав би женити ся! — закликав Нантас. Але про Бг, хто-ж мене хотїв би!... Хіба яка бідна дївчина, котрої я не спромів би вижити.

— Нї, вийде за вас дївча дуже гарне, дуже богате, зі знаменитої родини і відразу дасть вам в руки засоби, котрі отворять вам вступ до найвисших становиск.

Нантас перестав сьміяти ся.

— В такім случаю, якіж суть условини торгу? спитав, інстинктовно знижаючи голос.

— Се дївча находить ся в станї поважнім. Треба признати ся до батьківства, сказала прямо панна Шен, забуваючи о фразах повних гідности, аби тільки як найскорше закінчити справу.

Нантас під першим враженєм мало що не випхнув панни Шен за двері.

— Ви менї дораджуєте тут соромний вчинок, шепнув.

— Що? вчинок соромний? закликала панї Шен, як могла, найсолодше. Зовсїм не годжу ся на таке названє сеї справи... Правду сказавши, спасите ви цїлу родину... Батько о нїчим не знає, зміна наступила недавно. Я знала на гадку, аби як найскорше дївча видати замуж і представити мужа, яко справника пригоди. Знаю батька панни, він би се житєм переплатив. Комбінация, котру я обдумала, злагодить удар і батько повірить, що можна блуд справити... Нещастє хоче, що правдивий зводник є жопатий. Ах, любий пане, суть мужчини, що справдї не мають нїякого почуття моральности...

Могла би і дальше говорити, бо Нантас єї не слухав. Розважав, задля чого клясне мав би відмовити? Чиж не бажав перед хвилею запродати ся? А тут прийшли його купити. Зобовязанє суть обосторонні. Він дає своє назвиско, йому дають становиско в сьвітї. Була се найзвичайнїйший контракт. Глянув на штани, сипнені від болота Парижа, почув, що нїчо не їв від дня вчерашнього, і в серцю його загорів ся на-ново гнїв їзза проведеня двох місяців на безуспішних пошукуваних і упокорених. Вкінци тепер поставить ногу серед тої суспільности, що його відтручає і змушує до самовбийства!

— Годжу ся, сказав коротко.

— Відтак зажадав від панни Шен докладних пояснень. Кількож хоче за своє посередництво? Кривуда, що нїчого не хоче. Однак вкінци домагала ся двацять тисяч франків з доходу, котрий Нантасови визначуть. А коли по торгував ся, впала в захват і розповідала далї:

— Я зараз о вас подумала. Дївча не противило ся, коли я вас назвала... Ах то знаменитий інтерес, подакуєте менї пізнїйше. Я могла би найти мужчину з титулом шляхотним, знаю навіть одного шляхтича, котрий би менї за се упілував руки. Але я волїла вибрати поза тою сферою, до обертає ся бідне дївча. Видає ся се менї більше романтичним. А врештою ви менї подобаєте ся. Ви є гарний мужчина і до того здібний. Ах, ви зайдете високо! Прошу о менї не забути, бо я є віддана на ваші услуги.

Досеї не сказано назвиска нареченої. На запитанє Нантаса стара панна

прошенем, аби амнестовано всїх вязнених і засуджених за послїдні розрухи. При дискусиї над тим послїдним внесенем забирав слово також шеф секциї Клайн, та его промова викликала такі крики і протести, що засїданє мусїли перервати і назначити на пяту годину вечером. Але і то друге засїданє не удало ся, бо коли Клайн забрав слово вдруге, и соймі вибухли такі обани невдоволеня, що засїданє мусїло бути замкнене. — Пос. Франк зложив заяву, що народна опозиция буде вести технїчну обструкцию тілько від часу до часу, щоб дати можність поправити відносини. Коли однако то не наступить, то вина за революцию спаде на другу сторону.

— *Сербскі справи.* Онодї виїхала депутация сербскої скупштини з Білграду до Женеви. В *понедїлок* прана виїде король Петро з Женеви і має станути в Білградї в середу в полудне. — В конституциї з р. 1888, на котру король має зложити присягу, пороблено досить важні зміни. До важнїйших належить, що король не має права ухилити обжалованя мінїстрів; мінїстри є одвічальні навіть за те, що роблять на приказ короля. Скупштина має право жадати установленя анкети у всїх виборчих і адмінїстрацийних справах. Урядники відповідають за всю свою дїяльність без уваги на те, з чийого приказу що роблять. Коли король хотїв би змінити конституцию, має повідомити о тім скупштину найменше на 4 тижнї, розвязати її і скликати т. зв. велику скупштину, котра має складати ся з два рази більшого числа членів. — Урядово сповіщено в Білградї онодї, що російский посол повідомив сербского мінїстра заграничних справ о привернену дипльоматичних зносин Росиї з Сербією, бо пар признав Петра І. сербским королем. — В Петербурзї відправлено в Казаньскім соборі поминальне богослуженє за душу короля Александра. На богослуженю був сербский посол і дипльоматичний аґент болгарский; лише з сербских офіцирів не прийшов жаден. На дворі російскім запоряджено жалобу по убитій королївскій парі; жалоба тревати має 27 днїв. — Російскі дневники указують на згідність телеграми австрийского цїсаря до короля Петра з урядовим російским комунїкатом, що появив ся сими днями в „Правит. Вестнику". Можна надїяти ся — пишуть, — що під згідним напором Росиї, Австриї і инших держав запанує в Сербії справедливість. (Не пишуть тілько, під чиїм напором настане раз справедливість в Росиї!) Петро І. може сьміло покарати убийників, бо поможе єму в тім прихильність цїлого сьвіта. — Берлїньский дневник „Täglbl. Rundschau" обговорює російский урядовий комунїкат і додає, що також і Німеччина, як само собою розуміє ся, зажадає укараня убийників сербскої королївскої пари. — Зачувати, що старий конак білградский, де убито королївску пару, мають перемінити на музей. — Три сестри королевої Драги, замужна Петровичева і дві незамужні Люпевицині, виїхали вчера з сином найстаршої, Юрием Петровичем на Будапешт і Відень до Брукселї. Пашпорти дістали заходом російского посольства в Білградї. Тим самим поїздом їхала також сербска депутация, але стріла ся з сестрами Драги аж в Будапештї мов з цїлком незнакомими.

— *Російский голос про положенє в Сербії.* Російский „Правіт. Вестнік" пише про сербскі справи: Царске правительство не діставало урядового повідомленя о кровавім перевороті білградскім, бо не було в Сербії жадного законного правительства. З людьми, що насильством дїрвали ся власти, не можна було зносити ся, а правительство, вірне своїй засадї, не хотїло мішати ся у внутрішні справи балканьскі. Скоро-ж дня 2. червня законним способом вийшов вибір Петра Карадьордевича на сербского короля і він принав вибір та повідомив о тім царя, царске правительство витає нового короля, потомка славного роду і володаря спорідненого з Росиєю народу та бажає єму щастя в панованю; але заразом надїє ся, що король Петро зволить перевести слїдство в справі страшного злочину убийства короля і покарати виноватих.

НОВИНКИ.

Особисті вісти. П. Николай Василько удав ся на двомісячний побут 20. б. м. до Відня. — П. др. Штранхер прибув тут з Відня. — Прав. радник др. Лягарнер повернув з своєї відпустки.

Вибір ректора. В суботу дня 20. с. м. відбув ся на черновецкім університетї вибір ректора. Вибір сей замітний тим, що при нїм виявив ся шенеріяньский характер нїмецких професорів. Сего року припадала тура на правничий факультет, а в нїм на Поляка проф. Гальбана. Ми зовсїм не прихильниками проф. Гальбана, ані не хочемо ставати в его обороні, але як тура на него припадає, то не треба его претерувати. Зрештою ті професори, що сего року вибирали ректора, самі мали знати, що нїчо не мають проти проф. Гальбана, але їм ходить о те, щоби затримати нїмецкий характер черновецкого університету і тому поминаючи проф. Гальбана, вибрали ректором Нїмця проф. Вальтера Германа. Ми тільки цїкаві знати, який закон каже, що для удержаня нїмецкого характеру університету, мусить ся вибирати ректором Нїмця? Таж нїмецкий характер університету є вже санкционований законом, на се не треба іще специяльних сторожів в особі ректора і деканів. Як би зносили закон, застерігаючий нїмецкий характер університету, то не поможуть нї ректор, нї декани! Зрештою професор є на університетї тільки професором і як його цїсар іменував професором, то чейже професори можуть его вибрати ректором, як на него тура припадає! Дивує нас також і то, що теольоґічний факультет і тамтого і сего року підпирав сей шенеріяньский дух. Тамтого року був при виборі ректора на черзї фільозофічний факультет, а в нїм проф. Стоцкий, його претерували і вишукали собі проф. Шаріцера, що мав стояти на сторожи нїмецкого характеру університету, хоть обовязком було, вибрати професора Стоцкого ректором, а він бувби тої чести певно зрік ся, бо особливо в соймі були би єму колїдували обовязки посольскі з ректорскими. Сего року знову без причини претеровано проф. Гальбана. Ми дуже підозріваємо, що що вчера стало ся Стоцкому, а сегодня Гальбанови, то завтра може притрафити ся теольоґічному факультетови. Ми зовсїм не хочемо ставати в обороні теольоґічного факультету, нам ходить тільки о консеквенциї, які могли би виплинути із установленя і піддержуваня таких засад при виборі ректора. Теольоґічний факультет вже нераз при виборі ректора претерували і хто знає, чи при настрою, який тепер панує між сьвіцкими професорами, се претерованє не станеть ся регулою.

Конференция руских провідників з краєвим президентом. В пятницю перед полуднем відбула ся в краєвім правительстві довша конференция поміж князьом Гогенльогем а провідниками Русинів на Буковинї: др. Стоцким, Н. Василькою і проф. Пігулявом.

Виступленє судов. радника Калитонского з кацапского товариства „Народна Рада". Судов. радн. Калитовский, що на зборах „Народної Ради" з б. б. м. віц провід. закинув Н. Василькови, що він ізза подїй, які мали місце на згаданих зборах того товариства, виступив з товариства „Народна Рада".

Історичне Товариство в Чернівцях запрошує на відчит д-ра О. Маковея п. з. „Хотиньска війна з 1621-ого р. у сьвітлї поезиї". Відчит відбуде ся в суботу 27. с. м. о 6 год. в „Народнім Домі". — *Видїл.*

З почти. Будівничий комісар Леопольд Шафранек, перенесений до почтової і телеґрафічної дирекциї в Берні.

Буковиньске учительство. Вже не раз думав я над тим, яким би то способом мож довідатись, котра буковиньска громада видала найбільше інтелїґенциї. Я тепер вирахував іспитованих народних учителїв. Цїла річ хоч і не має багато ваги, але сама собою дуже цїкава. Отже всїх народних учителїв і учительок, що в роцї 1902/3 були в актівній службі, а **родились в Буковинї є 846.** В чисто руских селах уродилось **299.** В чисто волоских селах уродилось **173.** В більших містах і мішаних селах **374.** 33 руских, 23 волоских, а 8 мішаних сїл видали по одному учителю.

18 р.,	11 в.,	а	3 м.	—	по	**два.**
16 „	9 „	„	4 „	—	„	три.
15 „	7 „	„	— „	—	„	чотири.
4 „	6 „	„	— „	—	„	пять.
2 „	3 „	„	1 „	—	„	шість.
4 „	1 „	„	3 „	—	„	сїм.
2 „	— „	„	1 „	—	„	вісїм.
— „	2 „	„	— „	—	„	девять.
2 „	— „	„	1 „	—	„	десять.

Після місцевостей то річ має ся так: В Чернівцях уродилось 204, в Сучаві 39, в Серетї 33, в Радівцях 26, в **Іванкинцях 15**, в Ст. Броскївцях 13, в **Волоцї** н. Ч. 11, в Нових Мамаївцях 10, в Кучурові Мал. 10, в Сторожинцях 10, в Петрівцях і Висш. Вижові по 9, в Хлїнцях, Вашківцях і Бояних по 8. В Станївцях Нижн. н. Ч., Пидкївцях, Ст. Ма-

---

повстала і презентуючи ся на ново, сказала:

— Я є панна Шен... а є у барона Довілліє від часу смерти баронової в характері ґувернантки. Я виховала панну Флавію, доньку пана барона... Панна Флавія, є тою особою, о котрій ми говорили.

Вийшла, зложивши на столї коверту, в котрій находив ся банкнот на пятьсот франків. Була то а єї сторона позичка на перші кошта. Нантас, коли лишив ся сам в нїмнатї, станув при вікнї. На поли була вже темна. Не можна було нїчого розріжнити в темнотї крім чорнїйшої плями, котру творили дерева. На переді палати блестїло сьвітло в однім вікнї. То се була отже ся висока бльондинка, що ступала нїби породена і не була дивна на нього глянути в переходї. Она чи вища, всьо менї одно! Женщина не входила в подробиці умови. Нантас глянув висше, на сей Париж, що гудїв в темрявї, на сї площі, улиці, заламарки по лївій стороні ріки, осьвітлені дрожачими лучами ґазу. І з гори, нїби володар-пан промовив до Парижа:

— Тепер належиш до мене!

II.

Барон Довілліє сидїв в сальонї, що служив йому за робітню. Була се нїмната висока, поважна, в котрій находили ся старинні меблї. Від двох днїв барон чув ся нїби громом ражений сею історією, котру сповіла йому панна Шен о пригодї Флавії. Надармо здалека і звільна оповідала фактa, надармо їх осолоджувала, барона тяжко придавив сей удар, а піддержувала його іще єдиво гадка, що уводитель доньки може через супружество блуд направити. Того дня очікував власне відвідин того чоловіка, котрого цїлком не знав, а котрий забирав йому доньку. Задзвонив.

— Йосефе, сказав до служащого, має тут прибути мужчина, котрого впропадиш... Зрештою нїкого не принимаю.

І віддав ся гірким гадкам, сидячи сам при комину. Син мурара, чоловік, що мер з голоду і котрий не мав нїякого занятя! Панна Шен утримувала, що є молодцем з великою будучностю, але щож то за сором для родини, в котрій нїколи не було подібної ганьби. Флавія сама себе обвинувачувала в приступі умисна, аби опадити ґувернантцї яких небудь закидів. І від хвилї тих прикрих вивнесень оставала в своїй нїмнатї, бо барон не хотїв єї бачити на очи. Закон її простить, хотїв сам полагодити сю соромітну справу. Зарядив вже в тій цїли, що потреба. Але волосся посивіло йому цїлком а голова почала трести ся як у старця.

— Пан Нантас, заповів Йосеф.

Барон не встав. Відвернув голову і поглянув уважно на Нантаса, що вближав ся до нього. Нантас зробив добре, що не узяв охоті перебрати ся в нову одїж. Купив черевики і чорні штани іще в добрім станї, але витерті. Давало йому се вид студента вбогого а дбайливого о поверховність і не скорого до галабурд. Задержав ся на середині кімнати і ждав, стоячи, але не понижаючи ся.

— Отже се ви, простогнав старець.

Не міг дальше говорити, бо зворушенє відібрало йому голос. Боявся, аби не ужив слів ґвалтовних. По хвили мовчаня, сказав:

Поповнили ви вчинок не добрий.

А коли Нантас хотїв оправдати ся, повторив сильнїйшим голосом:

— Вчинок недобрий... Не хочу о нїчим знати, прошу вас, не старайте ся витолкувати менї сих річий. Хотяй би моя донька сама вам кинула ся на шию, наш вчинок мимо того був би злочином... Тільки злодії вкрадають ся так насильно до родини.

Нантас знова спустив голову.

— Так легко прийшли ви в посїданє віна. Зробили ви виставу, в котру були ви певні, що зловите доньку і батька.

— За позволенєм, мій пане, перервав молодий чоловік, виступаючи против такого обвинення.

Але барон кинув ся в страшнім гнїві.

— Що? Що-ж маю вам позволити?... Не вимагайте тут говорити. Я вам сказав се, що повинен був сказати і що ви повинні були вислухати, бо приходите до мене яко винуватець... Ви зневажили мою доньку. Гляньте на сей дім, наша родина жила в нїм через три віки без нїякої плями. Чи не чуєте в тім воздусї, що уносять ся в нїм честь, особисте достоїньство і знаїна шана, перевазані від віків? Ви отже мій пане, дали потомок тій минувшині, гідній пошани. Мало що не пав я трупом ізза того і глядїть, сегодня дрїжать мої члени, як коли би я постарів ся о десять лїт... Мовчи і слухай, що скажу.

Нантас поблід страшно. Приняв на себе роль дуже тяжку. Хотїв однако оправдати ся засліпленєм пристрасти.

— Я стратив голову, сказав тихо і пробував видумати якийсь роман. Не міг я глядїти на панну Флавію... Почувши імя доньки, барон підніс ся і крикнув страшним голосом:

— Мовчіть! Я вже сказав, не хочу о нїчім знати. Чи моя донька за вами бігала, чи ви єї відбили, то мене нїчого не обходить. Сховайте се обоє для себе, а я сї бруди не хочу входити.

І усїв знова, весь дрожачий, вичерпаний. Нантас сказився ся, глибоко змішаний, помимо великого панованя над собою. По хвили мовчаня старець говорив голосом сухим, як чоловік, що заключає умову в якійсь справі:

— Простїть мене. Я рішив заховати змину кров. Не ви від жене, а я від вас залежу, від вашої дискрециї. Ви прибули предложити менї транзакцию, котра стала ся довоєчною. Поговорім о сїм.

І від тодї сидував ся говорити тоном адвоката, котрий по приятельски залагоджує якийсь спір, до котрого з відразою прикладає руку. Тоном вже цїлком спокійним так дальше говорив:

(*Далї буде*).

майнях, Кімпани, Кучурові Вел., Остриці, Іванах, Ліпсенітах і в Біліці по 7. В Караванчі и. Ч., Вилані, Красні, Банилові Волос., Садагурі і Сатуумарах по 6. Відтак слідують по 5, 4, 3, 2 і 1. — *І. К.*

Увязнене. Оногди увязнено у Львові Маркиа Ясіновского, бувшого властителя канарні і гостинниці „Польонія“ і правлі „Угорія“. Єго арештовано на основі донесеня кельнерів, від котрих Ясіновский постягав кавиці від 200 до 1000 корон а опісля їх не віддав.

Страшне убийство у Львові. Львівска поліция триюмфує: убийцы двох женщин при ул. Костюшка викритий! Три дни по черзі иньшою особою займала ся публична опінія. Спершу падало сильне підозріне на внука убитої Оранжової, Шенфельда, відтак на каменичного сторожа Родзевича, а тепер говорять виключно о Йосифі Вершхолку яко властивім убийнику. Глядючи за виновником, львівска поліция звернула найсильнійшу увагу також на попередних сторожів каменниці, де довершено злочину. До них належав і Йосиф Вершхолек. Зроблено отже ревізию в сутеринових помешканю перекупки Вальтергаймової при ул. Сварбінскій ч. 33, де Вершхолек разом з жінкою мешкав в подвірю. Самого Вершхолка справді не найдено, але викрито зате лист, писаний Вершхолком з Перемишля, до доносить жінці, що виїхав туди в понеділок рано до сестри. Убийство, як звісно, довершено в ночи з понеділка на второк. На основі тих познак в середу виїхав до Перемишля поліцийний аґент Фінкельштайн і перевів ревізию в помешканю шурина Вершхолка, якогось Седлика і другого Весоловского. Тут стверджено, що Вершхолек прибув до Перемишля не в понеділок, але у вівторок перед полуднем. Насамперед був у сестри Седликової, а відтак під вечір стрінув ся з шурином Весоловским і ходив з ним до реставрациї на пиво. Тут написав звісний лист до жінки у Львові, подаючи дату з попередного дня, а відтак на ніч десь щез, не хотячи ночувати у шурина. В середу бачив ся ще раз із Седликовим та Весоловским, а впрочім блукав ся цілий день до півночи по місті. Тимчасом находив ся в Перемишли вже поліцийний аґент Фінкельштайн і перевівши ревізиї у свояків Вершхолка, розпустив по місті цілу зорбу поліцейників. Новий доказ промовляв особливо за виною Вершхолка — се телеґрама, вислана до него жінкою зі Львова до Седликової того змісту: „Поліция гладає за тобою в справі Оранжової“. Телеґрама попала очевидно в руки Фінкельштайна, котрий розвів тим ревнійші гладання за Вершхолком по всіх шинках, домах розпусти і т. д. Доперва о півночи на мості над Сяном показав шурин Весоловский поліцаянтови Вершхолка. Наступило арештоване, підчас котрого Вершхолек кинув до ріки годинник і мошонку з грішми. Скованого в кайдани відставлено найблизшим поїздом до Львова і уміщено в поліцийнім арешті. До полудня виправ ся зловлений пташок завзято всякої пили, крутив в ріжний спосіб, причім поводив ся дуже спокійно. Показали єму телеґраму з Перемишля, та Вершхолек збентежив ся і не признав ся. Доперва як показали єму окровавлений ніж, найдений в помешканю Оранжової, здрігнув ся і мимохіть скрикнув: „То не я мордував, то він!“ І потім оповів докладно, в який спосіб довершено убийства. Він сего не зробив, але другий, котрого називав по імени, він стояв лише на сторожи. Війшли оба перед 10-ою до каменниці при ул. Костюшка ч. 5 і сховали ся до пивниці, де переждали поза північ. Запукали до дверий кухні Оранжової. Збудила ся Рифка і спитала, хто добуває ся. Відповіли їй, що листонос приніс телеґраму. Рифка виставила через відхилені двері руку і зажадала телеґрами. Тоді злочинці вдерли ся до середини. Тамтой злочинець вдарив Рифку відразу за шию, повалив єї на ліжко і клякнувши їй на живіт, різнув по шиї ножем. Рифка крикнула з болю, тамтой різнув єї в друге. Крик не уставав. Тоді колов єї дальше, а коли вона страшно закричала, підрізав їй шию. Настала тишина. Злочинець направ голову убитої подушкою, взяв сьвітло і удав ся до другої комнати. Оранжова спала твердо, крик першої жертви не збудив єї. Злочинець підійшов до неї і сильним потягненем ножа по шиї усмертив єї. Оранжова лиш заворушила ся в смертельних судорогах і сконала. Злочинець відвернув єї лицем до постелі, потім витягнув зпід подушки ключ від каси і добув з неї гроші. Виходячи, забрав ще з пуфа служанці золотий годинник, ланцушок і перстінь. В сінех каменниці Вершхолек управив ся в куті під брамою, а тамтой збудив сторожа, щоби їх випустив. Коли сторож отворив браму, Вершхолек висунув ся з кута і вийшов за тамтим. Сторожеви дали около 40 сотиків. Оба пійшли аж за городецку рогачку, де поділили ся добичею; тамтой умив собі в ровi руки і кождий удав ся в иньшу сторону. Вершхолек виїхав до Перемишля, де тамтой подів ся, не знає. — В своїх зізнанях Вершхолек називає спільника злочину Юльком, потім Юльком, то знов Кароликом. Прізвиска єго не знає. Поліция справді сконфронтувала з Вершхолком кільканайцять підозрілих людий, яких наловила сими днями, але ні в однім з них Вершхолек не пізнав свого спільника. Доси увязнила поліция кільканайцять осіб, між иньшими жінки Радзевича і Вершхолка. — Вчера вечером привезено з Перемишля найдений куркази в Сяні годинник і мошонку з 68 корон. Стверджено, що годинник є власностию убитої Шпінерівної.

В справі „Ruthenische Revue“ звертає ся до нас чимало наших передплатників а, надто, і передплатників „Ruthenische Revue“ з рекламациями поодиноких чисел сеї часописи і з жалобами на неточну її експедицию (деякі пишуть, що не дістають цілком часописи, мимо того, що вислали передплату — инші знов дивують ся, що правильно дістають по 2 або й 3 примірники кождого числа, хоч запренумерували лише один). На всї ті рекламациї мусимо звернути увагу, що ми не можемо полагоджувати поодиноких жалоб і жадань до „Ruthenische Revue“ бо з „Ruthenische Revue“ не стоїмо в жадній ідейній звязи, як також її адміністрациєю та експедициєю не маємо нічого спільного. Хто отже має яку рекламацию або жалобу на неточну експедицию „Ruthenische Revue“, нехай звертає ся прямо до накладової фірми: E. V. Zenker et Comp. Wien I. Dominikanerbastei Nr. 19. Зі свого боку позволяємо собі виданням сеї часописи звернути увагу, що так в інтересї самого видавництва, як і заступленої ним ідеї зежить, аби справу експедициї полагоджено тим способом, щоби не зражувати людий неточностию висилки і не давати причини до нарікань.

Малий фейлетон.

А. Чехов.

Злоумисник.

Переклав: *Ом. Мональдинский.*

Перед слїдчим судиєю стоїть маленький, незвичайно охлямий мужик в пістрьовій рубашці і лаптях штанах. Його обросле волосє і виїджене віспиною лице та очи, ледви видні ізза густих навислих бровий, мають вираз вовкуватої, похмурої суворости. На голові ціла купа давно нечесаного, поплутаного волося, що надає йому іще більшу, вовкову суворість. Він босий.

— Денис Григориевич! — зачинає слїдчий судия. — Підійди близше і відповідай на мої запити. Семого Анинова, зелїзнодорожний сторож Іван Семенів Анинфов, проходячи рано по лінії, на 141-ій верстві, прилапав тебе на відкручуваню шруби, котра споює шини. От вона, ся шруба!... З тою шрубою він і затримав тебе. Чи так було?

— Чого?

— Чи так всьо було, як каже Анинфов?

Та, було.

— Гарно; ну, а чому ти відкручував шрубу?

— Чого?

— Ти то своє „чого“ кинь, а відповідай на питане; чому ти відкрутив шрубу?

Коли би не потрібна була, не відкручував би, — хрипить Денис, з'ужаса дивлячи ся на стелю.

На що-ж тобі знадобила ся шруба?

Шруба — що? Ми з шруб грузила робимо...

— Хто се — ми?

— Ми народ... Климівскі мужики, то — є.

— Слухай, братчику, не прикидай ся ти мені ідіотом а говори до путя. Нічого тут про грузила підбріхувати!

— Ніколи не брехав, а тут брешу... — бурмоче Денис, мигаючи очима. — Та хиба, ваше благородіє, можна обійти ся без грузила? Наколи ти хробака або линовище на козульку сажаєш, то хиба піде она на долину без грузила? Брешу... — усьміхає ся Денис. Чорта зловиш, коли козулька по верху плавати ме! Окунь, щука, сиятує завше йде на спід, а котра єсли по верху плаває, то ту ледви тільки він вхопить, та і то дуже рідко. В нашій ріці шпиншпер не жиє... Ся риба простір любить.

— На що ти мені про се розказуєш?

— Чого? Та знай, ви самі запитуєте! В нас й иньшу рибу так ловять. Навіть хлопятко не буде тобі без грузила ловити. Без сумніву, котрий не вгоропає, ну той і без грузила піде ловити. Для дурака закон не писаний...

— Так ти говориш, що ти відкрутив сю шрубу для того, щоби зробити з неї грузило?

— А що-ж? Не в бабки-ж гратч!

— Але на грузило ти міг взяти олово, кульку... цьвях який небудь...

— Олива на дорозї не найдеш, треба купити, а цьвях не добрий. Нічо лїпшого від шруби й не найдеш... І важка, і дїрочка є.

— Дураком якимсь прикидаєш ся! Зовсїм так, як би вчера родив ся, або з неба с'пав. Чи ти не розумієш, глупа голово, до чого веде се відкручуване? Не доглянув би сторож, так знай поїзд міг би зійти з шин, людий би вбило! Ти людий позабивав би!

— Ізбави, Господи, ваше благородіє! За що вбивати? Хиба ми нехрещені або злодії які? Слава то, Господи, гарний пане, ніж свій прожили і не то що вбивати, але і мислий таких в голові не було... Сними і помилуй, Царица Небесная... Що ви-є?

— А від чого, по твому, трапляють ся розбитя поїздів? Відкрути дві-три шруби, от тобі і розбите.

Денис усьміхнув ся і недовірчиво щурить на слїдчого судию очи.

— Ну! Вже спізнив літ цїле село відкручує шруби і хоронив Господь, а тут розбите... людий вбив... Коли би я шину забрав, або припустїм, поперек шляху дерево поклав, ну, тоді, справдї, взяло би на узбіч поїзд, а то... тьфу! шруба!

То зрозумій-же! Шрубами суть прикріплені шини!

Се ми розуміємо... Ми знай не всї одкручуємо... Оставляємо... Не без ума робимо... понимаємо...

Денис зїває і хрестить рот.

— Минулого року зійшов тут поїзд з шин, — говорить слїдчий судия... Тепер ясно, чому...

— Що позволите?

— Тепер, говорю, ясно, від чого минулого року зійшов поїзд з шин... Я розумію!

— На се ви і образовані, щоби розуміти, милостивці наші... Господь знав, кому розум дав... Ви от і розсудили, ви й що, а сторож сей мужик, без всякого розуміння, ловить за комір і тащить... Ти розсуди, а відтак і тащи! Сказано — мужик, мужицький і ум... Запишите також, ваше благородіє, що він мене два рази вдарив по зубах, вдарив і в груди.

— Коли в тебе трусили, найшли іще одну шрубу... Де ти сю одкрутив і коли?

— Ви се про ту шрубу, що під червоною скриночкою лежала?

— Не знаю, де вона в тебе лежала, але тільки найшли єї. Коли ти єї відкрутив?

— Я єї не одкрутив. Єї мені Ігнашка, Семена кривого син, дав. Се я про сю, що під скриночкою, а ту, що на дворі в санях, ми разом з Митрофаном відкрутили.

— З яким Митрофаном?

— З Митрофаном Петровим... Хиба не чули? Робить в нас неводи і продає панам. Йому потреба иного тих самих шруб. На кождий неводъ, вважай, штук десять...

— Послухай... 1081 артикул закона карного говорить, що за псоване зелїзничого шляху, коли воно може карашти на небезпеку їдучий тим шляхом поїзд і винуватий знав, що наслїдком того може бути нещасте... розумієш? знав! А ти не міг не знати, до чого веде таке одкручуване... такого засуджуєсь на ссилку в каторжні роботи.

— Без сумніву, ви лїпше знаєте... Ми люди темні... хиба ми розуміємо?

— Всьо ти розумієш! Се ти брешеш, прикидаєш ся!

— Чого брехати? Спитайте в селї, коли не віриге... Без грузила тільки уклейку ловлять, а що найбільше пискаря, хоч й той не піде тобі без грузила.

— Ти іще про шпиншпера розповіж! — усьміхаєть ся слїдчий судия.

— Шпиншпера в нас не має... Пускаємо волосню без грузила поверх води на бабочку, йде голодень, тя й то рідко.

— Ну, мовчи...

Наступає мовчанка. Денис переступає з ноги на ногу, гладить на стіл з зеленим сукном і мигає очима, словом видить перед собою не сушо, а сонце. Слїдчий судия скоро пише.

— Мені йти? — запитує Денис по короткій мовчанці...

— Ні. Я мушу тебе відослати в тюрму.

Денис перестає мигати і приподнявши свої густі брови, допитливо гладить на чиновника.

— То є, не-же в тюрму? Ваше благородіє! Мені ніколи, мені треба на ярмарок; від Єгора три рублї за сало одержати...

— Мовчи, не перешкаджай.

— В тюрму.. Було би за що, пішов би, а то так... здорово живеш... За що? І не крав, мовляв, і не дрався... Не вірте старості... Спитайте мого сусїда... Хреста на нїм не має, на старості — то...

— Мовчи...

Я й так мовчу — бурмоче Денис. — А що староста набрехав в учоті, се я хоч під присягою... Нас три брати: Кузьма Григориев, Єгор Григориев і я, Денис Григориев...

— Ти мені перешкаджаєш... Єй, Семен! — кричить слїдчий судия. Відвести єго!

— Нас три брати — бурмоче Денис, коли двох сильних салдатів бере його і веде з кімнати. — Брат за брата не одповідає... Судії! Помер покійний барин — ґенерал, царство небесне, а то показав би він вам, суддям... Треба судити уміючи... Не жалко... Хоч і вистчи, но аби за дїло, по совісти...

НАУКА, ШТУКА, ЛІТЕРАТУРА.

Стефан Ковалїв: **Риболови і инші оповідання.** Накладом Укр.-руской видавничої Спілки. Львів, 1903. Стр. 186 малої 8-ки.

Марко Вовчок: **Народні оповідання Т. І.** Накладом Укр.-руской видавничої Спілки. Львів, 1903. Стр. 262 малої 8-ки. Містить отсї оповідання Вовчка: Сестра, Козачка, Чумак, Одарка, Сон, Горпина (Паньска Воля), Викуп, Свекруха, Отець Андрій (Знай Ляше!), Максим Грімач, Данило Гурч, Два сини, Не до пари, Чари і Три долї.

„Ruthenische Revue“ I. піврік, 1. червенний зошит. Зміст: Der polnische Nationaltag, von R.-Abg. Dr. A. Kos. Polonisierung Ostgaliziens auf Staatskosten. von W. Budzynowskyj. Die kulturellen Bestrebungen der Ruthenen in Galizien. von R.-Abg. I. Romanczuk. Marko Wowczok und seine Erzählungen, von Olga Kobylanska. Zwei Söhne. Eine Erzählung von Marko Wowczok. Glossen. — Видає: В. Яворский, Д-р Кос, Роман Сембратович. Річна передплата коштує 6 кор., поодиноке число 30 сот.

Належитість за Оголошеня за один раз:

Цїла сторона вонтує 30 К. — Одна трета сторони через цїлу ширину 10 К. — Пів сторони 15 К. — Чверть сторони 7 К. 50 с. — Одна осьма сторони 3 К. 75 с — Одна шістьнаеста сторони 1 К. 88 с. — **Дрібні оголошеня** (в шпальтковій ширині стрічок) по 4 сотики за верш. — При більшаразових уміщенях опускаєть ся на цїй процент після скількости уміщеня.

Склад товарів Б. Бальтінестра молод.

Чернівцї, улиця Головна-Енценберґа ч. 3.

Склад ц. к. упривілейованої фабрики товарів з альпаки і хіньского срібла В. Бахмана і Сп. у Відни.

Поручає на лїто наймоднїйші артикули в найбільшім виборі.

Парасолї	наймоднїйші шовкові фарбовані не линючі, півшовкові фарбовані і темні, гладки білі, Entout Cas чорні: для дївчат і дїтий з мережкою і дощеві для пань і панів.
КАПЕЛЮХИ соломані і фільцові **шапки.**	**Самостійна продаж** з ц. к. надвірних фабрик J. Heinr. Ita у Відни, Josef Richter & Schur в Ґрацу Borsalino Gius & Fto, Giovanni Panizza і R. Cappaia в Італії, як також з иньших визначнїйших фабрик тутешних і заграничних. — Для дам шпортові анґлїйскі капелюхи: для панів і хлопців наймоднїйші соломкові і фільцові до виходу і на що день. Фільцові чорні і в иньших фарбах, мягкі і тверді, на лїто легонькі (35 ґрамів) в ріжних цїнах. Шапки для пань, панів і дїтий.
Обув для дам панів і дїтий.	**Самостійна продаж** з найвизначнїйшої фабрики черевиків Антона Чапека у Відни (Chevreux Schuh-Fabrik), і з иньших фабрик. Черевики з червоної, брунатної, жовтої, сивої шкіри як також з лакеру до шнурованя і на ґузички пів черевики Laven tennis; систему Др. Лямана і кн. Кнайпа — Черевики до ґімнастики і. т. п.
Ексквізита	в мужеских краватках найлїпшої анґлїйскої сорти, в білю ріжнородної сорти як: з зефіру, піки, батисту, шіфону і. т. д. — Всякі прибори для наполїтоників. Каштанки до колеса, панчохи, сорочки сїтчові і. т. д. Рукавички Glacé, Chair, шовкові для пань, панів і дїтий. Дамски пояси, шнурівки ланцушки Lorgnon, ґудзики до манжетів, всяка біжутерия і товари з бронзу.
Всякі артикули до подорожи.	Ріжні куфри, валїзи. Пледи, на ремінї, футерали до парасолїв, кошики на харч, мошонки, коци, подушки пудрака на капелюхи і. т. д. (ріжна сорта).

Замовленя з провінциї виготовляють ся сейчас. (—)

Просьвіт промінями Рентґена.

Лїченє сухо-горячим повітрем

подаґри, ревматизму, люмбаґи (пострілу) Іехіаса, невральґії, болю в суставах, нарви і спухлизни.

Апарати сухо-горячого повітря (Системи д-ра **Райфлєра**), що прикладають ся до слабих частий тїла, уможливлюють найвисші температури з всякими формальними методами, а через то й найкрасші успіхи в лїченю і навіть застарілих слабостий. Значно усмирає біль. При лїченю в цїле тїло вільно окрім слабого місця, тому можуть його зносити і ті, що терплять на серце, на нервостиї і астматики. Лїченя може відбути ся і в помешканю пацієнта.

Купелї в електричнім жаровім сьвітлї против слабостий, як зміна материї, подаґра ревматизм і против затовщеня.

Др. Г. ХАЄС, Чернівцї, улиця Почтова число 5а.

(5—50)

І. ФАЙЄФ

усувач нагнїток

Чернівцї, ул. Руска 8.

№ (1—7)

В ПАПІРНИ „РУСКОЇ БЕСІДИ“

в Чернівцях (Петровича 2)

суть на складї

слїдуючі книжки:

Наша дума Ф. Колосси за 2 зор. 50 с.
Писани Ос. Юр. Федьковича I., II. і IV. том на цїнї: 7·20, 6·80, 4·—, 3·60, 3·— і 2·60 к.

При більшім закупнї опускає ся значний рабат. (0—0)

Найновійші Schulversäumnisse

получити можна

в друкарнї „Рускої Ради“, в Чернівцях

улиця Петровича ч. 4.

Друкарня тов. „Рускої Ради“

поручає отсї книжки:

Видання тов. „Руска Бесїда“:

	К. с.
* * * „Видоки“ словіньска казка	—·24
Ів. Сажин. „Образи з природи“	—·20
О. П. „Хасиї сказівки“	—·40
Омелян Попович. „Розмови“	—·40
Корнилї Н. Устимович „Три цїкаві загадки“	—·40
В. Умінський-Ф. Королевський „Як повстала земля і який буде єї конець.“	—·30
Пров. О. Єремічук „Іван Сучавский“	—·40
Ів. Бажанський. „Пропасть“	—·20
Ф. Колосса. „Наша дума“	2·50
Гарвим. „Малярі“	—·20
* * * „Зерна“	—·20
* * * „Котюжі по заслузї“	—·20
О. П. Конаський. „В день святої волї“	—·20
Ю. О. Федькович. „Проскурка“	—·20
Омелян Попович. „Ластівка“ (старі розмови.)	2·—

Видання тов. Руска „Школа“.

Барановский Мечислав. „Педаґоґіка“	1.20
Ом. Попович. „Методика“ I часть	—.60
„ „ „На біднї убогаїдя“	1·—
„ „ „10 казок для дїточок“	—·20
„ „ „Збірка казок“	1·—
Ів. Сажин. „Образи з житя“	—·20
Шпайкаровский Сергій. „Руска Читанка“ для II. класи ґімн.	2·80

Др. Сиґм. Сальтенгаєн. „Громада“	—·20
„ „Порадник“ як заладити клеи	—·40
„ „Буковиньска Русь“	2.40
„ „Minoritätsvotum“ in der von k. k. Bukowinaer Landesschulrathe behufs Regelung der ruthenischen Schulorthografie“	—·40
Ю. О. Федькович. „Цїнї жовнярскі“	—·20
„ „ „Твори“ том I.	—·40
Франко Іван. „Руско-українска лїтература“	—·20
Тондос Галїн. „Домашний напар“	1·—
Штузик Єротей. „Верховинські згадки“	2.—
О. Шпитко. „Листи з школа“	—.20

Перша буковинська

специяльна робітня обуви і ортопедичне заведенє

ІВАНА ДІКА

абсольвента майстерского курсу ц. к. технольоґічного ремесленного музею у Відни, і заприсяженого судового шатника

поручає

ВЕЛИКИЙ СКЛАД ОБУВИ

найновійшого крою для пань, панів і дїтий.

Замовленя виготовляють ся сейчас з заграничних шкір.

При замовленях з провінциї пожадане, аби прислати з'ужитий черевик на міру.

Чернівцї

ул. Руска II, а Філїя ул. Ратушева 17. (під „золотою Грушкою“).

7 (—)

Важне для Вп. відпродавців. (9—9)

Папірня тов. „Рускої Бесїди“ в Чернівцях,

ул. Петровича ч. 2

звертає отсим увагу Вп. Панів Торговельників, особливо по селах, аби гуртом закупновували не де инде але в нашій папірни

всякі прибори шкільні,

а іменно:

зошити, оловцї, пера, стирки, (радирки), чорнило, крейду, папір, губки, таблички, лїнії і проч.

Все те дістануть у нас по фабричній цїнї і зможуть на тім красший дохід маги. Всї ті артикули суть далеко лїпші як в иньших склепах.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає Іван Захарко.
З друкарнї товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

Ч. 70. Чернівцї, пятниця дня 13. (26.) червня 1903 р. Рочник XIX.

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ
що середи, пятницї і недїлї,
з тижневим додатком
„РУСКА РАДА“.
Редакция адміністр. і експедиция
при улици Петровича ч. 2.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациї неопечатані вільні від оплати почтової.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“
разом з „Рускою Радою“:
на цїлий рік . . . . . 20 К. — с.
„ пів року . . . . . 10 „ — „
„ чверть року . . . . 5 „ — „
„ місяць . . . . . 1 „ 70 „
Поодиноке число „Буковини“ 16 сотиків.
Передплата і належитість за інсерати платні в Чернівцях.

Рада державна.

Засїданє палати послів з дня 24. червня с. р.

На сегодняшнім засїданю внесено інтерпеляцию Николая і Юрка Васильків, др. Штраухера і тов. до міністра зелїзниці в справі запровадженя полученя поїзду поспішного Чернівцї-Львів з поїздами ч. 5 і 6, ідучими до Відня; дальше інтерпеляцию Коса до міністерства фінансів в справі збираня через дверецтво скарбовости у Львові датків на будову костела у Львові; інтерпеляцию Кромпи до міністра фінансів в справі неправильностий в побираню податків через податковий урад в Мельцу.

Угодова комісия радила дальше над 9. артикулом митово-торговельного союза. Каєтан поставив внесок о відроченє нарад комісиї аж до цїлковитого вирішеня положеня на Угорщинї. Лехер звернув ся з запитанєм до предсїдателя, як гадить на справу залїченя праць комісиї, сказав, що не можна йти слїпо за правительством, котре парлямент увело в блуд в двох найважнїйших справах, в справі військового предложеня і в справі закону о контингентї рекрутів.

Др. Кербер заявив, що зміна кабінету на Угорщинї є чисто внутрішною справою другої половини монархії, а австрийске правительство не може до неї мішати ся. Впрочім угорска комісия подагодила вже цїле предложенє о митово-торговельнім союзї, принимаючи єго без зміни. Треба припускати, що й нове правительство угорске стане на становиску теперішного, так що нема причини перервати нарад комісиї, противно треба її роботу чим скорше покінчити. Не тілько правительство, але й населенє бажає, щоби угоду раз уже полагоджено. Перервати і відкладати наради комісиї не мало би цїли.

Внесенє п. Каєтана відкинено і приступлено до мериторичних нарад, але незадовго їх перервано і відложено на нинї.

Митовій комісиї пропонуємо за тим, щоби сего тижня покінчити наради. Заступник правительства сказав, що нинї, в середу, буде міг дати докладну відповідь на всї запити, з якими референти іменем комісиї звернули ся до правительства. — Імовірно сегодня зійдуть ся референти на нараду, щоби обговорити з заступником правительства відложені позициї; в такім разї завтра відбулось би повно засїданє комісиї.

О 2. год. по полудни розпочало ся засїданє палати панів. Внесок Шенборн-Лехнер в справі зміни устави о трибуналї адміністрацийнім предїлено комісиї правничо-політичній. Ухвалено без дискусиї у всїх читанях уставу, що зносить службові кавциї — після реферату Нібавера. — Відтак принято у всїх читанях предложенє о полекшах податкових для всеславянських будов у Львові. Після того розпочато наради над уставою о зелїзницях льокальних і всї з тих предложень ухвалено у всїх читанях. По докінченю вибору 20 членів і 7 заступників до делеґациї засїданє замкнено.

Угорска кріза.

Не повела ся тактика Сели зломати обструкцию терпеливостю. Мусїв подати ся до димісиї і цїсар покликав Стефана Тісу до утвореня нового кабінету.

Але нагло наступила зміна декорациї. Дня 16. с. м. оповістив урядовий будапештеньский дневник димісию Сели, а вже 19. с. м. заявив Тіса цїсареви, що для свого кабінету не потрафить знайти більшости в угорскім соймі, проте не може піднятн ся місиї утвореня нового міністерства. Своїм прихильникам заявив Тіса, що буде старати ся, утримати при купі лїберальні сторонництва і попирати кожде міністерство, що буде йти в дусї лїберальнім і енерґічною рукою правити. Жаден з політиків, яких Тіса запрошував до свого кабінету, не хтів єму сего зробити з виїмкою міністра краєвої оборони Фаєрварийого і для того Тіса мусїв зречи ся своєї місиї.

Причиною такого несподїваного результату покликаня Тіси, треба шукати в тім, що єдність лїберального сторонництва в угорскім соймі зійшла до зера. Ґрупа „старих лїбералів“ стояла при Тісї. Осібно ішла мала ґрупа Векерлього, який все мріє про поворот до правительственної керми; своїм путем ішли аґрарники під проводом Шапарийого; ґрафи із „народового касина“ творять знова осібну ґрупу під булавою Андрашого; вкінци до лїбералів належать ґрупи Сели і значна ґрупа Апонїйого.

Було певним, що Апонїй все зробить, щоби помішати плани Тіси і в тім підперли його всї инші лїберальні ґрупи. Для чого? Для того, що Тіса не був осторожний і висказав гадку розвязаня сойму. А вибори коштують на Угорщинї дуже багато і нїхто не був би певний мандату, як би виборами кермував Тіса. Таким чином упала кандидатура Тіси на президента міністрів.

Апонїй, Векерле і Андраші вдали ся в небезпечну гру, як хтїли змусити корону до акцептованя кабінету, який мав би змусити корону до уступок для обструкциї. Але з другої сторони, як би корона акцептувала котрого з противників Тіси, то він потрібував би тільки піти за приміром Апонїйого і станути йому в дорозї.

Так стоять справи по уступленю Тіси. Тимчасом дня 19. с. м. зібрали ся „старі лїберали“ і урадили, що в лонї соймової більшости можна утворити осібну ґрупу для береженя інтересів лїбералізму і сконстатовано, що та ґрупа могла би числити 161 послів. Дальше ухвалено попирати тільки такого президента міністрів, котрого кабінет і програма давали би запоруку утриманя правдивого лїбералїзму.

Вправдї Тіса при помочи всїляких маневрів опанував вже ситуацию в тій будучій ґрупі, але цїсар покликав до Відня бана Хорватиї Гедерварийого. До тепер Гедерварі іще не здецидував ся перебрати на себе роботу утвореня кабінету, але як з Відня повернув до Будапешту, щоби розміркувати ситуацию, то лїберальне сторонництво формально двері перед ним замкнуло.

Отже показує ся конечність зробити деякі уступки для Угорщини. Іменно мають ся відложити військову предлогу, щоби можна вести обради над буджетом і угодою. Крім сього сторонництво незалежних заявило, що так довго вести не обструкцию, аж не вибере від правительства „народних“ уступок.

Відгомін замаху стану в Сербії.

Сестри замордованої королевої Драги прибули сюди до Відня. Найстарша з них, пані Петрович

Е. Золя.

Нантас.

Переклав: *Остап Сьвітник.*

(Далї).

— Панна Флявія Довілліє одїдичила по смерти матери суму двіста тисяч франків, в котрої посїданє має прийти доперва в дни свого вінчаня. Ся сума збільшилась вже значними процентами. Впрочім ту суть рахунки з опікунства, котрі дам вам переглянути.

Отворив книгу рахункову і читав цифри. Надармо Нантас хотїв його здержати. Тепер обгорнуло його зворушенє супроти того старця так чесного і шляхетного, котрий, коли успокоїв ся, видав ся йому дуже великим.

— Зрештою, закінчив барон, признаю вам в контрактї, котрий мій нотар списав сегодня рано, суму двіста тисяч франків. Знаю, що ви нїчого не маєте. Можете взяти собі сих двіста тисяч франків у мого банкіра завтра по вінчаню.

— Алеж, пане барон, — сказав Нантас — зовсїм не жадаю ваших гроший, хочу тільки вашої доньки...

Барон йому перебив:

— Не маєте права відкидати сеї даровизни з моєї доньки не повинна виходити замуж за мужчину, біднїйшого від неї... Даю вам тільки се віно, котре давно в її призначив. Бути може, що ви обіцяли собі дістати більше, але люди думають, що я є більшим богачем, ніж я воно є в дїйсности.

А коли молодий чоловік стояв онїмілий під вражінєм того страшного закиду, барон закінчив з ним розмову і задзвонив на служащого.

Отсе, заклинав, скажи моїй доньцї, що очікую її в сїм кабінетї.

Відтак повстав, но сказав вже ні одного слова і поволи прохожав ся по кімнатї. Нантас стояв дальше непорушно. Обманював сього старця а чув ся при нїм малим і немічним. Вкінци увійшла Флявія.

— Моя дочко, сказав барон, то се є сей чоловік. Звінчаєтесь в речинци, приписаним правом.

І віддалив ся, оставляючи їх сам на сам, так наче би в його розумінню було вже по вінчаню. Коли двері за ним замкнули ся, запанувала мовчанка. Нантас і Флявія глянули на себе. Доси нїколи інше не бачили ся. Вона видалась йому дуже гарною з блїдим своїм лицем, висказуючим гординю, з волинними синими очима, котрих на дїл нїколи не спускала. Мабуть плакала через останні три дни, в котрих з кімнати не виходила, але холодне лице заморозило слїди слїз. Промовила перша.

— Отже, ся справа полагоджена?

— Так є, ласкава пані, відповів Нантас.

Мимохіть скривила уста, кидаючи на нього довгий погляд, як би хотїла доганутись в нїм причин понижения.

— Отже, тим лїпше, — сказала — я боюся ся, що нїхто не найде ся до такого торгу.

Нантас почув в сї голосї нїгу погорду, котру для нього відчувала. Але підніс до гори голову. Наполи дрожав і тремтїв перед батьком, котрого обманював, хотїв бути сильним і невмолимим супроти сеї дївчини, що була його спільничкою.

— Перепрашаю, ласкава пані, сказав спокійно, думаю, що ви ошибочно понимаєте ситуацию, котра між нами витворює то, що ви справедливо назвали торгом. Надію ся, що під тої пори ставемо побіч себе на рівнї...

— Так! Справдї! — перебила йому Флявія з усьміхом погорди.

— Так є, зовсїм на рівнї... Ви потребуєте назвиска, аби покрити блуд, котрого я не позволю собі осуджувати, і я даю вам моє назвиско. Я з моєї сторони потребую грошевої підмоги, якоїсь позициї в сьвітї, аби доконати богато предприємств великих, і ви даєте менї сї фонди. Від нинї є ми двома спільниками, котрих користи рівноважать ся. Маємо собі отже подякувати за услуги, які взаїмно собі сьвідчимо.

Усьміх зник з сї лиця. На чолї показала ся зморщка подразненої гордиї. Але не відповіла. По хвили мовчаня запитала:

— Чи знаєте услівя, які ставлю.

— Нї, ласкава пані, сказав Нантас, що заховав підносний спокій. Будь ласка, подиктуйте їх, годжу ся на них з гори.

Тодї представила річ ясно, без вагуваня і обминяк.

— Ви останете, раз на завше тільки з імени моїм мужем. Будемо і дальше вести житє для себе зовсїм віддільне. Зречете ся до мене всяких прав, а я не му мати взглядом вас нїяких обовязків.

За кождим словом Нантас потакував головою. Всьо се відповідало і єго желаню: Додав однак:

— Наполи би я вважав се за обовязок вічливости, сказав би я, що так тверді услівя доводять мене до розпуки. Однак ми є вистї повад мілкі компліменти. Я є вдоволений, що ви посїдаєте відвагу, якої вимагає наш обопільний стосунок. Входимо в житє по стежцї, на котрій ростуть цьвіти. Домагаю ся тільки одної річи від вас, іменно, аби ви не уживали свободи, котру я вам полишаю, в такий спосіб, що моя інтервенция була би доконечною.

Раптом Нантасом опанувало прихильне чувство. Так, як всї люди, що мають почуте сили, любив бути лагідним.

Прошу пані, заклинав, ми не знаємо ся цїлком. Але було би непростимим грїхом, коли би ми зненавидїли ся так від першого погляду. Бачу, що ви мною погорджуєте, бо не знаєте історії мого житя.

І в горячковім унесеню оповів їй історию свого житя в Марсилїї та описав страшну роспуку ізла двомісячних, безуспішних забігів в Парижи. Відтак висповідав ся зі своєї погорди для так званих суспільних конвенансів, в котрих обертають ся звичайні люди. Але що-ж

так представляє історию страшних подій: В середу вечером були ми в конаку майже до півночи, почім вернули до нашого мешканя при улици Драґи в домі, що був власностию королевої. Около 2-ої год над раном пробудив нас крик. В тім почули ми, як наші брати говорили до себе, що то „певно проти короля". Одна з нас збігла на улицю і запитала ся нічного сторожа, що се. Відповів їй: „Можете бути спокійні. Два полки маширують". Нагло впала до нашої хати військова патруля, питаючи ся о наших братів. Тільки сьому, що наших братів не було дома, завдячуємо житє. Було бо заміром заговірників висадити наш дім динамітом. Патруля відійшла. Раптом залунали в віддалі дві сальви. Ми не прочували, що власне в тій хвили пали оба наші брати трупом. Серед того жандармів, що стерегли наш дім, будь побиванo будь тяжко поранено.

Небавом потім побачили ми з вікон тяжкий віз з драбинами. Він власне віз тїла замордованих наших братів. Тепер всьо ми зрозуміли. Я кинула ся до телефону — не відповідав.

Впало до нас кілька офіцирів. Перешукали наші шафи і касу, забрали готівку 6000 фр. і допитували ся грозячи невинно, де більше, де особливо щадничі книжочки королевої Драґи. На великі просьби лишено нам 2000 фр. і се було від тоді цїле наше майно.

Настав ряд страшних днів і ночий, в протягу котрих не могли ми навіть перебрати ся. Ми були в вічній тревозї, певні, що і нас не мине ніж і куля, виставлені на найстрашнїйші знущаня і лайки жовнярів, що тримали коло нас сторожу.

Мимо великих просьб не позволено нам подвигнути ся на тїла Драґи і Александра, а навіть не дозволено нам удати ся на їх могили.

О нещаснім Александрі знаю тільки се, що мучив ся довго, що був іще притомний, коли викинено его на улицю, а навіть, коли назад занесено его до старого конаку. Ту доперва віддав духа.

Вкінци сказала пані Петровіч, що тепер суть засуджені на публичне милосердє, обрабовано бо їх зі всього. Сестри королевої Драґи присягають собі, що ніколи не вернуть до Сербії.

Вісти з цїлого сьвіта.

— *До ситуациї.* Парляментарна ситуация у Відни є невідрадна о стілько, що як запевняють, Чехи ще завсїгди тревають при своїм намірі вести обструкцию супроти буджетової провізориї. В виду сего парлямент небавом стане відрочений а буджетову провізорию задекретує правительство на підставі § 14. На поважну хвилю в ситуациї показує і те, що польске коло відбуло передвчера аж два засїданя над парляментарним положенєм, які оба признано тайними.

— *Віче міст.* Віче австрийских міст, яке відбуває ся у Відни, ухвалило резолюциї: щоби правительство помогло громадам в поношеню коштів при справах, котрі громади полагоджують в припорученім округї дїланя замість політичних властий першої інстанциї; щоби правительство перевело реалізию приписів о приналежности; щоби завело загальний обовязок мельдованя у всїх громадах; щоби лишило містам державні доходи з консумцийного податку і відступило їм додатки до податку від пива; щоби перевело реформу і обниженє податку домового; щоби уніїльнило громади від порта громадскої кореспонденциї.

— *Справа цукрова.* Офіцияльний дневник „Journal de Bruxelles" доносить, що закон о контингенті цукру, який ухвалено в Австро-Угорщині нїбито для забезпеченя кождій половині монархії єї внутрішний торг, не узнала більшість міжнародної цукрової комісиї за згідний з духом брукселської конвенциї. Закон входить бічною дорогою в систему премій, хоч конвенция премій зносить і стоїть на становиску цїлком свобідної конкуренциї. Наколи президент комісиї не одержить внесеня на поновне скликанє комісиї, то комісия збере ся на слїдуюче засїданє аж в осени. Супротив того рішеня Австро-Угорщина мусить або знести контингент або не належати до конвенциї, а в тім послїднім случаю наражувати свій товар за границею на т. зв. карне цло. Контингент був добрий для Галичини, бо менші цукроварнї — як в Пшеворску і Жучці — дістали релятивно значний контингент а при вільній конкуренциї при знесеню премій і цла вони могли-б тілько животїти супротив шаленої конкуренциї великих фабрик ческих і моравских та заграниці.

— *Кабінетна кріза на Угорщині.* Бан хорватский гр. Кун-Гедерварі прибув передвчера вечером до Будапешту і зараз удав ся до клюбу лїберальної партиї, де дожидав его ґен. Феєрварі. Бан нараджував ся з кількома визначними послами, а особливо з ґр. Тисою, гр. Єроним и Юлїєм Андрашим, однако до обговореня програми будучого кабінету не прийшло. Бан заявив послам, що доси не одержав ще цїсарского порученя до утвореня кабінету і тому прибув лише, аби розвідати ся про ситуацию. Вчера повернув до Відня, аби цїсареви здати з того справу. — В дорозї до Будапешту мав бан розмову з редактором „Neues Pester Journal-ю". Бан зазначив, що поки що не може нїчого рішучого сказати. Головним его старанєм буде привернути правильний хід державній машинї. Що до настрою лїберального сторонництва супротив себе, то він о тім добре повідомлений. Не єсть нїяким тираном, 20 лїт служить вірно лїберальній партиї і все був сторонником дуалїзму. Теперішний приїзд до Будапешту єсть цїлком инший як в р. 1895. Тоді між ним а партиєю лїберальною були поважні ріжницї.

— *Вісти з Сербії.* В недїлю принимав король Петро I. сербску депутацию в Женеві на короткій 10-мін. авдиенциї. Президент сенату Велимірович промовив до короля, висказуючи надію, що новий король усуне розлад, який єсть тепер між королем а народом та поведе судьбу Сербії на щасливнїйшу дорогу. Опісля вручено королеви пречудно виконаний протокол народного збору, на котрім его вибрано. Король відповів, що єсть зворушений доказами вірности і льояльности сербского народу та що в его грудях бє горячо сербске серце, віддане щастю свого народу. Передвчера о годинї 8-ій вечером удав ся новий король в подорож до Сербії, а прибув там в середу о годинї 10-ій перед полуднем. Король їхав через Берно, Цїріх, Бухс, Інсбрук, Зальцбурґ, Відень і Будапешт і задержав ся довше лише в Відни, де став ві второк о годинї 10-ій вечером. — Тимчасове сербске правительство починає бути дуже невдоволене зі становища заграничної праси в справі убийства Александра, Драґи і міністрів. Оногди не впущено до Сербії анї одної віденьскої часописи, а заграничним кореспондентам грозить ся видаленєм з Сербії. Убийники суть того погляду, що они суть національними героями і тому дуже їх разить гадка, яку висказує майже вся праса цивілїзованої Европи. „Oesterr. Volks-Zeitung" доносить з Білгорода, що офіцири відгрожують ся навіть королеви, наколи-б він хотїв виступити против виновників. Оголосить в такім случаю кореспонденцию, з котрої покаже ся, що Петро Карадьорджевич був вже з гори о всїм повідомлений.

НОВИНКИ.

Особисті вісти. Російский ґенеральний конзуль в Бордо, Віґель Пан шулічов прибув тут з жінкою, аби розвиватати ся з численними приятелями і знакомими перед від'їздом до Бордо. — През. Вук. льокальних зелїзниць Ок. Цїфер прибув тут до Чернівців.

З правительства. Судовий асистент др. Вільгельм Бекер і укінчений правник др. П. Хасе іменовані концептовими практикантами при краєвім правительстві на Буковині.

Збори Тов. лїкарів відбудуть ся в пятницю, дня 26. червня о 8 год. вечером в льокали товариства (ул. Ратушева ч. 27. I. поверх) з порядком дневним: 1. Верифікованє протоколу і прочитанє біжучих справ. 2 Демонстрациї з „Бук. краєв. шпитала". 3. „Про мясні консерви" відчит др. Рудніка. 4. Демонстрациї нового інгаляцийного апарату системи. 5. Евентуалїя.

Видавництво музичне. „Станїславівского Бояна" рішилось на домаганє із многих сторін видати „Службу Божу" на мішаний хор і вже маємо на нашім складі ноти на 4 голоси з найлучших пісень до Служби Божої. Находять ся там твори Бортнянського, Вербіцкого, Рудковского і и. Кождий поодинокий голос обнимає 11 сторін великого формату а цїна чотирох голосів виносить 2 корони 40 сот. Отсим звертаємо увагу всїх хорів церковних і потребуючих, щоб зволили з замовленєм поспішитись, позаяк накład невеличкий. Замовленє і гроші просимо на руки п. Євгена Якубовича в Станїславові слахти. — За видавництво: *Демус Січинський, Євген Якубович.*

Другого убийника Оранженої і Шпіцнерінної у Львові доси ще не зловлено, але суть вже слїди і здає ся, що він дістане ся в руки справедливости. На слїд напав сержант тернопільскої поліциї Віль. Він знав, що львівска поліция шукає якогось Йосифа Червеного, підозрілого о убийство при ул. Костюшка, та що той Червений виїхав до Тернополя, але задля недокладного опису особи, не міг він его відшукати. Аж ось довідав ся, він, що той Червений має при 9 компаниї 55-ого полку піхоти брата Івана, котрий єсть капралем, та що оба брати день перед тим забавляли ся на т. зв. „Кападоциї", місцевости віддаленій на кільометер від Тернополя. Вільк переслухав капрала і зробив ревізию та знайшов при нїм золоту обручку. Запитаний звідки має обручку, капраль казав зразу, що купив єї у Львові на Краківскім вже давнїйше, але відтак признав ся, що то дарував єму его брат Йосиф Червений, котрий через кілька днїв був в Тернополи, а виїхав вчера вечером до Львова. Оба брати мають бути родом з Бобреччини. Йосиф Червений був убраний в чорний капелюх, чорну маринарку і кратковані штани.

Немила пригода стрітила в Кракові п. Мишуґу, сьпівака оперового. П. Мишуґа приїхав до Кракова сьпівати в опері п. Гелера і годин виступив два рази на сценї, а вже з конечности мусїв покинути невдячну Галичину. Причиною сего була не полагоджена справа сепарациї зі своєю жінкою. П. Мишуґу засудив перед двома роками львівский суд на заплаченє щось 20.000 К, призначених на удержанє сина і жінки. З того п. Мишуґа заплатив кільканацять тисячів, а 8.000 К мав ще доплатити. Правний заступник п-ні Мишуґової

значить осуд тепи для того, котрий на нїм покладе свою ногу! Ходить тільки о се, аби показати ся пишним понад загал. А всемогучість всьо оправдує. І, в загальних начертах, начертав їй се житє самостійне, котре з'уміє собі сотворити. Не боїть ся нїякої перепони, бо нїчо не опре ся його силї. Буде сильним, отже буде щасливим.

— Не думайте, пані, що я руководжусь низьким вирахованєм. Я не запродаю ся для вашого богатства. Приймаю ваші гроші як засіб, аби винести ся дуже високо... Так! Коли би ви знали ті бурі, які гудуть в мені, коли би вам відомі були ті ночи пробуті в лихорадцї, в котрих ваше на ново томила мене та сама мрія, що улїтала перед дїйсностию слїдуючого дня, тоді зрозуміли би ви мене, і були би може горді, що можете оперти ся о моє рамя, пажучи собі, що вашци дали мені до рук засоби, аби я вістав чимсь!

Слухала его з холодним виразом лиця. Оповіданє Нантаса не зробило на нїй найменьшого враженя. А він завдав собі питанє, що вічно від трех днїв собі завдавав, хоч не міг найти на нього відповіди: чи вважала она його в вікні і для того так скоро приняла проект вашци Шен, коли згадала его назвисько? Прийшла єму до голови особлива гадка, що може загоріла би до нього романтичною любовию, коли би з обуренєм відвинула торг, котрий ґувернантка прийшла єму предложити.

Замовк а Фаннія повістала холодною. Відтак, як коли би цїлком не висповідав ся перед нею, повторила холодно:

— Отже мужом тільки з назвиска — житє нождого з нас цїлком віддїльне — свобода цїлковита.

Нантас сейчас прибрав церемоніяльну поставу і коротший спосіб висказу чоловіка, котрий умавляє ся о услїги укладу.

— Годжу ся, ласкава пані. І відійшов, невдоволений з себе. Чого він переконував сю женщину? Була дуже гарна, лїпше отже, що нїчо спільного не буде між ними, бо могла би заподїти йому в житю.

III.

Минуло десять лїт. Одного ранка Нантас сидїв в тім кабінетї, в котрім барон Довілле принив його колись так негостинно в часї першої їх розмови. Тепер сей кабінет належав до нього. Барон поєднав ся з донькою і з зятем і віддав їм палату, лишаючи для себе тільки одно крило, положене на другім кінци огорода, а виходяче на улицю до Бон. В десять лїт пізнїйше Нантас здобув вкінци одну з найвисших позиций в сьвітї фінансовім і промисловім. Скоро дійшов до незмірних богацтв, беручи удїл у всїх великих предприятях будови зелїзниць і вдаючи ся у всї спекуляциї в закупнї дібр земских, котрими відзначали ся перші лїта цїсарства. Але тим не вдоволяла ся його честолюбність. Хотїв відограти ролю політичну і вдало ся йому позискати мандат посольский в департаментї, в котрім мав кілька посїлостий земских. Від хвилї, коли з'явив ся в парляментї, зараз зазначив ся яко будучий мінїстер фінансів. Ізза своєї красномовности і спеціяльних відомостий занимав з нождим днем в парляментї визначнїйше становище. Зрештою оказував безусловне і щире привязанє до цїсарства, хоч в предметї фінансів мав свої особисті погляди, що наробили великого крику і котрими умів дуже здивити цїсаря. *(Конець буде.)*

у Львові виробив собі дозвіл стягнути решту квоти дорогою зафантовання движимостий п. Мишуґи. Коли п. Мишуґа приїхав з Київа до Кракова, рівночасно прибув там зі Львова заступник адвоката. В четвер рано п. Мишуґа ще спав, як війшли до его кімнати заступник адвоката з судовим офіциялом і аґентом поліциї і заявили, що коли п. М. не заплатить добровільно 8.000 К, то они приступлять до фантовання. П. Мишуґа відказав, наслідком сего почало ся фантоване. В стайню найдено 800 К готівки, дорогий годинник, перстень з брилянтом і другий перстень з брилянтом дарунок від царя. П. Мишуґа лежав тимчасом в ліжку і нервово пригадував ся фантованю. Коли зажадано від него ключків від підручних куферків, він віддав їх, опісля встав з ліжка і почав убирати ся, оглядаючи ся все на своїх ворогів. Тимчасом в одним з куферків найдено портфель з банкнотами, завинений в широку стижку. Коли се замітив п. Мишуґа, скочив до столика, взяв в руку якийсь предмет і витягнув руку в сторону адвокатского концепієнта. Та в тій хвили аґент поліциї спіймав его з заду за руки і придержав. П. Мишуґа мав в руці малий американьский револьвер, який стріляє, коли его лише стиснути в руці. І була би стала ся халепа, якби револьвер був отворений, але на щасте ласуна безпечність не допустила до проливу крови. На сім справа покінчила ся. Урядники вийшли, а портфель лишав в руках п. Мишуґи, який сейчас виїхав до Варшави.

Кровані вибори. З нагоди виборів до німецкого парляменту полила ся кров в Лаврагуті, катовицкого округа, на горішнім Шлезку. Кандидують там два Поляки: Корфантий зі сторони Всеполяків і социялістів та Летоха з католицкого центра. Отже онодї жали відбути ся там збори скликані центром, але сторонники Корфантого заняли еще перед зборами салю і коли місцевий льсонда хотів отворити збори, принято его криком і свистом. Дало се привід до страшних буч, котрі скінчили ся кровано. Перед ресторанем, де відбували ся збори, стояла кільнатисячна товпа, розгорячена всеполяською аґітациєю, а коли поліция в наслідок єї насильств (презідатель зборів мусів втїкати через задні двері зі страху перед товпою) хотїла арештувати кількох демонстрантів, товпа кинула ся на поліцию, щоб її візбивати. Не помогли і сикани на розгорячені голови; товпа порізала вужі, поломила вони, водою обілляла поліцию і урядників, а начальника сторожи кинула на землю і оббила. Та на тім не скінчило ся. Розпалена з шовінізму товпа кинула ся еще на місто, вибиваючи вікна і бомбардуючи доми камінями. В приходстві вибито всї вікна, виломлено браму, а сам дім у внутрі здемольовано. Коли вкінци товпа кинула ся на гутничий уряд, жандармерия, що насіла з Катовиць, дала до товпи 10 стрілів і одного робітника убила на місци а кільканайцять ранила. Доперва сей град куль розбив товпу і положив конець всеполяским розрухам. Поситалимо: вільно то у нас при таких „бунтах“ було-б трупів а кривови на виборчий терориям „гайдаманів“ хиба не було би й кінця. Своєю дорогою до огірчення польских виборців значно причинили ся місцеві льсонди, котрі тримають там з німецко-католицким центром і виступають проти національного польского руху.

Адміністрация „Ruthenische Revue“, упрашає всїх тих, що одержали 1. і 2. число сеї часописи, щоби в як найкоротшім часї або прислали передплату, або звернули дотичні числа. Також повідомляє ся рекламуючих 2. число, що поки-що Адміністрация не в силї вдовольнити їх бажаням, бо цїлий наклад 2. числа вже вичерпаний, а другий наклад доперва появить ся.

Числили гроші через сїм тижнів! По причині смерти Джьордена, директора державної каси в Новім Йорку і заіменовання нового директора в особі Гемілтона Фіша, скінчено перед кількома днями обчислити готові гроші, які лишили ся в касї. Було їх ні менше ні більше лиш 286,471.256 доларів, тож нічо дивного, що кількадесять урядників було спонуканих числити їх без перерви через цїлих 7 тижнів. В перечисленій сумі є 200,714.000 доларів золотих грошей, 66,913.066 дол. в сріблї, 18,694.775 в паперах, 113.648 мідяних грошей і 20.756 ріжної вартости. Вага тих грошей виносила разом поверх 2000 тон.

Еміграция до Америки. Еміграцийний рух з Европи до Америки мимо законних перепон із сторони американьских властий зовсїм не зменшає ся. Урядові дати виказують, що прим. дня 2-го с. м. прибуло до Ню-Йорку 1768 еміґрантів з Гамбурґа, 1525 з Бремен і 707 з Неаполя. Іміграцийні власти не були в силї перегляути паперів тих всїх зайдів за один день.

Нещаслива пригода. З Козоміці доносять, що там утопив ся дня 18 с. м. войсковий ветеринар 9-го полку драґонів Рудольф Аве. Він кинув ся був ратувати двох ґімназияльних учеників, що купали ся під вербіскими заставами, а що умів добре плавати і був сильний, виратував обох учеників, але его самого вхопив опісля вир з такою силою в глубину, що він вже не міг виплинути на верх.

Сербский король Петро I. від довгих лїт мешкав в Женеві, в малім домику недалеко православної церкви. При нїм мешкали дві доньки, а сини виховують ся в Петербурзї. Король має значний маєток, але досї жив невиставно, навіть не держав власних коней. Єго противники говорять, що король Петро програвав богато в карти і любив удержувати зносини з женщинами низької моральної вартости. У себе дома держав Петро одну з таких женщин і поручив єї грати ролю господині дому. Знакомі і гості титуловали єї „княгинею“.

Також жертви білградскої революциї. У Відни минувшого тижня треба було відставити до дому божевільних три особи, котрі війшли в розуму уявляючи собі, що вони є кандидатами до сербского престола. Подібна історія стала ся онодї і в Петербурзї. Там дослїти о 5. год. рано ішов через міст Франц Йосифа помічник фризерский Ференцович і нараз збожеволів та став кричати, що він король сербский а відтак і взяв ся бити людий палицею. Ледви кількох поліциянтів могло єму дати раду і відставили его до шпиталю.

Аґітацийна подорож президента Рузвельта, що тревала 65 днів, покінчила ся перед тижнем. Рузвельт переїхав в тім часї впоперек цїлі Сполучені Держави, від Атлянтийского до Тихого океана і зробив 20.000 клм. дороги. В тім часї він виголосив понад 400 промов, пересїчно 12 на добу. Говорив при кождій нагоді, а все перед тисячними товпами народа. Де не було зелїзниць, там Рузвельт подорожував на кони, або і пішки. Всюда старав ся стати популярним, загощував до домів Індиян, кольоністів, а навіть напідував ся до ненавиджених там мурнинів і в сотках родин став хрестним батьком. Через сю подорож его популярність незвичайно змогла ся, що покаже ся небавом при виборі нового президента Сполу. Держав, яким без сумніву стане Рузвельт.

Малий фейлетон.

Степан Понїй.

Дим та туман.

В цїлім домі погасили уже сьвітло й полягали спати. Лише в малім сальоні блимала мала лямпа. При єї сьвітлї читав нахилений ґімназиист якусь книжку. Його очи перебігали скоро по друкованих стрічках, а він лише від часу до часу випростовував ся та протягав своє змучене тїло.

Було уже по півночи та він усе еще читав.

Він навіть не запримітив, коли до кімнати увійшла його матїр, що була обгорнена старою хустиною. Вона приблизила ся та станула над ним а він навіть не ворохнув ся.

— Ґеню — прошептала вона. А єї голос був якийсь зворушений та ніжний, неначе-б приноровлений до тишини, що в округ панувала.

Він відвів очи від книжки та споглянув на неї.

— Що такого мамо?

— Говори тихше, — казала вона зі зворушеним та уриваним голосом. А він усе еще дивив ся на неї.

— Знаєш, хто гроші взяв?

— Хто такий? — поспитав він і настала мовчанка. Ґеньо старав ся пригадати собі ту цїлу історию. Його посуджали справді родичі о ту крадїж, та його мало се обходило; він гроший не узяв, та-ж коли иньші за грішми шукали, він неначе на перекір родичам мало тим інтересував ся. А мати все еще стояла і вагала ся, чи дальше розповідати чи ні.

— Ну, хто їх взяв? — поспитав вкінци.

— Хто? Та Зенко. Той, котрого ти найлїпшим приятелем уважав. Він узяв! Не віриш?

І если би був хто йому тепер перечитав засуд смерти, він не був би так перелякаиий та здивований, як по сих словах матери. Хотїв щось вимовити та лиш легкий стогін видобув ся з глубини його зраненого серця. Він не тямив себе і неначе страшним сном видавала ся йому та цїла історія.

— Та ти тому не віриш! Ти молодий — віриш в доброту людий! Але увірвш, як докінчу. Тільки не перервай.

Але він про се й не думав — взагалї ледви чи міг він що в тій хвилї думати.

— От так то було, — стала вона оповідати, — тебе не було в середу вечір дома, а Іван приїхав з міста та привіз щось 15 зл. То прислав йому Давидович, за те що він його учив. Ти прийшов був в ночи, коли уже усї спали. А на другий день каже менї Іван: „мамо гроший десь нема. Я гадала, що він їх де загубив, бо цїлий день кудась лазив. Але він усюда їх шукав, та не найшов нїгде. Де-ж би подїли ся? Ну, і я припускала, що ти їх взяв от аби подїлити ся з братом. От так на збитки. Тому питала ся я тебе при підвечірку, чи ти їх не взяв, а ти тодї анї слова не промовив, тільки ні сльозами в очах вибіг з кімнати. А Зенка тодї не було при столї; він просив Галю, аби йому каву осібно дала.

Як ти вибіг тато каже: „Може се Зенко узяв, бо він щось нас уникає. Ґеньо напевно не взяв.

— Але що будеш чужі дїти посуджати? — мовлю та гадаю собі, як би то виглядало, як би моїх дїтий хто посуджав о крадїж.

І вчера цїлий день шукав батько з Іваном тай траву в огородї сносили, аби дещо шукати. Гадали, що там найдуть, але нїчо не найшли, бо з чим пішли з тим і вернули.

А нинї рано післав батько тебе враз з Зенком до міста. Я казала, аби слуга пішла, если чого конче треба, та тато усе на своїм.

— Най перейдуть ся, — каже і ви пішли.

Ви пішли а я собі прасую в покою. А ту входить батько та щось коло мене заходить.

— Що такого? — питаю.

— Е то байка відки, але чи знаєш, хто то взяв?

— Ну, хто?

— Та то Зенко! Той твій невинний Зенко!

І таке менї оповідає. Десь учора, в четвер, вийшов він рано, аби вислати слуг по сїно. А ту виходить Зенко, еще не убраний, з огородця. А ви усї еще спали. Але батько не звертав на се уваги. От вийшов собі та вийшов. Доперва нинї рано, коли всюди перешукав та нїгде не найшов, прийшло йому на гадку, що міг Зенко рано в огородї робити. Аби мати вільнїйшу руку, післав він нас до міста. А менї о тім нїчо не казав! Ледве ви вийшли, пішов він до огородця та просто під ґанок. Якби хто сказав йому. А там гроші. Чуєш! під каменем коло ґанку гроші. Ну, а він вхіп там учора Зенка. Коли ви з міста прийшли, хотїла, я тобі о тім сказати, та батько не казав. Він сам якось не вірив, щоби їх Зенко там поставив — хотяй перше казав, що ті гроші Зенко узяв. Вперед хотїв він переконати ся хто по них прийде. Тай я тому не вірила хотяй остатними днями Зенко нас усїх уникав. Ну і я хотїла тобі се сказати та батько каже:

— Може се справдї Зенко взяв, а як Ґенови скажеш, то він Зенка перестереже і він уже по гроші не прийде. І я мовчала. Хотїла кілька разів казати, та таки видержала і не сказала.

А еще мав Ґенко завтра від'їздити домів і тому просив мене батько, аби я сидїла тут, в тім покою і дивила чи Зенко не буде шукати коло ґанку за грішми. По полудни вийшли ви до огородця і ти говорив щось з ним на від'їздним. А я сидїла в тім покою і дивила ся на вас. А під вечір писав він тебе будись. Куда то ти ходив? Пригадайте собі.

— Він просив мене, аби я сказала наладувати коні, бо він рано від'їздить, мовив Ґеньо, що прийшов уже по части до себе.

— Ну видиш, казав коні нагодувати, так якби то без него не знали. Та й рано не від'їздить, бо аж десь перед полуднем, і еще рано може коні нагодувати.

Але то, що тепер, що він в тій хвилї видумав, се щось варта.

Стояв та таке роздумував.

А в хатї якось тихо. Мабудь усї кудась вийшли. От уникають його, бо він має такого приятеля. Але Зенко не винен, вони сего не знають. Треба їм се сказати. Але до вони? Може в огородця? Там дїйстно чути, там якийсь шелест.

І він підступив під вікно.

А воно не пустило, а таки прикувало його до себе. Там відразу...

Увидів там Зенка; шукав коло каменя, от так собі, там де гроші були. І їх очи стрінули ся...

А вікно його прикувало; він спер ся на него і неначе заснув. От так спер ся і був без чутя, без мисли, а очи впоїли ся в той камінь, де гроші були.

Та потому пробудив ся, але без віри в доброту людий. А жите та признь — то дим. Так Турґенів сказав. Все дим і туман. Колись о тім сумнївав ся, а тепер вірив уже в то.

А сонце вийшло уже із за хмар і прогнало ранну мраку. Настав чудовий день.

Телеґрами „Буковини“.

Відень, 25. червня. Чеські і польскі політичні круги утримують, що през. мінїст. др. Кербер буде мусїв тепер пасти а то ізза того, що йому не вдало ся парляментарне фінїзоване анї буджетової провізориї анї угоди. Круги одвако, що стоять в тїсній стичности з міродатними особистями запевняють, що цїсар не допустить до упадку др. Кербера, навіть коли би той мав евентуально розвязати палату послів.

Відень, 25. червня. На сегодняшній довшій нарадї послів Н. Василька, Штуляка, др. Лупу, др. Штравхера, др. Скедля і Розенцвайґа десиґновано Н. Василька яко кандидата до делеґациї. Румуньский клюб поставив кандидатуру на заступника п. Фльондора. Вибір відбуде ся сегодня вечір. За Васильком голосують також др. Скедль і Розенцвайґ.

Відень, 25. червня. Куен Гедерварі одержав місию від цїсаря утворити кабінет. В тій цїли виїхав сегодня до Будапешту.

Білгород, 25. червня. Король Петро I. відбув сегодня свій в'їзд до столиці Сербиї. Між населенем панує велике огірчене через се, що виїхали звідси посли Анґлиї, Франциї, Туреччини, Голляндиї і Америки, а останні тут посли Італиї і Німеччини, не взяли однако участи в торжестві. Взагалї не було великого ентузиязму.

Білгород, 25. червня. Король Петро I. о год. пів до 10. зложив присягу.

Належитість за Оголошеня за один раз:

Цїла сторона коштує 30 К. — Одна трета сторони через цїлу ширину 10 К. — Пів сторони 15 К. — Чверть сторони 7 К. 50 с. — Одна осьма сторони 3 К. 75 с — Одна шістьнацята сторони 1 К. 88 с. — **Дрібні оголошеня** (в шпальтовій ширині стрічки) по 4 сотики за верш. — При кількаразових уміщенях опускаєть ся на кінї процент після свільности уміщеня.

Склад товарів Б. Бальтінестра молод.

Чернівцї, улиця Головна-Енценберґа ч. 3.

Склад ц. к. упривілейованої фабрики товарів з альпаки і хіньского срібла В. Бахмана і Сп. у Відни.

Поручає на лїто наймоднїйші артикули в найбільшім виборі.

Парасолї	наймоднїйші шовкові фарбовані не лимочі, вікшовкові фарбовані і темні, гладки білі, Entout Cas чорні: для дївчат і дїтий з мережкою і дощеві для пань і панів.
КАПЕЛЮХИ соломіні і фільцові **шапки.**	**Самостійна продаж** з ц. к. надвірних фабрик J. Heinr. Ita у Відни, Josef Richter & Sohn в Ґрацу Borsalino Gius & Fto, Giovanni Panizza і R. Cattaneo в Італії, як також з иньших визначнїйших фабрик тутешних і заграничних. — Для дам шпортові анґлійські капелюхи; для панів і хлопців наймоднїйші соломкові і фільцові до виходу і на що день. Фільцові чорні і в иньших фарбах, мягкі і тверді, на лїто легонькі (55 ґранів) в ріжних цїнах. Шапки для пань, панів і дїтий.
Обув для дам панів і дїтий.	**Самостійна продаж** з найвизначнїйшої фабрики черевиків Антона Чапека у Відни (Chevreaux Schuh-Fabrik), і з иньших фабрик. Черевики з червоної, брунатної, жовтої, сивої шкіри як також з лакеру до шнурованя і на ґуцики пів черевики Laven tennis; системи Др. Лямана і кн. Кнайпа — Черевики до ґімнастики і. т. д.
Екскізита	в мужеских крамах найлїпшої анґлійскої сорти, в білю ріжнородної сорти як: з батіру, ніки, батисту, шевіоту і. т. д. — Всякі прибори для пасолїтсників; Кафтанки до колеса, панчохи, сорочки сїткові і. т. д. Рукавички Glacé, Chair, шовкові для пань, панів і дїтий. Дамски новелї, шнурівки и занцушки Lotzbeck, ґудзики до манжетів, всяка біжутерия і товари з бронзу.
Всякі артикули до подорожи.	Ріжні куфри, валїзи. Пледи, на ремінцї, футерали до парасолїв, кошики на хлїб, мошонки, копи, подушки нуделка на капелюхи і. т. д. (ріжна сорта).

Замовленя з провінциї виготовляють ся сейчас. (—)

Просьвіт промінями Рентґена.

Лїчене сухо-горячим повітрем

подаґри, ревматизму, люмбаґи (пострілу) ісхіаса, невральґії, болю в суставах, нарви і спухлизни.

Апарати сухо-горячого повітра (Системи д-ра **Райфлєра**), що прикладають ся до слабих частий тїла, уможливлюють найвисші температури в всякими формальними методами, а через те й найкрасші успіхи в лїченю і навіть застарілих слабостий. Значно усмиряє біль. При лїченю в цїле тїло вільне окрім слабого місця, тому можуть його зносити і ті, що терплять на серце, на повнотстиї і астматики. Лїченє може відбути ся і в помешканю пацієнта.

Купелї в електричнім жаровім сьвітлї против слабостий, як зміна материї, подаґра ревматизм і против затовщеня.

Др. Г. ХАЄС, Чернівцї, улиця Почтова число 5а. (9—50)

І. ФАЛЄФ усувач нагнїток **Чернівцї, ул. Руска 8.** 8 (1—7)

В ПАПІРНИ „РУСКОЇ БЕСІДИ" в Чернівцях (Петровича 2) суть на складї слїдуючі книжки:

Наша дума Ф. Колесси за 2 кор. 50 с.
Писаня Ос. Юр. Федьковича I., II. і IV. том по цїнї: 7·20, 6·80, 4·—, 3·60, 3·— і 2·60 к.

При більшім закупнї окреме ся значний рабат. (0—0)

Найновійші Schulversäumnisse получити можна **в друкарнї „Рускої Ради", в Чернівцях улиця Петровича ч. 4.**

Друкарня тов. „Рускої Ради"

поручає отсї книжки:

Видання тов. „Руска Бесїда":

	К. с.
* * * „Ядоти" славїньских казка	—·24
Ів. Синюк. „Образи з природи"	—·20
О. П. „Хвоїні садівники"	—·40
Оноцкий Петрович. „Розмови"	—·40
Корнилъ П. Устиянович „Три цїкаві загадки"	—·40
В. Умінський-Ф. Королевський „Як повстала земля і який було єї вонець."	—·30
Проф. О. Ерекічук „Іван Сучавский"	—·40
Ів. Важанський. „Пропасть"	—·20
Ф. Колесса. „Наша дума"	2·50
Гарнин. „Малярі"	—·20
* * * „Верна"	—·20
* * * „Котвої по палубї"	—·20
О. П. Кониський. „В день чвертої ваї"	—·20
Ю. О. Федькович. „Проскурна"	—·20
Онелан Попович. „Листівка" (старі рочники.)	2·—

Видання тов. Руска „Школа".

Барановский Мечислав. „Педагогіка"	1.20
Ом. Попович. „Методика" I часть	—.60
„ „ „Як бідні обогатїли"	1·—
„ „ „10 казок для дїточки"	—·20
„ „ „Збірка казок"	1·—
Ів. Синюк. „Образки з житя"	—·20
Шпейнаровский Сергій. „Руска Читанка" для II. класи ґімн.	2·80
Др. Стеф. Сваль-Стоцкий. „Грочадя"	—·20
„ „Порадник" як закладати касу	—·40
„ „Буковиньска Русь"	2.40
„ „Minoritätsvotum" in der von k. k. Bukowinaer Landesschulrathe behufs Beginn der ruthenischen Schulorthografie"	—·40
Ю. О. Федькович. „Пісні жовнярскі"	—·20
„ „ „Твори" том I.	—·40
Франко Іван. „Руско-українська лїтература"	—·20
Теодот Галїв. „Домашний лекар"	1·—
Шухлик Кретей. „Буковиньскі загадки"	2·—
О. Шпитко. „Листи з вокна"	—·30

Першa буковиньска

специяльна робітня обуви і ортопедичне заведенє

ІВАНА ДІКА

абсолвента найвисшого курсу ц. к. технїчно-ґіґієнного реформованого взуття у Відни, і запрошеного судового знатока

поручає

ВЕЛИКИЙ СКЛАД ОБУВИ

найновійшого крою для пань, панів і дїтий.

Замовленя виготовляють ся сейчас з заграничних шкір.

При замовленях з провінциї пожадане, аби прислати з'ужитий черевик на міру.

Чернівцї

ул. Руска II, а Філїя ул. Ратушева 17. (під „золотою Грушкою"). 7 (—)

Важне для Вп. відпродавців. (0—0)

Папірня тов. „Рускої Бесїди" в Чернівцях, ул. Петровича ч. 2

звертає отсим увагу Вп. Панів Торговельників, особливо по селах, аби гуртом закуповували не де инде але в нашій папірни

всякі прибори шкільні,

а іменно:

зошити, олївцї, пера, стирки, (радирки), чорнило, крейду, папір, губки, таблички, лїнії і проч.

Все те дістануть у нас по фабричній цїнї і зможуть на тім красший дохід мати. Всї ті артикули суть далеко лїпші як в иньших склепах.

Видає товариство **„Руска Рада"** в Чернівцях. За редакцию відповідає Іван Захарко.
З друкарнї товариства „Рускої Ради" в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

Ч. 71. Чернівцї, недїля дня 15. (28.) червня 1903 р. Рочник XIX.

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ
що середи, пятницї і недїлї,
з тижневим додатком
„РУСКА РАДА“.
Редакция адміністр. і експедиция
при улици Петровича ч. 2.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациї неопечатані вільні від оплати почтової.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“
разом з „Рускою Радою“:
на цїлий рік . . . . . 20 К. — с.
„ пів року . . . . . 10 „ — „
„ чверть року . . . . . 5 „ — „
„ місяць . . . . . 1 „ 70 „
Поодиноке число „Буковини“ 16 сотиків.
Передплата і належитість за інсерати платні в Чернівцях.

НАРОДНЕ ВІЧЕ.

Незвичайно важне теперішне положенє політичне, та не менче пекучі церковні справи, накладають на нас, заступників руского народу, обовязок, скликати

народне віче,

аби застановити ся і порадити ся, як нам дальше в повній згодї і єдности, в повнім порозуміню з цїлим руским народом поступати і його права боронити.

Брати Русини!

Чи памятаєте Ви, яке то славне було наше віче тогід в день сьв. Івана Хрестителя?

На таке саме віче кличемо ми Вас і сего року на день сьв. Івана Хрестителя.

Сходїм ся милі брати, сходїм ся тисячами з цїлого краю, з кождої громади, всї, хто лиш може, на сей день до Чернівцїв, скажім наше слово, нехай наш голос буде чути всюди, нехай всї знають, що руский нарід на Буковинї ще жиє і що нам також належать ся права.

Віче розпічне ся о год. II-ій перед полуднем.

Будемо там радити над тим, що нам робити і до чого нам брати ся, аби стан хлїборобский піднести, чого ми маємо жадати від тих, що мають силу нам помочи, чого ми маємо жадати від сойму краєвого.

Будемо радити над тим, як приобрісти для хлїборобів і для руского народу більший голос і більше значінє, тай силу в соймі, будемо радити над зміною виборчого закона до сойму в користь сїльских громад.

Будемо радити над тим, аби публичні тягарі, чи то громадскі, повітові, чи краєві розложити по справедливости, будемо радити про скасованє обтарів двірских, про скасованє рогаток на гостинцях повітових, про справедливий розклад тягарів шкільних.

Будемо радити над тим, як придбати для хлїборобів дешевшого кредиту.

Будемо радити над тим, чого нам найбільше потрібно для нашої душі, будемо радити про церковні наші потреби, тай про те, як придбати більші права рідній нашій рускій мові в урядах і судах.

Будемо радити про книги ґрунтові, аби на користь народу їх поправити.

Будемо чути, що радили і що зробили для нас хлїборобів і для руского народу за послїдний рік рада державна і сойм краєвий.

Тисячі а тисячі руских хлїборобів і усїх Русинів, повинно зійти ся в день сьв. Івана Хрестителя на ту нашу раду, аби побачивши велику громаду руского народу, вступив дух повний і в тих, що не вірять в силу і міць руского народу, аби ми всї тай всї другі почули тай пізнали силу руского народу.

Отже на віче в день сьв. Івана Хрестителя у ві второк дня 7. липня о год. II. перед полуднем в салї стрілецкого товариства (в цїсарскім огородї) в Чернівцях.

Запрошують всїх Вас, Милі рускі брати, Ваші щирі рускі посли *Николай Василько, Тодор Левицкий, Єротей Пігуляк, др. Стефан Смаль-Стоцкий.*

Вісти з цїлого сьвіта.

— *Виборы до делегаций.* Передвчера вечером відбуло ся надзвичайне засїданє палати послів для довершеня вибору до делегаций. З Галичини вибрано послів: А. Яворского, гр. В. Дідушицкого, Д. Абрагамовича, д-ра Дудембу, д-ра Бика, Поповского і д-ра Длужаньского. Заступниками вибрані кн. Сапіга і д-р Ґрек. З Буковини вибрано пос. Ник Василька, а заступником пос. Фльондора. По довершеню виборі повідомив президент, що в часї засїданя вплинули інтерпеляциї і наглячі внесеня о запомоги. По короткій дискусиї перед 10-ою год. вечером президент закрив засїданє і повідомив послів, що речинець слїдуючого засїданя подасть до відомости послів в письменній дорозї.

— *Злука нїмецких сторонництв.* Передвчера по полудни зібрали ся на спільну нараду під проводом віцепрезидента Кайзера нїмецкі сторонництва поступові, народне, християньско-социальне і вірноконституцийної великої посїлости. П. Дершата (з народ. стор.) указав на те, що перед полуднем найбільші сторонництва лївиці злучили ся до згідної роботи в народних нїмецких справах, і радив, щоби до тої злуки приступили всї нїмецкі сторонництва з застереженєм своєї самостійности. Заступники сторонництв поступового, христ. социального і вірноконституцийного зложили на те заяву, що приступають до злуки. Таку саму заяву зложив також еще й заступник нїм. сторонництва хлопского (що має лише 4 членів). П. Кайзер на закінченє наради висказав вдоволенє, що прийшло до злуки всїх нїмецких сторонництв. — Клюб Всенїмцїв на окремій своїй нарадї постановив не приступати до злуки, але від часу до часу висилати свого відпоручника на засїданя виконуючого комітету злучених сторонництв.

— *Мінїстер війни уступає?* Ходить чутка, що мінїстер війни ґен. Пітрайх наслїдком уступок, які ґр. Куен-Гедервари поробив мадярскій опозициї, подав ся до димісиї, але цїсар не приняв єї. „N. Fr. Presse“ заперечує тим поголоскам.

— *Кабінетна кріза на Угорщинї.* В угорскій кризї проявили ся чималі трудности і набрали поважного значіня. По неудачи ґр. Тиси покликано хорватского бана ґр. Кин-Гедервария до Відня, а хоч не поручено єму ще формально утворени мінїстерства, все-ж таки з усїх переговорів видко, що єго вибрано до переведеня тої задачі. Під проводом цїсаря відбували ся наради, в котрих окрім спільних мінїстрів брали участь також оба мінїстри краєвої оборони а також президент мінїстрів д-р Кербер. З того виходить, що наради доторкували ся справ, які обходять обі половини держави і цїлу монархію, справу одчоцїльности армії. По тих нарадах виїхав бан до Пешту, щоби там вести переговори не лише з більшостию, але і з опозициєю і тим

Е. Золя.

Нантас.

Переклав: *Остап Сьвітлик.*

(*Конець.*)

Сегодня рано Нантас був засипаний множеством справ. В спросторих бюрах, котрі умістив в партері палати, панував великаньский рух. Працювала там велика сила урядників. Одні непорушно стояли за бюрами, другі безвинно бігали на всї сторони. Безвинно бренїло золото і з отворених мішків сипало ся на стіл. Вічно звеніла ся музика каси, котра, здавало ся, лише золотом вулиї. А в передних кімнатах глотила ся товпа, одні прибували з просьбою, другі з орудиями, инші вінци в справах політичних. Цїлий Париж уклонив перед потугою. Часто високі особистости ждали тут терпеливо цїлу годину. А Нантас сидїв при бюрку і слав кореспонденциї на провінцию і до чужих країн і міг, витягнувши руки, обняти сьвіт цїлий. Вінци пресїнь здійснив ся його сонмрія о силї, почував себе путнїм мотором вельосальної машини, що порушала пороїзвства і цїсарства!

Нантас задивив на служащого, що стояв перед єго кабінетом. Видко було журбу на єго лици.

— Григорий, не знаєте, чи пані вернула? спитав.

А коли служащий відповів, що не знає, велїв єму закликати служанку пані. Однак Григорий не відходив.

— Перепрашаю пана, сказав, але там є президент парляменту, котрий конче хоче видїти ся з паном.

Порушив ся з неохотою і сказав:

— Но, то введи єго, а зроби се, що я тобі сказав.

Попередної днини при дебатї над головною основою буджету Нантас виголосив ноту, котра виявила таке враженє, що артикул сей буджету відіслано назад до комісиї з припорученєм зміни після виводів бесїдника. По засїданю розійшла ся поголоска, що мінїстер фінансів має уступити а в ріжних ґрупах називали на молодого посла яко єго наслїдника. Він сам о нїчім іще не знав. Був тільки на вислуханю у цїсаря ради обговорени поодиноких точок буджету. Однак візита президента парляменту могла мати велике значінє. Повстав отже і вийшов напроти президента.

— Ах, ласкавий ґрафе, сказав, прошу простити, я не знав, що ґраф тут є... прошу вірити, що чую ся тронутий честию, що ви були ласкаві до мене прибути.

Хвильку бесїдували без обинянів в тонї сердечнім. Відтак президент, по висказуючи ся ясно дав єму до провуміня, що прислав єго цїсар, аби дізнатись, чи він прийме теку мінїстерства фінансів і під якими условинами. А тодї Нантас, імпонуючи зимною иронїю, поклав услівя. Але під маскою байдужости прихо ся почуте побіди і триумфу. Вступав на найвисший ступень; ставав вже на верху своїх мрій. Іще один крок а побачить під собою всї гозови. Коли президент мав відходити і сказав, що сейчас удасть ся до цїсаря, аби подати єму до відома обговорену програму, отворили ся малі двері, що вели до апартаментів і появила ся служанка пані.

Нантас нагло поблїд. Не докінчив речення, що начав. Підбіг до служанки, ледви чутно кажучи:

— Дуже перепрашаю, пане ґрафе...

І по тихоньки випитував служанку. Отже пані вийшла о вчасній порі? Чи сказала, куди йде? Коли мала вернути? Служанка відповідала загальними словами, бо яко інтелїґентна дївчина не хотїла ся компромітувати. А Нантас пізнавши наявність таких запитів, вінци сказав коротко:

— Коли пані поверне, прошу єї повідомити, що бажаю з нею говорити.

Ґраф здивований, зближив ся до вікна і споглядав на подвіре. Нантас вернув до него, на ново оправдуючи ся. Стратив вже одним холодну кров і не говорив вже так плавно, на що ґраф звернув увагу.

— Я попсовав справу! вирвало ся єму голосно, коли президент вийшов. Іна того ємне мінїстеріальна тека.

Позістав довго під прикрим враженєм того случаю а хвилями впадав в гнів. Викликано кілька осіб. Якийсь інжинер здав єму справоздане, заповідаючи незмірні користи з предприємства в копальнях.

Якийсь дипльомата пересправ ся з ним в справі позики, котру одна з сусїдних держав хотїла дістати в Парижи. Просували ся по черзї ріжні особи, що здавали справоздання з численних а значних інтересів. Вінци відвідало єго кількох парляментарних товаришів. Всї страшно переборщуючи вихваляли єго вчерашню ноту. Нантас однако, витягнувши ся в фотелю, приймав лестливі слова без усьміху задоволеня. А звенїнї золота доходили невинно з сусїдних кімнат і мури дрижали гейби відгомоном кувиї; здавало ся, що тут фабриковано всьо золото, що наокруги звеніло. Потребував тільки взяти за перо, аби розіслати депеші, котрі могли перевернути тривогою або радостию всї торги Европи. Міг повидержати або приспорити війну, поправляючи або поборюючи позицию, о котрій єму говорено. Тримав напіть в своїх руках буджет цїлої Франциї а побавом мало рішити ся чи виступить за цїсарством чи проти него. Се був отже триумф нечуваний, єго особа виросла до несказаної величи і стала ся осередною точкою, кругом котрої обертав ся сьвіт. А однак в тім триумфі не відчував тих розкошний, котрі собі приобіцював. Давка єго якась утома, думки розбігали ся і дрожав на найменший шелест. Коли горячка задоволеної честилюбивости ударила єму до лиця, відчував сейчас, що знова блїдне, як би нагло холодна рука ловила єго за шию.

Минули дві години а Флавія іще не приходила ся. Нантас післав Григория до барона Доніллес. Лишив ся сам в кім-

способом належно розвідати ся про домаганя всїх сторонництв і про загальне положенє полїтичне і парляментарне. Вислїд тих переговорів мав би предложити монархови і аж тодї одержить формальне порученє зложити нове мінїстерство. В Пештї повитано бана дуже холодно навіть в лїберальнім сторонництві, до якого він себе зачисляє, а ще найбільше прихильности заявляють єму т. зв. староліберали, приятелї гр. Стефана Тиси. В розмовах з ріжними угорскими полїтиками і з дневникарями висловив гр. Кун, що він не має ще порученя утворити нове мінїстерство, лише розвідати ся про домаганя сторонництв і полїтичне положенє, і здати про те справу монархови яко єго повірник. Він висловив, що на случай покликаня єго на шефа правительства, взяв би ся він до реорґанїзациї лїберального сторонництва, нинї розстроєного, щоби відтак довести до можливих взаємин з иншими сторонництвами. Також взяв би він під розвагу домаганя опозициї, о скілько они відповідають реальним національним потребам. Він має намір правити парляментарно, однако наставав би рішучо на позитивну працю сойму і обмеженє обструкциї заостренєм реґуляміну. Від згоди на таке заостренє реґуляміну будуть зависимі можливі уступки що-до войскового предложеня.

— *Цар не приїде до Варшави.* З запонідженого на пересень приїзду царя до Варшави і Спали не буде нїчого. Намірені на той час великі маневри не відбудуть ся в царстві польскім. Причини того звороту незнані.

— *Вісти з Сербії.* Новообраний король прибув в середу до Білграду. Подорож відбула ся в можливім супокою; король обминав все, що могло-б причинити ся до яких небудь сензаций. Усю Шпайцарию переїхав, не показавши ся навіть в вікнї. Доперва в Інсбруцї на двірци повитала короля депутация сербских і хорватских студентів, котрій король дав вічливу відповідь. У Відни задержав ся король всього пів години. На перонї ждали вже на него численні депутациї. Король, нїм висїв з поїзду, принял в купе сербского посла з цїлим лиґацийним персоналом, а доперва опісля удав ся на перон до депутаций. Перший промовив до короля посадник Білграду Станкович, висказуючи королеви поклін міста. Опісля принял король депутацию сербских студентів, вернув до поїзду і прислухував ся вже аж до самого від'їзду патріотичним пісням студентів. Перед відходом поїзду вручила хїбчинка королеви гарну китицю цьвітів. З королем їдуть: брат Ареєвий з сином і кн. Юрий Карадьордевич.

В привитаню короля в Білградї взяли участь лише деякі держави. Зробили се іменно посли: австрийский і російский. Посли нїмецкий і італїяньский лишили ся вправдї в Білградї, але не взяли участи в торжествах. Натомість всї инші посли або вже виїхали — як анґлїйский, голяндский, турецкий і американьский — або ще виїдуть, на те, щоб вернути доперва по принятю короля.

Саме торжестве повитаня нового короля відбуло ся після такої проґрами: На двірци в Білградї повитало короля правительство, ґенералїзация і рада міста, а опісля король удав ся до катедральної церкви, де відбуло ся благодарственне богослуженє. По богослуженю приймив король скупштину і сенат в новім конаку, по чім наступив галевий обід, а по обідї серенада і народні забави. В четвер зложив король присягу на конституцию а стало ся се на спільнім засїданю скупштини і сенату в новім конаку. Потім наступив перегляд війска а вечером знов забави для народу і галеве представленє в театрі. Розуміє ся, що цїле повитанє короля відбуло ся величаво. Рада міста видала відозву до населеня, в котрій висказує певність, що в днях 24. і 25. с. м. населенє дасть доказ своєї загальної радости і буде відповідно захоплювати ся через замкненє склепів і загальну ілюмінацию. І справдї сей поклик, як доносять депеші, сповнив ся вповні. Помимо дощу цїле місто гарно удекоровано а до Білграду напливали що-раз численнїйші товпи народа з цїлого краю.

Як тілько король прибув до Білграду, тимчасове правительство мав подати ся до димісиї. Одні кажуть, що король не прийме димісиї, бо кабінет зложений з найчільнїйших і дуже характерних людий з усїх партий, — другі знов кажуть, що король заіменує правительство урядниче, бо тимчасове правительство має на собі характер революцийний.

Маєток по Александрі має виносити всього 60.000 франків. Находить ся він в шафах і бюрку убитого короля, котрі опечатано. Правительство упевнює, що Александер не полишив жадного иншого маєтку.

Офіцири, що брали участь в нападї на конак, мали мати оподї нараду в Білградї, що їм зробити на случай, коли-б король, припертий заграницею, хотїв їх покарати. Полковник Місіч, що перший стрілив на короля, мав осьвідчити, що готов відібрати собі житє, щоб зробити инших невідвічальними. Було-б се справдї по геройски — не знати тілько, на скілько ся вість правдива. В кождім случаю Серби суть противні покараню убийників, бо напад на конак уважають за революцию а не можуть бути суджені ті що „увільнили вітчину від нещастя та показали їй нову дорогу до щастя і розвитку". Так між иншим висказав ся посадник Білграду до одного з редакторів віденьскої „Zeit".

НОВИНКИ.

Народне віче відбудеть ся, як оголошене в нашій вступній статї, у вівторок дня 7. н. ст. липня. Сподїємо ся, що наша інтелїґенция по селах і містах постарає ся о те, щоби віче випало під кождим взглядом удачно, а особливо, щоби під взглядом учасників перевисшало іще тогідне віче.

Демонстрация проти професора в Інсбруцї. Сего вівтірка урадили університетскі студенти в Інсбруцї потачу музику проф. університету д-ра Калїнцї за те, що надто строго поступав собі взглядом своїх слухачів. Проф. Калїнка був до недавна проф. клясичної фільольоґії на черновецкім університетї і перед семестром покликано його до Інсбруна.

Віче рускої інтелїґенциї на Буковинї, що відбуває ся 9. с. м., чужа нам праса буковиньска хотїла мабуть вбути мовчки, бо лише „Czer. Tagblatt" видав був коротку нотатку з „Buk. Journal" що меньшу, глумливу. Пізнїйше озвала ся „Gazeta Polska", котра в ч. з 18. с. м. хоч з лиха старає ся правити зборам датку, передусїм недогода єї, що після назвали збори з'їздом мужів довіря а „Буковина" вічем рускої интелїґенциї, відтак „G. P." сумнїває ся, чи число участників не є може грубо пересаджене, чи всї участники були повнолїтні і можуть бути зачислені до интелїґенциї. Відтак зазначує, розводячись над тим нещастєм найширше, що москвофільска партия на вічу офіцияльно заступлена не була. Дальше вириває поодинокі речени з промов, або просто перекручує їх, щоби лиш причіпити могла свою датку на доказ невдоволеня, що не вдало ся „puścić Rusina na Rusina". — Buk. Journal" і „Deșteptarea" тим часом надумали ся і розписують ся широко про наше віче і єго ухвали, а що на їх статий що не сьвіжих ся, то повернемо до них пізнїйше, як буде їм конець.

„Bukowiner Schule" буде назвати ся часопись, що стане виходити в жовтни с. р. замість „Buk. päd. Blätter". Нова часопись буде появляти ся квартально в зошитах більшого обему. Статї в нїмецкій, рускій і волоскій мові складати ся муть із розправ наукових, педаґоґічно-дидактичних і методичних, з розвідок про шкільні і учительські справи, з огляду книжок і ґазет і з оповісток. Передплату установить видавець пізнїйше. Видавництво надїє ся підмоги з краєвих і державних фондів, з чого буде платити за надсилані працї. Надїємо ся, що руске учительство всїх катеґорий возьме живу участь в рускій части сеї часописи і удержить єї на висотї теперішних вимог для добра руского шкільництва і учительства на Буковинї.

Товариство українських студентів „Січ" в Чернівцях устроює в касиновій салї в Кіцмани у вівторок дня 14. н. ст. липня 1903 р. **вечерницї з танцями**, яких дохід призначений та запомоговий фонд „Січи". Запрошеня вже розсилають ся. Хто не одержав запрошеня, зволить реклямувати на адресу Товариства: Чернівцї, Новий сьвіт 36 ц.

„Ruthenische Revue" виходить у Відни 15. і 30. кождого місяця і стоїть до кінця року 4 кор. Обовязком кождого сьвідомого інтелїґентного Русина тому

нації. Спровала проходив ся по кабінетї і не приймав вже нїкого. Постепенно більшало єго роздратованє. Снував здогади, що жінка єго мала з кимсь сходини любовні. Нантас довго боров ся проти чувства ревности. Десять лїт точно додержував заключеної угоди, тільки домагав ся, аби не наражувано єго на посміховиско. Нїколи не позволив би жінцї, аби скомпромітувала єго назвиско і зробила предметом шпик. Але сили єго опускали. Чувство мужа, що хоче тільки пошани, наповнювало єго таким несупокоєм, якого не знав навіть тодї, коли в почині своєї фортуни видав найризикованїйші проекти на одну карту.

Вийшла Флавія вбрана іще в сукни до виходу. Зняла тільки канелях і рукавички. Нантас дрожачим голосом осьвідчив їй, що був би прийшов до єї кімнати, коли була би єго повідомила, що вже вернула. Але Флавія не сїдаючи, як клієнтка, котра хоче скоро полагодити справу, жестом дала єму до зрозуміня, аби довго єї не задержував.

— Ласкава пані, почав, між нами довгі повсеня стали ся немилими... Для чого сегодня рано виходили?

Здивувала єї незвичайно і дрожачий голос мужа і нухвалий єго запит.

— Алеж, я пішла, холодно відповіла, там, де менї подобало ся.

— Отже на се в будучности я не міг би пристати, відповів, страшно зворушений. Най мені пригадають собі мої слова: не стерпю, аби ви уживали тим робом свободи, котру вам оставляю, що назвиско моє може бути скомпромітоване.

На лици Флавії появила ся усмішка гордовитого легковажаня.

Скомпромітувати ваше назвиско? Алеж пане, то ваша справа і сего вже не треба робити.

Тодї Нантас в нїмім гнїві, зблизив ся до неї, начеб хотїв єї бити і простогнав:

— Нещасна, вертаєш з обійнів пана де Фондет... Маєш любовника, знаю о тім.

— Ошибаєте ся пане, сказала, не подаючи ся в зал перед грізною поставою Нантаса, нїколи я вже не бачила пана де Фондета... Але, хоч би я й мала любовника, не мали би ви, пане, права менї за се докоряти. Щож то вас може обходити? Чи ви призабули нашу умову?

Поглянув на неї зразу божевільним поглядом. Відтак значеня гірко зарипав і з криком від давна придавлюваної пристрасти пав до єї ніг:

— Ах, Флавійо, люблю тебе!

А она випростовала, усунула ся, коли доторкнув ся єї сукнї. Але нещасливий муж волїк ся за нею на колїнах з витягненими руками.

— Люблю тебе... Флавійо, люблю тебе, як божевільний... Сам не знаю, як до того прийшло по тільки лїтах. Постепенно огорнула мене любов до тебе. Ах, я боров ся зі собою, вважав пристрасть нестідку моєї особи, я пригадав собі нашу умову... Сегодня терпю за богато, мушу се вам, пані, визнати...

Довго оповідав о собі. А в сїм оповіданю пізнати було цїлковиту руїну давних єго переконань. Чоловік сей, котрий вірив тільки в силу, утримував, що кріпка воля є підоймою, що є в спромозї порушити сьвіт, був знищений, немічний гейби дитина, безсильний супроти женщини. І був би віддав здійсненї мрії богацтва, високе становиско, з трудом добуте, був би віддав всьо, коби тільки ся женщина підвесла єго з упадку, зложивши поцїлуй на єго чолї. Через ню єго тріумф-побіда стали ся тільки подудою. Не чув вже золота, що звенїло в єго бурях, не думав о товпах убожатели, котрі приходили складати єму поклони, забув, що як раз в сїй хвили цїсар покликує єго до власти. Сї річи вже для нього не істнували. Мав всьо, але хотїв мати тільки Флавію. Нараз Флавія ним погорджує, так як би не мав нїчого.

— Слухай, говорив далї, всьо, чого я доконав, доконав я для тебе... З початку, що правда, ти не входила в мою рахубу; я працював тільки роли задоволеня моєї гордости. Відтак стала ся ти одиною цїлию моїх гадок і з'усилий. Я сказав собі, що мушу вивести ся як найвисше, аби стати ся гідним твоєї любови. Я надїяв ся, що тебе зворушу, коли у твоїх ніг зложу свою потугу. Гляди, як далеко я тепер найшов. Чиж іще не заслужив я на твоє прощаня?

Довго не відповідала, нїнци сказала спокійно:

— Встаньте, пане, може хтось прийти.

Не встав і дальше єї молив. Був би може іще терпеливим, коли би єго не томила заздрість о пана де Фондет. Ся заздрість мучила єго аж до божевілля. Опісля молив покірно:

— Бачу, що мною зведно погорджуєш. Отже зажди іще, не віддавай серця нїкому. Приобіцюю тобі дотримати річий так великих, що мушу тя зворушити. Прости мене, коли я в тій хвили був за дуже напрасний. Я стратив вже цїлком голову... Ах лиши менї надію, що мене колись полюбиш!

— Нїколи! висказала рішучо.

А коли дальше качав ся по земли пригнобаний, хотїла відійти. Але приголомшений, в приступі лютости, Нантас підніс ся і вхопив єї за руки. Як то! Женщина могла єму опирати ся, коли цїлий сьвіт лежить у єго ніг. Міг всьо, нищити держави, Францию вести після свого уподобаня, а не міг би позискати любови власної жінки! Він, так сильний, так могучий, він, котрого найменьші забаги і прихи були росказами, мав тільки одно бажанє, і се бажанє нїколи не мало бути заспокоєне, бо єство слабе, як дитина, єму опирає ся! Тиснув єї руки і придавленим голосом кликав:

— Я так хочу... я хочу...

— А я не хочу, сказала Флавія, блїда як стїна, завзята в своїм рішеню. Борба ся іще тривала, коли барон Довіліє відчинив двері. На єго вид Нантас пустив Флавію і закликав:

— Пане, отсе ваша донька вертає від любовника... Скажіть їй отже, що женщина має поважати назвиско мужа навіть, коли єго не любить і коли не здержує єї взгляд на власну честь.

часопись предплачувати. Гроші слати на адресу: Verlag „der Ruthenischen Revue", E. V. Zenker, Wien I. Bez. Dominikanerbastei 19.

Щасте и нещастю. Недавно тому величанцею з Білої Церкви до Київа їхала мати з 6-літним хлопчиною. Вікно в ваговї було отворене, а хлопчина виглядав ним на блискавицею пересуваючі ся телеґрафічні стовпи попереду очи. Нараз хлопець перехилив ся і упав поза вікно. Нещасна мати зімлїла з жалю на дорогою втратою. Одні з подорожних кинули ся ратувати женщину, а другі заалярмували зелїзничу прислугу. За хвилю поїзд здержано, а за другу кондуктор приніс зовсїм здорового хлопця і поставив его при матери. — Щасте хотїло, що хлопець упав на мягку траву межи двома стовпами телеґрафічними і вийшов цїло.

Страшне убийство і самоубийство в Кунизові в Галичинї. В Кунизові в Гал. був господар Іван Синик, котрий займав ся торговлею безрог. Що стало ся, що его довело до так страшного вчинку, годї поки що знати, досить, що він передвчера вислав свою жінку до сусїдного села, сказавши їй, що єї матїр небезпечно занедужала, а відтак коли жінка вийшла, Синик зарізав бритвою пятеро своїх дїтий, чотирох хлопців і одну дївчинку. По тім убийстві пішов до коршми і казав там дати собі чарку горівки. Коли шинкарка побачивши его закровавленого, спитала, що то має се значити, сказав він, що порізав всї свої синї. Вернувши з коршми, підрізав Синик і собі горло бритвою і то з таким розмахом, що кров бризнула аж на стелю. Жінка вернувши від матери, застала в хатї лиш самих трупів і єї кидалась тама розпука, що і она хотїла підобрати собі житє і треба аж було варту коло неї поставити. Зверхність громадска дала о тім знати жандармериї в Ярмчові, звідки зараз приїхали два жандарми і лїкар др. Будзиновский. Они застали ще одного хлопця трохи живого, але й той опісля помер.

Окучка причиною убийства. Передвчера о 3 год. пополудни відбули ся у Львові похорони ученика III кл. руської ґімназиї, Омелина Шміґельского. В похоронах взяли участь професори і товариші покійного та сторий гурт публики, що бажала побачити жертву штубацкого жарту, якою був покійний ученик. Шміґельский, син убогого селянина зі Явиґ коло Белза, мешкав у мурарп Хшановского при ул. Осолїньских ч. 11, разом з Теодором Чарновским, учеником I кл. руської ґімназиї, також сином селянина. Оводї Шміґельский вийшов з дому і лишив на столї окучку, яку Чарновский вихопив за вікно. По его повороті до дому; настала між обома хлопцями сварка за окучку. Шміґельский грозив Чарновскому щіткою, а Чарновский відгрожував ся сипзорином. Від слів прийшло між обома шкрабами до бійки, в якій Чарновский ударив три рази Шміґельского ножиком в груди. Рани не були тяжкі, але на нещасте ножик був нечистий і наступило зараженє крови. На передвчера в ночи Шміґельский сконав в шпитали, де его перевезено. Чарновского виключено з ґімназиї. Така марниця стала причиною смерти одного, а зломанем сподїваної лїпшої будучности другого ученика, синів бідних селян, що надїяли ся найти колись поміч у своїх синів. Одиноко завинив ту недостаток доброго догляду на кватирі.

Сербска корона. В Сербиї уступають нетільки королїв, але і символ королївскої власти, корону. Сербия мала колись корону, але она пропала перед більшома десятками лїт. До чиїх пальців она прилїпила ся, не можна було розвідати і так Милошеви, Міляновн і Александрови накладано на голову корону тільки у фантазиї. Ся корона, що істнувала у фантазиї мала в суперечности до инших корон, що є округлї, одну добру прикмету, а власне таку, що не можна було єї украсти. Король Петар хоче побічи тихим, але горячим бажанам злодїїв і замовив в Парижи нову корону за 50.000 франків.

Социялїсти в російских ґімназиях. Часопись „Освобожденіе" доносить, що в остатних часах проявив ся значний рух социялїстичний межи учениками російских ґімназий. Ученики удержують тайні кружки і бібліотеки та розпоряжають значними фондами, які одержують від старших социялїстів. Яких способів уживають настоятелї учеників, аби пізнати їх полїтичні переслїдчени, показує отся подія: Директор ґімназиї в Тулї поручив професорам дати на задачу шкільну тему: „Будучність мусить все бороти ся з минувшиною". Наслїдком сеї задачі прогнано з ґімназиї 12 учеників підозрілих о социялїзм.

Зріст социяльної демократиї в Німеччинї виявив ся знову при виборах до німецкого парляменту дня 16. с. м. Після урядового обчислення на кандидатів сеї партиї упало того дня 2,911.317 голосів, отже кругло о 800.000 більше, як в 1897 р. В тім числї не узглядненo однак ще 59 округів, де скількість социялїстичних голосів не подано окремо. Загалом отже німецка социяльна демократия одержала при тих виборах близько 3 міліони голосів.

Зрівнанє календарів. Царгородский патриярх звернув ся, як доносить „Ведомости церковні", до петербурского синоду з посланієм, котрим запрошує его до скликання загального собора ріжних православних церков. Собор має іменно настановити ся над взаємними з західними, католицкими церквами та над справою зрівнани обох календарів в той спосіб, щоби й церкви православні завели у себе на місце давного юліяньского календаря григориньский.

Малий фейлетон.

Мих. Дашкевич.

Наш альбом.

На полї битви.

Коло трупа труп на полї —
А всї бідні і всї голі,
Сплять мертвецким сном,
Межи ними є і ранні
Недобиті, безталанні...
Шлють прокляття разом.

Чути стогін, зойк, прокляти...
І там дальше стріляє громи
Загуділи знов,
По під ноги потічками,
По травиї і пісками
Ллїтиме кров.

Серце мліє, годї станути
Через слези годї глянути...
Скрізь лежить мертвець.
Гей кати, тирани злющі,
Вампірі, крови жаждущі,
Де різнї вінець?!

Ох, змії ідеї, заклятї,
Супостати ви проклятї,
Лишіть ваш бенкет!
Вже надходить та година,
Що то в ній ціла Україна
Скине вражий гнет!!

Втихли стріли, лиш кайданів
Бряжіт та крики тиранів
В суміш чуть кругом...
Ось ведуть полон в неволю
Тих, що за народню долю
Бились із врагом.

Ті лягли спочить на віки,
Ті конають, ті каліки.
Сих женуть в тюрму.
За що? — За братів невречних
За права їх бідолашних
Й вожю дорогу.

Слава вам борцї герої,
Тим в неволї й сим на волї
Слава вам і честь!
Слава й тим, що вже в могилї
Трупи їх лежать вігнилї...
Що сповнили месть.

Із дневника:

I.

Місяць сьвітить, сяють зорі,
Соловейко трелї шле,
Гай шумить, журчить потічок...
Ось житє нам веседе.

В тім раю хоть мри козаче —
Там забудеш всю журбу!
Пеш таку красу природи
Все забудеш... лиш любу...

...Очка карі, брови чорні,
Стан тополї, зір огнив —
Красші раю того в Бога...
У чарі сам чарівник!

Там любов — сьвяте кохане,
Сьвіт цїлий і щасте там.
Там зажити мій козаче,
Все — і я житє віддам!

II.

Де те щасте...
Доля до мня?
Чом не прийде
Зиселить своя?

Де ся дїла
Мого серця сни?
Де ти мила?...
Ах — лиш сни з весни!...

III.

Житєм поплив мов пик
Від берега на море
І все що я пливу —
Лиш сам без долї... горе!

Гаразд! я поплину
Де занесуть мя сниї,
І буду жити там
Мов тут у домовинї!

Посмертні † оповістки.

Дня 26. лат. червня 1903 померла в Руских Банилові Зеновія Кукелка, жена надучителя Володислава Кукелки з Гаврилїшів в 29. роцї житя. В. єї п.

НАУКА, ШТУКА, ЛІТЕРАТУРА.

„Поступ" ч. 23. з дня 19. с. м. містить: Празник у Таванї, о. Ю. Федьковича. — Що таке поступ? (дальше), Ів. Франка. — Що то є контумация і реституция? (конець), Стефана Т. — Як можна сотворити земский рай? — Семен Палїй, народний герой, (конець). — Величка. — В фейлетонї: Троє дїтий, картина Леся Українки.

Телеґрами „Буковини".

Відень, 27. с. м. Куен-Гедервари предложив сегодне рано цїсареви лїсту мінїстрів, яку цїсар вповнї приняв; Люкаш, Дарантї, Влесіч, Ланґ, Пльош затримали портфелї. Куен перебрав побіч президиї, мінїстерство внутрішних справ, і тимчасово мінїстерство а latere. Ґенерал майор Колошварі перебрав мінїстерство Гонведів, а Томасіч мінїстерство для Кроатиї.

Відень, 27. с. м. Іменованє нових угорских мінїстрів, що складають завтра в руки цїсаря присягу, буде оголошене завтра рано в угорскім урядовім дневнику.

Відень, 27. с. м. Wiener Ztg. доносить в неурядовій части: президент мінїстрів внесе до президентів обох палат письмо, датоване дня 25. VI., в якім кажеть ся, що на підставі найвисшого розпорядку відрочено державну раду.

Барон, вже дуже постарілий, стояв на порозї і приглядав ся тій гнїтючій сценї. Болюча була се для нього несподїванка. Думав, що супружество жиє зі собою в згодї, похвалив церемоніяльні позори пожитя супружого, бо припускав, що нема в тім нї більше як задоволе конвенансів. Єго зять і він походили з ріжних двох родів.

Але, хоч немило пражала его дїяльність Нантаса-плебея, що не знав ся мінними згадками, коли не похвалав деяких его предприємств, в котрі видав ся на зловане варку, то все таки мусїв в нїм узнати силу волї і живу інтелїґенцию. Раптом опинив ся перед драматом, котрого нїколи не підозрівав.

Коли Нантас виточив оскарженє проти Флавиї, що має любовника, барон, котрий з замужною донькою поступав з тою самою суворостию, як тодї коли мала десять лїт, зблизив ся до неї поважним кроком старця.

— Я присягаю вам, пане, повтарив Нантас, і глядїть, як зухвало згадом мене поводить ся.

Флавія з легковаженєм відвернула голову. Поправила наручнини, котрі зімняли напрасний муж. Лице єї зовсїм не покрило ся румянцем. Одкрив батько промовив до неї:

— Моя дочко, чому не боронив ся? Чи-ж би може твій муж говорив правду? Чи іще сей біль останний зготовали ви менї на старі лїта?... Ганьба і мене дїтинула би, бо в родинї гріх одного члена вповнї вистарчає, аби всїх знеславити.

Тодї Флавія порушила ся нетерпеливо. Добре вибрав ся батько з обвинуваченями проти неї! Іще хвилю стерпіла се сїдство, аби заощадити єму прикрости ізза повснень. Коли однако барон почав ся що раз більше лютити, бачучи єї нїму і в визиваючій поставі, сказала вінни:

— А, мій батьку, лиши того пана, хай грає далї свою роль... Не знаєш его лїпше. Не приневоливай мене говорити, бо волю мовчати зі згоду на шану, яка належить ся батьковн.

— Е твоїм мужем, відповів старець, є батьком твоєї дитини.

Флавія випростовала ся тремтячи зі зворушеня;

— Нї, нї, він не є батьком моєї дитини... Нарештї скажу всьо. Сей чоловік не є нинїть моїм уводителем. Сей чоловік прямо спродав ся і згодив ся зовритн вину другого.

Барон звернув ся до Нантаса, котрий посинїв і подавав ся в зад:

— Розумієте батьку! кричала Флавія голосніще, запродав ся за марний гріш... Я его нїколи не любила, нїколи мене також не дїтинув анї вінцем палцїв... Я хотїла тобі, батьку, заощадити великого болю і купила его, аби тебе обрехав... Глянь на него, побачиш, чи говорю правду...

Нантас захистив очи руками.

— А сегодня, говорила далї молода женщина, хоче, аби я его любила, кинув передїмною і плакав. Без сумніву грає комедию. Прости мене, батьку, що я тебе обманювала, але скажи сам, чи я належу до того чоловіка. А тепер, батьку, коли всьо знаєш, забери мене зі собою. Кинув ся на мене напрасно перед хвилею, не останусь тут довше анї хвилини.

Барон випрямив ся. Мовчки подав донцї рамя. Обоє перейшли кімнату а Нантас анї рухнув ся, аби їх задержати. При виходї старець кинув тільки одно слово:

— Адїє, мій пане!

Двері замкнули ся. Нантас остав ся сам, пригноблений, поглядаючи боженїльними очима кругом себе по кімнатї. Коли нвійшов Григорий і поклав лист на столї, отворив его машинально і прочитав мовчки. Лист сей цїлий написаний рукою цїсаря, покликував его дуже сердечними словами до обнята мінїстерства фінансів.

Ледви чи зрозумів зміст листу. Зовсїм не тронуло его сповнене всїх его честилюбних забагів. В касах в сусїдних кімнатах збільшив ся бренїт золота. О тій порі дім Нантаса був в найбільшім руху. Тут полагоджувались справи цїлого сьвіта. А Нантас серед тої великаньскої працї, котра була его дїлом, на верху своєї потуги, вчепивши безмисно очи в цїсарсе письмо, видав з себе стон дитини, що був запереченєм цїлого его житя.

— Не є я щасливий... Не є я щасливий... Плакав, склонивши голову на бюрко і горячі сльози замазали письмо, що его іменувало мінїстром.

Належитість за Оголошеня за один раз:

Цїла сторона коштує 30 К. — Одна трета сторони через цїлу ширину 10 К. — Пів сторони 15 К. — Чверть сторони 7 К. 50 с. — Одна осьма сторони 3 К. 75 с — Одна шістьнаднята сторони 1 К. 88 с. — **Дрібні оголошеня** (в шпальтовій ширині стрічок) по 4 сотики за верш. — При кільканаразових уміщенях опускаєть ся на цїнї процент після скількости уміщеня.

Склад товарів Б. Бальтінестра молод.

Чернівцї, улиця Головна-Енценберґа ч. 3.

Склад ц. к. упривілейованої фабрики товарів з альпани і хіньского срібла В. Бахмана і Сп. у Відни.

Поручає на лїто наймоднїйші артикули в найбільшім виборі.

Парасолї	наймоднїйші шовкові фарбовані по линючі, пішовкові фарбовані і тонкі, гладки білі, Entout Cas чорні: для дївчат і дїтий з мережкою і доцеві для пань і панів.
КАПЕЛЮХИ солоняні і фільцові шапки.	**Самостійна продаж** з ц. к. надвірних фабрик J. Heinr. Ita у Відни, Josef Richter & Schur в Ґрацу Borsalino Gius & Fto, Giovanni Panizza і R. Cattaneo в Італії, як також з инших визнатнїйших фабрик тукраєних і заграничних. — Для дам шпортові анґлїйскі капелюхи: для панів і хлопців наймоднїйші солонкові і фільцові до виходу і на що день. Фільцові чорні і в инших фарбах, мягкі і тверді, на лїто легонькі (35 ґрамів) в ріжних цїнах. Шапки для пань, панів і дїтий.
Обув для дам панів і дїтий.	**Самостійна продаж** з найвизнатнїйшої фабрики черевиків Антона Чапека у Відни (Chevreaux Schuh-Fabrik), і з инших фабрик. Черевики з чорної, брунатної, жовтої, сивої шкіри як також з лакеру до шнурованя і на ґузички під черевики Laven tennis; сметому Др. Лаппа і ес. Кнайпа — Черевики до ґімнастики і т. п.
Ексквізита	в мужеских крамах найлїпшої анґлїйскої сорти, в білю ріжнородної сорти як: з зефіру, піки, батисту, шифону і. т. д. — Всякі прибори для наколїнників: Кафтанки до колеса, панчохи, сорочки сїтчові і. т. д. Рукавички Glacé, Chair, шовкові для пань, панів і дїтий. Дамски поясні, шнурівки ланцушки Lorgnon, ґудзики до манжетів, всяка біжутерия і товари з бронзу.
Всякі артикули до подорожи.	Ріжні куфри, валїзи. Пледи, на ремінї, футерали до парасолїв, кошики на харч, мошонки, коци, подушки пуделка на капелюхи і. т. д. (ріжна сорта).

Замовленя з провінциї виготовляють ся сейчас. (—)

Просьвіт промінями Рентґена.

Лїчене сухо-горячим повітрем

подаґри, ревматизму, люмбаґи (пострілу) Іскіаса, невральґії, болю в суставах, нарви і спухлизни.

Апарати сухо-горячого повітря (Системи д-ра **Райфелера**), що прикладають ся до слабих частий тїла, уможливлюють найвисші температури з всякими формальними методами, а через те й найкрасші успіхи в лїченю і навіть застарілих слабостий. Значно усмиряє біль. При лїченю є цїле тїло вільне окрім слабого місця, тому можуть його носити і ті, що терплять на серце, на нервоснї і ревматизм. Лїчене може відбути ся і в помешканю пацієнта.

Купелї в електричнім жаровім сьвітлї против слабостий, як зміна материї, подаґра ревматизм і против затовщеня.

Др. Г. ХАЄС, Чернівцї, улиця Почтова число 5а.

(10—50)

Г. ФАЛЄЄ

усувач нагнїток

Чернівцї, ул. Руска 8.

(—)

Друкарня тов. „Рускої Ради“

поручає отсї книжки:

Виданя тов. „Руска Бесїда“:

	К. с.
* * * „Пядоки“ клясичеськ книга	—·24
Ів. Синяк. „Образки з природи“	—·20
О. П. „Хлопцї сидїлники“	—·20
Омелян Попович „Розмова“	—·40
Корнилї Н. Устиянович „Три шкільні загадки“	—·40
В. Умінський-Ф. Кореневський „Як повстала земля і який буде єї конець.“	—·50
Проф. О. Ерзмічук „Іван Сучавський“	—·40
Ів. Вагилевський. „Провість“	—·20
Ф. Колесса. „Наша дума“	2·50
Гарасим. „Мадярі“	—·20
* * * „Верба“	—·20
* * * „Котлиї що заслуї“	—·20
О. П. Комінський. „В день святої волї“	—·20
Ю. О. Федькович. „Проскурня“	—·20
Омелян Попович. „Дастівка“ (старі річники.)	2·—

Найновійші Schulversäumnisse

получити можна

в друкарнї „Рускої Ради“, в Чернівцях

улиця Петровича ч. 4.

Перша буковинська

специяльна робітня обуви і ортопедичне заведенє

ІВАНА ДІКА

абсольвента майстерского курсу ц. к. технольоґічного ремесленного музея у Відни, і направляючого судового експерта

поручає

ВЕЛИКИЙ СКЛАД ОБУВИ

найновійшого крою для пань, панів і дїтий.

Замовленя виготовляють ся сейчас з заграничних шкір.

При замовленях з провінциї покладає, аби прислати з'ужитий черевик на міру.

Чернівцї

ул. Руска 11, а Філїя ул. Ратушева 17. (під „золотою Грушкою“).

7 (—)

Товариство взаїмного кредиту

„ДНІСТЕР“

Стоваришенє зареєстроване з обмеженою порукою

Львів, Ринок ч. 10 (дім „Просьвіти“.)

ПОЗИЧКИ удїляє своїм членам на $5^1/_2$ 2 і 1 2 додатку на кошта адміністрациї, за предложенєм документів виказуючих достаточну гіпотеку.

СПЛАТУ позичок розкладає догідно на рати до 10 лїт. Сума позичок інтабульованих і за порукою: 1,230.243 корон.

ЧЛЕНОМ може бути тілько обезпечений тревало в „Дністрі“ від огню.

УДІЛ членський виносить 50 кор. вписове 2. кор. число членів 2.39 з 2.501 удїлами на 125.050 кор.

ВКЛАДКИ щадничі приймає „Дністер“ і опроцентовує по 4 2 від ста. Сума вкладок на 1.256 книжочках 1,103.333 кор.

ЧИСТИЙ ЗИСК розділяє ся частию на дивіденду для членів, а частию на публичні добродїйні цїли: на церкви, бурси, захоронки, школи і т. д. На ті цїли роздано до тепер з Товариства кредитового 10.840 корон.

ІНФОРМАЦИЙ в справах позичок удїляє Дирекция і аґенти. (—)

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає Іван Захарко.
З друкарнї товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

Ч. 72. Чернівцї, середа дня 18. червня (1. липня) 1903 р. Рочник XIX.

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ що середи, пятницї і недїлї, з тижневим додатком „РУСКА РАДА“.

Редакция адміністр. і експедиция при улици Петровича ч. 2.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застережене. — Рекламациї неопечатані вільні від оплати почтової.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“ разом з „Рускою Радою“:

на цїлий рік	20 К. — с.
„ пів року	10 „ — „
„ чверть року	5 „ — „
„ місяць	1 „ 70 „

Поединоке число „Буковини“ 16 сотиків.

Передплата і належитість за інсерати платні в Чернівцях.

Вісти з цїлого сьвіта.

— *До ситуациї.* Парляментарна ситуация у Відни відразу змінила ся. Именно послїдними днями появив ся комунїкат польского кола, який ми в своїм часї подали з заявою против обструкциї і за зміною реґуляміну палати, а заразом з заповідию лучення з кождим сторонництвом, яке покладе собі ту саму мету. І того самого дня відбула ся злука чотирох нїмецких сторонництв лїниї в цїли утвореня парляментарної більшости і парляментарного правительства. Вже сама рівночасність тих обох подій дозволяла догадувати ся звязи між ними, а тепер множать ся познаки, що справдї була намірена злука Нїмцїв з Поляками в цїли ізольованя ческих обструкціонїстів. — З Відня доносять: Супротив поголосок, немов би католицке центрум не мало прилучити ся до союза нїмецких сторонників, поміщають часописи заяву посла Гаґенгофера, оголошену в „Grätzer Volksblatt“, що ті поголоски видумані і що о скілько посол знає, члени центрум дуже прихильні злуцї всїх нїмецких партий.

— *Державна рада.* Д-р Кербер заявив кільком послам, що в сїй хвили еще не може сказати, коли скличе державну раду. Коли би в угорскім соймі угода перейшла скоро і гладко, то і в Австриї треба буде скликати скоро парлямент.

— *Закінчене сесиї парляменту.* Сегорічна сесия парляменту, чи властиво частка сесиї, тревала довше як звичайно, бо півдевята місяця, а скінчила ся — скорше, ніж було намірено — компромітациєю правительства, обструкциєю ческих і консолїдациєю нїмецких послів. Компромітация правительства лежить в тім, що помимо неустанних заходів д-ра Кербера і помимо визначених соток мілїонів, в парляментї лад не привернений, буджет парляментарною дорогою не полагоджений, цїла довга сесия пійшла зовсїм безплодно, а дві єдині важнїйші справи, парляментом з великими трудами ухвалені с. є. справа войскова і контингент цукру, показали ся непотрібними або нездалими. Очивидно, що сї неудачі правительства мусять і ослаблити его позицию.

— *Вибори до делеґациї.* Перед сегорічним инбором делеґациї руский клюб старав ся довести до порозуміня всїх руских послів з Галичини, аби хоч в справі тих виборів поступали солїдарно, яко одна цїлість, яко репрезентация руска, супротив репрезентациї польскої, польского кола. На спільну нараду прибули з Русинів славяньского союза Барвіньский і Длужаньский (д-ра Гладишовского і о. Мандичевского не було тогди в Відни). П. Барвіньский заявив, що тут ходить властиво о допущене до делеґациї, куди тепер дістає ся лиш его ґрупа, також членів руского клюбу, отже питає, що в замін за те дістане від клюбу его ґрупа; єму відповіли, що руский клюб не дїлає в своїм партикулярнім, але в загальнім інтересї рускім і не може нїчого дати его ґрупі, особливо за те, що не єсть єї власностию, бо-ж мандат до делеґациї зависить не від неї, але від польского „кола“. П. Барвіньский стояв однако-ж при своїм жаданю і пропняв, що коло завсїгди згоджує ся на того, кого визначить его ґрупа. До порозуміня отже не прийшло. Конець був такий, що польске коло, зовсїм не питаючи ся ґрупи п. Барвіньского, набрало до делеґациї п. Длужаньского (хотя він не кандидував і готов був уступити п. Барвіньскому) 29 голосами, п. Барвіньский дістав 18 голосів а д-р Король 2 голоси. При виборі в палатї вже всї члени кола, розуміє ся, голосували на п. Длужаньского, котрий і зістав вибраний. Руский клюб, так само як в попередних роках, не брав участи в виборі делеґациї.

— *З угорского сойму.* На послїднім засїданю угорского сойму, скликанім на жадане опозициї, заявив п. Барабаш, що опозиция, хоч і погодила ся з баном, не відступає від своїх жадань, а тілько хвилево залишає борбу. — Президент ґраф Апонїй упімнув бесїдника, щоби не мішав корони до дискусиї. Підчас дальшої бесїди п. Барабаша відозвав ся з поміж католицкого сторонництва докір, що независимі при переговорах з баном не зажадали заспокоєня национальних домагань, а вдоволили ся лише завернєнем війскового закона. На те відповів бесїдник, що в разї, коли би опозиция до осени не здобула национальних уступок, то в осени не дасть ухвалити навіть дотеперішного контингенту рекрутів. Вкінци заявив, що то засїдане скликано властиво на те, щоби вислати до корони адресу з причини, що зміна кабінету доконує ся у Відни а не в Будапештї; однако при зміненім станї річий така адреса стала ся безпредметовою. — Потім президент мінїстрів Сель, виступаючи в обороні короля, упевняв, що монарх нї в чім не нарушив конституциї. Король може нараджувати ся, з ким хоче, але в угорских справах радить ся лише угорских кермничів державних. Участь президента австрийского кабінету в нарадах пояснює бесїдник тим, що ходило о войсковий закон, котрий мусить бути однаковий для Угорщини і для Австриї. Бесїдник остерігає перед викликуванем сумніву що-до конституцийного духа великодушного короля, бо се може бути нещастем. — Пос. Стефан Гиса принимає всю одвічальність за ті ради, які дав королеви. Неправда — каже, — щоби король радив ся чужих людий та щоби в чім-небудь нарушив конституцию підчас остатної зміни кабінету. Хибні також поголоски, мовто бесїдник діставши припоручене зложити новий кабінет, мав намір правити всупереч парляментови і конституциї. Найлїпшим доказом, що так не було, єсть факт, що він зрік ся своєї задачі, коли побачив, що не буде мати більшости за собою. — Пос. Польонїй у відповідь католицкому сторонництву сказав, що сторонництво независимих не зробило з баном жадної обовязуючої умови; покаже ся то зараз при полагоджуваню угоди. — Пос. Берзевіші (з правительственного сторонництва) зажадав замкненя дискусиї і відроченя сойму до часу, коли утворить ся новий кабінет. Внесене то принято по довшій дискусиї.

— *З Росиї.* Цар помилував 79 Фінляндцїв, що в р. 1902 взяті до войска, не ставили ся до служби, а тепер внесли просьбу, щоби їм

Осип Крілик.

Самоцьвіти.

Любови шукав я по кущах всїх
у кождих дверий просився я руки
почути бажав я любовної муки, —
а всюди я бачив глумливий лиш сміх.

І довго блукав я любови шукав
й домів все вертав ся сумний і зболїлий;
а промінь наближав тодї мені милий,
як тебе дївчино зустрів я і спізнав.

Львів 30/I. 1901.

Вже тїни дрімучі нічної темряви
із неба рожеві проміння збирали,
як ми у мовчанци обнимаючись стояли
і мріли... Любов се чи смерти поцїлунок...?

Пахучі облаки з города злїтали
зелїї стояли у повнім розцьвітї...
як довго стояли обнимаючись — хоч в сьвітї
вже виникові проміні у безвістї потухли.

Львів 9/II. 1901.

Прощай — нехай тобі у снї
з'являть ся цьвітні поля,
я ж в морі тім сумнім і цьвіт
пахучий, повний подаю тобі.
Хоч віт кріпкий по земї
подасть ся, щоб той цьвіт дала,
хоч много уклонів що зїв...
Прощай! *Прощай!* той цьвіт подам тобі.

Коломия 13/V. 1901.

Жевріє пекучий жар в моїм нутрі
гаряче прагнї жадання;
так тужно у тиші великій твоїй
шукаю спочинку — кохання.

Виозвають бурливі гомони всї
мов з ярмі вони западають,
як голову вложу на груди твої,
що тиху любов укривають.

Так милий спокій почуваю в душі,
що в серце пісня тиха лунає,
а жар той пекучий у моїм нутрі
на груди твоїй лиш стихає.

Рипужний 21/VIII. 1901.

Я сам не знаю, де береть ся сила,
що серце те не хоче відпочить —
що у душі моїй важнїйше Мила,
та все про Тебе хочеть ся — все снить.

Бо серце, що вже раз в раю скупалось
за своїм раєм рветь ся воно... дрижить,
любов до Тебе, що в душі закрилась
у пісни чарівній він-то-він шепчить.

Львів 5/X. 1901.

Блестять сїжні платки
на сїрих безлистних гилях...
я сиджу, тону у гадках
про час давний весни.

Про ночі вірю я літні
про солодкі сліз
про жар солодкий слів,
що в душу лили ся мені.

Як ранена пташі
мене до себе притягди
й дрижучі уста вилились
жаром до уст моїх...

Я тїшусь радїю і мру
і щез біла душа...
...а пісня все лунає
про щастя-осїнь, про весну.

Микулинцї 22/XII. 1901.

Так люблю дивитись, як минуть
цьвіточки у соняшнім жарі,
як листя скидають і кинуть
повільно у запашний парі.

Я люблю, як цьвітець-дївчина
на груди мої похилився,
як пізно вдрігнеть, як гине
та кінє устами вимкнесь.

Микулинцї 23/XII. 1901.

Не тихо сумних жалоба кохання
повільно мене обіймає —
лиш иноді пекучі розкоші бажання
що жаче той запах жасмину вбиває.

Я лиш пожадаю любови палкої,
що все почуття потрясає
й жаром розливає всї любощі свої
як сонце що в цьвітах проміння купає.

Станиславів 4/I. 1902.

Нинї лиш хочу упитись
Твоїм любощо палкою до дна;
нинї устами так впитись
хочу я в Твої уста... Ти моя...

Завтра, питаєш, що буде...?
кинуть тиха тїло моє на сьмітя,
слизу прогонять я кидують ся люди,
й будуть сміяти ся з мого житя!...

Станиславів 7/I. 1902.

В день громадного виїзду до Відня.

Вже сонце роздавсь — побід руша'
прощають сьвітом нас усї...
а Ти одна лиш не була,
руки не подала моєї.

Виспівала пісня й крик пронеся,
так стон вболїлої душі
розпуцою грудь колихав
і пісню свою слав тобі.

* * *

Рожеве зарево — уже сьвіта'
згасили зорі, мерцяв в дні
блакиту — зірка лиш одна
сьвітила ясно все мені.

Відень 16/I. 1902.

Що з того, що сонце проміннями грає
що з того, що горяч на цьвітах дрижить
та запашний деготь весни навіває
коли турботина по небі біжить.

Що з того, що знаю, де рай процьвітає
що з того, що тужу до того раю —
так щиро, коли сердешно того не знає
як тужно в раю тім за мною кому.

Відень 16/I. 1902.

позволено відбути службу. При тій нагоді дістав ґенерал-губернатор Фінляндиї повновласть позволити відбувати войскову службу тим, що в р. 1902 взагалі не ставили ся до войска. — „Новое Время“ доносить з Владивостоку, що міністер війни Куропаткин лишить ся ще кілька днів в Японії, де єго дуже гостинно принимають. Здає ся, що взаємини між Росиєю а Японом уложать ся дуже корисно. — „Berl. Tagbl.“ доносить з Петербурга, що міністер внутрішних справ Плеве в розмові о Жидах сказав: Коли провідники Жидів не постарають ся о се, щоби Жиди не брали участи в революцийній пропаґанді і в революцийних заговорах, то найлїпше для них буде, коли намовлять їх до еміґрациї з Росиї. Они повинні все уважати на се і до сего примірити своє поступоване.

— *Вибори в Німеччині.* Дня 26. с. м. відбували ся в Німеччині доповняючі вибори 184 послів до парляменту. Після вістий, які наспіли до суботи вечера, вислїд тих виборів так представляє ся: Вибрано 20 консерватистів, 12 з партиї державної, 8 антисемітів, 12 з центрум, 44 лїберальних народовців, 20 вільнодумних людовців, 6 з німецкої партиї народної, 9 з вільнодумного союза, 25 социялїстів, 3 Альзатців, 2 Поляків, 4 Вельфів, 8 з партиї селяньскої і 6 диких. З 6 округів не було ще відомостий про покінчене виборів.

— *Сербія.* В четвер перед полуднем король Петро зложив присягу на конституцию і всїм пануючим та начальникам держав нотифікував своє вступлене на престол. Президент міністрів Авакумович предложив королеви димісию цїлого кабінету, котру король приняв і поручив Авакумовичови утворене нового кабінету. Авакумович предложив задержане дотеперішного складу кабінету, на що король згодив ся.

Онодї відбула ся ревізия війск, в котрій взяли участь посли російский і австрийский. Комендант Білграду представив королеви 6 полк піхоти. На населеню дуже добре вражінє зробило се, що король їздить по місті в відкритій повозцї без ескорти, лише з ад'ютантом. Король Александер був все окружений так сильною сторожею, що нїхто навіть королївского екіпажа не міг добачити.

На вечірнім галевім представленю були також посли Росиї і Австриї. Они будуть також на нинїшнім дипльоматичнім принятю. Заступники инших держав або виїхали з Білграду, або, хоч лишили ся, в коронацийних торжествах, не брали участя.

До народу видав король проклямацию, в котрій запевняє, що яко леґальний король буде виконувати присягу зложену на конституцию. О всїх подіях минувшини хоче забути; суд о них нехай видасть історія. В заграничній полїтицї буде придержувати ся традиций сербскої держави і буде з всїми державами удержувати приязні зносини, специяльно з державами сусїдними. На кінци король висказує признане для армії.

Білградскі дневники доносять, що всї засуджені за полїтичні і прасові переступства одержать амнестию, а засуджені за звичайні злочини обниженя кари.

Російский міністер заграничних справ, ґр. Лямсдорф мав заявити, що російский посол в Сербії не буде від короля домагати ся рішучого покарани убійців сербскої пари королївскої. Звісний комунїкат „Правит. Вѣстника“ висказав лише бажане Росиї. Росия цїлком не намірає ставити короля в примусове положене. Коли покаже ся, що супротив якоїсь vis maior, король убійців не може покарати, то Росия не буде на него перти, аби в Сербії знов не викликати можливого заколоту.

— *Справа манджурска.* Анґлїйске правительство заявило в палаті послів, що, о скілько єму звісно, між Росиєю а Хінами не істнує нїяка угода в справі Манджуриї. Перед кількома днями анґлїйский посол одержав від хіньского правительства вість, що ведуть ся переговори в справі угоди, поручаючої Хінам дальше посїдане Манджуриї. Посла запевнено, що права инших держав будуть пошановані. — Америка і Япония відкидають предложене Хін о заключене торговельних договорів без рішучої угоди в справі манджурских постулятів. Хіни домагають ся відложеня манджурскої справи до иншого часу.

НОВИНКИ.

ВІД АДМІНІСТРАЦИЇ. Хто не вирівнає залеглу пренумерату, хоч би часть, на 1. линия с. р., тому безусловно застановимо дальшу висилку „Буковини“ а залеглости стягнемо в иньший спосіб.

Особисті вісти. В четвер вечір удав ся краєв. президент кн. Гогенльоге в супроводі радника двору Ульмана і інжинера Завера до Якобенів і Люізенталю, аби оглянути тамошні копальні і пізнати робітничі відносини. Передвчора вечір повернув назад до Чернівців. — Прибули тут посол Пігулак, др. Штравхер'і др. Луну.

Промоция. В авли тутешного університету промовано на доктора прав М. Бляхонфа. Яко промотор функціонував пр. др. Лепп.

З дирекциї дібр. Адміністрацийний радник др. Гомонка отримав довшу відпустку ради поратованя здоровя; єму призначено одповідний додаток курацийний. — Управитель Чех повернув зі своєї відпустки.

Уряд податковий на Буковині. В році 1900 припала податкова належитість екзекуцийна на одну голову населеня на Буковині 0·19 сот. Се є найбільше число, котре в загалї не трапляє ся в жаднім коронним краю Австриї, бо примірем в Тиролї дотична належитість виносить лише 0·02 сот. З того видко, з якою безглядностию функционує в нас податкова шруба.

З суду. На 30. б. м. була назначена розправа кацанника ст. уніф. Балїцкого, против ст. фільоф. Ярмоловича о обиду чести, якої послїдний мав допустити ся скинувши ст. ф. Бал. капелюх з голови на улици. Ярмолович зістав увільнений, а то ізза того, що „господа“ Балїцкий запізнив ся видимо нарочно, на розправу. — Цїсар надав судовому радникови др. Б. Барберови в Чернівцях принагідно перенесеня в стан суночинку титул суд. надрадника. — Висший краєвий суд у Львові перенїс канцелярийного офіцияла Б. Вайнбаха з Сторожинця до Радівців а судового асистента Вол. Карпіньского з Путилова до Сучави і іменував судовими канцелїстами вахмайстра жандармериї Зайбля в Сторожинцях і вахмайстра при драґонах Л. Кінуая в Путилові.

З російского консуляту. Управу російского консуляту обняв пан Дімітрович, — новопіменований консуль Долїва-Добровольский має тут прибути аж при кінци липня.

З румуньского консуляту. Румуньский консуль Коґальнїчан виїхав на довшу відпустку. Управу консуляту обняв секретар консуляту Галїн.

Цукроварня в Жучцї. Директором цукроварнї в Жучцї зістав Ф. Годльовский з Варшави, так як би відповідного директора не мож було найти в цїлій Австриї.

Аматорска вистава. Товариство українських студентів „Січ“ устроює у вівторок дня 7. н. ст. липня с. р. у великій салї „Народного Дому“ аматорску виставу. Відограна буде комедия Квітки-Основяненька в 5 діях п. заг. „Шельменко-наймит“. Початок о год. 8. вечер. Цїни місць враз із податком від карт: первородні місця по 2 кор. 64 сот.; другорядні по 1 кор. 76 сот.; треторядні по 1 кор. 36 сот. Партер по 88 сот. (для учеників і військових по 44 сот.) Білети скорше замовляти можна в „Руснй Касї“ ул. Петровича ч. 2.

З научного кружка тов. „Січ“. В четвер дня 2. н. ст. липня с. р. відбудеть ся в льокалю товариства відчит під заг. „Еволюция української молодїжи і революцийний рух на Українї“. Початок о год. 8. вечер.

Повінь в Вашківцях н. Ч. Дня 28. мая с. р. виступила вода з берегів Черемоша Глїбічка і Тепляний і залила всї улиці, ринок і дібралась до многих хат. Неможливе вийти на улицю. Поля в більшій части понищені.

Смерть від грому. З Брідок доносять, що дня 23. червня с. р. помер там від удару грому селянин Василь Сандук, Андреїв в 57 році житя. Грім вдарив в него при роботї в поли.

Відчит. В суботу дня 27. б. м. відбув ся в сали „Народного Дому“ відчит др. О. Маковея під заголовком: „Хотиньска війна з 1621-ого р. у славяньскій поезиї“. В коротких і приступних словах прелеґент представив причини війни хотиньскої, згадавши теплими словами козацького гетьмана Сагайдачного, котрий, хоч безперечно стратеґічними здібностями як не перевисшав то дорівнював Б. Хмельницкому, є дуже мало знаний в історії, хід самої війни (представивши подрібно роль головних дїячів тої війни Петра Сагайдочного, королевича Володислава, Кароля Ходкевича, Юрия Любомирского і султана

Як вже слухала всїх ти слів
як говорив я про житя й народ;
хоч кліч кривих й добирав, як кмів —
Ти мріла лиш й глядїла у город.

Як про любов заняв стан тобі,
обнявши стать виявнеч в твоїй устї —
ти палко так шептала все тоді:
„От що мій любий, що моє житя!“

Відень 25/I. 1902.

Коли до неї я сходив
страдний устя свої
І в очі любо споглядав...
дрожала і шептала вона
„боюсь, боюсь“.

Коли устя в одне злилися
І серця, страдні огнї,
мов цїлі струни пропали...
зомлїлий, я сказав тоді
„боюсь, боюсь...!?

Відень 25/I. 1902.

Самотність — друг один мій
один із многих по житю.
На його груди я вітаю
та сльози проливаю сумні.

І вже вріпна він стиснув
вболїну грудь... замер мій
і стон і сльози так сумні...
Ах! я не одинокий, ні!

Відень 6/II. 1902

Уже смерка! — хмари дивом
так сумно тужно; у грудях мій
спінилось кров, гадки у сумнім гомонї...
а ти у них вплинем ся, мов в сні.

На Твої груди голову схилю
і очі мержнуть... мов мертвий стаю —
а дивнім пісня болем все лунає,
сплїтає все в одно про смерть мою.

Відень 18/II. 1902.

Ах як хотїв тебе я бачити в сні,
що в рамках твоїх я спочиваю
та вже голову свою схилив
— а ти сплелась росяні груди мої.

Устами легко мурмиш мене
і свій горячий поцїлуй складаєш
і тихо шепчеш, наче пісня сплїтає
„люблю тебе — ах — ти житя моє“.

Тодї упасти хтїв до твоїх ніг
Твоєї вбрани лиш край малий обняти
та рвонув з душі мальбою так бажати,
щоб я сні чарівнім тім, я померти міг.

Відень 28/II. 1900.

Лиши твої руки в безмежні простори,
на запаснім хмарнім далекім злетів,
вночи над своїх чарах упасти...
забудем і тугу і жаль і все горе.

Чи пісня вже твоя на віки спочала
з той час, як ти мене в обіймах своїх —
а вітер сї звуки на крилах своїх
або в далеч бажану, що сонце пливла?

Як вже вітер, набувши всї жуки
і все, що так вже Тебе як земля...
У сяєвє сонце на хмарах злетів,
далеко в простори заломлюючи руки?

Відень 15/III. 1902.

Чого мене дрочиш
дївчино і уж мій морочиш
ти своїй любовю
що тільки чуття з нїм і мене
ти все потурбуєш...?!

Крилатії літи,
що мав вільнїйших під цїлїти
складав тобі в дарі
на нашім любовім вітарі
— тепер Ти не знаєш...?!

Чогож ти морочиш
мій ум і серденько дрочиш...
а пісні любови
що тільки чуття з нїм і мене
тепер потурбуєш...?!

Відень 11/III. 1902.

Під вранця розлетелось
по дрімаючих полях —
звона пробіїв розеслались
нарі п'ють в небесах.

Бадьорящий понад хмари
злїтить мене і дрожить...
Тихо всюди — людські твари
і все горе людське спить.

— — — — — — — —
А серед тої тишини
— — — — — — — —
Лиш я один, одна лиш Ти.

Мікулинцї 8/V. 1902.

Ой чим Ти дївчино мене зачарувала
чи цїлим пишаєш, чи чарів наслала —
що в моїм серденьку не мов пишно,
що в тій вітаю та будку любо?

Ой є в тебе чари, є чари гострі
бліскаєш лячко, та чорні брови
чорнані бріньки, вуздї, як шнурочок
ть повен ядочок, мов в лїті гурочок.

Мікулинцї 14/V. 1902.

Ти сонце рукою сильною квітчала
з червоно-вершні лежнї;
а білі лелїї Ти поцїлювала,
що зачуть у смертнім сонцї.

Колись, як у мене зрослися ся з тобою
Ти тужно цїлїй білій тулила —
тепер Ти витаєш мене у лежнїю...
вдрібнила, мов в запашні зрила.

Чи чуєш, як лїто життєм оживає,
як сили сливає всї свої
у мене чуття, що мене вирізує...
а звичаєм вже ся лежнї.

Мікулинцї 18/V. 1902.

турецкого Османа *II.*), а вкінци, в иному світлі з'образили сю війну славяньскі поети, Б. з Раґузи і два польскі поети Вацлав Потоцкий і Тиардовский. Всї вони представили сю війну як найневіднійше. Особливо Б. з Раґузи користуючись оповіданями турецкого збігця Іоренцкого і записками письмоводця кор. Володислава Стефана Пацы, ледви раз згадує властивого витязя тої війни Сагайдачного поміж безлічи „славутних" рицарів, а поніц небеса вихвалює королевича Володислава, що ні крихітку не причинив ся до побіди, бо через весь час війни лежав хворий на лихорадку і зовсїм не опускав свого шатра. Польскі поети під сильним враженем поем козацких за Хмельницкого, сповнили в нїм славу Кароля Ходкевича, не оцінюючи як слїд підмоги 40 тисяч козаків і хоробрости їхнього патажка та зовсїм не згадуючи про соромітну утечу шляхти польскої з табору. Сяме шляхтичів, що поутїкали (наверх 700) тодї з табору під Хотином находить ся ще тепер в бібліотеці Ягайлоньского університета в Кракові. При нїци замітив прелїґент, що не дивниця, що Конашевич Сагайдачний, котрий доконав справдї великих подвигів воєнних, як нїхто другий із його сучасників, так мало знайшов місця в історії всесьвітній а то ізза того, що не мав нїяких письмоводців, нїяких істориків, котрі добрали би йому на лад купецкий таку рекламу, як се примірем королевичови Володиславови і иншим польским сальєновим рицарям, що нераз соромітно утїкали з поля битви.

Головна каса краєва і головний уряд податковий у Львові видавали товариству „Дністер" помимо зроблених по русски виказів належитостий потвердження заплати уперто на польских друках і польским письмом а коли товариство подало з тої причини кілька зажалень до краєвої дирекциї скарбу, почало замість жаданих руских квітів діставати на німецких других німецкі потвердження. Видно що суть Поляки, і то інтелїґентні урядники, котрі з ненависти до руского язика і письма волїють уживати до Русинів німецкого письма, коли тілько, борони Боже, не руского. Свого часу відносилисьмо се в часописях, одних се не помогло, і треба було товариству „Дністер" відносити ся з жаждами до міністерства скарбу. Доперва німецке віденьске міністерство поручило краєвим урядам у Львові місто німецких виставляти русі квіти; при знаній жичливости в урядах до руского язика потреба було чекати більше як 2 лїта на полагоджене сеї справи помимо всяких приписів законних. На зажалене подане до міністерства в грудни 1900 р. дістало товариство з краєвої дирекциї скарбу у Львові зандомлене з 20. мая 1903 ч. 1846-през. що ц. к. головний уряд податковий у Львові одержав поручене видавати товариству на кожду заплату поквітовани **виключно в рускій мові**, і за чернець с. р. дістало товариство з ц. к. уряду податкового у Львові перший руский квіт. Головна каса краєва одержала таке поручене вже рішенем ц. к. краєвої дирекциї скарбу з 4. лютого 1901 ч. 76651. Незайже всї Русини жадають у **всїх урядах податкових тілько руских квітів**, аби рускі друки не спочивали в маґазинах а коли одержуть квіти польскі або німецкі, нехай не вуносять сего легноваженя мови, але зажаленями до міністерства скарбу доходить своїх прав. **Так само жадати треба в урядах податкових руских книжочок податкових і руских аркушів ґрунтових.** Нарід наш оплачує великі суми податків, при стягню тих податків находять удержане велике число урядників податкових і касових, екзекуторів, секвестрів, — і ті власне урядники найменьше шанують руске письмо і руский язик. Кредитовому товариству „Дністер" доводило ся на 6.000 зголошень о позички бачити всего 2 книжки недїлкові рускі і тілько 1 аркуш ґрунтовий руский, — всї прочі були польскі. Против сего повинні рішучо запротестувати всї рускі податники і хто тілько платить податок нехай жадає **руской книжки податкової і руских аркушів ґрунтових.** Сеяне, що не знають як вносити зажалення, нехай звертають ся до народних канцелярий а там виготовлять їм потрібне зажалене.

Бунт кадетів. Про провадї подїї на султаньскім дворі в Царгороді, про котрі була вже у нас оноді згадка, наспіли тепер ось які вісти. Одна з царгородских дїльниць Бешикташ межує з дїльницею Ільдіз-кіоск, начальником є Гасан-баша, вірний слуга султана. В середу вибрито між учениками кадетскої школи, т. зв. софтами, досить тайне товариство, за що мало ся арештувати кількох софтів. Гасан-баша вислав кількох поліцаїнтів, але кадети всї як один станули в обороні своїх товаришів. Тодї Гасан вирвавши шаблї пійшов до кадетскої школи. Кадети боронили ся, як могли, ланцами, бутами, ножами, але вкінци баґнети взяли верх. В борбі згинуло 18 кадетів, а 138 кадетів і вояків було ранених. Про сю подію знало в Царгородї дуже мало осіб, бо, як звісно, часописям не вільно було про неї писати.

Малий фейлєтон.

Е. Ґ. Лерхер.

Скринка з динамітом.

(Гумореска.)

Переклів із німецкого *Григорій Корбутяцкий.*

Поліцийний інспектор Вент відкладає з дуже зажурено міною часопис та закурившись починає проходжатись около здальшого стола, на котрім стояла ще ранїшна кава. Єго молода жіночка сидить біля столика від шитя і шиє маленьку сорочечку для дитинки. Від часу до часу спосилає вона на свого мужа і думає, що то за журба его гнїтить. Вони вібравшись перед роком жиють дуже щасливо, жиють у добрих відносинах у маленькім провінциональнім місцї, де поліция не має дуже богато клопотів. Єї муж авансував досить скоро і має дуже чемних підчинених. Отже чи може бути тут яка службова гризота?

Вона піднимає свою бідненьку головку і питає:

— Чи маєш ти яку гризоту, милий?

— Гризоти я не маю, але ті кляті анархісти додають мені клопоту.

— Анархісти? Прецїнь у нас в Німеччинї нема анархістів.

— Анархісти всюди знаходять ся! — відповів Вент. — Подумай лише на ті страшенні царевбійства і на торічний атентат бомбами в Барцельонї у театрі!

— О, то дуже сумні подїї, — відповіла пані Фридіна, — але чому має се тебе тепер непокоїти? Тут прецїнь нема анархістів!

— Се не моя вина! — В сухій відповіди лежало щось не звичайно таємничого. — В часописях стоять чим раз частїйше вістки про розкриванє анархістичних зборів; про ріжні поліцийні інспірациї за тайними товариствами та про арештованя всїлякої вищої золочи. Минулого тижня утїк із М... якийсь чоловік, котрого папері, кажуть, що він анархіста; констатують, що его слїди показують на те, що він утїк до нас, до Р. В тім моментї, коли я одержав сю вістку, зарядив я відповідні кроки, щоби поймати того пташка.

— Ну і що? Ти арештував вже его?

— Власне що нї. Але ти знаєш, що перед кількома днями розвязали я збори социялїстів, що мали дуже небезпечний характер. Впрочім та банда не чатує лише на коронованї голови. Що мінутки може читати, що там а там відкрили поліция динамітові засоби, колись то дістав навіть почтовий уряд в Парижі анонімно скринку, в котрій був динаміт. — Інспектор троха здержав ся із своєю бесїдою, бо хтось сильно клацав у дверї. Він сказав: „Прошу", і до кімнати вступив поліцай і сказав, що має незмаи важну вістку передати інспекторови. Він пішов до сусїдного покою, щоби переслухати поліцийнта, хочай що его урядничої пори не було.

Пані Фридіна думає ще хвильку про власне перервану тему, і нарізає тихеньки, що на сьвітї є ще так богато злих людий. Але єї гадки пересувають ся в иньші сфери, і на часок лежала вона на мягкій канапі, а єї головка спочивала на вишитій подушечцї.

Пізно попаздуню вернула вона в проходу. Служниця уповіла їм, що з почти прийшла якась скринка.

— Скринка? — спитала пані здивовано, — від котож то мали би ми ту скриньку дістати? Може щось муж для мене замовив?...

— До тя скринька?

Вона стоїть ще в сїнях, і є досить велика!" — відповідає дївчина, а молоденька пані йде до сїний, де лежала скринька. В тім моментї вернув і інспектор до дому. Єго жіночка кинула до него і показала на скриньку зі словами:

— Скажи, дорогий, чи в тій скринцї є щось для мене? — Із здивованем глянув на ню інспектор.

— Нїчого такого, о чім міг би я знати. Але-ж щож за скринька, що се може бути?

— Вона почтою прийшла.

— Добре, але від кого?

— Я не з нею, я також лише тепер невернула домів.

— Прецїнь то мусить стояти на пакунковій адресї, хто подав сю скриньку.

На его розказ уходить дївчина і приносить зі собою червону цидулочку.

— Сеж прецїнь не є пакунковий адрес, воник прецїнь жовтї! — каже пані.

— Так але, тепер, коли почтар доручував сей пакунок, то сей квіток відорвав від цїлком червоної адреси, — толкує далї дївчина.

Фредіна також додає, що вона вже десь чула, що в такім случаю, як жовта адреса згубить ся, червону дають, але інспектор ще нїчого про те не чув і щось дуже скривив своє обличе.

— Звідки приходить ся скринька? — і показеньку читає імя надавця: „М. Жан. Париж. Бульвар Італї."

— Із Парижа? М. Жан? Ге, се імя якесь вимислене! — крикнув інспектор із переляком. Пані і дївчина поглядають із здивованем на інспектора, а Фридіна каже: — Ох, та щож тут богато думати, отворимо скриньку і річ готова!

— Гов, не так дуже спішно! — командерує Вендт і задержує куховарку за руку.

— Борони Боже, не так скоро, бо могли би ся ми житєм заплатити нашу неосторожність.

І знову гадають обиди на него зі здивованем.

— Так! — говорить він далї із дуже поважною службовою міною: — Річ із сею скринькою є така, що се може бути для нас дуже небезпечним дїлом!

— Алеж що ти плетеш? — перервав єму застрашена жінка. — Чи може думаєш, що в сїй скринцї є щось небезпечного?

— Так, — відповідає їй муж, — можливо, що в сїй скринцї є навіть... навіть... динаміт!

— Динаміт! — Фридіна подалась пострашена в зад. Вона пригадала собі розмову із мужом про те розвязанє зборів; от може хто пімститись хоче?...

— Один поліцай виповідав мені, що при розвязуваню тих зборів, бачив якогось дуже небезпечного чоловіка, що мав чорні — бляскучі очи і темну шкіру і пропав потім без слїду... Хто може знати, чи не був то анархіст, що може тепер вже в Парижі і з мести посилає мені сю скриньку, бо доліда ся, що наша поліция дуже обережно обходить ся з людьми сего гатунку.

— Страшенно! — забідкалась пані інспекторова.

— Отже може остаточно той чоловік хоче пімститись над тобою, та тебе і цїлий наш дім в воздух пустити!

Інспектор лише мовчки кивнув головою і був тим більше занепокоєний, що его догад мусить таки правдивим бути.

Але его все таки сей случай тїшив бо, — от, — думав він собі, — я з цїлковитою осторожностию отворю, вийму динаміт, а завтра вже всї ґазети о тім розпишуть ся, на які то страшні небезпечностя виставлений такий поліцийний інспектор, що точно і енерґічно сповняє свою службу.

Я введу сю скриньку осторожно отворити! — сказав він голосно.

— Але я єї не буду отворяти! — відповіла слуга і утїкла до кухнї. Тепер вже й пані Фридіна вмішалась до сего дїла, що аж побіжала з переляку.

— Може би сю скриньку насамперед кинути в воду? Щоби ти біда не могла потім запалити ся?"

— Цїлком не потрібно. — Поліцийний інспектор має — здає ся знову велику відвагу.

— Анно, підіть на поліцию, і скажіть пану комісареви Даврови, що я его прошу, нехай потрудить ся до мене на часок а з собою нехай возьме двох поліцаїв! — Дївчина слухає. Коли стала виповідати на поліциї про ту скриньку, то вже колїна їй трясли ся зі страху і зворушеня, а на цїлій поліциї запанував великий переполох і напруженє. Комісар Давр хутко збирає ся в дорогу, бере з собою двох поліцаїв і розказує, що ще трох инших мають стояти на поготові.

Коли з'явились вони перед інспектором, розкладає він їм свою гадку про скриньку: інспектор скінчив, а всї мовчки оглядають злиту скриньку.

Вент і комісар ще про щось радять ся. Тепер вже певна річ, що посилка сеї скриньки є якась заговор, що походить із анархістичного гнїзда із Парижу. Опісля беруть ся обі поліциї дуже обережно до роботи. Вони навіть так удають, щоби немож того запримітити, що їх руки страшенно трясуть ся, а серце так бє — мов клепцем від ковалом.

Пані Фридіна сховалась, бо так муж волїв, за кухенні двері і крізь дїрочку приглядаєсь тій комедиї. Кождого удару клепцем, або будь якого лоскоту вистерігають ся при роботї, цїлком обережно і легенько запихають лозиско і підіймають накривку.

Анї сайця нїхто не говорить, кождий трясе ся перед небезпечною хвилею.

Аж от вже й накривку відкинули. Чотири мужескі голови хилять ся уважно до долини. Осторожно відсуває комісар кілька кусків паперу на бік, а під паперами узріли кілька простих — не дуже малих каменїв.

Цїкавість і напруженє зростають. Аж тепер вже мусить прийти небезпечна хвиля! Нараз добули ся до маленького пуделочка. От невже в сїм пудлику знаходить ся лонт до запаленя динаміту? Всї вагають ся. Але інспектор видає себе за дуже відважного чоловіка. Тихоньки і дуже осторожно підіймає накривочку від пуделочка і виймає маленьку цидулочку, що була на верху.

„Чи приходжу в пору?" стоїть там написано. Всї похитали головами, бо тих слів не могли порозуміти. Інспектор шукає далї і виймає якусь у бавовні завиту річ. І що там було? Хороший бузькинесь на плечах товстеньку дитинку! В тім моментї приходить Вентови на гадку, що він те письмо на карточцї дуже добре знає, і що цїлу сю несподївану комедию, вистроїв єму его приятель, що десь власне тепер пробуває в Парижі на студиях.

Підчас, коли інспектор оглядає зі всїх боків бузька, душать ся поліциї зі сьміху, а комісар стоїть усьміхаючись коло інспектора. Пані Фридіна, як побачила того бузька, почервоніла і зник сьмикнула за двері. Анна — куховарка сидїла в кухнї на стільци, затулила пахкими вуха, реміла як корова і від часу до часу прокалувала вірші з молитвенника.

НАУКА, ШТУКА, ЛІТЕРАТУРА.

„Наука і Розвага". Народна бібліотека. Дядько Дмитро. Оповіданє про те, куди ідуть мужицкі гроші. Черніцї, 1903. Видавництво української молодїжи.

„Комар" ч. 10. і 11. з дня 15. с. м. містить отсї більші статї: Одна до гроший. Посланіє къ всему Священству Дукланского, Бѣнкаго и Мушинского Деканата. З нашої — не нашої землї. Obrona Żółkwi. Інтелїґентна хрунїда. — Крім сих статий містить ся ще богато дрібних заміток гумористично-сатиричних, та кілька дуже вдатних ілюстраций.

„Поступ" ч. 24. з дня 26. с. м. містить: Мілїонерові ради, Олега Сатира. — Що таке поступ? Ів. Франка. — Сон-блиця, оповіданє, написав Сильвестер Яричовский. — Картини із сербскої історії, Яр. Вес-ого. — Лїчничі свойства дерев, „Р-а". — Становиско жінок в старинним Египтї. — Всячина.

Належитість за Оголошеня за один раз:

Цїла сторона коштує 30 К. — Одна третя сторони через цїлу ширину 10 К. — Пів сторони 15 К. — Чверть сторони 7 К. 50 с. — Одна осьма сторони 3 К. 75 с — Одна шістьнадцята сторони 1 К. 88 с. — **Дрібні оголошеня** (в шпальтовій ширині стрічки) по 4 сотики за верш. — При більшерозмірних уміщенях опускаєть ся на цїнї процент після скількости уміщеня.

Склад товарів Б. Бальтінестра молод.

Чернівцї, улиця Головна-Енценберґа ч. 3.

Склад ц. к. упривілейованої фабрики товарів з альпаки і хіньского срібла В. Бахмана і Сп. у Відни.

Поручає на лїто наймоднїйші артикули в найбільшім виборі.

Парасолї	наймоднїйші шовкові фарбовані по линючі, шіпшенкові фарбовані і темні, гладкі білі, Entout Cas чорні: для дївчат і дїтий з мережкою і дощові для пань і панів.
КАПЕЛЮХИ соломіні і фільцові **шапки.**	**Самостійна продаж** з ц. к. надвірних фабрик J. Heinr. Ita у Відни, Josef Richter & Schur в Ґрацу Borsalino Gius & Fto, Giovanni Panizza і R. Cattaneo в Італії, як також з иньших визначнїйших фабрик тутешних і заграничних. — Для дам шпортові анґлїйські капелюхи: для панів і хлопців наймоднїйші соломкові і фільцові до виходу і на що день. Фільцові чорні і в иньших фарбах, мягкі і тверді, на лїто легонькі (35 ґрамів) в ріжних цїнах. Шапки для пань, панів і дїтий.
Обув для дам панів і дїтий.	**Самостійна продаж** з найвизначнїйшої фабрики черевиків Антона Чапека у Відни (Chevreux Schuh-Fabrik), і з иньших фабрик. Черевики з червоної, брунатної, жовтої, сивої шкіри як також з лакеру до шнурованя і на ґузички під черевики Laven tennis; системи Др. Лаména і ко. Кнайпа — Черевики до ґімнастики і. т. д.
Екскізита	в мужеских правдах найлїпшої анґлїйскої сорти, в білю ріжнородної сорти як: з лєфіру, піки, батисту, шіфону і. т. д. — Всякі прибори для наколїнників: Кафтаники до колеса, панчохи, сорочки сїткові і. т. д. Рукавички Glacé, Chair, шовкові для пань, панів і дїтий. Дамски поясні, шнурівки ланцушки Lorgnon, ґудзики до манжетів, всяка біжутерия і товари з бронзу.
Всякі артикули до подорожи.	Ріжні куфри, валїзи. Пледи, на ремінцї, футерали до парасолїв, кошики на харч, мошонки, ноци, подушки пуделка на капелюхи і. т. д. (ріжна сорта).

Замовленя з провінциї виготовляють ся сейчас. (—)

Просьвіт промінями Рентґена.

Лїченє сухо-горячим повітрем

подаґри, ревматизму, люмбаги (пострілу) Ісхіаса, невральґії, болю в суставах, нерви і спухлизни.

Апарати сухо-горячого повітря (Системи д-ра **Райфлєра**), що прикладають ся до слабих частий тїла, уможливлюють найвисші температури з всякими формальними методами, а через то й найкрасші успіхи в лїченю і навіть застарілих слабостий. Значно усмирює біль. При лїченю є цїле тїло вільно окрім слабого місця, тому можуть його зносити і ті, що терплять на серце, на ноґрестні і астматики. Лїченє може відбути ся і в помешканю пацієнта.

Купелї в електричнім жаровім сьвітлї против слабостий, як зміна материї, подаґра ревматизм і против затовщеня.

Др. Г. ХАЄС, Чернівцї, улиця Почтова число 5а. (11—50)

Г. ФАЛЄЄ

усувач нагнїток

Чернівцї, ул. Руска 8.

(6—7)

В ПАПІРНИ „РУСКОЇ БЕСІДИ“ в Чернівцях (Петровича 2) суть на складї слїдуючі книжки:

Наша дума Ф. Колесси за 2 кор. 50 с.
Пісни Ос. Юр. Федьковича I., II. і IV. том по цїнї: 1·20, 0·80, 4·—, 3·60, 8·— і 12·60 к.

При більших закупнї опускає ся значний рабат. (0—0)

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях

отворена в недїлю і сьвято від 9 до 11 години рано.

Друкарня тов. „Рускої Ради“

поручає отсї книжки:

Виданя тов. „Руска Бесїда“:

К. с.
„Надєжда“ сонцїльска пісня . . . —·24
Ів. Синюк. „Образи з природи“ . . . —·20
О. П. „Хлопцї садівники“ . . . . —·40
Олекса Попович „Розмови“ . . . . —·40
Корнил Н. Устиянович „Три цїкаві загадки“ —·40
В. Умїньский-Ф. Королевський „Як повстала земля і який буде єї конець.“ . . . —·30
Проф. О. Ореміщук „Іван Сучанский“ . —·40
Ів. Бажаньский. „Провітъ“ . . . . —·20
Ф. Колесса. „Наша дума“ . . . . 2·50
Гарник. „Малярі“ . . . . . —·20
* * * „Верба“ . . . . . —·20
* * * „Котюгї на вакуциї“ . . . —·20
О. П. Конаньский. „В день святої волї“ —·20
Ю. О. Федьович. „Провокура“ . . —·20
Олекса Попович. „Ластівка“ (отарі речинки.) 2·—

Видання тов. Руск. „Школи“.
Барановский Мечислав „Педаґоґіка“ . 1.20
Ом. Попович. „Методика“ I часть . . —.60
„ „ „Як бідні збогатїли“ . . 1·—
„ „ „10 казок для дїточок“ . . —·20
„ „ „Збірка пісонів“ . . . 1·—
Ів. Синюк. „Образи з житя“ . . . —·20
Шевченковский Сергій. „Руска читанка“ для II. класи ґімн. . . . . 2·60

Др. Стеф. Сваль-Стоцкий. „Громади“ . —·20
„ „Порадник“ як закладати касу —·40
„ „Буковинськи Русь“ . . . 2.40
„ „Mitwirkungsvotum“ in der von k. k. Bukowinaer Landesschulrathe behufs Regelung der ruthenischen Schulerthographie“ . . . . —·40
Ю. О. Федьович. „Шесть миниятюрей“ . —·20
„ „ „Твори“ том I. . . —·40
Франко Іван. „Русько-українська лїтература“ —·20
Теодот Галіп. „Домашний пастир“ . . 1·—
Шухевич Сергей. „Верховинські згадки“ . 2.—
О. Шпитко. „Листи з пекла“ . . . —.30

Важне для Вп. відпродавців. (0—0)

Папірня тов. „Рускої Бесїди“ в Чернівцях,

ул. Петровича ч. 2

звертає отсим увагу Вп. Панів Торговельників, особливо по селах, аби гуртом закуповували не де инде але в нашій папірни

всякі прибори шкільні,

а іменно:

зошити, оловцї, пера, стирки, (радирки), чорнило, крейду, папір, губки, таблички, лїнії і проч.

Все те дістануть у нас по фабричній цїнї і зможуть на тім красший дохід мати. Всї ті артикули суть далеко лїпші як в иньших склепах.

Перша бужовницька

специяльна робітня обуви і ортопедичне заведенє

ІВАНА ДІКА

абсольвента майстерского курсу ц. к. технольоґічного ремесельного кури у Відни, і заприсяженого судового знатока

поручає

ВЕЛИКИЙ СКЛАД ОБУВИ

найновійшого краю для пань, панів і дїтий.

Замовленя виготовляють ся сейчас з заграничних шкір.

При замовленях з провінциї пожадане, аби прислати з'ужитий черевик на міру.

Чернівцї

ул. Руска II, а Філїя ул. Ратушева 17. (під „золотою Грушкою“). 7 (—)

Найновійші Schulversäumnisse

получити можна

в друкарнї „Рускої Ради“, в Чернівцях

улиця Петровича ч. 4.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає Іван Захарко.
З друкарнї товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

Ч. 73. Чернівцї, пятниця дня 20. червня (3. липня) 1903 р. Рочник XIX.

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ
що середи, пятницї і недїлї,
з тижневим додатком
„РУСКА РАДА“.
Редакция адміністр. і експедиция
при улици Петровича ч. 2.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациї неопечатані вільні від оплати почтової.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“
разом з „Рускою Радою“:
на цїлий рік . . . . . 20 К. — с.
„ пів року . . . . . 10 „ — „
„ чверть року . . . . 5 „ — „
„ місяць . . . . . 1 „ 70 „
Поединоке число „Буковини“ 16 сотиків.
Передплата і належитість за інсерати платні в Чернівцях.

Румунїзатор — руским послом!

Передучера відбув ся вибір посла до буковиньского сойму з першої куриї великої посїлости, де виборцями є Митрополит, консисторяи і настоятелї монастирів. Мандат був, як відомо опорожнений по смерти емеритованого консисторского радника Івана Цуркана, і не тільки наша ґазета але навіть рускі посли зажадали від найважнїйшого в сїм дїлї чинника, себто від Митрополита Репти, щоби послом вибрано Русина тим більше, що другий мандат із сеї куриї займає Волох Калїнескул, та що навіть такий загорілець-румунїзатор як Митрополит Морар признав був хоч теоретично, що другий посольский мандат із сеї куриї належить ся рускій більшости православної церкви на Буковинї. Митрополит Репта збув руских послів, як то він звикло нї сим — нї тим, балакаючи про все і про нїчо. Аж передучера дав Митрополит Репта ясну відповідь, вибравши разом із своїми послушниками послом консисторского радника Дениса Бежана, найзагорільшого румунїзатора і найзавзятїйшого ворога Русинів і всего, що руске; бо се признасть кождий, що всякий иньший вибір не мав би в собі тілько ворожого настрою супроти Русинів, як іменно вибір Бежана, чоловіка, що побіч Морара і Калїнескула відзначав ся завсїгди безграничним румунїзаторским шовінїзмом і безкрайним ворогівством супроти Русинів і всего, що руске.

Сим вибором показав Митрополит Репта недвозначно, чого Русинам від него сподївати ся. Сей вибір то наглядний знак, як Митрополит Репта розуміє рівноправність Русинів і Волохів, коли мандат, який по справедливости належить ся Русинам, повіряє як-раз скрайному ворогови руского народу. Навіть фраза про гідність кандидата, яку Митрополит має все на устах, тут нї-причім, бо чи може бути гідним заступником православної церкви той, що дише ненавистю супроти рускої більшости сеї церкви? Ми певні, що великий безсторонний чоловік, що розбере річ щиро і без гилкої софістериї, признасть нам правду, признасть, що сей вибір є просто обидою православних Русинів. Сей вибір показав, що Митрополит Репта не бажає мира і згоди в православній церкві, а дальшої борби, бо протеґує найбільших румунїзаторів а тим то й найгірших ворогів руского народу, якими є Бежан і Калїнескул, а сего факту не зміють нїякі крутаства. Православні Русини знають отже, чого від „обєктивного і справедливого“ владики їм сподївати ся і будуть також відповідно до того поступати.

З буковиньскої полїтики.

Волоскі і вірмено-польскі посли соймові мали 24. червня с. р. спільну нараду, на котрій мали умовити спільне поступованє в справах економічних, полїтичних і національних. Цїкаве, що на радї не було нїмецких союзників; здає ся, що деякі нїмецкі посли не хотять пристати на дальше до тогідної більшости із єї звістними цїлями, через що паньске товариство й відокремило ся і буде вести консервативно-дїдичівску полїтику, супроти котрої знайдуть ся демократично-поступові посли в опозициї. Справ, що викличуть суперечні интереси клясові, найде ся доста на слїдуючу сесию, що тим заповідає ся дуже цїкаво.

„Czernowitzer Tagblatt“ крутив ся, вертїв ся, аж на конець вилїз із тим, що Русинам і Волохам не треба ґімназий а — резісла; бо після его думки руских урядників і професорів не брак, лише шевцїв, кравцїв і т. п. Ну, хто так знає краєві обставини, хто не бачить, що Русинам не стає навіть сьвященників, а тим нема що сперечати ся. Сумно тільки, що такі ігноранти мають у нас слово.

„Царославная Буковина“ плаче гірко, що єї дїло „стояло прочнѣе, чѣм сегодня“, як ще не було на Буковинї д-ра Стоцкого, нї его нас нї читалень, а була тьма кромішна... А ще гірше стало для гаснителїв народної осьвіти, московских наймитів, від коли і посол Василько пізнав щиру працю народну наших послів і прилучив ся до неї. За то й нападає на него „Царославная“, обкидуючи его московскою грязею. В цїлій мазанинї „Царославної“, що займає кілька сторін ч. 16. і 17. с. м., не найдете нїякого иньшого арґументу проти пос. Василька, як той єдиний, що він поступає разом з пос. Стоцким і Шігуликом, отсе его вся провина. Московскі аґенти бажають борби межи Русинами, від котрої остерігають навіть Волохів. Отсей факт напевно отворить очи всїм, котрим вони не залїплені бумажками.

„Buk. Journal“ називає жаданє знесеня двірских обшарів і рогаток на повітових дорогах, рівномірного розкладу шкільних тягарів на громади і дїдичів, виборчої реформи і пр. постулятів піднесених на вічу рускої интелїґенциї — анархистично-социялїстичною аґітациєю і кличе: Polizei! проти д-ра Стоцкого. Віримо, що дїдичівскій клїцї страшно перед утратою старих привилеїв, які має ще на кошт мужицкий, але називати те, що нинї є законним устроєм майже у всїх прочих австрийских краях, анархистично-социялїстичною аґітациєю, се глупо і сьмішно.

Вісти з цїлого сьвіта.

— *До ситуациї.* Ческа „Politik“ доносить з Відня, що послїдне засїданє ради мінїстрів д-р Кербер відкликав. В суботу нараджував ся д-р Кербер з ґр. Куен-Гедерварієм в справі нарад угорского сойму над угодою. В конференциї взяв участь також ґр. Ґолуховский. Ґр. Куен-Гедерварій упирав ся при полагодженю угоди і митової тарифи в часї лїта, в наслїдок чого мусїв би бути скликаний і австрийский парлямент в лїтї. — Віче народної партиї нїмецкої з Морави відбуде ся в моравскім Берні в недїлю дня 5. липня. — Цїсар виїхав з Відня на ювілей міста Браннав, звідки мав просто поїхати до Ішлю на лїтний побут. Тимчасом в послїдній хвили Є. В. цїсар порішив повернути до Відня. Той поворот цїсаря

Осип Кріник.

Самоцьвіти.

Чарівний мій жаю, тобі я складаю
колиски пісеньку свою.
Вінчаном обираю з любістку розмаю
ту хвалю чарівну Твою.

Бо Мрію-дївчину, мою цьвітну калину
предню Ти на всеїй мені,
що пісню люту й про мій єдину
сьпіваю я отсї пісні!

Львів 25/V. 1902.

Нїма бури у тепїлій тихій ночи
не мчать громи серед хмар не лютить ся
а лиш тихо сльоза тисне з моїх очі,
що житя у грудї не потушить ся.

Нїма бури серед нїмого спокою,
моя дух смерти все пересуває ся...
хист зелений та цьвіт пишний рве з собою,
що спокій у мою душу не вертає ся.

Відень 28/V. 1902.

Ой не шуми тихий лише
та посеред ночі,
болить мене серце дуже
плачуть мої очі.

Плачуть очи сльозами
та землю зливають
летять думки за думками
до Тебе злїтають.

Ой до Тебе дївчинонько
мій гадки летять ся —
на тебою голубонько
з туги серце лопать ся.

Я без Тебе марне гину
свої лїта трачу;
бо без Тебе я дївчино
сонїчка не бачу.

Як нашумить в темнім лїсї
горе віддаю ся
то заплачу в ревнїй тузї
то замовчаю ся.

Розділ 20/V. 1902.

Щоб нїколи Ти не знала,
як я зверений лягаю
тужно руки простягаю
одинокий у ночи,
щоб нїколи Ти не знала,
як зорочусь, як зітхаю
тебе клячу-признаваю,
як терплю я плачучи!

Львів 15/VII. 1902.

Ти не моя, дївчино дорога —
бо з уст Твоїх хто иньший мід спивати,
дрімучу грудь хто иньший прагортати
буде, а лиш не я —
Ти не моя!

Ой Ти моя дївчино дорога
кровавий промінь в душу Ти післала
житя та болю пісню з грудь відлала,
що все сьпіваю я —
ах Ти моя!

Стрийськаніа 26/VII. 1902.

Як гляну, дївчино, на мене очима,
що ясно, мов сонце сїяють;
сонце в моїм серцї тугою заблиска'
мій учта замирають.

Бо очи твої, мов те сонїчко ясне
хочь мою грудь пронизають
душі не загріють, лиш серце нещасне
своїй промінь, мов лїд посаджають.

Мінхен 11/IX. 1902.

Далеко на гори покриті імлою
перенесе сонце у нас западає
— а легот студений росою спадає
на землю дрімучі запашні тугою.

Я мрію, і думки неспинно злїтають
у тихій вечерній западаючій ночі,
де тужно на мною глядять Твої очі —
далеко де сонця проміні зникають.

Мінхен 25/IX. 1902.

Ноктурн.

Місяць сріблом розливає ся
по мармуровій Твоїй твари,
як з уста Твої линяє ся
та спиняє любови чари.

Кручий волос, мов цьвіту маю
наші душі спокивали —
очи наші у відгаю
разом з місяцем сїяли.

Мінхен 30/IX 1902.

Тяжка нічка прижимає
мої сонячні поліки
серце з туги запливає,
хоче вирути кров на мене.

Ти далеко десь дївчино
легко в тихім сні літаєш,
що я тужу, що я гину,
Ти не чуєш, Ти не знаєш.

Відень 1/XI. 1902.

Ой хилить ся густі лоза
відділь вітер віє
з моїх очий течуть сльози
серце з жалю мліє.

Ой бо маю жаль тяжесний
маю жаль великий
та на тії воріженьки
на їх злі язики.

Ой бо вже нас обсудили
розрадли людя,
щоб ми з парі не ходили
бо весілля буде.

Ой хилить ся густі лоза
та не нахеть кину
з моїх очий течуть сльози
з жалю серце гине.

Львів 2/XII. 1902.

Ой піду я в чисте поле
де тривоги немає,
там посїю своє горе
вітер най мій жаль розвіє.

до Відня лучать з непевним внутрішним політичним положенем в Австриї.

— *Нове угорске міністерство.* Бувший хорватский бан гр. Куен-Гедерварі зложив вже нове міністерство, котре опосля представиво ся угорскому соймови. Тим способом закінчила ся там міністерска криза, але не можна того сказати про кризу політичну. Міністер-президент Куен задержує також теку міністерства внутрішних справ, а тимчасово буде полагоджувати також справи міністерства королївского двора. Міністерство скарбу обняв знов Люкач, ісповідань і просьвіти Власич, рільництва Дарані, судівництва Пльос, торговлї Ланг, гонведів генерал-майор Кольощварі, міністерство Хорватиї Томасич. Отже крім міністерства гонведів і міністерства Хорватиї ті самі, які засїдали міністерскі фотелї з Селем. Тим способом поодинокі ґрупи лїберального сторонництва, які ішли з собою на взаводи в боротьбі підчас міністерскої кризи, вийшли з порожними руками, а навіть при обсадї помнями особами не узглядняв ґр. Куен ані одного домагання лїбералів. То пораженє приняли угорскі лїберали доволї байдужно і угнули ся перед довершеною подією. За те Кошутівцї підняли голову і виступили з подібним оповіщенєм до угорского народу. Кошут величає ся, що вспів попадати войскове предложенє і заповідає, що лише тимчасове зміняє тактику, щоби полагодити економічні справи в соймі, а відтак дальше вести буде боротьбу, поки не осягне признаня національних прав в армії, так щоби мадярска мова і відзнаки угорскої держави одержали приналежне на основі законів місце, та щоби войскова служба була скорочена на два роки. — Нове міністерство витичило собі проґраму парляментарної працї, а від того буде зависиа також дальша робота в австрийскій радї державній. Передовсім стягне оно з дневної черги справозданє Селя про стан ех lex, щоби перервати дальшу розправу над сим предметом, а позаяк рівночасно приймає яко свої предложеня внесені міністерства Селя, отже передовсім розпічне ся розправа над буджетовою провізориєю, яка протягне ся три або чотири днї. Відтак має бути ухвалене предложенє войскове а також справа квоти буде ухвалена, взглядно принята до відомости. Наколи угорске міністерство буде осьвідомлене, що австрийска рада державна приймє ся за ухвалене митової тарифи, тодї й угорский сойм возьме ся за ухваленє і має єї полагодити в двох тиждних. Решта місяця липня має бути присьвячена иншим дрібним справам, а відтак відрочив би ся угорский сойм на серпень і зібрав би ся в вересни для ухвали буджету за 1903 і 1904 р. В осени мали би також бути ухвалені торговельні договори передовсім з Італїєю (котрій виповіджено) а також новий войсковий закон на 10 лїт.

Стане нічка вкінцеви
і небо дійдуть вирі,
там кинемо над собою
утоплю ся в своїм горі.

Най нїхто мене не бачить
як на долю нарікаю
най не бачить, як я плачу
як я в жалю оплакаю.

Ой бо каже мені мати
свою долю прокляняти
каже дївчину кидати
вишної шукати.

Так Тебе дївчино кажа
я вірам не покину —
серце нервати не сказа,
коли люблю до загину.

Львів 23/III. 1902.

На крилах пристрасть злетів в гору
устань в карієнних Твоїх;
злах з болю або кайдан з рук
лише не устанай в собі жити.

Чини що хоч — лише не будь сумна,
своїї сили не збавляй,
жалю мені не доказуй —
душею будь зі мною лише одна.

Ходи — в борбі кажній нас сильна будь
на крилах пристрасти злети —
серцевих нервий з лиць своїх здійми...
а ні — то ніж вгони у мою грудь.

Львів 8/V. 1903.

НОВИНКИ.

ВІД АДМІНІСТРАЦИЇ. Хто не вирівнає залеглу пренумерату, хоч по части, на 1. липня с. р., тому безусловно застановимо дальшу висилку „Буковини“ а залеглости стягнемо в иньший спосіб.

През. князь Гогенльоге виїхав був в понеділок до Галичини, звідки повернув вчера вечір поспішним поїздом.

Особисті вісти. Кр. маршалок Лунуа повернув з Відня. — Прибув тут до Чернівців др. Іван Гіртлер до Каєбори, ґенеральний прокуратор при найвисшім трибуналї в відвідини до своїх кревних. — П. Ю. Василько вернув з кунезеної подорожи до своєї посїлости в Бергометї. — Містоносадник др. Райс і директор Відман вернули тут з Відня, де брали участь в нїчу міст австрийских як представники міста Чернівців.

Іменованя. Проф. Володимир Кмицикевич в Перемишли і проф. Омелян Малаховский з Серетї іменовані професорами при II. ґімназиї в Чернівцях, др. Стефан Грудзїньский з Кромерижа для ґімн. в Серетї, Ник. Слюсарчук для реальної школи в Чернівцях, др. А. Делл і др. М. Бахман при ґімн. в Радівцях, Василь Бордуґос в Сучаві, а о. Осип Лучко катихитом в Серетї.

Промоция. Концепіст дирекциї скарбової др. прав Гелїос Кобилянський передвчера вістав промований на доктора фільозофії. Як промотор функцував пр. др. Калужняцкий.

Інсп. Омелян Попович розпочав 1. с. м. одномісячну відпустку задля поратованя здоровля.

Линьевий аванс при зелїзници державній в области управи руху в Чернівцях. В статусї III званесували до клясе VIII. Т. Штєрн, а до клясе IX. Кароль Гольдфарб, обо в Чернівцях. В статусї IV. званесували до клясе VI. Р. Штайнґрабер в Чернівцях; до клясе VII. Загэрид Буш в Чернівцях; до клясе VIII. А. Кінсбруннер в Гатбоцї, Дмитро Влад в Чернівцях, С. Новак в Іцканах, до клясе IX. Модест Левицький в Гадівфальві, Юрій Кідь в Іцканах, С. Шолїсний в Мілешівцях, Г. Ґроісль в Іурагумори, С. Вінтер в Черепівцях і Маєр. Єнґлер в Вижници.

Устний іспит зрілости при гр.-ор. реальній школї зачав ся передвчера під проводом директора мужеского і женьского семинаря учительского, Михайла Кушнірюка.

Роздача сьвідоцтв. Вчера відбула ся роздача сьвідоцтв при I. державній ґімназиї.

Маневри. 41. полк піхотинців удає ся дня 14. серпня звідси на корпусові маневри до Бережан і вертає назад дня 5. вересня б. р., 22. полк оборони правової дня 23. б. м. на корпусові маневри в Тернополи.

Службу телеґрафічну заведено при почтовім урядї в Дорошівцях, пов. кіцманецкого, з днем 1. липня б. р.

Нова складниця почтова. В Погорилівцях (повіту Кіцманецкого) вийде в житє з сегодняшним днем складниця почтова. Получене єї з найблизшим урядом податкови в Вікні буде удержуване через щоденного післанця. Службу на тій стациї повірено учителови народньому в Погорилівцях п. І. Омельскому.

Надане концесиї на аптики. Правительство надало в другій інстанциї нові концесиї на аптики: маґістрам фармациї Артурови Руиновови для Ізлїшентім і Едварови Ключникови для Радівців.

До Чернівцїв прибув дорогий гість з України п. Микола Левитський, звісний орґанїзатор артелїв і відвідав в середу дня 1. липня академічне Товариство „Січ“. Дорогий гість прибув о год. 6. вечер, в льокаль Товариства, де на його повитанє зібрали ся Січовики в дуже великім числї. На вступі привитав гостя голова „Січи“ тов. Микола Левицький коротною і теплою промовою, в якій висказав в імени своїх товаришів радість, що громада української академічної молодежи в Чернівцях вже по раз другий має щастє витати в своїм гуртї п. Миколу Левитського. Від часу як Високоповажаний гість в послїдний раз був в Чернівцях, багато води в Пруті упливло і відносини між академічною молодїжию змінили ся і то від кождим згадом на лїпше. Дальше зазначив бесїдник, що чернівецка молодїж з великим співчутєм слїдила за крізою, яку сеї зими перейшов достойний гість і висказав радість по тій причині, що добрі люди не дали згинути великому труженикови для меньчого брата. Відтак представив тов. голова дорогого гостя всїм товаришам. П. Микола Левитський відповів на привіт голови „Січи“ довшою промовою, в якій між иньшими відніс, що девізою всякої народної роботи повинно бути: стреміти до ідеалу, але при тім нїколи не видати реального ґрунту. Відтак тов. В. Сімович в своїй промові познакомив гостя близше із подїями між чернівецкою молодїжию від часу послїдного побуту п. М. Левитського в Чернівцях, з'вершив заслуги орґанїзатора артелїв і відніс оклик: „артельщик Микола Левитський най жиє“, який Січовики з одушевленєм повторили. Серед щирої розмови і сьпівів пробув достойний гість в „Січи“ до год. 8 вечер. — В четвер вечер відбув ся у великій салї „Нар. Дому“ вечерок в честь п. Миколи Левитського, уладжений чернівецкою рускою громадою, про який більше напишемо в слїдуючім числї.

З'їзд українських студентів у Львові. Дня 13. і 14. липня 1903 відбуде ся з'їзд української молодїжи висших шкіл австрийских з отсим порядком дневним: 1. Справа університетска. 2. Справа т. зв. сецесийного фонду. 3. Заложенє української жіночої ґімназиї. 4. Справи орґанїзацийні. Просять ся усїх товаришів безусловно явити ся на нїчу. — За комітет: *Павло Чайківский* студ. фільозофії. *Володимир Домбровский* студ. фільозофії.

Аматорска вистава. Пригадуємо, що кружок тов. „Січ“ відограє у вівторок дня 7. н. ст. липня с. р. у великій салї „Народного Дому“ аматорску виставу. Відограна буде комедия Квітки-Основяненька в 5 днях п. заг. „Шельменко-наймит“. Початок о год. 8. вечер. Цїни місць, враз із податком від карт: первородні крісла по 2 кор. 64 сот.; другорядні по 1 кор. 76 сот.; треторядні по 1 кор. 36 сот. Партер по 88 сот. (для учеників і військових по 44 сот.) Білети скорше замовляти можна в „Руській Касї“ ул. Петровича ч. 2. — Драматичний кружок тов. „Січ“ докладає всяких стараень, щоби вистава всїх вдоволила.

Збори читальнї в Кичері відбудуть ся сеї недїлї о 2. год. з полудня а при нїчи дасть шкільна молодїж в честь незабутного кобзаря Шевченка концерт. Дохід призначений на памятник нашої незаб. цїсаревої Елисавети і для погорільців Хрещатина. Хто бажає концерт будучих патріотичних побачити, зволити ласкаво прибути. *Іван Іванов* управ. концерту.

Рух людности в маю 1903. В маю б. р. було в Чернівцях 155 случаїв смерти, що в стосунку до загального числа мешканців міста (70.352) виносить 22·1 pro mille. На поодинокі части міста розділяє ся число померших як слїдує. В середмістю 100 случаїв смерти, на передмістях: Рош 23, Кльокучка 11, Калїчанка 12, Горєча 5, Манастерска 4. — Після пола: 86 померших пола мужеского, 69 пола женьского. — Після віроісповіданя: греко-кат. 21, римо-кат. 41, греко-ор. 46, евангелїстів 12, старозавітного в. 35. — Вік померших: дїтий до 14 року 69, від 14 до 20 року 8, від 20—60 року 45, від 60—90 року 33. — Вродило ся дїтий живих пола мужеского: 9, пола женьского 4.

Тиф плямистий вибух в Вижници (кого Вижниці), улюбленій місцевости лїтнього побуту багатьох жилїв нашого міста.

Ческа Прага занята тепер приготовленями до торжества положеня угольного камена під памятник Івана Гуса на великім Старомістскім Ринку. Се торжество, устроюване під протекторатом ради міста Праги, тревати буде три днї, від 4. до 6. липня с. р. Сам акт положеня угольного каміня відбудесь 5. липня (в недїлю) о 11. годині перед полуднем.

Вибори до німецкого парляменту вже повічили ся і їх вислїд оказ: консерватистів вибрано 52; Reichspartei 19; антісемітів 9; центрум 99; народних лїбералів 52; лїберальної народної партиї 21; лїберального союза 10; нїм. народної партиї 6; социяльних демократів 81 (передтим було 58); господарского союза 2; баварского господ. союза 5; Поляків 17 (було 14), Вельсів 5; альзатців 9; инших 10. — Страти представляють ся ось так: консерватисти нїчо не утратили; Reichspartei утратила один мандат, антісеміти 3 м.; центрум 7 м.; национальні лїберали 1 м.; лїб. нар. партия 7 м.; лїберальний союз 5; нїм. народна партия 1 м.; господ. союз 4 м.; альзатці 1 м.; баварский союз нїчо. Зискали: социяльні демократи 23 мандати, Поляки 3, Вельси 3, инші 2.

На „Народний Дім“ жертвували Вп. П.: Василь Гнїка 6 кор. 64 сот. (призбирані на книжочку до збираня), суд повітовий Чернівцї до акту U IV. 1901/2 на підставі угоди спорчих сторін 100 кор.

Членські вкладки вложили Вп. п.: Н. Н. 100 кор., др. Мирон Кордуба, Володислав Кунезка і Емануїл Ярошинський по 4 кор., Н. Григорович, Денис Цуркановнч, Суханов по 5 кор., Іван Радомский 40 кор., Кость Павлель, Омелян Струц, Юрій Коцачук, о. Балошескул по 10 кор., Іван Тірон 30 кор., Василь Гнїка 600 кор., Мирон Зотин 6 кор., Інальт Омельский 2 кор.

На бурсу зложили Вп. п.: Н. Н. 300 кор., о. Петро Гіль 200 кор., др. Клим, Єр. Пігулак, др. Смаль-Стоцкий по 2 кор., Шпойнаровский 1 кор., Андрій Розбіцкий 4 кор. — Щедрим жертводавцям сердечна подяка. — За видїл: *Михайло Іванко.*

Малий фейлетон.

ДЕЗЕРТИР.

(З нїмецкого — Роберта Міхеля).

Осїню, коли рекрутам пора до війска, зі всїх сїл Герцоґовини тягнуть до Мостару громади новобранців, супроводжені рідною та приятелями.

Тамтого року село Цітхюн давало кількох рекрутів. Дня 4. жнитня рано зібрали ся всї на дорозї біля воротами і рушили в дорогу. Товаришило їм богато людий, бо днина була гарна та й до Мостару не дуже було далеко.

На переді йшли молоді хлопці і дївчата. Говорили мало, зато шугували, сьміяли ся і сьпівали; монотонні пісні, що зовсїм не надавали ся до ходу і нїчили ся жалісним, довгим тоном, на свільно позволяв віддих. Старші ступали по заду і слухали пісень. По заду йшов також молодий Мільо Попович; мати вела єго за руку. Обоє попращали ся ще дома і тепер не говорили зовсїм,

хиба що мати сказала до него, аби позволили їй нести кубелок кусник дорога.

Попович волів би вносїм не йти з товаришами. Инші рекрути знали вже тілько з війска; старші брати та приятелї, відпущені з цїсарової служби, багато їм оповідали. Лиш Попович не знав нїчого; хата его родичів стояла далеко за селом і він не ходив школи до вершки. А до дївчат не приступав би за нї що в сьвітї; як загонорив що до котрої, то поводила ся як з рівним, і вожда сміяла ся з него, що він сам виглядає як дївчина.

Так йшов громадка, по розлучаючись, через цїлий Мостар аж до полудневих вигонів. Ся площа до муштри, подобала на велику сїльску толоку. Були там вже громади з найдальших сторін, з Заванцу, Конїця, Фочі, Гацка, Бїлєка, Требінї; а що ріжнили ся строєм, то вожда громадка займала окреме місце.

Презентоване йшло дуже поволи. Підофіцири вилобували з кубла народу тих, на котрих припадала черга, і приводили їх на місце, де капітан з помічником доповнюючої команди прочитував з окрема рекрутів і сейчас приділював до компаний.

Старі вояки уміли ся поміж гуртами рекрутів і глядїли знакомих, коли з ними не вийшли молодші брати з родичами. Перекупні вештали ся з овочами, инші наситувались з кухтуванними хлїбом, сиром, печеною бараниною, чорною кавою або ріжною східною прохолодою.

Кількох старих вояків зійшло ся разом і почали танцювати. Сьпівали до того, і без зазиву виходили молоді дївчата та мішали ся серед гулючої метушнї. Також підходили инші хлопці. Гурт більшав і розширював кружок видців, що гнїтили ся довкола сьпіваючих молодих гуляк.

Кождий відчував значіне дня. Се не лежало у вдачи тих простих людий, але настроєні сьвяточно метушнею, гульбою та сьпіном, уміли собі то значіне тим лекше.

З Поповичем було инакше. Вже по дорозї він не мішав ся до сьпіну і оставав рівнодушним. Тепер сидїв також осторонь з матїрю і дожидав, аж прийде на него черга. Коли другі намагались всякими способами підхмелити ся, Попович находив ся мимохіть у сильнім похмілю, від тої величи, яка била в очи, коли оглядав військові мундури.

Попович сидїв за підофіцирами поглядом залюбленим дївчат. З роду нїчо не припало єму так до вподоби, як сей гарний мундур, і не було нїчо в ньому, що він міг би коли небудь вже бачити. Справдї єго мали підофіцири такий як він, але єго пилили і обдїв від дощу та сонця, а їх був гладонький, з чорним шовковим бутасом і блищав червоною вовнїю. Чорно-блискучі чоботи подобали ся єму також і золоті гузики, а найбільше припав єму до вподоби пухкий мундур, що приставав тїсно до тїла, ніби чоловік з ним уродив ся. Руки, котрі по думці Поповича були сотворені лиш до тяжкої працї, тепер одїті в білу шкіряку становили для него своєю красою чудну загадку. Подумавши, що і він сам небавом буде носити такий мундур, аж тремтїв з горячки. Мати питала єго журливо: „Бойш ся, Міхо?“

Цїлком прийшов на чергу між послїдними гуртами. Коли прочитано Поповича, він витягнув свою руку з материньскої і по оглядаючись, пішов за підофіциром. Єго приділено до 15-ої компанії в Мостарі.

Підофіцир уставив рекрутів в один ряд і повів їх до бараку. Тут оглянув їх капітан, спитав кождого про імя і велїв розділити по комнатах.

Мати Поповича потягав разом з другими під бараки. Відтак дожидала, чи не вийде Міхо. Коли пізнала, що не вийде ся, розстелила під муром бараку свою загортку і положила ся спати.

Фельдфебель дожидав рекрутів нетерпеливо; хотїв їх що того самого дня бодай так спорядити, щоби вже рано мож було розпочати муштру. В кутї слабо осьвітленої комнати лежали готові на куні старі мундури, чоботи і шоли. Старші вояки з компанії помагали рекрутам пробувати та надївати новий стрій. Як котрий вже уперся ситуйбентежений спускав руки і оглядував собі з дивною усьміхною.

Попович не потребував ер бити свого мундуру з подофіцирского зірбки пізнати, який він гидкий. Єго чоботи були полатані і незугарні, кількох штани висили на ногах як мішок, а гузики на вношеній широкій блюзї вирядились зелеными рожами. Слабе сьвітло нафтової лямпи лиш додавало тому всьому гидкости.

Старші вояки посадили ще рекрутам, як розстелювати напрядки та верета, а вітки покладись спати. Як вже всї рекрути лежали в ліжках, пішов кутефірер за занавісу своєї спальнї і по хвили прозвав старшому вояковн згасити сьвітло.

Пізнїйше прийшов оглядати з ліхтарнею капраль від дня. Він приступав до кождого ліжка і як котрий рекрут перед сном зі страху накрив ся з головою, тому стягав накривало з лиця, а як котрий в буйнім снї скинув із себе напрядки, того прикривав назад. Так велїв полковий лїкар. Вже як він увійшов, Попович швидко обтер лице кінчиком верета, а як наближив ся до єго ліжка, Попович уложив очи спокійно, немов в глубокім снї.

Попович був такий сумний, що не міг спати. Хотяй тепер не бачив анї гарного підофіцирского мундуру, анї свого поганого, єго сум простав напотемки; а як подумав, що завтра буде мусїв знову надїти той мундур, збирав єго плач. Боячись, щоби єго не почули, затиснув губи і проливав сїрі сльози.

Згодом Попович перестав плакати, але спати не міг. Лежав з отвореними, вогнями очима, не думаючи про нїщо. На пасовиску лежав він часто годинами і глядїв без думки на сїрі камені або в небо, аж поки заходяче сонце або блеск місяця не звелїли єму вставати, або не відпочали до всїх єго члени і зривав ся радістно; ся нїч з безконечними годинами, по плачу та смутку вчинила єго безсильним і ослабила до краю. А коли рано почав рисувати ся на стїнї вікна і єму нагадало ся, що треба надївати гидкий мундур, він впився як той, що виймає важкий удар ніж і схопив ся, надїв своє старе плаття, обвинув ся в свою загортку і втїк.

На розї бараку Попович оглянув ся ще раз і відтак почав бічи; прямував крізь площу військової муштри аж до стїн Підвележеської гори. Тут біг що трохи аж до купи каміня, за котрою положив ся, розстелив загортку і заснув.

Мати Поповича ждала рано перед бараком, чи не побачить ще хоч раз свого сина. Чула крик підофіцирів з середині, часом вийшов репрут по воду або вичистити чоботи, але Попович не виходив. Вояки вийшли всї парами на двір і уставили ся в двох довгих рядах перед бараком. Мати Поповича мала коротний зір і не могла пізнати, котрий то її син; підійти близше не сьміла. В мундурі виглядались їй всї однакові і она усьміхалась до вождого, бо кождий міг бути її сином. Коли старшина повів відділ на площу муштри, глядїла що добру хвилю за ними. Відтак сумна потягла до дому.

Капітан сьпівав ся. Він перегладав при сїданю нову часопись і головка якоїсь мадонни так єму подобала ся, що забув про рапорт. І тепер вкоротив собі дорогу напри вершину, куди звичайно не дуже любив ходити, бо мусїв схиляти ся під галузями фіґових дерев. Назустріч вийшов фельдфебель:

— Пане капітан, сповіщаю смирно, що один рекрут здезертирував!

— Котрий?

— Попович!

— Попович... Попович?.. котрий то?..

— Той з Цїтлюка... з дївочим лицем.

— Ааа... той з лицем мадонни — ну, може не знайде ся.

Коли Попович прокинув ся, гадав, що він на пасовиску. Але камінє довкола було єму чуже. Він підвів ся. В долї на площи муштрувались рекрути. Попоничеви стало ясно, як він сюди дістав ся, але він не розумів з того всього нїчого; лиш те знав він, що як вернесь до них назад, єго жде строга кара.

Оперши ся, лїктем на камени, приглядав ся воякам. Особливо один відділ старих вояків подобав ся єму: проста постава, напрямлений хід і рішні обороти. Мундури витягали ладна всї однаково і здавались красними. Він почував жалувати.

Коли згодом відділи направились до бараків, єго обрала охота бічи за ними. Але голод привів єго до иншої постанови. Він розпинав воякову куртку та сорочку і розвязав шкіряну мошонку, котру носив на ремінчику через праве рамя під лївою пахою. Добув з неї кілька крейцарів, завязав їх у вузлик своєї хустини, а мошонку сховав на давне місце. За добутий гріш хотїв в найблизшім домі, біля дороги до Опіни, купити собі дещо перекусити та випити.

То була корчма. Хазяїн спитав Поповича, куди він змагає, а Попович відповів, що сам не знає куди, глядає роботи. Тодї радив єму хазяїн, щоби зглядав кілька днів, аж розпічнуть ся земельні роботи при Підвележских кріпостних окопах.

Попович лишив ся там через ніч. Рано взяв кусник хлїба та сира і пішов опять приглядати ся муштрі.

Коли відділи на полудневий відпочинок удали ся домів, він пробував соб, просто стояти та швидко повертатись а відтак зійшов долів і в кутї площі спробував ходити випрямленими ногами і наслїдував инші вправи, які бачив у старших вояків. Дещо повелось, але се не подобало ся єму, бо не мав на собі мундуру.

Єго жаль простив, а рішучасно кріпшав у него страх перед карою, так що вечером він загостив опять до корчми.

На другий день відважив ся зійти аж на площу муштри; чейже нїхто не пізнає єго, закутаного в загортку. Хотїв почути вкрадко також оклики команди, після котрої муштрувались старші вояки, і він підійшов так близько до відділу, що командуючий офіцир прогнав єго.

Перед полуднем мусїли відділи забрати ся вчаснїйше, бо почав падати дощ. Попович лишив ся сумний; прикучив на камени край площі і ждав...

Небо мабуть втомило ся красою у своїй блакитній висотї і спустило ся низько на вершки гір та стало сїре як земля і гора Підвележ. Між Поповича а бараки всунули ся сині, мрачні заслони.

Попович ждав годинами, чи не найдуть ще раз відділи; пусті хвилї втомили єго опять до краю і вчинили таким безсильним, що він мало що не пішов до бараків признати ся.

Під вечір дощ устав, лиш мрака стала густїйша, аж Попович майже нїчого не бачив. Дрібненькі капелї мрави клали ся густо на єго загортку та на землю біля него. Пізнїйше мрака прорідшала і капелї стали блищати ся. Тодї він почув від бараків оклики команди. Поповичеви завсїпало в очах і нараз близко сонце. Зі всїх бараків рушили відділи.

Він держав ся близько старих вояків. Муштра на вогкій земли не удавала ся і офіцир сердив ся. Коли побачив Поповича, визьвірив ся до него: „Ти знов тут! Гибай, инакше мусиш з другими муштрувати ся!“ Попович почервонїв як бурак, але не рушив ся з місця. Офіцир приступив до него: „Що, ти не забираєш ся? Отже ти хочеш муштри?“ Очивидно Попович згодив би ся на муштру радо, але не сьміє сего сказати і тремтїв лише губами. Офіцира спустив гнїв, муштра на хевкій земли була б і так не пощастила ся і єму забажало ся шутикувати.

— Кутефірер, дайте єму свій карабін, нехай вправляє ся!

Кутефірер повісив Поповичеви через рамя карабін і усьміхнув ся: „Як ти хочеш муштрувати ся, таж ти виглядаєш як дївчина!“

Від рекрутских відділів поприбігали підофіцири і сьміяли ся з комічної прилюбки. Поповича затягнено в ряд, та яким він скоштував втїхи, стукати разом з відділом, кинув хтось: „Таж то Попович!“

Се був фельдфебель з 15-ої компанії.

Поповича відставлено під вартою і на другий день передано ґарнізоновому судови.

Суд був в сумнїві, чи сей випадок уважати дезерциєю, і слїдство тягнуло ся без кінця. Попович одержав поганий, карний мундур і вийшов нїжком посумнїв. Їв з дня на день меньше. Коли раз відобрано їду з єго колїї ненарушену, представлено єго лїкареви. Сей рішив, що Поповича треба віддати до шпиталю під поміченя.

І так відставлено єго в санітетскім возї до шпитального бараку. Він прийшов одинокий до комнати для недужих арештантів. Вікна були заратовані а під дверми стояла сторожа.

В ночи Попович прокинув ся і дав знак сторожови, котрий був Мадиром, що мусить вийти на двір. Сторож позволив і йшов за Поповичем о три кроки позаду. На дворі зупинив ся під відхиленими дверми.

Коли вітер отворив двері, сторож побачив, як Попович вискочив крізь вікно. Він підбіг до отвору, вистрілив за Поповичем, але не попіляв. Прикладаючи оружа кругге, спостеріг, що біля стать Поповича щезла в темраві.

На гук вистрілу насїла з варти патруль і перешукала цїлу околицю, але надармо. Другого дня висилано дальші патрулї, повідомлено жандармерию і граничні постої, та всяке глядане лишило ся без успіху.

Дезерция становить для вояка злочин і над тим годї сьміяти ся. А проте я не можу здержати ся від сьміху, коли погадаю, що Попович утїк в одній сорочцї, і що єго до нинї не зловлено.

НАУКА, ШТУКА, ЛІТЕРАТУРА.

„Мое путешествіе по православномъ свѣтѣ“, назвав о. архипресвитер і консисторский сонїтник Олександер Маканстирский свої подорожні записки про богослуженє і церкви в Румунії, Туреччинї, Сербії і Росиї, списані найогиднїйшим язичієм, що не то у „собратій-священиковъ“, себто буковиньских Русинів, для котрих сї записки призначені, але навіть у „карпатских“ а не то у московских кацапів не викличе „изъ ихъ внутренности (навіть) поневолно звуки восторга“ (стор. 13), бо навіть нїмецкі обяснення в скобках як: масло (Butter) і т. п. не вияснить їм подекуди „баснословнаго зрѣнія“ і що з него „явствуетъ“. Ми цїкаві, чи проф. Тарнавский, що товаришував о. М. в сїй подорожи, напише свої спостереженя для волоских „собратій-священиковъ“ в язичію „кухонно-латиньскім“. Та нї, до такого дїла спосібний хиба Русин, що маловажить найдорожшим скарбом народу, єго рідною мовою, а ставить понад неї огидний жаргон, яким нїхто в сьвітї не говорить, а пише хиба той, хто цурає ся руского, а по московски не знає.

Телеґрами „Буковини“.

Відень, 2. липня. Президент мінїстрів др. Кербер і весь кабінет подали ся до димісиї. Поки що цїсар ще не приняв тої димісиї. Причини димісиї лежать в найновійших подїях полїтичних в Угорщинї, котрі також заохотили Чехів до обструкциї. Солїдарно з др. Кербером поступає також мінїстер оборони краєвої, Вельсерсгаймб.

Відень, 2. липня. Wien. T. оголошує провізорию буджету державну на основі § 14 на час від 1. липня до кінця 1903 р.

Відень, 2. липня. Пос. Николай Василько був вчера на послуханю у др. Кербера і конферував з ним довший час.

Будапешт, 2. липня. Кошут з 5 членами виступили з партиї незалежних.

Належитість за Оголошеня за один раз:

Ціла сторона коштує 30 К. — Одна третя сторони через цілу ширину 10 К. — Пів сторони 15 К. — Чверть сторони 7 К. 50 с. — Одна осьма сторони 3 К. 75 с — Одна шістьнаята сторони 1 К. 88 с. — **Дрібні оголошеня** (в шпальтовій ширині стрічок) по 4 сотики за верш. — При більшеразових уміщенях опускаєть ся на цінї процент після скількости уміщеня.

Склад товарів Б. Бальтінестра молод.

Чернівці, улиця Головна-Енценберґа ч. 3.

Склад ц. к. упривілейованої фабрики товарів з альпани і хіньского срібла В. Бахмана і Сп. у Відни.

Поручає на лїто наймоднїйші артикули в найбільшім виборі.

Парасолї	наймоднїйші шовкові фарбовані не змиючі, півшовкові фарбовані і темні, гладкі білі, Entout Cas чорні: для дївчат і дїтий з мережкою і дощові для пань і панів.
КАПЕЛЮХИ соломяні і фільцові **шапки.**	**Самостійна продаж** з ц. к. надвірних фабрик J. Heinr. Ita у Відни, Josef Richter & Schur в Ґрацу Borsalino Gius & Fto, Giovanni Panizza і R. Campaia в Італії, як також з иньших визначнїйших фабрик тукрасних і заграничних. — Для дам шпортові анґлійскі капелюхи: для панів і хлопців наймоднїйші соломяні і фільцові до виходу і на що день. Фільцові чорні і в иньших фарбах, мягкі і тверді, на лїто легонькі (55 ґрамів) в ріжних цїнах. Шапки для пань, панів і дїтий.
Обув для дам панів і дїтий.	**Самостійна продаж** з найвизначнїйшої фабрики черевиків Антона Чапека у Відни (Chevreux Schuh-Fabrik), і з иньших фабрик. Черевики з червоної, брунатної, жовтої, сивої шкіри як також з ликеру до шнурованя і на ґумички пів черевики Laven tennis; системи Др. Ламмна і ке. Кнайпа — Черевики до ґімнастики і. т. д.
Ексквізита	з мужеских краватах найлїпшої анґлійскої сорти, з білю ріжнородної сорти як: з зефіру, піки, батисту, шифону і. т. д. — Всякі прибори для находжеників: Кафтанки до колеса, панчохи, сорочки сїткові і. т. д. Рукавички Glacé, Chair, шовкові для пань, панів і дїтий, Дамски поясі, шнурівки занцушки Lorgnon, ґудзики до мандшетів, всяка біжутерия і товари з бронзу.
Всякі артикули до подорожи.	Ріжні куфри, валїзи. Пледи, на ремінцї, футерали до парасолїв, кошики на харч, мошонки, ноги, подушки пудлака на капелюхи і. т. д. (ріжна сорта).

Замовленя з провінциї виготовляють ся сейчас.

(—)

Просьвіт промінями Рентґена.

Лїченє сухо-горячим повітрем

подаґри, ревматизму, люмбаґи (пострілу) Ісхіаса, невральґії, болю в суставах, нарви і спухлизни.

Апарати сухо-горячого повітря (Системи д-ра **Райфлєра**), що прикладають ся до слабих частий тїла, уможливлюють найвисші температури з всякими формальними методами, а через то й найкрасші успіхи в лїченю і навіть застарілих слабостий. Значно усмирює біль. При лїченю є цїле тїло вільно окрім слабого місци, тому можуть його зносити і ті, що терплять на серце, на конґестиї і астматики. Лїченє може відбути ся і в помешканю пацієнта.

Купелї в електричнім жаровім сьвітлї против слабостий, як зміна материї, подаґра ревматизм і против затовщеня.

Др. Г. ХАЄС, Чернівцї, улиця Почтова число 5а.

(12—50)

І. ФАЛЄФ

усувач нагнїток,

Чернівцї, ул. Руска 8.

8 (4—?)

Найновійші Schulversäumnisse

получити можна

в друкарнї „Рускої Ради“, в Чернівцях

улиця Петровича ч. 4.

Перша буковинська

специяльна робітня обуви і ортопедичне заведенє

ІВАНА ДІКА

абсольвента майстерского курсу ц. к. технольоґічного ремесленного музея у Відни, і запрасиженого судового знатока

поручає

ВЕЛИКИЙ СКЛАД ОБУВИ

найновійшого крою для пань, панів і дїтий.

Замовленя виготовляють ся сейчас з заграничних шкір.

При замовленях з провінциї пожадане, аби прислати з'ужитий черевик на міру.

Чернівцї

ул. Руска 11, а Філїя ул. Ратушева 17. (під „золотою Грушкою“).

7 (—)

В ПАПІРНИ „РУСКОЇ БЕСІДИ“ в Чернівцях (Петровича 2) суть на складї слїдуючі книжки:

Наша дума Ф. Колесси за 2 кор. 50 с.

Писаня Ос. Юр. Федьковича I., II. і IV. том по цїнї: 7·20, 6·90, 4·—, 3·60, 3·— і 12·60 з.

При більшім закупнї опускає ся значний рабат. (0—0)

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях

отворена в недїлю і сьвято від 9 до 11 години рано.

Друкарня тов. „Рускої Ради“

поручає отсї книжки:

Виданя тов. „Руска Бесїда“:

	К. с.
* * * „Ядвіга“ сценїчна казка	—·24
Ів. Сянко. „Образи з природи“	—·20
О. П. „Хапиї садівники“	—·40
Олекса Попович „Розмови“	—·40
Корнил Н. Устиянович „Три пісні загадки“	—·40
В. Умінський-Ф. Кароляєвский „Як повстала земля і який буде єї конець.“	—·30
Проф. О. Сремічук „Іван Сучавский“	—·40
Ів. Бажанський. „Провидець“	—·20
Ф. Колесса. „Наша дума“	2·50
Гарвин. „Мазепі“	—·20
* * * „Верна“	—·20
* * * „Кетяки на заслугі“	—·20
О. П. Конаський. „В день святої волї“	—·20
Ю. О. Федькович. „Проскурка“	—·20
Олекса Поповиц. „Ластівка“ (старі речинки.)	2·—

Видання тов. Руска „Школа“.

Парасевский Мечислав. „Педаґоґіка“	1.20
Ом. Попович. „Методика“ I. часть	—·60
„ „ „Як бідні збогатїли“	1·—
„ „ „10 книжок для дїточок“	—·20
„ „ „Збірка пашиїм“	1·—
Ів. Сянко. „Образи з житя“	—·20
Шнейдзаровский Сонїя „Руска читанка для II. класи ґімн.	2·80
Др. Стеф. Сиаль-Стоцкий. „Громада“	—·20
„ „Порадник“ як закладати каси	—·40
„ „Буковиньска Русь“	2.40
„ „Mineralitätvorkommen in der vom k. k. Bukowinaer Landesschulrathe behufs Regelung der ruthenischen Schulorthografie“	—·40
Ю. О. Федькович. „Пісні жаворонкові“	—·20
„ „ „Твори“ том I.	—·40
Франко Іван. „Русько-українська література“	—·20
Теодор Галїп. „Домашний лекар“	1·—
Шгулах Сретой. „Верховиньскі ягадки“	2.—
О. Шпитко. „Листа з пекла“	—·30

Важне для Вп. відпродавців. (0—0)

Папірня тов. „Рускої Бесїди“ в Чернівцях,

ул. Петровича ч. 2

звертає отсим увагу Вп. Панів Торговельників, особливо по селах, аби гуртом закупновували не де инде але в нашій папірни

всякі прибори шкільні,

а іменно:

зошити, оловцї, пера, стирки, (радирки), чорнило, крейду, папір, губки, таблички, лїнії і проч.

Все те дістануть у нас по фабричній цїнї і зможуть на тім красший дохід мати. Всї ті артикули суть лїпші як в иньших склепах

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях. За редакцию відповідає Іван Захарко.

З друкарнї товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

Ч. 74. Чернівцї, недїля дня 22. червня (5. липня) 1903 р. Рочник XIX.

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ що середи, пятницї і недїлї, з тижневим додатком „РУСКА РАДА“.

Редакция адміністр. і експедиция при улици Петровича ч. 2.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застережене. — Рекламациї неопечатані вільні від оплати почтової.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“ разом з „Рускою Радою“:

на цїлий рік	20 К. — с.
„ пів року	10 „ — „
„ чверть року	5 „ — „
„ місяць	1 „ 70 „

Поодиноке число „Буковини“ 16 сотиків.

Передплата і належитість за інсерати платні в Чернівцях.

Порядок нарад на народнім вічу,

що скликають наші посли на день сьв. Івана Хрестителя буде такий: 1. Поитане і вибір президиї; 2. Про закон виборчий до сойму краєвого; 3. Про закон о обшарах двірских; 4. Про ратати на повітових гостинцях; 5. Про § 41-ий закона краєвого з дня 30-го січня 1873 (закона про утримуване шкіл народних і плату учителїв народних); 6. Про кредит селяньский; 7. Про справи церковні православних буковиньских Русинів; 8. Про урядову мову в буковиньских судах і урядах; 9. Про книги ґрунтові; 10. Вибір посла із заставленого повіту; 11. Справоздане послів про їх дїяльність в соймі і в радї державній. — Як бачимо, програма нашого віча дуже богата у важні справи, які дїймають до живого руский нарід. Аби єї вповні вичерпати, уменшено так, щоб референти старали ся як найкоротше свою справу представити. До кождої точки програми на промові референта можна промовляти, єдини треба лиш до тої справи говорити, а не мішати ріжних справ з собою. Точку 11-ту уміщену в порядку нарад умисно на те, щоб при тій точцї кождий хто має ще і якусь иньшу, важну для руского народу справу піднести, міг там єї обговорити. — Важність справ, поставлених в порядку нарад, вага віч народних яко найлїпшого способу до орґанїзациї і осьвідомлюваня народу з єго правами, повинні згромадити великі сили народу на наше віче. Ми переконані, що руска інтелїґенция, як завсїди доси, так і тепер сповнить свій патріотичний сьвятий обовязок і враз з народом стане як один муж до спільних важних нарад.

Вісти з цїлого сьвіта.

— *Кабінетова кріза в Австриї.* Три віденьскі дневники: „Neue Fr. Presse“, „Zeit“ і „Vaterland“ доносять згідно, що кабінет Кербера подав ся до димісиї, але цїсар до сеї пори не приняв. Інспіровані правительством дневники, як „W. Allg. Zeitung“ пише, що ситуация дуже тяжка, але кабінетова кріза не істнує. Сей дневник заперечує навіть вісти о реконструкциї кабінету, заявляючи, що димісия поодиноких мінїстрів є виключена. Инше півофіцияльне жерело наливає вісти, що Кербер подав ся з цїлим кабінетом до димісиї, спізненими. Рада мінїстрів ухвалила предложити цїсареви димісию цїлого кабінету еще минувшого тиждня, але цїсар сеї димісиї не приняв. Тепер може бути бесїда що найбільше о реконструкциї кабінету. В мінїстерских бюрах, а також півурядовий „Extrablatt“ запевняють, що поки що мінїстерска кріза не істнує. Деякі жерела доносять о димісиї деяких лише мінїстрів, як мінїстра для Чехиї, фінансів, війни, оборони краєвої і т. д.

З усїх тих вістий виходить що найменше се, що Кербер рішучо не хоче бути пацом в руках Угорщини, не хоче, аби Австрия мусїла танцювати так, як свищуть Мадяри. Єще коли Кербер був мінїстерским радником, бунтував ся против кождої уступчивости супротив Угорщини. Коли став мінїстром, боронив в переговорах з Угорщиною заванто кожду позицию і уступав лише перед непоборимим напором чинників сильнїйших від него, а котрі з Мадярами хочуть бути в такій самій згодї, як з польскими маґнатами. Тепер жадають від того чоловіка, аби він на цїлій лїнії капітулював перед найбільшим ворогом Австриї, перед найбільшою пянкою репрезентованої ним держави — перед угорским сторонництвом независимости.

Новий, цїсаром іменований премер угорский скапітулював перед обструкциєю і з сойму випофано військові предложеня. Тепер мадярска обструкция зажадала, аби перед нею вігнуло спину правительство Австриї, аби оно цїлу австрийску державу кинуло під ноги тріюмфуючій Угорщинї. Кербер, котрий в міру сил своїх боров ся з Угорщиною, не має охоти бути підкомандним угорского премера. Уступчивість супротив Угорщини: випофуване з австрийского парляменту предложень вже принятих, або таких, котрих принятє запевнене бо они не подобають ся Мадярам, компромітує еще більше тих мінїстрів, до котрих ресорту дана справа належить. Супротив сего майже немислиме є, аби по випофаню військових предложень лишили ся в мінїстерстві мінїстер краєвої оборони і мінїстер війни. Коли ті не уступлять, то хиба тому, що „в Австриї все можливе“. Димісия самого Кербера не була би льоґічною консеквенциєю послїдних зміни ситуациї в Угорщинї, бо клопіт, який австрийске правительство має тепер з військовими предложенями, не є результатом внутрішних відносин політичних в нашій частинї монархиї. В той спосіб зрозуміла здаєсь ситуацию послїдна рада мінїстрів. Димісию зголосили оба військові мінїстри а в додатку д-р Резек. Супротив сего і Кербер, знеохочений борбою з Мадярами прилучив ся до них, предкладаючи цїсареви димісию цїлого кабінету. З огляду на се, що димісия цїлого кабінету, а специяльно президента мінїстрів не була випливом внутрішних відносин Австриї, цїсар не приняв сеї димісиї. Справа станула, поки що на тім, що евентуально уступлять мінїстер війни і мінїстер краєвої оборони, т. є. наступить реконструкция кабінету Кербера.

Конфлїкт обох правительств лежить в тім, що треба-б відкликати у нас в лини дорогою парляментарною ухвалене вже предложене військове і контингент цукру а Кербер сего вчинити не хоче і не може.

— *Сіоністи.* В Відни радить тепер конґрес австрийских сіоністів, на котрий приїхало 110 делеґатів. Зажадано скликаня загально жидівского конґресу, в цїли уложеня і предложеня парляментови державної конституциї австрийских жидів, і зміни конфесийних громад на національні.

— *Комб зажитий.* Говорять, що Комб уступить в осени, бо при голосованю над законом авторизациї жіночих конґреґаций одержав дуже малу більшість.

— *Підпольна Росия.* В полудневій Росиї вибухли в многих місцевостях робітничі розрухи і стають що раз грізнїйші. В тульскій ґубернії вигнано з правительственної фабрики карабінів часть робітників за революцийні конспірациї. В наслїдок того застрайкували всї робітники. Робітники розбіглись по цїлій ґубернії, аґітують против те-

---

А. Чехов.

ШУТКА.

Переклав: Остап Сьвітлик.

Ясний, морозний піддень... Мороз здоровий, тріщить, й у Надї, що тримає мене під руку, покривають ся срібристим инеєм кудри на висках і пушок над горішною губою. Ми стоїмо на високій горі. Від наших ніг на долину тягне ся гориста площа, в котрій відбиваєть ся сонце, наче в зеркалї.

— З'їдьмо на долину, Надежда Петровна! — прошу я. Один тільки раз! Запевняю вас, нам нічого не стане ся.

Но Надя боїть ся. Вся простір від єї маленьких ніжок до кінця людиної гори видаєть ся їй страшною, безмірно глубокою пропастю. В неї замирає і перериває ся віддих, коли вона глянє в долину, коли я тільки предкладаю, аби сїла на санки, но що буде, коли она відважить ся полетїти в пропасть! Она умре, зійде з ума.

— Молю вас! — говорю я. Не треба боятися. Зрозумійте-ж, се малодушність, трусливість!

Надя наконець годить ся, і я по лини бачу, що годить ся з небезпеченьством житя. Я сажаю єї блїду, тремтячу на цїлім тїлї в санки, обнимаю рукою і разом з нею кидаюсь в безодню.

Санки летить, гейби куля. Вітер бє в лице, реве, щипає зі злости, хоче зірвати з плеча голову. Від навальности вітра не спромога віддихати. Здаєть ся, що сам щоз-би схопив нас в свої руки і з ревом тащить до пекла. Окружаючі предмети зливають ся в одну довгу, навально біжучу смугу... От-от іще один мент і здаєть ся — ми згинемо!

— Я люблю вас, Надя! — говорю півголосом.

Санки зачинають бічи все поволїще і поволїще, рев вітра і гудїння санчат не тих вже страшні, дихання перестає замирати, й ми наконець, на долинї. Надя ні жива, ні мертва. Она блїда, ледви дише... Я помагаю їй підняти ся.

— Ні завіщо вдруге не поїду, — говорить она, поглядаючи на мене широкими, повними переляку очима. — Ні завіщо в сьвітї! Я ледви не вмерла!

Трохи згодом, она приходить до себе і вже допитливо заглядає менї в очи: чи я сказав тих чотири слів, чи їй тільки причуло ся в шумі вітра? А я стою біля неї, курю і з увагою оглядаю мої рукавички.

Она бере мене під руку, й ми довго гуляємо полем гори. Загадка, видимо, не дає їй спокою. Були сказані ті слова, чи ні? Так, чи ні? Так, чи ні? Се питання самолюбства, чести, житя, щастя, питання очивидно важне, дуже важне в сьвітї. Надя нетерпеливо, тужливо, пронизаючим зором заглядає менї в лице, одновідає невпаз, жде, чи я що не скажу. О, яка то гра на сьому милому лицю, яка гра! Я бачу, она боре ся зі собою, вона хоче щось спитати, но вона не находить слів, їй ніяково, страшно...

— Знаєте що? — каже вона, поглядаючи на мене.

— Що — питаю.

— Нуно іще раз... проїдемо ся.

Ми вийшли на гору. Знова я сажаю блїду, дрожачу Надю в санки, знова ми летимо в страшну пропасть, знова реве вітер і гудять санки, й знова при найсильнїйшім і найгучнїйшім розлетї санок говорю півголосом:

— Я люблю вас, Надя!

Коли санки задержали ся, Надя обнимає поглядом гору, по котрій ми що йно прокотили ся, відтак довго глядить в моє лице, вслухує ся в мій голос, рівнодушний і байдужий, і всьо, всьо, навіть шалик єї, вся єї фіґура — висказують крайну непевність. І на лици в неї написано:

Що се? Хто сказав ті слова? Він, чи менї тільки причуло ся.

Ся непевність непокоїть єї, виводить із терпеливости. Бідна дївча по одновідає на запити, хмурить ся, туй-туй заплаче.

— Не пійти нам домів — питаю.

— А менї... менї подобає ся се катання — каже вона, красніючи. Чи не проїхати ся нам іще раз.

Їй подобає ся се катання, а між тим, сїдаючи в санки, вона, як і перелом, блїда, ледви дишачи, дрожить.

— Ми прокочуємо ся втретє, й вижу, як вона глядить менї в лице, слїдить за моїми устами. Но я прикладаю до уст хусточку, напливаю й на серединї гори успіваю сказати:

— Я люблю вас, Надя!

І, загадка остає ся загадкою! Надя мовчить, о чімсь то думає... Я проподжаю єї в скупання домів, вона старає ся йти поволїйше, зміняє ходу й все жде, чи не скажу я їй тих слів.

— Не може бути, аби їх говорив вітер! І я не хочу, аби се говорив вітер!

Другої днини ранком я отримав записку: „Коли підете сегодня на катання, то заходіть до мене! Н.“ І в тої днини я з Надею хожу вождої днини на катання й, злїтаючи в долину на санках, я кождий раз проказую півголосом одні і тіже слова:

— Я люблю вас, Надя!

— Скоро Надя привикає до тої фрази, ніби до вина або морфіюм. Вона не може без неї жити. Правда, летїти з гори по прежньому страшно, но тепер вже страх і небезпека придають особливого чару словам о любови, словам, котрі по прежньому остають ся загадкою і томать душу. А підозріває заєдно тих двох: мене і вітер... Хто з них двох вливає їй любов, вона не знає, но їй, видимо, вже всьо одно, із якого начина не пити, — всьо одно, аби тільки бути пяним.

Якось в полудень я вибрав ся на катання сам один; прийшовши на місце, я вижу, як на горі прохожує ся Надя, як шукає мене очима... Відтак сїдає на санки... Страшно їхати самій, о, як страшно! Вона блїда, як сніг, тремтить, вона йде бутим на страчене, но йде, йде без вагування, рішучо. Вона, очивидно, рішила ся вкінци спробувати: чи почує

перішної форми управи державної і розкидають тисячами відозви, в котрих взивають хлопів, аби палили правительственні і шляхотскі двори.

— *Сербія.* Своїх замордованого короля Александра, кн. Моруці обжаловує короля Петра I. в букарештеньскій часописи „Зара“, що він був виновником атентату на замордовану королївску пару. Кн. Моруці пише: Від проклямованя Сербії королївством, кн. Петро Карадьорджевич не мав більше претенсий до сербскої корони. Король Петро є великим убійцею, котрий своїм інструментам, малим убійцям виписує апольоґії. „Зара“ так описує орґанізацию атентату: „На 10 днів перед атентатом, між 1. і 3. червня прийшли до Тури-Северина два приятелї і заїхали до Стояновича властителя дібр в однім селї на границі. Стоянович є богатим сербским властителем дібр, котрий мусів утїкати з Сербії з причини пропаґанди за теперішним королем сербским. Стоянович натуралїзував ся в Букарештї і купив добра в Румунії. Два приятелї сидїли у Стояновича через два дни. В тім часї приходило до Стояновича більше осіб як звичайно. Інспектор товариства пароходів на Дунаю заявив рішучо, що між сими гістьми Стояновича був також кн. Петро Карадьорджевич, котрий представив ся яко адвокат“. З сего виходило би, що теперішний король Сербії не лиш був поінформований о наміренім атентатї, але брав участь в цїлім заговорі.

— *Дипльоматичний заколот,* межи Америкою а Росиєю спричинила справа кишеневских побоїв. Орґанїзация американьских жидів вислала перед місяцем до державного департаменту в Вешинґтонї петицию до російского правительства з просьбою о відіслане тої петициї в дипльоматичній дорозї до Петербурга. Петиция протестує против різнї в Кишеневі. Отже президент Рузвельт заявив міністрам, що рішив ся петицию вислати. Російске правительство вже вислало ноту до правительства Унії, в котрій висказує свій „глубокий жаль“ з причини постанови президента Рузвельта і заявляє, що російский уряд заграничний не прийме петициї, бо не мішаючи ся до внутрішних справ инших держав мусять не дати мішати ся в свої внутрішні справи чужим державам. — Нинї справа стоїть так, що російский амбасадор в Вешинґтонї і американьский в Петербурзї ждуть на телеґрами від своїх правительств, чи не візвуть їх до відїзду.

— *З Балкану.* Болгарска аґенция телеґрафічна оголошує, що поголоски о мобілїзациї кількох дивізий суть цїлком безосновні, а розпускають їх люди злої волї. В дїйсности справа так стоїть: В наслїдок великого числа утїкачів з Туреччини, що викликує огірчене і дало причину до творення порохобичих віддїлів над границею, постановлено покликати в пригранничних місцевостях резервові віддїли для скріпленя граничної сторожи. — Після вістий, які одержано в Константинополи, в Болгариї має бути дуже воєнний настрій. Деякі рішаючі круги гадають, що найлїпшою розвязкою балканьского питаня було би то, коли-б Туреччина виповіла Болгариї війну. По Константинополи вже від кількох днів ходять чутки про воєнні приготовленя Болгариї. Однако рішаючі полїтичні круги гадають, що Болгария не дасть ся пірвати до оружия і що на случай, коли-б навіть побідила, не буде мати нїякої користи з того нї для себе нї для Македониї. — „Новое Время“ в дописи з Софії подає розмову з болгарским президентом міністрів о теперішнім положеню в Македониї. Президент міністрів назвав положеня в вілаєтї адриянопольскім просто безвихідним. Войскові і цивільні власти турецкі під покривкою поборюваня членів македоньского комітету переслїдують мирне населеня болгарске і просто примушують его утїкати в гори або до Болгариї. Крім того Турки громадять на болгарскій границї артилєрию і кавалєрию, а на запитаня болгарского правительства, що то має значити, відповіло правительство турецке, що нїчого о тім не знає. Президент міністрів гадає, що Болгария при помочи окружника з'уміє звернути увагу держав на поведене Туреччини. — З виїмком „Света“ всї петербурскі часописи уважають положене на турецко-балканьскій границї спокійним. „Новое Время“ підносить, що всї непокончі вісти цїлком безосновні. Туреччина знає, що Росия не допустить до нападу на Болгарию і тому Болгария не повинна побоювати ся якогось ворожого кроку зі сторони Туреччини. Дрібним перепалкам на турецко-болгарскій границї болгарске правительство не повинно придавати великого значіня. — З Константинополи доносять, що болгарске правительство вислало окружник до кабінетів у Відни, Петербурзї і Парижи. В тім окружнику жалує ся на надужитя турецких войск в Македониї і на то, що Порта відкинула болгарскі предложеня, аби спільно вести роботу втихомиреня в тім краю. Болгарске правительство протестує против нагромаджуваню турецких войск на болгарскій границї і скидає з себе всяку одпічальність за можливі наслїдки. Зачувати, що Туреччина в окружнику до своїх заграничних амбасадорів оправдує послїдне скріплене войск на болгарскій границї тим, що численні болгарскі уоружені шайки перекрадали ся через границю і входили на турецку землю.

НОВИНКИ.

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ. Хто не вирівнює залеглу пренумерату, хоч по части, на 15. липня с. р., тому безусловно застановимо дальшу висилку „Буковини“ а залеглости стягнемо в иньший спосіб.

Краєвий президент князь Гогенльоге виїхав вчера вечір до Стариї і вертає назад до Чернівців коло 15. липня б. р. Корму краєвого правительства обняв радник двору Барлеон.

Особисті вісти. Радник двору др. Гват Штромер виїхав вчера на четиритижневу курацию до Карльсбаду. — Продекан фільозофічного факультета пр. др. Зелїнка виїхав на довшу відпустку до Ґрацу. Веденє справ деканатских обняв др. Гандль.

Перенесеня. Др. Кобриньский 1-го серпня б. р. зістав перенесений яко повітовий лїкар до Кімполюнґа.

Конкерс в честь п. Миколи Левитського, що відбув ся в „Народнім Домі“ минувшого четверга, згромадив майже всю руску черновецку громаду. Коли всї гостї заняли місця, підніс ся проф. др. Стоцкий і в сердечних словах привитав дорогого гостя з України, який не забув про Чернівцї, пробуваючи в Австриї перший раз, та не забув на нашу громаду, трагаючи сюда і другий раз. Відтак п. М. Левитський подякував за щирі слова привитаня і за те, що вся черновецка, руска громада зібрала ся тут, щоби стїснити іщо ті звязи, що лучать Русинів по сім і тамтім боцї Збруча. Відтак промавляв посол Пігуляк, проф. Клим, др. Кобриньский, Сарнавский, академики Токарик, П. Клим і Когут, Бурачиньский, др. Галїп, Ів. Костецкий і багато иньших, про важні справи народні, при чім піднесено з признанєм великі заслуги наших послїдробітників. Весїдя перепліталї мішаний хор „Боян“, що під управою проф. Стоцкого і при фортепяновім акомпаньяментї проф. музики Колера відспівав вдачно кілька пісень. Серед щирої розмови, в ріжній та свобідній атмосфері протягнув ся комерс до пізної години і певне позістане в памяти дорогого гостя милим спомином про Чернівцї.

Концерт і вечерок з танцями для звеличаня памяти Михайла Драгоманова устроюють Русини — абітурієнти учительского семинара в Чернівцях, дня 14. липня н. ст. 1903, в касиновій сали в Кіцмани. Програму подамо пізнїйше. По концертї відбудуть ся вечерок з танцями. Вступ 3 кор. Чистий дохід призначений на хлопчу бурсу в Чернівцях. Початок концерту о годинї 8. вечером. (Заповіджені тов. „Січ“ вечерницї з танцями не відбудуть ся на просьбу комітету, що займає ся устроєнєм сего концерту, і задля академ. віча у Львові.)

Іще раз пригадуємо, що у ві второк дня 7. липня с. р. відіграє драматичний кружок академічного Товар. „Січ“ комедию в 5 діях Квітки-Основяненка „Шельменко найміт“. — Початок о год. 8 вечер. Просимо поспішати із замовленєм карт, бо число місць досить ограничене. Замовляти можна, купувати карти вступу в „Руській Касі“, Петровича 2.

Германїзаторска затїя против руської народної школи в Чернівцях не вдає ся, бо, як довідуємо ся, родичі руских дїтий домагають ся руської школи. Тїшить нас, що можемо записати сей факт, котрий сьвідчить про національне осьвідомлене ширших кругів Черновецких Русинів. Правда, найшли ся й такі родичі, що дали ся підмовити германїзаторским аґітаторам і ворогам Русинів, що особливо на передмістях а іменно на Манастириску намовляють за німецкою школою. Звертаємо ся проте ще раз до руских міщан й до руської інтелїґенциї, особливо-ж до руского духовеньства, щоби не засипляли сеї справи й осьвідомлювали далї тих родичів, котрих що не переслухуємо. А родичів просимо подавати нам факта про германїзаторску аґітацию учителів.

Справлене пошибки. В викалї жертв, ошибочно подан я, що на „Народний Дім“ зложив п. Василь Гнїка 600 кор. намість 100 кор. Крім того п. Антін Клим зложив 2 кор. — За видїл „Народного Дому“ *Михайло Іванюк.*

З угорскої Руси. Як пише пештеньска руска часопись „Недїля“, руске духовеньство округа довжаньского вислало прошене до епископа в Мукачеві, щоби він взяв в Угорщинї рускі монастирі і щоби повірив їм веденє інститута сиріт по „півнучителях“ (дяковчителях) в Ужгородї (Унґварі) — З тоїж-ж часописи довідуємо ся, що в днях 9., 10. і 11. червня Чин Василия Вел. в Угорщинї відбув свій щотирічний собор в марішовчаньскім монастири під проводом почетного протоєрея, унґварского каноника Еман. Фегедра яко епископского комісаря. Собор, по полагодженю ріжних важних справ (яких, „Недїля“ не подає) вибрав протоігуменом вже по раз осьмий одноголосно о. Іновентия Левкаича, совітника консисториї мукачівскої, пращівскої і самошуйварскої, а відтак вибрав ігуменів до Василиянських монастирів в Угорщинї. Тих монастирів є вісїм: мукачівский, марішовчаньский, боронявский, мстичівский, березницкий, краснобродский, гори бунівский і биссадский.

З'їзд славістів в Петербурзї має відбути ся заходом тамошної Наукової Академії в серпни або в вересни 1904 р. Запрошеня на зїзд мають одержати представителї славяноведства не лише в Росиї, але й з заграниці, а реферати на зїздї будуть допущені на всїх славяньских мовах. Зїзд буде дїлити ся на 7 віддїлів, а іменно: мова, етноґрафія, лїтература і штука, історія, археольоґія, права, загальні питаня. — При тій нагоді постановлено видати славяньску енциклопедию в російській мові з тим, що поодинокі працї виточатають ся на жадане хторів в відбитках в їх ріднїй мові. Вісїця проф. Сумцов жадав, щоби звернути ся до правительства з предложенєм що-до цензурних перепон, задля котрих учених в Росиї не можна діставати книжок печатаних у Львові, а коли й дістануть їх, то з такими витинками, що книжка нї до чого. Рішено загалом просити уряд о полекші що-до книжкового обміну з заграничними інституциями.

Торговельний помічник Яков Райш, що з піднесеною палицею кинувся був в Відни на цїсарский поїзд, зістав на жаждане властий інтернований в закладї божевільних коло Львова.

Кошти гарматних стрілів обчислив один з висших офіцирів французскої артилєриї. Кошти виносять суму межи 10 а 1600 франків на один стріл, відповідно до калїбру. Від стрілів псують ся гармати і постепенно стають більше або меньше неужиточними, так що їх треба заступити другими. Коли припустимо, що по 1000 стрілах гармата стає неможливою до дальшого ужитя, то до коштів кождого стрілу належить додати одну-тисячну часть вартости самої гармати. Пушки великого калїбру

ті несказано солодкі слова, коли мене немає. Я бачу, як она блїда, з отвореними від страху устами, сїдає на санки, закриває очи й, простягши ся на віки з землею, рушила з місця... „Жжжж“... жужжать санчата. Чи чує Надя ті слова, я не знаю... Я бачу тілько, як вона підносить ся з санчат зносилена, слаба. І видко по її лицю, вона і сама не знає, чи чула що небудь чи нї. Страх, як летїла з гори, відняв в неї спроможу чути, розрізняти звуки, розуміти...

Но от наступає весняний місяць март... Сонце стає ся ласкавійше. Наша ледяна гора темніє, тратить блиск і наконець тає. Ми перестали прочувати ся. Бідній Надї більше вже нїколи не чути тих слів, тай комуж їх проказувати, як не чутно вітра, а я вибираю ся до Петербурга — на довго, може бути, на завсїгди.

Якось-то перед відїздом, над вечером сиджу я в саді, а від дворища, в котрім живе Надя, сад, відділений високим парканом з цвяхами... Іще досить холодно, під навесом іще сніг, дерева мертві, но вже пахне весною й жайворонки, укладаючи ся до сну, шумно кричать. Я підходжу до паркана і довго гляджу в щілину. Я бачу, як Надя виходить на подвіря і журливо, тужливо поглядає на небо... Весняний вітер дує їй прямо в блїде, безнадійне лице... Він пригадує їй той вітер, котрий гудів тодї на горі, коли вона чула тих чотири слів, і лице єї стає ся сумним, сумним, по єї щоцї покотила ся сльоза... І бідне дївча простягає обі руки, наче просячи сей вітер, аби приніс їй іще раз ті слова. І я, діждавши ся вітра, говорю пів-голосом:

— Я люблю вас, Надя!

Боже мій, що робить ся з Надею! Вона з радости скрикнула, радїє цїлим лицем і простягає на зустріч вітрови руки, весела, щаслива, така гарна.

А я йду на сусїдовик...

Се було вже дуже давно. Тепер Надя вже замужем; я видїв, чи вона сама вийшла — со всьо одно, за секретаря дворяньского земства, і тепер в неї вже троє дїтий. То, як ми разом колись-то ходили на катання і як вітер доносив до неї слова „я вас люблю, Надя,“ вона не кабула; для неї се одинокий найщасливійший, найбільше зворушливий спомин в житю...

А для мене тепер, коли я постарів ся, вже незрозуміле, навіщо я говорив ті слова, навіщо шуткував...

псують ся далеко скорше, чим маловаліброві пушки, не виставлені на ділане високої температури і такого величезного натиску ґазів, який витворює ся при вибуху великих набоїв. Тому за зужите при вождім стріл малої гармати можна поставити 1 франка, коли за зужите великої треба до 1000 франків. Коли додамо сї позиції до коштів самого стрілу, то загальний кошт вийде 10 до 2000 франків від стрілу. Коли гармата малого калїбру, яка стріляє 20 разів на мінуту, дає огня через одну годину, то справа кошт державі на 12.000 франків. Гармата найбільшого калїбру (35·5 цм.), яка може дати 60 стрілів на годину, вистріляє за той час 156.000 франків. Ведучи дальше сї обчисленя, довідаємо ся, що панцирний корабель, який управляє ся в стрілянє, за годину пустить з димом 800.000 франків, а шістогодинна битва 15 панцирників коштувала-б 24.000.000 франків за самі стріли, не числячи затоплених і висаджених у воздух панцирників, з яких кождий коштує знов 24 міліони франків.

Наслїдки нїкотини у дїтий. В Анґлії розповсюднило ся курене тютюну у дїтий так далеко, що фабрики виробляють для них окремі роди дешевих папіросів. Проти сего виступили тепер енерґічно всї часописи, бо показало ся, що деґенерация у дїтий поступає скорим кроком. Дїти затроєні нїкотиною діставали биття серця, недомагали на очи, горло, руки їм тремали ся і взагалї наставав у них розстрій нервів. В виду сего загально домагають ся в Анґлії законної заборони для молодїжи, палити перед 18 роком житя. — У нас чи в містї чи на селї відносини під тим взглядом не лїпші. Давнїйше „шираб“ як мав який крайцар, то купував собі чи булку, чи цукорків, чи салонини, а тепер з кождим крайцарем біжить до трафіки і купує „драма“, аби затроювати свій орґанїзм, а дуже часто такий смарґатий курець стає причиною пожарів. У нас під тим взглядом придали би ся також деякі розпорядженя.

ВІДОЗВА.

До наших Вп. Писателїв!

Товариство „Руска Бесїда“ в Чернівцях намірює, як попередними роками, так і сего року видати разом з „Календарем“ на рік 1904 лїтературний альманах.

З огляду на великий брак лїтературних часописей у нас, такий альманах являє ся конечним рівно як для пишучої, так і для читаючої громади. Тому доси альманахи „Рускої Бесїди“ стрічали ся з прихильностию в одних і в других. Теперішний альманах вийде з датою року, в котрім сповнить ся 35 лїт від основаня „Рускої Бесїди“. Для того бажало-сь би, аби альманах вийшов гарнїйший нїж звичайно, аби дав дїйсний образець лїтературної творчости нашого краю, аби в нїм видний був той великий поступ, який наше суспільство зробило за час від 1869—1904 рр. Аби сю цїль осягнути, треба доконче, щоби всї писателї нашого краю, як ті, імена котрих стали голосні в нашій лїтературі, так і можще звісні а нарештї й цїлком ще невідомі, не друковані, писателї наші рішили ся відперти задумане дїло своїми писаними.

Для того „Руска Бесїда“ запрошує уклінно всїх наших Писателїв до участи в виданю „Буковиньского Альманаха на рік 1904“ і просить надсилати писана безстрастичні (оповіданя, нариси, описи) і поетичні, котрі по змозї будуть поміщені в „Альманаху“. „Руска Бесїда“ плекає надію, що нїхто з наших Вп. Писателїв і Писательов не відтягне ся від сего дїла, а навпаки причинить ся хоть би якою дрібницею до сего збірника, котрий має подати перегляд лїтературних сил нашої країни.

В разї як наспіє матеріялу на щонайменше 10 аркушів, альманах вийде також осібною книжкою на лучшім паперї і для всїх письменників, що возьмуть участь, в гарній оправі.

Матеріяли просимо як найскорше надсилати прямо до виредачника видавництва д-ра Теодора Галіна в Чернівцях, ул. Нового Світа 46, або до тов. „Руска Бесїда“ в Чернівцях, ул. Петровича ч. 2.

За видїл Товариства „Руска Бесїда“ в Чернівцях

Кон. Семак голова. *Шимо Клим* за секретаря.

Малий фейлетон.

Гомулїцкий.

Смертельний гріх.

Перевів: *Микола Леонцький.*

Пан із високим золотим конвіром і богатьома звіздами на грудях, був вже давно в небі. Панове зі звіздами ідуть завсїгди до неба, се розуміє ся само собою.

Мимо сього, що був, як сказано вже давно мертвий, висїв він все іще на стїнї чарівного, малого сальону, що був отапетований в жовті і фіолєтові пасмуги. А як він так висїв, можна було вичитати, що то за суха душа була в ґрунтї річи у того пана.

Але на тій самій стїнї висїв іще другий образ. Розуміє ся, не в золотих рамах, а в малих і простих оріхових. Образ блїдого, довговолосого артиста із возвиш пожираючим очима.

Під тими образами при столї сидїла пані. Хороша, молода, потягаюча.

Вдова.

Вдова по високо поставленім золотім конвіри. І тота вдовиця грала солоджену булку, сорбала шоколяду і робила те, що роблять всї вдовиці — зітхала. А при тім ходив єї зір по иньшій стїнї, на якій розуміє ся висїв іще один образ; сим разом сьвятий. Сьвята Цецилїя побожна і невинна, що порушує клавіші орґанів.

Важне послїдна крапля пахучого напою, який гарна вдовиця мішала і сорбала, спинула на рожевий язичок зітхаючої вдовиці, як нагле влетїла до кімнати молода дама, дуже зворушена, що шльохаючи тиснула хустину до очий.

— Алеж Леночко?! Qual tu, ma mie?

— Г' ai que... j' ai que... j' ai que... шльохала делїкатна осібка і кинула ся на груди приятельки... — j' ai que...

Одним дальше не могла. Так, якби єї щось дусило в горлї.

— Г' ai que...

Нї, не *ilalo*.

— Боже мій, що то все має значити? Скинь се, дитино — зложила на єї чолї із щирим співчутєм поцїлуй і почала розпинати єї плащ, витягати шпильки від капелюха, здіймати капелюх і плащ.

— Так моя дитино, а тепер скажи менї все.

— Так все, все хочу Тобі сказати, але перше заслоню тоту сьвяту, — і показала образ сьв. Цецилїї. — Заслони єї, бо сегодня не можу звести зору чистих, сьвятих очий.

— Се, ти согрішила? запитала шепотом вдовиця.

— Так, відповіла друга шльохаючи. — Я нужденна, нїчого не варта, погублена, я поповнила смертельний гріх!

По лици вдовиці перелетїло щось, якби щаслива усьміхка. Але тільки на одну хвильку. По тім перейшла кілька разів по кімнатї сюда і туда і підчас того малювала ся на єї лици правдива борба. Вкінцї підійшла до шльохаючої дами, що мала в крайній десперациї і запитала:

— А з ким?

— З Генриком, відповіла Леночка.

— Так, кивнула вдовиця німо головою.

— А Кароль?

— Мій муж від кількох днїв на селї.

— C' est grav, сказала вдова і почала щось рахувати на пальцях.

— Що... що ти рахуєш? запитала здивована дама.

— О, нїщо. Я рахую, як довго ти вже віддана. Три... чотири... пять місяців доперва, а вже мусїла щось подібного заподїяти свому чоловікови!

— Се повинно бути в ґрунтї річи обовязне для мого чоловіка...

— Алеж Леночко! А сьвіт?! А що-ж сьвіт скаже?

— І сьвіт се зовсїм не обходить, сказала грішниця, закамелїла мимо свого каяня.

— Леночко!!... но, а богож се має обходити?

— Церков.

— Так, в кождім разї, маєш слушність, церков и перший дїйї. — Но, але кохана Леночко — і при тім сїла коло неї і притягнула єї як малу до себе — но, але скажи менї, чому ти не зробила? Маєш принаймене лагодячі обставини?...

— Зовсїм не маю.

— О!

— Нї, справдї нї. Се було тільки хвилове забуте. А як се вже стало ся, но, то вже було запізно, аби відстало ся — і почала дальше шльохати, що аж серце краяло ся.

Вдова гладила загідно і делїкатно волосе малої приятельки.

— Ходи, сказала... оповіж менї, як те все стало ся.

А Леночка почала оповідати:

— Мій чоловік від'їзджав в четвер як раз перед обідом; зразу мав намір їхати аж по обідї. В послїдній хвилї дістав одним телеґраму від завідателя, що не зістановила йому нї хвилини до втрачеия. Потягнув тільки один лик вина, якусь шальа разів паштету, який був зрештою досненалий і не торкав навіть решти обіду. А я приладила таке добре тепи! Були навіть куропатви, подумай собі!

— О! а як ти робиш куропатви? запитала вдова, живо заінтересована оповіданем.

— Печу їх передусїм на рожнї, потім розкладаю їх на два кавали, кладу на пателню і поливаю волоским соусом із сметанкою.

— Квасною сметанкою, розуміє ся?

— Naturelement. Але головною річию є вловець. Про корупатву без вловцю і подумати не дасть ся. Розуміє ся, я була обурена, що Кароль не хтїв їсти обіду; казав збирати зі столу і не їв нї кусня. Отже день пізнїще...

— Ах... день пізнїйше?...

— День пізнїйше коло полудня прийшов Генрик, то значить, він властиво не прийшов. Він влетїв, як... як туга, як орлан і іще на порогї крикнув: „ратуй мене кузиночко. Я так і вмираю іменно з голоду і спраги. Маєш що? Можеш менї що дати? Можеш врятувати менї житє? Так?“

— Я засьміяла ся і казала подати фляшку вина, пашготи і куропатви.

— Гм... бракувало іще кавяру і раків; un buinon des ecrevisses, засьміяла ся таємничо вдовиця, — щоби бути, як в „schambres separées“.

— Майже так було. Принаймене Генрик, що мене перемовив, наказовив мені випити одну, а потім другу склянку вина. Але не можеш собі певне представити, що сей молодець не доказував, не говорив і не жартував. Я майже качала ся зо сьміху і була в такім гумори, така весела і свобідна, що майже завдяки на свою гідність замужної жінки і могла грати ся з ним „кота і мишки“ та „сліпої бабки“. Вкінци заморочена вином і убиваючою веселостю, забула я свою голову і... і тут — вона зашльохала наново — тут стало ся щось страшне, тут...

Вдовиця пробувала на ново успокоїти малу особу.

— Алеж успокій ся Леночко. Твій гріх великий, але твоє каяне поправляє все. А врештою, ти поповнюючи гріх, була непочитальна. Тебе затуманила убиваюча атмосфера, яка огортає деяких мущин на пещасте для нашого бідного пола. Один приманює нас до зіпсуття шаленою веселостю, надто великою охотою до житя, другий романтичним, сумним, елєгійним сетвом. Так, так, і я потрафила би засьпівати про се деяку пісоньку. І я всесала в себе отруєю, і я — віддала була себе другому на власність.

— Я... як? крикнула здивована Леночка, забуваючи зовсїм дальше плакати. — Ти... ти... віддала себе... на... на власність?

— Так — шепнула вдовиця. — і показала на малий образ — отсей є моїм гріхом. А сей — і вона показала на зьвіяхи і високий золотий конвір — сей є моєю лагодячою обставиною, моїм упевненем і усправедливленем.

Очи Леночки отворили ся широко з надто великого подиву.

— А... коли то було?, запитала.

— Від того часу минуло чотири роки, сказала тихо вдовиця.

— Що? іще за житя твого чоловіка? принуда мала особа здивовано.

— Так. Я пізнала його в одним купелевім місті. Давав концерт. Скрипка плакала і заводила в його руках, як тільки живий чоловік може плакати і заводити. А зі струн інструменту виходили звуки, нї; із розбитої душі артиста виходили вони і я хіба мусїла би мати серце із камена, щоби остояти ся перед тим жалем!

— А ти менї нїколи про се не оповідала, шепнула Леночка, зворушена оповіданем.

— Я не мала на се відваги. Аж тепер, як можу при тім свобідно глянути тобі в очи, аж тепер, як і ти поповнила рівно великий гріх, аж тепер...

— Що ти говориш? Мій гріх мабе бути так великий, як твій? Се прецїнь неможливе!

— Яким чином? Скорше він іще більший!

— Алеж нї, нї, се не може бути! Так я не зломила присяги, не зрадила довіря, а прецїнь заховала свою честь...

— Як жеж? Так ти сама сказала, що отуманена вином і убиваючою веселостю, стратила голову і...

— І вчала удо корупатви, забуваючи, що се була пятниця!

НАУКА, ШТУКА, ЛІТЕРАТУРА.

„Ruthenische Revue“ Nr. 4. Другий зошит за червень 1903. Зміст: Historische Mission des Graten Potocki, P. Сембратовича. — Die Ruthenophobie der galizischen Finanz-Landes-Direction, Василя Яворского. — Das galizische Mittelschulwesen, I. Суховала. — Exempla trahunt, Вол. Темницкого. — Ruthenische Blut (Hans Weber-Lutkow's „Gedichten aus Kleinrussland), I. Манастирского. — Maksym Нгушаєв, Eine Erzählung von Marko Wowczok. Переклад Ольги Кобилянської. — Glossen.

Всї посилки до Редакциї „R. R.“ належить адресувати: An Herrn Roman Sembratowycz, Wien, XVIII|1 Lazaristengasse Nr. 36.

Адреса Адміністрациї: An den Verlag der „Ruthenischen Revue“, E. V. Zenke & Comp., Wien, I. Dominikanerbastei Nr. 19. — Передплата за сей рік виносить 4 кор.

Телеґрами „Буковини“.

Будапешт, 4. липня. Дневник урядовий оповіщає іменоване ґрафа Пеячевича баном Хорватиї, Славонії і Дальматиї.

Берлин, 4. липня. „Local Anzeiger“ доносить, що болгарске правительство заборонило вивозити з Болгариї коні і мули, позаяк Туреччина в послїдних часах без перерви спроваджувала звідтам коні і мули для свого войска.

Кольонїя, 4. липня. „Köln. Zeitung“ виступає в обороні Туреччини проти Болгариї і закидає Болгариї, що хоче умисно викликати війну, але що то їй не удасть ся.

Брукселя, 4. липня. На жадане нїмецкого правительства скликано цукрову комісию на день 7. липня.

Належитість за Оголошеня за один раз:

Цїла сторона коштує 30 К. — Одна трета сторони через цїлу ширину 10 К. — Пів сторони 15 К. — Чверть сторони 7 К. 50 с. — Одна осьма сторони 3 К. 75 с — Одна шістьнаста сторони 1 К. 88 с. — **Дрібні оголошеня** (в шпальтовій ширині стрічок) по 4 сотики за верш. — При більшеразових уміщенях опускаєть ся на цїй процент після скількости уміщеня.

Склад товарів Б. Бальтінестра молод.

Чернівцї, улиця Головна-Енценберґа ч. 3.

Склад ц. к. упривілейованої фабрики товарів з аль- паки і хіньского срібла В. Бахмана і Сп. у Відни.

Поручає на лїто наймоднїйші артикули в найбільшім виборі.

Парасолї	наймоднїйші шовкові фарбовані по хиночі, піншовкові фарбовані і темні, гладкі білі, Entout Cas чорні: для дївчат і дїтий з мережкою і дощені для пань і панів.
КАПЕЛЮХИ соломині і фільцові **шапки.**	**Самостійна продаж** з ц. к. надвірних фабрик J. Heinr. Ita у Відни, Josef Richter & Schur в Ґрацу Borsalino Gius & Fto, Giovanni Panizza і R. Cappaio в Італії, як також з иньших визначнїйших фабрик тукрашених і заграничних. — Для дам шпортові анґлїйскі капелюхи: для панів і хлопцїв наймоднїйші соломині і фільцові до виходу і на що день. Фільцові чорні і в иньших фарбах, мягкі і тверді, на лїто легонькі (35 ґрамів) в ріжних цїнах. Шапки для пань, панів і дїтий.
Обув для дам панів і дїтий.	**Самостійна продаж** з найвизначнїйшої фабрики черевиків Антона Чапека у Відни (Chevreax Schuh-Fabrik), і з иньших фабрик. Черевики з червоної, брунатної, жовтої, сивої шкіри як також з лакеру до шнурованя і на ґуцики під черевики Laven tennis; системи Др. Лямана і ес. Кнайпа — Черевики до ґімнастики і. т. п.
Ексквізита	в мужеских краватках найлїпшої анґлїйскої сорти, в білю ріжнородної сорти як: з зефіру, піки, батисту, шифону і. т. д. — Всякі прибори для наколїнників: Каєтанки до воднеса, панчохи, сорочки сїтові і. т. д. Рукавички Glacé, Chair, шовкові для пань, панів і дїтий. Дамски поясні, шнурівки ланцушки Lorgnon, ґудзики до мандетів, всяка біжутерия і товари з бронзу.
Всякі артикули до подорожи.	Ріжні куфри, валїзи. Пледи, на ремінї, футерали до парасолїв, кошики на харч, мошонки, коци, подушки пуделка на капелюхи і. т. д. (ріжна сорта).

Замовленя з провінциї виготовляють ся сейчас. (—)

Просьвіт промінями Рентґена.

Лїчене сухо-горячим повітрем

подаґри, ревматизму, люмбаґи (пострілу) Іскіаса, невральґії, болю в суставах, нарви і спухлини.

Апарати сухо-горячого повітря (Системи д-ра **Райфелєра**), що прикладають ся до слабих частий тїла, уможливляють найвисші температури з всякими формальними методами, а через те й найкрасші успіхи в лїченю і навіть застарілих слабостий. Значно усмирює біль. При лїченю « ціле тїло нільне окрім слабого місця, тому можуть його носити і ті, що терпать на серце, на вонґостні і астматики. Лїченє може відбути ся і в помешканю пацієнта.

Купелї в електричнім жаровім сьвітлї против слабостий, як зміна материї, подаґра ревматизм і против затовщеня.

Др. Г. ХАЄС, Чернівцї, улиця Почтова число 5а.

(19—50)

Г. ФЛЕЙЗЕР

усувач нагнїток

Чернівцї, ул. Руска 8.

8 (4—7)

В ПАПІРНИ „РУСКОЇ БЕСІДИ“ в Чернівцях (Петровича 2) суть на складї слїдуючі книжки:

Наша дума Ф. Кедесся на 2 вер. 50 с.
Пісни Ос. Юр. Федьковича I., II. і IV. том по кні: 1·20, 6·80, 4·—, 3·60, 3·— і 2·00 к.

При більшім закупнї опускає ся значний рабат. (0—0)

Найновійші Schulversäumnisse

получити можна

в друкарнї „Рускої Ради“, в Чернівцях

улиця Петровича ч. 4.

Перша буковинська

специяльна робітня обуви і ортопедичне заведенє

ІВАНА ДІКА

абсольвента майстерского курсу ц. к. технольоґічного ремесольного музея у Відни, і патентованого судового шкатника

получає

ВЕЛИКИЙ СКЛАД ОБУВИ

найновійшого крою для пань, панів і дїтий.

Замовленя виготовляють ся сейчас з заграничних шкір.

При замовленях з провінциї пожадане, аби прислати з'ужитий черевик на міру.

Чернівцї

ул. Руска 11. а Філїя ул. Ратушева 17. (під „золотою Грушкою“).

7 (—)

Рік заснованя 1892.

Товариство взаїмних обезпечень

„ДНІЄСТЕР“

Львів, Ринок ч. 10 (дім „Просьвіти“.)

одиноке руске товариство асекурацийне,

Обезпечає будинки, движимости, збіжо і пашу против шкід огневих, побирає умірковану оплату премій, а чистий васк т. є. надвишку з оплат розділає межи членів що звороти; в послїдних трох лїтах виносив ворот 8%.

Виплачує шкоди дуже скоро а о цїну шкід переводить разом.

ДНІСТЕР з делеґатом і місцевими членами. За 10 лїт виплатив 6.064 відшкодовань в сумі 3,187.258 кор.

ДНІСТРА полїси приймають при позичках Банк краєвий і каси ощадности. Посередничить при обезпеченях на житє в краківскім Товаристві.

ДНІСТЕР відступає часть провізиї з таких обезпечень на руські добродїйні цїли; длятого на житє треба обезпечати ся тілько через „Дністер“.

ДНІСТРА фонди виносять з кінцем 1902 р: 838.364 кор. і всї уміщені в цїнних паперах пупілярних.

ДНІСТЕР удїлює аґенциї солєнам особливо там, де еще не роблять дотеперішні аґенти.

ДНІСТРА аґенти заробили вже 432 тисячів корон провізиї

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає Іван Захарко.

З друкарнї товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

Ч. 75. Чернівцї, середа дня 25. червня (8. липня) 1903 р. Рочник XIX.

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ що середи, пятницї і недїлї, з тижневим додатком „РУСКА РАДА“.

Редакция адміністр. і експедиция при улици Петровича ч. 2.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациї неопечатані вільні від оплати почтової.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“ разом з „Рускою Радою“:

на цїлий рік	20 К.	— с.
„ пів року	10 „	— „
„ чверть року	5 „	— „
„ місяць	1 „	70 „

Поодиноке число „Буковини“ 16 сотиків.

Передплата і належитість за інсерати платні в Чернівцях.

Вісти з цїлого сьвіта.

— *Так звана „формула Селя“.* Новий угорский президент мінїстрів бажає вимогти на угорскім соймі, щоби переговори з посторонними державами що-до торговельних договорів могли розпочати ся що перед полагодженєм австро-угорскої угоди обома парляментами. Переговори мали-б лише розпочати ся, а не покінчити ся якимись обовязуючими висїлїдами — то зазначив виразно президент — але і тому стоїть на перешкодї „формула Селя“. Іменно закон з р. 1899 становить в § 4, що перед заключенєм нового австро-угорского союза митово-торговельного не можуть ся заключувати торговельні договори з чужими державами на довше, як до кінця 1907 р. Дальше становить сей параграф, що перед розпочатєм переговорів з заграницею, дотеперішна автономічна митова тарифа має заступитись новою автономічною тарифою. Отже після того параграфу перед розпочатєм переговорів з заграницею що-до договорів, має бути вже готове і парляментарне полагодженє австро-угорскої угоди і нова тарифа митова. А що то вимагає довгих робіт і основної дискусиї, то нема надії полагодити ті справи перед ферями. А тут відновa торговельних договорів з державами стає наглою, а особливо з Італією, котрій як раз з огляду на Угорщину вимоплено торговельний договір. Коли би гр. Куен-Гедерварі зміг перевести зміну „формули Селя“, то обі держави одержали би свободу приступити до переговорів з посторонними державами і тим способом приготовити материяли для будучих договорів. Однако мала на те надія в виду великих жадань угорскої опозициї за ту уступку вже не для держави, але чисто угорскої, економічної користи.

— *Російска мобілїзация.* Великі маневри в околици Варшави сего року не відбудуть ся, бо Росия „випробовує“ спосібність сибірскої зелїзницї до транспорту більших відділів війск і транспортує великі маси сего війска на далекий Схід. Вже перетранспортовано мішану бриґаду з Приниславиьского краю і 124. полк піхоти з Харкова. В звязи з сими транспортами надійшла з Хін вість, що Япан аґітує в Хінах против Росиї. Хіньскі достойники, котрі симпатизували з Росиєю одержали димісию. Рівночасно доносять, що з Япану і з Филипиньских островів надходить до Хін великі транспорти оружия і амуниції. — Дневники доносять, що російский мінїстер фінансів позволив кишиневскій депутациї утворити комітет з пяти членів, котрий має заняти ся привернєнєм торговельних відносин, зірваних в наслїдок розрухів.

— *Бури.* В Гайдельберзї (Канляндя) відбули ся збори бурґерів під проводом Боти, котрий звернув ся до Голендрів з візванєм, аби не робили правительству трудностий, лиш противно, аби підпирали єго в публичних справах.

— *З Франциї.* Парлямент приняв онодї 487 голосами против 5 проєкт закона о безпосередних податках.

— *Процес в Хорватиї.* Онодї розпочав ся процес против сьвященика Ємерсіча і Шустера за розширюванє революцийних брошур і відозв. Мадярони кують з того оружє против хорватского патріотичного духовеньства.

— *З Балкану.* В болгарских кругах дипльоматичних не привязують найменшої ваги до турецкого запереченя о концентрациї войск на болгарскій границї. Болгария зарядила також концентрацию войска на границї в той спосіб, що в окрузї Бурґач скріплено пограничні війска, покликавши резервістів. Болгария хоче бути приготовлена на всякі случаї і не хоче допустити до того, аби Туреччина зробила їй яку несподїванку. Болгарске правительство уміє оцїнити свої сили в порівнаню до сил турецких і має живо перед очима образ війни грецко-турецкої, однако на кождий случай Болгария рішила ся боронити своєї независимости на случай турецкого нападу. Болгарска телеграфічна аґенция потверджує донесенє, що правительство заборонило вивозити з краю коні і мули, а в справі концентрациї турецких войск доносять: Супротив урядового запереченя зі сторони турецкої, немов би Туреччина громадила сильні відділи піхоти, кінноти і артилериї на болгарску границю, треба зазначити, що між тим як Туреччина старає ся тому заперечити, висилає там рівночасно нові сильні відділи, немов би задля ворохобничих шайок. Видко, хоче Туреччина увести в блуд Европу і укрити властиву цїль громадженя войска.

Австро-угорска путанина.

Політичні справи в Австриї і в Угорщинї попутали ся так помiж собою, що тепер годї розібрати, яка справа належить до тої або сеї позициї, а яка є спільною справою цїлої монархії. З великим задля трудом можна собі представити цїлий образ і послїдність поодиноких політичних подій, які тепер збили ся в один клубок, вельми трудний до розмотаня. Ся путанина почала ся в Угорщинї, до внесена в осени військова предлога зустрінула завзятий опір Кошутівців, а Сель постарав ся о зміну сеї предлоги і замаскував ся надією, що в державній радї з сим буде що труднїйша справа. Зближав ся конець року і памятний Сильвестровий вечер, коли обидва правительства довершили угоду. Сель поробив деякі уступки а обставав лише при тім, щоби перед довершенєм митово-торговельного союза не заключувано торговельних договорів на довше, як до 1907 р. і щоби перше ухвалено нову митову тарифу, поки приступить ся до переговорів з заграницею. З новим роком 1903 уложили ся парляментарні роботи так, що крім біжучих справ треба було перевести військову предлогу, а до кінця 1903 ухвалити австро-угорску угоду. Військову предлогу ухвалено, а австро-угорску угоду переведено в обидвох комісиях з виїмкою кількох позиций. Здавало-би ся отже, що австрийске правительство наближало ся до своєї мети, а тимчасом вернули трудности і то з Угорщини, які потрясли також обставинами австрийскими. Розійшли ся вісти про димісию мінїстерства д-ра Кербера, а всепольске „Slowo“ via Оломунець вже іменовало мінїстрами навіть проф. Ґломбіньского і Старжиньского (сему остатньому забуло придїлити якусь теку, видно само в клопотї — яку би то?!), а поворот цїсаря з Брунова до Відня (мав поїхати вже до Ішлю) вижуть з сими вістями.

На разї річ певна, що ані Вельзерсгаймб не уступив, ані нема мови про уступленє в сїй хвилї цїлого мінїстерства, а веск таки положенє політичне

ГРИВКО.

Так називав ся пес, чорний вівчарський пес з коротними в гору стоячими вухами і малим видовженим писком. Хазяїн, у котрого він служив, Марко Обруч, знайшов єго ще малим півтора року тому назад під плотом і тронутий милосердієм, взяв єго до себе. Здаєсь з вдячности за вибавленє від голодової смерти Гривко коли підріс, сповнював свому хазяїнови ріжні пожиточні услуги.

І так в лїтї, в часї жнив, коли цїла сїмя, значить ся всї здібні до праці, вибиралась в поле на роботу, Марко Обруч з сумнїйшим сумлїнєм полишав Гривка на ґаздівстві, що більше віддавав єму в опіку двоє малих дїтий, знаючи о тім дуже добре, що Гривко з порученої справи як найлїпше виважесь, майже єго як ока в голові буде пильнувати і маленьким дїточкам за нїщо в сьвітї не дасть міжної кривди вчинити. А Гривко неначе відчуваючи то довіре, яким обдаровував єго хазяїн, потакував з горяа і закрутивши кудлатого хвоста в гору з великим вдоволенєм оббігав тричи стодолу нїби-то шукаючи за нимим ворогом. Відтак лягав на присїнї коло хати біля двох малих хлопчиків не залишаючи при тім видати бачним оком на все, що ся в округ него діє.

Коли лиш лиг, хлопчї зараз приспакували до него, торгали єго за вуха та за кудлатий хвіст і вибавлялись єго кожтом як змога, щоби лиш нудний час до полудня перебути. Гривко всї зі цїрпливостию зі сторони в опіку єму відданих дїтвачів видержував з істинно стоїцкою витрвалостію. Часом лиш як котрий з пустих хлопців за болючо сїпнув єго за вухо, загарчотїв з тиха, неначе-б їх хотїв остерегти тим, щоби за много не надуживали єго терпеливости.

А коли сонце вибігло на середину неба і зближав ся час полудєнку, Гривко ставав чим раз неспокійнїйшим. Він разом з дїтьми ожидав нетерпеливо прибутя своїх хазяїнів. Дїти в сю пору вибігали звичайно на перелаз і тут ожидали прибутя своїх родичів. Розуміє ся, що Гривко в сих подорожах від призби до перелаза був їм невідступним товаришом. Дїти чіпали ся за стовпи порїг а Гривко сїдав біля них, звичайно по середині і всї троє бачно вдивлювались в поле, де рої́лось від людий і до мигочїли проти сонця безчисленні вістря серпів.

Всї майже женцї після принятого звичаю наздунували в поли — лиш одна сїмя Обручів ішла на обід до дому позаяк їх хата лежала дуже близько від поля, на котрім працювали.

Коли вже радійшла єсся ожидана через всїх пора і на скрутї дороги появив ся хазяїн з жінкою, дочкою і двома синами, Гривко з далека вже їх пізнавав і в знак радости з їх прибутя гавкав голосно. Дїти розуміли вже, що се значить і з великим криком бігли на встрічу своїх родичів а попереди них садив що сили Гривко. Він також вищав з утїхи всїдними голосами винахуючи пишности зі сторони в опіку єму відданих дїтвачів видержував з істинно стоїцкою витрвалостію. Часом лиш як котрий з пустих хлопців за болючо сїпнув єго за вухо, загарчотїв з тиха, неначе-б їх хотїв остерегти тим, щоби за много не надуживали єго терпеливости.

А коли сонце вибігло на середину неба і зближав ся час полудєнку, Гривко ставав чим раз неспокійнїйшим. Він разом з дїтьми ожидав нетерпеливо прибутя своїх хазяїнів. Дїти в сю пору вибігали звичайно на перелаз і тут ожидали прибутя своїх родичів. Розуміє ся, що Гривко в сих подорожах від призби до перелаза був їм невідступним товаришом. Дїти чіпали ся за стовпи порїг а Гривко сїдав біля них, звичайно по середині і всї троє бачно вдивлювались в поле, де рої́лось від людий і до мигочїли проти сонця безчисленні вістря серпів.

Всї майже женцї після принятого звичаю наздунували в поли — лиш одна сїмя Обручів ішла на обід до дому позаяк їх хата лежала дуже близько від поля, на котрім працювали.

Коли вже радійшла єсся ожидана через всїх пора і на скрутї дороги появив ся хазяїн з жінкою, дочкою і двома синами, Гривко з далека вже їх пізнавав і в знак радости з їх прибутя гавкав голосно. Дїти розуміли вже, що се значить і з великим криком бігли на встрічу своїх родичів а попереди них садив що сили Гривко. Він також вищав з утїхи всїдними голосами винахуючи

— *Процес в Хорватиї.* Онодї розпочав ся процес против сьвященика Ємерсіча і Шустера за розширюванє революцийних брошур і відозв. Мадярони кують з того оружє против хорватского патріотичного духовеньства.

— *З Балкану.* В болгарских кругах дипльоматичних не привязують найменшої ваги до турецкого запереченя о концентрациї войск на болгарскій границї. Болгария зарядила також концентрацию войска на границї в той спосіб, що в окрузї Бурґач скріплено пограничні війска, покликавши резервістів. Болгария хоче бути приготовлена на всякі случаї і не хоче допустити до того, аби Туреччина зробила їй яку несподїванку. Болгарске правительство уміє оцїнити свої сили в порівнаню до сил турецких і має живо перед очима образ війни грецко-турецкої, однако на кождий случай Болгария рішила ся боронити своєї независимости на случай турецкого нападу. Болгарска телеграфічна аґенция потверджує донесенє, що правительство заборонило вивозити з краю коні і мули, а в справі концентрациї турецких войск доносять: Супротив урядового запереченя зі сторони турецкої, немов би Туреччина громадила сильні відділи піхоти, кінноти і артилериї на болгарску границю, треба зазначити, що між тим як Туреччина старає ся тому заперечити, висилає там рівночасно нові сильні відділи, немов би задля ворохобничих шайок. Видко, хоче Туреччина увести в блуд Европу і укрити властиву цїль громадженя войска.

Дїти як лиш дошли до своєї мами, хватались зараз за її запасну і так цїлий похід під проводом Гривка, котрий завсїгди з переду тримав ся, вертав назад до хати.

Тут ґаздиня відтворивши хату витягала з печи борщ і кулешу вже вчорах приготовлену і всї засїдали до спільної їди.

Гривко сїдав тогди звичайно посеред хати і мирґаючи хвостом дивив ся всїм солодко в очи. Він неначе допрошував ся, щоби і єму дали їсти.

Але якби на перепір єму всї сидїли мовчаливо і з великою повагою сорбали борщ, та закусували кушеною: на Гривка нїхто нїхтїть і не поглянув. Що то їх могло обходити що він голоден?! Най кождий старає ся про себе.

Коли скінчив ся обід, всї хрестились побожно до висячих на стїнї образів і відпочавши хвилину виходили на дальшу роботу в поле.

Виходив за ними звільна і Гривко з сумно похиленою головою і підобгаяв під себе хвостом. Кождого дня голубив в своїм серцю ту золоту надію, що господар предсїм, раз звернув на него свою увагу, потрафить оцїнити єго заслуги, котрі так щиро з завертєм самого себе для єго добра сповнював і почастує єго за те добрим обідом. Але де там! Прийшов обід, та нїкому і не снилось памятати про бідного Гривка.

Похнюплений і сумний ішов тогди звичайно під розлогу грушку що росла біля стодоли. З якрвсь обставинами і великою резиґнацією видав ся під дерево і тут в тїни густого галуза спочивав по дневних трудах.

В вечер, коли вже сонце вкупало ся в заходови, приходив звичайно єго товариш з сусїдства, Білик. Був то рослий, білий пес, з широким писком і великими неначе тї два фартухи звисаючими в долину, вухами. Покритий був білою, волнистою шерстю і з сеї здаєсь причини отримав своє прозвище.

З сим отже приятелем пускав ся Гривко в подорож по селї за поживою.

А в вишукованю її були вони мистцями. Знали всї сьмітники сельські при хатах заможнїйших ґаздів, где можна було знайти яку таку поживу, знали куди до них присїсти найлїпший, щоби як найменшу на себе увагу звернути. Бо траплялось нераз і то дуже часто, що в часї таких нічних виправ по сьмітниках за поживою і обкладали їх вильші пси сельські і тогди приходило між ними до страшних баталій. А того вони не любили. Волїли собі роздобути все то мирним способом, без жадної напасти та без потрібного в таких случаях пролиту крови.

На кінець своєї вандрівки, коли вже темна та глуха ніч огорнула ціле село в своїм мягкім обнятя, ішли у відвідини на непівстно або до двора. В сих двох місцях звичайно дуже добре обставлювались.

Тут коло стайнї було місце, где нарубки двірські кормили свиї пана дїдича варенею мандабурою перемішаною

погіршило ся і замрачило ся. Причиною сего могло би бути передовсім опорне становище Чехів, але и такім случаю мали-б ми діло лише з уступленєм д-ра Резека. Неперечно й відносна давної Gesammthürgschaft без порозуміня з д-ром Кербером вплинула на пригноблене кабінету. Але найбільше заважили тут угорскі події. Усунене військової предлоги з угорского сойму мусїло відбити ся і в Австриї. Сеж помила річ для д-ра Кербера і Вельзерсгаймба, а осени при внесеню нового військового закона признати, що ухвалена весною військова предлога не була така пильна. Обидва они докладали всїх заходів, щоби сю предлогу перевести, а тепер Куен-Гедервари кинув її для усмирення Кошутіщів.

Окрім того Куен-Гедервари упавши на вполїтики перед Кошутом, потоптав д-ровн Кербером цїлу его парляментарну проґраму. Коли з новим роком 1903 мала рада державна забрати ся до австро-угорскої угоди, видано окляк: передовсїм військову предлогу ухвалити. Се зроблено і в комісиях переведено угоду, яку мало ся ухвалити в осени. А тепер знов кажуть: передовсїм в осени. Тим способом усунене військового закона псує порядок і не знати, чи стане часу на австро-угорску угоду, бо не вистарчить григориньский календар, хиба, що др. Кербер, хоч два тижні зиске на часї.

Але-ж і з Угорщини недобрі надходять вісти. Перший виступ нового міністерства був нещасливий. Куена визнано і нема нагляду, щоби угорский сойм змінив відому формулку Сеян, після якої не можна правительству почати переговорів з заграницею про торговельні договори, поки не буде тут ухвалена митова тарифа. Ґр. Куен думав себе і цїлий сьвіт, думав осягнути бодай хиленький тактичний успіх, успокоїти Кошутівців і довести хиленько до спокійної роботи. Тимчасом Кошута переліцитував Барабаш і лаяни так само як Седерені і Іван Зічі, що они не покинуть обструкциї. Отже передчасні і надмірні обіцянки Куена довели до трудного пересїдлення, яке доторкнуло ся і Австриї. Угорщина палить останки дуалїстичної будови, а Австрия мусить поносити і з сеї путанини не знати, як і куди вибрести.

Дволичність Німців.

Під таким заголовком помістила недавно краківска часопись „Nowa Reforma“ донись з Чернівців, котрої подаємо тут коротший зміст:

На Буковині заносить ся в полїтичних сферах на нові спори, а причина

з помиями. Звісна річ, що свиня коли їсть, більшу частину пожиня викидає на землю. Множество проте валяло ся тут відпадків, котрі для Гринка і Біднка становили знамениту поживу.

Приходили тут звичайно в пізну ніч, коли челядь уложилась вже до сучочинку а пси двірські позадрімували на своїх ланцухах. Псів і парубків з двора боялись вони дуже і то зовсїм прирадно. Траплялось нераз, що парубки збуджені гавкітом псів кидали за ними каміном і побивали часом навіть болючо.

Про все те памятали вони дуже добре і дмтого коли іншим в відвідини до двора то з захованєм всїх можливих средств осторожности.

Для зрозуміносеня терену і пересвідчеця ся чи не грозить звідти яка небезпека, ішов Гринко. Він в таких справах дуже опитно вмів поступати а до того еще его темна стать не відбивалась так різко серед ночи як стать Біднка.

Гринко тихо пересканував через малий парканець що ділив подвіре від города і опинивши ся тут наслухував дуже уважно. Добрий слух і знаменитий нюх віддавали єму тепер великозначну услугу.

Біднк тимчасом очікував за парканом. Коли всюди було тихо со був знак що жадної небезпеки нема. Тогди Біднк за приміром товариша пересаджував і собі так і вскакував на подвіре.

(*Конець буде.*)

НОВИНКИ.

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ. Хто не вирівнає залеглу пренумерату, хоч по части, на 15. линия с. р., тому безусловно застановимо дальшу висилку „Буковини“ а залеглости стягнемо в иньший спосіб.

Особисті вісти. Управитель земляничого руху др. Гайдай і секретар Бальмоп в службових справах удали ся до Станїславова.

З правительства. Концептовий практикант при краєв. правительстві Володимир Висоцкий здав полїтично-практичний іспит з добрим успіхом.

Президия висшого суду краєвого у Львові розписала конкурс на посаду радника суду краєвого в Чернівцях; речинець конкурсу уплиає з днем 20. липня 1903.

Біофоно-Театер. Вівторок і середу дня 7. і 8. с. м. відбудеть ся на горі Гебля представленє Біофоно-Театру. Початок о год. 8. вечер. Вступ: I. місце 80 сот., II. 60 сот. Партер 40 сот. На порядку дневнім між иньшими замордоване сербскої королївскої пари, яку представить ся зовсїм вірно. Біофон віддає образ, рухи і голос, так що видці мають уздуду, що видять перед собою жите.

Нові марки сербскі. В Сербії видано вже нові марки, на одній їх стороні находить ся срібний хрест з чотирома півмісяцями, а над сим корона королївска. Значки почтові суть зладжені після взірців зладжених в р. 1806, котрі були тільки кілька місяців в обігу а відтак були вицофані.

Реальна школа в Снятині. Вчерашна „Ґазета львівска“ оголошує, що цїсар постановою з дня 2. червня с. р. дозволив отворити державну школу реальну в Снятині з початком шкільного року 1903/4.

Діло божевільного. В селї Униж, брідского повіта в Галичині, сталїла ся онодї вечером кровава драма в маєтності господаря Василя Лотоцкого. Пасїку догляда 22-лїтний син Лотоцкого, трохи придурковатий, який минулого року хотїв повісити ся, але уратовано его. Оводї вечером він доглядаючи пасїку, побачив на черешни двох хлопців. Не надумуючи ся довго, взяв сокиру, а коли хлопці злїзли з дерева і почали утїкати, він дігнав одного по другім і обох розчерепив голови. Вид крови збудив в нїм ще більшу дикість і коли побачив недалеко свою тїтку 30-лїтну Анну Попеєву, яка була в блаженнім станї, кинув ся на неї і зарубав сокирою на місци. На поміч прибіг страчений брат зарубаного Лотоцкого, але і его стрітила смерть з рук убийника. Хлопці, що рвали черешні, називають ся Василь і Іван Деметруки. Убийника спіймали жандарми і відвезли до арешту в Лопатині.

Зелїзничі крадїжки в Станїславові. Недавно виарито в Кракові між кондукторами злодійску спілку, що обкрадала подорожних і викрадала дорогоцінні річи з пакунків, надаваних „на фрахт“. Станїславівска дирекция зелїзниць не остала під тим зглядом позаду краківскої дирекциї. Оводї донесено їй анонимно, що в станїславівских маґазинах два функціонарі з низшої служби правильно обкрадають подорожних. Дирекция собчас зарядила у них реґіцию, і найшла цїлий склад крадених річий. Було там: 7 золотих медальиів в гарних „etui“, золоті і срібні годинники, дороге батистове біле, нова одїж, обувь, баранові і боброві скіри, срібні лїхтарі і т. ин. Сих річий не держали злодії у себе дома, але ховали страх в Станїславові і там зробили собі склад злодійских здобутків. Про безличність злодіїв сьвідчить ся обставина, що коли прийшла до них комісия, одни з них зажадали від неї письменно доводу на переведене ревізиї. Скованих злодіїв відставлено до арешту, а зарядженє слїдство виказе, чи до сеї спілки належали ще иньші функціонарі зелїзниці.

Кн. Люїза у Франциї. Після послїдних вістий, б. Саксоньска престолонаслїдниця Люїза замешкала в замку Рон, в полудневій Франциї, принявши титул княгинї Монте Ґвезо. Сей титул приняла вона в порозуміню із своїми родичами від одної посїдости її матери. Кн. Люїза заявляє, що її батько, вел. князь тосканьский, простив їй в Лїндаи весїлє. Окружене княгинї вдоволене, що вона зірвала цїлковито з минувшиною і розпочала нове житє. Княгиня живе тепер лише любовю до своєї наймолодшої дочки. Саксоньского наслїдника престола пенїдомляють про всьо, що відносить ся до его колишньої жінки. На его бажанє, щоби пп. Люїзіна остала на довший час в замку Рон, тота згодила ся радо, бо від того залежить дальше перебуванє дочки при ній. Арістократия, що мешкає в околици Рон, удержує з нею тїсні зносини. Рідня кн. Люїзи вдячна саксоньскому престолонаслїдникови Фридрихови Анґустови за его вирозуміле та жирне поведенє в тій аферї.

В обороні правди. П. Мишуґа в варшавских часописях простує оповідь афери, яка стрітила его перед двома тижнями в Кракові. Письмо звучить: Перед кількома днями часописи хибно подали подробиці моєї стрічі з судовим комісарем в Кракові і злобно описали мої родинні відносини. Се спонукує мене спростувати ошибки, які завдачую собі і моїм приятелям. В 1886. році я розвів ся з жінкою, полишаючи при ній дитину. Підчас розводового процесу я давав на удержане — очивидно — жінки і дитини квоти, яких від мене жадано; по укінченю-ж процесу я зобовязав ся добровільно в урядовім акті платити на удержане 800 кор. місячно і сплачував їх правильно. Однак: злодїи Бог драбинку, одні йдуть в гору, другі на долину. По товстих лїтах настали для мене лїта худі. Не будучи в силї платити тілько — я давав жінці через кілька лїт лише половину признаної квоти. Жінка (мабуть за наводою своїх дорадників) видала мені процес о недоплачені алїменти, а наслїдком сего, коли лише хиленько поліпшили ся мої інтереси, я виплатив їй в маю 1901. р. квоту 12 тисяч корон. Отже я не оставив — як писали деякі ґазети — жінки і дитини без шелюга і в крайній нуждї. По такій значній одноразовій виплатї, в виду сего, що я в 1902. р. не мав нїякого значного заґажементу, знова взяв я в оплатах. І отсе тепер, коли я по довшім безробітю приїхав сьпівати до Кракова, позвали ся в мешканю мого приятеля, у якого я квартирував, прибувший до мене з екзекуцією судовий урядник. В передодень я сьпівав „Фауста“, повернув домів зворушений, змучений і так здесперований, що цїлу ніч мусїв ходити по хатї. Ледви над раном я заснув, на то, аби по хвили тяжкого, горячкового сну, побачити перед собою екзекуторів, які з неумолимою безоглядностию забирали мені все, що лише могли. Надарно я предкладав їм, що перепину в користь жінки платню за виступи, що вирівнаю єї рахунок як найскорше, що в тій цїли буду просити директора театру о задаток. Та се на нїчо не здало ся, бо екзекутори забрали мої перстенї, годинник, дївізку і гроші. Полишено менї, як на сьміх, 5 корон і кілька сотиків на конечні потреби. Коли екзекутори забрали ся до отиранє моїх скринь і перетрусуванє річий, я попав в таку розпуку, що справдї сягнув по револьвер, аби застрілити ся. Я не вірив ним без цїли, без потреби і нерозважно до урядників, що сповняли свій гірший обовязок, але противно, біг з револьвером до другої кімнати в хвили, коли мене спіймано з заду і розоружено. — Хвилї лише по сїй подїї я сидїв дома, зібрав порозмітувані річи і виїхав з Кракова, утїкаючи з великим болем душевним перед скандалем і перед кривдою, яка мене стрітила, а не перед полїциєю, яка анї мене до себе не покликувала, анї за мною не гонила.

Телеґрами „Буковини“.

Рим, 6. липня. Папа вчера вечер висповідав ся на смерть. Потім кардинали на порядном цїлували йому руку. Один з кардиналів сказав до папи: наші молитви уратують Вас, Святїйший Отче. Папа відповів, що він іде до вічности. Послїдного помазаня не приняв папа до тепер, але станеть ся се небавом, бо стан папи має бути безнадїйний. Одні часописи пишуть, що запаленє розширило ся на правім крилї легких і катастрофа наступить безпосередно, а „Voceverita“ записує, що в ночи не наступила поважна зміна на лїпше і що житєві сили папи опирають ся хоробі.

Рим, 6. липня. Бюлетин год. 9½ рано: хоть папа перепів ніч найже безсонно, то все таки не так несподївано, як минувшої ночи. Папа мав напади кашлю і виплюгував малу скількість флеґми. Апетит здоровий, пульс [illegible] іще слабий. Температура висше нормального стану. Взагалї стан не поліпшив ся, але з певностю і по погіршив [illegible]

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях. За редакцию відповідає Іван Захарко.
З друкарнї товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

Ч. 76. Чернівцї, пятниця дня 27. червня (10. липня) 1903 р. Рочник XIX.

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ
що середи, пятницї і недїлї,
з тижневим додатком
„РУСКА РАДА“.
Редакция адміністр. і експедиция
при улици Петровича ч. 2.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациї неопечатані вільні від оплати почтової.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“
разом з „Рускою Радою“:
на цїлий рік . . . . . 20 К. — с.
„ пів року . . . . . 10 „ — „
„ чверть року . . . . 5 „ — „
„ місяць . . . . . 1 „ 70 „
Поодиноке число „Буковини“ 16 сотиків.
Передплата і належитість за інсерати платні в Чернівцях.

Народне віче.

Як що річно, так і сего року скликали наші рускі посли народне віче до Чернівцїв на день 7. липня, виконуючи ухвалу віча рускої інтелїґенциї з дн. 9. червня с. р.

Іще в понедїлок почали з'їздити ся вічники, а у вівторок від самого рана можна було побачити на семигородскій улицї громади людий, що йшли до цїсарского огороду на віче. По дорозї уставили ся вправдї всякі підозрілі індивіди і відмавляли людий від віча, але люди не дали ся збаламутити нїяким платним аґітаторам. Один академик із волоско-аристократичного буршеншафту „Bucovina“ уставив ся на розї улицї Семигородскої і Нового сьвіта зі страшенно грубою палкою і пробував людий завертати з дороги. Однак се не вдало ся йому.

Іще перед 11 годиною виповнив ся город стрілецкого товариства тисячами і тисячами люда, що прибули зо всїх сторін Буковини, а нові хвилї народа все плили, плили, та плили. Здавало ся, що тій ріцї кінця не буде. Народа було до 5 тисяч, між тим багато інтелїґенциї. Аж ось розніс ся голосний звук вічевого дзвона і на трибуну ступив голова руского соймового клюбу проф. др. Ст. Смаль-Стоцкий, що короткими словами привитав збір та подякував вічникам, що не жалуючи труду і видатків, прибули так численно на голос вічевого дзвона. В виду сего, що порядок дневний дуже обширний, предложив бесїдник, щоби передусїм референти виголосили свої реферати, а відтак слїдувати має загальна дискусия над всїма справами, що стоять на дневнім порядку. Дальше предоставив бесїдник правительственного комісаря дра Канла і предложив на предсїдателя зборів о. протосрея Федоровича з Ревної, на заступників предсїдателя пп. надучителя Ів. Ярошиньского з Раранча і посла Тодора Левицкого з Чарториї, а на писарів академиків Миколу Левицкого і Дмитра Коропатницкого.

Се внесенє приняло віче одноцїлно. Однак в виду сего, що о. протосрей Федорович задля недиспозициї не міг проводити зборами, подякував за вибір, а на його місце вибрано головою о. Юрия Калинюка з Прилипча.

О. предсїдатель подякував за честь, яка йому припала через се, що став головою так славного віча. Підніс, що важні справи згромадили нас сегодня коло наших послів-заступників і тїшить ся, що рускій нарід на Буковинї вже пізнав, хто йому брат і хто йому рад.

Відтак уділив о. предсїдатель слово першому референтови проф. Стоцкому. Бесїдник надїлений вже на вступі грімкими оплесками і перериваний часто окликами одобреня, виголосив передусїм реферат про виборчий закон до сойму, потім про обшари двірскі і про рогатки, та поставив дотичні резолюциї, які ми подамо в слїдуючім числї враз із докладним змістом промови проф. д-ра Стоцкого.

По дрі Стоцкім реферував директор др. В. Филипович, про церковні справи і з великою красномовністю змалював кривди, які рускій нарід від 33 лїт терпить на церковнім полї. Видко було, що бесїдник говорить із серця всїх зібраних, бо переривали його дуже часто оплесками та окликами одобреня. Бесїдник представив, як то за митрополита Морара почало ся переслїдуванє рускої інтелїґенциї, а специяльно руского сьвященьства. Під такими обставинами наша молодїж не могла бажати іти на богословіє. Наслїдок того такий, що не стало руских панотців. Всюди, а особливо до найлїпших руских громад напихають волоских сьвященників, що не розуміють нашої мови і правлять богослуженє на чужій нам бесїдї. Все те наслїдки румунїзаторскої політики у православній церкві. По довгих трудах наших послів здавало ся, що для нас повіяло в церкві лїпшим духом. За покійного митрополита Чуперковича іменовано двох професорів-Русинів для теольоґічного факультету і двох консисторских радників. Але по селах і містах на 300 православних сьвящеників, ледви 50 розуміє по руски, а в богатьох православних церквах замовкла наша мова. Наша честь домагаєть ся рівноправности і на церковнім полї. Новий митрополит др. Репта поки що не показує для нас прихильности. Поки ми йому не сформолували ясно наших домагань, поти він з нами зносив ся і все добре було. Але як ми почали ставити домаганя ясно сформульовані, то він сказав, що рускі посли не мають права ставити домагань в церковних справах (оклики: сумно!) Від тої заяви митрополита, не мали рускі представники з ним більше переговорів. Аж перед кількома днями, власне перед вибором соймового посла із релїґійного фонду пішли ми упоминати ся до митрополита о наше право. Ми сказали так: Ваше Преосьвященьство! Ви є Румуном і засїдаєте силою свого становища в соймі. Один посол із релїґійного фонду є Волохом; нехай же другий посол, якого маєть ся вибрати, буде Русином. Але се не помогло. Послом вибрано найбільше завзятого русиноїда Бежана. — Вже от рік минув від смерти митрополита Чуперковича, а ґенеральний вікарий іще не іменований. Як митрополит Румун, то взяли під увагу число вірних рускої народности, ґенеральним вікарем повинен бути Русин. Але верховодячі церковні круги не руководять ся тою засадою і справа проволїкаєть ся, а Русини від свого домаганя не хочуть відступити і не відступлять. Они упоминають ся тільки о рівноправність в своїй церкві, они хочуть, щоби в церкві і Русини і Волохи мали однакові права. Потім поставив бесїдник резолюциї, які подамо в слїдуючім числї.

Дальшим референтом був посол Єротей Пігулак. Він говорив про урядову мову по урядах і судах. Одною із найбільших кривд, яку рускій нарід мусить терпіти на своїй землї, є та, що ми мусимо по судах і урядах зносити ся з такими людьми, що по руски не розуміють. На нашій рідній, рускій землї мусимо ми терпіти таку страшну кривду. На нашій рідній рускій землї, пересяклій нашою кервавицею, зробили собі суди таке право, що їх урядовою мовою, є мова нїмецка. Таке пановане безправне, законом не оправдане. Після прав наша руска мова рівноправна зі всїма

ГРИВКО.

(*Конець.*)

Тепер був тут для них правдивий пир. Мусїли добре пильнатись щоби всему дати раду. Серед нічної тишини чути лиш було маснаве язиків та нажерливе, безнастанно зиганє.

Коли вже на сходї почало днїти, опускали вони тогди своє становище і вільною ходою, нїгде вже не затримуючись по дорозї вертали назад домів.

Таке то беззавидне та нужденне житє провадив Гривко та его приятель Білик. Як до тепер жили вони в великій приязни і в дуже сердечних, що так сказу братних зносинах. Думка, щоби ті зносини з часом змінили ся і в голові жадного з них не постала. А прецїнь зайшов раз случай що пірвав ту сердену звязь між ними і то еще в вельми дивний спосіб.

А річ мала ся так:

Гдесь перед великодними сьвятами лежав собі Гривко на подвірю під грушею і вигрівав ся на божім сонїчку. Весна вже на добре розпочалась. Сніг з піль і стріх зійшов і якась любість розпростерлась в воздусї. Від часу до часу повівав з полудня теплий, легонький вітрець котрий гойдавши гілками груші грав ся притім неначе той малий, напостний поетик, з куддатим хвостом Гривка.

Але тота краса природи, те сьвіже весняне житє, яким віяло зі всїх сторін, зовсїм не іменували Гривкови. Єго цїлу увагу звернув незвичайний рух який панував в хатї. Через ві творені хатнї двері видїв він як ґаздиня з дочкою безнастанно вештались з сьвітлиці у комору, то з комори в сьвітлицю. Скорі проси та жива їх бесїда обвалились що хвиля о его уха.

Сей вечуваний гамір заінтриґував сильно Гривка. Він постановив пересьвідчитись такі на місци, щоби в тім була за причина. Підніс ся проте з свого леговиска і вільною ходою попрів ся к' сїни. Тихенько станув він собі при подвірю і обережно заглянув до сїний. Коли пересьвідчив ся що тут пусто, тихо, щоб не звернути на себе уваги, пересунув ся через сїни і сховав ся за стовпу біля хатних дверий бочку з квашеними огірками. Тим чином з заду мав зовсїм забезпечену позицию; — з кімнати де були згуртовані цїла сїмя хазяїна нїхто не міг его побачити. А о те власне єму ходило. Двері від комори лежали напротів дверий сьвітлиці, проте Гривко зовсїм свобідно міг заглянути, що в нутрі комори діє ся.

Еще ідучи сюди, сподївав ся побачити щось незвичайного — і дїйсно предчутя не завело его.

На земли в коморі стояв пебрик по береги заповнений мясивом. Річ тепер єму зовсїм вияснилась. Марко Обруч зарізав собі перед великоднем поросе і розпатлавши его зложив мясиво в коморі. На вид сих вінтуалїв і то в так великій скількости, Гривко дізнав такого почування що мало зі шкіри не вискочив. В его голові почали родитись ріжні нечистї мисли. Він стояв недвижимо, вливаючи свій зір в цебрик, з мясивом. Єго очи сьвітились жадібно. Вони зраджували найзатїйше ту страшну, внутрішну борбу, яка двигалась в нїм та потрясала цїлим его орґанїзмом.

Сеся борба однак довго не тривала. Покуса була за велика. Гривко рішив ся будь що будь здобути для себе канапок мясива і бодай хоть раз в житю зробити собі правдивий пир. Постановленє проте у него вже було, ходило лиш тепер о те, щоби его виконати. А задача була не легка. Через відтворені двері сьвітлиці міг-би его дуже легко хто побачити а тогдиб цїла справа обернулась в нїщо і Гривко місто бажаного мяса одержав-би на дорогу зовсїм небажаного прочуханця і невдоволений з себе мусїв-би з нїчим вертати.

Все то розумів Гривко дуже добре, а що опитний в таких справах постановив радше зачекати на відповіднїйшу способність, ніж нарочно стягати на себе непотрібну біду.

А способність так як раз надарилась. Маленька доночка господаря Параня, вийшла власне з хати на подвіре і нарочно допомогла Гривкови до сповненя его дїла. Вона защіпила за собою двері кімнати.

Він спізнав від разу що тепер власне надійшов пригідний час до перепровадженя замірного дїла. Один скок — і Гривко був вже в коморі.

Хвативши що найкрасший кусень мяса шибнув собою за стодолу і тут вигідно присївши на всї чотири ноги взяв ся пильно до роботи.

Вже добра половина мяса знаходилась в молудку Гривка коли несподївано відорвавши голову від своєї роботи побачив товариша Білика. Мой біг собі звільна перескакуючи то тут, то там, через баюри води та болота, що потворились на поли з пригрітого сонячним промінем снїгу.

Гривко з того прибуття свого сердечного приятеля був вельми невдоволений. Він знав добре, що Білик буде чинити якісь претенсиї до его мяса, а дїлитись своїм тяжким доробітком він найменьшої не чув охоти.

Ховатись з мясом годї було. Білик вже стояв, майже коло него — стояв недвижимо підвісивши свою кудлату голову в гору і пильно вдивляв ся в Гривкову роботу. Здавалось, що якась невидима сила приковала его до одного місця, котра не дозволяла єму і порушитись.

І Гривко лежав на земли недвижимо, держачи в цїпко затиснених зубах мясо. Єго очи звернені були на Білика, він кождої хвилї очікував зачіпки з его сторони.

Настала хвиля глибокої тишини — тої тишини що панує звичайно перед борбою.

Тимчасом в серцю Білика почалась вже борба, страшна борба приязни з жадобою. Ті два чувства, неначе два могутні війська стирались важко між собою і Білик чув що за малу хвилину жадоба такі побідить. І дїйсно так ста-

мовами нашого цїсарства. Заводячи такі права, не научили нас чужі люди пошанувати своєї мови, так, що і сам нарід темний і непросьвічений домагаєть ся нїменкої мови. Нарід не розуміє, що то безправство. Так не буде, як ми прийдемо до розуму і будемо домагати ся для себе права. Чи може бути що страшнїйше, як, що суд засуджує мужика тому, бо судия не розуміє, що говорить підсудний на своє оправдане! Дійшло навіть до того, що не тільки в урядах і судах, але і в громадах писарі пишуть по нїмецки. А чому воно так? Тому, що в нашій рідній хатї хочуть чужі люди панувати над нами, а ми як покірні нїщі піддаємо ся їм ні всїм. Всї урядники є від цїсаря наставлені слуги народа. Не нарід для урядників, а урядники для народа. Щоби від сего безправства умільнити ся, треба через своїх послів домагати ся в соймі і державній радї, аби в нашім руснім краю настановлювали тільки таких урядників, що можуть виказати ся знанем рускої мови і аби для руских партий урядовано в руснім мові, а на рускі письма і подання відписувано по руски. Наші люди самі дуже зле роблять, бо і по нїмецки пишуть і нїмецкі письма принимають. Так не повинно бути. Чехи того не роблять. Також треба домагати ся, щоби знести те право, яке суди собі зробили, що їх урядовою мовою, є мова нїмецка. Треба підперти послів в їх дїяльности в тім взглядї і надсилати їм петициї з кождої громади, як тільки скличуть сойм і державну раду.

Відтак реферував др. Т. Галїн про ґрунтові книги. Тепер таке право, що тільки тодї можна виказати ся власностю недвижимого добра, як воно втягнене в ґрунтові книги. Задля сего ті книги дуже важні. Але як показує практика, ґрунтові книги мають дуже великі недостатки і через се великі кривди дїють ся особливо селянам. Також і ґрунтові мапи дуже часто зле зладжені і не представляють фактичного стану посїдання. Задля сего треба перевести поправу ґрунтових книг по мисли закона із р. 1871 і то так, щоби із тим не були звязані нїякі кошта для народа.

Проф. А. Клим говорив про шкільні справи. Наш нарід се один із найбільших народів і на Буковинї нашого народа найбільше. Помимо того і тут маємо ми найменче прав. Причина сему та, що наш нарід темний. Кажуть, що чоловік учить ся розуму від колиски до гробової дошки, але мимо того ми все таки не доходимо до добра. Отже треба нам іще більше учити ся. Найлїпше учити ся у віку молодечім в народній школї. Задля сего треба нам звернути особливу увагу на руску народну школу. Чим лїпша школа, тим лїпше нам буде. При тім мусимо подбати, аби школа відповідала народним потребам, аби будинок був добрий, просторий, добре опалюваний, аби учитель був добре оплачуваний і задоволений своїм станом. Тепер ми завидуємо иньшим, більше просьвіченим народам. Як будемо дбати про школу, то і у нас просьвіта стане на висшій степенї і нам будуть другі завидувати. Тепер так є, що і пани по селах не дбають про народну школу, бо кажуть, що їх дїти учать ся дома, до народної школи не ходять, тому пани не обовязані дбати про народні школи. Хто так говорить, то говорить дуже несправедливо. Всїм повинно залежати на тім, щоби нарід просьвічав ся і ставав мудрійшим. От пр. ми дбаємо, щоби наш край був безпечний і маємо войско. А хто має більший інтерес в тім: бідний, чи богатий? Голий розбою не боїть ся, бідним войска не треба. Войско радше для богатих, як для бідних. А мимо сего бідні в богато значнїйшій мірі причиняють ся до оборони краю і дають рекрута. Як оборона краю є загальною річию, так загальною річию є і школа. Так пани, як і мужики повинні дбати, щоби школа була лїпша.

Тепер таке право є, що як в громадї мають будувати школу за 10.000 зр., то пан платить пяту часть, а нарід решту. Се несправедливо. Всюди инакше дїєть ся, бо тягар розділюють на маленькі пайки від податкового лена і як пан має пр. половину села, то платить на вибудоване школи половину.

Не треба боятись ся нїякого видатку на удержане школи, бо кождий такий видаток сторицею вернеть ся. До сего, щоби школа добра була, належить і те, аби учителїв лїпше плачено. З податку від горівки і пива стало би гроша на підписшене учительскої платнї. На шкільного слугу і на опал виплачує тепер громадска старшина. Через се школи місяцями не опалюють ся і наука на тім дуже терпить. Треба так зробити, щоби шкільні панщалї виплачували податкові уряди.

Др. Смаль-Стоцкий говорив про дешевий сеханьский кредит. Як всї бесїди посла Стоцкого так і отсю подамо пізнїйше і обширнїйше.

Також обширнїйше наведемо посольске справоздане, яке в імени руского клюбу виголосив посол Пігуляк.

П. Ник. Василько говорив про вибір посла із застав-нецкого повіта. Ми сегодня досить чули, як тяжко нашим послам боронити руский нарід і виборювати йому лїпші права і лїпшу долю. В виду сего, що тепер один із наших соймових товаришів др. Зубрицкий задля хороби на жаль зложив свій мандат, стає перед нами дуже важна справа, а власне вибір посла із заставнецкого повіта. Ви знаєте, що руский клюб поступає в повній єдности і згодї. Ви знаєте, що між руским соймовим клюбом, а руским народом є певне згода і порозуміне. Ви розумієте, що тільки такого кандидата можемо поставити і на такого можемо згодити ся, що по виборі виступить до нашого клюбу і буде так поступати, як ми. Тепер такий час настав, що новий краєвий президент князь Гогенльоге дістав від своєї найвисшої власти наказ, аби при виборах рішала тільки воля народа, а і князь Гогенльоге має такі переконаня. Тепер поставлю кандидата і згодїм ся всї, а як постановимо, то так мусить бути. Руска інтелїґенция, зібрана на вічу дня 9. червня с. р. поставила кандидатом на опорожнений заставнецкий мандат, директора др. Володимира Филиповича і тепер просимо Вас, згодити ся на сю кандидатуру. (Віче однодушно і серед окликів „славно!“ годить ся на висше згаданy кандидатуру).

Таким чином порядок дневний був вичерпаний і о. предсїдатель отворив дискусию над всїма референтами нараз. В живій дискусиї, що тепер вивязала ся забирали слово: Дмитро Князький з Карапчева, купець Д. Грищук із Садаґури, що в своїй бесїдї домагав ся утвореня дешевої аптики для бідних людий, нарікав на те, що на черновецких ярмарках кажуть сторонським людям чекати аж до 11. години, коли вже нема часу і нема що купувати і скаржив ся на черновецку полїцию, що мужиків не поважає. Господар Шпетко з Чорногузів в гарній бесїдї висказав довіре народа до своїх послів, підніс, що посли тільки тодї мають силу, як нарід за ними і заніхав нарід, щоби той не дрімав, а сам взяв ся також до роботи і тодї здїйснить ся всї ті резолюциї, які нинї поставлено. На конець звернув увагу на реґуляцию рік, а особливо Черемоша. Треба з тим щось зробити, бо в Руснім Банилові плач. Цїле село за водою. Господар Іля Меленка з Рогізної говорив про темноту руского народа. За темнотою ідуть тісні часи, тїснота, гризота, ненависть. Як другі народи, так і ми повинні дбати про школу і учителїв. Господар Юрчук з Рогізної застановляєть ся над тим, що богато народа що року іде на віче і не знає анї тих людий, що скликають віче, анї що то віче є. Лїпше було би, якби в кождім селї читали люди наші часописи, тодї всї знали би, чого ідемо на віче і більшу користь з віча виносили би. О. Калинюк порушає справи дасканів і кооператорів. Нарід так бідний, що вже не в силї більше тягарів поносити, проте треба домагати ся, щоби дасканам і кооператорам підвисшено платню. Наш прав. релїґійний фонд богатий, занимає одну третину цїлого краю, тож він повинен полїпшити долю сотрудників і дяків так, аби могли вижити без народних жертв.

Місто — предсїдатель п. Іван Ярошиньский поставив відтак під голосоване всї резолюциї, які віче одноду шно і серед великого одушевленя приняло.

Вкінци о. предсїдатель Калинюк вніс трикратний оклик в честь цїсаря, а віче уповажнила президию вислати привітну телеґраму від віча до Його Величества цїсаря на руки краєвого президента з висказами придавности буковиньского руского народа.

О. Теофіль Драчиньский з Тонтрів підніс заслуги і здібности шефа правительства д-ра Кербера. Згадує про внесене п. Николая Василька в справі довозу кукурудзи, аби 100.000 корців кукурудзи можна до нашого краю без мита перевозити. Вправдї Угорщина до сего не допускає, але в тім багато помагає нам др. Кербер і за се вносить бесїдник оклик в честь президента мінїстрів.

На сїм закінчено дискусию і о. предсїдатель заключив віче, що серед великого одушевленя і заінтересованя радило від год. 11. рано до 3. по пол. Вічевики розійшли ся

ось. Все що було шляхетнїйшого в нїм раптом скапітульовало.

Білик почав прибирати неприятельску поставу та заготовлюв до штурму. Згорбив ся а волосся на карку і хребтї стало єму горою, хвіст випрямив ся як дріт, а з відтюреної пасти набавсав міцні, здорові зуби. Малими кроками почав посувати ся вперед. Гринко підніс ся з землї тримаючи все ще мясо в зубах; з его гортани ревіє ся тяжкий хрипливий гарчіт.

Був то неначе сиґнал розпочинаючого ся бою. Видно було з того, що Гринко рішив ся на все, і що буде боронити своєї власности до послїдної краплї крови.

Мудрий Білик в мгї ока пізнав куди веде стежка в горох, длятого не надумуючи ся довго змінив в тій хвили свою тактику боєву. Перед тим мав він зовсїм инший замір.

Знав він о тім дуже добре що посїдає в собі більший запас фізичної сили чим Гринко і вперши хотїв з сеї обставини скористати. Яко добрий приятель, не бажав він ніколи до тої крайности допровадити, щоби в борбі між ними як кров пролила ся. Він хотїв лиш від Гринка відобрати мясо без упходженя его самого.

Коли одиак в очах Гринка зичитав крайну решітацию, хитрий Білик з'орієнтував ся хутко в ситуациї. Він вже був скоро переконвічений, що в сїй справі без проливу крови жадною мірою не обійде ся, і дїлаючи відповідно до того, постановив пустити ся на штуки.

Урррр! прогаркотїв з глубини гортанки і не надумуючи ся довго кинув ся перший на Гринка, хватив его за ухо і почав немилосердно тармосити то в сю то в ту сторону.

Звісна річ, що ухо то дуже ніжна часть песього тїла. Гринко проте рад не рад мусїв випустити з зубів мясо, щоби лиш ратувати ся від напасти.

Мясо вправдї впало на землю, одиак Гринко не дужав зовсїм еще капітульовати. Скрутив ся неначе гадина і прилатив на обі передні ноги хопив Білика за лабу. Міцні та острі его зуби вкили ся прінко в тїло суперника. На білім вовнї Білика почали укалупати ся пурпурові плями. Він заверещав не своїм голосом випускаючи ухо Гринка. З великого болю вскочив ся на задних ланах в гору неначе той пінь, що дуба ставив.

В розгарі борби Білик поповнив велику дурницю. Цїла передна часть его тїла зістала тим чином виставлена на потиски неприятеля. Гринко яко добрий стратеґік скоро з'орієнтував ся в ситуациї. Не надумуючи ся довго хопив Білика за горло і трїснув ним о землю. Був тепер паном поля боротьби. Він насїдив на него і дужно поклавши лабу на груди побідженого, почав диктувати пакто.

Білик чув ся тепер цїлковито побідженим. Він зовсїм охляв. Під могутним напором тїла Гринка синїв і гарчо-тїв лиш глухо висолоплюючи що хвили свій довгий, червоний язик. Він неначе попрощував ся, щоби Гринко випустив его вже раз з своїх сердечних обнятий. А Гринко і по думав втїшати ся дальше релею побідника. Загаркотїв лиш грізно над ухом нещасного Білика і зісковчивши з него поплїв ся назад з великим вдоволенем до свого навала мяса.

Але що за страшний вид очікував его як він тут зближив ся.

Перед ним стояв хазяїн Марко Обруч в цїлій своїй грізній поставі. Під поглядом его строгих очий Гринко задубів на місци.

Ах злодїю якийсь! Скажена собако! заревів Марко не своїм голосом і хопивши за стоячо від стодолею полїно з цїлої сили кинув ним в голову бідного Гринка.

Гринко зойкнув, коротким, уривчастим голосом і повалив ся неживий на землю.

Обруч стояв через якусь хвилю неначе вкопаний а відтак вигрутивши ся на обцасї сплюнув з бів хвісно та міцним кроком пішов назад до хати.

А товариш Білик тимчасом, присївши на задні ноги з чистим сумлїнем та великим вдоволенем кінчив сей дорого набутий снїданок. *Л. К.*

серед сьпіву народних гимнів: „Ще не вмерла Україна“ і „Не пора“.

Відтак вічевики удали ся до резиденциї митрополита др. Репти. Про се обширно іза браку місця напишемо в слідуючім числї.

Вісти з цїлого сьвіта.

— *Баном Хорватиї* став граф Теодор Пейчевіц як наслїдник графа Куен-Гедерварього. Се наслїдство не ограничає ся лише до особи, але обнимає і систему дальшої мадиризациї Хорватиї. Новий хорватский бан, який оноді вже зложив присягу вірности цїсареви у Відни, є сином бана Володислава Пейчевіца і властителем величезного майорату, олїдиченого по побічних кренияках, який вчинив его одним з найбогатших угорских магнатів. Майже через 15 лїт був гр. Теодор Пейчевіц наджупаном міста Осика і приналежного комітату і вже там визначив ся як загорілий мадирон. То-ж від него не надїють ся Хорвати зміни курсу в адмінїстрациї краю, тим більше, що гр. Куен-Гедерварі буде старати ся о се усильно, коли лише удержить ся при власти.

— *Воєнні приготованя.* В наслїдок царского візвання мінїстер війни Куропаткин підїхав нагло з Владивостока і цїлком змінив плян своєї подорожи. Говорять, що він має оглянути фортифікациї в Николаєвску, котрі на случай конфлїкту з Японом і Англїєю мали би специяльне значенє.

— *Недуга папи.* З Риму наспіли вісти про недугу папи Льва XIII. і то недугу досить грізну. І так доносять: Папа, коли розпочали ся спеки, жалував ся, що не чує ся здоровим. Позаяк др. Ляпоні, домашний лїкар папи, гадав, що зміна воздуха могла би принести поліпшенє в станї здоровля, дораджував проходи в огородї. Помимо того сили не прибували. По оногдашнім принятю угорских паломників, появили ся признаки ослабленя а також трудности в віддиханю. Ніч провів папа неспокійно і не спав. Др. Ляпоні перебував в сусїдній комнатї. В суботу рано ослабленє тревало дальше, в наслїдок чого др. Ляпоні рішив ся дати папі сильнїйші средства, почім папа спав до години пів до 12-ої перед полуднем і міг по пробудженю приймити трохи вожини, що єсть ознакою, що стан здоровля трохи поліпшив ся. Др. Ляпоні відвідав папу знов о год. 8-ій вечером і сконстатував, що поліпшенє тревае дальше. В наслїдок того Ляпоні повернув до свого мешканя і з'їв з родиною вечерю, однако відтак вернув знов до Ватикану, де провів і ніч на недїлю. Оноді рано мала відбути ся нарада з проф. Маццоні́м. Ніч з суботи на недїлю перевів папа спокійно. О год. пів до 10-ої рано відбула ся нарада д-ра Ляпонього з проф. Маццоні́м, по котрій видано такий бюлетин: Др. Ляпоні, занепокоєний станом здоровля папи, відбув нараду з проф. Маццоні́м, котрий потвердив его диягнозу (спаралїжованє одної половини легких) і затвердив дотеперішний спосіб лїченя. Загальний стан папи з огляду на преклонний вік поважний, однако поки-що не тревожний. — Рано не було ще у Ватиканї вісти про правдивий стан здоровля папи; оголошенє бюлетину викликало загальний смуток. Папскі ґвардиї одержали приказ, аби були сконсиґновані. Перед полуднем відбули кардинали Орелїя, ді Петро, Іотті, Моценні і Рамполля нараду. Вечером мав др. Ляпоні і проф. Маццоні ще раз осмотрити папу і видати другий бюлетин. По полудни стан папи трохи погіршив ся. Оба лїкарі повідомили братанича папи гр. Камілля Печчіого і кардинала Рамполю про поважний стан недуги. Вечером о год. пів до 9-ої приймив папа послїдні Тайни. Помазаний олїєм довершив моне. Пісері, захристиян апостольскої палати в сослуженю кількох кардиналів. Заки папа приймив послїдні Тайни, зажив на горячі просьби лїкарів трохи лїку. Лїкарі запевняли, що коли папа буде слухати їх вказівок і приймати лїки, то єсть хоч слаба надія на удержанє житя. З огляду на поважний вік надія та дуже слаба, однако гадають, що папа мав ще досить сили, аби пережити нинїшну ніч.

О причинах папскої недуги доносять: Папа видав був поручене, аби в пятницю на 8-му годину рано був приготовлений повіз на проїздку по ватиканьскім огородї. Однако позаяк в ночи не спав, зійшов до огорода вже о три чверти на 8-му і тому не застав там повоза та пішов на прохід піхотою. Здаєть ся, що при тім утомив ся і зігрів ся і коли вернув ся до своїх комнат, жалував ся, що чує ся недобре, в наслїдок чого прикликано зараз д-ра Ляпонього. — Години папи почислені. В ночи з пятниці на суботу зомлїв. Лїкарска конзилія сконстатувала старече ствердненє легких, до котрого прилучило ся запаленє легких в правім крилї. Запаленє має два огнища в правім крилї. В додатку ліве крило має бути спаралїжоване, а в зиляи з недугою легких дуже слабо функціонує серце. На жаданє самого папи заосмотрено его оноді вечером св. тайнами. Перед полуднем відбула ся нарада кардиналів. Загально думають, що нинїшного дня папа не переживе.

— *Памятник Гуса.* Оноді відбулось торжественне заложенє угольного каменя під памятник Гуса. В походї взяло участь 700 товариств і національні робітники. Вечером відбув ся похід з смолоскипами. Обхід Гуса є всесьвітним культурним і полїтичним сьвятом.

— *Хорватскі розрухи.* Пароха Семерсіца і капелана Шустра засуджено за злочин забуреня публичного спокою і підбурюванє, кождого на 6 місяців тяжкої вязниці. Оба діставали підбурюючі відозви і дальше їх розширювали.

— *Шпигунство.* Суд карної поліциї засудив Балїтета, обжалуваного о шпигунство в користь Німеччини на 5 лїт вязниці і тисяч франків гривен.

— *Атентат в Альжирі.* Член племени Мохая стрілив з револьвера до мули Могамеда. Куля не трафила. Напастника товпа злопила, обіллла нафтою і спалила.

НОВИНКИ.

ВІД АДМИНІСТРАЦИЇ. Хто не вирівнає залеглу пренумерату, хоч по части, до 15. липня с. р., тому безусловно застановимо дальшу висилку „Буковини“ а залеглости стягнемо в иньший спосіб.

Перенесеня лїкарів повітових. Президент краєвий переніс крім др. Є. Кобриньского з Чернівців до Кімполюнґа, іще др. Адольфа Вольфа з Кімполюнґа до краєвого правительства, др. Євгена Мандибура зі Серету до Ґурагумори і др. Станислава Кльопока з Ґурагумори до Серету.

Шкільні вісти. На послїднім засїданю краєвої ради шкільної іменовано: учителя Николу Ґольку з Джомени надучителем в Гатиї а учителя Івана Ілюка в Кічері надучителем там-же. Оба сталі. — Розширено одноклясові школи в Неґріївці, Русиславлер і Ліхтенберґ на двоклясові, одноклясову в Добівцях на трикласову, двоклясові в Нижних-Петрівцях і Балківцях на три клясові, двоклясову в Руській Молдавици на чотирокласову, трикласові в Юрівцях, Каменці, Валеєвці і Ошихлїбах на чотирокласові а чотирокласові в Бушкої і Брідку на пятикласові. Ново системізовані вістали: одна одноклясова школа в атиненциї Бенї громади Бриза, одноклясові школи в Лїзавері і в Калїнештах-Єлках, трикласову школу в Калїнештах-Куваренко і по одній шестикласовій школі хлопячій і жіночій в Боссанчу.

Вибір посла із Заставнецкого повіту розписаний на день 3. н. ст. серпня с. р. Правибори відбудуть ся вже сими днями. Надїємо ся, що Русини Заставнецкого повіту доложуть всїх старань, аби виборцями вийшли люди сьвідомі і ретельні. Все залежить від щирости і рухливости сьвідомих Русинів в повітї, бо всякий вплив посторонний виключений, а коли-б провини ся де, так донести про него руским послам а надто кожду неправильність записати до виборчого протоколу. Отже сьміло і розважно до праці! Заставнецкий повіт має перший показати, о скілько руский нарід дозрів полїтично.

Запрошенє. Дня 29-го червня (12. липня 1903 в недїлю, в день сьв. Петра і Павла заходом Товариства буковиньскої руської православної шляхти будуть в Глинянї, в помїщеню місцевого касина, на користь дївочої бурси, товариські сходини з такою програмою: Привитанє; — виклад п. Пинька Клима з історії Буковини; — декламациї пп. П. Данчула і Ів. Циганюка; сьпіви мужеского хору під управою п. М. Дашкевича. Потім наступать танцї. Початок о 7-ій годині в вечер. Шановних членів з родинами і прихильників товариства до численної участи запрошають пров. Н. Іванєнко, др. Т. Галїн, М. Дашкевич. — Вступ від особи 2 кор. Родинний білет 5 кор. Стрій домашний або народний. — Музика місцева під управою п. А. Паращука.

Померли. Дня 7. б. м. померла тут мати директора П. ґімназиї К. Козана, с. Козак, ур. Чернівецка, вдова по варозу, в 72 році житя. Похорон відбув ся вчера о 4 год. по полудни. — В суботу дня 4. б. м. помер раптом на удар серцевий учитель місьної школи при улици Вадїлу краєвого, п. Фердинанд Гоцн, в 50 році житя.

Стипендиї ім. Терещенка. Вдова по пок. Николї Терещенковім вложила 30.000 рублїв на три стипендиї для убогих студентів політехнїчного інститута в Київі.

Самоубийство. В Перемишли утопив ся в суботу питомець II. року тамошної дит. духовної семинариї, Казимир Блаєр. Він носив ся від довшого часу з наміром відобрати собі житє і довершив сего в оперетковий спосіб. В суботу вечером Блаєр вийшов на подвіре семинариї, аби втопити ся в студнї. Ся студня є найглубша в Перемишли, тому Блаєр впав до ведра, спустив ся на саме дно і там утопив ся. По кількох годинах замічено его неприсутність, а що бачено его при студнї, почали его там шукати. Місний пожарник спустив ся в долину і найшов топельника. Всякий ратунок був за пізний.

Школир палїєм. З Берна на Моравї доносять про таку подію: В селї Стреліц горіло вже від трох недїль що дня, так що людий вже був вже страх і они стали домагати ся присланя войска, котре би їх стерегло, бо очевидно хтось день в день підпалює будинки, а палїя годї злопити. Переполох в громадї збільшила ще отся подія: Жандарм стеріг через цїлу ніч якусь шопу, котру ще доси не підпалювано; скоро стало свитати, він пішов. Ледви що відійшов від шопи на кільканайцять кроків, як вже шопа стала горіти всією полумінию. Громада вислала була просьбу до намісництва о присланє войска, аж ось здоплено палїя, 12-лїтного школяра, Флоріяна Смутного. Хлопець признав ся зараз до всего і сказав отверто, що підпалював длятого, щоби не було в школї науки. А треба до сего ще додати, що учитель належав до місцевої сторожи огневої, і скоро де вибух огонь, він зараз ішов, а науку переривано і школярі розходили ся домів.

Бісмарк о журналїстах. Кн. Бісмарк, творець нїмецкого цїсарства, довголїтний его канцлер, перший полїтик европейський в другій половині минувшого віку, прозваний залїзним канцлером, — клав велику вагу на пресу і через ню перевів не оден свій плян до скріплення становиска цїсарства нїмецкого в полїтичнім концертї европейскім. З тої причини все удержував тїсні зносини з редакторами, розуміючи їх вагу. А яку думку мав про них сьвідчить найлїпше се, що сказав раз в розговорі із Поісиґером широко звісним біоґрафом великого канцлера: З доброго редактора — сказав він — могу лише зробити мінїстра чи то внїшних чи внутрішних справ, ніж з цїлої сотни гофратів злїпити одного начального редактора“. Другим разом знов сказав: „Дам вам сейчас повний віз драбинестий гофратів, юристів, богословів, або фільольоґів, а не зробите з них нїчо иншого як кравця, що ножицями зложить якусь глупу ґазету, бо матеріял на редактора, котрий сам думає, творить та пише з розмахом і силою, треба вже в собі мати“.

Операциї без болю. Хірурґ др. Браун показував недавно в липскім лїкарнім товаристві новий препарат, який він сам винайшов. Коли его разом із новаїною вотрине ся в ясна, то при тягненю зуба не відчуває хорий найменьшого болю. Роблено між иньшим такий досьвід, що хорому завязувано очи підчас витягани зуба, то він аж тодї переконував ся, що вже по операциї, як побачив витягнений зуб очима, або найшов прірву в зубах клешнем. З рани по пазла кров майже нїколи.

Глубина копалень. На початку XIX. столїтя копалні глибокі на 100 метрів були вже незвичайні. В 1830 досягнули копалні, глубини пятьсотметрової, а теперішні копалні вугля та металїв нераз глубокі більше чим на тисячу метрів... В старинних часах були вже копалні доволї глубокі: Герон з Александриї згадує про копалні, з яких добували Атенцї срібло з глубини 100 метрової, иньші копалні були не глубші над 20 метрів. Перші копалні вугля в Англїї до XVI. ст. були також не глубші. Аж по винайденю пороху, коли стали ним розбивати підземні скали, стали копалні що раз більше поглублювати ся. Тепер в Европі найглубша копальня вугля сьв. Гоприяна в Бельгії (1200 м). Та американьскі копалні є ще глубші: копальня міди Calumet і Hela досягає 1500 метрів. За те американьскі копалні вугля плитші, чим европейскі.

Надіслане.

Відозва.

За почином руского „Сокола“ у Львові завязав ся Комітет, який має на меті урадити ряд вечерниць в цїли розбудженя національної сьвідомости між угорськими братами. З сеї причини удано ся з просьбою о засвідчі датки на покрите видатків. Датки просимо слати на руки справника „Сокола“ д. Денеса Кучини у Львові, ринок ч. 10. — Львів, дня 4. липня 1903. *Кость Паньківский, др. Евген Левицкий, Михайло Петрицкий, Іван Кунцевич, др. Михайло Кочубо, о. Александер Темницкий, Льонтий Цельский, Денес Кучина.*

Належитість за Оголошеня за один раз:

Ціла сторона коштує 30 К. — Одна третя сторони через цілу ширину 10 К. — Пів сторони 15 К. — Чверть сторони 7 К. 50 с. — Одна осьма сторони 3 К. 75 — Одна шістнаката сторони 1 К. 88 с. — **Дрібні оголошеня** (в шпальтовій ширині стрічок) по 4 сотики за верш. — При кількаразових уміщенях опускаєть ся на цій процент після скількости уміщеня.

Склад товарів Б. Бальтінестра молод.

Чернівці, улиця Головна-Енценберґа ч. 3.

Склад ц. к. упривілейованої фабрики товарів з альпаки і хіньского срібла В. Бахмана і Сп. у Відни.

Поручає на літо наймодніїйші артикули в найбільшім виборі.

Парасолї	наймоднїйші шовкові фарбовані не линючі, півшовкові фарбовані і темні, гладки білі, Entout Cas чорні: для дівчат і дітий з мережкою і дощеві для пань і панів.
КАПЕЛЮХИ сезонові і фільцові шапки.	**Самостійна продаж** з ц. к. надвірних фабрик J. Heinr. Ha у Відни, Josef Richter & Schur в Ґрацу Borsalino Gius & Fto, Giovanni Panizza і R. Cappraio в Італії, як також з иньших визнатнїйших фабрик тукрасвих і заграничних. — Для дам шпортові анґлійскі капелюхи: для панів і хлопців наймоднїйші сезонові і фільцові до виходу і на що день. Фільцові чорні і в иньших фарбах, мягкі і тверді, на літо легонькі (35 ґрамів) в ріжних цінах. Шапки для пань, панів і дітий.
Обув для дам панів і дітий.	**Самостійна продаж** з найвизнатнїйшої фабрики черевиків Антона Чапека у Відни (Chevreax Schuh-Fabrik), і з иньших фабрик. Черевики з червоної, брунатної, жовтої, сивої шкіри як також з лакеру до шнурованя і на ґузички пів черевики Laven tennis; системи Др. Ламана і ес. Кнайпа — Черевики до ґімнастики і. т. п.
Ексквізита	в мужеских краватках найлїпшої анґлійскої сорти, в білю ріжнородної сорти як: з зефіру, піки, батисту, шифону і. т. д. — Всякі прибори для накладаня: Кафтаники до колоса, панчохи, сорочки сїткові і. т. д. Рукавички Glacé, Chair, шовкові для пань, панів і дітий. Дамски поясні, шнурівки ланцушки Lorgnon, ґудзики до маншетів, всяка біжутерия і товари з бронзу.
Всякі артикули до подорожи.	Ріжні куфри, валїзи. Пледи, на ремінцї, футерали до парасолїв, кошики на харч, мошонки, воци, подушки пуделка на капелюхи і. т. д. (ріжна сорта).

Замовленя з провінциї виготовляють ся сейчас. (—)

Просьвіт промінями Рентґена.

Лїчене сухо-горячим повітрем

подаґри, ревматизму, люмбаги (пострілу) Ісхіаса, невральгії, болю в суставах, нарви і спухлизни.

Апарати сухо-горячого повітря (Системи д-ра **Райфлєра**), що принадають ся до слабих частий тїла, уможливлюють найвисші температури з всякими формальними методами, а через те й найкрасші успіхи в лїченю і навіть застарілих слабостий. Значно усмирює біль. При лїченю є цїле тїло вільне окрім слабого місци, тому можуть його вносити і ті, що терпить на серце, на ноґґетні і ревматизм. Лїченє може відбути ся і в помешканю пацієнта.

Купелї в електричнім жаровім сьвітлї против слабостий, як зміна материї, подаґра ревматизм і против затовщеня.

Др. Г. ХАЄС, Чернівцї, улиця Почтова число 5а. (14—50)

Г. ФАЛЄЖ

усувач нагнїток

Чернівцї, ул. Руска 8.

8 (4—7)

МОРЕЛЇ

в 5-пілевих кошиках за побранем по цїнї 5 Кор. 40 сот., а при більших замовленях відповідно дешевше, оплачено висилає на замовленє:

Торговля (1—3)

Івана Стернюка

в Залїщиках.

Найславнїйші в сьвітї (1—3)

Залїщицкі

АПРИКОЗИ

що день свіжо рвані, висилає за посилатою кошиками (5 кільо) по 2 К. 30 с.

Г. Майман огородник в Залїщиках.

Друкарня тов. „Рускої Ради“

поручає отсї книжки:

Видани тов. „Руска Бесїда“:

	К. с.
* * * „Видоки“ канонїчних пісня	—·24
Ів. Сянин. „Образки з природи“	—·20
О. Ц. „Хвилї задумки“	—·40
Омелян Попович „Гномови“	—·40
Корнилї Н. Устиянович „Три пісні сагадки“	—·40
В. Умінський-Ф. Королевський „Як повстала земля і який біль її виносить“	—·30
Проф. О. Ерємічуя „Іван Сучавский“	—·40
Ів. Важанський. „Прощаєть“	—·20
Ф. Колесса. „Пісня думи“	2·50
Гаржин. „Мадрі“	—·20
* * * „Зерна“	—·20
* * * „Котюгі по сьвлузї“	—·20
О. П. Кониський. „В день святої волї“	—·20
Ю. О. Федькович. „Проскурка“	—·20
Омелян Попович. „Листівки“ (старі рочники.)	2·—

Видана тов. „Руска „Школа“.

Барановский Мечислав. „Педаґоґіка“	1.20
Ом. Попович. „Методика“ I часть	—.60
„ „ „Як бідні збогатїли“	1·—
„ „ „10 пісня для дїточок“	—·20
„ „ „Збірка пісонів“	1·—
Ів. Сянин. „Образки з житя“	—·20
Шпойнаровский Сергій. „Руска Читанка“ для II. класи тїли.	2·80
Др. Стеф. Смаль-Стоцкий. „Громада“	—·20
„ „Порадник“ як закладати каси	—·40
„ „Буковиньска Русь“	2.40
„ „Sinor Halevotum“ in der vom k. k. Bukowinaer Landesschulrathe behufs Regelung der ruthenischen Schulorthografie“	—·40
Ю. О. Федькович. „Пісні жовтирскі“	—.20
„ „ „Твори“ том I.	—.40
Франко Іван. „Русько-українська література“	—.20
Теодот Галїв. „Домашний лікар“	1·—
Шгудлер Бруно. „Перложенські згадки“	2.—
О. Шпитко. „Листи з неба“	—.30

Найновійші Schulversäumnisse

получити можна

в друкарнї „Рускої Ради“, в Чернівцях

улиця Петровича ч. 4.

Перша буковиньска

специяльна робітня обуви і ортопедичне заведенє

ІВАНА ДІКА

абсольвента найтерпшого курсу ц. к. технольоґічного ремесленного музея у Відни, і заграниченного судового знатока

поручає

ВЕЛИКИЙ СКЛАД ОБУВИ

найновійшого крою для пань, панів і дітий.

Замовленя виготовляють ся сейчас з заграничних шкір.

При замовленях з провінциї пожадано, аби приносити з'ужитий черевик на зіру.

Чернівцї

ул. Руска II, а Філїя ул. Ратушева 17. (під „золотою Грушкою“).

7 (—)

Важне для Вп. відпродавців. (0—0)

Папірня тов. „Рускої Бесїди“ в Чернівцях,

ул. Петровича ч. 2

звертає отсим увагу Вп. Панів Торговельників, особливо по селах, аби гуртом закуповували не до инде але в нашій папірни

всякі прибори шкільні,

а іменно:

зошити, оловцї, пера, стирки, (радирки), чорнило, крейду, папір, губки, таблички, лїнії і проч.

Все те дістануть у нас по фабричній цїнї і зможуть на тім красший дохід маги. Всї ті артикули суть далеко лїпші як в иньших склепах.

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях

отворена в недїлю і сьвята від 1/,10 до 11 години рано.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає Іван Захарко.

З друкарнї товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

Ч. 77. Чернівцї, недїля дня 29. червня (12. липня) 1903 р. Рочник XIX.

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ що середи, пятницї і недїлї, з тижневим додатком „РУСКА РАДА“.

Редакция адміністр. і експедиция при улици Петровича ч. 2.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“ разом з „Рускою Радою“:

на цїлий рік	20 К. — с.
„ пів року	10 „ — „
„ чверть року	5 „ — „
„ місяць	1 „ 70 „

Поединоке число „Буковини“ 16 сотиків.

Передплата і належитість за інсерати платні в Чернівцях.

Вічовики у митрополита.

Хоть як величаво підбуло ся народне віче в публичнім міскім огородї, то рівно кульмінацийною єго точкою було то, що відограло ся перед митрополичою палатою.

Се був один акт драми з буковиньско-руского житя, вираз сьвідомої волї народу.

Спробуємо подати перебіг тої акциї від хвилї, коли рушив нарід із місця, де відбувало ся віче, аж до кінця перед митрополичою палатою, себто від одного краю до другого краю міста. Будем старати ся цїлий образ описати так вірно, оскілько се тільки можливо.

Під сам конець віча почав раптом дощ на добре крапотїти, се розігнало чимало народу, але все таки дуже поважне число пустило ся дощевим походом через місто до митрополичої палати. Хід тривав більше як пів години. По переду ступали посли Пігуляк, Василько, Левицкий і директор др. Филипович. Близько митрополичої палати, коло улицї Хересхула стояв в поперек дороги ряд поліцаїв. Похід зупинив ся, поліцаї заявили, що не пустить похід дальше, лише щоби нарід звернув на улицю Хересхула а лише депутация, аби пішла до митрополита і як він згодить ся припустити весь нарід до резиденциї, то поліция уступить. По коротких переговорах між послами а поліцийним радником Шерфом і за інтервенциєю д-ра Филиповича поліция уступила а посли перебрали на себе відвічальність за ненарушене супокою і порядку. Похід рушив спокійно далї і зупинив ся перед величавою резиденциєю митрополичою. Брами були зачинені, лиш половина середної брами стояла відтворена. Тут являють ся теольоги волоскі і питають людий: „А хто нас сюда провадить? Стоцкий? Той заведе нас до Унії!“

Нарід: „Нї, ми й сами дорогу сюди знаємо а до унії не зведе нас нїхто иньший як лиш ви!“

Прибігло також і кількох волоских сьвітских академиків. Лишень що посли Пігуляк, Василько і Левицкий з доктором Филиповичом і пятьма відпоручниками віча хотїли вдати ся до митрополита, заявила служба митрополича, що преосьвященний сам приходить до народу. Являє ся сам митрополит, блїдий, збентежений, одягнений дуже сьвяточно стає перед послами і їх величезною громадою. Тишина гробова панує доколо. Підходить посол Пігуляк і піднесеним голосом, щоби нарід чув, каже:

„Ваше Високопреосьвященьство! Тисячі православного руского народу, що зібрали ся на нинїшнім народнім вічу, приняла з глубоким жалем вістку, що Ваше Преосьвященьство відмовляють православним послам православного руского народу право забирати голос в справі єго национальних кривд на поли церковнім. Той нарід уповажнив мене заявити Вашому Високопреосьвященьству, що він з повним довірієм уповажнює і обовязує своїх послів вступати ся всюди і всюда за єго покривджені национальні права на поли церковнім. Сего вимагає нарід тим більше, що єго кривди не зменьшають ся а противно зростають. Найновійший вибір другого заступника релїгійного фонду до сойму в особі найтяжшого ворога православних буковиньских Русинів збільшив ті кривди і огірчив нарід ще глубше. Нарід уповажнив мене заявити дальше, що коли Вашому Преосьвященьству отсих тисяч сьвідків волї народної не вистарчає, він готов тут перед Вашим Преосьвященьством явити ся в десятеро і против национальних кривд на поли церковнім свій голос піднести.“

З очивидним розгневом і тремтячим голосом кидає митрополит в послїдне слово послови Пігулякови:

„Не в десятеро, але найби й сто раз кілько, або й цїла Буковина явила ся тут, то я не признам нїкому права говорити в справах церковних. Й по всїх громадах не мають права громадскі ради мішати ся в церковні справи, а лиш окремо до того вибрані церковні епитропи. Крім того не уважаю також за відповідне своїй бажаня тут в сей спосіб виявляти, бо коли-б я приклонив ся до ваших бажань, явили би ся певно зараз і Волохи, щоби на мене в такий самий спосіб вплинути. Прошу постарати ся у цїсаря о вибір правних заступників в церковних справах, а я тих вислухаю.“

Посол Пігуляк питає: маю се переказати народови?

Митрополит: „Нї, я піду сам між люди, я не бою ся.“

Посол Пігуляк махнув рукою і крикнув: розступити ся. Нарід розступив ся, митрополит пішов поміж люди, посли за ним. І тут розпочинає ся цїлком нова акция, нарід перебирає переспрану зі своїм митрополитом зовсїм в свої руки, посли уважають лиш на порядок. Око в око доказує нарід свої кривди, спокійно, чемно, але рішучо. Переходячи, питає митрополит одного, другого, десятого: „відки ви?“ той каже: „З Дихтенця“. „Он, з далека“, той знов з Банилова, той з Бергомету, той з Вовчинця, той з Топорівців, той з Леньківців той з Чагра і т. д., кого запитав митрополит, то лучив все з иньшого села. Вже се зробило враженє. Показало ся, що се дїйсний збір зі всїх сторін буковиньскої Руси а не штучне збігоиско з поблизьких кількох сїл, як се люблять противники представляти.

Дійшовши так до кінця здвигу, митрополит повторює і тут, то що вже сказав, іменно, що не може уважати руских послів за правних заступників народу в церковних справах, що най нарід постарає ся, аби цїсар позволив окремих заступників до того вибрати. — Нарід відзиває ся: „не потребуємо других заступників, ми маємо повне довірє до наших послів“. — Митрополит: „Я рівно не узнаю нїкого управненим говорити в церковних справах, крім умисно до того вибраних“. — Голоси: „О нї, в православній церкві має кождий вірний право говорити в церковних справах“. — Митрополит: „Так ви думаєте, я инакше думаю. Сегодня ви а завтра Волохи в такий самий спосіб будуть скаржити ся“. — Голоси: „Волохи не мають кривд, то-ж й не мають чого тут так як ми громадно приходити“. — Врештї заявляє митрополит, що готов вислухати кождого з присутних, котрий має на які хиби і кривди в церкві, єму поскаржити ся.

Краснояр.

Образок з житя селянского учителя.

День був прекрасний, який звичайно буває на пограничу межи лїтом а осенню, на блакитне небо не заблукала ся нї одна хмарка, а цїла природа здавало ся прибрала торжественну шату. Сонце піднимало ся ужо в гору, сьвітило ясно і прозирало цїкаво через найменьші шпари будинків господарских, що то виглядали з далека, та казали догадувати ся, що Краснояр не зовсїм убоге село.

Розпростерло ся оно в чаруючо-хорошій долинї, сповитій в округ гаями, та лїсами. Саме село мов вінок переплетений лентою срібного потока, що вив ся круто по при білі хати, котрі мов омаєні палатки сьвітили ся з поміж буйних та урожайних садів як білі лелії, що приділи на себе сьвяточні суконочки, щоб село еще більше приманюючим вчинити.

Над потоком розросли ся верболози довгими рядами, тоненькі та гнучкі їх гилочки хилили ся до самої води неначе приглядали ся у ці чистім та гладенькім зеркалї своїй буйній та сьвіжій зелени. — Місцями росли кущі калини, а деседе взносили ся високі тополї, на котрих тисячі птахів усякого рода закладало рік річно свої гнїзда, а веселий їх щебіт чути було від вчасного ранка, до самої ночи.

Серед села розсїла ся чи мала загорода ураз з будинками господарскими й з великими, мурованими дворами, се приходство. За деревляною перевою при дорозї стояв домок з дашком на ласї, з цьвітником перед вікнами, то школа. Запах старанно удержаних цьвітів розносив ся далеко в округ. Цїлість загороди шкільної, враз з малим огородцем кабить до себе прохожого неуку і ученого, молодого і старого і указує, який в нїй господар, учитель і єго жена.

Була се недїля, — усї жителї села згромадили ся в сьвятини Божій, щоб подякувати за щасливі жнива.

Заграли дзвони церковні, се був знак, що Богослуженє покінчило ся. Нарід з вільна виходив з дому Божого, а хрестячи ся набожно нїчим своїй простодушні, але щирі молитви.

Мами вели своїх малих дїтий за руки, а деякі тримали немовлята при грудях і утихомирували від плачу масьольних як вміли, спішучи до своїх хаток, щоб накрити та подати приготовлену ранком страву своїй семї до обіду. Господарі йшли вільним кроком розказуючи один другому всїлячину. Лиш охочі парубки затримували ся громадно на майданї, та нїби здавали ся радити над чимось. У пристроєних, соломяних капелюхах, у білім як алябастер шматю припоясені червоними, широкими ремоними, обуті у високі чоботи, в сїраках на опашках гордовито тримало ся парубоцтво мов справдїшні лицарі. Погідним оком споглядали они на прохожих дївчат, котрі мов пави чорно прибрали голови у сьвятоіванські гвоздики, зелену руту, а иньші пахучий васильок і хрещатий барвінок заплели у волося. Ріжнобарвні стяжки свобідно спадали враз з косами на рамена гарно мережаних сорочок. Під шиєю у кождої красували ся ріжні ґердани і червоні коралики насилені поміж з дукачами і хрестиком або медаликом мосяжним, спадаючим на груди. Поясни червоні стискали гнучкі дївочі стани і придержували у одних ріжнобарвні у цьвіточки спідниці, а других власного виробу обгортки. Усї дївчата мов русалки були босі.

Пожартувавши хвилинку з веселими парубками а потім розходить ся вожда у свою дорогу урадовані, бо дізнали ся, що по вечірни з дївчатами при музицї охочо собі погулюють. Тож то буде утїхи, та гамору, що і не розповісти. Сонце уже звернуло добре з полудня як на майданї почали старі і молоді товпити ся. У скрипку, цимбали і бас грали сельскі самоуки якоїсь дрібненької. Хлопцї стали танець заводити, пібравши ся за барки, ходили в округ сьпіваючи і приступуючи складно як раз до такту під музику. Тимчасом збирали ся дївчата на близкім горбику приглядаючи ся з боку кучерявим та барвистим дївчатам, мов тії сороки, що то з жаждою і заздростию глядять на лискучі блешки і паньорки і ждали нетерпеливо, котру з них першу покличуть у танець.

Небавом найстарший парубок, проводир у танци покликав дївку — з вигляду видно богацьку, хоть на лице досить погану. — За ним вибирали й иньші дївчат до вподоби. Завів ся танець на добре.

Мов вихор дївчата гуляли, крутили ся як мак цвитучий дївчата дївчата.

Сельский капельмайстер, скрипар, що до тепер сидїв на узоньким ослонї підніс ся на ноги не перестаючи смиком з дрібоньма по струнах не в одним місци штуковаиих потягати, а хилюючи ся то в оден то в другий бік прицупував чоботом, нїби хотїв що більшої до гульнї додати охоти.

Гамір утїхи, з голосом інструментів лунав по майданї і долїтав відгомоном як поза село.

Старшина розсїла ся на траві, а глядячи на своїх охочо розбавлених дїтий, пригадували й собі колишні, молоді лїта, а похитуючи поважно головами розбалакували ся про бувальщину.

— А де то наш пан учитель, що не видати аби йшов в читальню? спитав хтось з громади. Може що занедужав, відказав начальник, — ану навідаймо ся до него, додав поважний старик, навідаймо-навідаймо гомонїли громадяни. От і зібрало ся кілька передових ґаздів, тай рушили з майдану у школу.

— „Я все ще не можу якось змірнувати як то мож в школї з тільки дїтьми облад дати!“

— Ей та що бо ви Тавасе так дивуєте ся — сказав старик, ви або я, то ладу не удали би, бо наші голови не до сего дїла, але учитель у школї то так гейби непричвом капітан в компанії. — Він знає вам спосіб з немудрим обійти ся. Як знаєте, то мій сад під саме вікно шкільне припирає, нераз умисно

Скарги народу.

„В нас, в Топорівцях, каже один, нема ані одного Волоха й ніхто не розуміє волоского слова, а в церкві правлять по волоски, так що ми божого слова не розуміємо“. — Митрополит: „Та якже-ж? отец Митрофанович вміє добре по руски“. — Селянин: „Так, але в церкві таки мішає по волоски, а о. кооператор таки не вміє по руски тай править лиш по волоски“. — Митрополит: „Подайте скаргу на письмі, а я зроблю порядок“. — Селянин: „Ми вже перед скаржили ся, але нічого не помагає“.

Чоловік з Жучки старої: „В нас нема таки ніякої служби божої, в нас панотець не хоче служити“. — Митрополит: „Та то там панотець вже старий слабий, негоден“. — Селянин: „Де негоден! За гроші служить в будні дни кілько хто найме, а народови в неділї ніколи“. — Табльо! — Митрополит: „Треба на письмі поскаржити ся“. — Селянин: „Не помагає, вже-м всюда писали, та дармо“.

Иньший селянин: „В нас вже давно, як вибрала громада епітропів, мали багато по 50, по 40, по 30 голосів при виборах, але панотець таки господарує з старими епітропами, бо пійдуть єму на руку. Порозбирали церковні гроші і не віддають, а панотець мовчить, бо дістав н. пр. від одного кожицю сїна, за то пропадає в него визначених церковних 100 зр.“ — Митрополит: „Треба поскаржити ся на письмі“. — Селянин: „Вже скаржили ся, та нїчо не помагає. Не остає нїчого иньшого, як собі самим пошукати иньшого панотця, тай иньшу церкву, аж тодї буде суповій“. — Табльо!

Селянин з Леньківців: „Просимо Преосьвященного заказати нашому панотцеви в церкві по волоски правити, в нас нема анї одного чоловіка, щоби розумів по волоски“. — Митрополит: „Таже наш панотець знає добре по руски, чи-ж не править по руски“. — Селянин: „Знає, але любує ся у волоскім, а ми Русини, не розуміємо по волоски“. — Митрополит: „Табо я би гадав, аби було, як бувало, аби ся любили Русини з Волохами як Бог приказав“. — Якийсь другий сивий селянин з білою борідкою: „Ми не гаримо волоске, ми любимо Волохів, любимо свою церкву і Вас Преосьвященний любимо, лиш змилуйте ся, возьміть собі під нас волоских панотців. Бо ми Русини, в нас руске серце, руска душа, нам руске наймилїйше. Волохам волоске миле, ми їм сего не виривасм, наше не напихаєм, а нам Русинам наймилїйше руске, не напихайте нам волоске, возьміть собі волоских панотців, бо не буде добра“. — Табльо! — Митрополит: „Табо не настаєте на свої дїти, що до школи ходять, аби вивчували ся на сьвящеників“. — Селянин: „Де там нї, але панотець вчить релїгії по волоски, в семинариї вчуть по волоски, на теольогії по волоски і відки може наша руска дитина мати охоту вчити ся на руского сьвященика?!“ — Табльо!

І так ішло воно одно за другим, як би хто тих всїх людий вивчив як і що мають казати. Та нїхто навіть не годен нарід так вивчити, як тут він свою приводу відкривав. Так можливо воно лиш тодї, коли накипить кривда в людскій души, і коли раз прорветь ся крізь береги, то лїть ся з уст елементарною силою.

Посли йшли попри митрополита з відкритими головами а нарід відкривав також голови, де надходив Преосьвященний. Тимчасом кличуть з дальших рядів: накривати голови. Посол Пігуляк, супроводжає Преосьвященого і всюда вказує на свій капелюх, що тримає єго в руках і що не годить ся і їм накривати голови. Митрополит зауважує се і каже: „як хто хоче“.

По часї перейшов митрополит з послами назад довгий ряд народу і стали перед отвореною брамою.

Митрополит просить послів до себе на гору, посли дикують, не хочуть іти. Митрополит взяв посла Василька попід руку і наклонює, щоби йшов з ним. Василько каже, що по таким відпорнім принятю не можуть посли до него загостити. Митрополит каже, що се уважав би особистою обидою, коли-б гостї не зволили хоть на хвильку сїсти в єго дому і попягнув посла Василька з собою. Посол Пігуляк, посол Левіцкий і др. Филипович остали на місци. Чути голос посла Василька, аби йти за ним. Посол Пігуляк пустив ся перший, але зробивши кілька кроків дальше почув гамір, вертає назад, прибігає й митрополит з пос. Васильком. Показує ся, що митрополичий дверник штовхав руского посла-селянина Левіцкого і не позволяв єму йти до середини. Посол Пігуляк втихомирює людий і вказує митрополитови на дверника словами: „Се вже служба тутешна так навчена обходити ся з рускими вірними“!

Пішли посли і др. Филипович з митрополитом на гору.

Там вийшло з коротенької перепалки, що митрополит стоїть на такім становиску: Русинам не може нїчім подати, бо наступила-б буря з боку романїзаторів (!); Бежана вибрано до сойму, бо міродайне було те, щоби тим як найгіднїйше був заступлений релїгійний фонд і церква (!); Русинам не належить ся рівновага в управі церкви, бо руских сьвящеників далеко меньше нїж волоских!

Посол Пігуляк сказав на се: „Отже преосьвященний думають одну заподїяну кривду другою кривдою поправляти?;“

Потім вернули посли з доктором Филиповичем, а за ними в слїд йшов, нїби відпроваджаючи їх, митрополит.

Нарід очікував своїх відпоручників. Посол Пігуляк станув перед народом, тай заляпив голосно: „Руский народе! З коротеньких наших переговорів з єго преосьвященьством вийшло таке: що кривди, які поносили ми в своїй церкві до тепер, мали би ми поносити і на далї“!

Ганьба, ганьба! розляг ся голос в передних рядах, але посли Василько і Пігуляк прискочили, запитькали народ і зарядили, спокійно вертати ся.

Похід перейшов знов місто аж на улицю Нового сьвіта і справив там своїм послам перед їх домами гучні овациї, почім вічники розійшли ся домів.

сяду під яблунею тай стану вам надслухувати, чого вони те учуть ся — але варта почути як файно, а що вдатно вже наш учитель з дїтьми розговорити ся. Не давно настав а які порядки заводить, варта за него й дїтий слати на науку. — Се правду кажете Павле, відозвали ся прочі.

— За тамтого, що пішов від нас у Вербівку то край Боже, та борони, чого дітвора не підчували ся, а бувало дорогою тому біду завсїди, що то зачіпали вождего, а що і між собою чубили ся. Теперішний тримає дїтий в цугах, то й варта посилати в школу. Але чому то з єгомосцем якось не компанують? з вербовецким то дуже нахвалили ся, бувало цїлими днями полюють в Чигрі або й в Дуброві, но а вже з дикими качками то й спірцю їм не було. Табо й тих качок щось та Бузьбини вбили, то й не жалї на них ходити.

Такі то розговори вели господарі красноярскі ідучи дорогою у школу.

Роман — таке було їм учителя, не був хорий, але журба насїла на єго звичайно погідне, широке чоло. Він ще тихий молодий, а вже численні горя перебув, котрих слїди остались на блїдім, запалім лици. Прихиленний ніс з чорними бровами, з під котрих виднїли сині слезою зайшлі очи; творили гармонійну звязь з ніжними чертами лиця, нагадуючи на ніж зівяку цьвітку. У души єго родились чорні гадки, котрі мов змиї злїтї вилили серце, наповнили болем душу.

За працю й труди шептав він пів голосом, дивлячись на кусень урядового паперу, котрий не давно з почти отримав.

— Чорна доля моя, почав дальше, защо ми гнетеш, за що нівечиш молоді, огнисті сили, за що знов паратись мушу? Та коби самому приходило коротати свій вік, то що пів біди! — але як згадаю на Мелянію й малого Данилка, то серце вино-залмирає, що они бідолашні враз зі мною мусять паратись.

— Я маю еще сего тижня з Краснояру вибиратись у Голїгради-Ясинецкі, що й до того нїби и дорогі карвій, бо у декретї стоїть „Praca niepłatna, ale bezskuteczna“. — Роман кинув з погордою папір на стіл, а на лице виступила смертельна блїдість, чоло зморщив ся під гнїву, він цїлий затрясе ся як би з пореляку, рій давних гадок тиснув ся безладно до голови, шум і брязкіт чув у ушах, здавалося, що все в округ него порушаєся, крутить ся, а він мов прикований до землї стоїть по порушиню, а далї мов громом з чистого неба поражений стояв без гадки й чувства довгу хвилю. Голос знакомих ґаздів вступаючих у кімнату шкільну, розбудили єго мов з просони.

— Славу Ісусу Христу! прогомоміли ґазди, увидївши учителя. „На віки слава“ — почулось з уст Романа, прошу панове близше та усядьте! спаси Біг, спаси Біг пане учителю, говорили прихожі всуваючись боком у лавки шкільні.

(Далї буде).

Ухвали народного віча.

I.

Народне віче, яке війшло ся дня 7. липня 1903 р. в Чернівцях з усїх повітів Буковини:

1) висказує рускими послам до ради державної і краєвого сойму за всю їх дїяльність у віденьскім парляменті і в буковиньскім соймі своє повне і необмежене довірія і свою подяку, підносячи з особливим вдоволенем згідне поступоване своїх послів.

2) Народне віче зазначує з вдоволенем тісну злуку всеї рускої інтелїґенциї, що стоїть на національнім рускім становиску, котра свою єдність виявила на з'їздї мужів довірія дня 9. червня с. р. в так вакесений спосіб одноудушними ухвалами.

3) Взиває ся послів, щоби як доси так і на далї рівно енерґічно дбали за поліпшене економічної нужди руского народу, за єго культурний розвій і конечне рівноуправнене руского народу на церковнім поли.

4) Першою задачею руских послів буде виборoти всїма способами зміну виборчої ординациї соймової, а руский нарід підпре їх в тій борбі всїма способами, якими розпоряджає широка маса народу.

5) Народне віче витає радо згідне поступоване руских послів в справі розширеня виборчого права з иньшими вольнодумними і ретельними політиками в краю, а іменно з послом черновецким др. Бенем Штравхером і з провідниками демократичної волоскої партиї послом Лупулом і др. Ончулом, та висказує надію, що спільна борба в сїм дїлї доведе руский нарід і в иньших справах до приязних зносин із вольнодумними і о добро народу щиро дбаючими політичними партиями в краю.

II.

Православні буковиньскі Русини зібрані 7. липня 1903 в Чернівцях.

1) Повторюють наново висказане вже стілько разів і предложене вже в пропамятнім письмі Є. В. Цїсареви бажане подїлу православної буковиньскої архієпархії, уважаючи се за єдиний спосіб, аби зробити конець нелюдським стосункам, які під впливом волоского національного шовінїзму і за теперішного архипастирского правлїня не змінили ся.

2) Жалями ухвалені на з'їздї мужів довірія з дня 7. червня с. р., особливо що-до іменованя сьвященика-Русина ґенеральним вікарієм уважає народне віче за найменьшу уступку, до якої обовязані згадом руского народу церковна зверхність і прочі міродайні чинники, якими неможні стосунки не мають приневолити руский нарід до рішень, яких наслїдки анї держава, анї церковна зверхність нинї не годні зміркувати.

3) Народне віче удїляє руским послам по мисли дотичних ухвал з'їзду мужів довірія з дня 9. м. м. виразно повноваженє, всюди, де узнають за конечно в інтересї православних руских виборців, виступати в сїм дусї як найенерґічнїйше в їх імени.

4) На поли церковнім конечно нам треба дійти до рівноправности.

5) Побіч теперішного митрополїта Волоха треба іменувати руского ґенерального вікаря для отриманя національної рівноваги.

6) За для браку руских православних священиків треба утворити що найменьше 10 стипендий із засобів гр. прав. релїґійного фонду і ті стипендиї призначити для ґімназистів, що обовязали би ся посвятити ся духовному станови.

7) В руских громадах належить відправляти богослуженє тілько по руски, в мішаних на переміну одної недїлї по руски, а другої недїлї по волоски, а в сьвята на половину по руски і по румуньски. В Чернівцях повинно ся призначити церкву св. Николая для рускої відправи, а церкву св. Параскеви для румуньскої. В катедрі належить відправляти богослуженя так, як в мішаних громадах.

8) В гр. прав. духовній семінариї і в школї церковних півців відновити занехану науку славяньского церковного сьпіву.

9) В консисториї запровадити рівновагу, щоби побіч румуньских консисторских радників було рівне число радників рускої народности, так само що до так званих почесних радників. Вся корреспонденция до руских парохів повинна бути тілько в рускій мові, урядоване у руских парохіяльних канцеляриях належить вести по руски, а в мішаних мішано.

10) На богословскім факультетї утворити паралельні катедри з рускою викладовою мовою.

Весь сегодня зібраний руский нарід протестує против того, що нашим православним рускам послам відказують ся права забирати голос в церковних справах і підносити домагання і приводи руского народу і взиває ся їх, щоби о скілько церковні справи стоять в тісній звязи з політичними справами, обставали в імени буковиньского руского народу в повнім порозуміню з иньшими товаришами, всїми силами за висше висказаними домаганями на церковнім полю.

III.

Поступком деяких членів товариства „Народная Рада“ супроти з'їзду мужів довірія з дня 9 м. м. а особливо супроти обдареного одноудушним довірєм посла Николая Василька, нинїшнє народне віче займає ся лише о стілько:

1) що протестує як найенерґічнїйше против того, що люди, котрі не стоять на національнім рускім ґрунтї, але при-

зивають ся до московскої нації, сьміють під плащиком руськости мішати ся до справ, які обходять нарід руский;

2) що віче на сій підставі годить ся з ухвалами, які знали в сій справі на з'їзді мужів довіря з дня 9. м. м.

IV.

Народне віче з дня 9. липня 1903. приймає з глубоким жалем до відомости, що високозаслужений сталостию своїх переконань посол др. Зубрицкий зложив свій мандат посольский, дякує єму за найсердечнійше за єго повну щиро-руского патріотизму дальність посольску і оріхає згідно з ухвалою з'їзду мужів довіря дра Володимира Филиповича кандидатом на посла до сойму з Заставницкого повіту.

V.

Народне віче взиває президию, щоби через Єго Сьвітлість президента краю принца Конрада Гогенльоге вислала до стіп Найвисшого престолу таку телеґраму:

Руске народне віче, що зібрало ся нині в Чернівцях зі всіх повітів коронного краю Буковини, просить Ваше Величество приняти всепаснайше найпокірнійшу заяву вірности і преданности руского народу на Буковині і згадує з повною широстию найвисшу ласку, якої руский нарід дізнав наново від послідного руского народного віча з дня 7. липня 1902 р.

VI.

Взиває ся президию нинішнього народного віча, щоби передала в телеґрафічній дорозі Єго Ексцеленциї президентови міністрів дрови Ернестови Керберовн слідуючу ухвалу:

Руске народне віче зібране дня 7. липня 1903 в Чернівцях, зі всіх повітів Буковини в числі вверх 5000 участників згадує з подякою зміну, яку Ваша Ексцеленция зробила в управі коронного краю Буковини від часу послідного руского народного віча з дня 7. липня м. р. Нинішне віче добачає в тім доказ, що руский нарід на Буковині, як довго Вашій Ексцеленциї повірена управа держави, не позбавлений охорони і помочи, і просить Вашу Ексцеленцию вглянути в великосьці стосунки на церковнім поли на Буковині, з огляду на тяжку нужду руских хліборобів на Буковині звернути свою щиродайну увагу при переговорах з Угорщиною над відложенням в митовій комісиї точками на знесене мінімального мита від кукурудзи, сеї найважнійшої поживи руских мужиків.

VII.

Зібране в Чернівцях дня 7-го н. ст. липня 1903 руске народне віче домагає ся зміни істнуючих ґрунтових книг в тім напрямі, аби ті книги як і їх складові частини відповідали дійстному станови власности і посїдання; віче поручає руским послам поновити старання около законодатного запорядженя сеї зміни.

VIII.

1) Нинішне народне віче жадає від сойму через своїх заступників-послів, щоби сойм зволив другий уступ §. 41 кр. закону скасувати.

2) Аби при найблизшій сесиї поправити платню учителів народних.

3) Аби правительство заніхало, щоби пашалї на дрова і шкільного слугу виплачувано управителям шкіл, виріст через податкові уряди.

Вісти з цїлого сьвіта.

— *Перші клопоти сербского короля.* Ще король Петро не загрів сербского престола, а вже починають на овиді єго володарства виринати всїлякі клопоти. В Сербії повстало зараз з самим почином пересилене, яке вправді тимчасово полагоджено, але оно не віщує на осінь нічого доброго. Міністерство Аванумовича зустрінуло в скупштині поважне число противників, яких удало ся єму втихомирити лише скоро признаними уступками. Передовсїм се нельми не сподобало ся, що міністерство не представило ся скупштині і се невдоволене проявило ся зовсїм недвозначно і явно на засїданю скупштини. Радикальний посол Джосич поставив внесене, щоби скупштина так довго не брала ся до роботи, поки правительство їй не представить ся. Се внесене поперли також з умірковaних радикалів зложена більшість, а независимі радикали домагали ся розвязаня скупштини. Підчас розправи прийшло до таких галабурд, що президент був приневолений перервати засїдане і продовжене розправи відложити на другий день. Замітною для політичного положеня є та обставина, що тепер вже говорять про зміну правительства і називають Вуїча і Пасича яко можливих кандидатів до президиї міністерства. Однак опісля звіщено, що вечером погодило ся правительство з радикалами, сесия скупштини має бути зачинена, а правительство обіцює іменованих давнїйшим правительством громадских начальників усунути а привернути вибраних громадами. Скупштину зачинено, а Анакумович уповажнений розписати нові вибори, які мають відбути ся у вересні і, як запевняють, мають бути „чисті“. Одначе тоді доперва виявить ся, чи проводирі поодиноких сторонництв схотять мати передовсїм на бачности добро краю, а не свій особистий інтерес.

НОВИНКИ.

ВІД АДМІНІСТРАЦИЇ. Хто не вирівнає залеглу пренумерату, хоч би части, до 15. липня с. р., тому безусловно застановимо дальшу висилку „Буковини“ в залеглости стягнемо в иньший спосіб.

Особисті вісти. Член видїлу краєвого Николай барон Мустаца удав ся дня 15. липня б. р. ради поратованя здоровя до Каштаду. — Судовий міститпрезидент Аритомович з нинішним днем одержав довшу відпустку, а управу краєвого суду в справах карних обняв суд. радник Калитовский. — Судовий надсовітник Яснецкий повернув зі своєї відпустки.

Збори учителїв скликав до Сторожинця, на 14. б. м. учитель Кісакович в справі суспенсії нахучителя Василовича з Опрошенів.

Аґітатори против рускої народної школи в Чернівцях придумують все нові способи, щоби відстрашувати людий. Кажуть, що руска школа буде одним за далека, що в ній не будуть учити німецкий мови, відтак що в ній буде шкільна оплата, а православним Русинам говорять навіть, що їх діти в сій школї мусять переступити з „волоскої“ на „руску“ віру і т. и. Не дивно проте, що люди особливо з передмість годять ся на німецку школу. Подаємо сї аргументи аґітаторів до відомости Русинів, що засїдають в краєвій радї шкільній, аби знали яких способів вживають, щоби вдати ся поведня, яку задумали ґерманізатори із нечуваними доси замітуваними родичів. Мимо того таки багато сьвідомих родичів-Русинів не слухає пільних видумок аґітаторів а жадає руских шкіл, які ми таки виборемо. Честь їм за те!

До руских кас райфайзеньских. Доносимо, що „Селяньска Каса“ вже зареєстрована і вже відбуло ся засїдане старшини, що з банком „Buk. Bodenkreditanstalt“ зроблено вже умову та що замовлено потрібні книжки, друки і чеки кас почтових. Сими днями прийде до сільских кас відозва, що дальше робити навіть, аби союз міг розпочати свою дїяльність.

Про наше віче подали не тільки буковиньскі, але й усї австрийскі ґазети обширні справоздання, конституючи величність і вагу сеї народної манїфестациї, котра дала новий доказ, що буковиньскі Русини становлять вже політичний чинник, з котрим всї числити ся мусять. Особливу увагу звертають ґазети на демонстрацию перед митрополичою резиденциєю. Віденьскі ґазети пишуть, що похід вічників викликав величезне враженє, що митрополит був видимо збентежений, що нарід голосно протестував против слів митрополита, котрими він заперечив право послів мішати ся в церковні справи, що люди висловували багато скарг і що розвернене народу було велике, навіть небезпечне котре посли з трудом гамували. — Так наше віче найшло великий розголос і загальне признане своїх жадань.

Спростоване. До відомости „Руслана“ подаємо, що передпосїдне число „Буковини“ ізза сьвята вівторок дня 7. б. м. фактично вийшло дня 6. взглядно 7. б. м.; ізза того то „Руслан“ не має причини дивувати ся, що ми не подали справоздання з віча, що відбуло ся дня 7. липня б. р., отже о один день пізнїйше, як вийшло дотичне число. — В послїдньому числї доносить „Діло“ при кінци новинки „Наші донесеня про всенародне віче в Чернівцях“, що подати „Буковина“ точне справоздане в дальшім числї. Від себе мусимо заявити, що ми обіцяли подати точне справоздане — не з анди єнциї у **др. Керберя**, а про масову депутацию вічевників у **д-ра Рента.**

„Unirea“, волоске демократичне товариство політичне скликало народні віча на 16. с. м. до Сучави, 20. до Кимполунгу а 24. до Радівців, де радити мусть про політичну ситуацию і виборчу реформу. На сї віча прибуде др. Аврель Онцул і посол др. Лупу. Цікаве, який успіх мати мусть сї віча, що становлять переломи в дотеперішній політиці волоскій на Буковині.

Отворене читальні „Рускої Бесїди“ в Кучурові великім, відбудеть ся дня 12. с. м. о год. 2. по пол. в народній школї сьв. Марії. — *Семен Бриндуш, П. Казиевич.*

Зелїзнича катастрофа. В Сполучених Державах, в Вірджинії, лучила ся страшна катастрофа зелїзнича. Іменно поїзд особовий в дорозї з Нового Йорку до Нового Орлеану при стациї Шарльотвіль ударив на поїзд товаровий. Перший ваґон, в котрім їхало 55 австрийских еміґрантів до Тексас, цїлковито розбитий. З 55 еміґрантів австрийских добуто 27 трупів, а 20 страшно покалїчених. З котрого австрийского краю були ті еміґранти, поки що телеґрами не подають.

ПОДЯКА.

Отсим маю честь висказати найщирійшу подяку Вп. д-ру С. Стрийскому, нотареви у Вашківцях н. ч. за се, що боронив мене щиро і безінтересовно перед судом, перед яким мене обвинили ворога руского народа, хотїнця тим знищати мене яко противника їх ворожих затїй на права нашого селяньского люду. Др. С. Стрийский доказав перед судом своєю правничою умілостию безпідставність того оскарження, що потягло за собою увільнене моєї особи від вини. Дай Господи нам всюди таких щирих заступників і порадників!

Осип Бегдало.

НАУКА, ШТУКА, ЛІТЕРАТУРА.

Вистава театральна. Ві второк, дня 7. липня б. р. драматичний кружок Товариства акад. „Січ“, устроїв в салї „Народного Дому“ театральну виставу, по котрій відбув ся комерс. Дана була стара і загально знана комедия Квітки, „Шельменко найміт“. (В російському оригіналї стоїть „Деньщик“, що зовсїм мильно переложено на руске „найміт“, бо сей є той, котрий наймає ся, а не жовнир відданий до обслуги офіцирови.) Саля була битком набита. Публїка, що так дописала, переважно місцева наша інтелїґенция, була зовсїм задоволена, бо аматори-артисти вивязали ся зі своєї задачі знаменито, як навіть не мож було і сподїватись. В салї панував веселий настрій, слова пісеи безвинно заглушували сьміх глядачів, а по кождій дії завіса спадала серед грімких оплесків задоволеної публїки. Сама собою ся штука до відіграня була дуже тяжка а то ізза того, бо ся комедия написана Квітою іще в першій половині минулого столїтя, не належить до найлїпших творів, як й всї инші єго твори написані російською мовою і сюжет її взятий із житя, яке мало вже є відоме не то нашій молодїжи, але й українській. Кріпацкий стан, якого в суті річи не був ворогом Квітка — а се значить, що він сам був перенятий не зрозумілим для нас сьвітоглядом, сей кріпацкий стан, в формі, в якій Україна позичала від Московщини, насерізь перейнятий комедию і психіку кождої особи, яка є змальована в пєсї. Ізза того, аби в детайлях розібрати кожду роль сеї комедиї і проаналїзувати психіку кождої особи комедиї, для сього треба би було специяльно студиювати сю добу і ті обставини. Тим більше се потреба для такої штуки, як Шельменко-найміт, що не стоїть так, як примірок твори Шекспіра, поза межами часу і місця, але як раз навпаки весь зміст і вимех штуки мають зовсїм побутовий характер.

Тим то розуміє ся, що не можна навіть і вимагати від аматорів такого студиюваня, що властиво було би доконечним, аби їхня робота мала характер виконавчої творчости а не тільки інтерпретациї. Ради того отже робота аматорів-авторів мусїла обмежити ся тільки на передачу тексту автора і то треба дивувати ся, що при таких условинах виконане випало так знаменито. Се можна витолкувати тільки тим, що аматори при умілій режисерії сумлїнно старали ся виконати свою задачу. Бо і справдї всї аматори своєї ролї так досконало вивчили ся, що суфлера властиво і не було. Се дало спромогу всїм аматорам почувати себе на сценї свобіднїйшими і цїлій штуцї надати більше житя. Специяльно що до виконаня, то треба признати, що аматори доклали усїх з'усилий в однаковій мірі, так що не можна сказати, що один аматор будь аматорка грав або грала лїпше від другого або другої. Але мушу зазначити, що виконане жіночих ролї під кождим взглядом було майстерне, подекуди навіть лїпше від мужеских. Кожда аматорка не тільки вивчила свою роль але також по мистецки віддала головнїйші черти граної особи. Так в Присї (панна Ганкевич) глядачі бачили наївну, але щиро віддану першому коханню панночку. Пані Шпанова (п-на Грушкевич), се хлопотлива особа і ми бачили як вона горячо на сценї приймала і турбувала ся, що чоловікови на 1 рубель і 20 коп. пропадає лїкарство, та що мусить пропасти її вечера через своєвільно віддане її дочки. В Лонцьковскій (п-на Ґлїньска) глядачі зразу бачили пусту особу, захоплену поверхним житєм Петербурга, а в панї Лонцьковскій (п-на О. Шкурган) — справжний образ молодої панночки, що начитала ся безлїч любовних романів. Майстерно також була передана наївність і щирість чесної сїльскої дївчини (п-на Г. Шкурган)—наймички Шпанів. Не меньше також на похвалу заслугують аматори, Ролї Шельменка (п. Грушкевич) і Лонцьковского (п. Ярмолович) були віддані дуже живо і весело, Шпан (п. Ярошиньский) передав свою ролю спокійно і поважно, ба навіть виконавець найневдячнїйшої ролї Сиворцова (п. Б. Левицький) вивязав ся зі своєї задачі дуже добре. Особливож артистичність проявив виконавець ролї Овецьковского (п. Костецкий) виявивши на сценї свобідність і видержаність гри не аматора а правдивого актора. Особливо гарно випала також коломийка, яку повторено на енерґічні домаганя і формі оплесків задоволеної публики.

По виставі відбув ся комерс, що мав особливо сердечний характер і пройшов дуже весело. Всї опустили салю „Народного Дому“ незвичайно вдоволені проведеним вечером, за що належить ся щиро сердечне спасибіг славним нашим Січовикам та нашим дївчатам, що також чимало причинили ся до устроєня так знаменитої забави.

Належитість за Оголошеня за один раз:

Ціла сторона коштує 30 К. — Одна трета сторони через цілу ширину 10 К. — Пів сторони 15 К. — Чверть сторони 7 К. 50 с. — Одна осьма сторони 3 К. 75 с — Одна шістьнаста сторони 1 К. 88 с. — **Дрібні оголошеня** (в шпальтовій ширині стрічок) по 4 сотики за верш. — При кільканразових уміщених опускаєть ся на пів процент після скількости уміщеня.

Склад товарів Б. Бальтінестра молод.

Чернівці, улиця Головна-Енценберґа ч. 3.

Склад ц. к. упривілейованої фабрики товарів з альпаки і хіньского срібла В. Бахмана і Сп. у Відни.

Поручає на літо наймоднійші артикули в найбільшім виборі.

Парасолї	наймоднійші шовкові фарбовані не линючі, пішевкові фарбовані і темні, гладкі білі, Entout Cas чорні: для дівчат і дітий з мережкою і дощеві для пань і панів.
КАПЕЛЮХИ соломні і фільцові **шапки.**	**Самостійна продаж** з ц. к. надвірних фабрик J. Heinr. Ita у Відни, Josef Richter & Schur в Ґрацу Borsalino Gius & Fto, Giovanni Panizza і R. Campaia в Італії, як також з иньших визначнійших фабрик тукрасних і заграничних. — Для дам шпортові анґлійскі капелюхи: для панів і хлопців наймоднійші соломкові і фільцові до виходу і на що дня. Фільцові чорні і в иньших фарбах, мягкі і тверді, на літо легонькі (35 ґрамів) в ріжних цінах. Шапки для пань, панів і дітий.
Обув для дам панів і дітий.	**Самостійна продаж** з найвизначнійшої фабрики черевиків Антона Чапека у Відни (Chevreux Schuh-Fabrik), і з иньших фабрик. Черевики з червоної, брунатної, жовтої, синої шкіри не також з ліверу до шнурованя і на ґузички пів черевики Laven tennis; системи Др. Лиманя і ве. Кнайпа — Черевики до ґімнастики і. т. п.
Ексквізита	в мужеских приватках найлїпшої анґлійскої сорти, в білю ріжнородної сорти як: з зефіру, піки, батисту, шіфону і. т. д. — Всякі прибори для наполеонів: Каєтанки до колеса, панчохи, сорочки сіткові і. т. д. Рукавички Glacé, Chair, шовкові для пань, панів і дітий. Дамски поясі, шнурівки ланцушки Lorgnon, ґудзики до мишетів, всяка біжутерия і товари з бронзу.
Всякі артикули до подорожи.	Ріжні куфри, валїзи. Пакди, на ремінці, футерали до парасолїв, кошики на харч, мошонки, торби, подушки пуделка на капелюхи і. т. д. (ріжна сорта).

Замовленя з провінциї виготовляють ся сейчас. (—)

Перша буковиньска

спеціяльна робітня обуви і ортопедичне заведенє

ІВАНА ДІКА

абсольвента майстерского курсу ц. к. технольоґічного ремесельного музея у Відни, і заприсяженого судового знатока

поручає

ВЕЛИКИЙ СКЛАД ОБУВИ

найновійшого крою для пань, панів і дітий.

Замовленя виготовляють ся сейчас з заграничних шкір.

При замовленях з провінциї пожадане, аби прислати з'ужитий черевик на міру.

Чернівці

ул. Руска 11, а Філїя ул. Ратушева 17. (під „золотою Грушкою“). (—)

Г. ФАЙЛЕФ

усувач нагнїток

Чернівці, ул. Руска 8.

(—)

МОРЕЛЇ

в 5-кілевих кошиках за побранем по цїнї 5 Кор. 40 сет., а при більших замовленях відповідно дешевше, оплачено висилає на замовленє:

Торговля 16 (1—3)

Івана Стернюка

в Заліщиках.

Найславнійші в сьвітї 17 (1—3)

Заліщицкі

АПРИКОЗИ

що день свіжо рвані, висилає за попередньою копиками (5 кільо) по 3 К. 30 с.

Г. Майман огородник в ЗАЛІЩИКАХ.

Товариство взаїмного кредиту

„ДНІСТЕР“

Стоваришенє зареєстроване з обмеженою порукою

Львів, Ринок ч. 10 (дім „Просьвіти“.)

ПОЗИЧКИ уділає своїм членам на $5^1/_2$ 2 і 1 2 додатку на кошта адміністрациї, за предложенєм документів виказуючих достаточну гіпотеку.

СПЛАТУ позичок розкладає догідно на рати до 10 літ. Сума позичок інтабульованих і за порукою: 1,239.243 корон.

ЧЛЕНОМ може бути тілько обезпечений тревало в „Дністрі“ від огню.

УДІЛ членьский виносить 50 кор. вписово 2. кор. число членів 2.39 з 2,501 уділами на 125.050 кор.

ВКЛАДКИ щадничі приймає „Дністер“ і опроцентовує по 4 2 від сто. Сума вкладок на 1.256 книжочках 1,103.333 кор.

ЧИСТИЙ ЗИСК розділає ся частию на дивіденду для членів, а частию на публичні добродійні цїли: на школи, бурси, захоронки, школи і т. д. На ті цїли роздано до тепер з Товариства кредитового 10.840 корон.

ІНФОРМАЦИЙ в справах позичок уділає Дирекция і аґенти. (—)

Друкарня тов. „Рускої Ради“

поручає отсї книжки:

Видання тов. „Руска Бесїда“:

	К. с.
* * * „Недоля“ словіньска казка . .	—·24
Ів. Скиба. „Образки з природи“ . .	—·20
О. П. „Хлопці садівники“	—·40
Оксана Попович „Розмови“	—·40
Корнель Н. Устиянович „Три цікаві загадки“	—·40
В. Умінський-Ф. Коросьвский „Як повстала земля і який буде єї кінець“ . .	—·30
Прот. О. Еремійчук „Іван Сучавский“ .	—·40
Ів. Бажаньский. „Пропаль“	—·20
Ф. Колесса. „Наша дума“	2·50
Гарвим. „Мазепі“	—·20
* * * „Зерна“	—·20
* * * „Котящі по заслузі“ . . .	—·20
О. П. Кониський. „В день сьвятої волї“	—·20
Ю. О. Федькович. „Проскурка“ . .	—·20
Оксана Попович. „Листівка“ (старі речинки.)	2·—

РАМИ

до образів і фотоґрафій, Passeportouts

в ріжній величині поручає найдешевше

Б. САЛЬТЕР,

Склад образів і Переплетня ґалянтерийна. 18 (1—4)

Чернівці, ул. Почтова ч. 9

напротив ц. к. Почти.

Найновійші Schulversäumnisse

получити можна

в друкарні „Рускої Ради“, в Чернівцях

улиця Петровича ч. 4.

Важне для Вп. відпродавців. (0—0)

Папірня тов. „Рускої Бесїди“ в Чернівцях,

ул. Петровича ч. 2

звертає отсим увагу Вп. Панів Торговельників, особливо по селах, аби гуртом закуповували не де инде але в нашій папірни

всякі прибори шкільні,

а іменно:

зошити, оловці, пера, стирки, (радирки), чорнило, крейду, папір, губки, таблички, лїнії і проч.

Все те дістануть у нас по фабричній цїнї і зможуть на тім красний дохід маги. Всї ті артикули суть далеко лїпші як в иньших склепах.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає Іван Захарко.
З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.